

HISTORICKÝ ARCHIV.

VYDÁVÁ

I. TŘÍDA ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA

PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ V PRAZE.

PÉČÍ

HISTORICKÉ KOMMISSÍ PŘI NÍ ZŘÍZENÉ.

ČÍSLO 7.

LISTY PANÍ KATEŘINY Z ŽEROTÍNA.

II.

1634 A 1635.

V PRAZE.
NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.
1895.

Kateřina z Žerotína.

LISTY

PANÍ

KATEŘINY Z ŽEROTÍNA

ROZENÉ Z VALDŠTEJNA.

VYDAL

FRANTIŠEK DVORSKÝ.

II.

DOPISY Z ROKU 1634 A 1635.

V PRAZE.
NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.
1895.

(PŘEDLOŽENO DNE 17. ČERVNA 1893.)

Tiskem J. Otty v Praze.

/ ·. ·· · / · ·

LÉTA PÁNĚ 1634.

284. *Paní Bohunce z Žerotína děkuje za líkařství pro žízeň jí poslané a žaluje na nedostatek zdraví svého, oznamuje o návštěvě pána z Kounic i se paní manželkou, lituje nedostatku zdraví bratra svého, pána z Lipého; barvíře brněnského že již více nepotřebuje* ꝛc.

Na hradě Přerově dne 3. ledna 1634.

Paní Bohunce z Žerotína.

Má nejmilejší paní, paní dcero! Aby se vám v tomto nastalém novém roce, i za jiná mnohá léta ve všem tak a ne jináč, jakž mně toho vinšujete, všelijak dobře a šťastně vésti a vy jak zdraví, tak i všech jinejch pohodlnejch a potěšitedlnejch věcí užívati mohly, i já vám toho na pánu Bohu upřímně a věrně žádám. A zatím vděčně od vás takovej pěknej vinš a mne skrze psaní navštívení přijímám, a jak z toho obojího, tak i z tý outrpnosti a citedlnosti, kterou nade mnou a nedostatkem zdraví mého prokazujete, a mně líkařství pro žízeň posýláte, velice vám, má nejmilejší paní, děkuji a takovýho líkařství, bude-li toho potřebí, užívati budu; pán Bůh račiž mi ho požehnati. Nežli žaluji vám na svou velkou bídu, že netoliko se se mnou posavad nepolepšilo, ale více ještě pohoršilo, mimo první mý těžkosti, v kterých tak již od mnoha nedělí zůstávám; nyní od novýho léta i dna přistoupila a pravou ruku dokonce již mi sklíčila, tak že teprv téměř ani sebou hnouti, ani sobě nic pomoci a posloužiti nemohu a bojím se, aby i do jinejch oudů nepřišla a mně všecky neopanovala, neb ji téměř všudy cejtím a nevím v takový bídě svý, co již jiného činiti, než pánu Bohu se ve všem poručiti a na vysvobození jeho očekávati, on račiž mi jen svaté trpělivosti přispořovati, abych to mohla do vůle jeho snésti. Vám i se pánem vaším a mejm velice milejm panem synem, abyšte lepšího zdraví, nežli je spolu máte, užívati mohli, věrně bych toho přála, čehož od pána Boha vám žádám a vinšuji, tak abych se mohla s vámi ještě, byla-li by vůle boží, shledávati. Nyní byli u nás pán z Kounic i se paní manželkou svou, kteříž taky o vaší jízdě do Katova věděli a zmínku činili, kdyby se to bylo mohlo státi a vy odtud sem zajeti, poněvadž nás blíže bylo, hrubě

bych vás ráda byla uhlídala: což soudím, že taky vámi nic nesešlo, kdybyšte samy sebou vládly, ale poněvadž ste nemohly a musily ku pánu svýmu se navrátiti, nic vám za zlý nemám, maje naději, že, bude-li vůle boží, ještě se to jindy bude moci příhodně státi.

Z oznámení mi pozdravení od pana bratra mýho, pána z Lippýho, a paní manželky jeho i od paní Báry, který po vás učinili, když ste v Skalici byly, vám, má paní dcero, děkuji. A že pán tak bídnej od podagry jest, věrně mu toho nepřeji, o čemž mi sám taky píše, ona že jest s Čeníčkem zdráva, přeji jí toho, tak se ona ze všeho vychodí, nezávidímť jí sice toho, když jí pán Bůh ráčí toho milýho zdraví přidávati, než přála bych, kdyby pan bratr mohl taky tak zdráv bejti, neb mi ho hrubě líto jest, že ubohej pán v tomto svým věku má takový trápení míti a sotva ho již do smrti zproštěn bude; pán Bůh však rač mu od něho sám spomoci a to dáti, aby aspoň ne často a ne tak těžce na něj ty bídný dna přicházely, soudím, kdyby toho nebylo, že by byl k nám sem na minulý hody vánoční přijel, tak jakž mi i psal.

Pána svýho pak a mýho velice milýho pana syna, žádám, že ode mne s mejmi modlitbami velice zase pozdraviti a jakž z vinše pobožnýho, mně skrze vás učiněnýho, poděkovati, tak proti němu totéž vše nejlepší dobré a potěšitedlné podle obojího života pánu na mým místě na tento novej rok vinšovati sobě nestížíte. A nemaje co jiného více, s tím vás, má nejmilejší paní dcero, spolu s námi k ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 3. Januarii léta 1634.

PS. Co se toho barvíře Brněnskýho, o němž mi vedle žádosti mé oznamujete, dotejče: proto sem se na něj doptávala, že sem ho mínila Aničce, panně svý, vzíti, a jí na tý její noze bolavý, v které se jí zase předešlá bolest obnovila a tak jako prvé hrubě na ni nemůže, fundanel dáti vsaditi, však, poněvadž doktor k tomu neradí a ona taky nechce, již z toho sešlo a poněvadž jí nevím jak pomoci, přijde na to, abych podlí žádosti její zase do Čech k její sestře ji vypravila; kdyby se to jen mohlo v těchto nynějších roztržitostech jak bezpečně státi, poněvadž jí prvé již dvakráte od takovýho nedostatku pomoženo tam bylo, že k jakýmuž takýmuž zdraví zase přišla, snad by jí pán Bůh i nyní od něho spomoci ráčil, čehož bych jí přála. Vám pak, má paní dcero, z tý volnosti a hotovosti mně při tom prokázané, velice děkuji.

Taky vám oznamuji, že jest sem novina přišla, že by měl lid císařský mocí a kvaltem všecken Třebíč vyrabovati a zplundrovati i s lidmi zle zacházeti, nad čímž sem velmi zkormoucena, čehož sic ještě nejistím, než tak jako slyšenou věc vám oznamuji. Poslal tam pán pro vyzvědění posla, ale posavad se ještě nenavracuje; pán Bůh rač dáti, aby pravda nebyla, vy bezpochyby jsouce nedaleko od Židlochovic, taky byšte něco odtud o tom slyšely.

Že se vám sama nepodpisuji, má velká nemožnost, kterou v ruce mám, toho mi zbraňuje, pročež žádám při vás omluvena bejti.

---

285. *Pertoltovi z Lipého o nemoci své zprávu dává a lituje, že i on dnou jest navštíven ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 4. ledna 1634.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lippého.

Můj nejmilejší pane, pane bratře! Vedle vzkázání vám svejch upřímnejch sesterskejch služeb jak dobrýho a stálýho zdraví, tak mnohejch potěšitedlnejch věcí, podle duše i těla pohodlnejch a prospěšnejch, na tento nastalý nový rok i jiná mnohá léta upřímnejm srdcem jako sobě sama vám od pána Boha věrně žádám.

Podle toho velice vám, můj nejmilejší pane bratře, děkuji z tý laskavý a upřímný bratrský o mne péče a paměti, kterou tudy o mne vedete a, pro vyzvězení o mne, naschvále opět sem posla posýláte: nepominu se vám toho, pokudž mi pán Bůh ráčí ještě lepšího zdraví uděliti, vším upřímnejm sesterskejm způsobem zase odměniti a odsloužiti. Kdež vám o sobě, mý srdce, s bídou a bolestmi oznamuji, že předce velmi nestatečna sem, anobrž zůstávaje prvé přes osm nedělí v jinejch bídách a nedostatcích, kterejmi mne pán Bůh navštíviti ráčil, když se se mnou počalo něco polepšovati, ač nemnoho, přišly mi hned dna od novýho léta a již dosavad mi celou pravou ruku i s ramenem sklíčily, levou pak v loktě i v rameně taky opanovaly, tak že velký bídy s ní okoušším a pro mdlobu a bolesti nemohu sebou hnouti, jen kde mne jiní obrátí; nevědouce již co jiného v takovým těžkým a bídným způsobu činiti, na pána Boha a jeho samou pomoc svatou očekávám a za trpělivost prosím, abych to vše do vůle jeho snášeti mohla. I to mi pak taky nemálo k lítosti a těžkosti jest, když slyším, že vy v podobným nedostatku zdraví ještě zůstáváte a od tý bídný dny posavad taky sproštěni nejste. Věřím vám, mý srdce, žeť ste s ní velkou bídu míti musili, když tak dlouho a těžce vás držela i ještě drží, čehož, poněvadž sama při sobě zakouším, vím co jest, i vám věřím a pána Boha žádám, aby se nad vámi i nade mnou smilovati a nás od takovejch bíd zprostiti a k nějakému lepšímu způsobu dopomoci ráčil. Omluvy tý, kterou, že pro takový nedostatek svůj ke mně tak dlouho nepřijíždíte, předstíráte, dokonce činiti potřebí není, nebo vím, že toho zoumyslně nežli z velký svý nemožnosti nečiníte, podle čehož já toho žádostiva nejsem, abyšte pro mne jakou nepříležitost měli sobě činiti, čímž byšte mi nic nepomohli, než sobě mnoho uškodili; pročež prvé i nyní žádám, abyšte sobě předce dobře vyhověli prvé, než byšte se měli na cestu vydati,

což když pán Bůh ráčí z milosti své při vás učiniti a dokonaleji vás pozdraviti, se vší žádostí srdce budu vás, můj nejmilejší pane bratře, očekávati a z příjezdu vašeho se těšiti, k čemuž aby pán Bůh ráčil tím dříve dopomoci a nám takového společného shledání popříti, za to jeho milosti božské žádám.

Pán můj vám svý služby s žádostí od pána Boha na tento novej rok mnohejch potěšitedlnejch věcí vzkazuje, a s tím vás, můj nejmilejší pane bratře, spolu s sebou pánu Bohu v jeho svatou ochranu poroučím. Datum na hradě Přerově 4. Januarii léta 1634.

PS. Můj nejmilejší pane bratře! Oznamuji vám, že tu zarmoucenou novinu, ačkoli sic v nejistotě slyším, že by se do Třebíče lid císařskej kvaltem dostati a jej všecken vyrabovati, s lidmi zle zacházeti i mučiti je měli, tak že sem tím velmi zarmoucena, ač toho ještě nejistím, než co slyším; než poslal tam pán pro vyzvězení. Pán Bůh dej, aby pravda nebyla.

Mý dítě, odpusťte mi, že se vám nepodpisuji, neb netoliko píra, ale ani špendlíku není mi možné pro podagru do ruky vzíti.

---

286. *Oznamuje paní Marii z Lipého o nedostatku zdraví svého, i lituje nemoci jejího manžela ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 4. ledna 1634.

Paní Maryji z Lippého.

Službu svou vzkazuji vám, urozená paní, paní teta má nejmilejší. Téhož zdraví a v něm těch všech potěšitedlnejch věcí, kterýchž mi k novému roku vinšujete, i já vám se všemi vašimi na pánu Bohu všeho toho věrně a upřímně žádám.

Že mne v svý paměti snášíte a pro vyzvězení o mně a pánu mým naschválním psaním navštěvujete, vděčně to od vás, má nejmilejší paní teta, přijímám a, vám z toho děkujíc, oznamuji, že pán můj, tak jakž již způsob a obyčej jeho jest, na stolici předce prostředně by se měl, krom že kašle: ale já naproti tomu zle a bídně se mám, nebo k jinejm mejm prvním těžkostem, které sem téměř víc než 8 nedělí pořád snášela, od novýho léta bídná a těžká dna přistoupila, kteráž mně jak celou pravou ruku i rameno svázala, tak i do levýho lokte a ramene přišla, s kterouž nemalejch bolestí okouším a sebou sama pohnouti nemohu. Pán Bůh rač sám dále mejm pomocníkem bejti a trpělivosti ve všem přidávati.

Nad pánem vaším a mým nejmilejším panem bratrem, srdečnou lítost mám a jemu toho věrně nepřeji, že tak dlouho již taky od též bídné dny zproštěn bejti nemůže; ale poněvadž to od lidí nepochází, než pán Bůh to na nás ráčí dopouštěti, již to musíme snášeti a očekávati, až by se nad námi smilovati a nás k lepšímu zdraví zase navrátiti ráčil.

Můj pán vám zase svý služby a vinš na pánu Bohu všeho nejlepšího dobrého k tomuto novému roku vzkazuje. Tolikéž šlechtična má a Ertmánek s poslušnejmi službami a vinšem potěšitedlnejm na novej rok se poroučejí. Ceníčka, žádám, taky ode mne týmž způsobem pozdravte. Prosím, že i paní Báry Khynostový se pánem jejím velice ode mne pozdravíte a jim vinš mnohejch potěšitedlnejch věcí na tento novej rok ode mne oznámíte a při paní Báře mne omluvíte, že jí sama pro svůj nedostatek nepíši, však poněvadž to tímto vzkázáním činím, aby to nyní za vděk přijala. O mým způsobu jí také můžete oznámiti, při čemž se vám, má nejmilejší paní teta, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji a nás z obojí strany v ochranu boží poroučím. Datum na hradě Přerově 4. Januarii 1634.

PS. Poněvadž pro nemožnost svou nemohu se vám, má nejmilejší paní teta, ani podepsati, žádám, že mne omluvnou jmíti budete.

---

287. *Oznamuje paní Marii Zásmucké o nemoci sestry její Aničky, kterouž na uzdravení k ní posílá.*

Na hradě Přerově dne 11. ledna 1634.

Paní Maryji Zásmucké, rozené Javornické z Javorníku.

Službu ꝛc. Urozená paní, přítelkyně má zvláště milá! Nemohu před vámi tajiti, nýbrž vám o tom věděti dáti musím, kterak sestra vaše Anička, která u mne v službě zůstává, velmi opět nestatečna na zdraví svém bejti počíná, tak že ten předešlej nedostatek její v noze, kterej již s nemalou bolestí dvakráte vytrpěla a vystála, jakž vám o tom dobře vědomé jest, nyní se jí zase navracuje, ačkoli od času jejího posledního od vás ke mně se navrácení vždycky, chvála pánu Bohu, zdráva byla; však, zůstávaje já s svejm pánem po navrácení našem ze Slízska již drahně nedělí zde na Přerově, teprv teď od některý neděle týž nedostatek její se ozval, tak že od toho času vždy dále a více se jí rozmáhá a již hrubě sobě na touž nohu svou stěžovati počíná. Já pak všelijak sem o to pečovala, poněvadž mi ve zdraví sloužila, abych jí taky v nemoci a bídě její pomáhala a jí neopouštěla, pročež jak doktorů, tak i barvířů sem se o ni raditi dala a jistě, čím bych jen mohla jí pomoci, o to sem snažnost vedla, abych nedala v čemž při tom sjíti. Ale poněvadž ani doktora ani barvíře zde v zemi k hojení téhož nedostatku se užiti nemůže a ti, kteří sou, v tom se vymlouvají, že se do toho dáti nemohou, takovýho nedostatku jak hojiti nevědouce, vždy sem zatím na nějaký příležitosti a prostředky pomejšlela, skrze kteréž by ona náležitě zaopatřena bejti mohla; ač ona mezi tím, předstíraje předešlej podobnej svůj nestatečnej způsob a ty prostředky, kte-

rými jí pán Bůh od něho, když u vás zůstávala, skrze požehnání své pomoci a k lepšímu zdraví zase přijíti dáti ráčil, mne za to nejednou s velikou pilností snažně prosila, abych jí toho i nyní přála a k vám zase odpustila, tak aby těch předešlejch prostředků dosáhnouti a, byla-li by v tom vůle boží, skrze ně k lepšímu zdraví přivedena bejti mohla. Čehož, ač sem jí sice odporovala a nynější nepříležitý zimavý a nebezpečný časy i dalekost cesty, kterouž, že nevím, jak bude moci v tom svým takovým způsobu vystáti, předložila, k tomu, budouce pominulejch dnův u mne pro navštívení druhá sestra její, paní Alina Hrádková i ona jí také totéž předkládala a se jí v tom podávala, poněvadž k ní mnohem blížeji jest, že ji chce k sobě vzíti a tam, kdež byt v království Uherském se panem manželem svejm má, s dobrejmi lidmi se raditi a o to pečovati, jak by jí k zdraví jejímu mohlo dopomoženo bejti: ale poněvadž ona k tomu žádný mysli neměla, nýbrž žádosti své vždy dále obnovovati a za naplnění jí mne prositi nepřestávala, z té příčiny nemoha jí toho odepříti a chtěje to na sobě ukázati, že nad její bídou, jako služebnice své, citedlnost mám a, aby jí z ní pán Bůh skrze ty prostředky, k nimž svou důvěrnost má, pomoci ráčil, věrně bych toho přála, k vám ji nyní odsud po naschvální příležitosti vypravuji a vás za to přátelsky žádám, že, jakž mne tuto jináče nežli přátelskejm způsobem vykládati nebudete, poněvadž vším tím toliko její dobré obmejšlím, tak i ji také podle toho sobě poručenou míti budete. Nebo co na mně jest, v pravdě kdyby jen jaký prostředky k spomožení zdraví jejímu zde se nacházely, aneb jinde se jich doptati mohlo, srdcem ráda bych ji nimi obmeškati dáti nechtěla: ale poněvadž ani zde se jich nenachází, ani odjinud se jich doptati nemůžeme, ona pak vždy ku pánu Bohu naději má, že jak se k vám dostane a těch prvních prostředků užívati bude, že jí ráčí jich požehnati a skrze ně lepšího zdraví dáti nabyti; pročež vždy vás ještě žádám, že jakožto krve a sestry svý spolu se panem manželem svým neopustíte, nýbrž jakž jí u sebe místa a bytu, dokudž by jí pán Bůh pozdraviti neráčil a ona se zase ke mně navrátiti nemohla, popřejete, tak i všelijak k prostředkům, skrze něž by s pomocí boží k zdraví svýmu přivedena a navrácena bejti mohla, sloužiti budete. Já taky co budu moci podlí možnosti svý chci ráda pro ni učiniti, a co se od vás a pana manžela vašeho pro ni stane (kteréhož žádám, že velice ode mne pozdravíte), vám se toho zase vším dobrejm a příjemnejm přátelstvím odměňovati zamlouvám, vinšujíc se vám při tom od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti. Datum na hradě Přerově 11. dne Januarii léta 1634.

PS. Žádám vás, mějte mne omluvnou, že sem se vám pro svůj nedostatek zdraví, který v pravý ruce od dny snáším, podepsati nemohla.

288. *Nařizuje Janovi písaři v Brandýse nad Orlicí, co by měl panně Aničce, kterouž za příčinou uzdravení do Čech vysílá, potravin vydati.*

Na hradě Přerově dne 11. ledna 1634.

Janovi, písaři.

Poněvadž Aničku pannu na Brandejs za příčinou nedostatku zdraví jejího vypravuji, tak aby odtud podle žádosti svý mohla dále do Čech k sestře svý se dopraviti, nepochybuji, žeť pán sám taky o tom píše a, jak by se při opatření jí fůrou, na kteréž by tam dovezena bejti mohla, zachovati měl, vůli svou oznamuje; čehož já také při tom zanechávám, tolikoť při tom poroučím, když by ona měla se na cestu vydati, aby jí vydáno bylo předně ten hrnec másla, o kterým si mi, když si zde byl, zprávu dal, že za šafářkou Perenskou zůstává a že jej kterási šafářka na doplnění svýho počtu odvedla, přitom také nějakej prostřední sejr aby příliš velkej nebyl. Item, kroup pohanskejch 1 čtvrt, mouky pšeničný jednu měřici, poněvadž praví, že tam v tom kraji ani pohanky nerostou, ani pšenic mnoho nemají, aby to mohla k svý potřebě a pohodlí míti. Jestliže by co více jinýho mimo to žádala a před rukami to bylo, bude jí moci taky podle náležitosti vydáno bejti. A poněvadž sem jí poručila, aby mi tam nějakou dívku ze dvora za pradlí vybrala, tolikéž děvče: protož když s tebou o to mluviti bude, zachovej se tak a buď jí v tom nápomocen. Však nechci dívky ze vsi míti, než z některýho dvora, kterou by již šafářka něco vycvičila a jí povědoma byla, že by nebyla nějaká zlodějská a všetečná, než mohla se k službě mý i to děvče hoditi; kterýž obě hned s tou fůrou, na který ona na Brandejs odjíždí, sem vypraviti nepomíjej a přitom mi oznam, jestliže ste již plátna neb ubrusy tkadlcům dělati dali, buď domácím neb přespolním, abych se věděla při tom čím spraviti. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 11. Januarii léta 1634.

PS. Nemohu se podepsati pro nedostatek zdraví svýho.

---

289. *Bedřichovi z Kounic, že nad ochuravěním paní manželky jeho velice se zarmoutila a modlitbami svými že žádá, aby ji pán Bůh brzy pozdraviti ráčil, ɔc.*

Na hradě Přerově dne 17. ledna 1634.

Panu Fridrichovi z Kounic.

Modlitbu svou vzkazuji, urozený pane, pane ujče můj nejmilejší. Zdraví ɔc. Můj nejmilejší pane ujče! Této chvíle dostavši psaní od VMti včera datovanýho, na kteréž ihned VMti zase odpověď dávám, o dobrém způsobu VMti i dítek i sirotků vašnostinejch zdraví ráda z něho sem vyrozuměla, ale naproti tomu strany JíMti paní man-

želky VMti a mé nejmilejší paní tety v pravdě hrubě a srdečně se zarmoutila a neráda o tom uslyšela, že jest ji pán Bůh tak těžkou a nenadálou nemocí navštíviti ráčil. Jistě, žeť sem nad tím všecka ztrnula a se i se pánem svejm toho nemálo ulekla, neb nepřáli bychom jak VMti i dítkám vašnostinejm, tak i sami sobě tý ztráty, kdyby ji ráčil pán Bůh z toho světa vzíti; všickni my z přátel hrubě bychom paní citedlni a škodni bejti musili a zvlášť o sobě to pravím, žeť bych mnoho dobrýho s ní ztratila. Ale poněvadž račte psáti, že se jí ta těžkost do pravý nohy vrazila a růže se ukázala, potěšujeme se nad tím, poněvadž se pánem mým taky tak bejvá, že není bohdá nic tak nebezpečnýho, což mnohem lépěji jest, než kdyby to mělo v životě zůstati. Máme ku pánu Bohu tu silnou naději, že jak nad VMtmi i dítkami vašnostinejmi ráčí se smilovati, tak i naše žádosti a modlitby uslyšeti, trpělivosti jí v té těžkosti propůjčiti, z ní šťastně pomocníkem bejti a k dobrýmu zdraví zase dopomoci. Nebo můj pán na sobě příklad dává, kterak přetěžce na něj táž růže někdy s mnohejmi a nevypravitedlnejmi těžkostmi a bolestmi přichází, že mnohdykrát sám o sobě nic neví, avšak s pomocí boží vždy předce pomalý ty bolesti odcházejí: tak že máme ku pánu Bohu naději, že i tuto ráčí JíMti paní tetě šťastným pomocníkem bejti a VMti i nás brzy potěšiti; jednom jest potřebí, aby se paní dobře hovělo a teplem šetřilo a do života pro horkost čerstvej prach a pro těžkost srdce jelení roh užívati dal. Vím, že sice paní všeho toho dosti míti a v takovejch příčinách dobře se rozuměti ráčí, nežli že snad pro těžkost svou nemůže všeho pamatovati, kdyby jen někoho měla, kterej by jí mohl v tom sloužiti. Já kdybych nebyla v týto svý bídě postavena, nemohla bych nikoli pominouti, než, znajíc sebe vždy tím povinnou bejti, ku paní se vypraviti a jí v takové její potřebě, by možné bylo, svou krví a životem sloužiti. Ale žaluji také VMti na svou bídu a podlí toho při VMti i při paní tetě se v tom omlouvám, že mimo dna, který mi k jinejm mejm těžkostem přišly a ještě na díle trvají, předešlý mý bolesti, který sem v životě snášela, od minulý neděle zase mi se navracují a obnovují, takže, předce v lůži zůstávaje, nemalou bídu snáším, nevěda, jak pán Bůh, jemuž se ve všem poroučím, dále se mnou naložiti ráčí. Prosím, že JíMti paní tetě račte mne s mejmi nemocnejmi službami poručiti a oznámiti, že srdečnou lítost a citedlnost nad takovejm nedostatkem jejím já i pán můj (kterejž oboum VMtem své služby vzkazuje), neseme a za brzké jí pozdravení pána Boha prosíme. Mne podlí toho, prosím, že račte při paní omluviti, že jí netoliko nepíši, ale na její vlastní psaní, které mi těchto dnů při příležitosti dodáno jest, nechtějíce ji tím v tomto jejím nedostatku zdraví zanášeti, odpovědi nedávám. Však za těch šest kapounů pěknejch a dobrejch, který mi s týmž psaním odeslati ráčila, že velice děkuji a jistě na jiném nejsem, než tý její lásky, kterou

ke mně prokazuje a mne vždy něčím dobrejm fedruje, dá li mi pán Bůh zase k zdraví přijíti, se odsloužiti. Prosím také, jak dále s JíMtí paní tetou bude, že neračte sobě stížiti po naschválním poslu, kterýmuž zde zaplaceno bude, sem dáti věděti. O níž pán Bůh rač nám dáti potěšitedlnou novinu brzy uslyšeti, v jehož ochranu božskou nás z obojí strany poručené činím. Datum spěšně na hradě Přerově 17. Januarii 1634.

---

290. *Janovi písaři v Brandýse nad Orlicí v příčině opatření stolního prádla, semen, oleje* *ɔc.*

Na hradě Přerově dne 17. ledna 1634.

Janovi písaři.

Že se poručení mému strany příze tkadlcům k dělání odvedení, poněvadž ji na větším díle, jakž píšeš, zhotovenou máte, zadosti nestalo, neráda tomu sem, povděčnější bych byla skutku toho než tý vejmluvě, kterou předstíráš: ale když oznamuješ, že to pro ten lid vojenskej a jejich se ustavičný sem i tam vlečení a loupení jak bezpečně učiniti nevíš, tak aby jim to na stavích pobráno nebylo, již tomu nevím co říci, nýbrž při tom zanechati na ten čas musím, poznávaje to sama, že, mělo-li by se to jako v šanc vsaditi a já ke škodě přijíti, když by mi toho neměli čím zaplatiti, lípe s tím poněkud počkati, snad pán Bůh ráčí to změniti, že se to někam jinam brzy odežene; sice o plátno nic tak mnoho není, aby se s ním nemohlo posečkati, neb ho nepotřebuji tak jako ubrusů, ručníků a nejvíce servítů, těch vlastně potřebuji. Ač pak píšeš, poněvadž ten tkadlec v Oustí, kterýho si na ubrusy a jiný takový dílo zamluvenýho měl, nyní před vojáky z chalupy ustoupil, tak že ho již k tomu užiti nemůžeš, že jinýho v Chocni zjednati chceš: proti čemuž já nejsem, jen bude-li se to moci bezpečně státi, aneb bude-li chtíti také škodu slíbiti, kdyby to u něho zhynulo a zmařeno bylo, byla bych i já s tím spokojena, avšak hleď to tak opatrovati, aby to potom v ztrátu nepřišlo. A pakliže by nechtěl toho k sobě na tento způsob přijíti a jináče nebylo by se nač bezpečiti, myslím aspoň na to, poněvadž těch servítů tak nevyhnutedlně potřebuji, aby ale když poslové sem jdou, po nich po některým přadeně, ale po 20 pokaždý, zašijíc do pytle, aby to mohlo skrovný bejti, sem ty příze, která na servíty i taky na ručníky odebrána jest, posýlal, tak abych to ale zde mohla dáti zdělati. Pykám sic toho, že sem na to prvé nepřišla, když ta fůra s Aničkou pannou na Brandejs šla a nyní se sem zase navracuje, abych to byla kázala po ní sem odeslati. Pročež již na to všelijak pomejšlej, jestliže by ten Choceňský ji dělati a za škodu připovědíti nechtěl, aby ji sem aspoň to, co na dotčený servíty bejvati má, pomalý, nebudeš-li moci jiný příležitosti

jistší míti, po poslích, jestliže však budeš souditi, že by bezpečně se to proneslo, posýlal, poněvadž jinýho prostředku k tomu nevím.

Co se semen dotejče i rejstříku, kterej mi vedle poznamenání příze posýláš, co kterýho jest, porozumívám, a kdež se dotazuješ, co by se z nich na voleje dáti mělo lněnýho semena: poněvadž vidím, že co ho jest, to sotva zase k semenu bude moci stačiti, není potřebí nic z něho na volej dávati; nevím taky, abyšte lněnýho voleje k čemu tak potřebovali. Pakliže by ho jaká potřeba byla a jest-li co zadního semena, jakož se naději, že toto na rejstříku poznamenaný všecko na místo vypravený jest a žeť taky zadního něco odešlo, to se bude moci na volej k tý potřebě obrátiti. Semečnej [sic] pak volej, nevím, dává-li se taky čeládkám, načež se vyptati moci budeš, a pokudž se dává, bude se moci korec neb dva semence na volej zdělati, jako i mák, poněvadž bohdá na jaro jinej se síti bude, kterýhož taky ode všech dvorů toliko že 1 ½ korce jest, nic mnoho to není. Pakliže by dosti na tom voleji, co se ho z téhož máku nadělá, bylo, nebude potřebí semenečnýho dělati; když pak týž makový volej naděláte, chci aby mi se ho potom sem nějaká částka pro mou potřebu odeslala, však něco dobrýho.

Že dobytkové ve dvořích zdrávi sou a krávy se pomalý kladou, ráda to slyším, ač že na mále, ale nic s tím ještě zmeškáno není, jednom ať se toho pilně hledí.

Vajec novejch ze dvoru Lipchavskýho půl kopy odeslanejch, ještě sem neviděla, snad je Václav přiveze, dosti však málem mne ze všech dvorů odbejváte. Ty kačeny divoký dvě snad taky dodány a odvedeny budou. Coť sem strany vydání některejch věcí Aničce panně poručila, toho při tom zanechávám. Na tu pak dívku s děvčetem, kterou s fůrou na poručení mý sem posýláš, očekávám, nadějíc se, že se snad to obý hoditi bude. Jiného nemajíc na ten čas co více, s tím ꝛc. Datum na hradě Přerově.

PS. Pokudž pak budeš mi tu přízi moci sem bezpečně posýlati, tak jakž bych tomu ráda byla, abych ji sem nějak dostati mohla, neoznamuješ mi nic, jaká na servíty a ručníky odebrána jest, je-li lněná neb konopná, či jaká jiná. Pročež, poněvadž mně se zdá, že by na servíty nejprvnější byla konopná anebo lněná, co by tedy obhrubnější bylo, aby šafářka vybrala a již sem to pomalý, jak by soudil, že by se to pronášeti mohlo, posýlal.

---

291. *Panně Aničce Javornické, že jí vědro vína v Brandýse vydáno býti má, žádá ji za zjednání nějaké služebné dívky ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 19. ledna 1634.

Panně Aničce Javornický.

Aničko má milá! Od pána Boha předně zdraví, kterýho na ten čas nejvíc potřebuješ, a v něm jiný všecko nejlepší věrněť žádám.

Že si se dosti šťastně bez nějaký velký obtížnosti a nebezpečenství na Brandejs dostala, jistěť sem to hrubě ráda z psaní tvýho, který sem dnes přijala, uslyšela, čehožť věrně přeji a žádám, aby tě i dále pán Bůh opatrovati a až ku paní sestře tvý šťastně doprovoditi ráčil. Než nic mi neoznamuješ, jak si se na cestě měla, s jakou příležitostí ji vystála a jakť s nohou bylo. Že si pak všecko tak podle poručení mého vyřídila i dívku a děvče takovou, jak si od šafářek a jinejch o ní dobrý svědectví slyšela, vybrala a ji po tý fůře, na který si jela, sem posýláš, sem s tím dobře spokojena, ještě sem jí však neviděla, až se sem dostane a já ji zkusím, budu věděti teprv co chváliti Pán Bůh dej, aby se podařila a její služba mně ku pohodlí a jí k dobrýmu byla.

Žeť pak klíčník nechtěl toho vědra vína, kterýť pán daroval, vydati, ani písař o ně poručiti, neráda sem tomu, ale nedivím se, poněvadž se vymlouvají, že o to žádnýho poručení nemají: což pravda jest, žeť sou toho nesměli o svý ujmě učiniti, ale pán jistě na to zapomněl, pročež to nyní napravuje a o to poroučí, což se naději, že tě tento posel ještě na Brandejse zastane, tak že máť takový víno konečně vydáno bejti. Pán Bůh ti ho požehnej, aby mohla při něm lepšího zdraví nabyti.

Co se tý panny dotejče, vidí mi se, aby se sama, budeš-li moci, předce o to přičinila a v tejnosti na ni poptala, dříve nežli by z Brandejsa odjela a mně o tom, jak by to vyřídila, zase oznámila; já mezi tím nemíním o to s žádnejm nic mluviti, dokudž bych zprávy od tebe neměla a o sobě i oumyslu jejím nevyrozuměla, však nic aby s ní nejednala, toliko o ní vyzvěděla. Pakliže by před odjezdem svým toho vykonati a spraviti sama nemohla, zdá mi se, že by nejlépe Tobiášovi mohla to poručiti a svěřiti, aby on tak v samotnosti to spravil a mně zase věděti o všem dal. Mezi tím nezapovídámť toho, když by se ku paní sestře svý dostala, aby tam někde neměla buď sama, neb skrze touž paní sestru svou, se taky na takovou osobu, buď pannu neb ženu, tak zdaleka vyptati, poněvadž soudím, že paní sestra tvá předce všudy povědoma jest, mohlo-li by se co takovýho vynalezti a k službě mý hoditi; ale taky nic nejednejte, než toliko k příležitosti dohoďte a optejte, až by ty mi mezi tím o tom oznámila a já zase buď tobě, neb paní sestře tvý, aneb komu by jinýmu potřebí bylo, další mínění a oumysl svůj vysvětlila.

Kdež mi taky oznamuješ, že klíčnice Taufarka za nějakej sýřec prosí: povoluji k tomu, můžeš šafářce jménem mým poručiti, aby jí nějakej nevelkej ztíží ale 15 funtů dala. Když pak z Brandejsa odjeti míti budeš, ještě mi napiš a oznam jak o sobě, tak také jakť co vydáno bude a jak tam co spravíš, i taky s kejm se na cestu vydáš, kdo tě poveze a co by jinýho tak potřebí bylo, o všem mi v známost uveď a po sobě psaní zanech, aby mi při nejprvnější

příležitosti od Jana posláno bejti mohlo. A již tě s tím pánu Bohu poroučím a od něho další šťastnou cestu i k dobrému zdraví tebe brzy navrácení vinšuji. Datum na hradě Přerově 19. Januarii 1634.

PS. Ještěť mi se nevidělo tuto postškriptu strany jednání tý panny doložiti: že, pokudž by na ni se toho dověděla, že by mi sloužiti chtěla, že bych já taky na ni nemínila o to kvapiti, nýbrž, nemohla-li by se dříve od svý paní, totiž před vdáním jejím, slyšíc, že to brzy se státi má, vyjednati, že bych chtěla dotud počkati, smejšleje, poněvadž ještě jiný ale dvě panny při sobě má, že by se potom ona po vdání jejím snáze mohla od ní sprostiti a ke mně dostati. Proto to dokládám, jest-li ty od ní vyrozumíš, že by její oumysl byl mi sloužiti, aby věděla sebe sama taky čím spraviti, žeť by podlí toho nebylo potřebí dále jiný pohledávati a já tolikéž, když mi o tom oznámíš, budu se věděti na čem ustanoviti a již to dále jak jednati, když by k tomu čas a příležitost sloužila.

Měla's mi tam tvaroh na smetanici dáti udělati, ale nic mi o tom neoznamuješ, budu-li ho moci dostati, poněvadž ještě nemnoho telat po kravách mají.

O soběť oznamuji, že předce v tom svým způsobu, tak jak si mne odjela, posavad bídna zůstávám, nevím, jak pán Bůh dále naložiti se mnou ráčí.

---

292. *Přeje Jiřímu hraběti z Náchoda, aby synek jeho Ferdinand štastně ve Vídni vyléčen byl ɔc.*

Na hradě Přerově dne 20. ledna 1634.

Panu Jiřímu hraběti z Náchoda.

Modlitbu svou VMti vzkazuji, vysoce urozený pane, pane synu můj nejmilejší. Při tom VMti na tento vnově nastalý rok požehnání božího, štěstí, zdraví a jinejch všelijakejch potěšitedlnejch věcí i to všecko, což byšte sobě s JíMtí paní manželkou VMti a dítkami svejmi příti ráčili, od pána Boha věrně a upřímně žádám.

Z tak laskavé paměti, z které mne račte psaním svejm, ode mne s velikou vděčností dnešního dne přijatejm, navštěvovati, velice VMti, můj nejmilejší pane synu, děkuji a podle toho s nemalejm potěšením o dobrém způsobu VMti a JíMti paní manželky VMti a mé nejmilejší paní dcery, i malý rodiny VMti, vyrozumívám a pána Boha za to žádám, aby to za dlouhé časy s mnohejm jinejm potěšením a prospěchem VMti trvati mohlo. Já strany sebe k žádosti VMti co jiného oznámiti nevím, než že předce v lůži zůstávám příčinou svý veliký nestatečnosti, v které již tak dlouhej čas postavena sem a jakejsi smíšenej nedostatek nyní trpím, něco od podagry a něco od jinejch těžkostí; nevím, jak pán Bůh se mnou dále naložiti ráčí, na jehož svatou pomoc očekávati musím.

Kdež mi račte oznamovati o panu Ferdinandkovi, že ho račte do Vídně k hojení toho jeho nedostatku, kterej v noze snáší, k nějakýmu doktoru, kterej se tam nachází, a že budouc u VMti na Miroslavi a spatříc jej s pomocí boží od něho spomoci mu troufá, odeslati chtíti: pán Bůh rač tomu pomoc svou svatou dáti. V pravdět bych toho srdečně přála a nic bych nemohla žádostivěji a potěšeněji nad to uslyšeti, než aby mohl týž doktor tak šťastnej bejti a jemu pomoci; než já se toho cosi obávám, poněvadž se málo doktorů takovejch nachází, mně se zdá, že jest to již zastaralá věc a Ferdinandek že jest hrubě mdlej a subtilnej, nevím, jak to bude moci vystáti. Ale kdyžť on tak slibuje, jemu bude potřebí na to mysliti, pán Bůh račiž mu to štěstí dáti a jemu hojně požehnati, aby Ferdinandek mohl tudy k zdraví přijíti a VMt s JíMtí paní manželkou svou i my všickni z toho potěšeni bejti, což bych toho jistě přála, aby sám pán Bůh ráčil to šťastně způsobiti.

JíMti paní dceři mé nejmilejší, prosím, že neračte sobě stížiti, mne s mejmi službami, ač nemocnejmi, k lásce poručiti a vinš mnohejch dobrejch věcí oznámiti. S tím se VMti, můj nejmilejší pane synu, se všemi vašnostinejmi od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 20. Januarii léta 1634.

PS. Že se VMti sama nepodpisuji, nečiníc toho zoumyslně než pro samou svou nemožnost, nemoha tou rukou pro dnu, kterou v ní mám, ani hejbati, za odpuštění prosím.

---

293. *Prosí Bedřicha z Kounic za oznámení, jak se daří manželce jeho v nemoci.*

Na hradě Přerově dne 21. ledna 1634.

Panu Fridrichovi z Kounic.

Můj nejmilejší pane ujče! Nemohouce mimo tu zarmoucenou novinu, kterou ste mi o těžkém nedostatku zdraví JíMsti paní manželky VMti a mé nejmilejší paní tety, nedávních dnů psaním svejm v známost uvésti ráčili, posavad nic jiného slyšeti a tudy svý zkormoucený mysli upokojiti, za tou příčinou naschvále VMti, vedle pána svýho, toto psaní činím a VMt hrubě prosím, abyšte o JíMti paní tetě, jestli se s ní co polepšilo, aneb v jakým způsobu dosavad postavena bejti ráčí, neráčili sobě stížiti mně oznámiti. Neb pána Boha za to žádám, aby to ráčil z milosti své způsobiti a dáti, abychom potěšitedlnější novinu od VMti nad tu první dostati mohli, tak aby paní teta ráčila moci ze všech těch těžkostí šťastně vyjíti, k dokonalýmu zdraví brzy přivedena a VMt i s dítkami svejmi potěšen bejti; jistě žeť nejináč než jako sama sobě toho bych přála. Při čemž prosím, že mne paní tetě s mejmi službami poručiti dokonce ráčíte a žeť v pravdě nad její bídou velikou citedlnost snáším

a za spomožení z ní upřímně pána Boha prosím. Já předce v svým nestatečným způsobu takměř jednostejně zůstávám a málo se se mnou ještě polepšuje, očekávaje vždy na pomoc a smilování boží. Posla, prosím, že račte zase co nejdříve dáti vypraviti. A s tím nás pánu Bohu v jeho ochranu poroučím. Datum na hradě Přerově 21. Januarii léta 1634.

---

294. *Oznamuje paní Anně z Žerotína o nedostatcích zdraví svého a prosí, aby jí poslala skleničku cicvárkové vody.*

Na hradě Přerově dne 23. ledna 1634.

Paní Anně Maryji z Žerotína, rozené hrabince Šlikovně.

Službu ɔc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Téhož zdraví a všech těch potěšitedlnejch věcí, kterýchž byšte sobě samy srdcem svejm žádati ráčily, VMti i se všemi vašnostinejmi na tento novej rok i jiná mnohá léta od pána Boha upřímně vinšuji a žádám.

Velice VMti, má přenejmilejší paní teta, děkuji, že neračte na mne zapomínati, nýbrž skrze naschvální psaní své navštěvujíce na způsob můj se dotazovati, čehož od VMti hrubě vděčna jsem a VMti se toho zase odsloužiti nepominu, pokudž mi pán Bůh zase k zdraví přijíti dáti ráčí. K žádosti pak VMti o sobě oznámiti mohu, že jest zdraví mé předce velmi bídné a nestatečné, nebo mimo předešlej VMti vědomej nedostatek, kterej v zádech a ledvích s nemalejmi bolestmi snáším, i dna mne teď sklíčila a po ty předešlý dni tuze sem ní svázána byla a ještě jí dokonale zproštěna nejsem, tak že pro to obojí téměř ani sebou hnouti nemohu, než již předně na pána Boha a jeho spomožení, až by je seslati a mne, bude-li se jeho milosti líbiti, těch bíd zprostiti a polehčiti ráčil a potom na jiný, kde mne obrátí a přeloží, očekávati musím.

Pán můj taky dosti jest mdlej a s kašlem se již od několika časů trápí, náš již sešlej věk takovejch bíd a nedostatků nemálo nám s sebou taky přináší, v čemž ve všem pán Bůh rač svaté trpělivosti nám přidávati. Nad vašnostinejm pak i všech vašnostinejch dobrejm zdravím nemálo potěšena sem a ráda o tom slyším, i VMti společně netoliko toho věrně přeji, než taky, aby pán Bůh za dlouhé časy a léta v takovém dobrém způsobu VMt zachovávati ráčil, upřímně vinšuji. JMti panu manželu svýmu a mýmu velice milýmu panu švakru žádám, že mé modlitby s žádostí na pánu Bohu všeho dobrého oznámiti a všech dítek svejch pozdraviti ode mne sobě stížiti neráčíte.

Podlí toho VMt, má nejmilejší paní teta, prosím, že mi tu lásku prokázati a, pokudž byšte ráčily nyní co vody cicvárkový míti, abyšte se o nějakou malou skleničku, tak jak ste to předešle učiniti ráčily, se mnou sděliti, avšak ne naschvál, než při příleži-

tosti, kteráž by se napotom VMti ke mně trefila, pro budoucí mou potřebu odeslati ráčily. Čehož se VMti zase, pokudž mi pán Bůh ráčí delšího života a zdraví lepšího popříti, všelijak příjemně odměniti a odsloužiti zamlouvám. A s tím sebe VMti k dokonalé lásce a nás z obojí strany v ochranu boží poručena činím. Datum na hradě Přerově 23. Januarii léta 1634.

---

295. *Rudolfovi hraběti z Valdštejna o nedostatcích zdraví svého, připomíná žertovně o zaslání liščích koží 2c.*

Na hradě Přerově dne 24. ledna 1634.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Vysoce urozený pane, pane strejče a synu můj nejmilejší! Téhož zdraví a jinejch všech potěšitedlnejch věcí VMti i se všemi VMti na tento nastalej novej rok věrně od pána Boha žádám.

Můj nejmilejší pane strejče! Psaní od VMti včerejšího dne ráda sem dostala a, že mne ním navštěvovati a na způsob můj se dotazovati ráčíte, VMti z toho děkuji a od VMti to s vděčností přijímaje, zatím k takové žádosti VMti o sobě věděti dávám, že se zle a dosti bídně mám, poněvadž téměř od čtvrti léta pořád, mnoho z lůže již nevycházeje, nejedněch těžkostí dosavad zakouším, tak že nevím, jak dále se mnou pán Bůh naložiti ráčí; poněvadž se se mnou špatně polepšuje, málo já již o svým zdraví smejšlím, spíše o tom, že se s VMtí rozžehnám nežli přivítám. Ve všem se již pánu Bohu poroučím a na jeho mocné a milostivé ruce se oddávám.

VMt že i se paní manželkou svou a mou nejmilejší paní tetou i s dítkami svejmi račte při dobrém zdraví se nacházeti, ráda to slyším a věrně toho VMti přejíc i na další dlouhý časy od pána Boha srdečně a upřímně vinšuji a žádám, že mne paní manželce své s mejmi nemocnejmi službami a vinšem na pánu Bohu všeho nejlepšího dobrého v paměť a lásku poručiti, i dítek svejch ode mne pozdraviti a políbiti ráčíte.

Ty lišky od VMti mi odeslaný hrubě mi vděk přišly, že sem jich, zůstávaje zde na Přerově, na vrchu na větru a v zimavejch pokojích k zvláštní potřebě a pohodlí svýmu užiti mohla, což taky za ně VMti děkuji, ale to nazpátek: než, když se skutkem stane a ty lišky sem přiběhnou a mně do rukou se dostanou, taky budu opravdu děkovati. S tím se VMti, můj nejmilejší pane strejče, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšujíc, nás z obojí strany k ochraně boží mocné poroučím. Datum na hradě Přerově 24. Januarii léta 1634.

---

296. *Nikodemovi Špalkovi v Třebíči, aby jí oznámil, mnoho-li peněz sirotčích složeno bylo a umbraculum aby jí odeslal.*

Na hradě Přerově dne 24. ledna 1634.

Nikodemovi Špalkovi do Třebíče.

Nikodeme milej! Aby zdráv byl ꝛc. Poněvadž nepochybuji, že již na Třebíči soudy spraveny sou, byla bych tomu ráda, kdyby byl aspoň ty, poněvadž jiní toho pomíjejí, mně po tomto poslu, kterej se sem od vás dostal, napsal a o tom, nepochybuje, žes všeho přítomen byl, jak jest se při tom dálo a mnoho-li jest peněz mně po sirotcích zběhlejch náležejících složeno a na hotově zůstává, oznámil: ale poněvadž se nestalo, z té příčinyť poroučím, aby to dal při nejprvnější příležitosti učiniti a mně takové zprávy a poznamenání toho všeho odeslati nepomíjel.

Podle toho Dominikovi ode mne pověz, že sem až posavad očekávala na to kolečko, který mi odeslati připověděl, jehož se při zastěnování při svíčce užívá, a jináče se umbraculum jmenuje a, proto bezpeče se na něj, ani odjinud sem ho sobě opatřiti nedala: pročež ať na to více nezapomíná a mně je odešle při nejprvnější příležitosti, poněvadž pravil, že je v svým krámě má. S tím ꝛc. Datum ut supra.

PS. Taky mi oznam, jak se se všemi svejmi míváš a co se nyní mezi jinejmi u vás děje. O soběť oznamuji, že se dosti bídně na zdraví vynacházím a již od mnoha nedělí téměř z lůže se nehejbám, hned jak sem se ze Slízska sem navrátila, žádného zdraví nemám a povětří mi neslouží. Nevím, jak dále pán Bůh se mnou naložiti ráčí.

---

297. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, aby jí oznámil, jak se Anička Javornická k sestře své dopravila ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 28. ledna 1634.

Janovi písaři.

Poněvadž od navrácení Václavovýho žádnej posel z Brandejsa sem nepřichází a já nevím, jestliže ještě Anička, panna má, na Brandejse zůstává nebo ne: z té příčinyť poroučím, aby mi po tomto poslu, kterýho pán náš naschvále k tobě posílá, oznámil, jestliže jest již odjela, kdy se to stalo, v jakém způsobu a jak se k sestře svý dopravila, nestalo-li se jí žádnýho neštěstí na cestě, i taky jestliže sou se zase koně navrátili. A jakožť sem poručila, aby mi přízi na ručníky a servíty po poslích sem posílal: nyní to měním a poroučím, aby již tak zanechal a po poslích nic neposílal, poněvadž jinou příležitost k tomu opatřiti chci, o kteréž dále věděti budeš; což když se státi míti bude, pošli mi toliko tu konopnou přízi, kterou ve dvořích přídli, lněný i jiný tam zanechej a, budeš-li moci

bezpečně to učiniti, tkadlcům dělati dej. Datum na hradě Přerově 28. Januarii 1634.

---

298. *Pertoltovi z Lipého, že zdraví její trochu se polepšilo, příjezd a navštívení aby odložil, až lepší nastane počasí.*

Na hradě Přerově dne 1. února 1634.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lipého.

Můj nejmilejší pane bratře! Vděčně to od vás přijímám, že mne v svý upřímný, bratrský a laskavý paměti máte a v mým bídným způsobu tak často i nyní psaními svejmi navštěvujete, začež vám velice děkuji. A poněvadž ste o mně žádostivi přezvěděti, mohu vám, mý srdce, oznámiti, že se, chvála pánu Bohu, se mnou teď, od některýho dne něco polepšilo, tak že někdy trochu z lůže vstáti mohu a učím se na stolici seděti, nevím však, jak dlouho mi toho pán Bůh ráčí popříti a jak to stálý bude, poněvadž se již tak často mění a dříve, než jedno mine, jiný přichází.

Vám pak toho, můj nejmilejší pane bratře, jistě přeji a srdečně ráda to slyším, že již po svý tak těžký a dlouho trvající podagře, zase pomalý okříváte. Pán Bůh račiž to způsobiti, abyšte brzy k dokonalýmu zdraví přivedeni a již za dlouhý časy takovýho trápení zproštěni bejti mohli, neboť vám toho srdečně věřím, že ste s ní mnohýho zlýho pokusiti musili, poněvadž toho na sobě sama taky častý příklady mám.

Co se vašeho příjezdu sem a nás navštívení dotejče: jistěť s radostí na vás očekávám a kdykoli se to stane, s vámi se s mnohejm svejm potěšením shledám; avšak abyšte se taky na cestu dříve, nežli byšte dobře okřáli, vydati a pro mne sobě a svýmu zdraví jakou nepříležitost činiti měli, toho jistě nežádám, nýbrž vás prvé i nyní prosím, poněvadž nyní tak protivný a zimavý časy sou, kterýchž podagra trpěti nechce, abyšte se předce v tom ušetřili a sobě dobře vyhověli, neb nebude tím mnoho zmeškáno, kdykoli to pán Bůh ráčí dáti, že se to příhodně státi moci bude. A nemaje vám co jiného psáti, s tím vás, můj nejmilejší pane bratře, spolu se všemi námi ochraně boží poroučím a šťastnýho shledání sobě s vámi vinšuji. Datum 1. Februarii 1634.

---

299. *Paní Marii z Lipého o lepším způsobu svého zdraví, návštěvu aby odložili na příhodnější čas.*

Na hradě Přerově dne 1. února 1634.

Paní Maryji z Lippého.

Má nejmilejší paní teta! Z psaní vašeho mně včerejšího dne dodanýho jistě ráda sem se toho dočetla, že jakž vy s Čeníčkem

zdráva jste, tak i pán váš a můj nejmilejší pan bratr že již zase lépeji nežli předešle se vynachází: čehož vám společně věrně přeji i na pánu Bohu žádám, aby vás při témž dobrém způsobu za dlouhý časy chovati a pana bratra k dokonalýmu zdraví dále navrátiti ráčil. Na způsob můj pak že se taky dotazujete, vám z tý paměti na mne děkuji a vám oznámiti mohu: že z milosti boží nyní se něco se mnou polepšilo, tak že ustavičně neležím a pomalý se na stolici sedati učím, nevím však, jak to stálé bude, poněvadž se často se mnou mění a než jedna bída pomíjí, druhá přichází. Pán Bůh rač sám dále mým pomocníkem bejti. Z příjezdu vašeho a pana bratra mýho nejmilejšího k nám, kdykoli jej pán Bůh ráčí šťastně způsobiti, nemálo se i se pánem svejm těšiti budu, toliko vždy žádám, aby se to s žádným násilím a nepohodlím vaším a dříve, než by pan bratr dokonale zdráv a prost od tý bídný podagry byl, nedálo, tak aby sobě více tím ještě v tyto velký zimy neuškodil, kdyby se na cestu, nejsouc zdráv, vydati měl.

Pán můj vám zase svý služby s žádostí od pána Boha všech dobrejch věcí vzkazuje; Ertmánek a má šlechtična taky se vám poroučejí. Čeníčka ode mne i od pána mýho taky pozdravte. S tím se vám, má nejmilejší paní teta, od pána Boha na všem dobře a šťastně míti žádaje, s vámi sobě šťastnýho a potěšitedlnýho shledání vinšuji. Datum na hradě Přerově 1. Februarii 1634.

---

300 *Paní Dorotě Lipanské v příčině nabídnutí zetě jejího za ouředníka do Brandýsa nad Orlicí a poslání jí vína.*

Na hradě Přerově dne 2. února 1634.

Paní Dorotě Lipanské, rozené Pecingarce z Bydžína.

Službu ɔc. Urozená paní, přítelkyně má zvláště milá! Zdraví ɔc. Že mne svejm přátelskejm psaním navštěvujete a jakž mně nemoci nepřejete, tak také lepšího zdraví a jinejch potěšitedlnejch věcí vinšujete, vděčně toho od vás přijímám a vám z takový na mne paměti děkujíc, zase bych vám taky přála toho věrně, abyšte i vy zdrávy bejti mohly, i jináče aby se vám všelijak dobře vedlo.

Dále pak, kdež mi píšete, pokudž by pán můj ouředníka na Brandejs potřeboval, že byšte svýho pana zetě, kterej nejstarší vaši dceru má, k tý službě pánu šikovaly: i chtějíce vás na to, vedle žádosti vaší, odpovědí spraviti, nepominula sem o tom promluviti se pánem svým; kdež sem od něho tomu porozuměla, že jest se při tý věci ještě na ničemž neustanovil, aby tam měl koho k tý službě zjednati a vystaviti, nemaje tam hrubě nad čím dáti hospodařiti, poněvadž vojáci sami hospodaří a brzy hotovi budou; mezi tím, že pán takový vaše ohlášení vděčně od vás přijímá a vám z tý volnosti děkuje.

Co se žádosti vaší na mne při tom vzložený, strany poslání vám odsud půl vědra vína dotejče: ráda bych to učinila a vás ním fedrovala, ale oznamuji vám, že zde žádnejch vín nemáme, než všecko pro svou potřebu koupiti dáti musíme, pročež žádám při vás v tom omluvena bejti; nežli poněvadž dokládáte, že paní Bohunka, dcera pána mýho, jedno vědro dáti ho připověděla, soudím, kdybyšte paní o to napsaly a připomenuly, že by to ráda učinila a na tu příležitost pomyslila, aby vám snáze jináč nežli skrze mne, jakž to samy souditi můžete, poněvadž od ní z Dyrnholce sem daleko jest, dodáno bejti mohlo. A s tím se vám od pána Boha na všem dobře míti vinšuji. Datum na hradě Přerově 2. Februarii 1634.

---

301. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, v příčině dělání ručníků, odeslání peněz za sýry a jiných opatření proti loupeživému vojsku.*

Na hradě Přerově dne 3. února 1634.

Janovi písaři na Brandejs.

Kdež mi oznamuješ, že si již předce tomu tkadlci do Chocně, kterýho si tam optal, něco k dělání, totiž na dvě kopy loket příze lněný co nejhrubší a nejmocnější k udělání z toho 1 kopu ubrusů a druhý servítů odvedl a jak to zhotoví, že mu na ostatní taky odvésti míníš, toho při tom zanechávám, pokudž toliko to bezpečně se státi může. Než neoznamuješ, smluvil-lis s ním nejprvé, po čem se mu má od lokte dávati: nebo když se teprv smlouva po udělání činí, lecjakýs hádky o to bejvají; budeš pak ještě moci mimo ty dvě kopy dáti buď od konopný neb taky tý lněný příze, vyberouc co by nejtlustší bylo, na dvě kopy ručníků, a mimo to již více potřebí nebude; jen ať týž ručníky nejsou příliš ouzký, než předce ale na českej loket aby byly široký a dobře dostavený. Nežli, poněvadž se tak obáváte, aby se vojáci, který na krku máte, do zámku nedali, vidí mi se, aby toho díla, když zhotoveno bude, domů nebral, než, bylo-li by tam v Chocni bezpečněji a měl by tam koho známýho, jeho se dožádal, aby buď v městečku neb na zámku to schováno a doněkud opatřeno bejti mohlo. Přízi pak na plátna, když se pro takový nebezpečenství a těžkosti mezi poddaný dělati dáti nemůže, nechť šafářka schová, neb, poněvadž to skrovná věc jest, může to, do nějakýho soudku složíc, aby to nepohnilo neb od myší snětěno nebylo, leda kde jinde taky, není-li bezpečno v zámku, opatřiti a schovati. Že pak tak zle příčinou těch vojáků u vás se děje a oni že zámku a dvorům pro nepokojení jich hrozí, dosti toho s bolestí a lítostí se pánem svým doslýchám: avšak, když tomu čím a jak pomoci nevíme, a to, co již pán podlí svý nejvyšší možnosti činil a činí, když nepostačuje, poněvadž jest těžko hlavou zeď prorážeti

*

a moci odpírati, stane-li se co toho a pán Bůh to na nás dopustiti ráčí, nebudeme věděti tomu co říci, než jemu to poručiti, poněvadž sme takovejch neřestí a outržek zde v Moravě prvé již dosti snesli; pakli oni co takovýho z lechkomyslnosti a nevážnosti před sebe vezmou, taky jim pán Bůh za to zaplatí, jináče hlavy tomu slomiti [sic] nelze. Dokládáš, že se taky o peníze bojíš, který si za sejry stržil: ač bych i o ty neráda přišla, ale nebyla by to největší škoda, neobstojí-li to, co jest v stodolách, ve dvořích i na sejpkách i jinde; avšak zdá mi se, že nic snadnějšího k schování nemáš jako peníze, nebo můžeš je dobře někde zakopati, aneb jináč opatřiti. Než nevím, co je to, že píšeš toliko o penězích za sejry a za máslo, žes ještě nedostal, poněvadž si mne tehdáž, když si je prodával, na to bezpečil, že v krátkým čase zaplaceno bude a tuto již drahně nedělí tomu prošlo a ještě se nestalo, pročež hlediž to tak opatrovati, aby potom věděl, odkud k záplatě přijíti. Prosíš taky pro Boha, abych pro to plátno lonský, máslo a jiný věci, který v zámku zůstávají, poslala a odtud vyzvihnouti dala, dřív než by to vojáci pobrali: ale já to soudím hrubě za dětinskou a daremnou věc bejti, nyní teprv to činiti, když se prvé nestalo, nebo, poněvadž vojáci tam leží a to sobě za kvartýry počítají, sotva by dopustili sobě z nich co bráti, ještě by se jim tudy návěští dávalo a jako ukazovalo, co je tam nebo není a tudy se jich na to pobízelo; taky nevím, jak by se nyní co provezti mohlo, poněvadž všudy jest nebezpečno, než můžete-li vy sami z těch takovejch věcí kde co vyšikovati, toho nechtějte zanedbávati, nýbrž všecko jak nejlépe víte a rozumíte, opatrovati a sobě poručené míti, co by se nemohlo ve dne díti, k tomu noci užiti můžete. Ale pán Bůh rač před tím zlým sám chrániti a z něho pomocníkem bejti; mezi tím, poněvadž pán na Brandejs některou čeládku posílá, dejž pán Bůh, aby vám mohli k něčemu dobrýmu platni a nápomocni bejti. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 3. Februarii 1634.

PS. Coť mezi tím více Crato jmenovaným poroučeti bude, budeš se věděti čím spraviti, podle čehož se hleď tak zachovati.

---

302. *Rudolfovi hraběti z Valdštejna stýská si na nedostatek zdraví svého a přimlouvá se, aby Lukáši Hlavatému, usedlému v Podklášteří, provinění odpuštěno bylo.*

Na hradě Přerově dne 6. února 1634.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Můj nejmilejší pane strejče! Co mi račte nyní zase strany těch lišek, na který sem od VMti až posavad očekávala, psáti, z psaní VMti porozumívám. I oznamuji VMti, že se není potřebí dále o ně VMti starati, neb mně již skrze pana Platejsa z Olomouce sem do-

dány sou, pročež je od VMti za vděk přijímám a za ně děkuji, ačkoli nevím, budu-li jich v tomto takovým svým bídným způsobu potřebovati. V kterýmž nedostatku mým, že nade mnou lítosť a citedlnosť míti a nepřejíce mně jeho, pro potěšení své i vašnostinejch dosažení lepšího zdraví od pána Boha mi vinšovati i k shledání se ještě se mnou naději sobě činiti ráčíte, VMti z toho děkuji, ačkoli nevím, aby VMti na mně taková aneb komu hrubá ztráta byla, poněvadž v takovým bídným způsobu zůstávaje, málo již k jakýmu pohodlí a platnosti komu sme; nýbrž samý se mi stejská pod takovým břemenem zůstávati, neb se se mnou posavad málo polepšilo, ačkoli někdy trochu z lůže se zdvihnouti a na stolici posaditi dám, ale dosti mi to s mdlobou a mnohou těžkostí přichází a na krátce to trvá, abych zase ležeti nemusila. V čemž již do vůle boží musím zůstávati a, nevěda sobě jak pomoci, na jeho božské smilování, jak on ráčí dále se mnou naložiti, očekávati musím.

VMt pak, že se všemi svejmi račte dobrého zdraví požívati, toho vždy věrně VMti přejíc na pánu Bohu i na další časy upřímně vinšuji a žádaje, abyšte mne JíMti paní manželce své s mejmi nemocnejmi službami připomenouti i dítek svejch pozdraviti a na mým místě políbiti ráčili. S tím nás z obojí strany v další ochranu boží poroučím. Datum na hradě Přerově 6. Februarii 1634.

PS. Můj nejmilejší pane strejče! Nechci před VMtí tajiti, že se ke mně Lukáš Hlavatej, usedlej na Podklášteří, s manželkou svou skrze sirotky při mně v službě zůstávající a děti též Hlavaté s předkládáním provinění jejich, kterého sou se proti VMti, jako vrchnosti, dopustili, učinivše přes zápověď vašnostinu, že sou židy přespolní z moru jedoucí u sebe noclehem přechovali, o přímluvu k VMti obracejí a za prominutí jim takového provinění a odpuštění té peněžité od VMti vyměřené pokuty, která skrze to na ně dokračuje, spolu prosí. I ačkoli jich tu tak dalece nevymlouvám a zvláště jeho samýho a podlí toho dokonce jim v tom nefolkuji, poznávaje že sou sobě trestání za své takové neposlušenství hodně zasloužili, neb sama bych toho tak lehce vážiti a mimo sebe pustiti nemohla: avšak poněvadž oni k takovýmu svýmu proti VMti přečinění se přiznávajíc jeho litují, a nadepsaní sirotci ke mně se utíkajíc za ně, jako za svou máteř, s ukazováním její chudobnosti a sešlosti a otčíma, aby jim v tom od VMti ta milost učiněna bejti mohla, sníženě prosí, pročež více pro ni a týž děti její nežli pro jinou příčinu, považíce při tom taky toho, že jest větší milosrdenství nežli provinění, sem se k tomu naklonila, že se k VMti v též příčině přítomně přimlouvám a za to žádám, abyšte jim této mé přímluvy užiti dáti a, od nadepsané peněžité pokuty upustíc, při tom toho, že jest již dotčenej Hlavatej (jakž sem zpravena) vězením trestán byl, pozůstaviti a tak tudy dobrotivost svou ukázati ráčili. Což věřím, že se stane a že přímluva má při VMti své místo míti bude,

poněvadž přímluva jest svobodná, zvláště když se příčina k tomu podá; podle čehož že mi taky neračte za zlý míti, žádám. Sice se v tom k VMti ohlásiti mohu i jim sem to pověditi kázala, že kdyby toho nevděčni bejti a napotom něco podobnýho (čehož sic o nich nesmejšlím) proti VMti zoumyslně se dočiniti měli, že bych pro ně více ani sebe ani VMt zaměstknávati nechtěla. Ale na toto od VMti, pro příčiny již doložené, vždy účinlivé odpovědi očekávaje, s tím VMt, můj nejmilejší pane strejče a synu, v ochranu boží poroučím. Datum na hradě Přerově 6. Februarii 1634.

---

303. *Tobiášovi Hlaváčkovi v Brandýse nad Orlicí v příčině objednání služebné panny a děvčete ɔc.*

Na hradě Přerově dne 6. února 1634.

Tobiášovi Hlaváčkovi Kamenickýmu na Brandejs.

Tobiáši milej! Aby zdráv byl ɔc. Z psaní tvého včera mi dodaného ráda sem tomu porozuměla, že si Aničku, pannu mou, k sestře její, paní Zásmucký, předce pěkně bez nějakýho nebezpečenství a zlý příhody doprovodil a zase se domů navrátil, jí bych toho taky věrně přála, aby jí tam pán Bůh ráčil povětří požehnati a k dobrýmu zdraví brzy zase dopomoci.

Co se jinejch věcí a těch těžkostí a obtížností, o nichž mi píšeš, dotejče, nemohuť nyní na všecko odpovědi dáti, však dosti neráda a lítostivě o tom, co se u vás děje, i se pánem doslejchati musím, ale když tomu čím a jak mimo to, co až posavad činíme, pomoci nemůžeme, již to pánu Bohu musíme poroučeti a jemu se důvěřovati, že on ostatek ráčí sám opatřiti a vás tam chrániti.

Strany tý panny, kdež mi oznamuješ, že mluvíce s ní Anička, nic jí neoznámila, kde by se jí služba naházela, toliko že se jí doptávala, pokudž by sloužiti chtěla, načež že ona za odpověď dala, že již více sloužiti nemíní: ale já soudím, že proto takovou odpověď dala, poněvadž žádnýho návěští strany místa dáno sobě neměla. Neb zdá mi se, jestliže u paní Hedviky může sloužiti, že ovšem jinde, kdež by jí mohlo s lepší příležitostí bejti, v tom by se užiti dáti mohla: pročež mi se vidí, poněvadž ty tam začastý bejváš a oblízce tu máš, aby tak sám od sebe, nejednaje s ní nic, toliko jí návěští v tom učinil, že soudíš, poněvadž Anička, panna má, na zdraví svým tak nestatečna jest a já sotva k službě svý mnoho jí užívati již moci budu, že by se jí na místě jejím u mne dobrá služba, pokudž by chtěla sloužiti, trefiti mohla. Což hleď tak v tejnosti vyříditi, aby ani paní Hedvika, ani žádný jiný o tom nevěděli a tu, čeho se na ní dovíš, jaký oumysl dále míti bude, budeš mi moci o všem napsati a oznámiti, však nic s ní dále nejednati,

dokudž bych já tobě zase o svý vůli věděti nedala, tu bych já se již potom věděla na čem ustanoviti a jak paní Hedviku spokojiti.

Janovi písaři pověz, že ta dívka a děvče, který mi sem poslal, nevšelijak se hodí, ač ještě dívka, jakž tak může bejti: než děvče mi se zdá, že není než jakejsi vostarek, čemuž se sic hrubě nedivím, poněvadž naspěch bylo, že snad vzali, co jim přilezlo; ač ještě nechci nad ní zoufati, však že mu poroučím, aby mezi tím nějaký jiný děvče, kteréž by se hoditi mohlo, optal a je v záloze měl, tak jestliže by mi se dále vidělo toto zase tam poslati a jiný zaměniti, aby se sem dostati mohlo.

Cratovi ode mne oznam, že mu sama proto nepíši, že na spěch posel měl odpraven [sic] bejti, však, že to ráda slyším a jemu toho přeji, že jest pěkně projel a na Brandejs se dostal, vinšujíce, aby ho pán Bůh dále chrániti a ve zdraví i s dobrejm vyřízením k nám navrátiti ráčil. Podle toho že mu vzkazuji, pokudž by můj sklep otvírati a z něho co bráti dal, aby ty peřiny, který na rahně visí, nedal mezi jiný skládati, nežli obzvláštně do nějakýho žoku nebo cejchy aby složeny byly, tak aby mezi jiný se nezmísely. S tím tě ochraně boží se všemi jinejmi poroučím. Datum na hradě Přerově 6. Februarii 1634.

---

304. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, v příčiněoučtu o másle a opatření jiných věcí.*

Na hradě Přerově dne 13. února 1634.

Janovi písaři na Brandejs.

Vědětiť dávám, že navrátíce se pominulejch dnů Crato z Brandejsa a přivezouc něco másla s sebou, zprávu mi při tom toho učinil, že by tam již více týhož másla na ten počet, kterej k mý potřebě zanechán byl, mimo to, co ho on nyní s sebou přivezl, nezůstávalo: pročež chtěje já toho místněji se dověděti, nepominula sem do oučtu nebožtíka ouředníka Daniela Slatinskýho, kterej jest s šafářkami při svatým Havle o omastek, jak sejry tak o máslo, učinil, co jest kterýho od nich přijal, co ku prodeji odděleno a co pro mne zanecháno bylo, sama nahlídnouti i jiným dáti to s mejm rejstříkem, v němž poznamenáno mám, co jest sem kdy másla po takovém oučtu přivezeno, srovnati, jestliže by již ten počet másla, kterej podle téhož oučtu ku potřebě mý, totiž 829 žejdlíků, zanechán jest, vyplněn a sem odveden byl. Ale nacházím to, že jest velká chyba, neb počítaje i těch deset žejdlíků za vydání, který Aničce panně odvedeny sou, nedostává se mimo to a má ještě na Brandejse bejti téhož másla 167 žejdlíků. I poněvadž jest to velkej omyl a nedostatek, kterýhož já nikoli, kdyby tomu tak bylo, pasirovati bych nechtěla a takového počtu bych neschválila: protož,

poněvadž si mi prvé nic o tom neoznámil, jen co sem se z Cratový zprávy dověděti mohla, poroučímť, aby to nyní učinil, a jestliže tomu tak jest, že by takovýho másla na týž počet mně zachovanej více se tam nenacházelo, kam se podělo, vyptaje se na šafářce, ač se sám všeho taky dotejkáš neb dotejkati a věděti máš, jako ten, kterýmu správa statku poručena jest, poněvadž ho sem po štyrykráte v devíti štandlících, podle poznamenání na jednom každým štandlíku, v summě toliko 652 žejdlíky přivezeno jest a na Aničku pannu 10 žejdlíků se počítá, mně o všem zprávu dal, tak abych věděla, čím se při tom spraviti, a kdyby takový neobyčejný nedostatek se nalézal, jak se o to na vás domluviti.

Za druhéť posílám rejstřík, na němž jest poznamenání všeho toho, co jest se nyní ze sklepu mýho na Brandejse skrze Cratu vyzdvihlo i ještě tam zanecháno jest, poroučejeť, aby jej šafářce Perenskej odvedl, tak aby jej hleděla sobě schovati, poněvadž já druhej mám a za ní klíč od týhož sklepu a těch věcí, který tam ještě sou, zůstává, tak aby věděla budoucně z čeho mi počet učiniti. Přitom pak ji i sebe napomeň, abyšte spolu s jinejmi hleděli ty všecky věci tam zůstávající bedlivě opatrovati, zvlášť jestli byšte nějaký nebezpečenství při čem bejti seznávali, abyšte ho tak opatřiti a předjíti hleděli, aby nedbanlivostí a příčinou vaší škoda se nám v ničemž nestala. Co jest od cínovýho neb kotlovýho náčiní, to se snadno může ledakdes, složíc a zabedníc to do nějakýho soudku, zakopati a jiný takový věci podobně beze škody tu i jinde se schovati mohou, k čemuž se sami svým vlastním příkladem můžete přivésti, poněvadž svý hledíte a víte jak opatřiti, abyšte našeho taky v štychu nenechávali.

Strany těch ubrusů, který si do Chocně dělati dal, jak prvé tak i nyní poroučím, aby zatím poněkud je tam opatřiti dal, však když by to vše, co si tam příze odvedl, shotoveno a odděláno bylo, budeš mi moci o tom oznámiti, jestliže by mezi tím k tomu jaká lepší příležitost přišla, že bych to mohla dáti odtud vyzdvihnouti.

Šafářce pověz, že již hrubě ulevuje, poněvadž se sem vždycky poslové vlekou a jiný příležitosti tu jistý měla, že mi nic od drůbeže neposílá, majíc tam i husy krmný a vím, že již taky slepice nesou, aby někdy některý vejce nový posílala, tak aby vždy posel tak zhola prázdnej nešel, pročež ať v tom hledí napraviti. S tím ꝛc. Datum na hradě Přerově 13. Februarii léta 1634.

PS. Ač taky přivezl mi Crato něco peněz od tebe za omastek, které si mu odvedl, ale nic rovně přitom nevím, za sejry-li toliko čili taky něco za máslo v tom jest, poněvadž mi sám o ničemž neoznamuješ, tak že se nemám čím spraviti: protož mi o tom hleď nyní v známost uvésti a zprávu dáti, co zač jest a co ještě za to

restiruješ neb na dluzích máš, což aby taky tím dříve od toho, komu si to svěřil, mohl zvyupomínati, o to se všelijak starati nepomíjej.

---

305. *Paní Bohunce z Zerotína přeje, aby manžel její zdráv byl, zmiňuje se o veselí svatebním pána z Hodic, o novinách z Vratislavě :c.*

Na hradě Přerově dne 14. února 1634.

Paní Bohunce z Žerotína.

Má nejmilejší paní dcero! Psaní vašeho od 3. dne tohoto měsíce mně učiněného ráda dostanouce, že mne ním navštěvujete, vděčně to od vás přijímám a vám z toho děkuji; ale neráda sem zatím o vás a pánu vašem, mým velice milým panu synu, a jeho takovejm bídným způsobu, že jej tak často ta bídná podagra navštěvuje a trápí, porozuměla, což žádám, že pána s oznámením mejch modliteb velice ode mne pozdravíte a že mu toho srdečně nepřeji, nýbrž jako sama nad svou bídou, které také často podobnejm i jinejm způsobem okouším, tak nad ním citedlnost mám a vždy na pánu Bohu upřímně žádám, aby mu sám toho trápení polechčovati, k lepšímu zdraví dopomoci a v něm stáleji a prodlouženěji, nežli toho až posavad užívá, nacházeti se dáti ráčil. Z toho se může znáti, že pánu ty jeho lázně nehrubě prospívají, když tak předce často odnepadá, jáť bych mu toho srdečně přála, aby mu jich pán Bůh ráčil hojněji požehnati, tak aby mu platny bejti mohly, ale bojím se, že jest to již nám dědičná a věčná nemoc zde na světě a že proti ní není lepšího lékařství jako trpělivé snášení do vůle boží. I vám bych toho věrně přála, aby vám ta vaše bolest hlavy, maje v tom nad vámi taky opravdovou citedlnost, pominouti a vy, jí zproštěny jsouc, místo toho stálejšího a pohodlnějšího zdraví dosáhnouti a užiti mohly.

Strany sebe vám oznamuji, že se, chvála pánu Bohu, něco se mnou polepšilo, ačkoli sic předce hrubě mdlá a churava sem, ale že předce aspoň tak stále neležím a tudy nějaké polechčení svejch bolestí sobě pokládám, když trochu na stolici vyseděti mohu; nevím, jak pán Bůh dále se mnou naložiti ráčí, na jehož další pomoc cele očekávám.

Kdež mi taky oznamujete, že ste byla pozvána na veselí od naší paní z Hodic, ale že ste se jí omluvily: sice bych se sama na vás hněvala, kdybych věděla, že ste to zoumyslně učinily, nebo ráda bych byla, kdybyšte byly mohly tam bejti, tak abyšte nám byly mohly taky povědíti, jak byšte tam vesely byly; ale poněvadž vaše hlava a ten nedostatek, kterej při ní snášíte i to, co při svým pánu cejtíte, nedopustilo vám na tu karmaš se dostati, nemám vám taky za zlý. Náš pán a paní z Kounic, poněvadž píšete, že u vás byli

a tam jeli, snad když se navrátí, oni nám o svý veselosti i o jinejch něco povídati budou. My staří a chromí, nejsouce zvaní, taky sme doma zůstali.

Co se Aničky panny dotejče: poněvadž ten její nedostatek nechtěl se jí umenšovati, než čím dále jí hůře bylo a ona mne za to prosila, dala sem ji již do Čech k sestře její, paní Zásmucký, aby se tam zase, jako již prvé po dvakrát, zhojiti mohla, dovezti, kteráž se tam předce pěkně dostala.

Za noviny, který ste pánu mýmu poslaly a od něhož sem se jich taky dověděla, nemám vám co děkovati, poněvadž málo co dobrýho sou, a odsud vám nevím co oznámiti, ač tu dosti počaly řeči o Vratislavi bejti, že by se tam zle dálo a oni že již dokonce odstoupiti a přistoupiti měli, tak že sme se počali nemálo toho lekati, ale, chvála pánu Bohu, zase to nyní utichlo, a slyší se, že nic není, než všecko v starým způsobu že zůstává, což pán Bůh dej, aby tak bylo; mor že již taky dokonale tam přestal.

Já ač sem tak churava a chromá, ale předce sem karmaš vedla, a již Věrušku písaři pána mýho dnes dvě neděl[le] dala, ale bylo zprosta, smlouvy nahoře tak z rosola beze všeho, on se sám dole karmašil.

Jiného nemaje vám co psáti více toliko žádám, že, jakž ještě jednou pána svýho, jakožto mýho velice milýho pana syna, tak i paní Ehrenreiterový ode mne s modlitbami a službami zase pozdravíte. A s tím vás spolu se všemi námi k ochraně boží, má nejmilejší paní dcero, poroučím Datum na hradě Přerově 14. Februarii léta 1634.

---

306. *Děkuje paní Anně z Žerotína za odeslání cicvárové vody a oznamuje, že se zdravím jejím i manžela jejího něco se polepšilo ɔc.*

Na hradě Přerově dne 14. února 1634.

Paní Anně Maryji z Žerotína, rozené hrabince Šlikovně.

Má nejmilejší paní teta! V pravdě s velikou vzáctností a vděčností mně to od VMti přichází, že o tom vím a tím ujištěna sem, že v takové laskavé paměti u VMti zůstávám a že pro dokázání toho nyní opět naschválním poselstvím mne navštěvovati a na můj i pána mýho nejmilejšího způsob s srdečnou lítostí a citedlností našich nedostatků se dotazovati, nad to vejše také vedle žádosti mé, jistě příliš mnoho a štědře, vody cicvárový odsílati mi ráčíte, čehož v pravdě nebylo potřebí schválně s takovou nepříležitostí vašnostinou činiti; ale já to vše vděčně od VMti přijímaje, za to uctivě a velice na stokrát VMti děkuji a čím bych toliko mohla, nic by mi tak milýho nebylo, abych tím podlí možnosti svý VMti se takový milosti a lásky všelijak líbezně a příjemně zase od-

měniti a odsloužiti neměla. Že pak mi i o způsobu svém a JMti pana manžela VMti nejmilejšího a mýho velice milýho pana švakra, i dítek svejch to, což mi všelijak potěšitedlné doslejchati jest, oznamovati ráčíte, také VMti z toho děkuji a radostně o tom vyrozumívám, že se s týmiž všechněmi vašnostinejmi v dobrém zdraví vynacházeti ráčíte, začež pána Boha žádám, aby vašnostem společně takového potěšitedlného a zdárného zdraví za dlouhé časy a leta udělovati a v něm zachovávati ráčil. O našem způsobu k oblíbení vašnostinému oznámiti mohu, že já, ačkoli sem až posavad mnohýmu nedostatku zdraví svýho poddána, ale již i z toho pána Boha chválím, že se mi zdá, že se se mnou něco polepšilo, podle toho, že předce ustavičně lůže nedržím, teď od některýho dne se na stolici posaditi dáti a tak bez lůže poněkud vytrvati mohu. Pán můj, ač je taky podlí věku a sešlosti svý i některejch příčin sice dosti zemdlenej, však zatím předce se taky, tak jak může, na stolici brání. Pán Bůh rač sám dále naším milostivejm pomocníkem bejti. Kterejž pán můj VMti i JMti panu manželu VMti spolu s mejmi modlitbami služby své s žádostí na pánu Bohu všech dobrejch věcí vzkazuje, při čemž VMt taky prosím, že mne JíMti paní švakrový svý s mejmi službami a mnohejm pěknejm vinšem zase připomenouti a z té paměti, kterou ke mně ráčí skrze psaní VMti laskavě pronášeti, poděkovati, i všech dítek svejch ode mne s políbením pozdraviti sobě stížiti neráčíte. A s tím se lásce VMti, má nejmilejší paní teta, dokonale i nás z obojí strany v ochranu boží poroučím. Datum na hradě Přerově 14. Februarii léta 1634.

---

207. *Paní Kateřině Bukůvkové oznamuje o těžkostech vojenských v Čechách a na Moravě.*

Na hradě Přerově dne 14. února 1634.

Paní Kateřině Bukůvkové, rozené Sedlnické z Choltic.

Službu ɔc. Urozená paní, paní dcero má nejmilejší! Téhož zdraví a těch všech potěšitedlnejch věcí na tento novej rok i jiný mnohý léta věrně VMti na pánu Bohu žádám. Psaní vašnostinýho, kterýho jest datum v pominulou neděli devítníkovou v Pauchově, dnešního dne dostanouce, ráda sem z něho o VMti uslyšela a tomu porozuměla, že ste se již z Kyžmarku do Pauchova přistěhovati a blíže nás k Moravě přiblížiti ráčily; kdež VMt vítám a k novýmu bytu mnohýho štěstí VMti až i toho vinšuji, abyšte i dále mezi nás do Moravy brzy se dostati ráčily a já se s VMtí v dobrém způsobu shledati mohla. Že však račte se něco nestatečná na zdraví svým nacházeti a na hlavu a zuby sobě stěžovati, věrně VMti takovýho nedostatku nepřeji, žádaje od pána Boha, abyšte ho brzy zproštěny bejti a dokonalého zdraví dosáhnouti moci ráčily.

O sobě k žádosti VMti oznamuji, že sem tu pořád za dlouhý čas příčinou svejch mnohejch těžkostí ani z lůže nevycházela, až teď ale od týhodne trochu se se mnou polepšilo, že již předce stále v lůži nejsem a na stolici seděti mohu. Pán Bůh račiž mi toho dáleji požehnávati.

Kdež taky račte žádostivy bejti ode mne se dověděti, jak by bezpečno bylo na cestách před lidem vojenskejm projížděti, pro kterouž příčinu račte na rozmyslu míti, sem dále do Moravy se pustiti: i co každodenně o tom slyším, to VMti oznamuji, že sic veliký naříkání ze všech stran na ně jest, že tak všudy se tlukou a zvláště co dále do země jest lidi vobírají a zle s nimi nakládají; zde taky každodenně téměř se otloukají a přijíždějí, tak že není téměř možné všeho o nich vypsati a zvláště co se od nich v Čechách děje, tam již dovršují. Kdež taky pánu mýmu statček jeho Brandejs hned v drť obrátili, poddaný rozehnali a zloupili, co jich prvé okolo 300 set bylo, nyní v městečku tuším osm a s vesnicemi ani sta jich není a čím dále vždy více utíkají, nebo netoliko na ně se kladou, ale ještě k tomu kontribucí takový ukládají, že není možné s ně bejti; co pán o to píše a prosí, žádný pomoci se dovolati nemůže, ukazují, že se všem tak děje a tak račte moci samy našeho způsobu považiti. Pán Bůh rač sám z takovejch těžkostí pomocníkem bejti. Pán můj VMti pozdravuje a svý služby vzkazuje, při čemž se VMti, má nejmilejší paní dcero, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 14. Februarii 1634.

---

308. *Děkuje Rudolfovi hraběti z Valdštejna za projevenou soustrast nad nemocí její a za vyplněnou přímluvu v příčině prominutí trestu poddanému; prosí, aby něco vína jejího uprodal ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 15. února 1634.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Z takový lásky a o mne péče i z tý citedlnosti, kterou račte nade mnou a mejm nedostatkem zdraví prokazovati a mně takovýho nestatečnýho způsobu, v kterýmž již dlouhej čas zůstávám, netoliko nepřáti, než také i modlitby za mne činiti ráčíte, vděčně to od VMti přijímám a z toho děkuji: ačkoli sic nepoznávám, abyšte proč tak hrubě mne nerádi ztratiti ráčili a nevím, k jaký platnosti VMti s svou bídou sem, aneb co by VMti se mnou ubylo, ale když to sobě přivlastňovati a cejtiti ráčíte, již nechávám toho při tom. Poněvadž pak za potěšení sobě to počítati ráčíte, abyšte o mně dověděti se ráčili, oznamuji VMti o sobě pro ukázání toho na sobě, že VMti všeho taky přeji, což by ku potěšení vašnostinému sloužiti mohlo, že ted asi od týhodne seznávám nějaké ačkoli sic dosti malé polepšení při sobě, však aspoň tak, že předce již tak usta-

vičně neležím a pomaličku se na stolici učím seděti; ale z pokoje ani po pokoji choditi jest mi zapovědíno, sotva že tak na místě mohu seděti. Již musím na další pomoc a smilování boží trpělivě očekávati, poněvadž vím, že jináč po mý takový dlouhý nemoci, v kterýž téměř od čtvrti líta ani z lůže sem se nehnula, bejti nemůže, protož málo ještě s sebou pro mdlobu, kterou snáším, vládnouti mohu. Pán Bůh račiž sám mejm pomocníkem bejti a tak se mnou naložiti, jakkoli jeho dobře líbezná vůle jest; špatně mi povětří moravský slouží, nejlépe jest mne zase do Slízska poslati.

Co se Lukáše Hlavatýho dotejče, že ste přímluvu mou za něj učiněnou k sobě přijíti a jí místo dáti ráčili: vděčně to taky od VMti přijímám a děkuji, že ste to ne pro něj sice, než pro mne a mou žádost učiniti ráčili, nebo jináče tak bych proti sobě byla jako proti VMti, kde se takovýho neposlušenství proti vrchnosti dotejče, nebo co mně se nelíbí, nemůže jinýmu taky příjemné bejti; ale poněvadž se to ode mne stalo pro příčinu, žádám, že mi to také račte na dobré obrátiti a jemu již toho dáti užiti, jakož pak naději se, že ouředník VMti taky sobě o tom poručeno míti bude, aby v nepřítomnosti VMti, když by čas přišel, jeho v nic takovýho nepotahoval.

Podlí toho pak VMt prosím, račte mi tu lásku prokázati, poněvadž svý vína jak dvouletý tak minulýho roku rostlý na Třebíči, jak VMti o tom dobře povědomé jest, až posavad mám a nesmejšlím, abych jich všech potřebovati měla, poněvadž pán můj ještě taky něco vín svejch má: račte mi k tomu nápomocni bejti, aby z těch starejch ale deset beček buď vyšenkováno neb vcele prodáno mi bejti mohlo tak v tý ceně, jak nyní takový vína platí, poněvadž vím, že nejsou nejhorší a jako byšte sami svý prodati chtíti ráčili; a co mimo těch deset beček zůstane, vyberouce co lepšího jako i loňský, žádám, že mi račte poručiti do dalšího času opatrovati. Nebo kdybych je chtěla, tak jak sem s VMtí v Brně o to mluvila, na Brandejs dáti odvezti, ale poněvadž tam nejsme a vojáci tam nyní za nás po svý vůli, jak sami chtějí, hospodaří a sem taky na ten čas toho mi se učiniti nevidí, aby tudy v těchto takových obtížnostech poddaní ode mne ušetříni byli, račte moci souditi, že tudy nic jinýho, než pohodlí VMti a poddanejch obmejšlím. A což k takové žádosti mé učiniti ráčíte, hleděti budu VMti i JíMti paní manželce VMti, jakožto mé nejmilejší paní tetě, toho se zase všelijak příjemně odměniti podle své nejvyšší možnosti i odsloužiti.

A přála bych, abych se mohla sama s VMtí shledati a o některý věci promluviti, ale nevím, jak sem tak k VMti příliš nešťastna, že rovně nyní tak málo zde v zemi, jako dokud sem ve Slízsku zůstávala, s VMtí se shledávám, ne mou sic než VMti příčinou; což mi dosti za lítostivé přichází, že jen na samejch slovích dosti míti

musím, ale když já toho napraviti a k VMti pro svou sešlost a nemoc se dostati nemohu, nebo vašnostinejch noh a vašnostiný čerstvosti již nemám, pánu Bohu to poručiti musím; a tak já při VMti a ne VMt při mně omluvena bejti žádám.

JíMti paní manželky VMti a mé nejmilejší paní tety, žádám, že račte zase s mejmi nemocnejmi službami ode mne velice pozdraviti, všecko nejlepší dobré oznámiti a dítek svejch na mým místě s pozdravením políbiti. S tím nás všecky v mocnou ochranu boží poroučeje VMti se od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 15. Februarii léta 1634.

---

309. *Nikodemovi Špalkovi do Třebíče v příčině skládání peněz sirotčích jí náležitých ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 15. února 1634.

Nikodemovi Špalkovi do Třebíče.

Dnešního dne jest mi psaní tvý dodáno, z něhož sem o tobě ráda porozuměla, že si živ a se všemi svejmi zdráv, čehožť přeji a vinšuji, aby s týmiž všechněmi svejmi mohl toho i na další časy pohodlně a pokojně užívati.

Co se zprávy tvý strany držení soudu na Třebíči a pokládání při nich peněz mi náležitejch mně učiněný dotejče: nyní toho při týž zprávě tvý pozůstavuji, však když by po vykonání a spravení týchž soudů bylo, nepomíjej podle zakázání svého a mého se tobě důvěření tak učiniti a o všem mi zprávy dokonalé a poznamenání odeslati, nebo na tebe se v tom bezpečiti a toho od tebe očekávati budu. Nyní nemajeť o tom co více poroučeti, tolikoť o sobě oznamuji, že z milosti boží něco mírněji se mnou jest, tak že od týhodne trochu povstávati a na stolici seděti počínám. Pán Bůh rač dále milostivejm pomocníkem bejti, a pokudž se Jeho milosti líbí, mne pozdraviti. Dominikovi oznam, že bych musila dlouho na něj čekati, ale že sem se již odjinud tím opatřila, nač mne on bezpečil. Manželky svý, ač mně neznámý, i jinejch svejch domácích ode mne pozdrav. A s tím spolu s nimi ochraně boží poručen buď. Datum ut supra.

---

310. *Děkuje paní Kunhutě z Žerotína za všelikou laskavost skutky i jinak prokazovanou ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 17. února 1634.

Paní Kynikundě z Žerotína.

Psaní vašnostinýho dnešního dne dostanouce, které mi račte od včerejška činiti, porozumívám z něho, že skrze ně ke mně se

v tom omlouvati ráčíte, že pro nynější svůj nestatečnej způsob neračte mne moci tak dlouho osobně navštíviti: ale toho činiti a VMti se v tom omlouvati dokonce potřebí není, neb ta věc sama se dosti výmluvna činí a tyto nynější časy a nebezpečenství na cestách od vojáků mnoho se projížděti nedopouštějí. Podle čehož já netoliko VMti v tom za zlý nic míti nemohu a nemám a toho nikdy žádostiva nejsem, abyšte v nejmenším čem jakou nepříležitost příčinou mou sobě činiti míti ráčily, poněvadž to pán Bůh ráčí moci způsobiti, že se budu moci s VMtí, tak jakž sobě toho opravdově vinšuji, bohdá s lepší příležitostí shledati; nýbrž jak vůli za skutek, tak taky laskavý a přívětivý vašnostino skrze psaní mne navštívení vděčně přijímám a z něho, jako i z toho vinše, kterej mně s mejm pánem při tom činiti ráčíte, děkuji a vašnosti tolikéž i se panem manželem vašnostinejm, mejm velice milejm panem švakrem a synem (kteréhož, žádám, že velice ode mne pozdraviti sobě stížiti neráčíte), a s dítkami vašnostinejmi zase všecko potěšitedlné, obzvláštně pak, aby pán Bůh VMti toho způsobu a břemene, v němž postaveny bejti ráčíte, brzy polehčiti, nýbrž dokonale zprostiti a to k mnohému potěšení VMti i nás všech způsobiti a tak šťastnejm pomocníkem VMti bejti ráčil.

Co se způsobu mého dotejče, oznamuji VMti, že ač sem ještě dosti sic churava a z pokoje nikam, poněvadž nemohu, nevycházím, ale předce již, chvála pánu Bohu, něco lépe než předešle se mnou stojí, aspoň když tak stále v lůži nejsem, a od některejch dní pomalý na stolici seděti mohu; ač mezi tím cejtím, že se všudy podagra po mně tluče a štercuje, tak že se obávám, abych se zase složiti nemusila. Pán Bůh rač sám mejm pomocníkem bejti. Pán můj taky, tak jakž jeho starý způsob jest, na stolici mírně se vynachází, kterejž VMti zase svý služby vzkazuje.

Že pak mne opět máslem v pěti faskách odeslanejm, slanejm a přepouštěnejm, fedrovati a mně takový mnohý dobrodiní již prokazovati ráčíte: vděčně to od VMti, má nejmilejší paní dcero, přijímaje, jak za jiný předešlý věci, tak i za toto velice děkuji, tím více proto, že i dále mi se, kdybych čeho potřebovala, abych VMti oznámila, zamlouvati ráčíte. Ale já, poněvadž již na tom dosti mám, čeho sem od VMti až posavad v mnohejch příčinách užila a VMti se ničímž zase krom samou vděčností toho neodměnila a neodplatila, prosím, abyšte sobě se mnou takovýho zaměstknání a obtížnosti činiti neráčily; čehož všeho VMti se zase podlí svý možnosti, pokudž mi pán Bůh delšího živobytí i lepšího zdraví ráčí udělíti, přijemně odměniti a odsloužiti zakazuji. Jakož ste mi taky ráčily tu lásku prokázati, že ste mi předešle něco od povlaků a ubrusů i cínovýho nádobí zapůjčiti a sem odeslati ráčili: oznamuji VMti, že ty věci za ouředníkem pana manžela VMti zde, poněvadž jich nyní sama nepotřebuji, tak aby daremně rozvundávány a roztrhovány nebyly,

schovaný zůstávají, a ráda bych je VMti zase s poděkováním navrátiti a odeslati chtěla, ale poněvadž pro nynější vojenský překážky na cestách nevím, jak bezpečně toho vykonati, žádám, že mne taky račte v tom při sobě omluvnou jmíti. Dítek svejch malejch neračte pominouti, prosím, na mým místě políbiti a pozdraviti. S tím sebe další lásce vašnostiné, má nejmilejší paní dcero, a nás z obojí strany k ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 17. Februarii léta 1634.

---

311. *Paní Evzebii z Kounic, aby s pannou Kačenkou v Trenčíně v příčině služby více nevyjednávala, oznamuje o veselí paní Apolony Gecové, děkuje za ptáky zaslané.*

Na hradě Přerově dne 22. února 1634.

Paní Euzebiji z Kounic.

Má nejmilejší paní teta! Poněvadž sem o VMti již od chvíle neslyšela kromě toho, že ste se ráčily dosti nestatečná po svý těžký nemoci a v tento takovej nepříležitej čas na dalekou cestu do Znojíma na veselí paní Gecový vypraviti, tak že sem se o VMti nemálo starala a žádostiva byla o VMti tím dříve uslyšeti, pročež sem dnes s radostí od VMti psaní dostala a z něho o vašnostiným způsobu, ač i to krátce, vyrozuměla. Že pak dokonale ještě zdrávy bejti neráčíte, VMti toho věrně nepřeji, a není taky divu, poněvadž ste sobě tak málo vyhověti ráčily, ale mám naději ku pánu Bohu, že dále VMti pomocníkem bejti a k lepšímu a dokonalýmu zdraví tím dříve přijíti dáti ráčí, jakž toho na jeho božské milosti upřímně VMti vinšuji.

O sobě k žádosti VMti oznamuji, že teď na druhej tejden trochu z lůže sem povstala a pomalý na stolici seděti se učím, než mezi tím podagru zase cejtím a rukami sotva hejbati mohu, tak že se obávám, aby mne zase do lůže neuvedla. Pán Bůh rač sám pomocníkem mejm bejti.

Co mi dále račte strany tý panny Kačenky, která v Trenčíně zůstává, oznamovati, VMti děkuji, a poněvadž račte dokládati, že paní Zahrádecký služby odpověděla a snad by i mně totéž učinila: jestližeť sloužiti nemíní, pročež VMt prosím, neračte nyní s ní nic dáti jednati, poněvadž já s tím ještě tak hrubě pospíchati nechci. A zvláště i pro tu příčinu, poněvadž při tom taky račte psáti, že ste od paní hrabinky o nějaký paní, kterou jí z Čech dohazují a dobré jí svědectví dávají, že by se k službě hodila a že by mně paní o tom psáti chtěla, porozuměti ráčily: ačkoli mne ještě nic od paní nedošlo, avšak budu na to očekávati a pokudž mi dále co paní o tom napíše, zatím se budu moci na něčem při tom ustanoviti, nebo neráda bych, pospíchaje, na sebe nějaký břemeno uvalila, aby pyšnější nebyla nežli já.

Jak jest se pak při tom veselí paní Apolony Gecový dálo, že mi neračte chtíti skrze psaní o tom vypisovati, nežli k shledání toho odkládati, při tom toho zanechávám; a poněvadž tudy k takovému shledání s VMtí naději mi dávati ráčíte, VMti děkuji a kdykoli je pán Bůh ráčí způsobiti, že se bude moci bez nějaké obtížnosti a nepříležitosti VMti státi, vždycky toho s radostí očekávati budu, a jináče taky, abyšte pro mne v jaký nebezpečenství se vydati míti ráčily, toho nikoli žádostiva nejsem, nýbrž při vašnostiné dobré příležitosti všeho zanechávám. Soudím z psaní vašnostiného, že ste tam při malý veselosti bejti ráčily, paní hrabinka že nad tím tak teskliva jest, že pan Gec hned s sebou paní Apolonu vzíti chce, já tomu ne nesnadně věřím, ale již, když jináč nelze, musí jí odvykati, tak se chtějícímu křivda neděje, snad poněvadž ji strojí ve Slízsku nechati a ona taky ještě svý věci tam má, bude příčinu míti zase se tam obrátiti, aby jí blíže byla.

Za ptáky tak pěkný mně odeslaný velice VMti děkuji a sou jistě hodny chvály, neb sem letos a dávno tak pěknejch neviděla, kterýž sou mi vcele dodány: pročež, poněvadž mne již tak mnoho všemi dobrejmi věcmi opatrovati ráčíte, račte mi toliko oznámiti, čím bych jen mohla podle svý možnosti VMti se toho zase příjemně a líbezně odměniti a odsloužiti.

Pán můj VMti i panu manželu VMti svý služby a já modlitby vzkazujeme. Dítek i sirotků svejch, žádám, račte taky ode mne pozdraviti. Šlechtična má tolikéž se VMti s poslušnejmi službami poroučí. S tím se VMti, má nejmilejší paní teta, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 22. Februarii 1634.

---

312. *Janovi písaři v Brandýse nad Orlicí v příčině másla, uschování nádobí cínového, plátcn, dělání ubrusů ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 24. února 1634.

Janovi písaři.

Odpověď tvou na mé poslední psaní, kterou mi strany toho nedostatku, kterej se na másle pro mne zanechaným nachází, odsíláš s rejstříkem, co jest ho všeho v summě při počtu bylo, co prodáno a co za ně až posavad na dluzích máš, sem dostala: a ačkoli při tom nacházím, že ho ještě ve dvou štandlících 98 žejdlíků za šafářkou zůstává, však i s tím předce se to s počtem nebožtíka hejtmana nesrovnává, tak že sama nevím, jaký to spletky bejti musí; nebo on poznamenal, že mimo prodaj jest zanecháno k mý potřebě 829 žejdlíků, ne sice z samýho Perenskýho dvora, nebo toť jest pravda, žeť by z toho dvora samýho, tak jak ty dokládáš, tak mnoho bejti nemohlo, než již ode všecky summy, co se

zanechalo a odňalo. Protož nevěda, jak tomu rozuměti mám, nyní toho při pokoji až do činění počtů, až by se to lépe vyhledati mohlo, zanechávám; poněvadž pak šafářka těch 98 žejdlíků másla na ten počet při odjezdu Kratovým z Brandejsa měla, nevím, proč ho s jinejm sem neposlala, protož, když toho neučinila, ať hledí do dalšího času je někde opatřiti, aby k zmaření tak jako i jiný věci nepřišly.

Co se nádobí cínovýho a kotlovýho dotejče, že ste se podlí poručení mýho zachovali a, složíc do soudku, v jistým místě zakopali, sem s tím spokojena, jen jestliže ste s tím nějak prozřetedlně zacházeli, aby veřejně o tom nevěděli, k tomu taky, jestliže ste to složili samotný, čili ste to slamou neb senem v soudku obložili, což kdyby se stalo, nebylo by všelijak dobře, poněvadž kdyby to na dlouze v zemi leželo, od toho by se nádobí pokaziti a škoda na něm státi mohla. Co pak ještě jinejch drobnejch věcí od kotloviny a železnýho jest, jako ten pekáč z kuchyně, rožny a jiný, poněvadž toho na rejstříku mi od vás odeslaným poznamenanýho nevidím, protož toho taky tak různo nenechávejte, než podobně někam opatřte, aby to v nic nepřišlo, kdyby něco horšího následovati mělo, ale pán Bůh od toho chrániti rač.

Plátno a některý jiný drobný věci, že ste nahoru pod krovy za prkna rozschovali, může taky při tom bejti, pokudž však ste to tak opatřili, aby ho myši požrati nemohli. Než nesrovnává se taky váš rejstřík s mejm, kterejť sem předešle odeslala, nebo v tom mým stojí, že jest tam zanecháno 13 kop plátna pačesnýho a na tomto toliko 12 se nachází: protož ať se to vyhledá, není-li v tom nějaký omyl a šafářka ať to tak opatruje, aby mi mohla ze všeho zase práva bejti.

Peřiny že nemohou do slámy neb sena schovány bejti, sama tomu rozumím a k tomu neradím, než vidí mi se, když byšte jaký nebezpečenství cejtili, že byšte předce jináč mohli to opatřiti: totiž složíc je do sudu a zabedníc, poněvadž vím, že jich tam dosti máte, někde pod střechu neb pod kulnu je zavaliti; však ty peřiny, který na rahně v mým sklepě visely, nechť mi se mezi jiný nemíchají, než obzvláštně se složí. Mezi tím, poněvadž se rozpráví, že se odevšad vojáci hejbají, snad to pán Bůh ráčí dáti, že i z Brandejsa vyjedou a vy před nimi lepší pokoj míti budete, což pán Bůh rač způsobiti.

Ubrusy a servíty, který si v Chocni dělati dal, že tento tejden zhotoveny budou, zanechávám toho při tom, aby, když budou hotovy, tam jich do dalšího času, až by nějaká lepší příhodnost k vyzdvižení jich sloužila, poněvadž jich nyní taky k bílení tak brzy potřebí nebude, u někoho jistýho složenejch a schovanejch zanechal. To však nevšelijak dobře jest, že s týmž tkadlcem od díla prvé nesmluvil, neb může on sobě počísti, jak bude chtíti, ale když se to

již jináč napraviti [. . . .], hleď s ním předce tak smluviti, co by mohlo v mírnosti bejti, aby z jedný ani z druhý strany ublíženo nebylo, než co slušnýho jest.

Kdež se pak při tom dotazuješ, měl-li by po zhotovení tohoto co více dáti dělati, nevím sice, jestliže co příze ještě máte, poněvadž si mi ji sem taky poslal, avšak, pokudž jí co zůstává a uhlídáš, jak toto dílo dostaví i taky po čem od něho placeno bejti míti bude, a že by to se škodou nebylo, nejsem proti tomu, aby ještě na tolik, totiž na jednu kopu ubrusů a na jednu kopu servítů, dáti neměl; než zdá mi se, že na to první dílo příliš mnoho příze dáno jest a že mohlo při něčem mírnějším bejti, pročež budeš moci o to s ním mluviti, pokudž mu co dělati dáš.

Strany těch konopí hlavatejch nedobrejch, které se na plátno přísti dáti nemohou, jakť pán o tom poroučí, totiž, aby se na tenata obrátiti mohly, tak se při tom zachovej, neb i já k tomu povoluji a při tom zanechávám; však's mi předce oznámiti mohl, jak jich mnoho jest a z kterýho dvoru sou.

Dvě husy sem odeslaný i taky kopa vajec míně šesti jest přijato a dodáno; ty husy mohla šafářka dávno posílati, dokud tak tuhý mrazy a zimy byly, a ne teprv nyní, když již odměká a snad se to spíše, než sem donese, zsmradí, nebo nebylo jich potřebí tak hrubě krmiti, jako by na sádlo bejti měly.

A s tím již ochraně boží poručeni buďte. Datum na hradě Přerově 24. Februarii léta 1634.

PS. Slyšíš-li co o Aničce panně, jak se má, polepšuje-li se s ní a kde zůstává, předce-li u svý sestry, čili kde jinde zůstává, oznam mi o tom při nejprvnější příležitosti.

---

313. *Přeje Bedřichovi z Kounic, aby synáček jeho brzy se pozdravil, připomíná, kam by v případu nebezpečenství utéci se museli a.*

Na hradě Přerově dne 27. února 1634.

Panu Fridrichovi z Kounic.

Můj nejmilejší pane ujče! Že mne psaním svejm, které mně včerejšího dne k rukám přišlo, navštěvovati a na způsob můj i pána mýho se dotazovati ráčíte, velice VMti děkuji a žaluji, že se opět počínám zle a bídně míti, nebo ač sem tu ode dvou nedělí trochu povstala a lůži se bránila, ale nyní znovu dnou navštívena sem, kterouž již v obou rukou mám a jinde po oudech všudy cejtím, že mne svírá. Nevím, jak pán Bůh dále se mnou naložiti ráčí. Pán můj jest taky dosti churavej a jak kašlem tak i jinejmi nedostatky zemdlenej. Pán Bůh rač sám naším pomocníkem a ochrancím zůstávati. VMt že se paní manželkou svou a mou velice milou paní tetou

i s dítkami svejmi račte dobrého zdraví užívati, věrně toho VMti přeji a od pána Boha na další časy vinšuji, krom že Rudlíček jest se něco na zimu a horkost roznemohl, neráda toho slyšíc, jemu toho nedostatku jako i VMti starosti nepřeji, ale poněvadž račte dokládati, že se již s ním zase něco polepšuje, mám taky naději ku pánu Bohu, že s ním nic nebezpečnýho není a že k prvnímu zdraví brzy zase přijíti moci bude.

Co se pak psaní od pana Vilíma, pana bratra VMti, učiněnýho a mně ku přečtení odeslanýho, v kterýž příčině rady a zdání ode pána mýho vyhledávatiráčíte, dotejče: taky již o tom pokřiku a novým pozdvižení nemálo zde z rozdílnejch míst slyšíme a nad tím i dosti zkormouceni jsme, poněvadž jest to zlá novina, nevědouc týměř sobě sami jak poraditi, ale ještě taky nesluší se příliš báti a o pánu Bohu pochybovati, kterejž může nám cestu i v bezcestí ukázati; kdyby pak mělo k čemu takovýmu přijíti, rovně bychom my musili někam ustoupiti a, poněvadž do Slízska nám nelze, někam do Uher se obrátiti. VMt, poněvadž tam jako na hranicích a mezi nimi račte seděti, račte se méně nežli my proč míti starati, neb hrubej byšte vejskok před námi starejmi a k cestě nezpůsobnejmi míti ráčili. Ale pán můj, (kterejž VMti i paní manželce vašnostiné zase s pozdravením svý služby vzkazuje), dokud by toho vlastní potřeby bejti neviděl, nestrojí se odsud hejbati; pakli by co toho před sebe vzíti a jinam se odebrati musel, že by nechtěl pominouti VMti o tom prvé oznámiti a co by k dobrému VMti bejti viděl, rád k tomu zdáním svejm sloužiti.

Strany prodaje Brodu, ačkoli že jest, když pan Vilím předešlejch dnů zde u pána byl, poněkud zdáním svejm k tomu, aby prodán byl, směřoval, ale přes to že by se pánu vidělo nyní s tím nepospíchati; snad by se mohlo prodati bez peněz, ale neví se, kdo by platil. Mezi tím že by za nejlepší bylo, kdybyšte ráčili moci sami se ku pánu dostati a pán mohl v důvěrnosti o té celé věci s VMtí promluviti.

Pan Trčka aby měl naším pánem bejti, nežádáme, než raději bych mu přála, aby na svejch statcích mohl zůstávati, vše jest to v boží moci, dá-li mu to pán Bůh; ale důvěřujeme se jemu, když nás tak dlouho ráčil chrániti, že i dále neráčí nás opustiti a více na nás, nežli bychom snésti mohli, vzložiti, pročež neračte tak pojednou srdce tratiti a hned zoufati.

Paní manželce svý a mý velice milý paní tetě, žádám, že račte mé služby i všecko jiné dobré oznámiti a dítek svejch pozdraviti. To psaní páně Vilímovo zase VMti příležitě navracujíc s tím se VMti, můj nejmilejší pane ujče, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 27. Februarii léta 1634.

---

314. *Přimlouvá se k Sigmundovi z Tiefenbachu za úředníka Kryštofa Kozlera.*

Na hradě Přerově dne 1. března 1634.

Panu Zikmundovi svobodnému pánu z Tyffenpachu.

Modlitbu svou VMti vzkazuji, urozený pane, pane synu můj nejmilejší. Zdraví ɔc. Nepochybuji, že přímluvu ode mne na onen čas v Brně při našem společném odtud odjezdu za Kristofa Franc Kozlera, předešlého ouředníka vašnostiného Říčanského, na vyhledávání jeho toho při mně k VMti učiněnou, v paměti snášeti ráčíte. I poněvadž pak on nyní skrze psaní znovu se ke mně obrací a za obnovení k VMti takový přímluvy prosí: protož, poněvadž sem již začala, nemoha ho v tom oslyšeti, VMti, můj nejmilejší pane synu, toto psaní činím a, posílaje při tom pro širší zprávu jeho psaní mně učiněný, čeho od VMti dosáhnouti žádostiv jest, k VMti se vedle něho jak prvé tak i přítomně na ten způsob přimlouvám a žádám, pokudž by proti VMti a se škodou vašnostinou nebylo a ráčili byšte moci pro něj v té příčině k přímluvě mé co učiniti, že neračte ho v tom oslyšeti, nýbrž jemu této přímluvy mé tak daleko, jak by se VMti vidělo, abych já ani VMt tak mnoho již od něho tím zaměstknáváni nebyli, užiti dáti ráčíte. Že pak VMt tím zaneprazdňuji, žádám, abyšte mi neráčili toho nějak zcestně a nepříjemně vykládati, než při tom toho, že jest přímluva svobodná, pozůstaviti. Při čemž se VMti, můj nejmilejší pane synu, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum ut supra.

---

315. *Prosí Rudolfa z Valdštejna, aby jí zprávy podal o zlých novinách ɔc.*

Na hradě Přerově dne 4. března 1634.

Panu Rudolfovi hraběti z Valdštejna.

Můj nejmilejší pane strejče! Když sem se ode pána svýho dověděla, že naschvále posla k VMti vypravuje, tolikéž sem toho pominouti nemohla, abych VMt tímto psaním navštíviti a o zdraví vašnostiném a všech vašnostinejch přezvěděti neměla, o čemž, prosím, neračte sobě stížiti mně oznámiti a obzvláštně také o panu otci svým a mým nejmilejším panu bratru v známost uvésti, co račte o panu věděti neb slyšeti, kde a v jakém způsobu zůstává a jak se se všemi svejmi mívá; tak abych se tudy něco z svejch mnohejch myšlení a starostí vyraziti a mysl svou těžkou a zarmoucenou, slyšíce tyto nynější tak zlý noviny, upokojiti a tak aspoň od VMti, poněvadž odnikud nic jistýho až posavad o těch věcech nemáme, se dověděti mohla.

Zatím pak taky o sobě VMti oznámiti mohu, kterak znovu velmi bídně se mám, neb ač sem tu ale za dvě neděle byla trochu

povstala a na stolici seděti se učila, však než jedno odešlo, hned jiný přistoupilo, že teď od týhodne zase těžce podagrou sklíčena a svázána jsouc, všudy jí plna sem, že téměř sebou hnouti nemohu a mnohejch bolestí okouším, v čemž nevěda co jiného činiti, ve všem se pánu Bohu poroučím a na jeho smilování očekávám. Pro kterouž svou bídu nemoha VMti více psáti, toliko vždy žádostiva sem o VMti a panu bratru svým nejmilejším přezvěděti, v jakém způsobu byšte v těchto takovejch roztržitostech postaveni bejti ráčili.

Paní manželky svý, žádám, že račte ode mne s mejmi bídnejmi a nemocnejmi službami pozdraviti i dítek políbiti. S tím nás všecky v ochranu boží poroučím. Datum na hradě Přerově 4. Martii léta 1634.

PS. Pokudž by VMti nebylo příležité o všem psáti, poněvadž náš štolmistr ještě v Třebíči u svýho otce zůstává, prosím, račte to po něm oustně vykonati a mně předce o všem, co se nyní děje, v známost uvésti. My zde jako na lepě sedíme a nic ještě nevím, kde nás pán Bůh obrátiti ráčí, nebude-li lípe; kdyby možné bylo, vinšovala bych sobě a velmi toho žádostiva sem, abych se mohla s VMtí shledati.

---

316. *Tobiášovi Kamenickému v Brandýse nad Orlicí v příčině zjednání k službě panny Báry, odeslání strašlivých novin a několikerých vod.*

Na hradě Přerově dne 6. března 1634.

Tobiášovi Kamenickýmu na Brandejs.

Že si mý rozkázání v tom vykonal a s tou pannou Bárou o to, co si ode mne sobě poručeno měl, promluvil a tu věc vyřídil, ráda sem tomu vyrozuměla a sem s tím dobře spokojena, budeš již moci podle ohlášení jejího na to očekávati, na čem s svou paní sestrou, na kterouž toho odkládá, že nechce v tom nic bez rady její činiti, se snese a jakouť odpověď dá, od ní dále vyrozuměti. Však jak již prvé sobě poručeno ode mne máš, i nyníť to opakuji, aby nic s ní dále nejednal, než již na další vůli mou očekával; kromě předce toho taky před ní dotknouti moci budeš, že smejšlíš, že bych já nebyla oumyslu dříve ji žádati a na ni tisknouti, než až by se paní Hedvika vdala a já mezi tím, pokudž to pán Bůh ráčí dáti, že bych se sama na Brandejs dostala a s ní mluviti mohla, toliko, jakouť odpověď dále oznámí, mně zase o tom věděti dáti moci budeš, a vše to hled tak říditi, aby před paní Hedvikou v tejnosti bylo. Mezi tím pak přičiň se i o to, aby mohl nějak tejně vyzvěděti, je-li táž panna papeženka, neb jakýho jinýho náboženství. Strany pak tý paní sestry její taky bych ráda věděla, kdo jest, má-li v Hradci dům, neb koho měla, je-li samotna, čili má jaký dítky a jak jest stará, i taky jakýho náboženství užívá i kdo po rodu jest. Pročež, budeš-li moci, nějak se toho doptávej. Zatím pak také i o tom

bych obzvláštně ráda vědomost měla, kdo je ta paní hrabinka, u který že má za hofmistrovou býti, je-li v Čechách či v Moravě. Budeš tedy moci tohoto na týž panně nějak tak zdaleka, jako sám od sebe, se doptati a ona, neví-li, jakž dokládáš, žeť neuměla ji jmenovati, od týž paní sestry svý, když k ní pojede neb pošle, snadno se dověděti může, neb bych ráda o tom vyzvěděla proto, naslechnouc o paní hrabince z Hodic, že by jí z Čech nějakou paní k takový službě dohazovali a o ní dobrý svědectví dávali, nebyla-li by snad ona tato. A čeho se tak o tom dověděti moci budeš, co nejdříve mi zase o tom hleď oznámiti, já se potom budu věděti jak na tu věc rozmysliti a při čem dokonale ustanoviti. Co se novin od tebe mi oznámenejch dotejče, ačkoli tomu sama místo dávám, že ne vždycky pravda bejvá, co se mluví, ale že si mi předce to, co si věděl a slyšel oznámil, dobře se stalo, můžeš i dále toho nepomíjeti. Musíť předce, není-li všecko, aspoň větší díl pravda bejti, neb i zde těch takovejch řečí o tom plno jest a z rozdílnejch míst to přichází, k tomu my zde taky dosti v strachu jsme, poněvadž se to jistí, že Opava vzata jest; tuť není daleko odsud, pán Bůh rač sám nás opatrovati i vás taky tam na Brandejse před všelijakejm dalším nebezpečenstvím strany duše i těla chrániti.

Jakožť sem předešle, když si zde byl, o tom pravila, že bych ráda, když by trochu mírnější časy byly a mrazy pominuly, aby mi sem něco vod, který žena tvá v svým opatrování má, poněvadž jich začastý potřebuji a zde toho nic nemám, posláno bylo: i poněvadž soudím, že již nyní čím dále může se to státi, protožť teď poznamenání posílám, který by mi měly poslány bejti; však nebude potřebí všech, než každý ale polovici neb nějakou částku poslati, jak by které na mnoze bylo. A nemohlo-li by se při jednom poselství státi, tedy po dvakrát neb po třikrát, složíc to do košíku anebo do putny a obložíc pěkně koudelí, aby se to nepotlouklo; jestliže by sklenic neměl, dej některou proto koupiti, poněvadž vím, že u vás často skleňáři bejvají, anebo tu vůkolí se koupiti dáti mohou. Jiného nemaje na ten čas co více, s tím vás všecky k ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 6. Martii léta 1634.

Tyto vody se odeslati mají: 1. vodu levendulovou, 2. balšanovou, 3. borakovou, 4. šalvějovou, 5. lípovou, 6. ermpreisovou, 7. kardybenediktovou, 8. růžovou.

---

317. *Janovi písaři v příčině másla, plátna, peřin, konopí; aby jí zaslal zprávu o Aničce, jak se jí vede, zahradník aby hleděl práce pilen býti.*

Na hradě Přerově dne 6. března 1634.

Janovi písaři.

O čem mi píšeš, z psaní tvýho před včerejším mi dodanýho, sem vyrozuměla, na kteréžť při tom mou odpověď dávaje, co se do-

tejče toho omylu na másle pro mou potřebu zanechaným pošlýho, abych se již s tím více nyní nezaměstknávala, nechť zůstane při tom, co sem v předešlým psaní oznámila, že toho ku počtu odkládám; než to mi dobře vědomé jest, že sem já ne z samýho dvora Perenskýho, než i z jinejch ten počet másla, kterej od nebožtíka hejtmana v jeho oučtu položen jest, zanechati poručila, pročež se to předce musí dále vyhledati a nějak srovnati, ale nyní, jakž dotčeno, může to při pokoji zůstati.

Toho plátna pačesnýho, že se předce tolik nenachází, jak mi od Craty poznamenání učiněno jest, nevím, kudy by to sešlo a jaký by to omyl byl, chci však s ním o to promluviti; mezi tím může to šafářka pilně přehlídnouti, co ho jest, tak aby nějakýho spletku v tom budoucně nebylo.

Co se složení do sudů a schování těch peřin dotejče, není potřebí s tím pospíchati a toho činiti, dokud by potřebi nebylo; toliko hleďte pohotově všecko míti a je, kdyby mělo co takovýho přijíti, jak nejlépe můžete opatřiti, buď tak v sudech do sklepů složiti a sklep něčím zastavěti neb dřívím zarovnati, aneb jináč prozřetedlnosti při tom užiti. Ale snad již toho potřebí nebude a dá pán Bůh, že se to někam jinam odežene a my takovejch nebezpečenství zniknouti moci budeme, poněvadž již ti páni vojáci, kteří u vás sou, zdají se krotší bejti a pohrůžek svejch umenšují.

Že si ubrusů 1 kopu a 3 lokty a servítů 1 kopu oddělanejch z Chocně, poněvadž jich tam žádnej k schování pro tyto pokřiky přijíti nechtěl, domů přijal, zanechávám při tom i taky s placením od nich sem spokojena, poněvadž dokládáš, že sou náležitě udělány, jen je taky, kdyby mělo co tak nebezpečnýho nastati, někam opatřiti hleďte. Na více pak toho udělání že pro nynější nebezpečenství ten tkadlec vzíti nechce a zamlouvá se, když by bezpečněji bylo, to učiniti, budeš moci toho při tom zanechati, když sobě netroufá, dobře činí, aby o to nepřišel, že přijíti nechce, protož mu nyní taky nic neodvozuj, než bylo-li by dále bezpečněji a on to přijíti chtěl, budeš mu moci na ostatek přízi odvésti.

Strany těch konopí, který sem na tenata dáti povolila, vidím, že jich předce nemálo jest a týměř ze všech dvorů, protož ať se z nich hledí předce něco toho udělati; ač si psal, že se na přízi nehodí, ale nevím podlí čeho, poněvadž nyní dokládáš, že těch 10 kloubů, který si sem poslal, od nich jest, kterýž já zde děvečkám přísti dám a dosti dobře se z nich přede. Soudím, žeť by se jich i více bylo vybralo, ale již toho při tom zanechávám, jen ať se jich ale 10 oblačů ještě pro nějakou potřebu zanechá a ostatek na tenata obrátí.

Co se nyní u vás děje a slyší, porozumívám, což i nás se sem již prvé nemálo doneslo, pán Bůh rač to na všecko dobrý obrátiti; pokudž budeš moci, dej na to pozor, aby toho patentu, o němž

zmínku činíš, dostati a mně jej odeslati mohl. Zde z týto strany počínáme dosti v strachu bejti, poněvadž se o tom tuze rozpráví, že se ten lid ze Slízska hnul a již Opavu vzal. Pán Bůh račiž nás zde i vás tam před nebezpečenstvím opatrovati.

O Aničce panně že nic neslyšíš, neráda sem, snad se taky po tom neptáš, nebo vím, že předce lidé sem i tam jdou, neb jedou: pročež se předce na to ptej, budeš-li moci co jistýho o ní vyzvěděti, pakliže by jináč nic se doptati nemohl, by měl tam naschvál posla poslati, napíšíc jí, že z poručení mého k ní posíláš, abych se tudy mohla o ní dověděti, kde zůstává a jak se má, a tu, když se o ní dovím, že jí teprv budu moci sama psáti, nyní že sem tobě o tom poručila.

Ty věci, který mi šafářka po poslu nyní odeslala, jsou dodány. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 6. Martii 1634.

PS. Poněvadž porozumívám, žeť pán poroučí, aby sem zase Cambiaga s Johanesem na kočárku vypravil: pročež pošli při tý příležitosti, budeš-li moci, to máslo, který ještě za šafářkou na ten počet pro mou potřebu zanechaný zůstává a ale 2 sejry. Já pak na to myslím, když zase zpátkem táž fůra půjde, abych jí taky prázdný nepustila a jestliže by bezpečněji u vás bylo nežli prvé, vojáci že by odtáhli a lidé před nimi lepší pokoj měli a se zase k svejm živnostem navrátiti a obchody svý vésti mohli, abych tu přízi lněnou, kterous mi sem před nebezpečenstvím poslal, zase tam odeslala, aby ji tkadlcům dělati dal, poněvadž zde nic nevyleží. Pročež promluv s některými tkadlci o to, budou-li moci dělati, aneb, pokudž to sám seznáš, že to může bejti, oznam mi po tý příležitosti o tom, abych se věděla čím spraviti.

Zahradníkovi ode mne poruč, poněvadž již čas jest, pomaly zahrady dělati a v nich co potřebí spravovati, aby nezahálel, než pilen při tom bejti hleděl a co může děláno bejti, to taky činil.

---

318. *Šafářce Perenské, aby něco oleje makového ji zaslala a hospodářství svého pilna byla.*

Na hradě Přerově dne 6. března 1634.

Šafářce Perenský.

Co si mi po tomto poslu sem odeslala, totiž hus jednu, vajec kopu a smetanic pět, to jest mi od něho v celosti dodáno. Kdež se při tom doptáváš strany oleje makovýho, jak mnoho by mi ho poslati měla: i pokudž co dobrýho jest, pošli mi ho předce ale čtyry žejdlíky v nějakém plechém džbánku, nebo soudím, že na něm dosti míti budu. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 6. Martii léta 1634.

PS. Mnoho-li toho oleje všeho nadělanýho máš, oznam mi taky, poněvadž bych ráda, jestliže by to pán Bůh dal, že bychom se tam dostali, aby ho něco nám na saláty zachovati mohla. Mezi tím tě napomínám, aby co se hospodářství dotejče, jak v svým dvoře, tak i v jinejch hleděla pilna a bedliva při všem bejti a nedala na sobě ničímž scházeti, tak abych dále s tebou spokojena bejti mohla. Nevím, dala-lis již přízi letoší [sic] pačesnou a koudelnou tkadlcům dělati: pokudž se nestalo a bylo by bezpečněji u vás před vojáky, jakož se naději, dej ji dělati, nebo vím, že budete plátna do dvoru chtíti, a já bych neměla z čeho dáti, kdyby odděláno nebylo. Když by pak bylo shotovený, budeš mi moci o tom dáti věděti.

---

319. *Žádá Přemyslava z Žerotína za omluvu, že za kmotru nově narozenému jeho synáčku nemůže se postaviti pro churavost.*

Na hradě Přerově dne 9. března 1631.

Panu Přemyslavovi z Žerotína.

Modlitbu svou VMti vzkazuji, urozený pane, pane švakře můj obzvláště velice milej. Zdraví ɔc. Že jest pán Bůh všemohoucí podle své nestihlé milosti a štědrosti, jakožto dárce všeho dobrého, JíMti paní manželce vašnostiné a mé velice milé paní tetě požehnati, šťastnejm pomocníkem bejti a 2^ho^ dne tohoto měsíce Martii mezi 12 a 1 hodinou v noci na půl orloji VMti spolu synáčkem obdařiti a tudy velice potěšiti ráčil: i já sem v pravdě s velikejm potěšením a radostí srdečnou z psaní vašnostiného, mně včerejšího dne dodaného, tomu vyrozuměla a s vašnostmi nejen z takovýho vzáctnýho daru pána Boha chválím, než taky, abyšte téhož synáčka jak předně k jeho cti a chvále božské tak i k budoucímu svému a všechněm nám přátelům většímu potěšení vychovati moci ráčili, na jeho božské milosti upřímně vinšuji.

Co se pak žádosti vašnostiné na mne v tom vzložené dotejče, poněvadž to děťátko podle nařízení Krista pána a řádu církve svaté do shromáždění všech svatejch přijímáno a jménem křesťanským křtěno bejti má, a VMti, dá-li pán Bůh, v příští neděli, to jest 12. dne tohoto měsíce, to vykonati dáti oumyslu bejti ráčíte, abych já před týmž dnem na noc k VMti na Vizmberk se najíti dala a na zejtří vedle jinejch vzáctnejch pánů a přátel od VMti k tomu dožádanejch před pánem Bohem za jednu rukojmí a kmotru témuž vnově narozenému synáčku se postavila a tak týž služby svatý vykonati nápomocna byla: v pravdě, žeť by mi nic milejšího a potěšenějšího nebylo, než abych mohla tak učiniti a žádost VMti, i také tudy svou křesťanskou povinnost skutečně naplniti; ale jakož prvé není VMti nevědomé jak o mým sešlým věku, tak i téměř ustavičných nemocech mých, tak obzvláštně o nynějším nedostatku svým

před VMtí netajím, že jak sem se přede dvoumi nedělmi dosti těžce na podagru složila, až posavad nehrubé polepšení se mnou jest a z lůže sebou hnouti, ovšem na cestu se vydati nemohu. A protož, poněvadž mi toho vykonati možné není, prosím, že považíce takové mé nemožnosti, u sebe jí laskavě místo dáti a mne při sobě i při JMti paní manželce vašnostiné jakožto mé velice milé paní tetě s oznámením mejch nemocnejch služeb a vinšem od pána Boha mnohého štěstí a potěšitedlnejch šestinedělí omluvnou učiniti ráčíte. S tím se VMti od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 9. Martii léta 1634.

---

320. *Pertoltovi z Lipého o své nemoci, o smrti knížete z Friedlandu; prosí aby jí zprávy o Adamovi, Maxovi z Valdštejna nepominul zaslati.*

Na hradě Přerově dne 9. března 1634.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lippého.

Můj nejmilejší pane bratře! Jistě z gruntu srdce svýho sem tomu lítostivě porozuměla, že opět, nejsouce ještě po první nemoci zdráv, od podagry tak těžce sklíčenej jste a již na pět nedělí že v lůži zůstávaje mnohé nepříležitosti a bolesti, jakž vám toho v pravdě věřím, s ní okoušíte, pročež srdečně vám toho nepřejíc, pána Boha prosím, aby vás od ní brzy zprostiti a lepším a stálejším zdravím obdařiti ráčil.

O mně kdež ste žádostivi věděti, žaluji vám s bolestí, taky že podobně se mnou se tak jako s vámi stalo, nebo já, ač sem tu ale za dvě neděle počala trochu na stolici seděti, že sem tak ustavičně neležela, však, nejsouce svejch prvních těžkostí ještě zproštěna, hned zase táž bídná podagra na mne přišla a mne již na druhej tejden těžce drží, že sebou z lůže hnouti nemohu, nebo v levý ruce celý, počna od prstu až po rameno, ji mám i v zádech, v kříži a jinde téměř všudy sklíčena od ní sem, takže než jedno míjí, druhý přichází; nevím již co jiného ve svý bídě činiti, než pánu Bohu se poručiti a na jeho pomoc a smilování očekávati. Já sem až posavad, mý srdce, na váš příjezd s radostí očekávala a čím dále vždy více se mu těšila, ale nevěděla sem o týto nový překážce, nebo hrubě bych se ráda s vámi shledala a s vámi o nejedný věci promluviti mohla, což se nemůže a nedá psáti, ale již musím do vůle boží na to očekávati; sice tak málo se shledáváme, jako bychom na sto mil od sebe byli, čehož když tyto takový naše bídy nám nedopouští, nevím tomu co říci.

O neštěstí a bídné smrti knížete z Frydlandu a podlí něho i jinejch taky zde sme již věděli a již těch takovejch novin tolik k nám přišlo, že se s nimi stejště a konce jim není, nešťastnéte jejich dokonání; tak hle štěstí vrtkavý a nestálý jest a pán Bůh

tak platí, jak kdo Bohu slouží My zde taky dosti v straších a pokřicích zůstáváme jak od vojáků, kteří často tudyto semo tam jedou, tak také proto, že nás straší, že se do Opavy lid z druhý strany dostal; poněvadž sem daleko není, nevím, jak bychom zde obstáli, ale důvěřujeme se pánu Bohu, že nás sám opatrovati bude. Můj nejmilejší bratříčku! Byla bych hrubě ráda, kdybyšte mi byli oznámili, poněvadž smejšlím, že častý příležitosti z Židlochovic míváte, víte-li co o našem panu bratru a jinejch přátelích našich, panu Maxovi i svým panu Adamovi, jak se na ten čas při zdraví mívají a kde zůstávají, nebo já nic o žádným se dověděti nemohu, což mi dosti tesklivou a zkormoucenou mysl činí. Byla sem na tom sama k vám poslati, poněvadž sem o vás od chvíle již neslyšela, ani sem vás k sobě dočekati nemohla, nevěda, co se s vámi děje, ale bída má mne v tom zdržovala, a v tom posel váš ke mně přišel. Nyní toho již při tom zanechávaje, s tím se vám, můj nejmilejší pane bratře, k lásce vaší a nás společně k ochraně boží poroučeje, šťastnýho shledání, pokudž v tom vůle boží bude, s vámi sobě vinšuji. Datum na hradě Přerově 9. Martii léta 1634.

---

321. *Paní Marii z Lipého o své nemoci, o smrti knížete z Fricdlandu ɔc. posílá jí sýr Brandejský.*

Na hradě-Přerově dne 9. března 1634.

Paní Maryji z Lippého.

Službu ɔc. Velice vám, má nejmilejší paní teta, děkuji a to vděčně od vás přijímám, že mne svejm psaním navštěvujete a na způsob můj se dotazujete; o němž vám oznamuji, že jest hrubě bídnej, nebo, nemaje ještě hrubýho oddechnutí po předešlejch svejch těžkostech, teď již druhej tejden znovu ležím a tou bídnou podagrou sklíčena sem, že sebou téměř hnouti nemohu a jistě sem již tak zemdlena a ztrápena, že, kdybyšte mne viděly, samy byšte se tomu podivily, ale již se samýmu pánu Bohu ve všem poroučím a na jeho smilování očekávám.

O pánu vašem a mým nejmilejším panu bratru, hrubě to neráda slyším a jistěť mu toho srdečně nepřeji, že jej ta podagra taky tak často hned jedno po druhým těžce navštěvuje a běduje a nyní na pátej tejden že již s ní leží; pána Boha prosím, aby se nad ním i nade mnou smilovati a od takovejch těžkostí nám pomoci ráčil, nevím po komť sme to zdědili, nebo pan otec náš ani paní máteř o tom trápení, kterého my zakušovati musíme, nic nevěděli, ale když to pán Bůh ráčí na nás dopouštěti, do vůle jeho musíme to trpělivě snášeti.

O knížeti z Frydlandu a jeho nešťastné smrti kdež mi oznamujete, taky toho již i jinejch těch novin plno máme, že téměř se

neví, kde čemu konec jest, ale nedá se psáti. Kněžna z Frydlandu že jest nad tím tak velmi zarmoucena, může se tomu dobře věřiti, neb není se nad čím těšiti, pán Bůh ji sám potěšuj, nenadálať se ona toho dočekati, ale tu se vidí, jak jest štěstí světa nestálý a vrtkavý. To jest mi nejlítěji, že o svejch přátelích v těchto takových roztržitostech i vašem panu Adamovi, když vy mi taky neoznamujete, nic neslyším, jak se oni mají a kde zůstávají, nebo nemohu se od žádnýho jistoty až posavad dověděti, což mi velmi skormoucenou a tesklivou mysl činí. Pán Bůh rač je všecky přede vším zlejm a neštastnejm jako i nás zde chrániti, poněvadž okolo sebe dosti taky pokřiku a strachu máme, že v Opavě lid vojenskej a, jakž praví, švédskej jest, a více toho i jinýho slyšeti musíme.

Pán můj vás zase pozdravuje a svý služby vzkazuje, šlechtična má i pán z Lobkovic vám se v službách poroučejí. Čeníčka, žádám, taky ode mne pozdravte. A s tím nás všechny v ochranu boží poroučím. Datum ut supra.

PS. Má nejmilejší paní teta! Posílám vám po tomto poslu sejr Brandejský, tak jak ste mne za něj v Brně žádaly, a byla bych to již dávno učinila, ale nemoha jiný příležitosti se dočekati, mám naději, že skrze posla vám v celosti dodán bejti moci bude. Pán Bůh rač vám ho požehnati a dáti jej ve zdraví stráviti, i také aby se vám podařiti mohl a dobrej byl, vám bych toho přála.

---

322. *Oznamuje paní Barboře Kynostové o své nemoci a že pannu Aničku k sestře její, paní Zásmucké, do Čech poslala, aby se léčila*

Na hradě Přerově dne 10. března 1634.

Paní Barboře Khynostový.

Poněvadž vy na mne zapomínáte, já toho učiniti a pominouti sem nechtěla, abych po tomto poslu, který od pana bratra mýho u mne byl, vám se také tímto psaním ohlásiti a toho na sobě dokázati neměla, že já na vás, tak jako vy na mne, nezapomínám, než ještě starou věrnost a upřímnost vám chovám, chtíc vám při tom o sobě a svým způsobu bídným oznámiti, v kterým zůstávám, že z jedný nemoci nevycházím, až mne druhá čeká; což, ač sem teď byla za koliksi dní se tak přemáhala, že sem neležela a svou bídu tak na stolici sedě snášela, ale ode dvou nedělí pořád se zase z lůže hnouti nemohu a od podagry k prvním svejm těžkostem sklíčena a tak svázána sem, že nevím, jak dále se mnou pán Bůh naložiti ráčí, na jehož smilování toliko očekávám a na ruce jeho cele sem se již oddala.

Jak vy se i se pánem svejm míváte, žádám, že při příležitosti, poněvadž se sem začastý trefují, mně oznámiti sobě nestížíte, vinšujíc vám, abyšte se spolu lépe nežli já na zdraví svým míti mohli.

O Aničce vám oznamuji, že jí u sebe nemám, neb sem ji pustila podle žádosti její zase do Čech k sestře její paní Zásmucký, poněvadž sobě znovu na svou nohu stejská tím způsobem jako předešle, aby se tam hojiti mohla; nevím, jak s ní posavad jest, neb jak před osmi nedělmi ode mne odjela, nic o ní dověděti se nemohu, přála bych jí, aby mohla z toho vyjíti.

Pána svýho, žádám, že velice ode mne pozdravíte a všecko dobré oznámíte. S tím nás všecky z obojí strany v ochranu boží poroučím. Datum na hradě Přerově 10. Martii léta 1634.

---

323. *Paní Hedvice Pravětické, že by nebylo s lepším bezpečím, aby zůstávala na zámku v Brandejse nad Orlicí se švakrem svým Odkolkem.*

Na hradě Přerově dne 11. března 1634.

Paní Hedvice Pravětické, rozené Sudličkovně.

Službu ɔc. Urozená paní a přítelkyně má zvláště milá! Dobrého zdraví ɔc. Že mne svejm psaním navštěvujete a na způsob můj se dotazujete, vděčně to od vás přijímám a z toho vám děkuji: avšak nevím vám co jiného o sobě oznámiti než to, že na větším díle již v bídách a nemocech zůstávám a málo z lůže vycházím, jako i nyní opět od podagry nemalého trápení okouším, z čehož nemoha sobě jináč pomoci, do vůle boží musím již tomu poddána bejti a na jeho smilování očekávati. Vy že i s svejm malejm synem zdrávi jste, jakž ráda o tom slyším, tak vám toho věrně přeji, i na další časy od pána Boha vám toho vinšuji.

Kdež mne při tom, jak samy od sebe, tak i na místě pana Odkolka, švakra vašeho, za přímluvu k mýmu pánu žádáte, aby vám povolil, abyšte spolu v Brandejse na zámku za nějaký čas, dokud by takový nebezpečenství od vojáků se trochu nepřetřelo, pro lepší bezpečnost zůstávati mohly, tak sem učinila a se pánem o to mluvila: kdež pán vám i témuž panu švakru vašemu svý služby vzkazuje, a že by proti tomu nebyl, kdyby znal, že by to s jakejm vaším pohodlím bylo, ale že neví, proč byšte toho žádostivi byli, poněvadž všudy tak bezpečně a bezpečněji v městečku dosti příležitě takový byt sobě zjednati a bydleti můžete, tak jak týž pan švakr váš téhož bytu užívá a od žádného překážky nemá, aspoň tak jakž nám o tom vědomé jest. Ovšem vám na Lhotce že se mu zdá, že mnohem bezpečněji bejti může než v Brandejse zůstávati, nebo že smejšlí, že vám i panu švakru vašemu není nevědomé, jaké těžkosti a obtížnosti vojenský mimo jiný všecky okolní panství na tom statku zůstávají, že téměř všecken již pustej jest, a obzvláštně zámku vždycky hrozí, tak že sami nevíme, obstojí-li neb ne; jakož pak píše se nám, že již začali všudy přehledávati i do zámku se dobejvati,

tak že, nebude-li boží ochrany, obávati se jest, aby na dokonalou zkázu nepřišel, podle čehož, že vám a týmuž panu švakru vašemu pán ani k tomu povoliti ani raditi jak neví, že žádá při vás obou v tom omluven bejti. S tím se vám od pána Boha na všem dobře jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 11. Martii léta 1634.

---

324. *Paní Evě Vrochyňové, že by ráda máslo jí poslala, však že učiniti nemůže pro dalekost a nebezpečnost cesty &c.*

Na hradě Přerově dne 11. března 1634.

Paní Evě Vrochyňové.

Má paní Evo! Psaní vašeho, kteréhož datum v Olešnici v outerý před hromicemi, sem dostala. Že mne ním navštěvujete a o mne vyzvěděti žádostivy jste, vděčně to od vás přijímám a z tý paměti, kterou tudy na mne máte, velice vám děkujíc, podlí toho oznamuji o sobě, že až posavad velmi špatnýho zdraví užívám, nýbrž co dále vždy hůře se mám, nebo po všecken ten čas, co jsme se sem dostali, málo z lůže vycházím, jakož i nyní těžkou podagrou od pána Boha navštívena sem a na druhej tejden s ní se trápím; o jinejch pak těžkostech svejch raději již mlčím, nemoha sobě v tom nic pomoci, než na pána Boha a jeho spomožení očekávati musím, nebo již tak sem ztrápena, že ani ležeti ani seděti nemohu, chodit pak dokonce nic. Pán můj jest taky dosti mdlej a nestatečnej. Pán Bůh rač sám dále pomáhati. Vy že předce při zdraví i se pánem svejm se nacházíte, o tom ráda slyším a vám toho věrně přejíc i na další časy od pána Boha vinšuji. Na druhou stranu pak že taková drahota a nedostatek všeho u vás jest, tomu dobře věřím, a že zvláště od omastku se dostávati nemůže, poněvadž těmito válkami dobytky tak vyhubeny sou. Vy že lněnýho voleje sotva dostati můžete, nepřeji vám takovýho nedostatku, zde sice od takovejch věcí předce se dostávati může, a já kdybych mohla, ráda bych vás od másla něčím fedrovati chtěla, ale můžete samy souditi, že jest nemožné jak pro dalekost tak i nebezpečenství, který všudy po cestách sou, co poslati, poněvadž žádný příležitosti nyní nejdou, a tou příčinou svejm taky do Vratislavě nic od takovejch věcí poslati nemohu.

Jak se pak v těchto krajinách nyní děje, bylo by mnoho o tom psáti, ale soudím, že se toho jináče nežli skrze mne dověděti moci budete a mně také není možné pro mou nestatečnost a jiný mnohý starosti psáti. Pána svýho, žádám, že velice ode mne pozdravíte a všecko dobré oznámíte. S tím nás všecky k ochraně boží poroučím. Datum ut supra.

PS. Co se žádosti vaší v postškryptě strany pána z Weytmille doložený dotejče, mohu vám v jistotě oznámiti, že psaní vaše jemu

náležející, který mne předešle od vás došly, jemu poslány a dodány sou, ale že na ně žádný odpovědi vám nedává, ani neplatí; to již nevím, proč se od něho děje Mezi tím, poněvadž mu pán můj strany vás sám taky psal, jaký jest od něho na to odpovědi dostal, tomu z psaní panskýho, který vám činí, se panem manželem svým porozuměti moci budete.

Že ste ty věci vaše, o kterýchž ste mi předešle psaly, již do domu našeho ve Vratislavi k těm prvním, který tam máte, schovati daly, ráda vám toho přeji. Pán Bůh rač dáti, aby, jakž týž věci vaše, tak i naše mohly tam spolu v celosti a při pokoji zůstávati.

---

325. *Žádá paní Evzebii z Kounic, aby jí nějaké lékařství proti nemoci manžela jejího poslala a oznámila, zdali již dokonale se pozdravila* ꝛc.

Na hradě Přerově dne 13. března 1634.

Paní Eusebii z Kounic.

Má nejmilejší paní teta! Trefíc se mi tato příležitost do Brodu po poslu, který mi odtud psaní od panny Johanny Eusebie šlechtičny Haugvicky, která, jakž srozumívám, nyní tam v Brodě se paní sestrou svou, paní Gašinskou zůstává [. . .], nechtěla sem pominouti VMti tímto psaním se ohlásiti a jakž VMt navštíviti, tak také o sobě oznámiti. Jakož pak před VMtí o způsobu svým netajím, že až posavad dosti bídně se mám, neb teď ode dvou nedělí těžká podagra mne zase složila, a ač mi se zdá, že již něco ulevuje a bolesti se zmenšují, ale dosti velkýho trápení předce s ní okouším; nevím, jak pán Bůh ráčí dále se mnou naložiti, nebo mý zdraví jest již hrubě nestálý, neodejde jedno a druhý přichází. Pánu Bohu se již ve všem poroučím. Pán můj taky jest jakejsi velmi churavej a mdlej, že se tak jen sotva vláčí, nebo jakejsi suchej a odpornej kašel již od dávního času ho trápí a přestati mu nechce, tak že se o pána starám; podlí čehož VMt prosím, račte-li jaký líkařství proti takovýmu nedostatku míti aneb věděti, abyšte ráčily se mnou se sděliti, aneb k němu poraditi. Není taky divu v těchto nynějších straších, že člověk nevím nač nepřijde s svejmi starostmi. Kdyby možné bylo, vinšovala bych sobě toho, abych se mohla sama s VMtí, má nejmilejší paní teta, shledati, ale však, poněvadž vím, že nyní jak cesty zlý sou, tak taky dosti na nich nebezpečno jest, nechci VMt v to potahovati, než na lepší příležitost, až by ji pán Bůh k tomu ráčil způsobiti, očekávati budu. Toliko VMt za to žádám a prosím, abyšte neráčily sobě stížiti, mně při příležitosti, kterou byšte sem míti ráčily, oznámiti, jestliže byšte již k dokonalýmu zdraví svýmu zase přivedena bejti ráčily a kterak se se panem manželem VMti, mejm velice milejm panem ujcem, (žádaje, že ho velice s oznámením

všeho dobrého ode mne pozdraviti račíte), i se všemi dítkami račte vynacházeti a jak bezpečně nyní na Brodě zůstávati. Při tom taky VMti mohu oznámiti, že sem od naší paní hrabinky z Hodic až posavad žádnýho psaní nedostala a tak od ní strany tý věci, o který ste mi předešle psáti ráčily, že ste ráčily od ní vyrozuměti, že by jí nějakou paní z Čech k službě šikovati a ona že by ji chtěla ke mně dohoditi, nic ještě se nedověděla; načež vždy očekávám, bude-li mi co o tom psáti, ale nevím, jestliže stůně, čili se něco na mne hněvá, nebo paní dcera její, paní Gecová, jedouce předešlejch dnů dosti blízko okolo nás s svejm pánem do Slízska, že v Olomouci byla, taky se u nás nezastavila, nevím, coť toho musí bejti.

Pán můj VMti svý služby s žádostí na pánu Bohu všech dobrejch věcí vzkazuje. A s tím se VMti, má nejmilejší paní teta, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 13. Martii léta 1634.

---

326. *Martinovi komorníku ve Vratislavi, aby jí zprávy podával o zdraví domácích i o jiných záležitostech a poslal kožich* ɔc.

Na hradě Přerově dne 13. března 1634.

Martinovi komorníku.

Divím se tomu, že mi již nikdá nic nepíšeš; nedivila bych se sice, kdybych věděla, že příležitosti k tomu nemáš, ale poněvadž častý příhodnosti z Vratislavě ty i jiný se sem trefují, po kterýchž pán z Roupova od svejch, který tam má, jako toho pana Honze, netoliko každej měsíc, ale téměř každého týhodne psaní dostává, ty pak všeho že pomíjíš, nevím, k čemuť to jinýmu mám, nežli k samý nedbanlivosti přičítati. Pročež abych aspoň nyní mohla se o vás dověděti, jak se tam máte, jste-li ještě živi a zdrávi a jak se s vámi jináče děje, poroučímť, aby tý příležitosti některý taky šetřiti a o všem, o čemž by tak zapotřebí bylo a psáti se mohlo, oznámiti mi nepomíjel, i taky, co tam děláte, obzvláštně děvečky předou-li co neb co za práci mají, a jak se spravujete, zahradník dělá-li co již v zahradě, věděti mi dej, jakož pak co zapotřebí jest, aby hleděl spravovati, jeho napomeň. Porozuměla sem sice, že si pánu psal o tom, že jest u vás taková drahota a zvláště v másle: ale já nesmejšlím, aby vám bylo potřebí máslo kupovati a vy abyšte již měli to vytráviti, který vám k outratě při odjezdu našem sem zanechala, a kdyby i to nestačilo, poněvadž tam taky ještě mimo to jiný máslo před rukami zůstávati má, může vám to dlouho potrvati, vím, že ho za rok ani za dvě lítě nevytrávíte, poněvadž nevím, co byšte tak mnoho s máslem jídali. Však ho bez mý vůle a vědomí nenačínejte, toliko Marianě o ně poruč, aby je hleděla

pilně opatrovati a k němu přihlídati, aby se nepokazilo. Ten sklípek pak, v kterýmž týž máslo a sejry zůstávají, ať hledí taky švarnej míti, tak aby ho něčím nezaneřádila a já, když by se mi pán Bůh zase tam navrátiti dal, v plechosti jej nalezla. Tolikéž jí poruč o sejry, který tam zanechány sou, aby je často otírala a jich nezanešvařila, kterej by shnilejší a rozvalenější byl, povoluji k tomu, abyšte jeden sobě vzíti a jeho společně užívati mohli.

Jiného nevímť co psáti, neb poněvadž mne od tebe nic nedochází, nemámť taky nač odpovědi dávati, ačť bych sice dosti oč poroučeti měla, co by mi sem poslati měl a čehož bych já vlastně potřebovala, kdyby mohlo se co posílati a bylo bezpečno projížděti; ale poněvadž nyní příležitosti k tomu není, musím tak zanechati.

Bratří i s manželkami jejich, též děveček a jinejch domácích, ode mne pozdrav i jinejch známejch, jako panny Hazy, Honz Jakubový, pokudž ještě živa jest, i tý ženy, která ve špitále za hospodyni byla a o kterýchž více vědomost máš. S tím ꝯc. Datum na hradě Přerově 13. Martii léta 1634.

PS. Pokudž by mezi tím z našich se kdo sem vypraviti měl, jakž se naději, že se stane, bude-li toliko bezpečně projeti, poroučím, aby při tý příležitosti poslal mi ten kožich šlofpelc z černý muzyrovaný tykyty, kterej na síni v almaře modrý Kačenčiný a od níž ty klíč poně máš, zůstává, odeslal, svážíc jej pěkně do něčeho, budeš jej moci některýmu z nich odvésti.

---

27. *Panně Johanně Haugvičce z Biskupic v příčině jejího se zakázání panu Karlu Žampachovi ꝯc.*

Na hradě Přerově dne 14. března 1634.

Panně Johanně Euzebji šlechtičně Haugvičce z Biskupic.

Službu ꝯc. Urozená panno, panno teta a dcero má nejmilejší! Zdraví ꝯc. Jaké mi psaní pod datum 6. dne tohoto měsíce z Brodu Uherskýho činiti a o čem skrze ně oznamovati i čeho při mně vyhledávati ráčíte, dostanouce ho včerejšího dne, z něho sem tomu porozuměla. A že račte ke mně takovou důvěrnost míti, za mne se nestyděti a mne nezamítati, nýbrž za svou tetu a mátež sobě po kládati: já takovou šetrnost vděčně od VMti k sobě přijímám a v čem bych toliko jaký líbezný přátelství k dobrýmu VMti prokazovati mohla, nejsem na jiném, nežli skutkem to činiti a vždycky ráda od sebe vykonávati, račte moci tím ujištěna bejti. Jakož pak v týto věci, o níž mi tak v důvěrnosti psáti a oznamovati ráčíte, kterak pan Karel Žampach, VMti sloužíc, vždy dále při VMti toho vyhledává, abyšte mu na službu VMti hleděti dovoliti ráčily, a VMt, nechtíce v tom nic bez rady a vědomí svejch pánů a přátel před

sebe vzíti, že v tom ode mne a ode pána mýho rady a zdání dosáhnouti žádostivy bejti ráčíte: nepominula sem se pánem svým promluviti a za takovou radu v té příčině, na místě VMti, pána prositi. Kdež sem ode pána zase tomu porozuměla, že mu taky psáti ráčíte, a pán jsouc hotov všecko rád pro VMt učiniti, což by koli znal a rozuměl, že by mohlo s dobrejm a užitečnejm VMti bejti, pročež že nepomine na to VMti místně odpovědi dáti, mimo což, nevěda já co jiného VMti raditi, se pánem svým se srovnávám a při jeho odpovědi, kterouž VMti dává, všeho pozůstavujíc, nepochybuji, než že se s ní račte věděti jak při všem spraviti. Pán Bůh rač dáti, aby mohlo s dobrejm VMti podle duše i těla bejti.

Panu švakru svýmu, žádám, že račte zase mé modlitby a paní sestře služby s žádostí od pána Boha všech dobrejch věcí oznámiti a mne týž paní sestře svý poručenou učiniti, než že nevím, kudy sem toho zasloužila, že jest se nade mnou tak zapomněla, jezdíc tudyto často, že nikda se u mne nezastaví, i když tu v Olomouci zůstávala; tak že mi to lítostivou věcí jest, nebo že nevím, abych k tomu jaký příčiny podala, poněvadž já její tatáž, jak prvé i nyní, vždy upřímná a volná teta a máteř zůstávám. A s tím se VMti spolu s ní od pána Boha na všem dobře jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 14. Martii léta 1634.

---

328. *Napomíná Jana, písaře v Brandýse nad Orlicí, aby tak babsky před vojáky sobě nepočínali, k včelám aby pohlídnuto bylo, na jarmarce aby dva kolovraty dobré a skrovné koupil anebo dal udělati etc.*

Na hradě Přerově dne 15. března 1634.

Janovi písaři.

Psaní tvé jest mi dnes dodáno a poněvadž na větším díle toliko odpověď mi skrze ně na mý předešlý psaní dáváš, nemámť na ně co více nyní odpovídati, než při tom toho zanechávám, kromě kdež o takovým strachu svým vypisuješ, v kterým že zůstáváte: musím se sic diviti, že sobě tak babsky počínáte a více snad sobě toho sami přidáváte nežli jest, ježto není na tom, že ti vojáci hrozí, že tak a jinak dělati budou, poněvadž chtějí-li co před sebe vzíti, jest se jim potřebí prvé na nejedno ohlídnouti a rozmysliti; to jest jejich způsob takový pohrůžky činiti a vždycky jich rádi více přidají než umenší, ale dávno již hrozí, avšak až posavad pán Bůh chránil, že nic nedovedli, pročež důvěřuji se, že i dále opatrovati bude; pakližeť by co z moci a kvaltu učinili, kdo může proti tomu bejti? ale nedá jim toho pán Bůh. Jen vy jim k tomu taky posily svejm přílišnejm se strašením a jich bojením nedávejte a rozumu užívejte, poněvadž děti nejste; k tomu poněvadž si Cambiaga tak

žádostiv, takyť ho pán tam déle zanechává, vím, že když se jim předce slovem opřete, žeť vás nebudou chtíti snísti.

Že si k Aničce panně posla vypravil, dobře se stalo, když se navrátí a co odtud přinese, dej mi věděti při příležitosti. A poněvadž nyní časy sou k včelám přihlídati, pročež poroučímť, aby s šafářkou jistej a příhodnej den k tomu sobě oberouc k nim pohlídli, je náležitě opatřiti a med od nich, což by ho pán Bůh naspořil, vybrati dali, kterýž dej pěkně potom schovati, aby rozvundán sem i tam nebyl a mně zatím, jak ho mnoho bude, oznámiti nepomíjej. S tím etc. Datum na hradě Přerově 15. Martii 1634.

PS. Poruč šafářce, aby mi tam někde na jarmarku koupila dva kolovraty, nějaký dobrý a skrovný, aneb neměli-li by jich, nechť je dá brzy udělati a když budou hotovy, budeš je moci zaplatiti a mně o nich oznámiti, poněvadž jich sem potřebuji. Taky jí poruč strany oleje makovýho, aby mi ho sem něco poslala na saláty a jiný potřeby, pokudž dobrý jest, ale 4 neb 5 žejdlíků při příležitosti, tak jak sem jí již o tom poručila.

Pozdrav ode mne klíčnice Markyty a při tom jí jménem mým žádej, aby mi sem zapůjčila jedný košile muže svýho, byť nějaká strhaná byla, pro nic jinýho jen toliko proto, poněvadž sem srozuměla, že by rukávy při nich vcele vystřiženy a beze švu udělány byly, že bych ráda chtěla na ni pohlídnouti a mustr dáti vzíti, abych takový sobě ku pohodlí zdraví svýho v těchto mých častých nemocech udělati dáti mohla, sice že ji chci zase jí navrátiti, že se jí není potřebí ničeho takovýho ostejchati; kterou když půjčí, pošli mi ji sem po nejprvnějším poslu, svážíc jí do něčeho, aby to subtylný bylo.

---

329. *Tobiášovi Kamenickému v Brandýse nad Orlicí o zvaření a uschování všelijaké vody.*

Na hradě Přerově dne 15. března 1634.

Tobiášovi Kamenickýmu na Brandejs.

Dnes sem taky psaní tvýho dostala, ale poněvadž nic jinýho v sobě nezdržuje, nežli opáčení mého předešlého tobě učiněného poručení a tvý ohlášení, že to chceš vše pilně vyříditi, nemámť na ně co takovýho odpovídati, než budu dále od tebe na to odpovědi místnější očekávati.

Vody, který si mi odeslal, ačkoli sic v malejch skleničkách, ale poněvadž píšeš, že si větších neměl, přijímám je tak a sou mi v celosti dodány, košíčekť zase navracuji. Kdež oznamuješ, že ty vody, který za tvou ženou zůstávají, na větším díle se pokazily, nejsem tomu ráda, ale soudím, že to není odjinud, nežli že příliš v teple v světnici při topení zůstávaly, pročež, jsou-li pokažely, ne-

hodí se na nic, když se v nich matky udělají, nemohou než smrděti, ať se tedy vylijí a sklenice vymyjí, poznamenajíc, v který jaká voda byla a když by čas kterýho koření byl, nechť mi žena tvá zase jinejch vod takovejch napálí, poněvadž svůj kotlík má, že já jí to vynahradím.

Že takovejch strachů a pohrůžek předce vždy tam okoušíte, neráda to slyším, ale mám ku pánu Bohu tu naději, že vás dále chrániti a opatrovati bude, v jehož ochranu vás všecky poroučím. Datum na hradě Přerově 15. Martii 1634.

PS. V tom košíku posílámť šest skleniček prázdnejch pro vody, když by mi jich sem více poslal, aby měl v čem.

Při tom pak ženy svý ode mne pozdrav a že jí poroučím, aby sobě dala konev nebo dvě vody březový, když teď poteče, nanositi, a potom, když by se ty koření, kterýť teď na cedulce poznamenaný posílám, dostati mohly, kterýž může Jan zaplatiti, aby je do ní vundala a spolu vypálila, zatím aby tu vodu schovala do sklepu někam do studena, pakli by nechtěla trvati, může ji zvařiti, ale vím, že může tak za tři neb čtyři neděle trvati, když jen v studeně bude.

Vzíti plicník, jatrník, ermpreis, izop, šalvěj, routu a kořen neb dva vomanů, však nejvíce plicníku a jatrníku, do tý vody dáti a potom to spolu vypáliti, do březový vody takový koření dáti, však ještě všeho není, poněvadž jest tak zima, až by tam tepleji bylo. Březová voda může se schovati zatím někde do sklepu do studena, nebo ji zvařit, tak aby se nepokazila do toho času.

---

330. *Žádá Rudolfa hraběte z Valdštejna, aby nemocného purkrabího k ní vypravil, kteréhož léčiti chce; těší se na společné shledání a prosí, aby jí odeslal rys pěkného papíru.*

Na hradě Přerově dne 18. března 1634.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Vysoce urozený pane, pane strejče a synu můj nejmilejší! Zdraví ɔc. Ačkoli sem svejmi vlastními bídami nemálo ztrápena byla, ale i to mně více ještě přidávalo, že dokud sem o VMti i panu otci VMti a mým nejmilejším panu bratru, jak byšte se v tomto čase jmíti ráčili, věděti nemohla, v nemalé starosti sem zůstávala, ale dostanouce tyto dni psaní VMti a porozuměje z něho, že i s týmž panem otcem svým a jinejmi všemi račte zdrávi bejti a v nižádným nebezpečenství nezůstávati, z toho sem se jistě potěšila a hned nad tím jako pookřála, z čehož pánu Bohu děkujíc na další časy též milosti a ochrany boží upřímně VMti vinšuji. Majíce pak nyní tuto příležitost do Třebíče, že pán můj tam posla za příčinou vozu svýho novýho, který tam předešle byl udělati dal a

až posavad jej tam schovanej měl, dovědouce se, že jest se na něm nemalá škoda od myší pro nedohlížení k němu stala, posýlá, aby, dajíc jej tam zase spraviti, odtud sem přivezen bejti mohl, nechtěla sem pominouti zase VMt tímto psaním navštíviti, abyšte ráčili věděti, že na VMt nezapomínám a jsouce žádostiva o dalším způsobu vašnostiném přezvěděti, kterak byšte se všemi svejmi až posavad jmíti se ráčili, že neračte sobě stížiti mně oznámiti, VMti žádám. Já ač dosti sice předce v bídným způsobu ještě zůstávám, ale zdá mi se, že se něco ku polepšení se mnou ukazuje a ta bídná podagra že se již zase umenšuje, pán Bůh rač dále milostivejm pomocníkem mejm bejti.

Vedle toho pak před VMtí toho netajím, že jest mi toho jak od štolmistra pána mýho při navrácení se jeho z Třebíče, tak i od jinejch zpráva učiněna o Zikmundovi, purkrabím VMti a poddaným mým, že by velmi opět zajíti a dosti nestatečnej na zdraví svým bejti měl, ješto sice z předešlýho ještě nevyšel, tak že opravdového opatření potřebuje a že se mu nijak netroufá na dlouze v takovém nedostatku setrvati a při povinnosti jeho pro velkou mdlobu a churavost obstáti, a ačkoli že sice od JíMti paní manželky vašnostiné všelijakejch pomocí a líkařství dosahuje, ale že nic prospěšné bejti mu nechce a tak já soudím, že by mu mnohem zdravěji bylo někam jinam se dostati a povětří proměniti. Pročež VMti opravdově za to prosím, račte to pro mne a jemu tu milost učiniti a jej na některej čas, poněvadž vím, že račte moci dosti jinejch zatím k tomu míti, kteří by jeho povinnost zastoupiti mohli, od ní propustiti a k tomu povoliti, aby se mohl sem při též příležitosti na tom voze dostati, poněvadž já na některý prostředky myslím, majíce zde i doktory, že mu mohou něco raditi a jeho nemoci vyrozuměti, mohlo-li by mu jak k zdraví zase dopomoženo bejti, a on, dá-li mu pán Bůh k tomu přijíti, lípe VMti zdravej nežli tak nemocnej a churavej sloužiti. Neb nesoudím, aby v takovým nedostatku svým mohl k jaký hrubý platnosti VMti bejti a svý povinnosti sám zadosti činiti, než jak slyším, že musí beztoho jinejch na svým místě užívati, nebo že jest ho více umrlýho než živýho. A poněvadž jest mi on z pacholetství svýho pilně sloužil, neráda bych ho taky v jeho bídě a nemoci od osoby svý opustila, pročež VMti vždy žádám, abyšte mu toho ráčili příti, bude-li moci zde buď užíváním nějakejch prostředků neb proměněním povětří a sobě vyhověním k zdraví přijíti a s touž fůrou, poněvadž soudím, než ten vůz zase spraven bude, že tam některej den pozdržeti se musí, jemu se sem vypraviti poručiti ráčíte, načež od VMti naplnění odpovědi očekávám, abyšte tuto mou slušnou žádost oslyšeti a jí odepříti míti ráčili, nesmejšlím.

Že mi se račte tím zamlouvati, jak by cesta JMCské Třebíče minula, naslejchajíce, že se tudy jeti strojiti ráčí, že se račte chtíti

ke mně vypraviti a mne navštíviti, ráda to slyším a těším se z toho velmi, pročež žádostivě a s radostí na VMt i se pánem svejm očekávati budu, což pán Bůh rač způsobiti, aby se mohlo šťastně a brzy státi.

Taky VMt prosím, poněvadž vím, že račte bohatej na papír bejti, majíce papírnu doma, že mi račte při vejš dotčené příležitosti rys papíru Třebíckýho, dobrýho a pěknýho dáti odeslati, poněvadž ještě strojím tak mnoho psáti, jsouc tak dobrá písařka, že sem již všecken papír, co sem ho měla, v těch pěti letech, jak sem z Třebíče odjela, vypsala.

JíMti, paní manželce VMti a mé velice milé paní tetě, žádám, že mne ráčíte s mejmi službami poručiti a dítek svejch na mým místě pomilovati. S tím nás z obojí strany v ochranu boží poroučeje s VMtí sobě, můj nejmilejší pane strejče, šťastného a potěšitedlného shledání vinšuji. Datum na hradě Přerově 18. Martii 1634.

Teta a máteř vaše do smrti upřímně volná.

---

331. *Sigmundovi Sokolskému, purkrabímu na Třebíči, aby pro pozdravení své se vypravil k ní na Přerov.*

Na hradě Přerově dne 18. března 1634.

Zigmundovi Sokolskýmu, purkrabímu na Třebíči.

O nemoci tvé a tom nedostatku zdraví, v kterém až posavad a již tak od dávního času zůstáváš, jakž prvé tak i nyní hrubě neráda slyším a tomu nejen z tvýho psaní, než i z oustní zprávy od jinejch o tom mi učiněný, že bídnej si, porozumívám, a kdyby se pánu Bohu líbilo tobě lepšího způsobu uděliti, i jáť bych toho srdečně přála i taky čím bych sama mohla, rádať bych k tomu příležitost obmyslila, jakož pak i obmejšlím, nejen proto, že mne za to prosíš, ale že sama taky nad tvou bídou citedlnost mám. Pročež seznávaje to, že většího opatření a pohodlí potřebuješ, nežli ho, jakž mi o tom píšeš, užíváš, a že snad proměněním povětří a vyhověním sobě můžeť něco pomoženo bejti, z té příčiny píši o tebe nyní panu Rudolfovi, strejci svýmu, a žádám, aby tě pán z služby své na některej čas propustil, někomu jinýmu zatím tvou povinnost zastoupiti poručil a tobě k tomu povolil, aby se sem při této příležitosti na voze, kterej tam mám a pro nějž v krátkejch dnech naschvál posíláme, dostati a tvý zdraví nějak zde, poněvadž zde i doktory míti můžeš, zaopatřeno bejti mohlo. Pročež pokudž pán, jakž naději mám, k tomu povolí a tobě o tom poručí, neb mu dosti sice pilně o tebe píši, budeš moci se tak zachovati a s touž příležitostí a na témž voze sem se vypraviti a k tomu se hotoviti, smejšleje, že se sic ještě některej den v Třebíči vyslaní pána mýho, až by

týž vůz zase spraven byl, pozdržeti musí, poněvadž štolmistr toho zprávu dává, že jest se na něm nemalá škoda od myší stala, vidět, že ste jej špatně v opatrování svém měli, na němž ty budeš moci dosti pohodlně jeti a svý opatření míti, vezmouc sebou i nějaký polštář, ať by bylo měkčeji seděti. K tomu, poněvadž Kašparusovi píši strany kněze Daniele, kterej v Krhově bejval, aby mu návěští dal, aby se s touž příležitostí sem ke mně na žádost mou vypravil a on, pokudž se na něj toliko doptá, vím, že to učiní, poněvadž jest dobrej člověk, soudím, žeť taky ke všelijakýmu pohodlí bude moci na cestě bejti; a poněvadž sobě na nedostatek peněz taky stěžuješ, poroučím témuž Kašparusovi, ať by z peněz mejch, který za sebou má, 10 f. mor. vydal, budeš moci potřebu svou nimi zatím opatřiti. A kdyžť by se pán Bůh dal sem dostati, tu dále pomyslím, jak by zaopatřen bejti měl. Jestliže by se pak pan strejc můj strany počtu co na tobě zastavoval, poněvadž píšeš, že písaře sám k spisování počtů svých chováš, snad taky máš všecko pohotově, budeš to moci od sebe, tak jak by možné bylo na tak krátkej čas, odevzdati: ale nesmejšlím, aby od tebe jakýho hlavního počtu krom cedulí a rejster žádáno bejti mělo, poněvadž já tě toliko na nějakej čas za propuštění žádám a bez toho sami ovšem vědí, kde co jest; však na mý věci, který v svým opatrování máš, nezapomínej, aby o nich Kašparovi zprávu dal a jemu je i klíče od rystkomory odvedl, neb mu o to taky píši. A tak nemaje co jiného nyní více s tím tě ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 18. Martii 1634.

---

332. *Nikodemovi Špalkovi do Třebíče v příčině peněz sirotčích.*

Na hradě Přerově dne 18. března 1634.

Nikodemovi Špalkovi do Třebíče.

Psaní tvé po štolmistrovi s rejstříkem, co jest peněz sirotčích mně náležejících při soudech složeno, i co zase na mém místě z nich komu zaplaceno a co na hotově za Kašparem písařem zůstávati má, sem dostala a z něho tomu porozuměla, čehož při tom pozůstavuji. Tolikoť oznamuji, že se týmž rejstříkem tvým nemohu dokonale spraviti a tomu vyrozuměti, co po kterejch sirotcích se položilo, tak abych to mohla do svejch rejster dáti vepsati, poněvadž všecko jen z gruntu soudím, že na větším díle podle nynějších jmen držitelů jich pokládáš a nedokládáš, po kterejch sirotcích, tak jak v rejstřích mejch i druhejch, který za tebou zůstávají, zapsáno jest. Což můžeš sám souditi, že já nemohu toho zpytovati a tomu tak rozuměti jako vy, když při pokládání sedíte a všeho povědomost máte, než já se jinejm spraviti nemohu, než tím, co mi na papíře pošlete. Pročež sem to dala vytáhnouti, co se s mejmi rejstry nesrovnává,

a tobě to příležitě pro vyrozumění posílám a poroučím, aby to vyhledal a napravíc jak to, co letos, tak i co loňskýho roku podobnejm způsobem, jakž to na témž poznamenání uhlídáš, za nedostatek jest, mně zase, abych to do rejster svejch s jinejm zapsati dáti mohla, na rejstříku vysvětlené a poznamenané po této příležitosti odeslal a, poněvadž rejstra má druhá za sebou máš, do nich to také pořádně zapisuj a napotom podle nich takový rejstříky mi posílej, tak aby se mohlo jedno s druhejm rovnati a budoucně nějakejch zmatků z toho nepošlo; týchž pak rejster budeš moci do dalšího času za sebou zanechati a je v pilném opatření svém míti.

Ty pak že si se všemi svejmi zdráv, věrněť toho přeji i na další časy od pána Boha žádám, kterejchž domácích svejch zase ode mne pozdrav. O mně že si se rád dověděl, že bych zdravější byla: nevšelijak sice toho užívám, nebo až posavad nemnoho lůže u mne odpočívá, leč tak někdy na hodiny, ale důvěřuji se pánu Bohu, bude-li se jeho milosti líbiti, že mně dále lepšího způsobu uděliti a mne k němu přivésti ráčí, v jehož ochranu mocnou sebe i vás poroučím. Datum na hradě Přerově 18. Martii 1634.

---

333. *Kašparovi Zbudovskému, písaři důchodnímu na Třebíči, aby kněz Daniel, který někdy v Krhově správcem duchovním býval, k ní se vypravil; nařizuje jaké opatření učiniti má v příčině peněz sirotčích, vína ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 18. března 1634.

Kašparovi Zbudovskýmu, písaři důchodnímu na Třebíči.

Nepochybuji, že v dobré paměti snášíš, když si předešle zde byl, že sem s tebou strany kněze Daniele, kterej v Krhově správcem bejval, mluvila a tobě poručila, aby se na něj, kde by se v ten čas zdržoval, doptával. I poněvadž sem se potom na díle sama o něm dověděla, že v nějakých Křepicích půl druhý míle od Znojma zůstával, ale nevěda, jestliže ještě tam, či kde jinde dosavad se zdržuje, pročežť nyní poroučím, aby se lépe u vás na něj někoho, o komž by tak věděl, že by s ním známost míti mohl, jestliže sám nevíš, tejně vyptal, a dověda se místně o něm, neměl-li by jiné příležitosti, neb pokudž by on se k tomuto jarmarku sám do Třebíče nedostal, nesmejšleje, aby tu někde na dalece od Třebíče bejti měl, naschvále k němu poslal a jemu o tom návěští učinil, aby se k tobě, může-li, do Třebíče tím dříve dostal, že by s ním měl ode mne něco promluviti. Což když učiní a ty se s ním shledáš, pozdrav ho ode mne a při tom mu jménem mým oznam, že bych toho velmi povděčna byla a žádostiva s ním se shledati, pročež že ho prosím, kdyby se sem ke mně, pokudž by možné bylo, s touto příležitostí, posílaje pán můj naschvále do Třebíče tyto dni pro vůz, který tam předešle dal, a nyní poněvadž, jakž sme se dověděli, pro

nedohlédání k němu tak od myší požhranej jest, že zase se spraviti dáti musí, a soudím, žeť se tam za některej den, až by takový vůz spraven byl, vyslaní naši pozdržeti musejí, dostati mohl, aby toho nepomíjel, nebo že ho ráda uhlídám. Mezitím pak, když se k tobě dostane, odveď mu ode mne z peněz mejch těch sirotčích, který za sebou máš, 10 f. mor., můžeš od něho cedulky žádati, chci potom v penězích od tebe ji přijíti; Zikmundovi tolikéž 10 f. mor. v tomto jeho nedostatku, v němž postaven jest, aby jich ku potřebě svý užiti mohl, vydej.

A poněvadž jak panu strejci, panu Rudolfovi hraběti, o něj píši a pána žádám, poněvadž jest tak nestatečný, jakž mi toho všickni zprávu, kteří tam nyní byli, dávají, že svý povinnosti sám zadosti činiti nemůže, aby jej na nějakej čas od ní propustil a aby se na tom voze sem pro lepší opatření zdraví svýho, poněvadž zde doktoři sou, vypraviti mohl, k tomu povolení dal: pročež, pokudž pán, jakž se sic naději, tak učiní a žádost mou v tom naplní, poroučím tobě, aby věci mé, které on v svým opatrování má, i klíč od rystkomory k sobě přijal a je zatím pod svou správou do mého dalšího poručení měl.

Podle tohoť oznamuji, že sem psaní tvé po štolmistrovi dostala a co mi v něm píšeš, porozuměla. Co se peněz po sirotcích mi letos složenejch dotejče, jak na mnoze jich jest a za tebou zůstává, tomu sem z rejstříku od Nikodema mi odeslanýho vyrozuměla, ty pak že by mi je byl po témž štolmistrovi odeslal, ale nemaje ode mne žádnýho o tom poručení, že si toho opominul: na tom mnoho nezáleží, než nevím, jak by to byl učinil, poněvadž si jich neměl a píšeš, že teprv někteří o středopostí položiti mají. Poroučímť však nyní o tom, pokudž by viděl, že by bezpečno bylo, když s dotčeným vozem sem pojedou, aby při té příležitosti mně je odeslal; pakliže by nebylo všelijak bezpečno to učiniti, můžeš jich za sebou zanechati do dalšího poručení, toliko je hleď pohotově míti.

Rejstřík vín mejch třidcátýho druhýho a třidcátýho třetího roku rostlejch od tebe mi odeslanej sem taky přijala a jemu porozuměla, při čem pozůstavuji; a ač sem pak předešle a nehrubě dávno panu strejci svýmu psala, žádaje pána, aby mi takových vín něco zpeněžiti dal, ale vidím, že nyní k tomu takový nepříležitý časy sou, pročež k tomu ještě hrubě nepospíchám, neb nevím, kdo by je koupil a kde bych záplaty hledala, než vidí mi se nyní tak zanechati, a sem taky nevím, jak bych jich odvézti dáti mohla, nevěda, jak dlouho zde budeme zůstávati, protož jich v dalším opatrování tvém zanechávám.

Že si pak tak štědrejm byl a ouředníkovi toho půl vědra vína vydal, již toho při tom taky zanechávám a to mimo sebe pouštím, tak aby mohl při něm tu chválu míti, že si jeho tak dobrejm poslem a jak píšeš ambasatorem, a poněvadž si ty mu je dával, hlediž

tedy taky jeho v tom napomínati, aby to pilností svou opravdovou podle skutku a ne slova zase vynahražoval, pilně k vinohradům dohlídal a je dobře dělati dal.

Pozdrav ode mne zase manželky svý i rodičů jejích. A s tím milosti boží poručen buď. Datum na hradě Přerově 18. Martii léta 1634.

PS. Tu·pak věc strany kněze Daniele hleď předce v tejnosti, aby všickni nevěděli, říditi a mně zase po tomto poslu, jak to opatříš, tak abych se věděla, čím spraviti, bude-li moci ke mně přijeti, neb ne, oznámiti.

---

334. *Paní Marii hrabince z Hodic, že by ráda dceru její Apolonu byla viděla, do Třebíče že stěhovati se nemíní, přeje jí všeho nejlepšího zdraví a oznamuje o své nemoci.*

Na hradě Přerově dne 18. března 1634.

Paní Maryji Anně hrabince z Hodic.

Má nejmilejší paní dcero! Psaní vaše od 7. dne tohoto měsíce v Znojmě datovaný jest mi tyto dni z Olomouce sem dodáno a já je s velikou vděčností sem dostala i četla a o vás se dověděla, poněvadž sem již od dávního času nic o vás neslyšela, ani psaní nedostala, tak že sem myslila, že sem již u vás všecken kredyt ztratila a že ste se na mne, bídnou a nemocnou, dokonce zapomněly: ale poněvadž příčiny oznamujete, který vám toho bránily, pro něž ste mi tak dlouho nic nepsaly, mám vás v tom omluvnou; však že poddaní pana syna vašeho neposlušní sou a v poselství choditi nechtí, divím se, že jim to trpíte a takový jejich zhejralosti, poněvadž tu zůstáváte, z nich vyhnati nedáte. Že pak zdrávy se všemi svejmi zůstáváte, to o vás hrubě ráda slyším a vám toho, má paní dcero, věrně přeji a od pána Boha žádám, aby vám to na dlouhé časy stálé a trvanlivé bejti mohlo, neboť bych vám toho jistě upřímně jako sama sobě přála. Že toho litujete, že mne tak vzdáleny jste a že byšte sobě přály, kdybyšte byly blíže nás zůstaly: jistě žeť bych já v tom díl svýho štěstí a potěšení měla, kdyby to byl pán Bůh nějak způsobiti ráčil; vím, že by mi to v mnohejch příčinách, jak strany mne, tak i strany vás ku potěšení a pohodlí sloužilo, ale již to musím pánu Bohu poručiti, když on tak chce s námi míti a na ten čas jináč bejti nemůže.

O mně pak že ste slyšely, že bych se na Třebíč zase stěhovati oumyslu byla a tu že ste se těšily, že mně blíže budete: ale mohu vám oznámiti, že sem já o tom nic nevěděla a posavad nevím, než místo toho více se obávám, abychom někam dále na ten čas, než Třebíč jest, stěhovati se nemusili, před čímž nás pán Bůh rač zachovati.

O paní dceři vaší, paní Apolonce Gecový, slyšela sem, když jest tudy nedaleko jela a v Olomouci byla, a soudila sem sama, že se u mne zde zastaví, neb bych ji byla ráda uhlídala a s ní se shledati chtěla, abych jí byla mohla štěstí k jejímu tomuto novýmu stavu vinšovati i taky s ní se rozžehnati, ale poněvadž se nestalo a já již jako nad hrobem sem, nevím, shledám-li se s ní více. A poněvadž ji v tom omlouváte, že tak pilně s svejm pánem do Slízska odjeti musila, dostanouce její pán na cestě dvojího poručení o to od JMCské, nevím tomu co říci, než již k svýmu neštěstí to přičísti a při tom zanechati, jak se v přísloví říká, že jde panský napřed a že již staří nic neplatí.

Kdež pak ste, má paní dcero, žádostivy věděti o mně a pánu mým, děkuji vám z tý paměti na nás velice a vám oznamuji, předně já že téměř stále v nemocech jedněch po druhejch postavena sem a v tom půl lítě, co zde zůstáváme, jak se říká, oddechnutí sem ještě neměla, nyní zase na třetí tejden podagra mne těžce trápí a ač mi se zdá, že již trochu oblevuje, tak že někdy i na stolici seděti mohu, ale jiný mý starý těžkosti a při tom nemalá mdloba předce jednostejně trvají. Pána mýho taky od mnoha nedělí již jakejsi těžkej a suchej kašel zsužuje a hrubě ho zemdlívá, tak že nám hned nic povětří zde sloužiti nechce; nevím, jak pán Bůh dále s námi naložiti ráčí, on račiž dále sám naším pomocníkem bejti. Kterejž pán můj velice vás pozdravuje a vám i panně dceři vaší, panně Polexyně služby vzkazuje, kteréž, žádám, že ode mne taky i vnuček svejch pozdravíte. Jiného nemaje vám co odsud psáti, s tím se vám, má nejmilejší paní dcero, na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji a sebe lásce vaší a nás z obojí strany k ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 18. Martii 1634.

---

335. *Paní Bohunce z Žerotína, aby manžel její brzy se pozdravil, o nemoci dítek pána i paní z Kounic, o smrti paní Mandy Hrochové etc.*

Na hradě Přerově dne 18. března 1634.

Paní Bohunce z Žerotína.

Psaní od vás, má nejmilejší paní dcero, včera mi přinešenýho ráda sem dostala a že mírného zdraví požíváte, přejíce vám toho věrně ráda, z něho porozuměla. Pán Bůh dej, aby vám to na dlouhej čas trvati mohlo; ale naproti tomu o pánu vašem a mým velice milým panu synu jistěť to neráda slyším a jemu toho srdečně nepřeji, že v Vídni zůstávajíc tou bídnou a těžkou podagrou navštíven jest, což vás prosím, když k němu zase příležitost míti budete, že ho s mejmi modlitbami velice ode mne pozdravíte a všecko dobré oznámíte a, že nad jeho nedostatkem citedlnost mám a jemu takového nestálého

zdraví upřímnejm srdcem nepřejíc na pánu Bohu žádám, aby jeho lékařem bejti, tím dříve zase pozdraviti a v dobrém zdraví na Dyrnholc navrátiti se mu dáti ráčil. Což taky i toho velmi citedlna sem, co mi oznamujete o našem pánu a paní z Kounic, že se jim zle vede, dítky jejich že nemocny sou a vojáky že na ně položili, o čemž sem sic až posavad nic neslyšela, ačkoli tyto dni posel zde odtud byl, však nic toho nepovídal; ale poněvadž sem při tý příležitosti paní psala, naději se, že zase odpovědi dostanu a snad mi oznámí, jak se jim vede, čehož jim věrně nepřeji. Však když se pánu Bohu líbí je i nás takovými nedostatky, zármutky a zsoužením navštěvovati, musíme tomu trpělivě poddáni bejti a na jeho spomožení očekávati, čehož i já z nemalé částky potřebuji, poněvadž v svých bídách a nemocech předce taky se kolotám a lopotuji, a špatnýho neb nějakýho stálýho polechčení svejch bíd až posavad okouším, ač někdy trochu sedím, ale více zase ležeti musím, poněvadž sem tu znovu taky ode tří nedělí těžkou podagru snášela a ještě jí zproštěna dokonce nejsem. Pán Bůh rač se nad námi všemi smilovati a k lepšímu způsobu dopomoci.

Paní Manda Hrochová že jest umřela, nepřeji jí smrti a pánu jejímu zármutku, poněvadž píšete, že jí hrubě pláče: ale když ta boží vůle byla, nemůž žádnej proti tomu bejti, jí se dobře stalo, nebo blahoslavenej, kdo dobře umře a z těchto bíd vytržen jest, on taky bude moci po zármutku zase ženy dostati. Jiného nemaje vám co psáti toliko žádám, že paní Erenreiterky zase ode mne s mejmi službami pozdravíte. Šlechtična má i pán z Lobkovic zas vás také pozdravují a své služby vzkazují. S tím se vám, má nejmilejší paní dcero, poroučím a od pána Boha všelijak dobře jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 18. Martii léta 1634.

Máteř vaše upřímně volná do smrti zůstávám.

---

336. *Přeje Pertoltovi z Lipého, aby nemoci své brzy zbaviti se mohl, že velice žádostiva jest společného shledání zc.*

Na hradě Přerově dne 20. března 1634.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lippého.

Jistěť mi to velice lítostivé o vás, můj nejmilejší bratříčku, slyšeti přichází, že tak dlouho v svým nedostatku zdraví zůstávati musíte a od tý bídný podagry že ještě osvobozen nejste a s ní se bědujete; což vám toho jistě nepřeji a pána Boha vždy za to upřímně prosím, aby sám ráčil vaším lékařem bejti a brzy lepším zdravím obdařiti a to způsobiti, abych se mohla sama v lepším způsobu s vámi shledati nežli o něm slyším. Soudím, žeť vám to ještě tížeji přichází, nežli mně, že svůj nejlepší věk musíte tak v lůži

a v nemoci ztráviti. Není taky divu v těchto mnohejch starostech, že člověk, bídnej a nemocnej jsouc, nemůž tak pojednou k zdraví přijíti, však kdyby zdravej byl, mohl by netoliko znemocněti, ale týměř nevím nač přijíti. Což o sobě vám mohu oznámiti, že dosti taky předce bídná sem, ač sice dna mi něco oblevila, že s ní neležím stále a trochu někdy na stolici posedím, ale poněvadž jest mý zdraví velmi nestálý a netrvá než na hodiny, nevím, jak dále se mnou bude. Pán Bůh rač sám milostivě pomáhati. Pán můj pak jest taky velmi nestatečný a churavý a jakejsi odpornej kašel již od dávního času ho trápí, věřte mi, že se velmi o něj starám. Pán Bůh rač se nad námi všemi smilovati a dále sám naším opatrovníkem bejti. Snad, když tento ještě nejhorší měsíc pomine a čím dále zdravější povětří bude, taky ty neřesti nějakou proměnu při nás vezmou a lepší způsob se navrátí, k čemuž pán Bůh rač nám společně dopomoci.

Že ste mi o panu bratru našem, panu Maxovi, i svým panu Adamovi oznámili, vám z toho, můj pane bratře, děkuji a žádám, pokudž byšte dále co více se dověděli, abyšte při příležitosti mne taky toho netajili, o nichž sem až posavad také nic jiného neslyšela, než že tam zůstávají. Pán Bůh rač je všecky na další čas před vším zlejm chrániti a opatrovati. Jinejch všelijakejch rozprávek a řečí dosti, až se již s nimi stejště, přichází.

Že toho žádostivi jste se mnou se shledati, kdyby vám takový váš nedostatek toho až posavad nebránil, soudím sama, že by se již dávno stalo, čehož věřte mi, žeť sobě taky opravdově dojíti vinšuji a pána Boha žádám, aby to tím dříve způsobiti a nám k tomu dopomoci ráčil. Pán můj vám zase své služby vzkazuje a z pozdravení velice děkuje. Jiného nemaje vám na ten čas co psáti, s tím vás, můj nejmilejší pane bratře, spolu s sebou pánu Bohu v ochranu poroučím a šťastného shledání s vámi sobě vinšuji. Datum na hradě Přerově 20. Martii 1634.

Sestra vaše upřímně volná do smrti.

---

337. *Paní Marii z Lipého o zdraví svém i manžela svého, děkuje za zprávy o přátelích jí poslané.*

Na hradě Přerově dne 20. března 1634.

Paní Maryji z Lipého.

Má nejmilejší paní teta! Velice vám z toho děkuji, že na mne nezapomínáte a nyní znovu skrze psaní navštěvujíc na způsob můj se dotazujete, což s velikou vděčností od vás přijímám. A mohu vám oznámiti, že téměř v jednostejným způsobu zůstávám, krom že ta podagra bídná trochu nyní zase ulevila a že na chvílku z lůže vstáti a poseděti mohu, ale nevím, jak to na dlouze bude, poněvadž mý

zdraví hrubě již jest nestálý a v hodině třeba kolikrát se mění, a k tomu jiný mý těžkosti předce nemálo mne trápí a žádný téměř přítrže neberou.

Pán můj pak jest předce taký jakejsi velmi churavej a na svým zdraví nestatečnej, nejvíce od kašle, kterej ho již od dávního času trápí, tak zemdlenej, že se dosti o něj starám a pána Boha žádám, aby sám nás dále až do vůle svý opatrovati ráčil, nebo oba dva sme již hrubě bídní a sešlí jako nad hrobem.

O vás, že s Čeníčkem zdrávy zůstáváte, ráda to slyším a věrně vám toho přejíc, na další časy od pána Boha upřímně vinšuji: ale naproti tomu pán váš a můj nejmilejší pan bratr že se až posavad s podagrou trápí, v pravdě žeť sem toho nemálo citedlna, a přála bych mu, aby mu netoliko brzy odešla, ale nikdy více, by možné bylo, na něj nepřicházela, což taky srdečně mu toho na pánu Bohu žádám a za to prosím, aby ho brzy dokonale pozdraviti a to způsobiti ráčil, abych se s ním i s vámi bohdá v potěšitedlném způsobu uhlídati a shledati mohla. Kdež mi taky o našich přátelích oznamujete, kde zůstávají, vděčně to od vás přijímám. Pán Bůh rač jich také dáleji přede vším zlejm a nešťastnejm chrániti. Pana Adama že k sobě brzy očekáváte, přála bych mu toho věrně, aby se mohl ve zdraví k vám dostati.

Pán můj vám, tolikéž paní z Roupova, má slečna i pán z Lobkovic zase svý služby vzkazují. Čeníčka, žádám, taky ode mne pozdravte a nemaje vám co jiného psáti, s tím se vám, má nejmilejší paní teta, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 20. Martii 1634.

Teta vaše upřímně volná zůstávám.

---

338. *Přeje paní Barboře Kynostové všeho dobrého, touží, aby se s ní jedenkráte ještě shledati a rozžehnati mohla 2c.*

Na hradě Přerově dne 20. března 1634.

Paní Barboře Khynostové.

Psaní vašeho dnešního dne ráda sem dostala a z něho předně omluvě vaší porozuměla a že sem vás z nepaměti a zapomenutí se nade mnou obvinila, nemáte se proč diviti, poněvadž to skutek ukazoval a já sem to podlí tý starý důvěrnosti, která mezi námi jest, učinila, ale když nyní za odpuštění žádáte, odpouštím ráda, když jen náprava bude. Než neráda sem se hned zatím dočetla o vás, že nehrubě zdrávy jste, k tomu, že pán váš od 6 nedělí těžkou podagru snáší, a věrně vám i jemu toho nepřejíc, od pána Boha vám oboum brzkého pozdravení upřímně vinšuji a přála bych, abyšte za dlouhé časy ještě dobrého způsobu společně užívati mohli;

tak mně můž každej věřiti, co podagra jest, poněvadž já již od dlouhých let s ní se trápím. Že ste pak taky v týž svý nemoci a pána svýho tak zlej masopust měli, dobře tomu věřím, poněvadž v cizím koutě tak bejvá, soudím, že bylo lípe na Okrašovicích; ale těžko na to vzpomínati, čeho není, musíme do vůle boží i tomu poddáni bejti a trpělivě takový nedostatky snášeti, poněvadž jináče v takovým způsobu, v němž postaveni jsme, nelze. Kterýhož pána svýho, žádám, že velice ode mne pozdravíte a že mu jeho bídy věrně nepřeji, oznámíte.

Strany sebe vám oznamuji, že předce taky i se pánem svejm dosti bídná a nestatečná sem, ač sice podagra trochu ulevila, ale jinejch mejch stálejch těžkostí jest dosti. Pán můj pak jest velmi churavej a od těžkýho kašle již od mnoha nedělí trvajícího zemdlenej, nevím, jak pán Bůh ráčí dále s námi naložiti. Jistěť bych sobě toho srdečně přála a velmi nad tím potěšena bych byla, kdybych aspoň s vámi se ještě jednou shledala, poněvadž sme se spolu neviděly, jak sme se z Třebíče rozjely: pročež vás, má paní Baruško, žádám, když byšte dále i pán váš zdravější byli a způsobnější k cestě a bezpečno na cestách bylo, poněvadž tu není sem tak daleko, abyšte se předce někdy tý práce pro mne odvážily a mne navštívily, jistě, žeť bych vás hrubě ráda uhlídala a v svý bídě s vámi se potěšila a s vámi se ale ještě rozžehnala, poněvadž čím dále, vždy již více taky scházím; což pán Bůh račiž sám šťastně a brzy způsobiti.

Co se dotejče kněze Daniele, poněvadž nesmíme jich u sebe chovati, nezůstává na ten čas při mně, než již sem s ním na jistým zůstala, kdykoli mu vzkáži a potřebovati ho budu, že ke mně přijížděti chce.

A s tím vás již, má nejmilejší paní Baruško, k ochraně boží poroučím a všelijak se vám dobře jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 20. Martii léta 1634.

---

339. *Žádá paní Evzebii z Kounic za oznámení, jak se jí s rodinou na zdraví i jinak daří.*

Na hradě Přerově dne 21. března 1634.

Paní Euzebiji z Kaunic.

Vypravujíce můj pán naschvále posla ku panu manželu vašnostinýmu a mýmu velice milýmu panu ujci, taky sem té příležitosti zameškati a pominouti nechtěla, abych se neměla VMti tímto psaním ohlásiti a na vašnostino zdraví i všech vašnostinejch se dotázati, o čemž souce velmi žádostiva přezvěděti a zvláště podle toho, poněvadž sem od naší paní Bohunky skrze psaní její tyto dni naslechla,

že by dítky VMti, jakž Rudlíček tak i Kačenka, nemocny bejti měly, k tomu že by VMtem na hrdlo několik companií lidu vojenskýho položeno bylo. O čemž sem já v pravdě neráda uslyšela a věrně VMti i panu ujci takovýho zarmoucenýho způsobu nepřejíc na pánu Bohu upřímně žádám, aby jak dítek VMti pozdraviti, tak i těch vojáků a tudy tý veliký obtížnosti brzy zprostiti ráčil: pročež jsouce tudy o VMti v nemalé starosti, žádám, že mi o způsobu svém a všech svejch (vinšujíce, abych něco potěšitedlnějšího o VMti uslyšeti mohla) oznámiti sobě stížiti neráčíte.

O sobě pak a pánu svým VMti nemám co jiného oznámiti, než to, co sem v předešlým psaní VMti psala, že tak předce v jednostejný míře s námi stojí a špatně zdraví našeho a zvláště pak mně až posavad přibejvá, v čemž již ve všem na pána Boha a jeho svatou pomoc očekávám.

Pana manžela svýho a mýho velice milýho pana ujce, žádám, račte ode mne na stokrát pozdraviti a všecko jiné dobré oznámiti, i dítek svejch pozdraviti. S tím se VMti, má nejmilejší paní teta, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 21. Martii 1634.

---

340. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, v příčině medu, oleje makového, husí, kolovratu, telat, semen ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 22. března 1634.

Janovi, písaři.

Psaní tvé jest mi včera dodáno, co mi skrze něj oznamuješ, sem porozuměla. Na kteréž, nemajeť co nového odpovídati, toliko když se tak při všem podle mého poručení zachováš, budu s tím spokojena. Když mi pak strany medu, co se ho od včel, když k nim přihlédati budete, nabere, psáti budeš, oznam mi taky strany loňskýho, kterej se z poručení mého byl koupil, je-li před rukami a jak na mnoze, jakož pak má bejti, jako i ten, co se ho v letě z truhliček vzalo, kterejž aby se taky nikam nerozvundával a do dalšího času v celosti zůstával, na to pozor dej, však ať se obzvláštně chová a mezi letoší [sic] se nemíší.

Volej makovej v flaši sklenný jest mi vcele dodán; kdež se doptáváš, poněvadž ho ještě čistýho 16 žejdlíků a kalnýho 2 zůstávají, měl-li by se čeládce do dvoru rozdati, neb co s ním učiniti: poroučímť, aby nejprvé od něho 6 žejdlíků ještě, co by čistšího bylo a svrchu se ustálo, do nějaký plechý sklenice nebo dvou, poněvadž kdyby se měl do džbánku dáti, vypil [sic] by jej, odlíti a jej pro naši potřebu schovati dal, tak, jestli by to ráčil pán Bůh dáti, jsouc pán toho oumyslu potomně na Brandejs se vypraviti, jestliže by se stalo, aby se mohl na saláty hoditi, ostatek pak mimo týchž

6 žejdlíků, co ho bude, budete moci čeládce rozděliti. Jinýho však máku pamatujte zase taky naseti při všech dvořích.

Strany těch husí, kterých že ještě 6 pro naši potřebu zanechanejch zůstává a že se pomaly pokrmují, jak sem prvy poručila, i nyní toho při tom zanechávám, aby se při každým poselství, dokud trvati budou, sem po jedný posýlalo, poněvadž to k chování není, neb netřeba jich tak hrubě krmiti jako kdyby měly na sádlo bejti.

Ty dva kolovraty když koupeny budou, poněvadž píšeš, že se jich tyto dny v Oustí na jarmarku dostane, čemuž já sama místo dávám, žeť jich dosti mívají, posýlej mi sem taky po poslu, poněvadž je snáze pronésti může než co jinýho a lípe se tak beze škody sem mohou dodati než na fůře, poněvadž by se na fůře jen rozlámaly.

Co jest telat v kterým dvoře ostaveno, porozumívám, a ačkoli proti jiným letům jest dosti málo a ty, který se prodávají, taky dosti lacino se pouští: ale poněvadž vidím, jaký nyní nedostatky na všem a obtížnosti sou, věda, že toho nemohu napraviti, zanechávám při tom, tolikoť poroučím, aby telata, který sou ku prodaji mimo čtyry neděle dále se při kravách nenechávaly, než hned po čtyrech nedělích se prodávaly a krav se užívalo, neb se na nich nic déle nepřichová.

Píšeš taky, že zahradník za odeslání mu semen odsud žádá: ale vidím, že jest v tom hrubě nesmyslnej, nebo ví, že já žádnejch nemám a mají-liť se zde koupiti a po poslu v nejistotě poslati, mohou se raději koupiti tam, poněvadž všudy okolo vás tak správně jako zde při jarmarcích dostati se mohou, jako i tam v Oustí, poněvadž tam jarmark bude; pročež můžeš mu jich něco koupiti dáti, však poněvadž vždycky každej rok sejete, nevím, proč je to, že sami tam semen nikdy nemáte.

Psaní od panny Aničky sem přijala. Klíčnice i jejího muže ode mne velice pozdrav a že jí děkuji za odeslání a propůjčení tý košile, že se jí není potřebí skrze to dokonce ničeho takovýho obávati, jak z ní mustr sobě vzíti dám, že ji zase chci navrátiti; kteréž také jeden žejdlík voleje dej a na ni nezapomínej a sem ho pro děvečky taky dva 2 žedlíky ještě odešli, poněvadž mne za něj prosí, ostatek čeládce dvorský rozdej. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 22. Martii léta 1634.

---

341. *Paní Euzebii z Kounic, že by jí přála, aby břemena vojenského na statku sproštěni býti mohli; děkuje za oznámené likařství, odeslané koroptve ɔc.*

Na hradě Přerově dne 23. března 1634.

Paní Euzebii z Kaunic.

Z psaní vašnostinýho mně včerejšího dne skrze Jana Třebíckýho, služebníka VMti, dodanýho, s zvláštním potěšením o dobrém zdraví

VMti, pana manžela VMti a mýho velice milýho pana ujce, i dítek VMti vyrozumívám a věrně toho VMti přejíc, abyšte toho společně na dlouhé časy požívati moci ráčili, upřímně na pánu Bohu žádám. Z druhý strany však, že v takovým zsoužení od soldátů tak nezbednejch, který VMti do Brodu položili, postaveni bejti ráčíte, nad tím jistě nemalou, než srdečnou lítost a citedlnost s vašnostmi mám a kdyby možné bylo, přála bych, abyšte co nejdříve ráčili moci toho břemene zproštěni bejti; aby to nemělo z nějaké nenávisti a nepřízně proti vašnostem pocházeti, nic to není k pravdě nepodobného, nebo mnoho nyní takovejch jest, kteří se na nás nemohou živiti. Však se tak i nám děje, nebo mohu VMti oznámiti, že s naším Brandejsem již taky hotovi sou, jen ještě zámek se drží a některej kus dobytka ve dvořích a tu se jen čeká, brzy-li začnou, poněvadž ustavičný pohrůžky činí, že sobě sami tudy platiti budou, poněvadž již poddaní nic nemají; dosti taky pán můj se napsal a naposílal sem i tam a činí to až posavad, ale nic víc nemá než slova a vejmluvy, tak že nemoha tomu jináč odolati, musíme to vše pánu Bohu již poručiti. Pan Vilím, poněvadž se zakazuje, že podlí vašnosti panu kardinálovi psáti a polehčení VMti takovýho břemene jednati chce, snad on bude šťastnější než pan manžel VMti, když jest na něj pan kardinál tak laskav, čehož bych VMti věrně přála, abyšte tudy spomožení nějakého dosáhnouti ráčili.

Z oznámení mi líkařství pro kašel pánu mýmu i také z odeslání receptu jinýho velice VMti děkuji, a takové lásky a paměti já i pán můj VMti se zase příjemně odsluhovati zakazujeme. Pán Bůh račiž dáti, aby to mohlo platný bejti a pán můj svýho tak těžkýho kašle, kterejž ho jistě hrubě trápí, pozbýti. Já pak o sobě VMti oznamuji, že téměř v jednostejným způsobu zůstávám, ač sice předce, chvála pána Bohu, nyní neležím tak ustavičně a chvíli vysedím na stolici, než i s tím jsem dosti bídná a mdlá, tak že sebou sotva hejbati mohu. Pán Bůh rač sám mejm pomocníkem bejti a, jest-li vůle jeho svatá, k lepšímu zdraví dopomoci.

K žádosti vašnostiné a pana manžela vašnostiného strany věcí páně, který ze Slízska do Olomouce skrze pana Sichhovera přivezeny sou, pro kterýž nadepsanej Jan Třebíckej, služebník VMti, vypraven do Olomouce jest, aby tam poněkud v domě pána mýho složeny a opatřeny bejti mohly: rádi bychom byli tak učinili a VMti toho přáti chtěli, ale týž služebník vašnostin zprávu mi toho učinil, že sobě zase poručeno má, aby je předce odtud z Olomouce vyzdvihl a s sebou na Brod přivezl, pročež my toho taky při líbeznosti a příležitosti vašnosti pozůstavujeme.

Kdež mi se račte zakazovati paní hrabince z Hodic strany tý věci, o níž s VMtí strany mne mluvila, připomenutí učiniti: VMti z tý přátelský volnosti velice děkuji, ale neračte se tím na ten čas zanášeti, VMt prosím, taky mi se za nejlepší bejti vidí, toho při

tom pozůstaviti, až by táž paní hrabinka sama od sebe o tom mi psala, což nepochybuji, že snad ještě učiní, nebo já s tím taky ještě nepospíchám.

Pana manžela VMti a mýho velice milýho pana ujce, žádám, že račte ode mne i od pána mýho, kterejž VMti tolikéž své hotové služby vzkazuje, velice zase pozdraviti a vinš všech dobrejch věcí oznámiti a že není potřebí pánu se v tom při nás omlouvati, že sám nám nepíše, poněvadž se to samo vymlouvá; nebo věříme tomu dobře, žeť nemůže nyní pán bez velikejch starostí a zaměstknání bejti. Já sic, kdyby možné bylo a lepší příležitost k tomu sloužila, vinšovala bych sobě s vašnostmi shledání míti, ale vida, že to nyní bejti nemůže, musím to již pánu Bohu poručiti a očekávati, až by on k tomu sám dále nám příhodnost lepší z obojí strany způsobiti ráčil, v jehož ochranu svatou nás všecky poručené čině, VMti se, má nejmilejší paní teta, poroučím a za pozdravení také ode mne dítek i sirotků svejch žádám. Šlechtična má tolikéž se VMti poslušně poroučí. Datum na hradě Přerově 23. Martii 1634.

PS. Z odeslanejch tří párů koroptví, kteréž s velikou vděčností přijímám, tolikéž VMti děkuji.

K VMti upřímně volná zůstávám.

---

342. *Nařizuje Martinovi, komorníku ve Vratislavi, jaká opatření učiniti má v domácnosti mu svěřené.*

Na hradě Přerově dne 27. března 1634.

Martinovi komorníku.

Poněvadž pán nyní naschvále posla k vám vypravuje, takyť toto psaní činím a o tom oznamuji, že sem odpovědi tvé na poslední psaní své, kterou mi 21. dne tohoto měsíce posíláš, dnes dostala a z ní, co v sobě obsahuje, vyrozuměla. Předně tomu, že si psaní mého, na něž mi touž odpověď dáváš, s radostí dostal, neslyše již od kolika měsíců o nás nic, ačkoli že si mi i pánu několikrát psal, ale žádný odpovědi nedosahoval: avšak játť totéž oznámiti mohu, že sem již taky od chvíle od tebe byla psaní neměla a protož sem se na tebe o to domlouvala, že mi nepsáváš, ne pro to hospodářství rozšířený, který by tam bylo, jakž sám toho dotejkáš, že tam nad čím tak mnoho hospodařiti nemáš, krom aby ty, kteříť sou poručeni, jídlem a pitím opatroval, ale abychom aspoň o vás něco doslejchati a jak se v těchto časích s vámi děje, věděti mohli, avšak ne abych již taky měla věci svý, který tam mám, za odběžný pokládati, než tvá a jinejch, kteří tam zůstáváte, o to pilnost a péče bejti má, abyšte to, což našeho jest, hleděli bedlivě opatrovati a nedopouštěli k škodě přicházeti. Dokládáš taky, poněvadž se musíš na všecko dlužiti, že hledíš, aby se skrovně utrácelo, nevěda, odkud

by zaplaceno bejti mohlo: což samo v sobě sic slušné jest, aby se zbytečnosti nějaký nedálo, než to, při čemž by mohlo bejti a co jest vyměřeno, ale to nesmejšlím, aby s tvou škodou bejti mělo, jestliže se na to co vdlužíš, nýbrž se naději, žeť pán o všem píše a ukazuje prostředky, kterými by v takový příčině sobě pomáhati a odkud peníze vzíti měl, pročež se v tom budeš věděti čím spraviti. Co se pak více mezi vámi děje, porozumívám strany toho másla, že zůstává v celosti, sem s tím spokojena, to který vám k outratě zanecháno jest, ač mi o něm nic nepíšeš, ale smejšlím, žeť vám ještě trvá a dále trvati může, pokudž tak utrácíte, jakž ode mne vyměřeno jest, a když by vám vycházelo a ty mi o tom oznámil, budu taky věděti, jak vás v tom opatřiti, abyšte nějakýho nedostatku v něm netrpěli.

Zahradník že pomaly v zahradě dělá a víno že již zřezal, z toho soudím, že musí již u vás tepleji býti nežli zde, nebo ještě nehrubě pohodlných časů zde užíváme; předce ho nabízej, aby pilný byl, jestliže by se nám tam pán Bůh ráčil popříti dostati, aby mohla zahrada v nějaký čistotě nalezena bejti a on pochvaly dojíti.

Děvečky že taky nezahálí a předou, dobře činí, když pracovati budou, budu i já na ně s plátnem taky pamatovati.

Podlí toho pak, že všickni zdrávi jste, obzvláštně to ráda slyším a vám toho přejíc od pána Boha na další časy žádám. O soběť oznamuji, že sice špatnýho zdraví užívám a téměř ustavičně s nemocemi se potejkám, tak že od půl léta hned od soudu Brněnskýho nemnoho sem z lůže vycházela; nyní ačkoli tak posteli se brání, ale poněvadž to trvanlivé při mně nebejvá, nevím, jak dále pán Bůh se mnou naložiti ráčí. Bratří i manželek jejich zase ode mne i jinejch všech známejch pozdravuj. Bratru Pavlovi toho zármutku nepřeji, že jest mu pán Bůh synáčka jeho vzíti ráčil, jehož taky psaním svejm navštěvuji.

A poněvadž sem Kačence poručila, ať by poznamenání odeslala, který by mi věci sem měl poslati, pročež se podlí toho zachovej a mně týž věci podle takového poznamenání při té příležitosti, která sem půjde, odeslati neb přivezti nepomíjej. A s tím ɔc. Datum na hradě Přerově 27. Martii 1634

PS. Porozumívaje z tvýho psaní, že děvečky již mnoho přísti nemají, pročež, když ty konopě dopředou, aby nezahálely, odveď jim zase ty pačísky, dajíce je zvážiti, který sou v truhle v tý komoře, kde věci paní Vrochyňový zůstávají; ač klíče od ní nemáš, avšak můžeš ji dáti zámečníkovi otevříti a potom zase zamknouti, vezmouc některou děvečku s sebou, poněvadž ony vědí, který sou pačísky, jinou pak přízí, která v tý truhle zůstává složena, na ten čas hejbati nedej, nechť tam do dalšího mýho poručení v celosti zůstává.

A poněvadž máš podle poručení panskýho věci Slovákovy pro přichránění jich podle žádosti jeho v domě z toho lozumentu,

v kterým on za svého tam zůstávání hospodou byl, vyzdvihnouti, vidí se mi, že je budeš moci nejlépe taky v týž komoře, jako paní Vrochyňový věci, někde v koutě dáti složiti, poněvadž nesmejšlím, aby toho tak na mnoze měl.

PS. Srozuměla sem tomu ode pána, žeť chce psáti a o tom poručiti, aby z peněz mejch, který za tebou zůstávají, půl štvrta sta zlatejch rejnskejch vyzdvihl a je ku potřebě panský obrátil. Pročež se podle toho zachovej. Datum na hradě Přerově 27. Martii 1634.

---

343. *Potěšuje bratra Pavla Hronovského nad smrtí jediného synáčka ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 27. března 1634.

Bratru Pavlovi Hronovskýmu.

Můj zvláště milej pane kmotře! Abyšte zdrávi jsouc všelijak se dobře jměli, věrně bych vám toho přála. Když tuto příležitost mám a pán můj do Vratislavě vypravuje, tolikéž sem pominouti nechtěla tímto psaním v zármutku vašem vás navštíviti, dovědouce se toho dnešního dne z psaní, který pánu mýmu odtud z Vratislavě přišly, že jest vás pán Bůh navštíviti a vám vašeho malýho a jedinýho synáčka skrze smrt vzíti ráčil, čehož sem v pravdě neráda uslyšela a vám tý ztráty a žalosti věrně nepřejíc, pána Boha žádám, aby vás s manželkou vaší zase sám potěšiti ráčil, kteréž, žádám, že ode mne pozdravíte a jí všecko dobré oznámíte.

O sobě a pánu svým vám oznamuji, že s častejmi nemocmi zacházíme a tudy již, obzvláštně pak já, čím dále hrubě zemdlíváme a špatně mi povětří zde slouží; nyní, ač sice z milosti boží něco mírněji s námi stojí, že se předce lůži tak bráníme, ale jiný mnohý nedostatky při tom trpíme, jimž nemoha odolati pánu Bohu se ve všem poroučíme; on rač dále sám naším opatrovníkem zůstávati a tolikéž vás se všemi vašimi přede vším zlejm a nešťastnejm chrániti. Jiného nemaje vám co odsud psáti, s tím nás z obojí strany mocnému opatrování božímu poroučím. Datum na hradě Přerově 27. Martii 1634.

---

344. *Paní Marii z Burghauzu o nedostatku zdraví svého ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 27. března 1634.

Paní Maryji Alžbětě z Burghauzu, rozené z Wartmberka.

Službu ꝛc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Zdraví ꝛc. Nemohla sem toho pominouti, abych při tomto poselství, který do Vratislavě mám, neměla se VMti, své zvláště velice milé paní tetě, tímto psaním ohlásiti a VMt navštíviti, abyšte ráčily znáti, že na

VMt nezapomínám, a podle toho jsouce žádostiva o VMti přezvěděti, kterak byšte se při zdraví i jináče až posavad se všemi vašnostinejmi mívati ráčily, že mi račte tu lásku prokázati a, poněvadž již o VMti od dávního času nic neslyším, o takovém způsobu svém v známost mně uvésti dáti, sobě stížiti neráčíte, VMt za to žádám.

O sobě a pánu svým nejmilejším před VMtí tajiti nechci, že tak, jakž způsob starejch a sešlejch lidí jest, kteří s častejmi bídami a nemocmi činiti mají, my taky toho již na větším díle užívati a zakoušeti musíme, jakož já tu téměř od půl léta, co zde zůstáváme, málo sem ještě bez nemoci byla a z lůže nevycházela, nyní ač se trochu tomu bráním, avšak pro svou již velkou mdlobu a churavost netoliko nemohu choditi, ale dosti mi i to odporně přichází na stolici vyseděti. Nevím, jak pán Bůh ráčí dále s námi naložiti, jehož pomoci a ochraně svaté ve všem se dále poroučíme a na smilování jeho očekávati musíme.

Pán můj VMti i JMti panu manželu vašnostinýmu a mýmu zvláště milýmu panu švakru, i panně šlechtičně spolu se mnou své služby a já pánu modlitby vzkazujeme. Dítek svejch, že račte ode mne také pozdraviti, žádám. A s tím se VMti, má nejmilejší teta, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji, sebe lásce vašnostiné a nás z obojí strany v ochranu boží poroučím. Datum na hradě Přerově 27. Martii 1634.

---

345. *Sigmundovi, purkrabímu na Třebíči, poněvadž na zdraví lépe se má, aby z služby se nestrhoval a zdraví své šetřil.*

Na hradě Přerově dne 4. dubna 1634.

Zikmundovi, purkrabímu na Třebíči.

Z odpovědi tvé ráda tomu porozumívám, že něco zdravější a čerstvější se nacházíš a přála bych, aby to stále bejti a ty odtud k dokonalejšímu a dobrýmu zdraví jednou přijíti mohl, což pán Bůh, v jehož to moci zůstává, můžeť navrátiti.

Co se pak tvýho sem dostání tkne, porozumívám z psaní pana strejce svýho a odpovědi páně, kterou mi strany tebe dává, že chce pán tebe netoliko sem k žádosti mé poslati, ale i z služby tě propustiti a k mý službě navrátiti, jen jak by ty počty sobě shotovil a odvedl, dokládaje, že si ho taky za to žádal, aby tě tam přes svatej Jiří zanechal: v čemž já nevím, jak tobě rozuměti, že si toho prvý neustále při mně pohledával, ať bych odtud na některej čas, až by k lepšímu zdraví přišel, pomohla a nyní, kdyžť sem to zjednala, zaseť se odtud nechtělo, z toho soudím, že snad toho již nepotřebuješ. Ale poněvadž sem já taky pánu o dokonalé tebe z služby propuštění nepsala, než toliko, jestliže by předce tak churavý a bídnej byl, jak sem slyšela a jak's mi taky sám psal, aby

pro opatření zdraví tvýho na některou neděli sem odpuštěn byl, a já taky sama tebe na ten čas k ničemu užívati nemohu, poněvadž žádnýho hospodářství nemám: pročež vida já, že by tobě tudy více pokaženo nežli pomoženo bylo, píši o tom pánu, jak ode mne míněno bylo a posavad jest, že já tě z služby zstrhnouti (poněvadž, jakž dotčeno, sama tě nyní k svý službě nepotřebuji) nemíním. Nebo tomuť já dobře věřím, že by pán bez tebe bejti a jinýho na místo tvý dostati mohl, jakž i sám o tom píšeš, že ho sobě již ptají, ale jak by ty se tý příležitosti zbavil, nevím, aby trefil hned na jinou a tak zůstávati, nemaje, jak's mi psal, nač živ bejti, tudy nějakým tulákem a žebrákem bejti, nebyloť by než se škodou; nýbrž jestližeť můžeš pracovati, jakož pak mohu souditi, když ještě tak dobře můžeš psáti, jak na tvým psaní vidím, a že se počet činiti strojíš, že s tebou tak zle není, než, jak sám píšeš, zase lépe, čehožť bych přála. Podle čehož vidím to téměř jako bezpotřebnou věc bejti, aby se sem na ten čas trmáceti a skrze to služby se zbavovati měl, neb jestliže ty tomu dobře nerozumíš, já to poznávám, že by to nebylo s tvejm vzděláním, než se škodou. Taky poněvadž i sám píšeš, že by nemohl sem dříve příčinou těch počtů až tak někdy po neděli Cantate se odebrati, do čehož ještě dlouhý termin jest, a že sám nevíš, budeš-li do toho času živ a já taky nevím, budeme-li tak dlouho zde zůstávati, může se zatím mnoho změniti a ty snad k dokonalýmu zdraví přijíti, k němuž, já nepochybuji, že tě pán Bůh přivésti ráčí, budeš-li ty jemu se v tom důvěřovati a jeho upřímně za to žádati, poněvadž nynější časové také případnější a k nabývání zdraví pohodlnější nežli předešlí zimní budou, avšak budeš-li ty jen při tom sám taky sebe šetřiti a opatrovati, na čemž mnoho záležeti bude. Siceť to dosti nelibě o tobě naslejchám a zvláště že mi i pan strejc můj na tebe žaluje, že se nic nešetříš a sám se kazíš, jakť málo odlehne, že se v opilství vydáváš a tudy sobě škodíš: čemuž já dobře místo dávám, ale napomínám tě, aby na sebe větší pozor měl a tomu vyhejbal, coť se škodou jest, a což tě jak při pánu tak i při mně v ošklivost uvésti může, abych já o tobě takového svědectví neměla; sice co by sobě potom tudy způsobil, toho by taky užíval a nemohl by než na sebe sám naříkati a tak, nebudeliť toho potřebí, jak pánu píši, nebudeť potřebí taky daremně se sem odtrhovati, čímž se budeš moci na ten čas spraviti. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 4. Aprilis 1634.

PS. Ač taky vždy na nepohodlí a malý opatření svý, který v stravě snášíš, sobě naříkáš, že mnohdykrát když by chtěl, nemáš co pojísti: ale poněvadž já tebe taky začastý penězi opatruji, tak jako i nyní poručila sem Kašparovi písaři, ať by z peněz mejch 10 f. mor. vydal, kteréž nepochybuji, že si od něho přijal, můžeš vždy odtud nějaký pohodlí sobě tehdáž, když by toho potřeboval, způsobovati a tak nějakýho škodnýho nedostatku netrpěti.

346. *Ladislavovi z Šlejnic o zdraví svém a manžela svého.*

Na hradě Přerově dne 8. dubna 1634.

Panu Ladislavovi z Šlejnic.

Modlitbu svou VMti vzkazuji, urozený pane, pane švakře můj obzvláště velice milý. Poněvadž již od chvíle nic o VMti neslyším, nechtěla sem toho zanechati a pominouti, abych neměla VMt tímto psaním navštíviti a o tom, kterak se až posavad, jak při zdraví tak i jiným způsobu svým, vynacházeti a mívati ráčíte, přezvěděti, o čemž, žádám, neračte sobě skrze malou cedulku mně oznámiti stížiti dáti i také při sobě mne omluvnou míti, že tak dlouho sem VMti nepsala, což jistě mou příčinou a vinou nesešlo, nežli samejmi bídami a nemocmi mejmi, v kterých sem od našeho z Brna sem příjezdu téměř pořád zůstávala, jakž nepochybuji, že ste o tom dobře slyšeti ráčili. Nejen od podagry, ale i jinejmi těžkostmi a bolestmi sklíčena jsouc, málo sem posavad lůže prázdna byla a tak viděť, že mně již moravský povětří sloužiti nechce; nyní, ač chvála pánu Bohu něco se se mnou polepšilo, že předce v lůži stále nejsem a tak jako moucha okřívám a chvíli na stolici vysedím, než naproti tomu zase o pána svýho v starosti sem, kterej se této pominulé noci těžce na podagru roznemohl a ji do pravý ruky i nohy dostal, nevím, jak dále pán Bůh ráčí s námi naložiti. Což bych toho jistě přála, abychom jak my nějakýho lepšího způsobu dosáhnouti, tak i o VMti s zvláštním potěšením bych to uslyšela, abyšte ráčili moci zdrávi bejti a všelijak dobře a šťastně jmíti a já se s VMtí bohdá ještě v potěšitedlným způsobu shledati mohla. S tím se VMti, můj nejmilejší pane švakře, od pána Boha všelijak dobře a šťastně jmíti vinšujíc, nás z obojí strany k ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 8. Aprilis 1634.

---

347. *Jiříkovi Mathejskému, aby tykytu jí koupil, na koření a cukr, po čem se prodává, se vyptal.*

Na hradě Přerově dne 8. dubna 1634.

Panu Jiříkovi Mathejskýmu.

Mathejskej! Abyšte zdrávi jsouc dobře se měli, přála bych vám toho věrně ráda. Podlí toho vám oznamuji, že bych ráda tykyty takový, jakž vám teď kousek šňůrky toliko pro mustr barvy posílám, k svý potřebě dostala; a poněvadž se zde dostati a najíti u kupců nemůže, pročež vás žádám, že tak dobře učiníte a v Vídni, kdež se naději, že jí dosti mají, mezi kupci na ni se poptáte a, pokudž se najde, mně jí půl druhýho lokte koupíte; raději bych sice byla, kdy[by] měli knězskou tý barvy, která by však dobrá

a čistá hustá byla, ale nebude-li se moci kněžský dostati, vemte tupltykyty týž barvy, jakž dotčený mustr jest. Co za ni dáte, chci vám ráda bohdá při vašem domů se dostání zase peníze navrátiti, poněvadž jich nyní pro dalekost a nebezpečnost cesty po poslu, tak aby k zmaření nepřišly, odeslati nemohu. Taky se mezi týmiž kupci vyptejte na všelijaký koření, po čem se tam který nyní, tolikéž cukr pěknější i prostější na funty bere a oznamte mi neb poznamenání toho odešlete při nejprvnější příležitosti, kterou byšte sem měli, toliko proto, abych zvěděla, může-li se tam co správněji nežli zde dostati. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 8. Aprilis 1634.

PS. Pokudž byšte dobrý tykyty kněžský takový barvy, jakž nahoře doloženo, mohli dostati, budete jí moci dva lokty zouplna vzíti, poněvadž jest užší; pakliže tupltykytu koupíte, dosti na půl druhým loktě bude.

---

348. *Bedřichovi z Kounic, že manželce jeho brzké uzdravení přeje, z daru šesti jeřábků a šesti kapounů děkuje a oznamuje, jaká nemoc manžela jejího opět přepadla.*

Na hradě Přerově dne 14. dubna 1634.

Panu Fridrichovi z Kaunic.

Modlitbu ɔc. Urozený pane, pane ujče můj nejmilejší! Zdraví ɔc. Psaní od VMti této chvíle dostanouce, že mne ním předně navštěvovati a v svý tak laskavý paměti snášeti ráčíte, z toho velice děkuji a hned zatím s potěšením tomu vyrozumívám, že VMt s dítkami a sirotky svejmi račte dobrého zdraví požívati, čehož věrně VMti i jim přeji. Ale o JíMti, paní manželce vašnostiné a mé nejmilejší paní tetě, v pravdě neráda sem uslyšela a paní srdečně toho nepřeji, že jest se zase na předešlou svou těžkost a růži roznemohla, avšak poněvadž račte dokládati, že ne tak těžce jako prvé a že se již zase s ní polepšuje, věřím také pánu Bohu, že to z milosti své způsobiti a paní brzy k dobrýmu zdraví zase dopomoci ráčí, začež jeho milosti božské upřímnejm srdcem prosím, aby se to tím dříve šťastně státi a VMti společně za prodloužené časy takovýho dobrýho zdraví požívati moci ráčili.

Co se pak mne a mýho pána dotejče, k žádosti VMti o nás oznámiti mohu, že já, ač sem sic dosti podlí starýho způsobu svýho churava, avšak, když s tím předce, tak jak mohu, se vláčím a u pána sedím, i z toho pánu Bohu děkuji a když jináče bejti nemůže, již říkám, že dobře jest; než s mejm nejmilejším pánem, žaluji VMti, že velmi zle stojí, jak se před týhodnem na dna složil, ani sebou hnouti nemůže, neb mu těžce do obou rukou i nohou přišly a posavad ještě se nic neumenšily, tak že ho nemálo již ztrápily a čím dále vždy více trápí. Pán Bůh račiž se sám nade mnou i nad ním smilovati, takové bolesti od něho brzy odvrátiti a lepším zdravím

zase obdařiti a mne tudy mý tesklivý mysli a starosti, v který zůstávám, zbaviti a zase potěšiti. Kterejž pán můj z paměti na něj a pozdravení VMti děkuje a VMti i JíMti, paní manželce VMti, spolu se mnou zase svý (ač pán bídný a nemocný) služby s žádostí od pána Boha všeho dobrého vzkazuje a že ste pánu sami psáti neráčili, že dokonce není potřebí VMti se v tom při něm omlouvati, taky, kdybyšte byli pánu psáti ráčili, že by byl nemohl VMti zase odpovědíti příčinou svých takových bolestí a od nich sklíčení, poněvadž netoliko psáti, ale ani nic do rukou vzíti a listu čísti sám nemůže. Že se však račte příjezdem svejm k nám zakazovati, jakž by toliko pán Bůh paní manželce VMti k lepšímu zdraví přijíti dáti ráčil: takové ohlášení vděčně od VMti přijímáme a kdykoli to pán Bůh ráčí šťastně způsobiti, netoliko VMt společně rádi uhlídáme, ale nad příjezdem vašnosti potěšeni budeme.

Z odeslanejch 6 jeřábků a 6 tak dobrejch a pěknejch kapounů já i pán můj VMti s JíMtí, paní manželkou VMti a mou velice milou paní tetou, (kteréž, žádám, že mne velice a dokonale poručiti ráčíte) děkujeme a, s vděčností takovej užitečnej dar přijímajíce, na jiném nejsme, nežli podle možnosti naší VMti se toho zase příjemně a líbezně odměniti a odsloužiti. Dítek i sirotků svejch, žádám, račte taky ode mne pozdraviti. S tím se VMti, můj nejmilejší pane ujče, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšujíc, nás z obojí strany k ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 14. Aprilis 1634.

---

349. *Jiřímu hraběti z Náchoda o nedostatku zdraví manžela svého, že jest potěšena dobrou nadějí na dosažení zdraví syna jeho Ferdinanda.*

Na hradě Přerově dne 15. dubna 1634.

Panu Jiřímu hraběti z Náchoda.

Modlitbu svou VMti vzkazuji, vysoce urozený pane, pane synu můj nejmilejší. Můj nejmilejší pane synu! V pravdě sobě toho mnoho vážím a od VMti to vděčně přijímám, že u VMti v zapomenutí nejsem, nýbrž že mne v své laskavé paměti jmíti a, skrze psaní své navštěvujíce, o zdraví mé pečovati a na ně se dotazovati ráčíte, z čehož velice VMti děkuji a oznámiti mohu, že, ačkoli sice příčinou svou těžkejch a častejch nemocí i nyní nehrubě zdráva sem, však, chvála pánu Bohu, že předce od kolikasi dní aspoň tak lůže se bránim a na stolici vyseděti mohu. Již by tak podle mého starého a sešlého způsobu mírně se mnou bylo, než to mi zase nemálo starosti i těžkosti přináší, že pán můj již od týhodne těžce na dna nemocen jest a posavad je v obou rukou i nohou snáší a od nich mnohejch bolestí okouší; pána Boha však za to žádám, aby sám jeho lékařem bejti, brzy od takový těžkosti a mne od zármutku a starosti vyprostiti a lepší zdraví nám navrátiti ráčil.

O vašnostiném a všech vašnostinejch dobrém způsobu, jehož požívati ráčíte, hrubě ráda slyšíc, věrně jeho VMti přeji a aby při tom dobrém VMt pán Bůh za dlouhé časy chrániti a zachovávati ráčil, upřímně vinšuji.

I z toho sem taky hrubě potěšena, co račte o Ferdinandkovi dokládati, že račte o něm dobrou naději k dosažení mu na jeho nohu dobrýho zdraví potěšen bejti, což pán Bůh aby ráčil šťastně způsobiti a jemu dále žehnati, aby takovýho dobrýho zdraví tím dříve dojíti mohl, toho na jeho milosti božské tolikéž opravdově vinšuji i také toho žádám, abyšte tyto slavný hody boží velikonoční i jiná mnohá léta podobně, jak mně toho žádati a vinšovati ráčíte, sami také šťastně ve zdraví a všelijakém potěšitedlném způsobu se všemi svými slaviti a pamatovati moci ráčili. A s tím nás z obojí strany v mocnou ochranu boží poroučím. Datum na hradě Přerově 15. Aprilis 1634.

---

350. *Paní Renatě hrabince z Náchoda o zdraví svém i manžela svého, děkuje za »vinš« velikonoční a přeje navzájem všeho nejlepšího.*

Na hradě Přerově dne 15. dubna 1634.

Paní Renatě Maryji hrabince z Náchoda, rozené Preynarce.

Službu ɔc. Vysoce urozená paní, paní dcero má nejmilejší! Zdraví ɔc. Má nejmilejší paní dcero. Velice toho vděčna od VMti jsem a z tak laskavého mne skrze psaní navštívení i na zdraví mé se dotázání a tím toho pronešení, že u VMti ještě trochu kredyt mám a jeho dokonce sem neztratila, obzvláštně také děkuji. A co se téhož zdraví mého tkne, nevím VMti o něm co jiného oznámiti, než že v něm při mně již veliká zkáza a nedokonalost se nachází. Nebo po ten všecken čas hned od našeho z Brna sem navrácení až posavad málo kdy sem z nemoci vycházela, nyní pak, ačkoli zdá mi se, že bych, chvála pánu Bohu, mimo jinej čas něco mírněji se nacházela, poněvadž se předce jak mohu přemáhám a posteli bráním, že tak na stolici vysedím, avšak, poněvadž můj nejmilejší pán od týhodne těžkou podagrou sklíčenej jest a od ní mnohejch bolestí okouší, to mi ne malou, než velikou těžkost a zkormoucení mysli působí; v čemž, nevěda jiné pomoci, na pána Boha a jeho smilování očekávám a tomu se důvěřuji, bude-li se jeho milosti líbiti, že mu od takovejch těžkostí zase brzo pomocníkem bejti, lepším zdravím obdařiti a mne tudy potěšiti ráčí. VMt pak že se všemi dítkami svejmi račte při dobrém zdraví se vynacházeti, s obzvláštním potěšením ráda tomu vyrozumívám a věrně toho VMti přeji, vinšujíce, aby pán Bůh za dlouhý časy stále při tom VMti zachovávati ráčil, tolikéž Ferdinandek že, v Vídni zůstávaje, z milosti boží zdraví nabejvá, jemu toho srdečně i VMti odtud potěšení přeji. Pán Bůh

račiž mu dále šťastným pomocníkem bejti a k dokonalýmu zdraví brzy dáti přijíti. Vinš tak pobožnej k těmto slavným hodům velikonočním mně učiněnej taky vděčně od VMti přijímám a na pánu Bohu žádám, abyšte VMti tolikéž se všemi svejmi týž slavnosti boží šťastně a ve zdraví ztráviti i jinejch mnohejch v témž způsobu s mnohejm potěšením, tak jakž byšte sobě toho sami žádati moci ráčili, dočekati ráčili. S tím se VMti, má nejmilejší paní dcero, dokonce v milost a lásku poroučeje, věřím, že ji ode mne odvraceti neráčíte, nýbrž mně nějakýho místečka u sebe popříti, tak abych, jestliže by mi dále pán Bůh lepšího zdraví a delšího živobytí uděliti ráčil, mohla VMti vedle možnosti své líbezně sloužiti. A tak nás z obojí strany k ochraně boží poroučím Datum na hradě Přerově 15. Aprilis 1634.

---

351. *Posílá paní Anně Přepické zajíce a jeřábka k hodům velkonočním.*

Na hradě Přerově dne 15. dubna 1634.

Paní Anně Přepické, rozené Martinkovské.

Službu ꝯc. Urozená paní přítelkyně má zvláště milá! Dobrého zdraví ꝯc. Dadouc nám pán Bůh z milosti své svaté těchto nastávajících slavnejch hodů velikonočních dočekati, nechtěla sem pominouti vám se tímto psaním ohlásiti a vám k takovým zvláštním a vejročním božím svátkům mnohýho štěstí a potěšení od pána Boha vinšovati. Podle toho pak, nemaje vám co jiného poslati, posílám vám teď jednoho zajíce a jednoho jeřábka k týmž slavnostem a, žádaje, abyšte to málo za vděk přijaly, vinšuji taky, aby vám toho pán Bůh požehnati a šťastně v dobrém zdraví ztráviti dáti ráčil. S tím ꝯc Datum ut supra.

---

352. *Janovi písaři v Brandýse nad Orlicí, jaké opatření učiniti má v příčině ubytování vrchního důstojníka na zámku; zahradníkovi semena aby koupena byla.*

Na hradě Přerově dne 22. dubna 1634.

Janovi písaři.

Poněvadž tomu porozumívám, že pán k tomu povoluje, pokudž by nejvyšší toho soldátstva, který v Brandejse leží, tam se osobně dostal, aby na zámku loziroval a ty aby mu ten pokoj na dolní síni, v kterým prvé pán bejval, ukázal, nechtěje pán pro jistý příčiny, aby měl nádobně [sic] podle žádosti rytmistrovy státi, zvlášť, poněvadž to nemá na dlouze, toliko ale přes jednu noc bejti: protožť poroučím, jestliže v témž pokoji neb druhejch na tý síni co schovanýho máte, abyšte hleděli časně to, než by on se tam dostal, odtud vykliditi a někam jinam přenésti; schody pak na horní síň

aby dobře zavřeny a zamčeny zůstávaly a žádný aby se tam toulati a nic shlížeti nemohl, na to pozor pilnej dej, jako také co jest kde opatřeno, aby to obstáti a s pokojem zůstati mohlo, poněvadž jim není co věřiti a snad tu již tak na dlouze zůstávati nebudou, poněvadž se slyší, že by to všecko pryč táhnouti mělo. Pokudž by pak vytáhli a nějakýho jinýho nebezpečenství okolo vás nebylo, měj taky pozor a paměť na to, abyšte ty ubrusy a ručníky, který si v Chocni udělati dal, vybíliti mohli.

Šafářce Perenský oznam, že jí poroučím, když teď dále krávy na pastvu choditi a samou trávu jísti budou, aby mi nadělala půl kopy maldříků nějakejch dobrejch a mastnejch, aby nebyly tak jalový jako prvnější.

Zahradník hrubě-li v zahradách obsívá, oznam mi, a poněvadž mi opět o semena vzkazuje, soudím, že's mu jich nemusil koupiti, tak jakť sem již prvé o tom poručila, pročež, jestliže kterejch potřebuje, dej mu je koupiti, ať se na mne více nedře, nebo vím, že takovejch prostejch semen dosti okolo Brandejsa se dostati může, že není potřebí sem pro ně, aneb odsud jich tam posílati. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 22. Aprilis 1634.

---

353. *Žádá paní Maximilianu Přepickou, aby jí k lékařskému užívání zapůjčila kozu s kůzlátkem na čtyry neděle.*

Na hradě Přerově dne 25. dubna 1634.

Paní Maximilianě Alžbětě Přepické, rozené Vencelikovně z Vrchovišť.

Službu ɔc. Urozená paní kmotra má zvláště milá! Zdraví ɔc. Má zvláště milá paní kmotra. Mohu vám oznámiti, že se na tom ustanovuji, jak proto, že mi doktoři k tomu radí, tak i že sem již prvé tomu zvykla, abych tohoto nastávajícího měsíce Maji příčinou nedostatku zdraví svýho kozího mléka užívala a je pila. I poněvadž pak nemohu zde žádný dobrý kozy dostati a maje toho zprávu, že byšte vy v svým dvoře tak dobrý kozy chovati měly, z té příčiny vás za to žádám, že mi tak mnoho lásky prokážete a, pokudž tak jest, že byšte vy takový dobrý kozy měly, mně jedný sem na 4 neděle k takovému mému užívání, která by s kozlátkem anebo po ostavení byla, zapůjčíte. Chtěla bych vám ji po vyjití toho času anebo dříve s poděkováním ráda zase navrátiti i za škodu, jestliže by se jaká na ní stala, slíbiti a práva z ní bejti a vám bych se toho nepominula vším dobrejm přátelstvím zase odměniti. Čehož jestliže od vás budu moci užiti, žádám, že mi o tom věděti dáte, jestliže bych měla pro takovou kozu dnes, aneb, dá-li pán Bůh, zejtra k vám poslati. S tím se VMti od pána Boha na všem dobře jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 25. Aprilis 1634.

---

354. *Paní Marii hrabince z Hodic, že by si srdečně přála, aby spolu shledati se mohly, oznamuje o nedostatečném již zdraví svém a manžela svého.*

Na hradě Přerově dne 26. dubna 1634.

Paní Maryji Anně hrabince z Hodic.

Má nejmilejší paní dcero! Poněvadž mi se nyní příležitost k vám trefila, nechtěla sem ji zmařiti, nýbrž skrze toto psaní, dostanouce tyto dni vašeho, zase vás navštíviti a v své paměti, kterou na vás mám, se vám obnoviti, žádostiva jsouc o vás a všechněch vašich přezvěděti, kterak se dále při svém zdraví i jináče míváte, o čemž že mi oznámiti sobě nestížíte, vás za to žádám. Ač, kdyby možné bylo, osobně se s vámi shledati, mnohem potěšenější bych nad tím bejti musila a zdá mi se, kdybychom se spolu shledaly, že bychom sobě těchto nynějších těžkostí svejch spolu potoužiti a tudy se potěšiti mohly, ale když se to nemůže na ten čas státi, již to musím spolu s vámi pánu Bohu poručiti a strpení míti, až by nám on k tomu sám příležitost způsobiti a toho spolu dojíti dáti ráčil. Pan syn váš že v Opavě nemocnej zůstává, neráda jistě toho slyším a jakž vám starosti, tak i jemu takovýho nedostatku věrně nepřeji, ale mám ku pánu Bohu naději, že není při něm nic tak nebezpečnýho, než že snad vojenskýmu povětří nezvykl, tak že z toho brzy zase vyjíti, k vám se bohdá zdravej navrátiti a tak vy s ním potom tím spíše a snáze, jakž se ohlašujete, ke mně se dostati moci budete, což pán Bůh račiž sám vše šťastně způsobiti.

Dnes mám u sebe pana Fridricha z Kounic a svýho bratra, pána z Lippýho, taky očekávám, slyším, že jeho nedostatek nejvíce mu překáží, sic že by již dávno byl to vykonal a mne navštívil, než že taky od sedmnácti nedělí téměř pořád podagra ho nepouštěla a že již s ní hrubě bídnej bejti počíná, čehož mu ubohýmu pánu srdečně nepřeji.

O sobě pak vám, má paní dcero, oznamuji, že, chvála pánu Bohu, teď od kolikasi dní něco lépeji se mám, že aspoň ustavičně neležím a tak předce na stolici se nositi dám, sice podagra opět všudy se po mně tluče, tak že nevím, dlouho-li tak obstojím a posteli se obráním. Pán můj tu za dvě neděle těžce na podagru taky nemocen byl, že ani hnouti sebou nemohl, nyní, díka pánu Bohu, zase se s ním trochu polepšilo, tak že pomaly povstává, však jináče již taky hrubě churavej a zemdlenej jest, tak že naše zdraví za málo již stojí a nestálý jest, nýbrž čím dále vždy více nám ho ubejvá. Pán Bůh rač nás sám do vůle svý svatý opatrovati.

Kdež mi taky o tom oznamujete, že ste mi do čtveryho psaní již poslaly, mohu vám v pravdě oznámiti, že sem mimo to z Olomouce, kteréž nevím, jak se tam dostalo a já, nemaje jiné příležitosti, skrze paní Bohunku zase sem vám na ně odpověď poslala, žádnýho jinýho až zase ted nedostala; nebo nebyla bych pominula

hned vám zase na každý odpovědi dáti, pročež žádám, že mne v tom budete u sebe omluvnou jmíti a nějak jináče toho nepřičítati. Nebo jest mně to od vás hrubě vděčný a příjemný, poněvadž od sebe osobně vzdáleny jsme, když aspoň skrze psaní mohu o vás něco se dověděti a slyšeti, ale pán Bůh rač nám i k takovému společnému shledání, když se jeho milosti líbiti bude, šťastně dopomoci. Pán můj jak předně vám, tak i panně Polyxeně, dceři vaší, služby své s žádostí od pána Boha všech dobrejch věcí vzkazuje, kteréž, žádám, že taky ode mne pozdravíte i vnuček svejch malejch a, že vás tím zaměstknávám, mně odpustíte. S tím se vám, má nejmilejší paní dcero, v paměť a lásku, nás pak z obojí strany k ochraně boží poroučím a s vámi šťastného a potěšitedlného shledání sobě vinšuji. Datum na hradě Přerově 26. Aprilis 1634.

---

355. *Paní Evzebii z Kounic o zdraví svém i manžela svého, že se zvláštním potěšením na společné shledání očekává, posílá jí 20 otýpček chřesti.*

Na hradě Přerově dne 27. dubna 1634.

Paní Euzebii z Kaunic.

Má nejmilejší paní teta! Psaní vašnostinýho vděčně ráda sem dostala, skrze něž že mne račte navštěvovati a, dokazujíce tedy paměti své na mne, o zdraví mé i pána mého pečovati a na ně se dotazovati, velice VMti děkuji. A při tom oznámiti mohu, že sic na ten čas, díka pánu Bohu, předce tak posteli se bráním a stolice užívám, než obávám se, abych se zase nesložila, nebo cejtím, že se všudy podagra po mně tluče, ješto sem jí nehrubě dávno trochu pozbyla. O pána svýho pak k svejm jinejm těžkostem sem tu u veliké starosti zůstávala, poněvadž se na dna byl i jakousi jinou při tom horkost hrubě těžce složil a za dvě neděle ani z lůže sebou hnouti, jen kde ho přeložili, nemohl a nemalejch bolestí s ní pokusil; ale buď pán Bůh z toho pochválen, že zase pomaly okřívá a ty bolesti na větším díle již mu odešly, než mezi tím předce jest jakejsi dosti špatnej a ty i jiný nedostatky se mu často ozejvají, ale to již náš sešlý věk taky s sebou přináší, s nímž nám zdraví našeho vždy více ubejvá a jen tak jako pára nad hrncem nestálí při tom zůstáváme. Pán Bůh rač se nad námi smilovati a do vůle svý svatý nás chrániti.

Co se omluvy VMti v tom, že ste ke mně osobně přijeti neráčily, učiněné dotejče: ačkoli tak jest, kdybych se s VMtí, tak jak sobě toho již od dávního času vinšuji, osobně shledati mohla, že bych z toho svý zvláštní potěšení měla a VMt srdcem ráda u sebe uhlídala, ale poněvadž nedostatek zdraví VMti, kterýž ještě v noze snášeti ráčíte a jehož já VMti věrně jak prvé sem nepřála tak i nyní nepřeji, nýbrž aby VMt pán Bůh dokonale brzy pozdraviti

ráčil, upřímně na jeho milosti božské žádám, na cestu se vydati zbraňuje, nikoli VMti nezazlím, nýbrž ráda u sebe omluvenou mám a povděčna sem, že sobě račte v takový příčině hověti. Nebo neráda bych tomu byla, abyšte příčinou mou ráčily na cestu se vydati a zdraví svýmu tudy ublížiti, nebo já o tom smejšlím, že pro nic jinýho než proto ten nedostatek zase se VMti navrátil, poněvadž ste po první nemoci, sobě nevyhovějíc, na cestu se k tomu dalekou a v čas zimní vypraviti ráčily, tak že, co ste zadržeti ráčily, to se VMti zase nahradilo, nebo jest ta nemoc nedotklivá a není s ní co žertovati. Avšak kdykoli ráčí pán Bůh to způsobiti, že račte zdrávy bejti a ke mně se moci dostati, chci na to s radostí očekávati a pána Boha žádati, aby nám toho ráčil, pokudž se jeho milosti líbiti bude, šťastně a brzo spolu popříti. Pán můj VMti zase svý služby s žádostí od pána Boha všech dobrejch věcí vzkazuje, šlechtična má tolikéž se VMti poroučí; dítek i sirotků svejch, žádám, račte ode mne taky pozdraviti. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 27. Aprilis 1634.

PS. Poněvadž mi naše paní Bohunka trochu špargli odeslala a já nemaje VMti co jiného poslati, poněvadž račte věděti, že zde v tomto pustým koutě nic takovýho nemám, čímž bych ráda VMti sloužila, s VMtí se o ně sděluji a VMti teď 20 otýpček jich posílaje, poněvadž od pana ujce porozumívám, že jich okolo Brodu ještě míti neráčíte, žádám, že račte z mála za vděk přijíti, kterejchž aby VMti pán Bůh požehnati a v dobrém zdraví užiti dáti ráčil, toho VMti upřímně vinšuji.

---

356. *Paní Anně Žerotínské oznamuje, že se zdravím jejím i manžela jejího se polepšilo, že velice se těší na společné shledání.*

Na hradě Přerově dne 27. dubna 1634.

Paní Anně Žerotínské, rozené Hofmance z Grynpichlu a z Střechova

Službu ɔc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Zdraví ɔc. Že mne svejm psaním navštěvovati a, o zdraví mé i pána mého pečujíce, žádostivy o něm věděti bejti ráčíte: z takový laskavý na nás paměti já i pán můj velice VMti děkujeme. A před VMtí netajím, že v častých sic nemocech a nedostatcích téměř jedněch po druhejch zůstáváme, nebo já nehrubě dávno trochu sem povstala, tak že nyní již předce jakž tak na stolici se vláčím, a pán můj podobně byl těchto pominulejch dnů tak těžce na dna nemocen, že za dvě neděle z lůže vstáti nemohl, avšak, poněvadž se s ním, chvála pánu Bohu, zase taky dosavad polepšuje, důvěřujeme se pánu Bohu, že dále naším pomocníkem a opatrovníkem bejti a zůstávati ráčí. VMti pak, že račte i se pannou šlechtičnou, dcerou svou, při dobrém způsobu zdraví postaveny bejti, jakž ráda o tom slyším, tak taky věrně

toho VMti přejíc i na další dlouhý časy a léta od pána Boha upřímně vinšuji.

Kdež se při tom račte omlouvati, že byšte mne již dávno byly ráčily osobně navštíviti, ale že nynější nebezpečenství na cestách toho VMti vykonati zbránily: já dokonce v tom VMti, poněvadž se ta věc sama vymlouvá, za zlý nemám, nýbrž při dobré příležitosti VMti to zůstává, a jsouce sama taky shledání s VMtí žádostiva, kdykoli by to pán Bůh ráčil způsobiti, že by se mohlo šťastně státi, s radostí VMt uhlídáme a na VMt i se pánem svejm potěšeně očekávati budu. Kterejžto pán můj VMti z pozdravení také děkuje a zase VMti i panně šlechtičně spolu se mnou svý služby s vinšem a žádostí od pána Boha všeho dobrého vzkazuje. S tím se VMti, má nejmilejší paní teta, k lásce a paměti poroučeje, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 27. Aprilis 1634.

---

357. *Paní Anně z Žerotína projevuje potěšení, že z šestinedělí šťastně vyšla a při dobrém zdraví se vynachází ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 28. dubna 1634.

Paní Anně Maryji z Žerotína, rozené hrabince Šlikovně z Pasaunu a z Lokte.

Službu ꝛc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Že mne v tak laskavé paměti snášeti, psaním svejm navštěvovati a skrze ně na mé i mého nejmilejšího pána zdraví se dotazujíce, takovou péči o nás vésti ráčíte, velice z toho VMti, má nejmilejší paní teta, děkuji. A VMti oznamuji, ačkoli já tu za dlouhej čas pořád, jakž není VMti o tom nevědomé, z nemoci nemnoho sem vycházela a jednak těmi, jednak jinejmi těžkostmi navštěvována byla, pán můj pak taky před minulejmi dny velmi těžkou dnou sklíčenej byl a při tom také jakousi nebezpečnou vnitřní horkost snášel, avšak, buď pán Bůh pochválen, nyní zase pomaly okříváme a tak jako múchy z děr tak my z postele teď od málo dní vycházíme, a ač nejedny nedostatky sice ještě snášíme, ale pánu Bohu se důvěřujeme, že, bude-li se jeho milosti božské líbiti, k dokonalejšímu způsobu nás přivésti a do vůle svý svatý opatrovati ráčí.

Nad tím pak v pravdě nemálo, než velice potěšena sem, slyšíc a z psaní VMti vyrozumívaje, že ste z šestinedělí svejch šťastně vyjíti i jináče se všemi svejmi že při dobrém zdraví vynacházeti se ráčíte, začež pána Boha srdcem upřímnejm a důvěrnejm žádám, aby takového potěšitedlného způsobu za prodloužený časy VMti i týmž všechněm vašnostinejm udíleti i jiného všelijakého dobrého prospěchu přispořovati ráčil.

JMti, panu manželu VMti a mýmu velice milýmu panu švakru, prosím, že neračte sobě stížiti, zase mejch modliteb s vinšem od

pána Boha všeho dobrýho praviti i všech dítek svejch pozdraviti a na mým místě políbiti. Pán můj tolikéž VMti svý hotový služby vzkazuje a s tím se VMti, má nejmilejší paní teta, k lásce, nás pak společně v mocnou ochranu boží poroučím. Datum na hradě Přerově 28. Aprilis 1634.

---

358. *Paní Marii hrabince z Hodic oznamuje, že neví ničehož o zprávě, jako by syn její do Vratislavi s něco lidem přitáhnouti a zase odtáhnouti měl, že touží po obapolném shledání; zmiňuje se o loupeživosti vojenské lůzy* ꝛc.

Na hradě Přerově dne 2. května 1634.

Paní Maryji Anně hrabince z Hodic.

Má nejmilejší paní dcero! Psaní vaše, s kterým ste jistýho člověka naschvále ke mně vypravily, sem s velikou vděčností ráda dostala a je od něho přijala i co mi v něm píšete, tomu vyrozuměla. A předně že mne ním navštěvujete a v svý paměti zachováváte i o mém a pána mého zdraví vyzvěděti žádáte, z takový lásky a péče já i pán můj vám obadva velice děkujeme, oznamujíce vám o sobě, že obadva my, ačkoli sic dosti s churavostí a mdlobou předce se potejkáme, avšak, když aspoň tak posteli se bráníme a stolice užíváme, již to za jakýž takýž zdraví svý počítáme a přijímáme, důvěřujíce se pánu Bohu, že, bude-li se jeho milosti líbiti, dále nám taky lepšího způsobu uděliti a nás spolu do vůle svý svatý chrániti a opatrovati ráčí.

Co se pak další žádosti vaší na mne v tom vzložené dotejče, abych vám oznámila, taky-li se zde o panu synu vašem co takovýho slyší, jako se okolo vás zhusta a vůbec o tom mluví, že by on do Vratislavě s něco lidem přitáhnouti a, vyzdvihnouc tam některý věci svý, zase zpátkem odjeti měl: i v skutku mi toho, má paní dcero, věřiti můžete, žeť sem o tom prvé dokonce nic až z psaní vašeho neslyšela, a nechtěla bych jináče učiniti, než vedle žádání vašeho vám o všem, což by mi koli vědomo bylo, důvěrně a otevřeně oznámiti; než nic nevím, ani jednoho nejmenšího slova, ježto těchto dnů posel, kterýho pán můj do Vratislavě posílal, se odtud navrátil a ani ten nic o tom nepovídal, ani žádnej nic nám o tom nenapsal. Což smejšlím, kdyby co toho bylo, že by nebylo tak tejný, aby, jestliže by se o tom nepsalo, aspoň posel něco naslechnouti tam o tom neměl, ale nic dokonce, kromě to se odtud slyší a čím dále vždy více hlásá, že tam do Slízska lidu k druhý straně přibylo, ale pan syn váš, je-li tu nebo ne, o tom se dokonale mlčí, tak že já soudím, že to není než nějaká kleveta. To vám pak taky oznamuji, že věci naše až posavad, chvála pánu Bohu, při pokoji i naši, kteří v domě sou, zůstávají, a sama ničímž sem taky odtud nejmenším hejbati nedala, poněvadž žádnej k mejm věcem nemůže. Taky můžete

samy posouditi, že nyní, když takový roztržitosti a nebezpečenství sou, není možné proč tam poslati a odtud co vzíti, než již to musím vše pánu Bohu poručiti a jeho dalšímu opatrování se důvěřovati. Nebo i toho před vámi dotknouti mohu, že pán můj byv toho žádostiv, aby se odtud z našich pan Vavřinec Justin a při něm Martin, který tam v domě správu drží, sem dostali, nepominul jim, aby se na cestu sem vypravili, poručiti i prostředků k tomu obmysliti, až také i při nejvyšším panu Gecovi, panu zeti vašem, aby jim convoi od něho přidána byla, zjednati: kteřížto na cestu se vydali, ale jak za město vyjeli, hned jim ta cesta z tůmu [sic] zastavena byla, tak že se zase zpátkem obrátiti a tam zůstati musili. Co více se při tom sběhlo, ač by dosti co psáti o tom bylo, ale poněvadž není bezpečno skrze psaní všecko činiti, oustně sem tak něco více vyslanýmu vašemu o tom oznámila, od něhož, naději se, že taky tomu porozumíte. A tak sem vám tuto, má paní dcero, o všem, což mi koli odsud posavad vědomé jest, oznámiti pominouti nechtěla; a kdybych co jinýho věděla, můžete tím ujištěna bejti, že bych o tom tolikéž spraviti vás chtěla, než nic takovýho nevím, na čemž by co záležeti mohlo.

Vy pak že tak po tom toužíte a se mnou shledání sobě vinšujete, avšak pro nynější takový od vojáků nebezpečenství, že vám není možné na cestu se vydati, toho vám dobře věřím a sama soudím, že jináč bejti nemůže, což taky dosti i lítostivě nesu, že od vás tak daleko sem a s vámi se tak dlouho, jakž bych sobě toho hrubě spolu s vámi vinšovala, shledati nemohu, nebo mnohý věci bych s vámi taky platně rozmluviti mohla. Ale když nelze jináč, již musím očekávati, až by to pán Bůh sám ráčil způsobiti a nám takovýho shledání šťastně popříti, což když se JMti líbiti bude, věřím, že se stane. Však pán můj byl taky žádostiv, aby paní Bohunka sem přijela, ale rovně tou příčinou, nechtěje ji v nějaký nebezpečenství a neštěstí uvésti, musí toho do dalšího času, až by nějak lépe a bezpečněji bylo, odložiti, nebo i zde vůkolí všudy taky po 30 po 40 koněch ta lůza jede a na koho trefí, žádnýmu nevyhejbají, aby ho neobrali, tak že to cosi hroznýho nyní jest. Slyším, že pan hrabě z Salmu, jsouc hejtmanem v tomto kraji Olomouckým, nyní do Olomouce jel, aby to tam nějak podle patentu JMti kn. pana kardinála opatřeno a takový štrafy a loupeže zastaveny byly; nevím pak, hrubě-liť polepší, čas to ukáže.

Pán z Lippýho tak na kulhavým [sic] předcetě se na cestu vydal a, chvála pánu Bohu, pěkně projel a k nám sem včera na noc se paní a syny svejmi i paní Kynostovou [se] dostal, kteříž vám spolu svý služby vzkazují.

Pán můj vám z paměti na něj a takovýho laskavýho pozdravení velice děkuje a zase svý služby vám i panně dceři vaší spolu

se mnou s vinšem a žádostí od pána Boha všeho nejlepšího dobrého vzkazuje. A s tím jak vás, má nejmilejší paní dcero, tak i sebe k ochraně boží poroučíme a s vámi sobě šťastnýho a potěšitedlnýho shledání vinšujeme, kteréž pán Bůh račiž sám tím dříve způsobiti. Datum na hradě Přerově 2. Maji 1634.

---

359. *Posílá Zuzaně Sádlové, rozené Malovcové, něco plátna dítkám na košilky.*

Na hradě Přerově dne 3. května 1634.

Paní Zuzaně Sádlové, rozené Malovce z Malovic.

Službu ɔc. Urozená paní, přítelkyně má zvláště milá! Zdraví ɔc. Psaní vašeho od 12. dne Aprilis v Sobotišti datovanýho nyní při příjezdu ke mně pana bratra mýho, pána z Lippýho, se paní manželkou jeho, sem dostala, kterýmž že mne navštěvujete a na zdraví mé se dotazujete, vděčně to od vás přijímám a vám z toho přátelsky děkuji, oznamujíce vám o sobě, že sice dosti churava a nestatečna sem, poněvadž často lůže užívati musím a z nemoci mnoho nevycházím, což vše již do vůle boží musím snášeti. Vám toho, že se pánem svejm i s dítkami zdrávi zůstáváte, věrně přeji, žádaje od pána Boha, aby vás v takovém dobrém způsobu za dlouhý časy chrániti a zachovávati ráčil.

Podle toho, kdež mne za to žádáte, abych vás něco plátnem dítkám vašim na košilky fedrovala, ráda bych to učinila, ale oznamuji vám, že nic zde nemám, nebo sme z Vratislavě s sebou ničeho nepřivezli a sotva tak s holejmi rukami projeti mohli, z Brandejsa pak podobně nic nemohu míti, poněvadž tam vojáci sami hospodaří a páni sou, tak že zde jako v pustotině nějaký zůstáváme; avšak, aby vždy žádost vaše dokonce oslyšána nebyla, co sem tak mohla opatřiti, to vám teď, totiž 10 loket dotčenýho plátna, posílám a, žádaje, že tak z mála přijmete, vinšuji, aby vám ho pán Bůh pro týž dítky vaše ve zdraví spotřebovati dáti ráčil.

Pána svýho, žádám, že ode mne i od pána mýho zase pozdravíte, kterejž vám taky služby vzkazuje. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 3. Maji 1634.

---

360. *Posílá Vavřincovi Berkovi 3 zlaté darem.*

Na hradě Přerově dne 3. května 1634.

Vavřincovi Berkovi.

Z psaní tvého mně nyní zde dodaného, kterýmž se při mně ohlašuješ, porozumívám o tobě a tvým způsobu, v jakém postaven jsi, a že čím dále více scházíš i jinejch nedostatků zakušovati musíš, tomu dobře věřím, poněvadž to i sama při sobě cejtím, což taky

v sešlým věku mnoho jináč a v cizím koutě taky tak dobře jako mezi svejmi bejti nemůže, neb s lety všeho ubejvá, ale již to vše musí do vůle boží při nás bejti. Poněvadž mne pak v takovým svým nedostatku za pomoc a fedruňk žádáš, ačkoli sic nemnoho zde při penězích jsem, poněvadž sme sem tak s holejmi rukami přijeli a zde jako v podružství sedíme, kdež nic odnikud nepřichází, než všecko z měšce vzíti se musí: však co mohu, to činím a tobě, aby v žádosti své oslyšán nebyl, teď 3 f. posílám, kteréž za vděk přijmi. Pán Bůhť jich dej i s manželkou tvou v dobrém zdraví užiti, kteréž také ode mne pozdrav. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 3. Maji 1634.

---

361. *Tobiášovi Kamenickému, aby na zjednání panny Báry do služby její nekvapil, sýr, který si vzal, že mu daruje, však při tom i malou kapitolu posílá, žena jeho aby přepalovala vody.*

Na hradě Přerově dne 4. května 1634.

Tobiášovi Kamenickýmu.

Kdež mi píšeš strany tý panny Báry, že si opět s ní se shledaje strany tý věci, o kterou sobě předešle ode mne poručeno máš, chtěje od ní na to místný odpovědi dostati, mluvil a ona že ještě v prvním způsobu zůstává a, až by s svou paní sestrou se o to poraditi mohla, dříve že takové odpovědi dáti nemůže, tomu porozumívám, čehož já při tom zanechávám. A vidí mi se, poněvadž taková příčina jest, že se s touž paní sestrou svou ještě shledati nemohla, aby na ni taky hrubě netiskl, poněvadž já bez toho, dokud by se paní Hedvika nevdala, aneb já sama na Brandejs se nedostala, na ni kvapiti nechci, pročež tomu nyní můžeš taky pokoj dáti a na ni mnoho nenacházeti; než toho bych se předce ráda dověděla, u který to hrabinky ta sestra její bejti má. Co se pak těch obtížností, který mezi vámi sou, dotejče, dosti o nich těžce a bolestně já i pán slyšíme ode všech, kteří nám o tom píší, ale nevíme tomu co říci a jak pomoci, neb i sami taky trpíme, když rovně na dvory a naše věci ti vojáci sahají a kdyby pak měli všecko pobrati, neb nevím več to obrátiti (od čehož pán Bůh však uchovej), nemohli bychom toho jináč napraviti, než již pánu Bohu to poručiti, jakož pak vždy na jeho samého spomožení v těch věcech očekáváme; však nevíme, jak zde obstojíme, poněvadž taky zde všudy takových těžkostí dosti jest a obávati se ještě něco horšího dále. Pán Bůh rač vás sám všecky opatrovati a brzy z takovýho zlýho vyprostiti i nás taky zde chrániti.

Píšeš mi na postškryptě, že si při prodávání omastku jeden sejr, kterejž 18 liber vážil, vzal, a žádáš, ať bych jej darovala: není sice o ten sejr nic, než o to, že si jej sám vzal a sobě takovou svobodu učinil bez mýho vědomí, když si platiti nemínil; avšakť to

již odpouštím, než více se toho nedopouštěj, neb jestliže by kdy čeho takovýho potřeboval, nemáš ke mně tak daleko, aby mi o to říkati neb psáti nemohl; kterejž sejr tobě daruji. S tím ꝛc. Datum na hradě Přerově 4. Maji 1634.

PS. Ženy svý ode mne pozdrav a jí jménem mým poruč, poněvadž jest nyní čas vody přepalovati, aby toho nezanedbávala a zase mi vody všelijaký přepalovala a toho pilna byla, tak abych, jestliže by se nám pán Bůh ráčil dáti na Brandejs dostati, něco jich naleznouti a k svý potřebě míti mohla; co na to vynaloží, to já jí zase odměniti chci.

---

362. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, jak by se k vojákům chovati měli aby jí posláno bylo víno ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 4. a 5. května 1634.

Janovi písaři.

Co mi oznamuješ strany vojáků Brandejskejch a jejich chování, že již počínají i ve dvořích hospodařiti a dobytky bíti i jiný chtíti míti: nevím tomu co říci; a poněvadž tomu pomoci nemůžeme, na pána Boha a jeho pomoc svatou již jen očekávati musíme, nebudou moci více učiniti, než co jim pán Bůh dopustí. Máslo, abyšte jim sami ze dvora, tak jak píšeš, že chtějí, dávati měli, k tomu nepovoluji, nebejval ten způsob jindy, nechci, aby se nyní začínal; než chtějí-li máslo míti, nechť se jim od sedláků bere, poněvadž se jim za ně peníze porazí, panskýmu ať se pokoj dá. O drůbež že se taky bojíš, aby toho nepobili, to by byla nejmenší škoda, kdyby jen jiný lepší věci s pokojem zůstaly, však beztoho nemnoho jí užívám, ale nebudouť snad tak zlí, aby nám něco nenechali, jednom vy sami taky k tomu příčiny nepodávejte a se vším na voči jim nelezte. Snad máslo ze dvora proto chtějí, vidí-li, že se před nimi s ním šafářka vytáčí a ukazuje, nebo toť jest jejich způsob, jak co spatří, že to hned chtějí, ale ať hledí tak spravovati a to, co sobě svěřeno a poručeno má, opatrovati, aby potom mohla z toho práva bejti. Přes to, poněvadž již nejednou světle ode pána sobě poručeno máš, jak by se měl k týmž vojákům chovati, máš se čím spraviti a věděti, jak při všem postupovati.

Mezi tím oznam mi při příležitosti, jiż-li co od přediv sejete neb hlučně-li a jak brzy se k tomu strojíte a jak se při dobytcích hospodaří. Oznamujiť, že mne Tobiáš žádá, abych mu sejr, kterej při prodeji vzal a ještě nic za něj nedal, kterejž podle zprávy jeho 18 funtů vážil a 36 krejcarů že za něj přijde, darovala: a poněvadž tak činím, budeš ho moci o záplatu neupomínati. S tím ꝛc. Datum na hradě Přerově 4. Maji 1634

PS. Poněvadž naslejchám, že se již lid vojenskej odevšud hejbá a pryč táhne, a tudy naději mám, žeť i v Brandejse, pokudž ještě nevytáhli, taky dlouho zdržovati se nebudou, což pán Bůh rač dáti, aby se tím dříve stalo a my toho břemene jednou zniknouti mohli, pročež, jestliže by viděl, že by bezpečněji poslové již procházeti a něco pronášeti mohli, poroučímť, aby mi poslal ty vořechy a mandle, který za klíčníkem ve džbáních sou, při každým poselství něco, poněvadž sem dosti často poslové jdou a pojednou by jich neunesl.

Šafářce poruč, ať mi ještě dva kolovraty, takový jako ty první, koupiti neb udělati dá a mně je podobně jako ty předešlý po poslích sem odešle.

Víno, které mi v flaši sklenný po poslu Jírovi školním odesláno jest, není mi donešeno; opět na vojáky sčítá, že mu je i s flaší vzali, tak že to již druhá tak k zmaření přišla, čemuž já neráda sem, neb žádostivě sem na to víno čekala, poněvadž jinýho píti nemohu; ale nevím, co je to, že se nám zřídka kdy co pronáší, soudím, že to není než lotrovstvím poslů, že naschvále to dělají, jen aby nenesli, sami vojákům do rukou lezou a nikdež, kdyby i mohli, nevyhejbají. Řekni taky klíčníkovi, že bych ráda, aby mi ho předce zase poslal, buď v flaši, poněvadž soudím, že jich více ještě má, aneb v nějaký větší nádobě; což jestliže se po poslu stane, ať se mu poručí, jestliže by viděl, že by nemohl ve dne projíti, aby hleděl noci přičiniti, a snad již taky, když vojáci odtáhnou, budou moci i ve dne procházeti. Datum postškrypty 5. Maji 1634.

Taky bych ráda věděla, již-li jest šafářka ty maldříky, o který sem jí poručila, pro mne nadělala i taky, pokudž již nadělaný sou, aby mi při příležitosti, bylo-li by bezpečno, poslány byly.

---

363. *Paní Kateřině Žerotínské o onemocnění manžela 2c.*

Na hradě Přerově dne 5. května 1634.

Paní Kateřině Žerotínské, rozené Žampachovně z Potnštejna.

Službu 2c. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Zdraví 2c. Z tak laskavé vašnostiné na mne paměti a mne skrze psaní navštívení a na mé i mého nejmilejšího pána zdraví se dotázání, velice VMti, má nejmilejší paní teta, děkuji. A k takové žádosti VMti o způsobu našem oznámiti mohu, že sice obadva, jak pán můj tak i já, v tomto již našem sešlým věku čím dále vždy více scházíme a mnohejch nedostatků téměř stále zakušujeme a z nemoci do nemoci přicházíme. Nebo já tu víc než od půl léta pořád málo sem z lůže vycházela, a ač teď od některejch dní trochu sem z mi-

losti boží povstala, že tak aspoň (však s mnohou ještě při tom mdlobou a churavostí) stolice užiti mohu, než můj nejmilejší pán, nejsouce ještě od první nemoci hrubě zdráv, zase se dnes znovu těžce roznemohl a složiti musel; nevím, jestliže růže, čili co jinýho jest, tak že sama se sotva na stolici vláčím a o pána také v nemalé starosti zůstávám, pána Boha žádaje, aby sám jeho lékařem bejti a nás podle vůle svý svatý oba dva lepším zdravím obdařiti ráčil.

VMt pak že také v nemoci a nedostatku zdraví svýho již od dávního času zůstávati a mnohejch bolestí a nepohodlí tudy zakoušeti ráčíte: srdečně toho neráda slyším a věrně VMti nepřeji, nýbrž upřímnejm srdcem od pána Boha VMti lepšího zdraví dosažení a jeho za dlouhé časy stálé požívání a tudy od takovejch dlouhejch těžkostí zproštění vinšuji.

JMti, panu manželu vašnostinýmu a mýmu zvláště milýmu panu švakru, žádám, že neráčíte sobě stížiti zase mejch modliteb s vinšem od pána Boha všech dobrejch věcí praviti. Pán můj tolikéž VMti své služby s týmž vinšem všeho nejlepšího dobrého vzkazuje. S tím se VMti od pána Boha všelijak dobře a šťastně jmíti vinšuji a nás z obojí strany k ochraně pána Boha všemohoucího poroučím. Datum na hradě Přerově 5. Maji 1634.

---

364. *Oznamuje panně Kateřině šlechtičně z Valdštejna o zdraví svém a manžela svého, že by ráda s ní se shledala ɔc.*

Na hradě Přerově dne 9. května 1634.

Panně Kateřině šlechtičně z Waldštejna.

Službu ɔc. Urozená panno, panno teta má nejmilejší! Zdraví ɔc. Má nejmilejší panno teta. Psaní od tebe v tuto chvíli potěšeně a vinšovaně ráda sem dostala, poněvadž již od chvíle nic jistýho sem o tobě neslyšela a, kterak se s tebou děje, nevěděla, a že mne v svý takový paměti máš a na mne nezapomínáš, nýbrž týmž psaním navštěvujíce i na zdraví mé a pána mýho se dotazuješ, veliceť z toho děkuji. A oznámiti mohu, že já, chvála pánu Bohu, mimo všecken předešlej čas, co zde téměř zůstáváme, poněvadž sem tu za mnohonácte nedělí pořád byla z nemoci nevycházela, nyní něco mírněji se mám a předce aspoň, když již nemohu choditi, na stolici pomaly se vláčím; než pán můj teď ode tří nedělí nemnoho z lůže vychází a jest velmi churavej a zemdlenej, poněvadž nejprvé za dvě neděle těžkou dnu snášel a teď znovu, dříve než po prvním trochu okřál, zase nátcha s růží přistoupila, kteráž ho ještě v lůži drží, ale poněvadž se již z milosti boží něco s ním polepšuje, mám naději ku pánu Bohu, že mu dále pomocníkem bejti a nás spolu do vůle svý svatý opatrovati ráčí.

O tobě pak to, má nejmilejší panno teta, srdečně neráda slyším a věrně tobě toho nepřeji, co mi o sobě oznamuješ, že nejsi zdráva, nýbrž všelijak nestatečna a nemocna se nacházíš; to sice již nás starejch takovej způsob jest, abychom jen kvokali a se na tom světě bědovali, ale pána Boha za to upřímně prosím, aby tě k lepšímu zdraví ještě navrátiti a mně tebe zdravou a čerstvou uhlídati dáti ráčil, nebo věř mi toho, má zlatá panno teta, že bych se s tebou sama ještě taky ráda shledala, prvé nežli umru. Což taky věřím pánu Bohu, bude-li vůle jeho svatá v tom, že se stane a že nám spolu takovýho shledání popříti ráčí Štefánek že taky není zdráv a že tak hrubě kašle, nepřeji mu toho; že soudíš, že mu to z zastesknutí přichází, poněvadž mu tak statky jeho zplundrovali, že kopy z nich míti nemůže, tomuť sama dobře věřím, ale není on sám ten, je nás již mnoho jemu podobnejch, kteří máme dosti nad čím bolestiti, však náš Brandejs již nám taky v nic obrátili, ale což činiti, když toho nelze napraviti, musí to vše pánu Bohu poručeno bejti.

Že si slyšela o pánu z Lippýho, mým nejmilejším panu bratru, že s svou paní u mne zde byl: tak jest, že mne navštívili a celej tejden minulej sme je u sebe měli, což taky ráda sem se s nimi shledala, poněvadž sem jich od toho času, jak v Brně, nebyla viděla.

Pán můj tobě, má nejmilejší panno teta, z pozdravení a na něj paměti velice děkuje a zaseť svý hotový služby vzkazuje. Štefánka, žádám, že od nás taky pozdravíš. Ertmánek i Kačenka, šlechtična má, taky se tobě poroučejí. S tím se, má nejmilejší panno teta, tvý lásce a paměti a nás z obojí strany k ochraně pána Boha všemohoucího poroučím. Datum na hradě Přerově 9. dne Maji 1634.

---

365. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, aby co pro vojáky na polích sdělati se nemohlo, po jich odchodu se vykonalo, před vojáky uschované věci aby z úkrytu vyndány byly; o odeslání medu, sýrů etc.*

Na hradě Přerově dne 11. května 1634.

Janovi písaři.

Kdež mi o tom oznamuješ, že sou ti nezbední vojáci již z Brandejsa pondělku minulýho vytáhli, hrubě sem tu novinu ráda uslyšela, z čehož pánu Bohu děkuji, že jest nás od nich zprostiti ráčil, a on račiž dáti, aby se nikdy více tito ani jiní k nám nenavraceli a my před nimi dále lepšího pokoje užívati mohli. Ač pak koli dosti velikou škodu jak poddaní tak i my od nich sme vzali, ale poněvadž jináč bejti nemůže, vida, že se také i jinde mnoho lépe neděje a že my sami nejsme, musíme to vše pánu Bohu poručiti a jemu se v tom důvěřovati, že on to ráčí věděti, jak jim zaplatiti a nám

i poddanejm že může to zase skrze požehnání své vynahraditi. A tak když již odtáhli, naději se, že zase taky každej k svýmu místečku a koutu, ač soudím nehrubě k čemu, než jako po nějakým požáru, se navrátiti a živnůstku svou pokojně vésti moci budou, i také něco sobě ještě zaseti, jako od ječmenů, nebo něco od jinejch drobnejch věcí a vařiva, že mohou vždy zase k něčemu čáku míti; neb smejšlím, že s tím ještě nic zmeškáno nebude, když pán Bůh ráčí tomu požehnati. Tak i vy podobně při dvořích, jestliže ste prvé čeho pro vojáky zapraviti a zaseti nemohli, můžete to nyní také tím volněji, však pilnost k tomu přiložíce, aby se to bez dlouhýho odkladu státi mohlo, vykonati.

Šafářce pak vůli mou taky oznam, předně, aby na to myslila a spolu s tebou se o to přičinila, poněvadž za to mám, že již nyní řemeslníci také dělati moci budou, aby tu přízi pačesnou a koudelnou na plátno zdělati dala, tak aby bylo čeládkám do dvoru co dáti. Ty ubrusy a ručníky taky se přičiňte, abyšte vybíliti dáti mohli.

Co pak ste kde schovali, poněvadž nyní již snad žádnýho takovýho nebezpečenství není, pro které by to déle ukrejvati potřebí bylo a obávati se jest, kdyby to tak na dlouze v zákampí zůstávati mělo, že by se na některejch věcech, jako obzvláštně na peřinách, plátně a jiným, škoda státi mohla, pročež k tomu taky přihlídněte a vyzdvihnouc to z těch míst, jestliže jest potřebí co umyti, neb vysušiti, to ty s šafářkou opatřte a potom pěkně zase do sklepu schovejte, dajíc na to pozor, aby na ničemž škody nějakou nešetrností se nestalo; jak pak to vše vyřídíte, mně o tom zase oznámiti nepomíjej. Šafářku strany maldříků napomeň, jestliže jich ještě nenadělala, ať s tím neodkládá a mně je, když budou hotovy a poslati se moci budou, sem odešle. S tím ochraně boží vás poroučím. Datum na hradě Přerově 11. Maji 1634.

PS. Poněvadž sem ode pána tomu porozuměla, že Cambiaga s Johanesem zase k sobě povolává a tobě, aby jim nějakou příležitost k tomu opatřil, s kterou by se sem dostati mohli, poroučí: pročež jest vůle má, jestliže na jakém kočárku pojedou a naschvální fůra bude, aby mi při té příležitosti poslal něco medu, totiž lonskej všecek a letošího polovici, opatříc jej do něčeho, aby se roztéci neb rozbiti nemohl, druhá pak polovice ať se tam zanechá pro budoucí naši potřebu a ním se nehýbá, než v celosti nechť zůstává; tolikéž ale 2 sejry na starej počet a ty konopě, kterých sem deset voblačů předešle, z nichž se na tenata dalo, zanechati poručila, i co sem jinýho prvé již poručila, to ať se, bude-li moci bejti, při té příležitosti sem odešle.

---

366. *Oznamuje Rudolfovi hraběti z Valdštejna, jaké nenabyté škody vojáci v Brandýse nad Orlicí zdělali; prosí, aby jí přivezti dal víno z Třebíče.*

Na hradě Přerově dne 13. května 1634.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Můj nejmilejší pane strejče! Naschvále k VMti tohoto posla vypravuji, abych mohla o VMti přezvěděti, kterak se až posavad při zdraví svém i jináče spolu se paní manželkou svou a mou velice milou paní tetou i s dítkami svejmi jmívati ráčíte, i také co o panu otci svým a mým nejmilejším panu bratru, račte věděti a při tom taky, jestliže sami do Čech jeti se strojiti ráčíte, za oznámení mně všeho toho VMt žádám. O sobě VMti oznamuji, že, chvála pánu Bohu, nyní něco v mírnějším a snesitedlnějším způsobu nežli předešle postavena jsem, však sic při tom ještě dosti bídná a churavá se nacházím a jen se tak na stolici vláčím, nebo podagra ustavičně se mnou zachází. Pán můj tu ale za tři neděle velmi taky bídnej byl, nejprvé od podagry sklíčenej a zatím růže dostal, však dosavad, díka pánu Bohu, se s ním již polepšilo, že pomaly zase taky povstává.

Podlí toho VMti žaluji, že nám zle páni vojáci na Brandejse hospodařili a téměř již dohospodařili, nebo, ležíc tam jedni po druhejch celou zimu, na nejvejš ten statček znuzili a nenabytý škody zdělali, co ještě poddanejch nerozehnali a jich na nic nepřivedli, když minulýho pondělka s karnetou odtud vytáhnouti měli, jak poddaným tak pánu všecky koně ze dvoru a co sme tam vín měli, co ho nevyžhrali a nevytočili, do krapte nám je taky pobrali a na vozy do desíti beček naložiti dali a s sebou odvezli a tak již právě všecko vyšumovali.

Za kterouž příčinou nemajíce my zde žádných vín a tak téměř mnoho co píti nemaje a nikde jich dostati nevědouce, VMt za to žádám, že mi račte tu lásku prokázati a poručiti poddanejm ty vína, který mimo prodaj ještě na Třebíči, totiž něco přes pět beček, mám, mně sem na Přerov dovezti, nadějíce se, že to nyní dosti bezpečně a příhodně státi se moci bude; poněvadž toho šetřím, že poddaní již jarní setí zapravili a nyní takovejch pilnejch prací nemají a zvláště že se to snad taky s tou příležitostí pro lepší bezpečnost jednoho i druhýho stane, když byšte mi ty peníze VMti vědomé za minulej termin svatojiřskej povinné podle předešlýho zakázání svýho odeslati ráčili, o čemž nepochybuji, že se tím dříve stane a mně takový vína sem dodány a odvezeny budou.

Pán můj VMti tolikéž i paní manželce vašnostiné spolu se mnou své hotové služby s žádostí od pána Boha všech dobrejch věcí vzkazuje. Dítek svejch, žádám, že račte na mým místě políbiti a jich ode mne pozdraviti. S tím se VMti, můj nejmilejší pane strejče,

od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 13. Maji 1634.

---

367. *Písaři důchodnímu na Třebíči v příčině odeslání vína i vozu a upozornění kněze Daniele, že by s vozem tím příhodně na Přerov dostati se mohl.*

Na hradě Přerově dne 13. května 1634.

Kašparovi Zbudovskýmu, písaři důchodnímu na Třebíči.

Oznamujiť, že panu strejci svému nejmilejšímu nyní píši a pána prosím, poněvadž mi se zdá k tomu nyní všelijak příhodnej čas bejti, aby mi ty vína, který sem k svý potřebě mimo prodaj zanechati dala a kterýchž ještě něco přes 5 beček jest, sem na Přerov poddanejm. odvezti poručiti ráčil, poněvadž již na ten čas téměř žádnejch vín zde nemáme, nebo, ač sme jich ještě na Brandejse nějakou částku měli, ale ty nám tam vojáci vyžhrali a co nevyžhrali, když odtud táhli, všecky do 10 beček pobrali a s sebou odvezti dali, tak že musím k těmto outěk míti. Protož, ač nepochybuji, žeť pán sám o tom o všem poroučeti bude, však já tě taky napomínám a o tobě nepochybuji, nežli, poněvadž ty vína všecky pod svou správou máš, že taky sám na to pozor dáš, aby se mi ne nějaký zlý a zbryndaný víno, než něco dobrýho, vybralo a odeslalo.

Co se pak dotejče těch vín ku prodeji oddělenejch, které jak's mi psal, na šenk vystavujete, ráda bych, aby mi po této příležitosti oznámil, mnoho-li jich již vyšenkováno jest, neb co ještě z toho počtu před rukami jich zůstává, tak abych se věděla čím při tom spraviti. S tím ꝛc. Datum ut supra.

PS. Poněvadž taky pán můj panu strejci píše a pána za to žádá, aby ten vůz, kterej tam máme a předešle se spravovati dal, při těch fůrách nějakejmi dvoumi koňmi na náklad pána mýho sem dovezti poručiti ráčil, vidí mi se za dobré, když by se to státi mělo, aby nějak knězi Danielovi o tom návěští učinil, jestliže by se s tou příhodností ke mně dostati mohl, že by nebylo mu potřebí pěšky jíti a odsud zase zpátkem s prázdnejmi fůrami by příležitost měl. Však jestliže by psaní naše pana strejce na Třebíči nenalezlo a že by snad pán do Čech odjel, hleď ty s ouředníkem nebo spěšně za pánem je poslati, anebo, otevrouc list můj, podle něho ty věci zaopatřiti, zvlášť pokudž sobě ode pána co o tom prvé poručeno máte, jako i strany toho vozu sem odeslání tak se zachovati.

---

368. *Pertoltovi z Lipého, že s potěšením uvítala zprávu o jeho pozdravení se z krátké nemoci, zmiňuje se o pokřiku a strachu před Turkem.*

Na hradě Přerově dne 15. května 1634.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lipého.

Můj nejmilejší pane bratře! Jistě hrubě sem žádostivě od vás psaní dnešního dne dostala, neb sem oumyslu byla, sama k vám naschvál poslati, abych mohla o vás přezvěděti, poněvadž již prvé od služebníka pána z Kaunic, který zde tyto dni byl, sem to o vás naslechla, že jak ste pominulejch dnů od nás jeli a na Brandejs se dostali, že ste se tam roznemohli, tak že vás na vůz vnésti museli, pročež sem se tudy o vás počala velmi starati. Však v tý posel váš přišel a porozumívaje z psaní vašeho, že ste se se všemi svejmi předce šťastně domů dostali, krom že ta mizerná a bídná podagra vám byla do kolena přišla, tak že ste pro ni za dva dni nemohli na nohu dostoupiti; ale když jen tak milostiva byla a brzy zase pominula, tak že již zase choditi můžete, jsem zase nad tím potěšena a srdečně to ráda slyším i vám toho věrně přeji, pána Boha prosíce, aby vás již před ní za dlouhý čas chrániti a opatrovati ráčil.

O sobě vám, mý srdce, oznamuji, že, chvála pánu Bohu, tak v jednostejným způsobu, jak ste mne odjeli, až posavad zůstávám a, když aspoň hůře se mnou není a předce se tak na stolici vláčím, pánu Bohu z toho děkuji. Se pánem mejm taky se, díka pánu Bohu, již zase polepšilo, tak že v lůži nezůstává a k stolu se nositi dá. Pán Bůh rač dále pomocníkem a opatrovníkem naším bejti. Kdež taky dokládáte, že u vás počíná hrubej pokřik a strach o Turku bejti: neníť to dobrá novina, ale pán Bůh dej, aby ani pravdiva nebyla a my abychom před nimi bezpečni zůstávati mohli, poněvadž prvé dosti trapičů na sobě máme, že není potřebí Turků. Jiného nemaje vám co odsud psáti, s tím vás, můj nejmilejší pane bratře, spolu s sebou k ochraně boží a sebe lásce vaší poroučím. Datum na hradě Přerově 15. Maji 1634.

---

369. *Přeje paní Barboře Kynostové, aby manžel její brzy se pozdravil.*

Na hradě Přerově dne 15. května 1634.

Paní Barboře Khynostové.

Službu ɔc. Urozená paní a přítelkyně má obzvláště milá! Má paní Baruško. Ráda sem od vás psaní dostala a nad tím se z něho potěšila, že ste se, chvála pánu Bohu, šťastně v dobrým zdraví jedouce odsud domů navrátily a že až posavad téhož způsobu užíváte, a tak sem ráda, že mně nemáte předce v čem viny dávati, abyšte pro mne a příčinou mou v něčem takovým nesnesitedlným postaveny

byly; ač že ste o pánu svým hned na cestě zlou novinu dostaly a při svém domů navrácení jej tak těžkýho nalezly, věrně vám tý starosti i jemu takový těžkosti sem nepřála. Však poněvadž již na díle oboje pominulo a zase se s ním polepšuje, ráda to slyším a jemu upřímně toho přeji, maje ku pánu Bohu naději, že mu i dále pomocníkem bejti a jej k lepšímu zdraví zase přivésti ráčí, začež žádám, že ho ode mne pozdravíte a jemu všecko dobrý oznámíte. Já pak, tak jak ste ode mne odjely, při jednostejným způsobu až posavad zůstávám a již, když jen tak se předce šmatlí [sic] a vláčím, to od pána Boha za vděk přijímám. Se pánem mým se, chvála pánu Bohu, taky něco polepšilo, tak že již bez lůže bejti a stolice spolu se mnou užívati může, kterejž vás i pána vašeho zase taky pozdravuje. S tím se vám, má nejmilejší paní Baruško, od pána Boha všelijak dobře a šťastně jmíti vinšuji a nás z obojí strany ochraně boží poroučím. Datum ut supra.

---

370. *Pochvaluje malého Čeňka z Lipého, že ji sám napsal psaní.*

Na hradě Přerově dne 16. května 1634.

Panu Čeňkovi Hovorovi z Lipého.

Můj nejmilejší Čeníčku! Aby zdráv jsouc, dobře se měl, přálať bych toho. Že mi psaní své zdvořilé posíláš a co umíš, ukazuješ, ráda sem je viděla a četla a tudy to poznala, že tě předce skutek chválí, tak tě nemohu než pochváliti, pokudž tak jest, že sám píšeš, žádajeť od pána Boha dalšího prospěchu a umění ve všem dobrém a sama tě taky napomínám, aby v tom pilný býti hleděl, poněvadž to předně tobě ku poctivosti a ku pochvale a potom jinejm ku potěšení sloužiti bude; což když se při tobě bude nacházeti, máš mne vždycky na sebe laskavou míti. A s tím tě, mý dítě, ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 16. dne Maji 1634.

---

372. *Václavu Pelargrusovi, že mu nemůže a nemá z čeho štědré ruky otevříti.*

Na hradě Přerově dne 16. května 1634.

Václavovi Pelargrusovi Litoměřickýmu, preceptoru při Čeníčkovi.

Slovutný příteli milý! Dobrého zdraví ɔc. Psaní vaše ke mně učiněné přijmouce z přečtení jeho co v sobě obsahuje sem porozuměla. A kdež předstírajíce dobročinnost mou, které ste na onen čas ode mne, dokud sem ještě na Třebíči paní byla a vy zůstávaje tam v škole, užili i nyní fedruňku při mně vyhledáváte: i ačkoli já vás sem tehdáž neznala a abych vám co tak mnoho prokázati měla,

v paměti toho nesnáším, avšak poněvadž se sama k tomu znám, co sem kdy mohla, že ráda sem činila, i nyní bych proti tomu nebyla, abych žádosti vaší naplniti neměla. Ale poněvadž sami u sebe to rozeznati a považiti můžete, jakej jest rozdíl mezi nynějším a tehdejším časem, když sem tehdáž statek a důchody v rukou měla a nyní již od kolika let pořád jen na hotovým penízi seděti a v tom se dosti pracně a skrovně obírati musíme, že vám tedy nevím a nemám z čeho pomoci a štědrý ruky otevříti, žádám při vás omluvena bejti, vinšujíce mezi tím, aby vás sám pán Bůh požehnáním svejm naděliti a v vašem předsevzetí vám šťastný prospěch a pomoc svou svatou dáti ráčil. Při čemž se vám od pána Boha na všem dobře jmíti ꝯc. Datum ut supra.

---

372. *Šafářce Perenské strany bílení pláten, setí předív, zaslání maldříků.*

Na hradě Přerově dne 20. května 1634.

Šafářce Perenský.

Kdež mi oznamuješ, že si přízi tkadlcům k dělání již odvedla i taky peřiny odtud, kde schovány byly, vyňala, sem s tím dobře spokojena. Můžeš jak týž peřiny tak i jiný věci, plátno a což kde více bylo, zase to vše do sklepu, tak jak prvé zůstávalo, složiti a opatřiti a co potřebí jest, pěkně vysušiti neb umyti. O peřiny že si se bála, aby jich myši nepožhraly, jestližeť sou v sudech zabedněny byly, nevím, kudy by k nim mohly, však, poněvadž mlčíš a o ničemž neoznamuješ, jestliže se na čem jaká škoda stala, smejšlím taky, že ničeho toho není. Strany bílení pláten že se ještě nesmíte s nimi vyložiti a jich na bílidlo dáti pro vojáky, kteří že se ještě po 5 po 6 okolo toulají: vidí mi se, pokud by tak nebezpečno bylo, že můžete s tím poprodliti, až by třeba po svátcích bylo, snad se ta lůza zatím někam od vás odklidí, poněvadž se potom ještě dosti může vybíliti, nic s tím zmeškáno nebude. Však, když je bíliti budete, nebude ho potřebí přes noc na louce nechávati, než může se vždycky na noc sklízeti a ve dne taky ho hlídati, poněvadž ho nebude na mnoze, jen toliko samá tlustá příze, čeládkám by se potom mohlo nebílený dáti, oni je sobě mohou vybíliti.

Co se setí přediv dotejče, vidím, že dosti sice toho namále máte, což nevím, co je toho, že již teď čím dále rok po roku vždy méněji těch semen sklízíte, jestliže se se mnou o ně dělíte, neb čím to jinejm schází: protož, aby ale z tý trošky k něčemu čáka bejti mohla, hleďte pilností svou to předcházeti a něde [sic] na dobrejch místech zaseti, kde se dobře lny rodívají.

Maldříků že mi neposíláš, dokud ještě tak velký horka nejsou, neráda sem, nebo, budeš-li s nimi na větší horka čekati, netoliko

se zmačkati, než dokonce rozpustiti moci budou: že se vymlouváš, že sou ještě měkký, to nic není než vejmluva; kdyby je byla toliko buď do nějakejch papírů neb do listí zavinula a do něčeho pěkně složila, nic by jim nebylo, neb poněvadž sama o tom víš, že mi je nebožka paní Voršila tak měkký až do Vratislavě beze škody dovezla, když to tak opatřila, ovšem tuto posel v půl druhejm dni byl by je donésti mohl. Protož při nejprvnější příležitosti, opatříce a složíce je tak pěkně, mně sem odešli. Jiný věci, o který sem již Janovi poručila, ať se mi taky, když Cambiag sem pojede, odešli a podlí toho mi oznam, jak při omastku i jiným hospodaříte a ovčák jestliže ovce dojí. S tím ꝛc. Datum na hradě Přerově 20 Maji 1634.

PS. Pro ty maldříky teď ti košíček posílám, tak aby je do něho složiti a pěkně zašiti mohla, aby se k nim nemohlo, kteréž mi také po Cambiagovi odešli a jemu pověz, aby jich hleděl pěkně opatřiti, aby na ně slunce svítiti nemohlo.

---

373. *Paní Bohunce z Žerotína, že kdyby mohla, ráda by s ní do Varů zajela; zmiňuje se o vezení některých pánů z Vídně, děkuje za chřest a prosí, aby ve Varech na ni někdy vzpomenula.*

Na hradě Přerově dne 22. května 1634.

Paní Bohunce z Žerotína.

Má nejmilejší paní dcero! Psaní vašeho sem dostala a že mne ním navštěvujete, vděčně to od vás přijímám a vám z toho děkuji. O vašem pak způsobu, že v svým nedostatku prostředně zdrávy jste, ráda slyším a vám, jestliže tak jest, věrně toho přeji: ale soudím, žeť nejste tak hrubě zdráva, poněvadž vám doktoři do lázně radí, do kterýž poněvadž se vypraviti strojíte, mnohýho štěstí vám k ní od pána Boha vinšuji, aby vám dobře posloužiti a vy lepšího a stálejšího zdraví skrze ten prostředek dosáhnouti mohla. Věřte mi, že bych sobě toho vinšovala, abych mohla s vámi taky tam se dostati a týž lázně užívati, nebo já to při sobě rovně poznávám, poněvadž sem Varům zvykla a teď po tolik let již jich dosáhnouti a užiti pro tyto roztržitý a nebezpečný časy nemohu, že to mýmu zdraví hrubě škodí. Kdyby pán můj tak často neodnepadal a již tak churavej a nestatečnej nebyl, od něhož bych neráda daleko byla, sotva bych se zdržela, abych tam s vámi nejela; ale poněvadž jest taková příčina má nemožnost, musím tak nechati, již pánu Bohu ve všem se poručiti a na jeho samého pomoc očekávati, jak by koli ráčil chtíti se mnou naložiti.

Což vám o sobě oznamuji, že stále již téměř tak velmi ničemná a bídná zůstávám, nyní sice se předce lůže bráním a na stolici se

vláčeti dáti mohu. Dnes sem pouštěla žilou na noze proti tý sciatice, tak jak víte, že sem sobě to za lékařství obrala, ačkoli sic nehrubě mi pomáhá, avšak vždy předce se mi zdá, že tak těžko jako prvé mi nepřichází. Pán Bůh rač mi toho požehnati.

Co mi o novinách oznamujete strany vezení těch některých pánů z Vídně: taky sme již prvé o tom slyšeli od pana Bromvice, který zde jedouce z Vídně se stavoval, i jiní to rozprávěli. Strany pak přitažení tak mnoho lidu do Slízska z druhý strany, to sou již starý noviny, nebo dávno již se tak mluví, než nevím, je-li skutek; tuším, že jen na nás tak strach pouštějí. Pán Bůh rač dále nás sám přede vším zlejm chrániti.

Z odeslání mi psaní od paní hrabinky z Hodic vám děkuji, na kteréž, ač bych odpověď zase dáti chtěla, ale nechtěje vás nyní tím zaměstknávati a vám ji posílati, věda, že z domu odjeti strojíte, zanechávám tak až do nějaký jiný příležitosti. Za špargl vám také děkuji. A s tím se vám, má nejmilejší paní dcero, poroučím, vinšujíce vám šťastnou cestu; věřím, že také, když se vám tam dobře povede a když tak s mnohejm tovaryšstvem, jakž píšete, že se jich tam bude mnoho mejti, vesela budete, i nás nezapomenete. A tak nás z obojí strany k ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 22. Maji léta 1634.

---

374 *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, aby jí kolovraty poslány byly, nařizuje, jaké opatření se má státi v příčině ořechů, setí semence, plátna dělání, dojení ovec, zapřahání volů, udělání 20 maldříků a pokárání Lipchavské šafářky strany dělání omastků.*

Na hradě Přerově dne 26. května 1634.

Janovi písaři.

Psaní tvé při navrácení sem Cambiaga s Johanesem jest mi dodáno, z něhož, co mi po tý fůře posíláš, sem porozuměla i také to všecko tak přijíti dala, kromě kolovratů, ale poněvadž zprávu dávají, že ho pro jiný věci vzíti nemohli, tak aby ho nepolámali, dobře se stalo, však po poslích, tak jakť sem i prvé poručila, mně je odešli, poněvadž se tak nejlépe beze škody donésti mohou. Mandle že si mi v pytli odeslal, protože džbán s nimi se roztrhl, když rostly, tím vy sami vinni jste, že ste mi jich dávno neposlali, poněvadž sem několikrát poručila, abyšte mi po každým poslu něco posílali, což kdyby se bylo stalo, nebyly by nyní tak k zmaření přišly, nebo ne mnoho jich již čím dobrejm užiji; a poněvadž ještě dva džbány vořechů vlaskejch tam zůstávati mají, vyptej se na ně, což nepochybuji, že také v celosti se nacházejí.

Co se pak jinejch věcí a zprávy tvý o nich mi učiněný dotejče, všeho při tom nyní zanechávám, nepochybujíce, že také při tom

všem tak postupovati budete, abych i dále s tím spokojena bejti mohla. Lnu však poněvadž ste nic mnoho nezaseli, hleďte tím více semence naseti, poněvadž se pláten potřebuje i taky konopí na provazy do dvoru a jiný potřeby. Ty plátna pak, który u tkadlců sou, jak hotovy budou, mně o tom oznámiti nepomíjej, tak abych věděla, jak poručiti čeládkám z toho stříhati.

Rejstřík omastku zimního dělání sem taky přijala, na kterýžto omastek přičiň se, aby mohl kupců dostati a dej se po nich ptáti, poněvadž oni sami nepřijdou, leč se jich doptáte a na to pobídnete; nebo předce lépe jest a snáze může se mála odbyti, než aby se potom mnoho spolu nehrnulo.

Ovčák že se ovce dojiti hned po svátcích příštích svatodušních začíti strojí, dobře jest, jen ať jest skutkem a ne s takovejm otálením, jako prvé; ovce, který se dojiti mohou, ty ať se k tomu vyberou, však který by nemohly a ještě s jehňaty malejmi byly, taky nežádám, aby se více se škodou než s oužitkem dálo.

K tomu taky povolení svý dávám, jak žádáš, aby těch 12 volů, poněvadž žádnejch koní ve dvořích nemáte, k tahu užiti dal, poněvadž na tom nic nesejde, rovně se potom předce nebo prodati nebo zabiti dáti moci budou, jen ať se na to pozor dá, aby se s nimi šetrně zacházelo a jich, jak jejich obyčej jest, aby netloukli a nerasovali a některýho třeba neschromili, ty k tomu obzvláštně sám dohlídej, poněvadž víš, jak se na Náměšti dělávalo.

Šafářce poruč, aby mi ještě 20 maldříků takovejch jako nyní udělala, však něco lepších a mastnějších než tyto, poněvadž nejsou co zvláštního a potom, když nadělaný míti bude, ať mi oznámí, tak abych jí poručila, bude-li mi je míti sem poslati, aneb tam pro můj příjezd dochovati, poněvadž na tom jsme, pokudž by v tom vůle boží byla a něco jinýho ku překážce nepřišlo, po některý neděli na Brandejs se vypraviti. S tím ꝛc. Datum na hradě Přerově 26. Maji 1634.

PS. Z toho rejstříku porozumívám, že Lipchavská šafářka strany dělání omastku předce svejm šibalstvím voře, opět po jinejch jest, ale pověz jí, že já na tom nepřestávám, ona ať se mnou nehrá, aby toho zlejm nezažila.

---

375. *Děkuje Rudolfovi hraběti z Valdštejna za odeslané jí víno, spokojuje se slíbenou záplatou peněz jí povinných a píše na konec:*

... O sobě VMti oznamuji, že i se pánem svejm předce tak v jednostejným způsobu, jak sem prvé VMti psala, zůstávám. Pán Bůh rač dále pomocníkem naším bejti, kterejž pán můj VMti i Její Mti paní manželce VMti a mé velice milé paní tetě spolu se mnou své hotové služby s žádostí od pána Boha všech dobrejch věcí vzkazuje.

*

Dítek svejch, žádám, račte také na mém místě políbiti a pozdraviti. S tím se VMti, můj nejmilejší pane strejče, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji a s VMtí šťastného a potěšitedlného shledání sobě žádám. Datum na hradě Přerově 26. Maji 1634.

PS. Toto psaní včera večer sem shotoviti dala a jak se mnou a mým pánem stálo, VMti v něm oznámila; ale dnes ráno, když sem je podpisovala, zarmouceně VMti o svým nejmilejším pánu oznamuji, že jest se tohoto rána velmi těžce v jakousi těžkost a mdlobu, že sám o sobě nic nevěděl a hned zmrtvěl, nenadále roznemohl a posavad málo se s ním polepšilo, tak že já tudy u velikém zkormoucení a žalosti postavena sem, nevědouc, jak dále s ním pán Bůh naložiti ráčí, avšak pánu Bohu se důvěřuji, že se nade mnou i nad ním smilovati a jeho lékařem bejti ráčí. Více pro tu příčinu VMti psáti nemohu.

Datum na hradě Přerově 26. dne Maji 1634.

---

376. *Oznamuje paní Marii hrabince z Hodic o nemoci manžela svého, kterýž svoluje, aby v Brně v domě jeho s rodinou zůstávati mohla etc.*

Na hradě Přerově dne 29. května 1634.

Paní Maryji Anně hrabince z Hodic.

Psaní vašeho, má nejmilejší paní dcero, kteréhož jest datum v Znojmě 5. dne tohoto měsíce máje, pominulejch dnů skrze paní Bohunku mi odeslanýho, sem dostala; a poněvadž sem k dání vám na ně odpovědi žádné příležitosti neměla a skrze touž paní Bohunku se to zase, poněvadž do Teplice odjela, státi nemohlo, očekávala sem, až by se mi dále nějaká příhodnost k vám trefila. I poněvadž jeden dobrý poctivý člověk u mne zde byl, nechtěla sem pominouti toho skrze něj vykonati a vám k žádosti vaší o způsobu svém a pána svýho oznámiti: což před vámi netajím, že jest se pán můj pominulou sobotu ráno nenadále a hrubě těžce na jakousi těžkost a mdlobu roznemohl, skoro bych říci mohla, že až k smrti nemocnej byl a celej ten den v tom tak trval, že jest mnoho sám o sobě ani nevěděl, což sem já tudy velice zarmoucena a žalostí naplněna byla a hned v noci pro doktora Vaderborna do Olomouce poslala, kterejž taky přijel, ale, chvála pánu Bohu, včera i dnes se s ním zase polepšuje. Podlí toho o mně dobře souditi můžete, jak já se míti mohu netoliko s svejmi vlastními bídami a těžkostmi, než když k tomu ještě takový veliký žalosti mne potkávají, však poněvadž již něco lépeji se pánem jest, mám naději ku pánu Bohu, že i dále pomocníkem a lékařem jeho bejti a nás spolu do vůle svý svatý opatrovati ráčí.

O vás sem to, má paní dcero, ráda uslyšela a vám toho z upřímného srdce přeji, že spolu s svejmi domácími zdrávi zůstá-

váte, nad čímž jsouc potěšena, aby vám pán Bůh na další časy toho dobrého udělovati ráčil, věrně toho žádám. Že pak se spolu neshledáváme, tomu již nevím co jiného říci, než spolu s vámi pánu Bohu se v tom poručiti a strpení míti, až nám k tomu sám dopomoci a přijíti dáti ráčí.

Co se žádosti vaší na postškryptě obsažený a na pána mého skrze mne vzložený dotejče, pokudž by nějaký další nebezpečenství do země skrze lid vojenskej přišlo a vy někam jinam před nebezpečenstvím se obrátiti museli, majíce oumysl do Brna se dáti, aby vám tam pán v domě svým dvou pokojů k bytu vašemu propůjčil: tak sem učinila a se pánem o to promluvila, kterejžto vám zase nemocný svý služby a všecko nejlepší dobré vzkazuje a podlí toho, že se sice pánu vidí, kdyby co takovýho (od čehož pán Bůh zachovej) nastati mělo, že by vám mnohem lépe a bezpečněji v Znojmě než v Brně zůstávati bylo, poněvadž tam dále v straně jest a odtud že byšte i do Vídně i do Uher i jinam blíže měli; avšak že proti tomu není, aby vedle žádosti vaší k tomu povoliti a vám týchž dvou pokojů v dotčeném domě svým Brněnským přáti neměl. Pročež jestliže byšte se tam nadepsanejm způsobem dostati měli, že byšte mohli ve dvou pokojích v domě jeho, v kterým sami bejváme, v druhým štoku nad maštalemi v těch hořejších byt sobě vzíti, že pán k tomu povolení dává, poněvadž jinších pokojů, jestliže by snad k tomu přišlo, že bychom se sami tam dostali, zanechati musí a druhej podlejší Kotlařovskej dům paní Bohunce k užívání puštěnej jest. Tak sem vás toho k odpovědi na žádost vaši tajiti pominouti nechtěla; však jestliže byšte mi napotom oč tak pilnýho psaly, že byšte na to odpovědi žádostivy byly, bylo by nejlépe, abyšte naschválního posla s tím poslaly, tak abych vám zase časně odpověď dáti mohla. Panny dcery své, žádám, že ode mne velice i vnuček svejch malejch pozdravíte. A s tím nás z obojí strany k ochraně pána Boha všemohoucího poroučím. Datum na hradě Přerově 29. dne Maji 1634.

---

377. *Nařizuje Kašparovi, písaři na Třebíči, aby darovaných 100 zl. panu Ladislavovi z Šlejnic, kterýž lidem vojenským oloupen byl, ihned odeslal.*

Na hradě Přerově dne 29. května 1634.

Kašparovi, písaři na Třebíč.

Oznamujiť, že slyšíc o veliké nouzi, nedostatku a nemoci pana Ladislava z Šlejnic i neštěstí, které na pána skrze lid vojenskej dokročilo, tak že ze všeho od nich obrán jest, čehož já věrně pánu nepřejíc a nemaje mu čím jinejm v takovým jeho způsobu pomoci, 100 f. mor. pánu posílám a tobě poroučím, aby hned, jak tě toto psaní dojde, vezmouce z toho, co mně má z statku Třebíckýho od pana

Rudolfa hraběte z Waldštejna, pana strejce mého, za pominulej termin svatojiřskej roku tohoto položeno bejti, takovejch 100 f. je po někom jistým, poněvadž sám, jakž's mi psal, pro služby panský nikam odjeti nemůžeš, buď z zámku neb z města, kterýmu by se to svěřiti mohlo, témuž panu Ladislavovi z Šlejnic, vyptaje se místně, kde by pán nyní zůstával, ač mně se zpráva dává, že by na Bítově byt měl, avšak kdekoli buď, tam neb jinde, jak se doptáš, jménem mým a na můj náklad odeslal a pána ode mne pozdraviti dal s oznámením, že mu takovýho neštěstí věrně nepřeji a hrubě ho lituji, takovejch pak 100 f. mor. že pánu daruji s tím zakázáním, v čem bych jiném mohla, že ráda pánu pomoci podle možnosti své hotova sem. Proti kterýmž penězům nechť ten vyslanej nějaký rekognicí ode pána žádá, tak aby se vědělo, že sou týž peníze pánu odvedeny, a ty mi ji potom v hotovejch penězích odvésti mohl. S tím ɔc. Datum ut supra.

---

378. *Oznamuje paní Evsebii z Kounic o nemoci manžela svého, potěšuje ji v příčině statku Brodského a prosí, aby k ní přijela a léčiti pomáhala manžela jejího.*

Na hradě Přerově dne 1. a 2. června 1634.

Paní Euzebiji z Kaunic.

Službu ɔc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Zdraví ɔc. Byla sem sama oumyslu k VMti naschvále posla vypraviti, chtíce VMti o svý veliký starosti a žalosti, v níž příčinou nemoci svýho nejmilejšího pána postavena sem, oznámiti a rady od VMti žádati. Však v tom mne psaní od VMti došlo, pročež to při té příležitosti činím a před VMtí lítostivě netajím, že týž můj pán v pominulou sobotu ráno nenadále na jakousi těžkost a mdlobu těžce se roznemohl a v tom tak celej den trval, že sám o sobě téměř nevěděl; potom pak dále vstoupila mu ta těžkost do nohy a začervenala se hrubě a to posavad trvá, však nemůže se věděti, co jest, jestli růže čili podagra, aneb co jinýho, ač, poněvadž již i do druhý nohy mu to přišlo, tak se mi zdá, což i doktor Vadeborn, který u pána jest, praví, že předce jedno s druhým podagra s růží bejti musí, skrze což jest pán již hrubě ztrápenej a zemdlenej, nebo ve dne ani v noci nic spáti nemůže a téměř oddechnutí žádnýho nemaje velikejch bolestí okouší. Pročež v veliké starosti zůstávám a VMt prosím, neračte mne radou svou opouštěti, nýbrž něčím fedrovati, nebo nemohu VMti dosti o svý žalosti vypověditi, jakou tudy mám, pána Boha prosíce, aby sám ráčil pomocníkem a lékařem jeho bejti a mne také brzy potěšiti.

VMt že pak se panem manželem svejm a mejm velice milejm panem ujcem i se všemi svejmi račte dobrého zdraví užívati, ráda

sem to uslyšela a netoliko věrně VMti takovýho dobrýho způsobu přeji než i na budoucí časy upřímně toho od pána Boha vinšuji.

Co mi zatím obšírně račte oznamovati, kterak se VMti a panu manželu VMti se panem Vilímem, bratrem panskejm, v příčině statku Brodskýho vede: věrně toho VMti nepřeji a z toho sama souditi mohu, žeť málo v něm upřímnosti k VMti bejti musí. Než zdá mi se, že taky VMt i pan ujec příliš se ho račte báti a že on chce více VMti ustrašiti, nežli snad bude moci toho skutkem dovésti a nevím, aby co jiného bylo, než to. Ale já nesmejšlím, aby hned mohlo po jeho vůli bejti, by pak on jak chtěl hrozil, že tu i jiné to vznese [sic] a sobě po svý vůli s VMtí zajíti troufá, neví, jak mu sedne; sou nyní takový časy, že musí i k tomu chvíle bejti, může se s tím prodliti, on snad zatím ochlapne [sic] a se rozmyslí. A pakli bude chtíti Brod míti, musíť také to učiniti, na čem byšte ráčili moci přestati; nebo jako by on nerad od svýho upřahnutí upustil, tak VMti jemu tím povinni bejti neráčíte tak činiti, jak on chce míti, začež já pána Boha žádám, aby sám VMtem šťastnejm pomocníkem bejti ráčil, tak abyšte beze škody a outisku ráčili moci svýho užiti. Více VMti o tom pro svou nynější velkou nemožnost, starosti a zaměstknání nemohu psáti, poněvadž taky vždycky u pána sem, než tolikéž do šťastnýho shledání toho zanechávám. Jakž pak že ste ráčili oumyslu bejti se panem manželem svým na tyto příští svátky k nám sem přijeti: kdyby se stalo, velikou milost byšte mi byli tím prokázati ráčili, nebo vím, že byšte mně v tomto mým zarmouceným způsobu a nedostatku pána mýho platně raditi moci ráčili, ale poněvadž ste příčinou takovejch zaměstknání svejch ráčili musiti od svýho naměření upustiti, věda, že se to zoumyslně od VMti neděje, nevím tomu co říci, než při tom toho pozůstaviti a očekávati, až by to pán Bůh dáleji způsobiti ráčil.

Pán můj VMti i panu manželu VMti a mýmu velice milýmu panu ujci svý bídný a nestatečný služby a já tolikéž všecko nejlepší dobré vzkazuji. Dítek a sirotků svejch račte taky ode mne pozdraviti. S tím se VMti, má nejmilejší paní teta, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 1. Juni 1634.

PS. Však nicméně, majíce já k VMti tu velkou důvěrnost, naschvále a stiežně k VMti na koni teď posílám a VMt, má nejmilejší paní teta, prosím, že tak, jak nejvejš možné jest, pro mne to učiniti, a jestliže by to s velikou nepříležitostí VMti nebylo, na panu ujci se vyprositi a ke mně, dá-li pán Bůh zejtra, aneb co nejdříve možné jest, přijeti sobě stížiti neráčíte: nebo VMti žalostivě s mnohejmi slzami oznamuji, že čím dále hrubě sobě můj nejmilejší pán stejská a bolesti se mu vždy více rozmáhají, a já již bídná žena nevím sobě sama jaký rady dáti, poněvadž i doktor ode mne včera po

napsání tohoto listu odjel a déle zde zůstati nechtěl. K VMti po pánu Bohu vždy tu důvěrnost mám, že mne a pána mýho v naší veliký bídě neračte opustiti a poněvadž račte sama těžce na růži stonávati, podlí toho račte taky věděti, jak tu bolest hojiti a jaký líkařství s sebou vzíti. S tím VMt pánu Bohu poroučím, on račiž šťastně VMt sem doprovoditi. Datum postškrypty 2. Junii anno 1634.

---

379. *Přeje paní Bohunce z Žerotína, aby lázně v Teplici šťastně pro zdraví své užila, prosí, aby až lázeň svou dokoná, k ní přijeti neměškala, poněvadž manžel její těžce jest nemocen.*

Na hradě Přerově dne 3. června 1634.

Paní Bohunce z Žerotína.

Má paní dcero! Z psaní vašeho od 30. Maji z Birevartu mi učiněnýho a mně včera dodanýho ráda sem se toho o vás dočetla, že ste se již šťastně tam do Teplice dostaly i taky jak jí užíváte a dále užívati máte, že mi o všem i vlastnostech jejích v známost uvozujete, vděčně to od vás přijímám a vám z toho děkuji. Ku kteréžto lázni jak prvé, tak i nyní mnohýho štěstí a prospěchu vám od pána Boha vinšuji a aby vám dobře posloužiti a vy tak dobrýho zdraví skrze ni nabýti a dosáhnouti mohly, jak byšte sobě toho samy vinšovaly, jistě žeť bych vám toho upřímně přála. Mně že byšte toho přály, abych se tam byla taky dostati mohla, že byšte mi samy vodu nositi a sloužiti chtěly: děkuji vám z tý lásky a přijímám vůli za skutek a, poněvadž to bejti nemohlo, musím to již pánu Bohu poručiti. Kdež ste pak o mně a pánu věděti žádostivy, s žalostí vám oznamuji, že se bídně máme, jedno já sama s svejmi nedostatky, a více o svýho nejmilejšího pána od dnes tejdenka těžce nemocnýho v veliké starosti postavena jsem. Nejprvé jest se hned ráno v sobotu nenadále tak hrubě těžce na jakousi velkou těžkost vnitřní a mdlobu roznemohl, to mu téměř tak celej den trvalo, že málo sám o sobě věděl, potom když se z toho trochu probral, vrazila se mu nějaká oteklost do pravý nohy pod kůtkem, jako by růže byla, tak se začervenala, však jestliže růže jest či podagra, aneb co jinýho při tom, nemůžeme toho vyšetřiti, poněvadž to až posavad jednostejně trvá a velikou nesnesitedlnou bolest ve dne i v noci pánu působí a žádnýho oddechu mu nečiní, kudyž jest již tak velice zemdlenej a ztrápenej, že bych přála, abyšte sama přítomna bejti a viděti mohly, jakýho trápení okouší, tak že na něj často s slzami hleděti musím, a zvláště jsouc já tak samotna a nemaje žádnýho k radě a ku pomoci, nevím sobě sama jaký jiný rady dáti, než ku pánu Bohu o pomoc volati. Doktor Vadeborn, ač tu dvakráte ten tejden u pána byl, však jak víte jejich obyčej, že přijede, nakoukne a nic nespraví, tak taky on udělal; kdyby pán Bůh sám neretoval, špatná

jejich pomoc jest. Včera sem poslala již na Brod stiežně na koni ku paní z Kounic, prosíce ji jak nejvejš možné, aby ke mně přijela a mne se pánem mejm radou svou v takový bídě vší neopouštěla, poněvadž ona taky tak těžce na růži stonává a na ty i jiný těžkosti se rozumí: vzkázala mi dnes po vyslaným mým, že i se pánem svejm jede a okolo 2. neb 3. hodiny s poledne zde bejti strojí, čekám ji jistě s radostí. Kdyby možné bylo, abyšte i vy přítomny a mně nápomocny bejti mohly, srdečně bych nad tím potěšena byla, ale poněvadž vím, že to sotva nyní může bejti, kdybyšte, začnouce svý kúry užívati a se mejti, měly tak nechati, že by vám to hrubě k zlýmu sloužiti mohlo. Prosím však, když byšte šťastně lázeň svou dokonaly, abyšte předce s příjezdem svejm nemeškaly, neb bych se velmi ráda s vámi shledala; hrubě se obávám, aby toto nebyla nemoc taková jako léta 1627, tak, jak víte, že potom musili pánu nohu otvírati, což nevím, jak by mohl nyní pán již snésti a vystáti; ale pán Bůh rač dále přede vším nebezpečnejm chrániti a sám jako nejlepší lékař ty všecky bolesti brzy odníti a dáti vám v lepším způsobu, kdykoli přijeti moci budete, nás naleznouti. Více, kdybych i nejraději chtěla, poněvadž času nemám, nemohu vám psáti. Toto všecko sem vám tak oznámiti chtěla, abyšte, jak samo v sobě jest, o nás věděti mohly a se za nás pánu Bohu modlily. S tím se vám, má paní dcero, poroučím a s vámi šťastnýho shledání sobě vinšuji. Datum na Přerově 3. Junii léta 1634.

---

380. *Prosí Pertolta z Lipého, aby ji navštíviti nemeškal, poněvadž manžel její těžce onemocněl.*

Na hradě Přerově dne 5. června 1634.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lippého.

Mý nejmilejší srdce! Abyšte, zdrávi jsouc, mohli se všelijak dobře i lépe jmíti, nežli já se nyní mám, přála bych vám toho srdečně ráda. Naschvále stiežně k vám, můj nejmilejší pane bratře, teď posla posílám a s nemalou žalostí před vámi netajím, že svýho nejmilejšího pána více než od týhodne těžce a nevypravitedlně nemocnýho mám, totiž v sobotu tejden, jak jest se roznemohl, hned ráno, když ještě v lůži byl, nejprv na něj jakási těžkost veliká a mdloba přišla, potom se mu na pravý noze růže vyvrhla a posavad trvá i jiný těžkosti čím dále k tomu přistupují, tak že nemohu vypraviti, jak jest hrubě zemdlenej a ztrápenej, že často s pláčem na jeho bídu hleděti musím a kdybych se netěšila boží pomoci, řekla bych, že smrtedlně nemocnej jest; tak že já u veliké starosti a žalosti tudy sem postavena. Ale pánu Bohu silně a doufanlivě věřím, že se ráčí nad ním i nade mnou smilovati, pánu jeho těžkosti a bolesti polehčiti, z nich šťastně pozdvihnouti, zase pozdraviti a mne

tudy potěšiti. O čemž, abyšte vědomost měli, jak s námi stojí, nechtěla sem toho před vámi, můj nejmilejší pane bratře, slzavě tajiti a kdyby možné bylo, vinšovala bych sobě, abyšte se sem dostali a mne v takovým zarmouceným způsobu a pána mýho v jeho nemoci navštívili; jakož pak vás za to žádám, pokudž byšte zdrávi byli a s vaší velikou nepříležitostí to nepřišlo, abyšte se k nám vypravili a nás bídné navštívili, aspoň toliko sám bez mnohejch jinejch, leč byšte paní Mařičku svou s sebou vzali, i taky aby to v tejnosti bylo a mezi jiný nemnoho šlo pro všelijaký příčiny, což pokudž, jakž věřím, od vás se stane, pána Boha žádati chci, aby vás šťastně sem přivésti a mně se s vámi v potěšitedlnějším způsobu, nežli vám nyní o něm píši, shledati dáti ráčil. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 5. Junii 1634.

PS. Po napsání tohoto listu, když již posel měl s ním vypraven bejti, dostal se sem váš pan Adam, od něhož sem, v jakým způsobu se všemi svými zůstáváte, ráda se dověděla i také tomu porozuměla, že hned ráno zase k vám trubače vypraviti strojí. Protož soudě, že skrze tu příležitost dříve nežli po poslu vás toto psaní dojíti moci bude, vám je po něm posílám.

---

381. *Paní Bohunce z Žerotína o nemoci svého manžela; přeje jí, aby šťastně užila lázně Teplické ɔc.*

Na hradě Přerově dne 8. června 1634.

Paní Bohunce z Žerotína.

Této chvíle, má paní dcero, psaní od vás po pacholku vašem sem dostala a z něho tomu porozuměla, kterak, dovědouce se o tak těžký nemoci pána mýho nejmilejšího a pana otce svýho, velice nad tím zkormouceny jste a mnohou žalost a bolest srdce skrze to nesete: čehož všeho vám dobře věřím, nebo máte ty příčiny k tomu, na čemž vám taky mnoho záleží, a že byšte se pak tak rády, by možné bylo, ihned sem dostaly i svý lázně zanechati a pánu přítomny bejti chtěly, ale poněvadž nesmíte toho přes zápověď panskou učiniti, tak že vás to více ještě kormoutí, takť jest sice, čehož bych já vám věrně přála, vědouc, že byšte nám v tomto našem bídným způsobu osobou svou velmi pohodlny bejti mohly; však poněvadž i nyní pán toho potvrzuje a vám píše, že nechce tomu, abyšte vy odtrhováním se od svý lázně tudy v jaký nebezpečenství života se vydávati měly, již tomu nevím co říci; když to jináče nemůže bejti, již se musíte taky pánu Bohu v tom poručiti a tý příležitosti dočekati. Abych vám pak měla o všecky tý nemoci panský po pořádku, jak se v ní se pánem od začátku jí až dosavad dálo, psáti, bylo by toho dosti mnoho, ale poněvadž nemám k tomu tak mnoho chvíle a času, toliko summovně mimo to,

co sem vám prvé již psala, vám oznamuji, že velikejch sice bolestí a trápení téměř nesnesitedlnejch již v ní pán okusil, však, poněvadž se mu ta oteklost červená na noze zbírala a již mu ji v outerej, totiž před včerejším k víčerou, hned jak doktor z Olomouce s barvířem přijel, otevřeli, trochu se, chvála pánu Bohu, zdá s ním lechčeji bejti, ale i tak ještě nemalejch bolestí zakouší, jsouc při tom i velmi zemdlenej, jakž to samy můžete posouditi, tak že nemůže sebou sám pohnouti pro svou bídu, jen kde ho na prostěradle z lůže na lože přeložiti dám.

Doktor Vaderborn při něm s jedním barvířem zůstává a s naším barvířem tu bolest hojí. Podle čehož máme ku pánu Bohu všickni tu silnou a doufanlivou naději, že bohdá hůře nebude, ale den ode dne vždy lépe a že ty všecky bolesti pomaly odejdou a pán zase s pomocí boží skrze ty prostředky, kterých při něm užíváme, lepšího zdraví nabyti a dosáhnouti moci bude, což pán Bůh račiž sám, jako nejdokonalejší lékař, šťastně způsobiti. Amen.

Paní z Kaunic taky ještě u mne jest a mně v týto mý starosti a pánu v jeho těžkosti jak radou tak i jinou pomocí svou hrubě platna a pohodlna; jistě, kdybych jí tu neměla, nevím, jak bych všemu sama s svou bídou a nestatečností odolala. Pán Bůh račiž jí to sám odplatiti.

Vy pak, poněvadž nemůžete a nesmíte nyní na cestu se vydati a sem přijeti, pán Bůh račiž vám pomocníkem při vaší lázni bejti, ji šťastně dáti vykonati a, když s ní hotovy budete, brzy vás sem k nám v dobrém způsobu přivésti a nás v podobném dáti vám naleznouti, což kdykoli se stane, s potěšením vás uhlídám a jistě žádostivě na vás očekávám a očekávati budu. S tím se vám, má paní dcero, a modlitbám vašim, abyšte je pilně za nás konaly, poroučím. Datum na hradě Přerově 8. Junii 1634.

---

382. *Pertoltovi z Lipého, že nepřeje si, aby pro vykonání návštěvy v nějaké nebezpečenství se vydával; podává mu zprávu o nemoci svého manžela.*

Na hradě Přerově dne 9. června 1634.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lippého.

Můj nejmilejší pane bratře! Tohoto rána sem od vás psaní dostala a z něho tomu porozuměla, pro který příčiny nelze vám nijakž nyní na cestu se vydati a mne se pánem mejm v tomto jeho bídným a nemocným způsobu, tak jakž byšte to rádi vykonali, navštíviti. I ačkoli sice já i pán můj hrubě rádi bychom vás uhlídali a s vámi se shledati a potěšiti žádostivi byli, ale poněvadž jest taková v tom příčina a překážka, že pro lid charvatskej, kterej okolo vás přitáhl a tak zle hospodaří, nelze žádnýmu z domu se

bez nebezpečenství vyskytnouti, a já ani pán můj nepřáli bychom, abyšte příčinou naší več takovýho přijíti měli, před čímž vás pán Bůh uchovej, již tomu nevím co říci, než na ten čas vůli od vás za skutek přijímám a, kdykoli by vaše příležitost lepší k tomu sloužila, že to nahradíte, se důvěřuji. O svým pak nejmilejším pánu vám oznamuji, že jest předce hrubě bídnej a od mnohejch bolestí již tak ztrápenej a zemdlenej, že nemůže sebou hnouti, jen kde ho na prostěradle z lůže na lože přeložiti dám. [Podává zprávy o léčení, jako v předešlém listu.] Pán můj vám svý bídný a nemocný služby i se paní Mařičkou vaší, (kteréž, žádám, že taky ode mne pozdravíte) vzkazuje a z tý citedlnosti, kterou nad jeho bídou máte, děkuje.

S tím se, můj nejmilejší pane bratře, lásce vaší, nás pak společně k ochraně boží poroučím a potěšitedlného shledání s vámi sobě vinšuji. Datum na hradě Přerově 9. Junii 1634.

---

383. *Schvaluje Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, opatření proti loupežívým vojákům učiněná, nařizuje, aby jí odeslány byly ořechy vlaské a maldříky ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 12. června 1634.

Janovi písaři.

Že okolo vás takový strachy a nebezpečenství sou a vůkolí mnohý místa že vojáci již vyrabovali, to jest věc těmito časy již obyčejná, pročež není se čemu při tom hrubě diviti; vám že se taky tím hrozí, že do Brandejsa vpadnouti a tam tolikéž učiniti chtějí, ale pán Bůh rač před tím zachovati a vás všecky na další čas opatrovati. Vy se taky však sami všelijak na pozoru mějte a leckomus se ustrašiti nedejte, i, co kde můžete, zastrčiti a zaopatřiti hleďte, jakož pak že ty věci který prvé před podobnými nebezpečenstvími v straně schráněný zůstávaly, zase ste schovali, dobře se stalo, dokud by trochu bezpečněji nebylo. Dobytky ze dvora Lipchavskýho že musí pro takový loupeže a zajímání dobytků v lesích zůstávati, taky jest lépe, že se jim předce na vočích nenechávají, když jináč bejti nemůže, snad to nebude na dlouze; že týž dobytky některý počaly odnepadati, neráda slyším, však že již zase zdravější sou, pánu Bohu z toho děkuji, žádaje, aby ráčil při všem sám dalším opatrovníkem a pomocníkem zůstávati.

Dále píšeš mi, že mi po tomto poslu čtvrtý kolovrat posíláš: oznamujiť, že není dodán a poněvadž se posel vymlouvá, že ho před deštěm kdesi ve vsi zanechati musil, pročež nechť jest to tak opatřeno, aby k zmaření nepřišel, a jemu poruč, poněvadž jest po něm poslán a jemu odveden, ať se on o to stará, jak by jej sem donesl.

Ty vořechy vlaský a lískový, jichž ještě, jakž píšeš, tři dčbány za klíčníkem před rukami jest, mohl's dobře sem při tý fůře, která těchto dnů z Brandejsa sem byla, poněvadž si dosti místa na ní pro ně měl, odeslati, ale když se nestalo, mysli na to, aby mi je tím dříve po poslích sem poslal, po každým ale dčbán nebo dva spolu v nějaký putně a potom dále ostatek, nebo čekati s nimi na přijezd náš, daremní jest, přišly by rovně tak v zkázu jako mandle, kdyby se dlouho chovaly, lípe, aby se něčím mohly užiti.

Maldříky poněvadž již šafářka před rukami má, poruč jí, ať mi je taky, složíc tak do košíku neb do něčeho jinýho, jako předešlý, odešle, poněvadž o našem příjezdu na Brandejs ještě se nic věděti nemůže a nevím, aby z něho co tak brzy bylo, jsouc pán tak nemocnej.

Strany ovčáka oznamuješ mi, že tři kopy ovec již dojiti začal a šafářce do Perný mlíko že odvozuje, což jest sice dobře, ale poněvadž s ostatkem mlčíš a nedokládáš, jak na mnoze týhož mlíka odvozuje a jak s ním šafářka postupuje, protož to učiň při další příležitosti a mně o tom oznam.

Těch kapounů aby se předce ale půl kopy nadělati mohlo, o to se všelijak přičiň. S tím ꝯc. Datum na hradě Přerově 12. Junii 1634.

---

384. *Omlouvá se paní Dorotě Třemešské z Řehnic, že jí poskytnouti nemůže žádanou pomoc.*

Na hradě Přerově dne 12. června 1634.

Paní Dorotě Třemešské z Řehnic.

Službu ꝯc. Urozená paní teta má zvláště milá! Zdraví ꝯc. Psaní vaše, jehož datum v Turnově 12. dne Aprilis roku tohoto, teprv včerejšího dne sem dostala a žádosti vaší, v něm obsažené a na mne o fedruňk a pomoc s předkládáním nynějších vašich nedostatků a potřebností vzložené, z něho vyrozuměla. Ku kteréžto žádosti vaší v pravdě ráda bych tak učinila a vám něčím v takové potřebě vaší nápomocna bejti chtěla, ale jest vám nepochybně také vědomé, že já rovně od kolika let, statků a důchodů žádných nemaje, všecko na hotový peníz s svejm nejmilejším pánem a mnohejmi, který okolo sebe máme, se vychovávati a živi bejti a já toliko na tom, co se mně z statku Třebíckýho vydává, přestávati musím a mnohejm jinejm, kteří podobnejm způsobem jako vy ode mne toho užiti žádostivi sou, již čím pomáhati nemám, nýbrž jim se v tom omlouvati musím; a obávám se, pokudž by tyto těžkosti na dlouze trvaly, poněvadž věci naše, který sme s sebou ven z země vzali, všecky ve Slízsku zůstávají a my k nim pro nynější nebezpečenství nemůžeme, abychom naposledy nemusili sami nedostatku snášeti.

A tak že dotčené žádosti vaší, jakž bych ráda, nemohu skutkem naplniti, přátelsky při vás v tom omluvena bejti žádám. Než poněvadž, jak samy toho v psaní svém dotejkáte, na panu Rudolfovi hraběti z Valdštejna, strejci mým, dobrýho pána a přítele máte, a pán pana manžela vašeho často v službách svých užíval a nepochybně posavad užívá: mně se zdá, pokudž byšte čeho takovýho žádostivi byli, kdybyšte se ku pánu v takový příčině obrátili, že byšte mnohem snáze toho při pánu užiti a dosáhnouti mohli, jakožto tom, který jak statky v Čechách má, tak i statku mýho Třebíckýho zcela a zouplna sám, mimo to, co se mně z něho vydává, v užívání jest, nesmejšleje, aby měl pán proti vám a pánu vašemu tak nemilosrdnej bejti a v tom vás oslyšeti. Já pak, že vás nemám čím, jakž dotčeno, fedrovati, žádám vždy při vás v tom omluvena bejti. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 12. Junii 1634.

---

385. *Oznamuje Martinovi komorníku do Vratislavě o nemoci manžela svého; nařizuje, aby knězi Justinovi a knězi Hronovskému a ženě kněze Jakuba něco másla daroval, sýry mezi čeládku rozdělil a také na paní Evu s něčím pamatoval, kvítí, koření, ovoce ze zahrady aby prodáno bylo; všecky aby pozdravoval a oznámil jí o zdraví všech.*

Na hradě Přerově dne 14. června 1634.

Martinovi komorníku.

Psaní tvá rozdílná jedno od 13. a 28. Aprilis i potomně jiné poslednější mně dodány byly, avšak že až dosavad žádný odpovědi na ně ani jinýho psaní si ode mne nedosáhl a tak dlouho žádný posel k vám od nás vypraven není, což již sice od několika nedělí vykonati sme oumyslu byli, nejsou toho jiný příčiny, než jak na díle tito nynější časové nebezpeční, tak i naše častý a téměř ustavičný nemoci. Jakož pak, vypravujíc nyní tohoto naschválního pro vyzvězení o vás, jak se s vámi tam děje, netajím před tebou, že pán teď od soboty minulý na třetí tejden již z lůže ani nevstává a hrubě těžce, jak se říci může, hned na smrt tak za dvě neděle pořád nemocnej byl, svalila se mu růže s nátchou do nohy pravý, tak že mu doktoři a barvíři musili tu nohu otvírati, kudyž pánu veliký ane snesitedlný bolesti přišly. Ale pán Bůh račiž z toho nevýmluvně pochválen bejti, že jest to z milosti své hojné ráčil sám způsobiti a dáti, že se se pánem zase trochu polepšuje, ačkoli sice pro velkou ještě bolest a mdlobu nemůže se pán ani hnouti, jen kde ho na prostěradle přeloží. Však ku pánu Bohu celou důvěrnost a naději mám, že mu dále šťastným pomocníkem bejti, větší síly a čerstvosti udčliti a k lepšímu způsobu zase navrátiti a dopomoci ráčí, já taky s svejmi takovejmi starostmi a jinejmi bídami sotva že se vláčím. Pán Bůh sám dále pomáhati rač.

O čem si mi pak v dotčených psaních psal, všemu sem vyrozuměla, ale nyní, poněvadž k tomu čas neslouží, na všecko zejména odpovědiť dáti nemohu, nežli že ste vy všickni až do toho času zdrávi byli a v dobrý míře se vynacházeli, ráda sem to uslyšela a vinšuji, aby vás pán Bůh při tom posavad i na další časy zachovávati ráčil. O tobě já taky jinýho smýšlení nemám, než že, tak jak se ohlašuješ, pilností svou věci naše tak opatrovati hledíš, aby na nich žádné škody se nedálo a jako bychom my sami přítomni byli, vážíc sobě, jak dokládáš, nejvíce toho, aby sobě dobrý svědomí tudy a dobré jméno zachovati mohl, což samo pravé jest, a když se tak v tom chovati budeš, žádnýmu jinýmu nežli tobě pochvala z toho následovati bude, tak žeť mimo to co jiného v té příčině poroučeti nemám.

Jakož si mi taky psal, že kněz Justin a kněz Hronovskej za to žádají, abych jim od toho másla, který tam zůstává, k jejich potřebě něco prodati povolila, dokládaje, že se týž máslo tak pokazí; což nesmejšlím, pokudž je jen dobře, jak náleží, chováte a opatrujete. Pozdrav jich i manželek jejich ode mne a co se týž žádosti jejich dotejče, ačkoli sic nemůže tak naplněna bejti, jak toho žádají, abych měla takový máslo prodávati, poněvadž ne na prodej, nežli k vlastní svý a domácích svých potřebě sem je přivezti dala: ale jsouce volna a ráda to činiti, co může bejti, že tobě o tom poroučím, což přítomně a na tento způsob činím, totiž, poněvadž takovýho másla 2 velký štandlíky zůstávají, budeš moci jeden z nich, který méně drží, vzíti a jim každýmu polovici rozděliti a odvésti, což, že žádám, aby za vděk (poněvadž, jakž mohou sami znáti, v tento čas tak bejti nemůže jako jindy) přijali. Druhej pak štandlík zanechejte a užívejte k svý domácí potřebě, pokudž by vám již jiný máslo vyšlo a s ním již tak postupujte a šetrně zacházejte, aby vám mohlo předce dlouho vystačiti; nebo kdybych i ráda chtěla, nemohu vám hned jinýho odsud poslati, poněvadž se nyní ani od vás sem ani odsud k vám nic provážeti nemůže. A poněvadž mne i [žena] kněze Jakubova také o nějakou částku žádala, a já se pamatuji, že mimo ty štandlíky velký ještě taky tři malý, každý po 10 žejdlících s putrovejm a přepouštěnejm máslem, nacházeti se mají, čtvrtejť sem byla Říhovi dáti poručila: protož z týchž tří štandlíčků budeš jí moci dva dáti a ji ode mne pozdraviti, aby to taky za vděk přijala a Říhovi ten třetí štandlíček odveď a tak je již tím poděl. Ty dva sejry ještě taky tam zůstávající tolikéž povoluji, abyšte mezi sebou rozděliti a je ztráviti mohli; však na paní Evu taky s něčím vzpomeň, nebude-li co více jinýho, ale půl toho jednoho sejra jí dej. Při tom pak ji taky velice ode mne pozdrav a že se jí omlouvám, aby mi v tom za zlý neměla, že jí sama nepíši, poněvadž pro tuto starost, v které o pána svýho v jeho nemoci zůstávám, k tomu postačiti a na její psaní odpovědi

dáti sem nemohla; však co se žádosti její na mne vzložené dotejče, že bych nic proti tomu nebyla, abych k ní neměla povoliti a jí naplniti, kdyby pán z Weytmille jaký peníze jí náležející mně odeslal, neb kdo jiný na místě jeho to vykonal a mně odvedl, ale poněvadž on až posavad nic neposílá a jinej taky žádný zmínky o tom nečiní, tou příčinou že nevím, nač toho neb jak učiniti, a tak že já tím vinna nejsem, že to sama souditi může.

Psal's mi také, že v zahradě pěkně stojí jak od kvítí, tak i ovoce že se zasazovalo: ale poněvadž my tam nejsme a toho užívati nemůžeme, vidí mi se, co se může buď od jakýho kvítí, neb koření, též i ovoce na peníz přivésti, aby to, jako i víno, bude-li jaký, prodávati dal, než by to na nic přijíti mělo; lépe, aby se vždy něco za to utěžiti [sic] mohlo, poněvadž nevím, kdy my se zase k vám navrátiti moci budeme; však zahradník ať předce zahrady nespouští a jí pilen jest, jeho k tomu měj.

Mezi tím pak, poněvadž tento posel naschvále tam jde a my již od chvíle nic o vás neslyšíme, zase mi po něm něco místnýho napiš a oznam, jak až posavad s vámi jest, jestliže všickni živi a zdrávi jste, tak abych vždy o něčem věděti mohla. Známejch všech ode mne pozdrav jak Hans Jakubový, panny Házy, tý ženy ve špitále, tak i jinejch a o našem způsobu oznam.

Tolikéž děveček pozdrav, kterýž když to spředou, co si jim, jak mi píšeš, 12 lib. pačísek odvedl, budeš moci více jim zase dáti, poněvadž tam v tý truhle jiný předivo ještě zůstává, tak aby daremně nezahálely a vždy předce něco dělaly: já že na ně taky s plátnem pamatuji a nemoha jim ho tam pro tyto nebezpečenství poslati, poněvadž by sotva se pronésti mohlo, že jim bude v záloze zůstávati a jich nemine, když k tomu lepší a příležitější čas sloužiti bude.

Mělať bych sice mnoho jiného o svejch věcech poroučeti, kdyby jináče bylo nežli jest, ale poněvadž se to nemůže státi, již musím tomu na ten čas pokoj dáti a pánu Bohu všecko poručiti. A tak, tím zavíraje, pán Bůh rač se všemi námi bejti. Datum na hradě Přerově 14. Juni 1634.

---

386. *Oznamuje paní Anně Žerotínské o nemoci svého manžela, potěšuje ji nad úmrtím nejmladšího synáčka Jana Jetřicha ɔc.*

Na hradě Přerově dne 15. června 1634.

Paní Anně Maryji Žerotínské, rozené hrabince Šlikovně z Pasaunu a Lokte.

Službu ɔc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Zdraví ɔc. Má nejmilejší paní teta. Z takové laskavé na mne paměti, kterou tudy ke mně prokazovati, že skrze naschvální psaní mne navštěvovati a

na způsob můj se dotazovati ráčíte, velice VMti děkuji. A před VMtí netajím, že nevšelijak dobře se mám a o svýho nejmilejšího pána, těžce tu po přeběhlý dny nemocnýho, v mnohý starosti sem zůstávala, kterejžto pán můj, v sobotu tři neděle budou, těžce a nenadále se roznemohl, potom se mu růže s nátchou strhla a do pravý nohy svalila a tudy veliký nesmírný bolesti pánu působila, že v pravdě, kdyby nebylo boží ochrany, na smrt pán nemocen byl. Než potom mu tu bolest, když se trochu zbírala, doktoři a barvíři otevřeli, užívajíc k tomu pán doktora Vadeborna s barvířem z Olomouce a svýho barvíře, a nyní taky druhýho doktora z Prešpurku u sebe má a již mu na druhým místě nohu protíti musili, tak že, chvála pánu Bohu, se pánem hůře není, než čím dále ty bolesti trochu se umenšují, a ač jest pán sice ještě hrubě bídnej a od takovejch těžkejch bolestí tak zemdlenej, že nemůže sebou hnouti, jen kde ho jiní vobrátí a v prostěradle z lůže na lůže přeloží, ale ku pánu Bohu tu důvěrnou a nepochybnou naději mám, že ráčí dále sám jakožto nejlepší lékař jeho pomocníkem bejti a lepšího způsobu a zdraví podle vůle a milosti své svaté pánu brzy zase uděliti. Podlí čehož račte moci o mně osouditi [sic], že já také jedno od svejch takovejch starostí a druhé s svejmi vlastními bídami a těžkostmi nemohu se dobře míti, jakož pak sotva že se tak vláčím a pánu Bohu a jeho pomoci dále se poroučím.

O dobrém způsobu zdraví JMti, pana manžela VMti a mýho velice milýho pana švakra, i dítek VMti z psaní VMti ráda vyrozumívám, a aby pán Bůh i na další časy je v tom dobrém zachovávati ráčil, toho upřímně vinšuji. VMti pak toho nepřeji, že v nohách nějaký nedostatek snášeti ráčíte, ale poněvadž račte líkařství a Teplice proti němu užívati, ku pánu Bohu naději mám, že jí VMti hojně k nabytí a dosažení dobrého a stálého zdraví požehnati ráčí, čehož VMti věrně žádám.

O zármutku tom, o němž mi ráčíte oznamovati, že jest ním pán Bůh VMt navštíviti a nejmladšího synáčka jménem Jana Jetřicha 7. dne pominulého měsíce Máje z tohoto světa povolati ráčil, prvé nic neslyše, neráda sem se dověděla a jeho věrně VMti nepřeji, však poněvadž nelze nám vůli boží na odpor bejti, nežli jí se poddati, aby on sám také VMt zase potěšiti ráčil, toho na jeho milosti božské vinšuji. A při tom VMt prosím, že sobě neračte za stížné učiniti JMti panu manželu VMti mejch modliteb s vinšem od pána Boha všech dobrejch věcí oznámiti a dítek svejch pozdraviti. Pán můj VMti tolikéž svý bídný a nemocný služby vzkazuje.

Jest mi také vedle psaní VMti od posla vašnostinýho sejr jeden velmi dobrej dodán, ačkoli o něm žádné zmínky v listu činiti neráčíte, ale dávaje týž posel zprávu, že mně náleží a od VMti poslán jest, s vděčností jej od VMti přijímám a za něj velice děkuji, jsouce

volna VMti se takové lásky zase líbezně odsloužiti. A pokudž by nám pán Bůh ráčil dáti tak dlouho živu bejti, když by se k podzimku chejlilo, prosím, že taky račte na mne s některejm maldříčkem z ovčího mlíka pamatovati a mně to laskavě vážiti, že VMt smím tím tak mnoho zaneprazdňovati, nebo mám k VMti takovou důvěrnost, z které to činím. S tím nás všecky pánu Bohu v jeho svatou ochranu poroučím. Datum na hradě Přerově 15. Juni léta 1634.

---

387. *Oznamuje paní Anně Žerotínské o těžké chorobě manžela svého a píše na konec:*

Kdež se pak račte omlouvati, že pro nynější nebezpečenství na cestách neračte se moci z domu vydati a pána v jeho takovým nedostatku navštíviti: takové omluvy zapotřebí není, nýbrž tomu dobře místo dávám a při dobré příležitosti VMti toho pozůstavuji; kdykoli se to bude moci příhodněji státi a VMt nám tu lásku prokázati, vždycky rádi VMt u sebe viděti a nad příjezdem vašnostinejm potěšeni budeme.

Při tom pak také že mne račte kapouny fedrovati a mně dva, který ste samy pro sebe krmiti dáti ráčily, odsílati, VMti z tý lásky a toho daru děkuji a vděčně je od VMti přijímám, kterýž taky pánu svýmu na líkařství užiti chci. Kterýžto VMti svý (ačkoli ještě hrubě nestatečný a nemocný) služby i panně šlechtičně, panně dceři VMti, spolu se mnou vzkazuje. A s tím nás společně k ochraně pána Boha všemohoucího poroučím. Datum na hradě Přerově 16. Juni 1634.

---

388. *Oznamuje Rudolfovi hraběti z Valdštejna, že pro nemoc manžela svého k soudu do Olomouce se nevypraví, i píše v doušce listu:*

Oznamuji VMti, že jest pánu mýmu z Brandejsa o tom oznámeno, že ti draci vojenští, kteří na Brandejse všecky koně pánu ze dvorův i poddanejm větší díl pobrali, dostanouce se na statek VMti Ronov tam z týchž koní pána mýho, proto že jim dále táhnouti nemohli, jedný klisny a valacha zanechali, mušketýři pak VMti, který tam račte míti, že sou sobě jednoho přivlastnili a jej prohandlovali a druhej kus až posavad nepochybně tam zůstává, nemohouce odtud pro nebezpečenství vojáků, který tam v tý straně všudy o nich jest, vyzdvižen bejti. Podle čehož VMt na místě pána svýho žádám, pokudž by to mohlo bejti, abyšte ráčili poručiti týmž mušketýrům zase ten prohandlovanej kus navrátiti a jestliže by jaká příležitost odtud z Ronova na Třebíč bezpečna byla, aby to mohlo oboý při ní tam přivedeno bejti, o tom nařídíti, poněvadž by jich

z Třebíče snáze na Brandejs dostati mohli; pakliže by se to nemohlo tak brzy státi, aspoň že račte poručiti, aby tam na Ronově při pokoji zůstávati mohli a pastvou opatřeni byli dotud, dokudž by něco bezpečněji nebylo, aby je odtud zase vyzdvihli. Poněvadž pánu mýmu jiný všecky koně ti vojáci pobrali, aby aspoň ti dva mohli zůstati, kteří se nehrubě k čemu hodí, ale aby vždy jméno bylo, že tam ještě koně máme, což že račte učiniti, k VMti té naděje sem. Datum na hradě Přerově 16. Junii 1634.

---

389. *Přeje Aničce Javornické, že se pozdravila, a oznamuje, aby na ten čas do Brandýsa nad Orlicí se nevydávala, poněvadž tam vojáci hospodaří ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 20. června 1634.

Panně Aničce Javornický.

Aničko milá! Aby zdráva jsouc dobře se měla, věrněť bych přála. Psaní tvýho pominulejch dnů po poslu Brandejským sem zde dostala a o tobě z něho, v jakém způsobu se nacházíš, vyrozuměla a že si zdráva a tvá noha dokonce že tě nic již nebolí, čehož že si bez užívání všech prostředků dosáhla a ozdravěla, ráda o tom slyším a věrněť toho přeji. Pán Bůh dej, ať by to mohlo na dlouhej čas trvanlivé bejti a tak mohu souditi, žeť lépe povětří v Čechách nežli zde slouží, mezi tím pak, jsouce zdráva, že tam ráda zůstáváš, nic ti v tom za zlý nemám, nebo zdraví jest každýmu milý. Kdež pak mi píšeš, ať bych poručila na Brandejs se vypraviti: toho nevím jak na ten čas vykonati, jedno proto, že nevím hned k tomu jak nyní přivésti a co by tam dělala a v čem hospodařila, poněvadž vojáci již zhospodařili, za druhé, poněvadž až posavad tam dosti nebezpečenství od nich jest, jedni odjedou druzí přijedou. Neráda bych tě v nějaký nebezpečenství uvedla, tak že ti, kteří tam ještě z našich zůstávají, sami s sebou co činiti nevědí, nerci-li tam se projížděti nemůže, ale ani poslové odtud sem procházeti a nám nic pronášeti nemohou, a takť nevím v tom jakýho času ukládati, neb jakou příležitost k tomu způsobiti, aby se mohla sem dostati. Bylo sic potřebí prvé to lépe na mysli rozvážiti, než si co před sebe vzala a ne tak kvapně to činiti, coť do hlavy přišlo, nebo spěšný dílo s hrubejm prospěchem nebejvá. My v tomto takovém vojenském způsobu sami nejsme než jako na větru, nevědouce jak pán Bůh dále s námi naložiti ráčí, ač před tebou netajím, že pán teď přes tři neděle již pořád těžce nemocnej jest a z lůže se hnouti nemůže, však pánu Bohu věřím, že ráčí jeho pomocníkem a lékařem bejti a jej k zdraví zase navrátiti; týmž způsobem já taky s svejmi bídami dosti činiti mám a ve všem se již na milost a pomoc boží spouštím. A tak nevěda tě nač bezpečiti a jakýho času jmenovati, a poněvadž

si sama toho příčinou, nemůžeš na mne naříkati. S tím tě ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 20. Junii 1634.

---

390. *Jiřímu hraběti z Náchoda, že manžel její s potěšením návštěvu jeho očekává ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 21. června 1634.

Panu Jiřímu hraběti z Náchoda.

Modlitbu ꝛc. Vysoce urozený pane, pane synu můj nejmilejší! Zdraví ꝛc. Můj nejmilejší pane synu. Dnešního dne psaní vašnostinýho, 19. dne tohoto měsíce na Miroslavi datovaného, sem dostala a porozumějíce z něho, že o mým nejmilejším pánu, jak by se měl, vyzvěděti žádostivi bejti ráčíte: VMti předně z takový laskavý péče o něj děkujíc, oznámiti mohu, že sice až posavad již na čtvrtej tejden jde, jak se byl těžce roznemohl, jsouc pán ještě mnohou bídou, bolestmi a mdlobou obklíčenej, z lůže jen kde ho z jednoho na druhý v prostěradle přeloží, hnouti se sám nemůže a na pomoc a smilování boží očekávati musí, což pánu Bohu věřím, že jej ráčí zase brzy pozdraviti a od takovejch těžkostí zprostiti. Že pak se račte zakazovati, pánu tu lásku prokázati a, když se k tomuto nastávajícímu soudu do Olomouce dostati ráčíte, pána chtíti zde navštíviti, oznámíc já o tom pánu s pozdravením vašnostinejm: hrubě to vděčně k sobě přijímá a VMti, své hotové (ač nemocné) služby vzkazujíc, z té citedlnosti, kterou račte nad jeho nedostatkem a nemocí prokazovati, velice děkuje a pokudž mu račte moci tu milost učiniti, ačkoli nebude moci sám VMti, tak jakž by rád chtěl a hotov byl, sloužiti, však že srdečně rád VMt spolu i se mnou uhlídati chce a z vašnostiného příjezdu spolu potěšeni budeme, kterejž pán Bůh, pokudž vůle jeho svatá v tom jest, rač šťastně způsobiti.

S tím se VMti, můj nejmilejší pane synu, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 21. Junii 1634.

---

391. *Pertoltovi z Lipého o nedostatku zdraví manžela jejího ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 24. června 1634.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lippého.

Můj nejmilejší pane bratře! Že mne naschválním psaním svejm navštěvujete, žádostivi jsouc o mně a mým nejmilejším pánu převěděti, velice vám z tý lásky děkuji a lítostivě před vámi netajím, že předce se bídně máme, nebo málo se až posavad s mejm nejmilejším pánem polepšuje a téměř co dále vždy ještě mdlejší zůstává,

majíc tu nohu, na níž se mu ta bolest udělala, na dví otevřenou, mnohého trápení tudy okouší, že vám téměř nevím jak o tom psáti a o svý starosti vypovědíti, jsouc sama dosti taky churava, že sama s svou bídou co činiti nevím. Žádnej nyní z doktorů u nás není jednom panskej barvíř, kterýž pánu tu nohu převazuje a flastry dává. Ku pánu Bohu však stále tu důvěrnost a naději neomylnou mám, že ráčí modlitby mé i jinejch vyslyšeti, pána z takový těžký nemoci a velký bídy jeho pozdvihnouti a zase pozdraviti. Strejc můj pan Rudolf, jedouc nyní k soudu do Olomouce, nás taky zde v tomto bídným způsobu navštívil a ode dvou dní tu zůstává, zejtra do Olomouce strojí.

Vám pak toho, můj bratříčku, srdečně taky nepřeji, že ta bídná podagra s vámi tak často zachází a opět ačkoli že neležíte, však bolesti a trápení od ní cejtíte, pána Boha žádám, aby vás jí brzy zprostiti a vám k lepšímu a stálejšímu zdraví dopomoci ráčil. Jáť jí také plna sem chvíli jednu, chvíli druhou ruku zavazuji a sotva se ležení bráním, nevím, jak dlouho se budu moci obrániti a jak pán Bůh, jemuž se ve všem poroučím, dále se mnou naložiti ráčí. V jehožto mocnou ochranu sebe i vás, můj nejmilejší pane bratře, poroučím. Datum na hradě Přerově 24. Juni 1634.

---

392. *Marii z Lipého, že manžel její i ona ne valně na zdraví se mají.*

Na hradě Přerově dne 24. června 1634.

Paní Maryji z Lippého.

Z navštívení vašeho mne skrze psaní a na můj způsob i mého nejmilejšího pána se dotázání, při tom taky za odeslání mi pěknejch uherskejch střešeň, kteréž sou mi dodány a já je vděčně od vás přijímám, velice vám, má nejmilejší paní teta, děkuji a nemám vám co jiného o nás oznámiti, než to, že se velmi bídně máme. Já s podagrou, které téměř plna sem a s svejmi starostmi sotva že se tak jen vláčím a posteli bráním, nevím, jak dlouho budu moci tak vytrvati a z druhý strany pán můj nejmilejší jest až posavad předce hrubě bídnej a s tou nohou svou, kterou ve dvou místech otevřenou má, nemalejch bolestí okouší, málo se s ním polepšuje a téměř co dále vždy více zemdlívá, poněvadž nemnoho jí ani spí. Ale ku pánu Bohu vždy tu silnou víru mám a na jeho svatou pomoc očekávaje tomu se těším, že se ráčí nad ním i nade mnou smilovati, naším lékařem a pomocníkem bejti a k lepšímu způsobu, když se jeho milosti líbiti bude, zase nás přivésti. Vy že s Ceníčkem zdrávi jste, věrně vám toho přeji. O pánu pak vašem a mým nejmilejším panu bratru toho hrubě neráda slyším, že jej opět podagra počíná trápiti, čehož mu jistě nepřeji, pána Boha žádaje, aby jej od ní brzy zprostiti

a lepším i nějakejm stálejším zdravím obdařiti ráčil. Čeníčka, žádám, že ode mne zase pozdravíte. S tím se vám, má nejmilejší paní teta, na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji a nás z obojí strany k ochraně boží poroučím. Datum ut supra.

---

393. *Děkuje Evzebii z Kounic za darované kapouny a oznamuje, že s Rudolfem z Valdštejna v příčině sporu jejího s Vilimem z Kounic mluvila.*

Na hradě Přerově dne 25. června 1634.

Paní Euzebii z Kaunic.

Má nejmilejší paní teta! Z tak laskavý paměti a péče, kterou o mne a mýho nejmilejšího pána vésti a o nás vyzvěděti žádostivy bejti ráčíte, VMti velice děkuji a VMti oznámiti mohu, že až posavad sice v jednostejným způsobu předce dosti bídným zůstáváme a s mejm nejmilejším pánem ještě se nehrubě co polepšilo, zvláště mdloby a těch bolestí v tý noze, z který již tak mnoho materie vychází, mu nic neubejvá, ale očekávajíce vždy na pomoc a smilování boží, důvěřujeme se jeho velebnosti božské, když jeho dobrolíbezná vůle v tom bude, že ráčí také s pomocí svou přispěti, takový těžkosti odníti a lepším zdravím pána zase obdařiti. Nad VMtí a všech VMti dobrejm zdravím, jehož požívati ráčíte, jsouce potěšena, pána Boha z toho chválím a na další časy VMti společně téhož dobrého způsobu od jeho božské milosti vinšuji.

Za ten dar tak hojnej, kterým ste mne v tomto bídným našem způsobu hrubě vděk opatřiti a opět 12 kapounů dobrých odeslati ráčily, velice také VMti děkuji a jistě s velikou vděčností je od VMti přijímám a čím bych toliko platně mohla, VMti se takové lásky a štědrosti ke mně tak často prokazované zase každého času podle možnosti své příjemně a líbezně odsloužiti, nepominu. Netajíc zatím před VMtí, že pan Rudolf, strejc můj, jedouce nyní také k soudu Olomouckýmu u nás se zastavil a nás navštívil, s nímžto učiníce zmínku o věcech vašnostinejch strany pana Vilíma z Kaunic, zakázal se pán hrubě, že on chce všelijakejm dobrejm přítelem VMti k témuž panu Vilímovi bejti a k dobrému vašnosti sloužiti a pomáhati, tak že mám ku pánu Bohu naději, že ráčí předce VMtem některý dobrý přátely vzbuditi, že nebude moci pan Vilím po svý vůli s VMtmi učiniti, jak by chtěl. Pán můj VMti i panu manželu vašnostinýmu svý nemocný a nestatečný služby a já modlitby vzkazujeme, dítek a sirotků svejch, žádám, račte taky ode mne pozdraviti. Šlechtična má tolikéž se VMti zase poslušně poroučí. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 25. Junii 1634.

PS. Přípis toho psaní, který ste mi odeslati ráčily, jsem pánu svýmu ukázala, kterejž je četl a praví, že to nemůže k žádný škodě

panu manželu VMti bejti, když k tomu přijde, že se taky k tomu cesty najdou.

---

394. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, v příčině věcí hospodářských.*

Na hradě Přerově dne 27. června 1634.

Janovi písaři na Brandejs.

Vořechů vlaskejch dva džbány od tebe nyní po poslu sem odeslaný jsou dodány, ačkoli sice sou přeměněny a nejsou v těch džbáních, v kterých tam poslány byly, ale již toho při tom zanechávám. Maldříčky tolikéž v celosti pěkně donešeny a přijaty sou, od kterýchž se košík zase navracuje.

Že ovčák ovce dojí, jest to zázrak, že se v tolika letech k tomu přistrojil a začátek jednou učinil, ačkoli sice dosti na mále, což k smíchu jest podobný; což nevím, jak se k tomu přihlíží a kdo při tom bejvá, sice nevím, aby to za práci státi mohlo, aspoň že se v tom začátek stal a mý poručení tudy vykonáno jest. Poněvadž pak, jak píšeš, že za den toliko po 22 a 23 žejdlících mlíka nadojí, vidím, že by to nebyla než daremní páračka z samýho toho mlíka dělati: protožť poroučím, aby se mezi kravský slívalo, však tak ať se nejprvé za celej tejden chová a pro průbu se z něho samýho nadělá, tak aby se vědělo, jak mnoho vynese a podle toho mohlo se potom na počtu vyraziti, a když se to stane, bude je moci mezi kravský míšeti a společně z něho šafářka dělati. Však když by se tam k podzimku mělo týž dojení zastaviti, poněvadž ty i tvá žena a Kůna toho povědomi jste, jak se na Náměšti dělávalo, aby mi tuto taky okolo toho času na zimu ale kopu dobrejch maldříků z samýho ovčího mlíka nadělaly a ony toho přítomny a při tom nápomocny byly, poněvadž vědí dobře jak to u mne dělávaly.

Že dobytek ve dvoře Lipchavským zase zdráv jest, ráda to slyším. Pán Bůh račiž i dále opatrovati. Co se plátna, který u tkadlců zůstává, dotejče, když bude hotový a od nich přijatý, což nepochybuji, že se již dosavad i stalo, poroučím, aby se z něho čeládkám do dvoru, totiž z pačesnýho a koudelnýho podle loňskýho poznamenání, kteréž smejšlím, že za sebou máte, stříhalo a mezi ně rozdělilo. Může šafářka s klíčnicí to vykonati a před tebou stříhati, a ty, poznamenaje to, jak se co komu dá, zase mi poznamenání toho odeslati nepomíjej a ostatek, což ho zbyde, nechť se s druhejm na bílidlo dá. A poněvadž ta Dorota, dívka, kterou sem za pradlí sem vzíti dala, taky do toho počtu náleží, pročež, co na její osobu přijde, to ať se zanechá a když by sem jaká jistá a bezpečná příležitost byla, jí se odešle. S tím 2c. Datum na hradě Přerově 27. Junii 1634.

PS. Oznam mi také při další příležitosti, jak v pěkným vzrostu přediva sou a k jaký ourodě s nimi se ukazuje, tolikéž strany včel, rojí-li se co a dává-li se na ně jakej pozor, zahradník taky jak v zahradách dělá a co v nich od jakejch věcí má a kam to podívá [sic]. Mezi tím pak, poněvadž porozumívám, že u vás taky letos z požehnání božího pěkná ouroda všelijakýho ovoce se ukazuje: protož poroučím, aby na to pozor míti poručil a dal to všeckno pěkně sklízeti, zvlášť co již nyní zralýho od střešeň a višeň jest, neb teď dále bude, aby se to podle předešlého způsobu sušilo, na špičky strkalo i taky do kytek vázalo, můžeš šafářce někoho ku pomoci přidati a tvá žena s Kunou mohou taky v něčem tom nápomocny bejti.

---

395. *Paní Evzebii z Kounic, že manžel její pro churavost kardinálovi z Dietrichštejna, aby spor s Vilímem z Kounic o statek Uhersko-Brodský ukončen byl, psáti nemůže.*

Na hradě Přerově dne 30. června 1634.

Paní Euzebiji z Kaunic.

K žádosti vašnostiné, má nejmilejší paní teta, v pravdě nic by mi tak snadného nebylo (jsouce VMti ve všech možnejch příčinách hotova příjemně sloužiti) jako to vykonati a se pánem svejm, kdyby málo v mírnějším způsobu postaven byl, nežli sice jest, o to mluviti a toho příčinou bejti, aby vedle VMti, pana manžela vašnostinýho i dítek vašnostinejch přímluvné psaní ku panu kardinálovi učinil a se přimluvil, aby ta věc, která mezi vašnostmi a panem Vilímem strany statku Uhersko Brodskýho na odpořích jest, k svému konci a místu nyní v Olomouci přivedena bejti mohla. Ale netajím před VMtí, že týž pán můj tuto dnešní minulou noc opět hrubě zlou měl a málo spal a jaká tato nastávající bude, nevím, ve dne pak až do té chvíle, v níž psaní VMti mne došlo, hrubě bídnej a churavej se nachází a zvláště, jakž račte samy toho povědomy bejti, po převázání vždycky tak velmi mdlej a všecek jako omámenej zůstává, že téměř sám o sobě neví a s žádným nic pro velkou mdlobu a bídu nemluví, ovšem s psaním nevím jak by mohl pracovati, aby s nějakou podstatou bylo. Pročež vidouce pána tak nestatečnýho, nevidělo mi se ani tím pána zaměstknávati, soudě to dobře, že bych nic VMtem v tom s oužitkem prospěti nemohla. Pročež vidouce takovou nemožnost, prosím, že mne i pána mýho při VMtech v tom račte omluvné jmíti, při čemž se VMtem poroučím a všelijak se dobře jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 30. Junii 1634.

PS. Podlí toho VMtem oznamuji, že paní hrabinka z Hodic se pannou dcerou a panem synem svejm této chvíle k nám sem přijela.

---

396. *Rudolfovi hraběti z Valdštejna o nemoci svého manžela, dále pak píše:*

O tom sem se jistě neráda z psaní vašnostiného dočetla, že dnes anebo zejtra z Olomouce k domu pro některý příčiny, jako naslejchajíce o nějakým vpádu nepřátelským, do Čech pro zaopatření v domě což potřebí, odjeti strojiti a tak se již u mne zde zastaviti moci neráčíte. Nebo sem vždy předce k VMti tu naději měla, že ještě se s VMtí dříve takového odtud domů se navrácení shledati moci budu, ale poněvadž taková bezelstná překážka VMt k tomu nutí, že pospíchati ráčíte, nevěda tomu co říci, musím to pánu Bohu poručiti; a nemoha VMti v tom za zlý míti, nýbrž u sebe omluvného maje, pročež se s VMtí, můj nejmilejší pane strejče, žehnám, šťastnou cestu vinšuji a že všech svejch ode mne při šťastném se domů navrácení pozdraviti ráčíte, žádám. Tolikéž jestliže byšte dále kam jinam se obrátiti chtíti, aneb co více takovýho buď od pana otce svýho, aneb odkud jinud dověděti se ráčili, že račte nám zase taky o tom tím dříve dáti oznámiti, tak abychom tolikéž věděli se čím spraviti, VMt prosím. Pán můj VMti svý bídný služby vzkazuje a s VMtí se taky žehná. S tím VMt, můj nejmilejší pane strejče, k ochraně boží poroučeje, aby se VMti při všem dobře a šťastně vésti a já se s VMtí ještě v dobrém způsobu brzy shledati mohla, vinšuji. Datum na hradě Přerově 1. Julii 1634.

---

397. *Paní Marii z Lipého přeje, aby manžela jejího podagra více netrápila sc.*

Na hradě Přerově dne 4. července 1634.

Paní Maryji z Lippého.

Má nejmilejší paní teta! Poněvadž se na mé i mého pána zdraví dotazujete a o našem nynějším způsobu zpraveny bejti žádáte: děkujíc vám za takovou lásku a vaši na nás paměť, tak činím a vám oznamuji, že ještě v nemalý bídě a těžkosti až dosavad můj pán postaven jest a tak náramně tudy již zemdlenej, že sebou hnouti nemůže, jakž to samy můžete souditi, když již tak dlouhej čas v tom zůstává; však pánu Bohu věřím, že dále jeho milostivejm pomocníkem bejti, jej sám zase brzy pozdraviti a z takovejch těžkostí i nemožnejch starostí, který tudy snáším, vysvoboditi ráčí. Jináče taky sama s svou bídou mám dosti činiti, že sotva se vláčím a u pána tak vyseděti mohu. Pán Bůh rač dále pomáhati. O vás tu novinu, že s Čeníčkem dobrého zdraví požíváte, přejíc vám toho věrně, vždycky ráda slyším, než naproti tomu nad tím tak bídnejm způsobem pána vašeho a mýho nejmilejšího pana bratra jistě srdečnou lítost a citedlnost mám, že ta mizerná podagra tak malý oddechnutí mu dává a téměř stále ho zsužuje a běduje, začež pána Boha prosím, aby ho sám od ní zprostiti a k dokonalejšímu zdraví navrátiti ráčil.

Čenlčka ode mne pozdravte, žádám. A s tím se vám, má nejmilejší paní teta, vinšuji od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti. Datum na hradě Přerově ut supra.

---

398. *Prosí bratra svého Adama z Valdštejna, aby jí zprávu podal o zdraví svém i celé rodiny, oznamuje, že manžel její již na šestý týden nemocen zůstává, ona pak sama také dnou sklíčena byla.*

Na hradě Přerově dne 6. července 1634.

Panu Adamovi z Waldštejna.

Modlitby své sesterské VMti vzkazuji, vysoce urozený pane, pane bratře můj nejmilejší Zdraví ꝛc. Můj nejmilejší pane bratře! Poněvadž mi se příležitost tato do Prahy trefila, nemohla sem toho nijakž pominouti, abych se VMti skrze toto sesterské psaní ohlásiti a lásce vašnostiné sebe připomenouti a VMt navštíviti neměla; jsouc pak žádostiva o VMti, mý srdce, přezvěděti, prosím sestersky, že mi tu lásku prokázati a v jakém způsobu byšte jak strany zdraví tak i jináče se paní Jozičkou a dítkami svejmi až posavad se vynacházeti ráčili a kterak se dále VMti vede, o tom oznámiti sobě za těžké učiniti neráčíte.

O sobě VMti s nemalou lítostí a bolestí oznamuji, že velmi bídně se mám, jedno sama na svým zdraví veliký nedostatek trpím a čím dále v tomto mým již sešlým věku všeho mi ubejvá a ty i jiný těžkosti se rozmáhají, tak že nyní s svou bídou sotva se tak lůži bráním a nevím, jak to dlouho vystojím, jsouc podagry plna, kterouž jak v rukou, nohách, tak i po jinejch téměř všech oudech cejtím. K tomu také příčinou svýho nejmilejšího pána těžce již na šestej tejden pořád nemocnýho u veliké starosti postavena jsem. O čemž VMti oznamuji, že jest se byl nejprvé velmi prudce a tak nenadále téměř jako v okamžení na jakousi těžkost roznemohl, z toho se mu růže s nátchou do pravý nohy vrazila a nad míru nohu otokem a červeností, tak jako by se zapáliti měla, obklíčila, a když se ta bolest zbírala, potom doktoři a barvíři na dvý pánu tu nohu otevříti musili, aby ta materie ven mohla, a posavad velmi mnoho jí vychází a barvíři pána hojí. V kterýžto tak těžký a neobyčejný nemoci pán po ten všecken čas až dosavad hned nevypravitedlnejch a nesnesitedlnejch bolestí i s nebezpečenstvím života, kdyby samý boží ochrany nebylo, okusil a ještě se s ním velmi málo polepšilo, nýbrž jak se to při pánu vidí, že co dále více od takovejch ukrutnejch bolestí zemdlívá, tak že již jen jako nějakej dřevěnej špalek, nevědouc mnohdykrát ani sám o sobě, ležeti musí a sebou hnouti nemůže, jen kde ho jiní vobrátí a z lůže na lože v prostěradle přeloží, nevědouc, jak pán Bůh s ním dále učiniti ráčí; avšak jeho božské milosti silně věřím, že ráčí dále sám jeho

nejlepším lékařem bejti a jej zase pozdraviti i mne k lepšímu způsobu navrátiti. Kterejžto pán můj VMti svý bídný a nestatečný služby vzkazuje. Paní Jozičky i dítek svejch, prosím, neračte sobě stížiti ode mne také pozdraviti. S tím se VMti, můj nejmilejší pane bratře, v paměť a lásku bratrskou a nás z obojí strany v mocnou ochranu boží poroučím. Datum na hradě Přerově 6. dne Julii léta 1634.

PS. Žaluji VMti, že dříve než sem toto psaní shotoviti dala, již mne ta bídná podagra dokonce svázala a do lůže uvedla, tak že není možné, abych se mohla sama VMti podepsati, poněvadž mne i v rukou sklíčila, v čemž při VMti omluvena bejti žádám. Račte moci našeho způsobu bídnýho povážiti, že již nemůž většího špitálu nad nás bejti, nebo nejináč než jako dva lazaři bídně ležeti a jeden na druhýho těžkosti hleděti musíme ve všem se pánu Bohu poroučejíce.

---

399. *Janovi písaři v Brandýse nad Orlicí o věcech hospodářských.*

Na hradě Přerově dne 12. července 1634.

Janovi písaři.

Psaní tvé od 9. dne tohoto měsíce mi učiněné jsem dnes přijala a jemu vyrozuměla. Co se dělání omastku z ovčího mlíka dotejče, neníť potřebí svědomím toho zastávati, aby se nemohlo tejden mlíko chovati; poněvadž sem já mnoho let s tím prvé zacházela, vím dobře, co může bejti a co nemůže: nežli že vy sprosta tomu nebo nerozumíte a s tím zacházeti neumíte nebo nechcete, pročež když já nemohu nyní, maje s svou bídou co činiti, s vámi se nadívati [sic], nechávám toho při tom, abyšte již tak, jak ste začali, dokonali, totiž z samýho toho mlíka aby se pořád slívalo a mezi kravský se nemíšelo.

Přediva, ovoce, včely a jiný věci že v pěknej zrostu a způsobu se nacházejí, ráda to slyším a pánu Bohu z toho děkuji, žádaje, aby sám ráčil dále všeho požehnati a k dobrýmu oužitku našemu to obrátiti, ač že jabka a hrušky hrubě ještě prští [sic], to sic nemůže bejti, aby nemělo něco spadnouti, ale pánu Bohu věřím, že ještě pro nás hojně zachovati ráčí, jednom ať se to všecko pěkně, když čeho čas bude, sklízí, opatruje, šetrně a rozšafně s tím zachází; i střešeň uherskejch že se nevelký dvě putny natrhalo a ty se zsušily, i to od pána Boha za vděk přijímám. Višní pak že se nemnoho nachází, co jich jest koli, ať se jich předce šetří, tak, aby nebude li moci k jiný potřebě více jich bejti, aspoň aby se jich vždy nějaká částka tak pro líkařství nahledati a usušiti mohla.

Vondra zahradník poněvadž z těch zahradních věcí nic uprodati nemůže a žádnej nic koupiti nechce: nechť to, co by se nemohlo

k naší potřebě chovati, na semeno vede, aby aspoň to za oužitek bejti a semena míti mohl, aby nebylo potřebí vždycky všeho kupovati. Vokurek taky, pokudž jaký má, neb ještě dále míti bude, něco nasoliti a k naší potřebě dochovati hleďte.

Rejstřík, na němž mi posíláš poznamenání, co jest kterýho plátna rozstříháno a čeládce do dvoru rozdáno a co mimo to na bílidlo odvedeno, sem přijala a dajíc jej přehlídnouti, tento nedostatek se v něm nachází, totiž, že pokládáš za vydání pačesnýho plátna 2 kopy 26 lok., avšak vyčítajíc je níže zejmena, co jest dáno do dvora Perenskýho, Horeckýho, Sedlištskýho, Heřmanskýho a Chlupeckýho, není toho všeho nežli dvě kopy a 3 lokty a tak o dvaceti tři lokty chybuje; koudelnýho taky počítáš 2 kopy 46 loket a tak obojího 5 kop 12 loket, což mi se zdá, že příliš mnoho jest, a že jindy přes 4 kopy mnoho více nevycházelo, tak že nevím, jestli se v tom podlí předešlýho způsobu postupovalo, pročežť poroučím, aby mi to vysvětlil a o takovém nedostatku zprávu dal, i jej napravil. Co pak těch pláten na bílidle jest, když budou vybílený, ať se pěkně s jinejmi do sklepu sklidí a tak po koutech roztahány se nenechávají, poněvadž se naději, že již tam předce jakýž taký pokoj před vojáky máte, toliko ať se na každý obzvláštní udělá poznamenání, i na každým kusu, co drží, cedulka se přišije, aby se vědělo, co kterýho jest a který jest letoší [sic] a který loňský plátno.

Strany prodaje volů, pokudž jich k tahu potřebí není, poněvadž sem předešle povolila, když koní nemáte, aby se jich ale 12 táhnouti učiti dalo, a sou-li toto jako jiní, nejsem proti tomu, nýbrž sama to za dobré uznávaje, že se na nich málo přichová, jestliže by se dobrý kupec našel, povoluji, aby jich buď těch 10, o kterejch píšeš, neb cokoli můžeš, beze škody naší v slušný ceně zpeněžiti mohl. S tím ꝛc. Datum na hradě Přerově 12. Julii 1634.

---

400. *Oznamuje Rudolfovi hraběti z Valdštejna o nemoci své a manžela svého i prosí, aby pohřební sklípek v Třebíči, kdež manžel její odpočívá, před zkázou dal opatřiti.*

Na hradě Přerově dne 17. července 1634.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Můj nejmilejší pane strejče! Trefíc mi se tato příležitost do Třebíče po Slovákovi, který se tam vypravuje, nechtěla sem pominouti k VMti se tímto psaním ohlásiti a o našem způsobu, abyšte, jak se s námi děje, věděti ráčili, oznámiti. Kdež před VMtí netajím, že se s mejm nejmilejším pánem až dosavad velmi málo polepšuje a jako říkaje čím dále ještě větších bolestí okouší, nebo již přes

13 děr v tý noze bolavý má a nevím, co dále bude. Což jináč se říci nemůže, než že pán Bůh jistě velikej div a zázrak na něm ukazuje, že až posavad to může snésti a v svým tomto sešlým věku, k tomu v takovým již náramným zemdlení, takový nevypravitedlný bolesti a trápení vystáti. Já dokud sem mohla sama při pánu zůstávati a jemu v jeho bídě posluhovati: i to mi snesitedlnější bylo, ale nyní, když již nemohu a pána ani nevidím, jsouc sama taky velikou bídou a bolestmi obklíčena, to mi nemálo mý těžkosti rozmnožuje. Nebo ve čtvrtek tejden minul jak sem se těžce na dna roznemohla, tak že nepamatuji, abych kdy tak těžce od ní svázána byla a takovejch bolestí jako nyní okusila, nebo ve všech oudech ji mám, že nemohu sebou hnouti, jen kde mne taky v prostěradle s obnovením mnohejch mejch bolestí z lůže na lože přeloží. V čemž nevěda co jiného činiti, když pán Bůh ráčil takovejm zarmoucenejm a bídnejm losem jak na mýho nejmilejšího pána, v kterým již na osmej tejden zůstává, tak i na mne vzpomenouti a na nás ten kříž dopustiti, než již to do vůle jeho trpělivě nésti a jemu se ve všem poroučeti a důvěřovati musíme, bude-li jeho svatá a dobrolíbezná vůle v tom, že nás z takový bídy naší dobrotivě sám mocí svou božskou pozdvihnouti, k lepšímu způsobu navrátiti a k němu nám dopomoci ráčí.

Podlí toho pamatujíc, když ste zde bejti ráčili, že ste se mnou strany místa pohřebního v Třebíči za krchovem při sboru ležícího, kdež nebožtík pán můj, dobré paměti, i některejch jinejch vzácnejch pánů a osob z obojího pohlaví mrtvý těla počestně pochovány a pohřbeny sou, mluviti ráčili, oznamujíc mi o tom, kterak by též místo hrubě již spuštěné bylo a na tom sklípku, v němž mrtvý těla leží, od pršek a dešťů nemalá škoda se dála, s ohlášením a zakázáním svým takovým, pokudž by proti mně nebylo, že byšte ráčili chtíti poručiti to zaopatřiti a aby se při témž místě větší škoda nedála, to dáti předjíti, a já že sem netoliko proti tomu nebyla, ale, uslyše s podivením o tom, takové ohlášení vděčně od VMti k sobě přijala a VMt, aby se to státi mohlo, za to žádala. Pročež i nyní ještě to obnovuji a, VMti ku paměti přivozujíc, za to znovu žádám, že to račte sobě poručené jmíti a poručiti takový sklípek podle potřeby a náležitosti opatřiti a někoho k tomu nařídíti, kdo by na to napotom lepší pozor dával a k tomu dohlídal, aby se takový škody v témž místě více nedálo: neb by mne to jináče k nemalý lítosti přivozovati musilo, poněvadž já po pánu Bohu největšího dobrodiní a toho všeho, což mám, odtud sem dosáhla, kdyby též místo a ty poctivý a vzáctný mrtvý těla v něm v takovým opovržení a potupě pro tu špatnou a malou pomoc měly zůstávati, ale důvěřuji se VMti, že to tak opatřiti a spraviti dáti ráčíte, že s tím budu moci spokojena bejti. Dokud sem tam sama sice byla, vždyckytě to bylo v svý podstatě zachováno a pozor

na to dáván byl od těch, kteří tehdáž na domě panským zůstávali, i klíče jak od krchovu, poněvadž se tudy na zvonici chodívalo, tak i od sklípku mívali; ale v těch pěti letech, jak sem já z země vyjela, poněvadž žádný k tomu, tak jak sem já se toho nenadála, nepřihlídal, nic není divnýho, že to tak sešlo. Nyní, poněvadž Kavín tam zůstává, zdá mi se, že by jemu nejlépe příslušelo, to pod správou míti, avšak VMti to již v moc dávám, abyšte, koho by se VMti nejlépe vidělo, k tomu obrati a naříditi moci ráčili, toliko prosím, komu to poručeno a jak to vše zaopatřeno a spraveno bude, že neračte sobě také stížiti při příležitosti mně zase oznámiti.

---

401. *Nařizuje šafářce Perenské, jaké má učiniti opatření v příčině ovoce.*

Na hradě Přerově dne 19. července 1634.

Šafářce Perenský.

Kdež mi oznamuješ strany přediva, že jak lny tak i konopě v pěkným zrostu jsou a k zdárný obrodě se ukazuje, ráda to slyším. Pán Bůh rač dále požehnati a pomocníkem bejti, aby to mohlo k dozrání přijíti a náležitě sklizeno bejti. Při čemž tebe napomínám, aby v pilnosti nedala nic na sobě scházeti a hleděla to časně z pole snímati a sklízeti, a dále což potřebí při tom opatrovati a tak vše náležitě schraňovati. Týmž způsobem při sklízení ovoce všelijakýho hleď pilna bejti a s tím rozšafně zacházeti, aby se to lecjaks nerozhnusilo [sic] a nerozvundalo. Co se višeň dotejče, o nichž píšeš, že jich něco na niti vážeš a něco sušiti dáš: poroučímť, aby jich nic nevázala, než všecky pořád i ty, kterýs již zvázala, pěkně zsušila; tolikéž když karlátka a švestky zralý budou, budeš moci všecko taky sušiti a nic nevázati ani neloupati, leč karlátek něco předce můžeš na niti zvázati, ostatek já, co by mi toho jak od višní, tak i jinýho potřebí bylo, chci sobě zde, bude-li vůle boží, dáti toho nachystati, poněvadž zde taky hojná ouroda od všelijakýho ovoce jest, a tak budeš se moci tím spraviti a věděti, jak při tom všem postupovati. S tím ꝛc. Datum na hradě Přerově 19. Julii 1634.

---

402. *Paní Evzebii z Kounic o nemoci svého manžela.*

Na hradě Přerově dne 23. července 1634.

Paní Euzebii z Kaunic.

Službu ꝛc. Z navštívení mne skrze psaní velice VMti, má nejmilejší paní teta, děkuji a kdež račte žádostivy bejti jak o mém tak i mého nejmilejšího pána způsobu věděti, dokládajíce, že ste o tom ráčily s potěšením doslechnouti, že by se s námi zase dobře

polepšovalo: což kdyby tak bylo, k velikýmu potěšení by to i mně taky sloužilo, ale co se pána mýho dotejče, VMti oznamuji, že až posavad netoliko se s ním nepolepšuje a jeho nemoc a bolest žádné přítrže a umenšení neberou, ale větších ještě okoušeti musí, poněvadž již nohu všudy naskrze zvrtanou má a ještě se obávati jest, že více dir bude, z kterýchž mu předce tak velmi materie mnoho jde, a barvíři žádný jiný naděje k hojení nedávají, než tak jak prvé vždycky jen na to ukazují, až by materie všecka ven se vyčistila; což nevím, kdy to bude, poněvadž od toho času, jak ste odsud odjeti ráčily, žádné umenšení při tom se nevidí. Pán jest již těmi takovejmi ustavičnejmi těžkostmi a bolestmi nad míru zemdlenej, když ani ve dne ani v noci mnoho nespí, že nevím, jak dále s ním pán Bůh naložiti chtíti ráčí. Se mnou pak, ačkoli něco se polepšilo, že aspoň se na chvílku z lůže zdvihnouti dáti a u pána na stolici vyseděti mohu, ale předce sem ještě hrubě bídna a nestatečna, pána Boha prosím, aby se nad námi oboumi smilovati, sám naším nejlepším lékařem a pomocníkem bejti a nás od takovejch těžkostí zprostíc, pokudž jeho svatá vůle v tom jest, k lepšímu způsobu brzy navrátiti ráčil. Pán můj VMti i panu manželu vašnostinýmu a mýmu velice milýmu panu ujci zase své nemocné služby a já modlitby, tolikéž paní Bohunka a má šlechtična vzkazují. Dítek a sirotků svejch račte taky ode mne pozdraviti. S tím nás z obojí strany k ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 23. Julii 1634.

---

403. *Děkuje paní Maxmiliáně Přepické za propůjčení kozy s kozlátkem pro užívání mléka.*

Na hradě Přerově dne 26. července 1634.

Paní Maximiliáně Alžbětě Přepické, rozené Vencelíkovně z Vrchovišť.

Službu ꝛc. Urozená paní kmotra má zvláště milá! Dobrého zdraví ꝛc. Jakož ste mi před některou nedělí k žádosti mé to přátelství prokázaly a jedný koze [sic] s kozlátkem pro užívání mlíka kozího zapůjčily: nebyla sem na jiném, než dávno vám ji zase, nepotřebujíc jí na ten čas, s poděkováním navrátiti, ale že se toho až dosavad nestalo, nejsou toho jiný příčiny než jak mý mnohý starosti, kterých hojně v tomto těžkým a již dlouho trvajícím nedostatku zdraví pána mýho mám, tak i sama s svou bídou dosti činiti maje, kudyž sem na to poněkud pozapomněla, v čemž při vás, že sem ji tak dlouho zdržela, omluvena bejti žádám. Nyní pak takovou kozu vám navracuji a teď příležitě odsílám a vám z toho přátelství ke mně tudy prokázaného velice děkuji, nejsouc na jiném, než vám se toho všelijakejm dobrejm přátelstvím vždycky ráda odměniti. Kozlete pak že neposílám, poněvadž nepochybně

v pamčti máte, že sem s vámi o ně, aby mi zanecháno bylo, mluvila, důvěřuje se, že také proti tomu nebudete; cokoli za ně bude, ráda zaplatiti chci. S tím ⁊c. Datum na hradě Přerově 26. Julii 1634.

---

404. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, nařízení dává v příčině pláten, ovec, sýrů i jiných svršků a aby jí podal zprávy o panně Aničce.*

Na hradě Přerově dne 29. července 1634.

Janovi písaři.

Psaní tvé včerejšího dne sem přijala a z něho zprávě tvé, kterou mi strany nedostatku, kterej se při stříhání a rozdání plátna čeládce do dvorův našel, činíš a jak se při tom postupovalo, oznamuješ, porozuměla: což vidím, že předce letos více než jindy ho vydáno jest, neb ač ukazuješ, že čeládky přibylo, ale i tudy by ještě nevyšel, tak jak's prvé počítal, však již toho při tom zanechávám.

Co se pláten loňskejch i letoších dotejče: poněvadž píšeš, že se již tento tejden z bílidla sejmou, což se bezpochyby dosavad stalo, ty nechť se k jinejm přiloží a do mýho dalšího poručení náležitě opatřeny sou.

Strany pak ovec dojnejch, kdež píšeš, že ovčák zprávu dává, poněvadž se již ouhory zvoraly, že jich kde pásti nemá a že již taky i mlíka méně dávají a ostaviti je brzy musí: tomu já místa nedávám, vím, že to bejvá, avšak ne aby hned tak omalilo, může doháněti, kdyby jen chtěl pilen při tom bejti; že ukazuje na budoucí rok, to sou jejich sta[ro]dávní trošty, avšak kde nic, tu nic, však přes to, pokudž by tak bylo, že je k svatýmu Bartoloměji k beranům pouštěti strojí, nebyla bych proti tomu, aby se ale tejden před tím ostaviti neměly.

Při tom pak, poněvadž mi již máslo zde vychází, k tomu porozumívaje, že strojí se Taufar klíčník do Sobotiště k bratřím svým vypraviti a k nim dceru svou dovezti, o čež žeť pán poroučí, aby ho fůrou opatřil a on že tudyto svou cestu vzíti má, poroučímť, aby také mimo tu jinou fůru zjednal a přijmouce od šafářek všecko máslo, co ho až dosavad nadělanýho mají, podle poznamenání, tak aby potomně nějakejch spletků v tom nebylo a vědělo se, co z kterýho dvora přijato jest, kteréhož smejšlím, že od svatého Jiří až do tohoto času dobře okolo 500 mázů, to jest 1000 žejdlíků českejch, podlí mýho počtu mimo zimní dělání bejti má, je všecko i zimní, bude-li moci se vzíti, na takovou fůru naložiti dal a sem při té příležitosti s dotčenejm klíčníkem jednou prací vypravil a dovezti dal. Toliko při nakládání ho pilni bejti hleďte a dobře štandlíky ať bed-

nář ztáhne, aby nemohlo téci, také když by se mělo zabedniti, když se jen dobře povrchu solí posype a na to zabední, nebude mu nic škoditi, potom také na vozy ať se jak náleží opatří a přikryje, aby na ně slunce svítiti nemohlo a kdo při fůře pojede, aby na to pilný pozor dal, aby se nějaký škody na něm nestalo, jemu poruč. Šafářek pak napomeň, ať se na to nic neohlídají, než jedna každá aby hleděla pilna bejti a to, co sobě vyměřeno mají, do svatýho Havla doplniti. Item, tolikéž mi při té příležitosti sem odeslati nepomíjej toho vosku, jak domácího tak i skoupenýho, co ho tam koli zůstává, jakž mi se zdá, že ho přes dva centnýře bejti má. Pokudž by pak nemohlo se to vše na jednu fůru složiti, poněvadž nesmejšlím, aby klíčník měl tak mnoho s sebou vzíti, proč by sám celou fůru míti musel, bude se moci dobře taky na ni něco od toho, což by mohlo bejti, naložiti, tak aby to všecko již spolu mohlo sem při té jedné příležitosti přivezeno bejti a nebylo potřebí znovu pro nějakou částku a trochu posílati. Co se sejrů dotejče, o tyť poroučím, poněvadž nyní ty takový šusty a nebezpeční časové sou, aby hleděl časně, nečekaje ani na svatej Havel nebo Václav, aneb do zimy, ale co nejdříve všelijak se o to přičiniti, aby je zpeněžiti a prodati mohl, dříve než by snad něco horšího dokročilo, tak aby jich potom bez peněz neprodal a přijedouc vojáci třeba jich nepobrali, poněvadž nyní není se nač hrubě bezpečiti a proč s tím odkládati, než co nejspíše to nejlépe spraviti a zpeněžiti.

Co se pak jinejch svršků a věcí mejch na Brandejse zůstávajících dotejče, poroučímť, aby i sám se k tomu přičinil i šafářku napomenul, aby co jest jak od pláten, ubrusů, ručníků, servítů, tak povlaků ložních a jinejch bílejch šatů, též od cínovýho, měděnýho neb kotlovýho a jiného náčení a těch takovejch drobnejch věcí, to všecko shledáno a do sklepu snešeno bylo a, až by dále ode mne poručení strany týchž věcí dostal, na to očekávej. Mezi tím také ty dvě fůry, o kterýť pán poroučí, pohotově míti a jak další vůli naší vyrozumíš, tak se zachovati hleď a jen ty věci zatím schystejte, aby potom teprv nebylo potřebí jich shledávati. Muškatelky v košíku odeslané jsou mi dodány. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 29. Julii 1634.

PS. Poněvadž o Aničce, panně svý, již dávno nic neslyším, přičiň se medle o to, aby se mohl něco místnýho o ní doptati a jak se má, neb kde a u koho zůstává, jestliže u svý sestry, či kde jinde a jak se jí v těchto časích vede, přezvěděti a mně o tom při příležitosti také oznámiti. Mezi tím bych ráda, kdyby mohlo nějak k tomu přivedeno bejti a ona se na Brandejs dostati, budeš-li tedy moci taky buď sám, neb Tobiáš, poněvadž soudím, že on předce začastý příležitosti k ní mívá, chtějte jí nějaký návěští o tom učiniti, poněvadž já pro tyto takový nebezpečenství nevím

k tomu jaký příležitosti způsobiti, jestliže by mohla sama sobě jí při nějaké jiné příhodnosti obmysliti a tam na Brandejs se dopraviti, nebo až sem na Přerov ke mně dojeti.

---

405. *Pertoltovi z Lipého, že manžel její dosavad nemocen jest; zmiňuje se o nepřátelském vpádu do Čech.*

Na hradě Přerově dne 31. července 1634.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lippého.

Psaní vaše, který ste mi po služebníku pána mýho odeslali, jsem vděčně přijala a, porozumějíce z něho, že žádostivi jste o mém a mého nejmilejšího pána způsobu nynějším přezvěděti, vám z takový lásky a o nás péče děkujíc, před vámi, můj nejmilejší pane bratře, netajím, že ačkoli tak jest, začež pánu Bohu děkuji, že se se mnou z milosti jeho svaté již zase polepšilo, že aspoň neležím a tak na stolici u pána seděti mohu, ačkoli i tak ještě dosti churava sem, avšak můj nejmilejší pán až posavad hrubě předce bídně se má a ještě velmi málo se s ním polepšuje. Dnes mu opět vnově doktoři a barvíři nohu otevřeli a prvé již bez počtu v ní děr má, kudyž mu ještě velmi mnoho materie z nich vychází a pán tudy náramně již zemdlenej jest. Doktoři i barvíři sice vždy dobře troufají, jak jen materie všecka ven vejde, že se ty rány hojiti budou a se pánem že lépe bude. Což pán Bůh račiž pro milost svou hojnou učiniti, pána tím dříve z takový těžkosti pozdvihnouti a dobrejm zdravím zase obdařiti.

Vám toho, můj bratříčku, z upřímnýho srdce přeji a s potěšením o tom slyším, že předce aspoň tak zdrávi jste, jakž může podle vašeho způsobu bejti, začež pána Boha žádám, aby vás ve všelijakém dobrém způsobu na další časy spolu se všemi vašemi zachovávati ráčil.

Strany toho vpádu do Čech taky zde čím dále nemálo se slyší a nový strach bejti počíná, kudyž i já jistě velmi se o svýho pana bratra starám a nic se dověděti nemohu, kam se obrátil a jak se s ním děje, poněvadž se praví, že již i Prahu vzali. Pán Bůh račiž ho sám se všemi jeho přede vším zlejm chrániti i nás také zde před tím opatrovati.

Pán můj vám svý bídný a nemocný služby i paní Mařičce vaší vzkazuje, kteréž že tolikéž ode mne i Čeníčka pozdravíte, žádám. A s tím nás společně k ochraně všemohoucího pána Boha poroučím a vám se, můj nejmilejší pane bratře, všelijak dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 31. Julii 1634.

---

406. *Oznamuje paní Benigně hrabince Gašinské o nemoci svého manžela a těší se, že paní i s rodinou jest zdráva.*

Na hradě Přerově dne 1. srpna 1634.

Paní Benigně hrabince Gašinské, rozené Haugvicovně z Biskupic.

Službu ɔc. Urozená paní, paní dcero má nejmilejší! Zdraví ɔc. Že mne račte svejm psaním navštěvovati a žádostivy bejti o mém i pána mého nejmilejšího způsobu přezvěděti: z takový laskavý o nás péče velice VMti, má paní dcero, děkuji a o svým nejmilejším pánu oznámiti mohu, že se hrubě bídně má a až posavad v svý těžký nemoci zůstává a malé polepšení ještě se při něm ukazuje. [Líčí nemoc jako v předešlém listu.] Již tak náramně zemdlenej a ztrápenej jest, že nemůže sebou ani hnouti, téměř zázrak pán Bůh při něm ukazuje, že to může až posavad tak vystáti, poněvadž již toto na desátej tejden v takovým kříži a trápení postaven jest. Doktoři i barvíři sice vždy dobrý trošty dávají, že jak by se jen od tý materie noha vyčistila a rány se hojiti mohly, že s pomocí boží bude moci pán k lepšímu zdraví přiveden bejti, což pán Bůh račiž z svého hojného milosrdenství učiniti a jak nade mnou v těchto mejch mnohejch starostech postavenou, tak i nad mejm nejmilejším pánem v jeho veliký bídě se smilovati, sám jeho nejlepším lékařem bejti, brzy ho pozdraviti a mne tudy taky potěšiti.

Já z milosti boží nyní něco zdravější sem, nežli tu předešle sem byla, ačkoli sic nehrubě, ale již to od pána Boha vděčně přijímám a jeho milosti z toho děkuji, že aspoň neležím a sedě na stolici mohu svou bídu tak přemoci a u pána zůstávati, on račiž dáleji milostivejm pomocníkem mejm bejti.

VMt pak, že račte se panem manželem VMti a pannou šlechtičnou, sestrou svou, i dvoumi staršími dítkami dobrého zdraví užívati, ráda sem tomu z psaní VMti vyrozuměla, žádaje, aby pán Bůh za dlouhý časy takového dobrého způsobu stále VMti společně udělovati ráčil.

Naproti tomu, že jest pán Bůh VMt se panem manželem VMti tím zármutkem navštíviti a nejmladší dcerku na neštovice nemocnou pominulého čtvrtku v noci mezi 10. a 11. hodinou skrze smrt z tohoto světa vzíti ráčil, jistě sem se neráda toho dočetla a VMti i panu manželu VMti tý ztráty a odtud přišlého zármutku věrně nepřeji, v kterémž aby pán Bůh VMti zase potěšiti ráčil, na jeho milosti vinšuji. Kteréhož pana manžela svýho, žádám, že sobě neračte stížiti ode mne zase s oznámením mejch modliteb, tolikéž panny šlechtičny i dítek svejch pozdraviti.

S tím se VMti od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšujíc, nás z obojí strany k ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 1. Augusti 1634.

*

PS. VMt, má paní dcero, prosím, že mi račte to přátelství a lásku prokázati a toto přiležité psaní mé zvláště milé paní tetě, paní Evzebiji z Kaunic svědčící, nestížiti sobě poručiti při nějaké příležitosti, poněvadž smejšlím, že od VMti ku paní daleko není, na Brod odeslati.

---

407. *Přeje bratru svému Adamovi z Valdštejna, aby s rodinou svou zdráv zůstával, šťastně z Budějovic Českých na Třebíč se vypravil a jí oznámil, jak dlouho tam bude zůstávati* ꝛc.

Na hradě Přerově dne 5. srpna 1634.

Panu Adamovi z Waldštejna, nejvyššímu purkrabí Pražskýmu.

Modlitbu svou VMti vzkazuji, vysoce urozený pane, pane bratře můj nejmilejší. Můj nejmilejší pane bratře! Žádostivě sem nějaký potěšitedlný noviny o VMti očekávala, nemoha nic se dověděti a slyšeti, jak se v těchto rozmíškách míti a kde zůstávati ráčíte, až dnes nenadále dostanouce psaní od pana Rudolfa s přípisem VMti jemu učiněného psaní: však netoliko sem se tudy nic nad VMtí nepotěšila, ale nad tím nemálo zarmoutila, že se VMti zle děje, což i dosti lítostivě doslejchám a sesterskou útrpnost s VMtí v tom nesu, zvláště že i těžkejm nedostatkem zdraví k jinejm svejm těžkostem a starostem od pána Boha navštíveni bejti ráčíte. Čehož všeho srdečně VMti, můj nejmilejší bratříčku, nepřeji a pána Boha za to prosím, aby VMt ode všech takovejch neřestí brzy zprostiti, k lepšímu způsobu navrátiti a přede vším zlejm se všemi vašnostinejmi, i nás všecky, chrániti i taky k dobrýmu zdraví zase dopomoci a v něm za dlouhý čas VMt zachovávati ráčil. Dočtouce se taky z téhož přípisu psaní VMti, že račte oumyslu bejti z Budějovic Českejch se hnouti a na Třebíč přijeti, pročež sem nechtěla pominouti, VMti se tímto sesterskejm psaním ohlásiti a VMti mnohýho štěstí a průvodu božího k takový cestě vinšuji, tak abyšte se ráčili moci ve všelijakém dobrém způsobu na Třebíč dostati a VMti při tom také o našem zdejším způsobu oznámiti. Čehož před VMtí dosti lítostivě nemohu tajiti, ač, chvála pánu Bohu, před lidem vojenským jakýž taký pokoj ještě v tomto koutě máme, ale jináče v nemalé starosti a zkormoucení postavena sem, nehrubě sama zdráva jsouc, ale více ještě o svýho nejmilejšího pána se starám, poněvadž již dnes deset nedělí, jak se těžce roznemohl, až posavad těžce nemocnej jest a téměř nic se s ním polepšovati nechce, než v jednostejným velmi bídným a těžkým nedostatku zdraví svýho zůstává. [Vypisuje nemoc jako dříve.] Však vždy na samou boží pomoc a smilování očekávaje, jemu se těším a důvěřuji, že tím dříve s pomocí svou svatou přijíti, pánu netoliko jeho bolesti polehčiti, ale jich i dokonale zprostiti a jej pozdraviti ráčí, kterejž

VMti své, ač hrubě bídné služby vzkazuje a VMti se poroučí. Jsouce pak žádostiva dále o VMti přezvěděti v jakém způsobu se všemi svejmi byšte se na Třebíč dostati, jak dlouho tam zůstávati, neb jest-li kam jinam obrátiti se oumyslu bejti ráčili, velice VMt prosím, že mi po naschválním poslu o tom oznámiti dáti i paní Jozičky i dítek svejch ode mne pozdraviti sobě stížiti neráčíte. Při čemž VMt, můj nejmilejší pane bratře, mocné ochraně boží poroučím a dobře se VMti jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 5. Augusti 1634.

---

408. *Paní Anně Marii z Žerotína, rozené hrabince Šlikovně, aby mateř její nad ztrátou od lidu válečného stalou potěšila se, oznamuje jí o nemoci manžela a děkuje za odeslané jí vody pálené.*

Na hradě Přerově dne 6. srpna 1634.

Paní Anně Maryji z Žerotína, rozené hrabince Šlikovně.

Službu ɔc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Zdraví ɔc. Psaní VMti od 1. dne tohoto měsíce učiněného a mně dnešního rána dodaného dostanouce, s potěšením sem tomu z něho vyrozuměla, kterak pán Bůh VMti té lázně, které ste za prostředek v nedostatku zdraví svýho užívati ráčily, hojně požehnati a k lepšímu zdraví skrze něj přijíti dáti ráčil, kteréhož že se všemi svejmi mírně požívati ráčíte, věrně a srdečně toho VMti přejíc, aby dobrotivý a milosrdný pán Bůh za prodloužený časy při takovém dobrém způsobu VMt společně zachovávati i jiného všeho potěšitedlného při tom udíleti ráčil, upřímně na jeho milosti vinšuji. Že však proti tomu v nemalé starosti strany JíMti paní mateře VMti nejmilejší, kteráž v Čechách zůstává, skrze nenadálé zloupení a zplundrování statku i poddanejch jejich od lidu válečnýho z obojí strany stalého postaveny bejti ráčíte: jistě sem toho neráda uslyšela a s VMtí i s JíMtí paní nad tím lítost a citedlnost maje, věrně paní takovejch velkejch a téměř, jak se říká, nesnesitedlnejch a nenabytejch škod nepřejíc, nemohu jináč souditi, než že veliká lítost JíMti paní z toho musí pocházeti. Ale jakkoli se stalo, poněvadž to pán Bůh přepustiti ráčil, smejšlím, že taky JíMt paní mateř jakožto paní pobožná a rozumná ráčí to věděti jak trpělivě nesti; v kterémžto takovém odporném způsobu, aby jí pán Bůh ráčil pomocníkem bejti a svým hojným požehnáním paní takovou ztrátu zase vynahraditi, tolikéž toho upřímnejm srdcem na jeho božské velebnosti vinšuji a VMt prosím, když byšte k JíMti paní nejprvé poselství míti ráčily, že neráčíte sobě stížiti, mne ji s mejmi službami poručenou učiniti.

Kdež pak račte žádostivy bejti o mně a mém nejmilejším pánu přezvěděti: nemám VMti o svém nejmilejším pánu co jiného oznámiti, než že, jak ste jej předešle, budouce s JMtí panem manželem

svejm zde, bídného a nemocného viděti ráčily, až posavad v tom způsobu velmi nestatečném postaven jest a předce mnohejch bolestí okoušeti se mu dostává a téměř hned nic se s ním polepšovati nechce. [Líčí nemoc jako prvé.] Avšak jeho božské milosti silně a nepochybně věřím, že ráčí dále se nad ním v jeho veliké bídě i nade mnou zarmoucenou a starostmi obklíčenou paní smilovati a tím dříveji již pomoc svou svatou seslati, pána z takový bídy a těžkosti pozdvihnouti a mne potěšiti. Se mnou, ač se tu bylo za koliksi dní něco polepšilo, že sem aspoň neležela a tak na stolici sedě u pána zůstávati mohla, ale nyní počíná se mne zase tuze ta bídná podagra ujímati, že se sotva přemáhám a všudy ji cejtím, pán Bůh račiž se nade mnou taky v tom smilovati, od další bídy zachovati i z této pomocníkem bejti, tak abych jen mohla při pánu zůstávati a jej v jeho bídě opatrovati, neboť nemůže ubohej bídnej lazar sebou hnouti, jen kde ho z lůže na lože jako nějakej špalek přeloží.

Za vody pálený mně odeslaný i ovoce při tom mi od VMti dodané a více z takový laskavý na mne paměti velice VMti, má nejmilejší paní teta, děkuji a nejsem na jiném, pokudž mi pán Bůh ráčí dále života a zdraví popříti, než VMti se toho zase vším dobrejm a příjemnejm přátelstvím volně a příjemně odměniti a odsloužiti. JMti panu manželu VMti nejmilejšímu a mému zvláště milému panu švakru, žádám, že ráčíte mé modlitby a od pána mýho jeho bídné a nemocné služby spolu i sobě oznámiti i dítek svejch všech od nás pozdraviti.

S tím nás z obojí strany k ochraně pána Boha všemohoucího poroučím a VMti se všelijak dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 6. Augusti 1634.

---

409. *Omlouvá se Baltazarovi z Žerotína, že nově narozenému synáčku jeho pro churavost svou a manžela svého za kmotru nemůže se postaviti.*

Na hradě Přerově dne 8. srpna 1634.

Panu Baltazarovi z Žerotína.

Modlitbu 2c. Urozený pane, pane synu můj zvláště velice milej! Zdraví 2c. Z psaní vašnostiného, pod datum 6. dne tohoto měsíce učiněného a mně dnes dodaného, jistě s zvláštním potěšením sem tomu vyrozuměla, že jest všemohoucí pán Bůh paní manželce VMti a mé velice milé paní dceři 4. dne přítomného měsíce šťastně pomocníkem bejti a VMti společně synáčkem obdařiti ráčil; kteréhožto tak vzáctného daru věrně a srdečně VMti přejíc, abyšte takového synáčka svého malého jak ke cti a chvále pánu Bohu, tak i k dalšímu a většímu svému potěšení vychovati moci ráčili, upřímně na jeho božské milosti vinšuji. Co se pak žádosti VMti na mne při

tom vzložené dotejče, poněvadž jste na tom se ustanoviti ráčili 20. dne téhož nyní jdoucího měsíce dáti témuž nemluvňátku křtem svatým posloužiti a je Kristu pánu podle nařízení jeho svatého skrze touž služebnost církevní přivtěliti a obětovati, abych se den před tím k VMti na Mezříč najíti dala, na týž pak vejš jmenovaný den takové služby svaté vykonati nápomocna byla a za jednu kmotru a rukojmí před pánem se témuž synáčku VMti postavila: v pravdě by mi nic potěšitedlnějšího nad to vykonati nebylo, než abych takovou VMti slušnou žádost a v tom svou křesťanskou povinnost skutkem vyplniti a jí zadosti učiniti mohla, ale že mi toho nijakž možné není vykonati a jak pro můj sešlý věk a častý, téměř ustavičný nemoci, z kterých nemnoho kdy vycházím, leč tak někdy za 2 neb za 3 dni, že sotva v pokoji na stolici vyseděti mohu, na cestu se vydati, tak také proto, že můj nejmilejší pán již dlouhej čas pořád v těžké nemoci postaven jest, od něhož by mi nebylo možné se odtrhnouti; z té příčiny při VMti v tom omluvena bejti žádám, v jinších však možnějších příčinách chtěla bych ráda VMti i JíMti paní manželce VMti, (kteréž, žádám, že neračte sobě stížiti ode mne s mejmi službami velice pozdraviti a potěšitedlnejch šestinedělí vinšovati) všelijaké příjemné přátelství prokázati, při čemž nás z obojí strany v mocnou boží ochranu poroučím. Datum na hradě Přerově 8. Augusti 1634.

---

410. *Rudolfovi hraběti z Valdštejna, aby pana otce svého, pro něhož do Budějovic jede, pozdravoval, děkuje za zaslané jí noviny, s kterýmiž, poněvadž německy napsány, dosti se natrápí.*

Na hradě Přerově dne 9. srpna 1634.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Že mi račte schválně zase psáti a o dobrém zdraví svém, jehož se všemi svejmi užívati ráčíte, oznamovati, VMti z toho děkuji a takovou dobrou novinu vždycky ráda o VMti slyšíc, nad ní potěšena sem a, abyšte téhož dobrého způsobu za dlouhý časy užívati moci ráčili, upřímně od pána Boha vinšuji. Já však o sobě a svým pánu nevím VMti co jiného psáti, než že týž můj nejmilejší pán předce hrubě bídnej jest a já podlí toho taky nevšelijak zdráva, tak jakž sem v předešlém psaní šíře VMti o našem bídnejm způsobu oznámila.

O tom tolikéž povděčně ráda sem uslyšela, že pro JMt pana otce svýho a mýho nejmilejšího pana bratra ste se již do Budějovic vypraviti ráčili, kterouž cestu pán Bůh rač VMti šťastnou způsobiti, tak abyšte, tam jedouce i se panem otcem odtudž na Třebíč se vracujíc, šťastně ji v dobrém zdraví beze všelijakejch zlejch příhod a překážek vykonati moci ráčili. Kterýhož pana otce svýho, když se

bohdá na Třebíč šťastně dostane, prosím, račte ode mne i od pána mýho přivítati, velice od nás pozdravovati a mne i pána mýho s jeho nestatečnejmi a nemocnejmi službami pánu poroučeti. Za noviny taky VMti spolu se pánem svejm, (kterejž VMti tolikéž své bídné služby vzkazuje) děkuji, ačkoli se s nimi dosti utrápím, když sou německý, než sobě je přeložiti dám, však vždy lépe než nic, žádaje, že račte i dále s námi se o ně sdělovati. Pán Bůh rač dáti, aby mohly platný a dobrý bejti a my toho žádostivýho pokoje dočekati a do vůle boží užívati.

Paní manželce své a mé nejmilejší paní tetě i paní Jozičce, žádám, račte mne také s mejmi službami poručiti i svejch malejch ode mne pomilovati. A s tím milost boží rač bejti s námi se všemi. Datum na hradě Přerově 9. Augusti 1634.

---

411. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, v příčině různých opatření hospodářských.*

Na hradě Přerově dne 12. srpna 1634.

Janovi písaři na Brandejs.

Včerejšího večera dostanouce se sem dvě fůry z Brandejsa s Jakubem klíčníkem, z nichž na jedný on sám s ženou, dcerou a věcmi svejmi se přivezl a na druhý něco másla a vosku přivezeno, při tom mi psaní tvé dodáno jest, z něhož a poznamenání v něm zavřeného, co téhož másla i vosku na poručení mý sem posíláš, sem porozuměla. Poněvadž však sem ještě ničeho neviděla, nebo pozdě přijeli a dnes ti formané zase se odpravují, tak že nevěda, jestli všecko to, jak píšeš, přivezeno a není-li při tom žádný škody: protož nevímť také co jiného psáti, než že jest to přijato, snad se tak najde, jakž tvý poznamenání ukazuje, jednom za sebou podobnýho zanech, aby potom při počtu spletků nějakejch nebylo a vědělo se, co z kterýho dvora dotčenýho másla přijato a odvedeno jest, sice beztoho šafářky rády přičítají. To pak, který tam ještě ze dvora Perenskýho zanecháno jest, ať šafářka pilně v svým opatrování má, aby se na něm bud nějaký škody nestalo, aneb k zmaření nepřišlo, do dalšího poručení mýho. Mezi tím pak, jak sem prvé již poručila, i nyní to ještě obnovuji, aby šafářek skutečně v tom napomenul, aby při hospodářství a opatrování dobytka, též omastku dělání nic neoblevovaly, ale předce pilny bejti hleděly, tak aby každá mohla počet svůj, co sobě uloženo má, doplniti a já s nimi spokojena bejti, zvláště ta Němkyně Lipchavská, nebo vždycky ráda po jinejch honí.

Na sejry že nemůžeš kupců ještě dostati, tomu se neprotivím, když tak na krátce jest, avšak dále všelijakou snažnost a pilnost

k tomu přičiniti hleď, aby je zpeněžiti mohl, jestliže by mohl v tý ceně jako loňskýho roku, aneb jináč, jak by mohlo nejlépe bejti, tak aby nebylo to odpolu darmo prostrženo. Jakž nepochybuji, že budeš moci tomu dobře rozuměti, při čem by mohlo bejti a že by nebylo s mou škodou, což tvýmu soudu a prozřetedlnosti poroučím, že budeš věděti jak při tom postupovati. By pak nemohl všech pospolu pojednou jako jinejch let odbýti, však, chtěl-li by kdo porůzno co vzíti a koupiti, budeš moci prodávati a tak, poněvadž sou nyní tak časové nebezpeční, o to se přičiniti, aby je co nejdříve mohl zpeněžiti, však než by se prodaly, nechť se pro mne nejprvé ale 10 jich něco dobrýho vybere a zanechá, aby nebyly shnilý, než který by se ještě dále chovati mohly, poněvadž já jich tak pojednou nespotřebuji.

Co se těch svršků dotejče, ty nechť tak předce někde v jistým místě, aneb ve sklepě shromážděný, pokudž by nějakýho nebezpečenství nepřišlo, že by nebylo potřebí s nimi se schovávati, jako i ty dvě fůry k odvezení jich na hotově zůstávají, a když by se dále někdo odsud tam na Brandejs jménem naším dostal, což smejšlím, že se brzy stane a jaký poručení s sebou o těch věcech ode mne přinesl, podle něho tak postupovati hleďte. Kterýchžto věcí, ač zejmena tuto nejmenuji, však poněvadž větší díl jich na rejstříku tom, kterýť sem před některejm časem odeslala, poznamenáno se nachází a ostatek, co letos plátna připděláno jest i jaký peřiny kde v pokojích zůstávají, taky vědomost o tom máte, protož ať se to všecko shledá a šafářka taky peřiny snese; mezi tím ať pro ně ale tři žoky udělati dá, vezmouce na ně půl kopy loket plátna koudelnýho, může je z něho dáti ušiti, tak aby se do nich potom podle poznamenání, co se kde vstrčí, mohly žokovati. Však ty peřiny z mýho lůžka, který ve sklepě sou, neráda bych, aby se mezi jiný míšely, než obzvlášť do nějaký cejchy se zašily; pro plátna, ať se taky něco opatří, do čeho by se složiti měly, pro cínový nádobí pak nechť se nějaký dva soudky přihotoví, tak aby do jednoho, co dobrýho a celýho jest a do druhýho, co by horšího a polámanýho bylo, s kotlovým náčením se složiti mohlo.

Ta truhla s apatyckým [sic] nádobím chci aby mi se taky při týchž fůrách zase odeslala, protož ať tolikéž pohotově zůstává. Když by se pak ty věci všecky tak na ten čas ne pro jinou příčinu, než pro tyto nynější nebezpečenství a loupeže vojenský odtud vyzdvihly a odvezly, ať pokoje i zámek předce pilně se opatrují a k nim dohlíží a zamčeny sou, tak jako by všecko tam zůstávalo, tak aby se skrze nedbanlivost na ničemž škody nedálo. A poněvadž tam odsud posla máš, aneb jestliže by dříve odpraven byl, než by se tito formani domů navrátili, nepomíjej toho při jiné další příležitosti vykonati a jak nyní při hospodářství se děje, jak ve dvořích

při dobytcích, též při sklízení obilí, jaký přediva sou, kolik rojů letos přibylo i taky jak s ovoci stojí a summou, což by zapotřebí bylo, o všem mi oznámiti. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 12. Augusti 1634.

PS. Píšeš taky, že mi lišky posíláš, však nedokládáš kolik, jest mi jich 6 od klíčnice odvedeno, pokudž jich více není, dosti ste jich málo za ten rok zbili.

Zahradník, poněvadž nemá nyní již tak co pilnýho v zahradách dělati, ať k zahradám dohlídá a zvláště tu při domě, aby se ovoce neodraly, že jemu o tom poroučím, když pak bude šafářka česati, ať s ní taky jezdí a jí pomahá, poněvadž jest zahradník, ví se jak v to šikovati, s kterýmž, když se sklízeti bude, ať se šetrně zachází, jak na čerstvo tak i zsušením se nerozvundavá.

---

412. *Děkuje paní Anně Žerotínské za zaslané višně i prosí, aby slíbené višňové víno pro churavého manžela jejího laskavě odeslala.*

Na hradě Přerově dne 12. srpna 1634.

Paní Anně Maryji Žerotínské, rozené hrabince Šlikovně z Pasaunu a z Lokte.

Službu ɔc. Že mne opět tak vzáctnejm darem fedrovati a hojnou částku hrubě pěknejch a dobrejch višeň i hamrlí odsílati ráčíte s pronešením tudy opravdové skutečné péče a paměti, jak o mne tak i pána mého nejmilejšího, obzvláštně v tomto jeho bídným způsobu postaveného, velice z toho VMti, má nejmilejší, upřímně milá paní teta, spolu i se pánem svejm děkuji a hrubě vděčně takový ovoce pánu mýmu v týto jeho nemoci příjemné od VMti přijímám a čím bych podle možnosti své VMti se toho zase líbezně a příjemně odměniti a odsloužiti mohla, to vždycky ráda vykonati hotova sem. Podle čehož VMti oznamuji, že se s mejm nejmilejším pánem až posavad nehrubě polepšuje, předce téměř ještě v jednostejným způsobu velmi bídným a nestatečným a já tudy v svejch mnohejch starostech zůstávám. Pán Bůh račiž se dále sám nad námi smilovati, lékařem jeho bejti a mne k potěšitedlnějšímu způsobu navrátiti. Že se pak račte dále ještě zakazovati a s višňovejm vínem, který ste sobě zadělati ráčily, se mnou se chtíti sděliti: i to s velikou vděčností od VMti přijímám, kterýmuž ač já sice nemnoho ublížím, nežli pán můj (kterejž VMti i panu manželu vašnostinýmu své nemocné služby a já modlitby vzkazujeme), poněvadž takovýho vína v tomto svým těžkým nedostatku zdraví mimo jinej truňk napiti se může, žádá za tu lásku spolu se mnou, že se ráčíte o nějakou malou částku, ale jednu neb dvě flaše, téhož vína sděliti a poručiti odeslati, čehož že se, dá-li mu pán Bůh k lepšímu zdraví přijíti, spolu se mnou VMti ochotně odsloužiti nepomine.

Dítek svejch, žádám, račte ode mne taky pozdraviti a mne své lásce poručenou jmíti. Datum na hradě Přerově 12. Augusti léta 1634.

---

413. *Přeje bratru svému Adamovi z Valdštejna štěstí k jeho příjezdu na Třebíč, oznamuje o churavosti svého manžela.*

Na hradě Přerově dne 17. srpna 1634.

Panu Adamovi z Waldštejna.

Modlitbu svou VMti vzkazuji, vysoce urozený pane, pane bratře můj nejmilejší. Zdraví ɔc. Že ste mi tu lásku, mý nejmilejší srdce, prokázati a k žádosti mé o svém na Třebíč příjezdu skrze psaní své, kteréž sem dnes s velikou vděčností a žádostí dostala, oznámiti ráčili, velice z toho VMti děkuji; ačkoli že se to dosti v nestatečném způsobu zdraví vašnostiného a ne bez veliké práce, obtížnosti a nepříležitosti i s mnohým nebezpečenstvím stalo, čehož srdečně VMti nepřeji a jistě lítostivě a neráda o tom i jinejch mnohejch škodách, které na statcích svejch skrze lid vojenskej jak z jedný tak i druhý strany bráti ráčíte, doslejchám. Což vidím, že špatně lid JMCské VMt chrání, jakž račte psáti, že sou také VMti Hrádek vyplundrovali, svršky pobrali, dobytky, klisny odehnali a co nemohli pobrati od obilí, to popálili, začež jim všem pán Bůh sám zaplať i tomu, kdo nám takovou hru způsobil, kteráž sic jináče nedá, dokudž by se pán Bůh nad námi smilovati neráčil. On račiž sám těm zlejm hroznejm žalostnejm věcem konec učiniti a VMt, mý srdce, v takovým zarmouceným těžkým způsobu postaveného taky potěšovati i ty škody všecky vynahraditi a VMt zase obohati[ti]. Neboť nad VMti těžkostmi srdečnou lítost a citedlnost, tak jako nad bídami svejmi, snáším a pána Boha vždy za spomožení a vysvobození VMti z takových zlých věcí žádati nepřestávám. A poněvadž račte psáti, že se račte chtíti po třech neb čtyřech dnech na Židlochovice odebrati a snad nepochybně poněkud tam zůstávati: aby pán Bůh ráčil tam VMti se všemi vašnostinejmi šťastnej byt způsobiti a jak při dobrém zdraví, tak i jiném všelijakém pohodlném a potěšitedlném způsobu zachovávati, tolikéž na jeho božské milosti upřímně vinšuji.

Strany svýho pána VMti oznamuji, že, chvála pánu Bohu, teď od některýho dne zdá se s ním něco mírněji bejti, ačkoli sic ještě pro velikou mdlobu a bídu, v které již tuto ode čtvrti líta téměř pořád zůstává a do jedenácti děr předce v noze má a ještě něco materie z nich vychází, nemůže sebou předce z lůže hnouti: avšak poněvadž se vždy nějaké znamení ku polepšení ukazuje, ku pánu Bohu naději mám, že takovýmu začátku požehnati a i dále jeho milostivejm pomocníkem a lékařem bejti ráčí. Kterejž se VMti s svejmi

nemocnejmi a hotovejmi službami dokonce poroučí a vzkazuje, že VMti upřímně také takovejch žalostivejch a zarmoucenejch věcí a těžkostí nepřeje a, s VMtí lítost nad tím majíc, dosažení lepšího způsobu i s VMtí sobě ještě v dobrém zdraví šťastného shledání od pána Boha vinšuje. Čehož bych i já v pravdě hrubě sobě přála, abych se s VMtí taky, jsouc toho již od dávního času žádostiva, shledati a s VMtí, lípe oustně nežli skrze psaní se to státi může, o našich těchto těžkostech a bídách a což by mezi tím jiného potřebí bylo rozmlouvati pro potěšení naše mohla, což pán Bůh račiž nám sám tím dříve, pokudž vůle jeho svatá v tom jest, šťastně ve zdraví propůjčiti a způsobiti. O sobě VMti oznámiti mohu, že tak s svejmi bídami chvíli na stolici u pána seděti mohu a chvíli ležeti musím. Pán Bůh rač mi dále sám milostivejm pomocníkem bejti.

Paní Jozičky, žádám, že neráčíte sobě ztížiti s mejmi službami churavejmi zase velice i dítek svejch pozdraviti. S tím se, můj nejmilejší pane bratře, lásce VMti a nás z obojí strany k ochraně boží poroučím a VMti upřímná sestra do smrti zůstávám. Datum na hradě Přerově 17. Augusti 1634.

PS. Že VMti sama svou rukou nepíši, jistě toho nečiním, nežli z svý veliký nemožnosti, že mně nijakž s to není, abych mohla již celej list napsati, v čemž žádám, že mne račte při sobě omluvnou jmíti.

---

414 *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, v příčině odvezení některých svršků, uložení mišenských a jiných trvanlivých jablek do sudů, uschování červených a lískových ořechů, nařizuje, jak se rozděliti má pastva pro dobytky ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 18. srpna 1634.

Janovi písaři.

Poněvadž nyní již k tomu přichází, že podle naměření svého pán štolmistra na Brandejs pro vyzdvižení a odvezení těch svršků odtud, o kterejchť sem v předešlým dvojím psaní, aby se vším i se dvoumi fůrami pro ně na hotově byl, poručila, vypravuje a jemu o všem, jak by při tom postupováno bejti mělo, poručeno jest, protož se tak zachovej a jak se týž štolmistr na Brandejs dostane a jakou vůli mou a panskou při čem oznámí, při všem tak postupujte. Totiž všecky ty věci, který sem v předešlých psaních jmenovala a ještě jich teď opakuji, jak to, co tam ve sklepě při předešlém Cratovým z Brandejsa odjezdu a některých věcí odtud vyzdvižení zanecháno jest, což na rejstříku poznamenáno máte, tak i jiný věci, plátna všecky loňský i letoší, ubrusy, ručníky, servíty, jak ty, který v traubách vnově nadělány sou, tak i jiný, který při zámku byly, i ty, který tehdáž, když Crato tam byl, špinavý se nacházely, poněvadž šafářka je snad taky již vyprala, povlaky ložní, šaty, peřiny,

i to, co pro Cambiaga, když tam byli, k užívání se zanechalo, tolikéž cínový, kotlový náčení i ta truhla s apatyckejm nádobím, tolikéž lůžko mý zelený, z něhož ty peřiny sou, který obzvlášť složeny a zašity bejti mají, summou co by nejlepších věcí bylo a na ty dvě fůry, aby prázdný nešly, naložiti se mohlo, naložiti dej a co nejdříve to vyříditi a spraviti hleďte. Můžte sobě všickni pomoci, tak aby se tam štolmistr dlouho nezdržoval a meškán nebyl, nýbrž tím dříve odtud s dotčenejmi věcmi se odebrati a tam, kdež uloženo jest, totiž do Brna obrátiti se mohl. Toliko při nakládání těch věcí ať se všelijaká pilnost a bedlivost zachová, plátna a což více takovýho jest, ať se tak skládá a to opatří, aby se to na voze prosmejkati a nějaké škody na tom státi a učiniti se nemohlo. Na všecko ať se také poznamenání učiní a štolmistrovi jedno odvede, tak aby věděl hospodář Brněnskej podle čeho to k sobě přijímati, kteréž mi také jedno pošlete a jedno za sebou zanechte, aby se mohlo věděti, co se odtud vezme a co tam ještě zůstávati bude. A co nebude moci z těch drobnějších věcí na těch dvou fůrách odvezeno bejti, to ať se pěkně do sklepu schová a zamkne, nebo vím, že tam od všelijakejch potřeb, stoliček a jinejch podobnejch věcí zůstane, načež všecko, poněvadž s šafářkou taky ceduli mám, bude se moci do její cedule zapsati, neb obzvláštní rejstřík na to udělati, co se čeho z jejího počtu vezme a co za ní a pod správou její ještě zůstávati bude, při čemž všem ať sama taky přítomna a nápomocna jest, aby věděla, co se nakládati bude. A tak v tom již tak postupujte, aby dobře bylo a nějaký škody a ztráty neb spletků při tom se obávati potřebí nebylo Mezi tím pak při opatrování hospodářství pilni buďte, zvlášť šafářka, přidajíc jí, jakž sem prvé již poručila, Ondru zahradníka ku pomoci, jestližeby potřebí bylo ještě někoho druhýho, aby při sklízení a česání ovoce, poněvadž taková pěkná ouroda na ně tam jest, rozšafně zacházela, tak aby se nikam nerozvundávalo a z polovice se nedělalo. Nebude jí potřebí, tak jako jindy to bejvalo, mnoho k chování na čerstvo na zimu dáti trhati a vybírati, poněvadž sou nyní časové roztržití a nebezpeční, toliko nějakejch pěknejch míšenskejch a druhejch nějakejch vejlníků [sic] neb jinejch trvanlivejch jablek každejch jeden sud může naklásti, ostatek pak všecko dáti pořád třísti a sušiti, což jí spěšněji bude, jen ať v tom hledí nějakou prozřetedlnost zachovati. Ač porozumívám z jejího psaní, že by mezi vámi nějaký záští a vojna opět povstávati měla, čemuž se divím, proč nemůžete srovnati, poněvadž jest vás tam dosti na mále a ještě se hryzete: bylo by dobře tak nechati a hleděti, každý svou povinnost náležitě zastupovati a jí dosti činiti, nebo vaše nesvornost není než naše škoda, když jeden tak, druhej jinak. Protožť poroučím, aby nad ní ruku držel a prejsu na ni žádnýmu nepouštěl, nýbrž to předcházel, aby nebylo potřebí vždycky jen mezi vámi rychtařovati a vás mířiti, ale

aby ona taky mohla mezi vámi obstáti a mně z věcí mejch jí poručenejch a svěřenejch práva bejti a svou povinnost vykonávati, má-li pak kdo co proti ní, nechť mně o tom oznámí, budu já věděti co učiniti. Při čemž sobě taky v tom stěžuje, že jí ovčák všudy pase a pro krávy žádný pastvy že nemá, vy z oficírů (čímž co a koho míní, nevím) že ji v tom zastati a vovčákovi toho zastaviti nechcete, než ještě že se jí posmíváte a za svou bláznici a podnoži jí máte: protož uznávaje to sama, že to státi nemůže, aby samy ovce měly pastvu míti a krávy snad hladem zmořeny bejti, než poněvadž jest potřebí jedno i druhý opatřiti, poroučím, aby to při ovčákovi nařídil a sám to nějak obmyslil a rozdělil, kde by mohl ovčák ovce pásti a odkud taky šafářka trávu a pastvu pro krávy míti; poněvadž jest pravda, kdeť ovce vyžerou a hned do země vytrou, žeť se tu velkej dobytek na čem pásti nemá, a tak to hleď opatřiti, aby mohlo z jedný i druhý strany dobře bejti. A s tím na ten čas ochraně boží poručeni buďte. Datum na hradě Přerově 18. Augusti 1634.

PS. Poněvadž ještě za sebou peníze za loňský omastek i za suchý ovoce máš, protož budeš mi je moci nyní po štolmistrovi odeslati, avšak přičiň se, aby to mohl způsobiti, aby mohly na skrovný minci bejti, tak aby on, poněvadž na koni jede, mohl je tím snáze opatřiti.

Takyť poroučím, aby červený vořechy, který v zahradě při domě sou, kázal šafářce pěkně, pokudž již zralý sou, otrhati a pro mou potřebu na čerstvě [sic] schovati. Týmž způsobem poruč hajnejm něco lískovejch vořechů nanositi a je taky dáti opatřiti, aby mohly čerstvý v písku, neb ve džbáních zachovány bejti.

Tobiášovi o tom poroučím, aby on s svou ženou taky šafářce při česání a sklízení ovoce nápomocen byl, pročež budeš jí moci o tom povědíti, že jest v tom vůle má, aby spolu s nimi to spravovala.

---

415. *Šafářce Perenské v příčině pastvy dobytka, česání ovoce ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 18. srpna 1634.

Šafářce Perenský.

Psaní tvý jest mi dodáno, z něhož tomu, jak s předivem se děje, porozumívám, a poněvadž již začátek v sklízení ho se stal, hlediž i dále to všecko pilně sklízeti a což potřebí při tom rozšafně činiti a opatrovati, aby mohlo bez mý škody bejti, i k jinejm šafářkám týmž způsobem dohlídati a v ničemž neoblevovati, i taky když to sklidíte, mně o tom oznámiti a poznamenání, co čeho jest, odeslati. Dobytky že ve všech dvořích zdrávy sou, ráda taky slyším. Pán Bůh rač dáleji před škodou a všelikejm zlejm chrániti.

Kdež sobě pak do oficírů, nevím však do kterejch a koho míníš, stížnost a žalobu vedeš a za ochranu žádáš, poněvadž žádnýho jmenem nejmenuješ, kdoť anebo v čem jaké zkrácení činí, nevímť co nahražovati, pročež chceš-li, aby se ti náhrada stala, oznam mi místně, kdo ti co ublížil a já budu věděti potom co učiniti. Avšak přes to Janovi poroučím, aby nad tebou ruku držel a prejsu nad tebou nepouštěl, poněvadž tomu nechci, abyšte se mezi sebou jedni s druhejmi tak nesvářiti měli, nebo vaše hadruňky nejsou než naše škoda, ale místo nich jest potřebí, abyšte při vzdělávání a opatrování hospodářství našeho za jedno se snášeli a hleděli tak spravovati, aby mohlo s naším oužitkem a ne se škodou a s vaší pochvalou bejti, pročež toho hleď na sobě dokazovati a sama taky příčiny k něčemu nepodávati.

Strany ovčáka tolikéž mu poroučím, aby v tom nějakej slušnej prostředek a rovnost zachována byla, aby on ovce kde pásti i ty také dobytek, poněvadž jedno i druhý naše jest a obojí bejti musí, čím vychovávati a kde pásti měla, tak že se nebudeš míti čím při tom vymlouvati, jednom nedej sama na svý pilnosti scházeti a na jiný neukazovati.

Ovoce všelijakýho, poněvadž taková hojná a pěkná ouroda na Brandejse jest, taky tě napomínám a poroučím, aby hleděla je pilně sklízeti a všelijakou prozřetedlnost a rozšafnost v tom zachovati; a poněvadž pochybuji, abychom se tak brzy sami pro tyto nebezpečný časy na Brandejs dostati měli, nebudeť potřebí mnoho dáti jablek trhati a na čerstvo k chování vybírati, leč nějakejch pěknejch míšenskejch jablek budeš moci předce pro všelijakou potřebu jeden sud a nějakejch vejlinků, neb jinejch k chování dobrejch jablek druhej sud naklásti, ostatek pak všecko dáti k sušení třísti a tak to budeš moci spěšněji spravovati. Při čemž poroučím, ať by Vondra zahradník nápomocen byl a všudy na česání s tebou jezdil, pakliže by ještě koho více potřebovala, budeš moci Janovi říci, ať by ho ku pomoci přidal, tak aby to vše tím snáze sklízeti a spravovati mohla; však co bude letos suchýho ovoce, to aby se zvlášť zsejpalo a mezi starý se nemíšelo, abych mohla potom uhlídati, jak mnoho z tak hojný ourody se ho nashromaždí. Což nebude na jiným, než na tvý pilnosti a prozřetedlnosti záležeti, poněvadž já tobě to svěřuji a poroučím a ty mi budeš povinna z toho práva bejti, budeš tedy taky věděti, jak při tom postupovati.

A poněvadž nyní štolmistr za tou příčinou na Brandejs vypraven jest, aby odtud některý svršky za příčinou těch nynějších nebezpečenství vyzdviženy a jinam v bezpečnější místo odvezeny bejti mohly, jakž Janovi o všem poroučím, protož ty taky, poněvadž to do tvýho počtu náleží, při nakládání těch věcí přítomna buď a na všecko pozor dej, aby se nic nezmrhalo, ani žádný škody při tom se nestalo. Což

vše taky, co se odtud vezme a co tam ještě v tvým opatrování zůstane, sobě poznamenati dej, tak aby mi věděla, když potřebí bude, jak ze všeho počet učiniti a já mohla s tebou spokojena bejti. A tak se tím vším budeš moci spraviti, při čemž již vás všecky v další ochranu boží poroučím. Datum na hradě Přerově 18. Augusti 1634.

PS. Poněvadž vím, žeť by předce obtížné bylo samo druhý s sklízením toho ovoce zacházeti, vida, že tam Tobiáš zůstává a mnoho co na práci nemá, poroučím mu taky, aby s svou ženou tobě v tom nápomocni byli, pročež budeš je moci sobě ku pomoci vzíti a s nimi i zahradníkem, jak náleží, to spravovati.

---

416. *Tobiášovi Kamenickému v Brandýse nad Orlicí, že by ráda, kdyby panna Anička k ní nějak vypraviti se mohla; na česání ovoce aby dán byl dobrý pozor.*

Na hradě Přerově dne 18. srpna 1634.

Tobiášovi Kamenickýmu.

Psaní tvé a při něm druhé od Aničky panny, které mi posíláš, přijmouce, neráda z obojího tomu, že se jí tak zle vede a v takovým nebezpečenství od lidu vojenskýho že i s svou paní sestrou a panem švakrem zůstává, porozumívám a jim toho nepřeji, ale poněvadž takový neštěstí a těžkosti nejen na ně, než i na jiný mnohý přicházejí, nevím k tomu co říci. K tomu pak, bych i nejraději chtěla, nevím jak přivésti a jaký příležitosti jí způsobiti, s kterou by se odtud, kde zůstává, na Brandejs dopraviti mohla, poněvadž tak všudy nebezpečno jest, jakž sama píše; než pokudž může sama nějaký příležitosti při někom užiti a tam na Brandejs se dostati, chtěla bych jí toho ráda příti a odtud již potom snáze by se to mohlo způsobiti, aby se až sem mohla dopraviti. Pročež budeš-li k ní jakou příležitost míti, můžeš jí zase napsati a ještě v tom návěští dáti i také psaní mé, kteréť teď posílám, jí při tom odeslati, nebo vím, že předce někdo někam jede, jestliže by se jí jaká taková příhodnost s kejm trefila, aby na ni pozor dala a jí nepomíjela, jináče, že nevím, bych i nejraději chtěla, v tento takovej zlej čas jaký rady jí v tom dáti.

Kdež mi taky píšeš, poněvadž pán Bůh takovou pěknou ourodu od všelijakýho ovoce na Brandejse ukazovati ráčí, že by za dobré bylo, aby tam k sklizení toho někdo správnej se dostal, který by na to, aby se to s řádem dálo, pozor dával: čemuž ač tak jest, že by to se škodou nebylo, avšak poněvadž žádnýho jinýho nemám, poroučím o tom šafářce, aby to s Ondrou zahradníkem spravovala, a jest v tom vůle má, aby i ty s ženou svou při tom nápomocen

byl a na to pozor dával, aby se to vše bez nějakýho neřádu sklízeti a k oužitku našemu schráněti a shromažditi mohlo. Však nebude potřebí pro nás mnoho na čerstvo k chování česati, poněvadž nesmejšlím, abychom se sami tak brzy na Brandejs dostati měli, leč tak pro příhodu nechť se předce sud neb dva nějakejch pěknejch míšenskejch jablek a vejlníčků, který by se poněkud chovati mohly, vybere a zanechá, ostatek pak může se třísti a všecko, jak jablka tak hrušky, karlátka, švestky ať se všecko suší, pěkně, šetrně a rozšafně s tím zachází, poněvadž co budu na čerstvo neb jináč potřebovati, budu sobě moci zde to dáti opatřiti, nebo taky hojnost ovoce zde bude. A tak vědouce o vůli mé, budeš se věděti jak v tom zachovati. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 18. Augusti 1634.

PS. Soudím sice z některejch věcí, že nemusíš s šafářkou v hrubým srozumění bejti, což nevím, proč jest: ale poněvadž já hadruňku nelibuji, hleďte se tak snášeti, abyšte sami mezi sebou i se mnou pokoj zachovati mohli, bez čeho může bejti, nechť jest, lípe bude.

---

417. *Panně Aničce Javornické, jakým by asi způsobem vypraviti se mohla do Brandýsa nad Orlicí.*

Na hradě Přerově dne 18. srpna 1634.

Panně Aničce Javornické.

Aničko milá! Aby zdráva jsouc dobře se měla, přálať bych věrně. Psaní tvý jest mi včera z Brandejsa sem přinešeno, z něhož tomu neráda sem porozuměla, že se tobě i tvý paní sestře v tomto nynějším vojenským běhu nehrubě dobře vede, čehož vám společně i panu švakru tvýmu věrně nepřeji, pána Boha žádaje, aby vás sám přede vším zlejm chrániti a ostříhati ráčil; tobě pak, bych i nejraději chtěla, na ten čas nevím nijakejm způsobem k tomu dopomoci a jaký příležitosti v tom způsobiti, s kterou by se mohla ke mně zase navrátiti, poněvadž všudy na cestách tak nebezpečenství od vojáků jest, že netoliko nikam se projížděti, ale ani procházeti nemůže, jakž to sama můžeš dobře souditi a o tom i píšeš. Avšak můžeš-li mezi tím při někom jiným nějakou příležitost dostati a s ní na Brandejs se dopraviti, chtěj na to pomysliti, což kdyby se stalo, ráda bych tomu byla, odtud již snáze bychť mohla sem pomoci. Pakliže by to nemohlo tak brzy se státi, již se musíš pánu Bohu v tom poručiti a očekávati, až by k tomu sám nějakou příhodnost a lepší bezpečnější čas dále ukázati ráčil; jináče nevímť jak při tom poraditi.

O soběť mohu oznámiti, že tak, jakž můj způsob starý jest, dosti bídná a churava se nacházím, chvílí na stolici se vláčím a z toho zase ležeti musím, k tomu taky pán již teď dvanácte nedělí

pořád z lůže se hnouti nemůže, ač se s ním začíná něco polepšovati, ale jest předce ještě velice bídnej. Pán Bůh rač dále milostivejm pomocníkem a lékařem naším bejti. Paní sestry svý i pana švakra zase ode mne pozdravuj. A s tím tě ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 18. Augusti 1634.

— — —

418. *Děkuje paní Anně z Žerotína, hrabince Šlikovně, za odeslané vědro vína višňového.*

Na hradě Přerově dne 18. srpna 1634.

Paní Anně Maryji z Žerotína, rozené hrabince Šlikovně z Pasaunu a z Lokte.

Službu ɔc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Zdraví ɔc. Nikoli toho potřebí nebylo, abyšte pro mne a pána mýho ráčily sobě takovou nepříležitost způsobiti a nepřestávaje na tom, že ste již prvé nejedny milosti nám prokázati ráčily, nyní znovu to činiti a celý vědro vína višňovýho, který ste samy pro svůj truňk přistrojiti dáti a užiti chtíti ráčily, nám odeslati: nebo v pravdě pán můj ani já jináče sme nemínili toliko más [sic] nebo dva takovýho vína od VMti na koštování dostati; a kdybychom o VMti nevěděli, že to z veliké upřímnosti a lásky činiti ráčíte, nesměli bychom ho tolik přijíti. Ale poněvadž pán můj a já spolu s ním za veliký přátelství od VMti sobě to pokládáme a nechtěje sobě od VMti takovýho nám přišlýho daru málo vážiti, s velikou vděčností jej přijímáme a za takový víno služebně VMti děkujeme, zakazujíce se takovýho ochotnýho přátelství VMti spolu se pánem svejm (kterejž jakž VMti tak i JMti panu manželi VMti své povolné ač nemocné služby a já modlitby vzkazujeme) zase každého času líbezně odsloužiti a všelijakou volnost VMti podle možnosti naší prokazovati.

Při čemž VMti o způsobu pána svýho mohu oznámiti, že z milosti boží něco se s ním začíná polepšovati. Pán Bůh račiž dáleji milostivejm pomocníkem jeho bejti.

Dítek svejch, prosím, račte taky ode mne velice pozdraviti a mne další milosti ā lásce své poručenou učiniti. S tím ochrana pána Boha všemohoucího rač s námi bejti. Datum na hradě Přerově 18. Augusti 1634.

PS. Vody pálené i višně od VMti odeslané jsou mi také dodány, za kteréž tolikéž VMti velice děkuji a všeho se VMti hotově odsluhovati chci.

419. *Paní Evě Vrochyňové z Reptův o nemoci svého manžela, o vydání jí peněz ve Vratislavi komorníkem Martinem a o nemožnosti přenechání jí obydlí v jich domě ve Vratislavi.*

Na hradě Přerově dne 19. srpna 1634.

Paní Evě Vrochyňové z Reptův.

Službu ɔc. Urozená paní, přítelkyně má zvláště milá! Dobrého zdraví ɔc. Vypravujíc pán můj nyní naschvále posla do Vratislavě, nechtěla sem pominouti vám se také tímto psaním ohlásiti a na váš způsob a zdraví, v jakém až posavad se pánem svejm zůstáváte, se dotázati, i také chtíce vám o svým způsobu oznámiti, tolikéž na vaše předešlé psaní mně učiněné odpověď odeslati, poněvadž se dříve, jakž pro tyto nepokojný a nebezpečný časy, tak i příčinou těžký a již dlouho trvající nemoci pána mýho, v kteréž až posavad postaven jest, státi nemohlo. Což vám oznámiti mohu, že týž můj nejmilejší pán již ode čtvrti líta pořád tak těžce nemocnej zůstává a, ač teď od některýho dne teprv trochu se s ním mimo všecken předešlej čas, co touž nemocí zachvácen jest, proměnilo a ku polepšení ukázalo, avšak ještě plnej bolesti a mdloby jest, že nemůže se hnouti, jen kde ho z lůže na lože přeloží, nebo do jedenácti děr ještě v noze má, z kterýž mu již nesmírná síla materie vytekla a pán tudy nevypravitedlnejch bolestí okusiti musil. Ale poněvadž se již něco umenšují, taky ku pánu Bohu tu celou důvěrnost a naději mám, že od ostatních těžkostí ho zprostiti a lepším zdravím tím dříve zase obdařiti i mně v mejch mnohejch starostech polechčení tudy způsobiti ráčí. Sama taky dosti churava sem, sotva tak na chvíli na stolici u pána poseděti a ostatek s svou bídou více ležeti musím. Pánu Bohu se ve všem poroučím a na jeho pomoc a smilování očekávám.

Podlí toho, jakož ste mne již několikrát až i posledním psaním svým za to žádaly, abych vám to přátelství prokázala a když by vám pan Hynek z Vejtmille ourok, který vám dlužen jest, skrze zmocněnýho vašeho štolmistra našeho zde v Moravě složil, abych jej k rukám svým přijala a, poněvadž jinší příležitosti k tomu snadnější v těchto nebezpečnejch časích nevíte, s kterouž byšte peněz odsud dostati a k svý potřebě nuzný užiti mohly, zase tolik z peněz svých, který ve Vratislavi za Martinem mám, vydati nařídila: i ačkoli sice nemnoho takových peněz za ním na ten čas zůstává a co jich koli jest, ty taky k mý a pána mýho potřebě by vlastně obráceny bejti měly, ale, aby vždy žádost vaše daremní v tom nebyla, vidouce vaši takovou potřebu, tak činím a jemu Martinovi, aby vám z dotčenejch peněz mejch tolik, co mi na takovej dluh váš od pána z Vejtmille přijatej skrze štolmistra odvedeno jest, totiž 141 f. 55 kr. vydal, poroučím, kteréž budete moci od něho přijíti a to pohodlí,

*

které sice sama s svou nepříležitostí, avšak tak jak mohu pro vás činím, k vděčnosti sobě prokázané míti.

I k druhé žádosti vaší, kterou v tom na mne vzkládáte a předstírajíce, že ve Vratislavi zůstáváte a často i draho lozumenty sobě jednati musíte, podle toho žádostivy ste, abyšte v domě našem bydleti a jeden pokoj neb světničku s komorou k bytu pro sebe a pána svýho sobě puštěnej míti mohly, žádajíce jak mne za povolení, tak i ku pánu mýmu v tom za přímluvu: tak sem učinila a se pánem svým (kterejž vás se pánem vaším zase pozdravit vzkazuje) o tu věc mluvila, i sama to v svým uvážení měla. Ale poněvadž to nacházíme, že to nijakž bejti nemůže a věcí nemožnou jest, pro to samo, že žádnýho místa prázdnýho v celým domě kromě panskýho a mýho pokoje, kterýchž jinýmu žádnýmu pustiti nemůžeme, se nenachází, kterýho bychom sami pro věci své a čeládku nepotřebovali, jak samy o tom víte, že nemaje v svým domě prostranství ještě v městě sklepy a pokoje projednati sme musili, pročež také prvé již nejedněm, kteříž toho podobnejm způsobem při nás pohledávali, sme toho odepříti musili, z té příčiny, že i vy mne a pána mýho při sobě i pánu svým omluvné jmíti budete, žádám. A s tím vás, má paní Evo, pánu Bohu poroučím. Datum na hradě Přerově 19. Augusti léta 1634.

---

420. *Oznamuje Martinovi komorníku ve Vratislavi o nemoci svého manžela, nařizuje, aby paní Evě Vrochyňové část peněz vydal a oznámil, možno-li již nějaké věci z Vratislavě na Moravu poslati; žádá za pozdravení všech domácích a známých.*

Na hradě Přerově dne 19. srpna 1634.

Martinovi komorníku.

Když tato příležitost k vám jest a pán naschválního posla do Vratislavě vypraviti poručil, tolikéž sem nechtěla pominouti tobě tohoto psaní učiniti a skrze ně o sobě a pánu, abyšte o nás, v jakým způsobu zůstáváme, věděti mohli, oznámiti. O čemž před tebou netajím, že ještě až posavad pán dosti bídnej a nestatečnej jest a pro velikou svou mdlobu a bídu nemůže sebou hnouti jen kde ho z lůže na lože přeloží, což již dnes 12 nedělí jest, jak se těžce a nebezpečně roznemohl, však poněvadž vidím, že předce nějaké polechčení a umenšení bolestí jeho, ačkoli dosti na málc, ale i to vděčně od pána Boha přijímám, při něm se ukazuje, věřím jeho božské milosti, že dáleji ráčí se nad ním smilovati a k lepšímu zdraví tím dříve pána navrátiti. Sama pak taky podlí svýho starýho způsobu s svejmi bídami a nemocmi dosti churava sem a sotva se vláčím, že chvíli u pána sedím a chvíli zase ležeti musím, což již tak do vůle boží musí bejti.

Jak vy se pak tam všickni od toho času, jak's mi psal, až posavad máte a jak se spravujete, i co se nyní mezi vámi děje, mně zase o všem oznámiti a zprávy dáti nepomíjej.

Při tomť oznamuji, že jest mne paní Eva Vrochyňová za to již několikrát žádala, poněvadž jí pan Hynek Ladislav z Vejtmille zde v zemi nějaký peníze ouroční spraviti měl a ona jich pro tyto nebezpečenství, který v cestách sou, jak jináče k rukám svým dostati nevěděla, když by se to od týhož pána z Vejtmile stalo, abych jí to přátelství prokázala, takový peníze na místě jejím přijala a ve Vratislavi jí zase tolik z peněz svejch vykázala. I ačkoli sice nevšelijak mi to vykonati příležité jest, však prohlídaje k její potřebě, tak sem se jí v tom zakázala a tobě poroučím, poněvadž mně zde takových peněz jí od pána z Vejtmille náležejících skrze štolmistra jmenovitě 141 f. 55 kr. odvedeno jest, aby zase z mejch peněz, který ještě v tvým opatrování zůstávají, tolik a týchž 141 f. 55 kr. též paní Evě vydal a od ní recognicí, že si je odvedl a ona je od tebe přijala, žádal.

Co se jinejch věcí, o kterejch si mi v předešlém psaní oznamoval, dotejče, sem s tím spokojena a zanechávám na ten čas všeho při tom, když jen budete tak spravovati, aby mohlo dobře bejti. V zahradě jestliže od jakýho ovoce nebo vína jest, tak jak sem prvé psala, budeš to moci, poněvadž tam sami nejsme a toho užívati nemůžeme, předce dáti zpeněžiti, aspoň aby se mohlo viděti, hrubej-li oužitek z toho bude a stojí-li za práci; při kterýž aby zahradník předce neoblevoval a pilně to, co by zapotřebí bylo, spravoval, jeho napomínej.

Děveček ode mne pozdrav a poněvadž nemohu jim, jakž bych ráda, plátna odsud poslati, věda, že by věc daremní byla to učiniti a že by na cestě k zmaření přišlo, když jest tak všudy nebezpečno: vidí mi se, pokudž to bude moci bejti, aby z tý příze konopný a pačesný, kterou tam napředly, každý ale kopu loket ve Vratislavi, neb kde se k tomu může snáze přijíti, na plátno zdělati dal a když by hotový plátno bylo, mně při příležitosti oznámil, chtěla bych poručiti, co by jim mělo z něho dáno bejti.

Jiného nevímť na ten čas co psáti, než důvěřuji se ti, že při opatrování a spravování věcí našich všelijak pilen a bedliv budeš. Hans Jakubový, panny Hazy i jinejch známejch a dobrejch přátel ode mne pozdrav. A s tím ochraně boží se všechněmi poručen buď. Datum na hradě Přerově 19. Augusti 1634.

PS. Mělať bych sice mnoho co psáti a o tom, co by mi sem měl poslati, poručiti, poněvadž zde nic nemám ani toho, čeho důležitě potřebuji, kdyby bezpečnost jaká byla a mohlo se projížděti, ale pro tu příčinu musím tak na ten čas s svou velikou nepříležitostí zanechati. Avšak poroučím, aby se na to vyptal, je-li již co

bezpečněji nežli předešle a jedou-li jací formani a mohlo-li by se jaký příležitosti při nich užiti a mně co z některejch mejch věcí poslati, jakož pak jich tudyto často a mnoho jezdívá, kteří i z Vratislavě forují, ačkoli zajíždějí skrze Polsko. A čeho se dovíš, mně zase o tom, bude-li se moci co skrze ten neb jiný prostředek státi, oznámiti nepomíjej, chtělať bych potom další vůli svou oznámiti a, jak by se v tom měl zachovati, poručiti. Což taky pán z Roupova i pán z Kounic toho užili, že sou podobnejm nějakejm způsobem něco věcí svejch ze Slízska až do Olomouce dostali.

---

421. *Oznamuje Magdaleně Petrozelinové, že bytu jí v domě ve Vratislavi poskytnouti nemůže, Anně děvečce že dovoluje některý čas při ní sloužiti i žádá za oznámení, jaké nařízení učinil manžel její o Dorotce &c.*

Na hradě Přerově dne 19. srpna 1634.

Magdaleně Petrozelinové.

Magdaleno má milá! Abyšte zdrávy jsouc dobře se měly, přála bych vám toho. Psaní vaše od 4. Julii pominulýho měsíce mně učiněný sem přijala a k žádosti vaší, kterou ste skrze ně na mne vzložily, tak učinila a strany přání vám bytu delšího v domě našem se pánem mluvila: kterejžto s pozdravením vám vzkazuje, že sice rád by vám takovýho místa a bytu v témž domě svým na další časy přál, kdyby též světničky a komory při ní sám potřebovati neměl, ale poněvadž téhož místa potřebovati bude, jakž bez toho, že musil v městě pro svý věci dáti sklepy zjednati, zvláště pokudž by to pán Bůh způsobiti ráčil, že bychom se sami zase tam dostali, pročež nevěda vás nač v tom bezpečiti, jak dlouho byšte tu zůstávati mohly, že za lepší soudí, abyšte se předce časně někde o byt a lozument postaraly a ním se opatřily, buď tam ve Vratislavi, neb kdekoli jinde by se vám líbilo, tak aby vám nebylo potřebí potom teprv naspěch, když by pán tu světničku a komoru užiti chtěl, se stěhovati; pakliže by se vám vidělo sem někde mezi svý přátely se odebrati, to že taky při vaší dobré vůli a příležitosti zůstávati bude.

K druhé žádosti vaší, strany Anny děvečky při vás zůstávající, k tomu povoluji, poněvadž jí na ten čas sama nepotřebuji, aby u vás dále ještě, dotud však toliko, dokudž byšte ve Vratislavi se zdržovaly, sloužiti mohla a jestliže byšte se kam jinam obrátiti měly, aby v domě mezi mými děvečkami zůstala a na další vůli mou očekávala, poněvadž sem ji za tou příčinou sebou vzala, aby mi, zvlášť nemaje nyní než ty dvě děvečky, sloužila.

Máslo že jest vám od Martina odvedeno, poněvadž sem mu o tom poručila, aby vás ním tak podělil, přejíc vám ho žádám taky,

abyšte je s svejmi malejmi sirotky ve zdraví stráviti mohly. Co více pro vás a ty ubohý osiřelý dítky učiniti dobrýho mohu, chci to ráda vykonati.

Strany Dorotky ráda bych se dověděla, jak jest nebožtík, dobrý a svatý paměti, pan otec její o ní poručil, pročež, poněvadž se naději, že vy jakožto manželka jeho před jinejmi o vůli jeho poslední, jaká by strany dítek po něm zůstalejch a nedorostlejch byla, vědomost máte, chtějte mi o tom při této příležitosti oznámiti; nebo neráda bych, obmejšleje její dobré, tomu byla, aby měla tak při svý vůli zůstávati a bez kázně a cvičení živa bejti, o čemž budu vaší zprávy očekávati.

O způsobu našem vám oznamuji, že můj pán jest předce ještě velmi bídnej a na svým zdraví nestatečnej, tak že, zůstávaje ode dvanácti neděli v těžký nemoci, z lůže se hnouti nemůže; ale poněvadž z milosti boží již něco lépe bejti s ním počíná a jeho těžkosti a bolesti se umenšují, mám ku pánu Bohu tu naději, že takovou všecku bídu ráčí z něho tím dříve sníti a jej zase dobrým zdravím obdařiti i mne taky k lepšímu způsobu navrátiti, poněvadž já podlí svýho starýho způsobu a těmito starostmi i častejmi nemocmi dosti churava a ztrápena sem, v čemž se již pánu Bohu poroučím. Vás všecky tam aby také v dobrém způsobu zachovávati ráčil, vinšuji. Jehož mocné ochraně nás společně poroučím. Datum na hradě Přerově 19. Augusti léta 1634.

---

422. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, aby jí půl kopy plátna, co by nejtenšího dostati mohl, odeslal, nařizuje, jaké opatření učiněno býti má v příčině másla, přediv ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 22. srpna 1634.

Janovi písaři.

Podle tohoť poroučím, aby, pokudž budeš moci, sám to způsobil, pakliže by nemohl, dojdouc ku paní Odkolkový, poněvadž, jakž se naději, v Brandejse zůstává, s pozdravením ode mne ji žádal, že ji prosím, aby mi to přátelství prokázala a poněvadž bych ráda nějakýho pěknýho a tenkýho plátna lněnýho půl kopy loket dostala, neměla-li by sama, aby u někoho jinýho mně ho takový půl kopy loket, aneb nebylo-li by možné tolik, aspoň 20 loket, co by nejpěknější a nejtenčí bejti mohlo, objednati a koupiti nápomocna byla. Kteréž když dostaneš, budeš moci mejmi penězi zaplatiti a při této příležitosti po Jakubovi klíčníku, který naschvál na Brandejs pro svý věci odjíždí, mně odeslati, pakliže by je sám mohl opatřiti, nebudeť potřebí paní Odkolkový tím zaměstknávati. Šafářce poruč, ať mi také po témž klíčníkovi dva sejry z svýho

dvora odešle, však něco dobrýho, aby nebyly nějaký shnilý a na cestě se nerozválely, než aby mi se v celosti dovezti mohly. Taky jí poruč, aby mi nakladla z svýho dělání štandlík másla putrovýho, poněvadž zde žádnýho již nemám, však aby je vážila, aby se vědělo, co ho složí, nasolíc je tak, jak jindy to dělává, a do dalšího mýho poručení aby je v svým opatrování měla, až by se mezi tím nějaká příležitost sem trefila, při které by mi odesláno bejti mohlo.

Co se pak jinýho másla dotejče, který teď ze dvora Perenskýho téměř všecko i něco z jinejch dvorů tam zanecháno jest, i co se ho ještě nadělá, poněvadž na tom, co se mi ho předešlejch dnů sem přivezlo, dosti poněkud míti budu, budeš je již moci všecko s spolu s sejry, poněvadž beztoho nerádi samejch bez másla kupují a vždycky odbytnější s máslem bejvají, speněžiti a prodati, a již se všelijak o to přičiniti, aby mohl tím dříve kupce na to dostati a to pěkně zpeněžiti. Budeš-li míti jakou příležitost do Brna, pokudž's toho prvé neučinil, aby taky hospodáři napsal, jestližeť by odtud jaký kupce dohoditi mohl, což já taky sama chci učiniti a dáti se tam na to poptati, ale ty se však nic na to nebezpeč, než sám se o kupce předce starej a po nich ptej, a kdyby se ti dnes neb zejtra jaký trefil, na nic nečekej než prodati moci budeš.

Co se pak předív a semen naklidí, když mi rejstříky toho pošleš, pošli mi taky při tom poznamenání všech dobytků, co jich koli ve dvořích od hovězího i drobnýho mimo to, co se nyní vedle poručení panskýho sem odežene, zůstávati bude; a nyní mi oznam, jestliže jaký vepře na krmení máte, tak abych věděla dále co poručiti. S tím ochraně boží poručen buď. Datum na hradě Přerově 22. Augusti léta 1634.

PS. Poněvadž již nyní klíčník se všemi věcmi svejmi z Brandejsa se odstěhuje, poruč také šafářce, aby zase od něho ty tři kusy peřin, který jim k užívání půjčeny byly, poněvadž do jejího počtu náležejí, přijala a někde schovala, nebo mi klíčnice praví, že je s svejmi věcmi zamčený má, z čehož soudím, že nemohly s jinejmi do Brna odeslány bejti, čemuž pokudž tak jest, nechť je již jen zatím někde opatří a schová.

---

423. *Oznamuje Pertoltovi z Lipého, že nemoc manžela jejího již se polepšuje, děkuje mu i paní Mařičce za darované melouny i přeje mu, aby synáček jeho Čeníček brzo zdráv byl.*

Na hradě Přerově dne 25. srpna 1634.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lipého.

Velice vám, můj nejmilejší pane bratře, z vaší takový na mne paměti a jak na mé tak i mého nejmilejšího pána zdraví se do-

tázání děkuji a potěšitedlně oznamuji, že se se pánem mým již z milosti boží něco polepšuje, ačkoli tu v outerej minulej hrubě zase bídnej bejti počal a jakýsi těžký zhření ho napadlo. Však když sme těmi i jinejmi prostředky pánu pomáhali i krystýr dávali, ráčil to pán Bůh způsobiti, že to zase přestalo a posavad hůře není, nýbrž pán čím dále vždy pomaly mírnější se nachází i ty rány, který ještě v noze má, pomaly se čistí a hojí, tak že mám ku pánu Bohu naději, že ho ráčí dokonaleji brzy pozdraviti. Já pak, tak jakž již můj ten starý způsob jest, ač sic dosti s churavostí, však předce již na stolici aspoň se vláčím. Pán Bůh rač mi dále milostivě pomocníkem bejti. Vám toho, mý srdce, z upřímnosti sesterské srdečně ráda přeji a nad tím potěšena sem; že se paní Mařičkou svou dobrého zdraví požíváte, čehož aby vám pán Bůh i na další časy udíleti a přispořovati ráčil, upřímně na pánu Bohu vinšuji. Čeníčkovi pak toho nepřeji, že něco nemocnej jest a na bolest a oteklost hrdla v lůži zůstávati musí, však mám naději, poněvadž jest mladej a takovým se ledacos přihází, že taky brzy mu to odejde a on zase zdráv bude.

Za melouny vám i paní Mařičce, že ste na mne nezapomněli a tak štědře a hojně mne nimi obdařili, velice vám také děkuji a takový lásky vám se zase odměniti hotově a volně nepominu. S tím sebe, můj nejmilejší pane bratře, lásce vaší a nás z obojí strany k ochraně pána Boha všemohoucího poroučím. Datum na hradě Přerově 25. Augusti 1634.

---

424. *Děkuje paní Barboře Kynostové za odeslané melouny, těší ji, že Rudolf z Valdštejna brzy ji záplatou spokojí etc.*

Na hradě Přerově dne 25. srpna 1634.

Paní Barboře Khynostový.

Má nejmilejší paní Baruško! Z vaší takový na mne paměti a stálý péče, kterou o mne i mého nejmilejšího pána vedete, velice vám děkuji a k žádosti vaší o našem způsobu, něco sic již s veselejší myslí nežli předešle, oznamuji, že, buď pán Bůh z toho pochválen, pánu mýmu bolesti jeho i ty rány na noze, ačkoli sic dosti na mále, však vždy něco se již umenšují; krom sice v outerý minulý hrubě s ním zase zle bejti počalo a tak těžký zhření mu přistoupilo a jej velmi svíralo a trápilo, ale s pomocí boží skrze některý prostředky, že i krystýru užíval, zase mu od tý těžkosti pomoženo jest, což ku pánu Bohu důvěrnost mám, že ho i dáleji sám pozdraviti a brzy k lepšímu způsobu přivésti a navrátiti ráčí. Já ačkoli sice dosti podlí svýho starýho způsobu churava a nestatečna již sem, však když předce aspoň tak chvíli na stolici se vláčiti

mohu a ustavičně neležím, již to od pána Boha za vděk přijímám a jemu se dále ve všem poroučím.

Za melouny vám také děkuji, ačkoli sic nemohu jich chváliti, aby měly hrubě dobrý bejti, sou sice na pohledění dosti pěkný, ale na dobrotu zřídka který se vydaří: což poněvadž vaší vinnou neschází, vám taky v tom za zlý nemám, než vůli vaši s vděčností za skutek přijímám, nebo vím, že všudy letos špatně na dobrotu se podařily.

Co se pana Rudolfa, strejce mýho, dotejče, jistěť tomu sama neráda sem a vám toho nepřeji, že vám tak nesnadně platí a nemohu věděti, co sobě v tom za příčiny bráti musí, poněvadž jest věc spravedlivá; ježto se přede mnou, když sem s ním o vás mluvila, zakázal, že vás spokojiti chce, jehož sem od tý chvíle, jak k soudu Olomouckýmu jezdil a u mne se zde zastavil, neviděla. Kdybych se s ním mohla shledati, neb k němu příležitost míti, ještě bych mu o vás připomenouti chtěla; než nyní nemohu věděti ani kde jest, snad se mezi tím rozmyslí a vás již taky mimo slušnost a náležitost záplatou zdržovati nebude a vás ní spokojí, což, aby se tím dříve stalo, věrně bych vám toho přála. Pána svýho, žádám, že ode mne zase s žádostí od pána Boha všeho dobrýho pozdravíte. S tím nás z obojí strany k ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 25. Augusti léta 1634.

---

425. *Oznamuje bratru svému Adamovi z Valdštejna, že nemoc manžela jejího něco se polepšila, touží srdečně, aby s ním se mohla shledati.*

Na hradě Přerově dne 28. srpna 1634.

Panu Adamovi z Waldštejna.

Můj nejmilejší pane bratře! Dnešního rána sem psaní vašnostiného od 25. dne tohoto měsíce datovanýho jistě s radostí dostala a nad ním se aspoň v tom potěšila, že sem se o VMti, v jakým způsobu postaveni bejti a kde v těchto žalostnejch na nás přišlejch časích zůstávati ráčíte, dověděla: což taky ráda sem uslyšela a VMti věrně toho přeji, že aspoň při zdraví svým i s jinejmi k VMti přináležejícími račte se mírně vynacházeti. V jinejch však příčinách, poněvadž těžkosti a nepříležitosti se neumenšuje a již tomu nelze jináč pomoci, pána Boha prosím, aby nám sám z takovýho zarmoucenýho losu a způsobu, v němž nás všecky postaviti ráčil, pomocníkem bejti a k nějakýmu potěšitedlnějšímu zase navrátiti ráčil.

Kdež mi pak račte psáti, že dočtouce se z psaní mýho předešlýho o pánu mým, že by se s ním již polepšovalo, nad tím

i potěšeni bejti ráčíte: což tak jest, budouce nad tím sama taky velice potěšena, když se to při pánu vidělo, že na tu svou nohu lípe se měl a jak rány se umenšovaly, tak i ten talov z nich již tak hrubě vycházeti přestával, že sem taky VMti o tom tajiti nechtěla. Což sic taky na nohu až posavad, chvála pánu Bohu, hůře není, ale jináče VMti oznamuji, že se pán teď od kolikasi dní zase dosti zle nachází a jiný těžkosti na něj přicházejí, jako zejtra tejden bude, velmi těžký zhření jej napadlo a hrubě ho trápilo a ač mu potom od tý těžkosti s pomocí boží některejmi prostředky i dáváním krystýru pomoženo jest, ale zase hned jiný přišlo a jakejsi těžkej katar s kašlem ode čtvrtku pána trápí a velmi sobě pán stejská a náramně tudy již zemdlenej jest; tak že předce, což již teď čtvrt líta pořád trvá, z lůže se hnouti nemůže, jen kde ho na prostěradle z lůže na lože překládati dám. Nevím, jak pán Bůh s ním dále naložiti ráčí; hrubě se o pána starám, jsouc sama při tom taky dosti churava a nestatečna. Pán Bůh račiž sám milostivejm pomocníkem naším bejti a jak pána pozdraviti tak i mne potěšiti. Kterejž VMti svý hrubě bídný a nemocný služby vzkazuje a z tý laskavý na něj paměti i vinše, kterýž mu k dosažení lepšího zdraví činiti ráčíte, děkuje a tolikéž sobě toho na pánu Bohu žádá, pokudž by v tom vůle jeho svatá a dobrolíbezná byla, aby ho k lepšímu způsobu navrátiti ráčil, tak aby ještě dále VMti sloužiti mohl.

Že se taky, mý srdce, račte ohlašovati, pokudž se račte dověděti, že by nebezpečenství příčinou nepřítele, který se v Čechách některých míst zmocnil, nebylo, že byšte ráčili chtíti pánu tu milost a ke mně v tom mnoho svý bratrský lásky prokázati a nás příjezdem svejm k nám navštíviti: VMti z toho děkujeme a, nad tím potěšeni jsouce, pána Boha za to žádáme, aby to sám ráčil způsobiti a VMt šťastně sem přivésti, poněvadž, jakž pán můj, tak tolikéž já, srdečně sobě s VMtí shledání vinšujeme a jistě s mnohou radostí a potěšením bychom VMt uhlídali.

Soud Brněnskej kdyby i držán byl a se pánem mým se něco polepšilo, poněvadž již krátkej čas dotud jest, nebylo mu a není možné netoliko tak brzy, ale za dosti dlouhej čas z lůže se hnouti, nebo hrubě ztrápenej a čím dále ještě mdlejší zůstává; v čemž se již ve všem pánu Bohu musíme poručiti a zde zůstati, on nerač na nás toho dopouštěti, abychom se měli v týto svý veliký bídě, poněvadž nás s to není, kam jinam cikanovati, nebo nás taky takovejmi zlejmi novinami hrubě zde straší a více jich již než dosti slyšeti musíme. Pán Bůh rač sám bejti naším mocnejm ochrancím a opatrovníkem Paní Jozičce, žádám, že neračte sobě stížiti, s pozdravením ode mne, mne jí poručiti a dítek svejch pozdraviti. S tím jak sebe, můj nejmilejší bratříčku a mý srdce, lásce VMti bratrské

a neproměnitedlné, tak nás z obojí strany v ochranu boží poroučím. Datum na hradě Přerově 28. Augusti léta 1634.

NB. Postškrypta rukou vlastní JíMti paní psána jest, při tomto psaní učiněná a přípis jí JíMti paní do pokoje odveden.

---

426. *Oznamuje paní Evzebii z Kounic, že nemoc manžela jejího něco se polepšila, přeje jí srdečně, že ve zdraví se sestrou se shledala, a děkuje jí za darované švestky brněnské.*

Na hradě Přerově dne 29. srpna 1634.

Paní Euzebii z Kaunic.

Službu ꝛc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Zdraví ꝛc. Má nejmilejší paní teta. Že mne skrze naschvální psaní své navštěvovati a o způsobu mém a mého nejmilejšího pána vyzvěděti žádostivy bejti ráčíte: z té laskavé na nás paměti velice VMti děkuji a VMti oznamuji, že sice až posavad pán můj v dosti bídným způsobu postaven jest, ačkoli v noze již tak velkejch bolestí, jak předešle, nesnáší, ale ještě jich taky hrubě prázden není, předce několik děr v týž noze má, téměř se mu vždy více otvírá, k tomu i jiný těžkosti a nedostatky se při něm ozejvají. Jakž před týhodnem těžký zhržení pánu přišlo a teď od několika dní pořád katar a velmi jakejsi odpornej kašel ho trápí a pána se tudy veliká mdloba přidrží, tak že se předce ani z lůže hnouti, jen kde ho z jednoho na druhý přeloží, nemůže; ku pánu Bohu však tu důvěrnou a neomylnou naději mám, že ho sám brzy od takovýho dlouhýho trápení a těžkostí zprostiti a dokonale pozdraviti ráčí. Sama pak taky jedno s svejmi bídami a nemocmi a těmito takovejmi starostmi dosti churava sem, sotva tak lůži se bráním. Pán Bůh rač dále sám pomocníkem bejti.

Že ste pak ráčily oumyslu bejti osobně mne a pána mýho navštíviti, kdyby se to bylo mohlo s příležitostí vašnostinou státi: hrubě ráda bych VMt uhlídala a s VMtí se v tomto svým bídným způsobu potěšiti a poraditi mohla, avšak poněvadž taková příčina v to vkročila a paní sestra VMti, paní Kunikunda, k VMti se dostala, není se potřebí dokonce VMti v tom omlouvati, nebo vůli vašnostinu ráda za skutek přijímám a VMti toho potěšení srdečně přeji, že ste se s touž paní sestrou ve zdraví shledati ráčily, kteréž, žádám, že sobě neráčíte stížiti mé služby s vinšem na pánu Bohu všeho dobrého praviti a mne jí poručiti.

Za švestky brněnský, jichž mi hrubě pěknejch dvě putny odsílati ráčíte, velice VMti děkuji a netoliko je s vděčností od VMti přijímám, než také na jiném nejsem, VMti se tý lásky zase příjemně odměniti a odsloužiti.

Pán můj VMti i panu manželu VMti a mýmu obzvláště milýmu panu ujci spolu s mejmi modlitbami svý hotový a nemocný služby vzkazuje. Tolikéž paní Bohunka, dcera panská, velice VMti z pozdravení děkuje a VMti se zase co nejpěkněji i šlechtična má k službám poroučí. Dítek a sirotků svejch račte taky ode mne pozdraviti, žádám.

S tím nás společně k ochraně pána Boha všemohoucího poroučím a s VMtí sobě, má nejmilejší paní teta, šťastnýho shledání vinšuji. Datum na hradě Přerově 29. Augusti 1634.

---

427. *Rudolfovi hraběti z Valdštejna v příčině opatření statku a věcí jí náležitých na Třebíči ͻc.*

Na hradě Přerově dne 29. srpna 1634.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Vysoce urozený pane, pane strejče a synu můj nejmilejší! Zdraví ͻc. Až posavad sem žádostivě psaní od VMti očekávala, chtíce se toho ráda dověděti, jak by s VMtí i s statkem mejm, poddanejmi a věcmi mejmi na Třebíči zůstávajícími, stálo a, naslejchajíce o nynějším nemalým nebezpečenství, který se na tuto zemi od lidu válečnýho z obojí strany valiti chce, pro kterouž příčinu že nemálo panstva z Čech odjíždí a s věcmi svejmi kde kdo vidí se stěhuje, což také že jak od JMti, pana otce VMti a mýho nejmilejšího pana bratra, tak i od VMti se děje, podle toho jak byšte také týž věci mé sobě poručené jmíti a zaopatřiti chtíti ráčili, vyrozuměti sem žadostiva byla. Ale když mne tak dlouho nic od VMti nedocházelo, krom co ste mi předešle po pánu z Roupova, oustně a krátce strany obrazů toliko vzkázati ráčili a já, jak mi bylo vzkázáno, tak zase jako u vítr sem za odpověď dala, že by to nejmenší ztrátou bylo, ačkoli mi taky milý sou, ale vždy na nich tak jako na jinejch větších věcech by nezáleželo, nadávajíce se mezi tím, že snad dále račte mi sami o tom i o jinejch věcech něco místněji psáti a já že budu moci na všecko VMt zase odpovědí spraviti. Ale nemohouce se toho dočekati, což mi i lítostivé do VMti přicházelo, že u VMti v takový zapomenutí sem přišla, pročež, nemoha toho déle trpěti, včerejšího dne při příležitosti, kterou sem ku panu otci VMti a mýmu nejmilejšímu panu bratru měla, sama sem VMti psala a za oznámení, v jakým způsobu by dotčený věci mý zůstávaly a jak opatřeny byly, jak JMt pana otce tak i VMt žádala, jakž nepochybuji, že již dnes téhož psaní mého dostati a mínění a oumyslu mému v té i jinejch příčinách z něho vyrozuměti ráčíte. Však mezi tím sem dnes psaní od VMti dostala, na kteréž VMti přítomnou odpověď dávaje strany zdraví mýho a

pána svýho nejmilejšího, že jak včera tak i dnes v jednostejným dosti bídným způsobu a zvláště pán zůstává, co jiného oznámiti nevím, však pánu Bohu věřím, že se nad námi smilovati a nám lepšího způsobu dále uděliti ráčí.

Co se pak dotejče týchž věcí mejch, porozumívám, že račte oumyslu bejti, některé z nich, totiž koberečky, povlaky, peřiny s sebou na Židlochovice odvezti, avšak se prohlašovati, jestliže byšte se ráčili míti kam jinam hnouti, nemohouce ani svejch věcí všech s sebou vzíti, že byšte mejch ráčili musiti taky tak zanechati, jsouce žádostivi o další vůli mé při tom věděti: i vidím, že by mi tím dokonce málo a hned nic pomoženo a poslouženo nebylo, nýbrž zdá mi se, že by již lépe bylo raději jich pospolu všech na místě zanechati, než takovejm způsobem daremně se s nimi převážeti a jedny od druhejch roztrhovati; poněvadž rovně tak na Třebíči jako na Židlochovicích mohou obstáti. Pakliže by na Židlochovicích měly k ztrátě přijíti, ovšem taky jedna věc na Třebíči jich ztratiti jest, ale pánu Bohu věřím, že se nestane a že i dále před tím ostříhati a chrániti bude. Pakliže by jináč bejti nemohlo a měly týž věci tam zmařeny bejti, již by to musilo bejti pánu Bohu poručeno, kdyby toliko jiný, což většího a podstatnějšího jest, statek s poddanejmi obstáti mohlo, na tomto by největší škody nebylo, jak přísloví jest, kdo má koně, sedlo s uzdou snáze koupiti může. A tak nevím VMti na to co jiného za odpověď dáti, než při tom žádati, abyšte ráčili vždy to tak opatřiti, aby jak zámek, město s poddanejmi, tak i ty věci mý, jestliže byšte ráčili míti sami proč odjeti, dokonce vopuštěny a jako vodběžní nezůstávaly a někdo nad tím zprávu sobě poručenou a odvedenou jmíti mohl. Což že učiniti a jak v tom postupovati chtíti ráčíte, že mne v tom dále místnou odpovědí i na včerejší punkty spraviti sobě stížiti neráčíte, k VMti té naděje jsouc, s tím se VMti od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 29. Augusti 1634.

PS. Poněvadž posel VMti zprávu dával, že má sobě dostatečně od VMti poručeno co nejdříve s odpovědí k VMti se navrátiti, pročež nemohouce tedy dříve, za příčinou nedostatku zdraví pána mýho, odpraven bejti, poručila sem tuto cedulku, aby mu toho lípe věřeno bylo, že jest teprv dnes 30. Augusti o 9 hodinách před polednem vypraven, do listu vložiti a že se dříve státi nemohlo, při VMti omluvena bejti žádám.

428. *Oznamuje paní Marii hrabince z Hodic o nemoci svého manžela, ubezpečuje ji upřímným svým přátelstvím a omlouvá, že jí bytu v Brně nemohou poskytnouti ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 30. srpna 1634.

Paní Maryji Anně hrabince z Hodic.

Službu ꝛc. Urozená paní, paní dcero a kmotra má nejmilejší! Zdraví ꝛc. Má nejmilejší paní dcero. Psaní vaše, které mi ze Znojma 27. dne tohoto měsíce činíte, včerejšího dne vděčně ráda sem dostala a, že mne ním navštěvujete a na zdraví mé i mého nejmilejšího pána se dotazujete, z tak laskavý o nás péče velice vám, má paní dcero, děkuji. Avšak vám co jiného oznámiti nevím, než o naší veliký bídě a tomto již dlouhým trápení, v kterým můj pán zůstává a předce z lůže se hnouti nemůže, jen kde ho v prostěradle z jednoho lůže na druhý přeloží, a jak s tou svou nohou ještě se nemálo trápí, ačkoli již něco, však nemnoho, snesitedlnější bolesti sou, ale rány se předce málo hojí, než ještě jich více přibejvá, než jedna se zahojí, spíše dvě tři se provalí, tak že nevím, co z toho dále půjde. K tomu i jiný těžkosti, jedny za druhejmi, přicházejí, jako před týhodnem tak hroznýho a těžkýho zhržení pán dostal, a ačkoli s pomocí boží, pomáhaje pánu mnohými prostředky i krystýru užívaje, to zlý odešlo, ale zase jiný přistoupilo, že teď od několika dní katar s jakejmsi velmi těžkejm a odpornejm kašlem ho trápí a těmi takovejmi těžkostmi již pán náramně zemdlenej a ztrápenej jest, že nevím, jak s ním dále pán Bůh naložiti ráčí; však vždy tu celou a doufanlivou naději ku pánu Bohu mám, že se ráčí nad ním smilovati, z takové bídy a těžkosti tím dříve ho vysvoboditi a zase k dosažení dobrýho zdraví šťastnejm pomocníkem bejti. Já pak sama s svejmi starostmi a bídou dosti taky churava sem a sotva že se tak na stolici vláčím, žádaje pána Boha, aby mi dáleji milostivě pomáhati a před další bídou chrániti ráčil.

O vás toho, má paní dcera, srdečně nerada slyším a vám jistě toho nepřeji, že při svým zdraví taky nedostatek snášíte a v lůži nemocna zůstáváte, od kterýhož aby vás pán Bůh tím dříve zprostiti a vám k prvnímu dobrýmu zdraví zase přijíti dáti ráčil, upřímně na jeho milosti vinšuji.

Že pak sobě na mne při tom naříkáte, že ste mi ode čtyří nedělí dvoje psaní, mimo toto nynější, učinily a, poněvadž ste na žádný ode mne odpovědi dostati nemohly a nyní naschvále pro vyzvězení o nás posla sem posíláte, že jest vám to litostivý, že sem se nad vámi snad již tak dokonce zapomněla: i jistě byšte mi v tom velikou křivdu činily, poněvadž já jednostejně tatáž vaše, má paní dcero, vždycky upřímná do smrti bohdá zůstávám a z takovejch psaní vašich toliko jednoho, kterýhož jest bylo datum v Znojmě 29. Julii, a před tím však ani potom až to, který mně

včera došlo, žádnýho sem nedostala a na to, který mně, nevím nic po kom, dodáno bylo, byla bych ráda odpověď dala, ale když sem nevěděla o příležitosti, vždy sem na další nějakou příhodnost, abych to při ní vykonati mohla a vám k žádosti vaší v něm obsažené o našem způsobu v známost uvedla, očekávala; což taky nyní činím a vám o tom, jak s námi velmi bídně stojí, oznamuji, a tak že mne v tom budete při sobě omluvnou jmíti a jestliže sem co zameškala, to taky ne k jinýmu, než k mým mnohým starostem, v kterejch někdy div živa sem, přičítati nebudete.

Kdež pak dále mi píšete, žádajíce v tom rady a zdání ode pána mýho užiti, jestliže by mělo jaký nebezpečenství dále přijíti, bylo-li by vám bezpečněji do Brna se obrátiti: i nepominula sem se pánem o to, ačkoli jest hrubě bídnej a dosti pracně mu mluvení přichází, promluviti. Kterejžto vás velice pozdravuje a svý nemocný služby vzkazuje a že téměř neví, co a jak vám ani sám sobě v takovým tomto způsobu poraditi, majíce dosti sám s svou bídou činiti, však přes to že nesmejšlí, aby tak brzy bylo se potřebí čeho v Moravě zvláště při hlavních městech obávati. Paklíže by co takového dokročiti mělo, že se mu zdá, že jak v Brně tak i v Znojmě jednostejná bezpečnost a ještě že by v Znojmě podle některých příčin lépe a případněji a snáze odtud než z Brna do Rakous, do Vídně, neb do Uher, kdyby toho potřeba kázala, se obrátiti bylo, leč byšte pro to samo, jak píšete, do Brna se pustiti chtěly, že by jich tam více z fraucimoru zůstávalo než snad v Znojmě. Mezi tím i to pán praví, kdyby mělo vždy co takovýho následovati, že by nebylo jistější jako někam do Uher, neb přímo do Prešpurku se opatřiti. Což však že k vašemu dalšímu dobrému zdání a příležitosti vše připouští, jak by čas a jaká potřeba dále čeho ukazovala.

Co se pak domu panskýho v Brně dotejče, v němž žádáte předce bytu užiti, jestliže by vám na to přišlo, že byšte se do Brna odebrati měly: že by to pán rád učinil a vám, kdyby ho sám ne tak sic dalece na tento čas pro svůj byt jako pro svý věci nepotřeboval (což taky s tou vejminkou předešle se vám v tom ohlásil), toho přáti chtěl, ale že před vámi tajiti nemůže, že jest nyní, načež snad prvé ani mysliti neuměl, ovšem se toho nenadál, aby tak přijíti mělo, některý věci svý a svršky z Brandejsa příčinou toho nebezpečenství, který tam v Čechách jest, slyšíce, že jiní okolní páni se vším se stěhovali, nechtěje věcí svejch taky tam jako za odběžný nechati, musel je dáti odtud vyzdvihnouti, tam do Brna odvezti a v témž domě v některejch pokojích složiti. Ty pak pokoje přední, v kterejch sami bejváme, že jest pustil a povolil, aby v nich pan Zykmund přes příští soud bydleti mohl. Z kterejchž příčin že vás nemůže na nic v tom bezpečiti, že žádá, abyšte ho v tom při sobě přátelsky omluveného jměly, poněvadž jest hotov v jinejch

příležitějších případnostech vám příjemně spolu se mnou rád sloužiti a to každýho času vykonávati. Avšak že taky nesmejšlí, aby se vám takovýho nebezpečenství obávati a před ním kam ujížděti potřebí bylo, což pán Bůh rač způsobiti a nás všecky před ním chrániti, poněvadž by ani nám zde obstáti lze nebylo a nevím, jak by možné bylo v tomto tak bídným způsobu kam se na cestu vydati, ale pánu Bohu se důvěřujeme, že na nás více nad možnost naši vzložiti neráčí.

A tak sem vás, má paní dcero, na psaní vaše touto odpovědí zpraviti pominouti nechtěla a nemaje na ten čas co více jiného, toliko, že panny dcery svý ode mne velice zase pozdravíte, žádám. A s tím nás společně pánu Bohu v jeho mocnou ochranu poroučím. Datum na hradě Přerově 30. Augusti léta 1634.

PS. Paní Bohunka, dcera pána mýho, kteráž při nás zůstává, vám taky svý povolný služby vzkazuje a že vám srdečně a věrně taky nemoci nepřeje, žádaje pána Boha, aby vás brzy dokonale pozdraviti a při dobrém zdraví za dlouhé časy zachovávati ráčil a s tím že se vám dokonce poroučí.

---

429. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, v příčině různých věcí a aby jí zprávu podal o panně Aničce.*

Na hradě Přerově dne 30. srpna 1634.

Janovi písaři.

Psaní tvé dvoje, jedno pod datum 26. po klíčníkovi před včerejším a druhé od 22. dne tohoto měsíce dnes teprv od štolmistra pří navrácení jeho z Brna i s rejstříky jak dobytčími, tak i těch věcí, který do Brna skrze dotčenýho štolmistra odvezeny sou, i co se ještě na Brandejse čeho zanechalo, sem přijala; poněvadž však ještě jich sem dobře nepřehlídla, toliko tak běžně do nich nahlídla, nemohuť nyní na to co odpovídati.

Co se jinejch věcí dotejče: plátno těch 30 loket, který's na poručení mý skrze paní Odkolkovou koupil a odeslal, jest mi dodáno, ačkoli sice má dosti peněz, avšak může již při tom bejti, že sice co za ně přišlo, totiž každej loket po 15½ krej. zaplatil, za něž 7 f. 45 kr. učiní, taky při tom zanechávám, což taky budeš moci paní Odkolkový ode mne pozdraviti a že jí za práci děkuji, oznámiti. Sejry dva jsou tolikéž pěkně sem přivezeny a odvedeny. Kdež však píšeš, že jest taky šafářka klíčníkovi jeden na poručení Cratovo dala: kdyby se bylo skutkem stalo, nebylo by nic proti mně, nýbrž s vůlí mou, poněvadž sem k tomu povolila, ačkoli tak jest, žeť sem o tom nepsala, ale oustně sem vzkázala. Ale poněvadž týž klíčník zprávu dává, že nic nedostal, nevím, jak tomu rozuměti

mám: protož, jestliže mu dán není, povoluji a poroučímť, aby se pro něj při nejprvnějším poselství nějakej, nepříliš velkej, spolu s těmi maldříky, o kterých píšeš, že před rukami zůstávají, mně k rukám odeslal, což bude moci dobře posel v nějaký putně unésti; avšak maldříky ať se tak opatří a pěkně složí, aby se nepotlačily neb nerozlámaly, nebo soudím, že to může dosti bezpečně proneseno bejti, poněvadž nyní nic tak nebezpečnýho sem v tuto stranu není; ač si sic dobře po klíčníkovi nečekaje pobízky [sic] týž maldříky v nějakým košíku, poněvadž hotovy byly, odeslati mohl.

Peníze za omastek loňskej, který's mi po štolmistrovi na mé poručení poslal, jichž, dokládáš, že 183 kop 18 g. jest, ještě sem sice jich neviděla, ovšem nepřijala, poněvadž teprv dnes přijel a mně nic neodvedl, však naději se, že se to snad zejtra stane: že mi však všech neposíláš, jak píšeš, že 30 kop, co za patnáct korců ovoce suchýho bylo, na fůry si vynaložil, s tím nejsem spokojena, že se peněz mejch tak dalece ujímáš a nimi bez mý vůle a přes zápověď mou jak chceš sám šafuješ, nebo víš, že sem ti nikdy toho v moc nedala, nýbrž kolikrát poroučela, aby mejmi penězi nehejbal, než je v celosti choval. Protož, poněvadž si při týto příležitosti jich neodeslal, nevím, při který dále to učiniti tak bezpečně moci budeš. Ale již ty se o to starej a to tak opatř, abych jich co nejdříve dostati mohla.

Co se postškrypty tvý dotejče, v který píšeš, že paní Hedvika pravíce, že ode mne sobě v tom povolení dané má, na zámku do sklepu, jménem špižírny, věci svý schovávati dá a ty že's jí to, pokudž by proti vůli mý nebylo, povolil: i není to s vůlí a vědomím mejm ani panskejm, o čemž my dokonce nic nevíme, protož ty taky co povolovati nemáš, poněvadž ty sklepy, který sou v zámku, pro naši potřebu zanechány bejti mají. Nebo ačkoli sme nyní některý věci odtud odvezti dali, avšak jak by pán Bůh dal, že by bezpečněji bylo, rovně by tam zase odeslány a navráceny bejti musely a nepochybně i my sami bohdá se tam dostaneme a sklepu potřebovati budeme. Protož ty to tak opatruj, aby potom na tobě nějaká vina v tom nezůstala.

Strany jinejch věcí na ten čas všeho při předešlejch poručeních svejch a při zprávě a ohlášení tvém nynějším, pokudž se tak chovati budeš, zanechávám.

Co se však hadruňků vašich s šafářkou dotejče, s těmi nic činiti nemám: protož vy taky toho na straně zanechte a předcházejte to, abyšte mne nimi co nejméně zanášeli, ale každej raději ať na svou povinnost pozor dává a o to se stará, jak by jí dosti činiti a hospodářství naše podle potřeby a náležitosti opatřeno bejti mohlo, tedy to s lepším naším oužitkem bude. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 30. Augusti léta 1634.

PS. Poroučímť taky, aby se o to všelijak přičinil, aby mohl nějaký příležitosti ku panně Aničce co nejdříve dostati a jak o ní vyzvěděti, kde zůstává a jak se jí dále vede, tak taky z poručení mýho o tom návěští dáti, aby se o to přičinila, mohla-li by se jak na Brandejs, kdyby možné bylo, tím dříve dopraviti a, když by se to stalo, aby mi oznámeno bylo, tak abych mohla na nějaký prostředky pomysliti, jak by se odtud ke mně sem dostati mohla.

---

430 *Bratru svému Adamovi z Valdštejna, že by ráda, kdyby je navštíviti mohl, i prosí, aby jí oznámil, kdyby nastávalo jaké nebezpečenství válečné.*

Na hradě Přerově dne 2. září 1634.

Panu Adamovi z Waldštejna.

Modlitbu ɔc. Vysoce urozený pane, pane bratře můj nejmilejší. Zdraví ɔc. Ačkoli sem s potěšením psaní od VMti, mý nejmilejší srdce, 31. Augusti z Židlochovic mi odeslanýho, žádostivě na ně očekávaje, dostala, abych o VMti něco potěšitedlnýho uslyšeti mohla, však jistě sem toho nerada uslyšela a z něho se dočetla, že navrátíce se z Brna od pana kardinála jste se na tak veliký píchání za lopatkami v zádech i v prsích složiti a roznemoci ráčili, což nesoudím, aby mělo co jinýho bejti než podagra, nebo mně taky tak přicházívá. Ale mám ku pánu Bohu tu naději, že VMti brzy od téhož nedostatku pomocníkem bejti a k dobrýmu zdraví zase přivésti a navrátiti ráčí, což za to jeho milosti prosím, aby i to učiniti i taky tyto neřesti a nebezpečenství od nás odvrátiti a v potěšitedlnější způsob proměniti i tolikéž tudy to způsobiti ráčil, abyšte se ráčili moci podle laskavýho zakázání svýho k nám sem dostati a mne se pánem mejm bídnejm a nemocnejm navštíviti, poněvadž bychom jistě hrubě rádi VMt uhlídali a s velikou radostí k sobě dočekati žádáme. Kterejžto VMti i paní Jozičce spolu se mnou svý hotový, ačkoli velmi mdlý a nestatečný služby s vinšem od pána Boha všech potěšitedlnejch věcí vzkazuje a VMti se poroučí. O jehož způsobu VMti oznamuji, že z milosti boží již zase něco mírněji jak na svou nohu se vynachází, tak i jiný nedostatky při něm se umenšují, však nebejvá to při něm hrubě stálé, za jeden za dva [dni] lépe a z toho zase dosti zle s ním jest; však vždy ku pánu Bohu tu celou a důvěrnou naději mám, že ráčí sám jeho lékařem bejti a jej dokonale brzy pozdraviti.

Co se jinejch těchto neřestí a nebezpečenství, v nichž nás pán Bůh napořád všecky zahrnouti ráčil, dotejče, porozumívám, jestliže by dále k čemu horšímu přišlo, že byšte do Vídně obrátiti se chtíti ráčili: toho bych VMti jistě nepřála, ne pro jiný, nežli, soudě to sama, že by tam VMti s velikou obtížností zůstávati bylo,

ale abyšte raději ráčili moci jak VMt na Židlochovicích, tak my zde s pokojem zůstávati a pánu Bohu do vůle jeho sloužiti, toho VMti upřímně vinšuji. My ač sic taky na to myslíme, kdyby co takovýho k nám se přibližovati chtělo, abychom někam, bylo-li by možné, aspoň do Uher ustoupili, ale ještě taky na ničemž jistým sme se neustanovili, maje vždy naději ku pánu Bohu, že to sám změniti a nás před tím zachovati ráčí. Jestliže byšte pak dále co tak nebezpečnýho cejtiti ráčili, prosím, že neračte sobě stížiti nám taky návěští o tom učiniti, abychom se tolikéž věděli čím spraviti. S tím se VMti, mý nejmilejší srdce, můj bratříčku, lásce vašnostiné nepromĕnitedlné poroučím, s VMtí sobě šťastnýho a brzkýho shledání sobě vinšuji a nás z obojí strany mocné ochraně boží poručené činím. Datum na hradě Přerově 2. Septembris 1634.

NB. PS. rukou JíMti paní psaná jest taky při tomto psaní poslána, však přípisu není zanecháno.

---

431. *Paní Anně Žerotínské o zdraví svém i manžela svého, že užiti moci bude bytu v Olomouci.*

Na hradě Přerově dne 3. září 1634.

Paní Anně Maryji Žerotínské.

Službu ɔc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší. Zdraví ɔc. Z navštívení mne skrze psaní a na mé i pána mého zdraví se dotázání a tudy obzvláštní laskavé péče o nás vedení VMti, má nejmilejší paní teta, děkuji a k žádosti VMti oznámiti mohu, že, ačkoli sice pán můj ještě hrubě bídnej a nestatečnej jest a veliká mdloba se ho přidrží, tak že ani z lůže se hnouti předce nemůže, jen kde ho z jednoho na druhý přeloží, ale poněvadž vždy něco mírněji již nežli předešle se vynachází a jakéž takéž polepšení při něm se ukazuje, mám ku pánu Bohu naději, že se dále nad ním smilovati a dobrýho zdraví pánu zase uděliti a jej k němu pomaly navrátiti ráčí. Já sem sic sama dosti taky churava a téměř dny plna, jen že se tak sotva vláčím a lůži s velikejm přemaháním brāním, k tomu taky podobně všelijakejmi strachy zde naplněni jsme. Pán Bůh rač sám dále milostivě pomáhati a přede vším zlejm a nešťastnejm chrániti.

O VMti sem toho hrubě nerada uslyšela a jistě srdečně VMti nepřeji, že se VMti ten předešlý nedostatek v noze zase ozejvá a VMti nepříležitost působí, začež pána Boha žádám, aby jej od VMti brzy odvrátiti, dobrým zdravím poděliti a při něm za dlouhé časy i se všemi vašnostinejmi zachovávati ráčil.

Dále pak k žádosti vašnostiné sem tak učinila a se pánem svejm o to mluvila, aby VMti a panu manželu vašnostinýmu, mýmu zvláště a velice milýmu panu švakru, povolil, jestliže by VMt před

těmito nynějšími pokřiky a nebezpečenstvím, čehož se i my sami sice taky nemálo zde obáváme, někam ustoupiti nastalo, v domě svým Olomouckým bytu užiti a do něho se obrátiti: k čemuž poněvadž pán, jestliže by sám téhož domu nepotřeboval, povoluje a panu manželu VMti na to odpověd dává, nechtěla sem pominouti toliko krátce teď VMti o tom navrhnouti, žádajíce pána Boha, aby VMt se všemi vašnostinejmi přede všemi zarmoucenejmi věcmi chrániti a opatrovati ráčil.

Pán můj VMti své nemocné služby vzkazuje. Ode mne že tolikéž JMt pana manžela svýho a mýho zvláště velice milýho pana švakra s mejmi modlitbami velice pozdraviti i dítkám svejm vinš všeho dobrýho oznámiti ráčíte, žádám. S tím se VMti, má nejmilejší paní teta, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšujíc, nás z obojí strany k ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 3. Septembris léta 1634.

PS. JíMti paní švakrové vašnostiné a paní tetě mé velice milé, žádám, že neráčíte sobě stížiti také jak ode mne, tak i od pána mýho zase našich služeb s vinšem od pána Boha všeho dobrého oznámiti a nás paní poručiti.

---

432. *Doporučuje paní Renatě hrabince z Náchoda k léčení nemocného manžela jejího křtěnské barvíře, kteří také manžela jejího léčili s prospěchem.*

Na hradě Přerově dne 7. září 1634.

Paní Renatě Maryji hrabince z Náchoda.

Službu ꝛc. Vysoce urozená paní, paní dcero má nejmilejší! Zdraví ꝛc. Má nejmilejší paní dcero. Včerejšího dne vypravíc můj pán vůz s koňmi do Olomouce pro pana doktora Wadeborna z potřeby zdraví svýho, nenaleznouc ho o [sic] domě vyslaní naši, při navrácení odtud zprávu o tom učinili, že od VMti za příčinou těžkýho nedostatku zdraví JMti pana manžela VMti a mýho velice milýho pana syna povolán jest: což sem tý noviny v pravdě hrubě neráda o VMti a pánu uslyšela a srdečně jakž VMti takovejch starostí a tý žalosti, kterou tudy snášeti ráčíte, jsouc jich při svým pánu podobnejm způsobem již na patnáctej tejden dosti taky citedlna, tak i JMti pánu takovýho těžkýho a nestatečnýho způsobu nepřejíc, pána Boha žádám, aby JMti pána sám nejlepším lékařem bejti, brzy ode pána takový velký bolesti odvrátiti a, je z něho sejmouc, dobrýho zdraví zase uděliti i VMti z takových starostí a žalostí vysvoboditi ráčil. A jsouce žádostiva o JMti panu synu, jak by dále s ním stálo, vyrozuměti, naschvále VMt tímto psaním navštěvuji a že mi tu lásku prokázati a o nynějším způsobu páně i svém v známost uvésti sobě stížiti neráčíte, VMt za to, má paní

dcero, prosím. Což pán Bůh račiž z milosti své způsobiti, abych mohla o nějakém dobrém polepšení a, kdyby možné bylo, o dokonalém zdraví JMti páně a VMti potěšitedlném způsobu uslyšeti; nebo v pravdě velikou citedlnost s VMtí v tom nesu a soudím po sobě, že bez mnohý starosti a žalosti bejti moci neračte. Mezi tím, čeho sem sama zkusila a povědomost mám, že jest polechčení pánu mýmu v podobném nedostatku, který v noze snášel a jehož až posavad ještě dokonale zproštěn není, JMt pan manžel VMti pak, jakž porozumívám, vším tím způsobem v krku ním obsklíčenej jest, způsobilo, toho nechci před VMtí taky tajiti: kterak barvíří křtěnští z Levaru, jichž pán užíval, z nichž ještě jeden tovaryš jejich až posavad u pána zůstává, hrubě platně pánu mýmu posloužili, a jistě žeť jináče jak říci nevím, nežli že jest jim pán Bůh požehnal a že s pomocí jeho svatou skrze jejich prostředky pán svejch mnohejch nevypravitedlnejch bolestí a trápení zproštěn jest. Ačkoli sice ještě hrubej díl jich při něm zůstává, avšak již tak dalece s pomocí boží přichází, že bohdá v krátkým času pánu troufají, že bude moci dokonale takovejch bolestí zniknouti a nohu na místo zhojenou míti. Pročež, pokudž by se VMti, má nejmilejší paní dcero, vidělo a byla vůle vašnostina v tom při JMti panu manželu VMti jich taky užívati, nechtěla sem pominouti, VMti o tom návěští učiniti, nebo nemohu jináče o nich pověditi, než že sou se pánem mejm všelijak šetrně zacházeli a zdá mi se, že jest v takovejch příčinách potřebí zkušenejch barvířů užívati a ne vždycky bezpečné jest na jednoho se spolehnouti a jemu život svěřiti. Přes to, poněvadž při sobě račte pana doktora Wadeborna míti, kterejž u pána mýho často bejval a týchž barvířů dobře povědomej jest, lípe on o nich ještě může VMti zprávu dáti, nežli já teď VMti o tom píši, nebo bejval všemu přítomen a ví, jak se pánem mejm dosti povlovně zacházeli. Já však VMti toliko o tom, co sou při pánu mým činili, oznamuji a ostatek k dalšímu uvážení a zdání VMti, vidělo-li by se jich VMti také užiti nebo ne, vše připouštím, chtějíc tím vždy na sobě to ukázati, že z tý lásky a důvěrnosti, kterou sem od VMti i JMti pana syna vždycky k sobě poznávala, srdečnou lítost nad VMtí a JMtí pánem v tom nesu a přála bych, aby pán Bůh těm neb jinejm prostředkům hojně požehnati a JMt pana manžela VMti, pana syna mýho velice milýho, pozdraviti i VMt potěšiti ráčil. Kterémuž, prosím, že sobě neračte stížiti mejch modliteb oznámiti a že opravdovou útrpnost nade pánem a jeho bídou mám, žádajíce vždy, aby mu pán Bůh ze všeho toho trápení ráčil šťastnejm pomocníkem bejti, při čemž sebe lásce VMti, má nejmilejší paní dcero, a nás společně k ochraně pána Boha všemohoucího poroučím. Datum na hradě Přerově 7. Septembris 1634.

PS. O sobě VMti oznámiti mohu, že sem taky dosti churava a nestatečna, jak od svejch starostí, tak i podagry i jinejch těž-

kostí tak ztrápena, že s velikejm přemáháním sotva tak lůži se bráním, nevím, jak dále pán Bůh se mnou naložiti ráčí.

---

433. *Nařizuje Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, aby sýr a maldříky ovčí odeslal, též i plátno pro pradlí Dorotu.*

Na hradě Přerově dne 11. září 1634.

Janovi písaři.

Nemyslila sem jináč, nežli že se podle poručení mého v předešlým psaní tobě učiněného tak zachováš a, poněvadž si nyní posla sem vypravil, po něm mi ten sejr, kterej klíčníkovi bejti má, i maldříky ovčí tam zůstávající odešleš. Ale že se nestalo, nevím, proč, z jaké příčiny si toho opominul a posla tak prázdnýho jíti nechal, ježto by to byl mohl dobře s sebou přinésti, nesmejšleje, aby mělo sem v tu stranu jaký nebezpečenství bejti, protožť ještě poručení své obnovuji a tomu chci, aby tak učinil a takový sejr spolu s dotčenejmi maldříky při nejprvnějším poselství, opatříc a složíc to do nějaký putny, aby se na tom škody státi nemohlo, mně sem odeslal.

Takyť sem dávno poručila, aby Dorotě dívce, kterou sem za pradlí sem vzíti dala, plátno, který jí na službu její, co ve dvoře zůstávala, náleží a nepochybně za šafářkou střížený zůstává, odeslal, ale podobně se toho až posavad nestalo, ačkoli již od toho času mnoho příležitostí sem i fůry byly, protož s tím taky dýle neodkládej a jí je tolikéž po poslu, který by sem šel, odešli. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 11. dne Septembris léta 1634.

---

434. *Bratru svému Adamovi z Valdštejna přeje, aby manželka jeho Jozička brzy se uzdravila, bytu v domě Brněnském že podle libosti užiti bude moci ɔc.*

Na hradě Přerově dne 17. září 1634.

Panu Adamovi z Waldštejna.

Můj nejmilejší pane bratře! Psaní od VMti dnešního dne s radostí sem dostala a s potěšením tomu z něho vyrozuměla, že při dobrém zdraví nacházeti se ráčíte, čehož srdečně VMti, mý srdce, přeji a na další dlouhý časy, tak jako sama sobě, upřímně od pána Boha vinšuji. O paní Jozičce však, že se jí nějakej katar ujal a jí nepříležitost činí, toho neráda slyším a jí nepřeji, avšak naději ku pánu Bohu mám, poněvadž lékařství užívá, že jí ho požehnati a, od takovýho nedostatku zprostíc, zase pozdraviti ráčí. A ačkoli psaní vašnostino jest mi vděčné a hrubě příjemné, ale mnohem vinšovaněji bych osobu vašnostinu viděla a s VMtí se, můj bratříčku, ráda shledala, což sem taky vždy žádostivě na VMt každýho dne

až posavad s svejm pánem očekávala: ale poněvadž ty překážky, které račte dokládati, VMti toho zbránily a posavad u příčině sou, že se tak dlouho k nám sem dostati a nás navštíviti moci neráčíte, již toho, soudě sama, že jináč bejti nemohlo, musím nyní při tom zanechati; avšak když by to pominulo, VMt i se pánem svejm prosím, že tak, jakž se račte zakazovati učiniti, nám tu milost a lásku prokázati a k nám se vypraviti stížiti neráčíte. Nebo jistě se vší radostí na VMt očekáváme a, aby nám co nejdříve možné ráčil pán Bůh s VMtí šťastného shledání popříti, toho sobě upřímně žádáme. Podlí čehož VMti pán svý povolný a hotový, ač ještě nemocný, služby s vinšem na pánu Bohu všeho nejlepšího dobrého vzkazuje a VMti se dokonce poroučí. A co se žádosti vašnostiné tkne strany domu jeho Brněnskýho, že žádostivi bejti ráčíte, když se nyní na den neb na dva do Brna dostávati ráčíte, poněvadž ste svůj dům panu Trčkovi k bytu propůjčiti ráčili, abyšte v něm ráčili moci losirovati a ale pár pokojů sobě propůjčenejch míti: že pán k tomu rád povoluje a VMti toho přeje, i taky teď hospodáři VMti psaní posílá a jemu poroučí, kdykoli byšte tam přijeti ráčili, aby VMti horní pokoje, v kterých pán sám bejvá, postoupil a vyprázdnil, tak že račte moci poručiti dotčenému hospodáři takové psaní, kdykoli by se VMti vidělo, odeslati.

O způsobu našem VMti oznamuji, že pán můj až posavad sice ještě se z lůže, tak jako kdy prvé, jen kde ho z jednoho na druhé přeloží, hnouti a na nohu tu bolavou a ještě nezhojenou nic dostoupiti nemůže, nýbrž vždy mu ty i jiný těžkosti mezi tím přicházejí; nebo tento tejden zase zhření ho trápilo a tak mnoho stolic pán měl, že s nimi velmi zemdlel, ale poněvadž zase, chvála pánu Bohu, se to umenšuje i na nohu pomaly lépe mu jest, pánu Bohu věřím, že ráčí dále šťastnejm pomocníkem bejti a k dokonalýmu zdraví zase pána přivésti. Já sama tak podlí starýho způsobu, jedno starostí i taky s svou bídou a častou nemocí sotva se vláčím. Pán Bůh rač mi dále pomáhati.

Noviny, kteréž ste mi odeslati ráčili, pánu svýmu sem odvedla, a ač sme taky něco již prvé o nich slyšeli od kuryra, který tudyto od pana kardinála jedouc u pána se zastavil, avšak poněvadž tyto od VMti přicházejí, vděčně je taky pán přijímá a VMti za ně děkuje i dále se VMti poroučí. Paní Jozičky že ode mne i od pána mýho s našemi službami velice pozdraviti i dítkám svým všecko dobré oznámiti sobě stížiti neráčíte, VMt prosím. A s tím se VMti, mý nejmilejší srdce, můj bratříčku, dokonce poroučím. Pán Bůh rač dáti, abych se mohla s VMtí brzy šťastně a potěšitedlně shledati. Datum na hradě Přerově 17. Septembris 1634.

---

435. *Přimlouvá Rudolfovi hraběti z Valdštejna, aby někdejší šafářku její propustil z vězení.*

Na hradě Přerově dne 18. září 1634.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Dověděla sem se toho, kterak byšte Annu Malcatku, šafářku Slavíčkovskou, poddanou mou, kteráž mi ode pána mýho na onen čas z panství Náměštskýho při prodaji statku propuštěna byla, a já ji VMti při týž povinnosti za šafářku při odjezdu svém z Třebíče, aby VMti, poněvadž to mně činila, sloužiti a hospodářství VMti opatrovati mohla, když sem ji ten čas sama nepotřebovala, zanechala, do vězení Podklášterskýho, již před čtvrtí lítem vsaditi a v něm až posavad držeti dáti ráčili. Což mi v pravdě s nemalým podivením i do VMti lítostivé přichází, že se to bez mý vůle a vědomí děje a že s ní, ženou sešlou a spracovanou, tak dlouhý čas se vězí. Ježto jestliže jest co takovýho provinila, kdybyšte mi byli ráčili dáti o tom oznámiti, byla bych věděla, jak jináče VMti náhradu učiniti, že by nebylo potřebí tak dlouho daremně ji vězením trápiti, nebo vím, že sobě na ní málo vyvězeti moci ráčíte. Nebo já jí to svědectví dáti mohu, poněvadž jest na Náměštským statku přes 11 let ve dvoře šafářkou zůstávala, že vždycky dobrou a pilnou hospodyní byla a nic takovýho za sebou nezadržovala a já ji taky tím způsobem VMti v témž dvoře k službě pro lepší opatření hospodářství vašnostiného zanechala; avšak nemůže taky tak bejti, poněvadž není jeden rok jako druhej, aby se někdy něco přitrefiti nemělo a mnohý příčiny a překážky přijíti mohou, pro který se nemůže jeden rok tolik jako druhej utěžiti a když pán Bůh nedá, nemůže člověk vzíti Pročež VMti naschvále toto psaní činím a za to žádám, že hned, jak VMti dojde, o tom poručiti ráčíte, aby z takovýho vězení propuštěna byla a já ji mohla ještě sama taky, kdyby mi toho dále potřeba a příležitost byla, k svý nějaký službě užiti. Mezi tím taky, poněvadž sobě to ode mne na svobodě zanechané a list na to danej měla, jestliže by se jí nevidělo, neb nemohla v též službě trvati, aby se jinde podlí svý příležitosti obrátiti a opatřiti mohla, dokudž bych jí sama nepotřebovala, divím se, že ještě tak dlouho mohla tak státi. S tím se VMti na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 18. dne Septembris 1634.

436. *Kašparovi Zbudovskému, písaři důchodnímu na Třebíči, aby jí zprávu podal strany vinohradů, kněze Daniele že by ráda srdečně uhlídala, na paní Salominu Šultysovou, umí-li česky a zda-li již v Třebíči zůstává, aby se vyptal a opatřil jí dva sirotky ženského pohlaví k službám.*

Na hradě Přerově dne 19. září 1634.

Kašparovi Zbudovskýmu, písaři důchodnímu na Třebíči.

Před několika nedělmi, totiž 6. dne předešlýho měsíce Augusti, učinilať sem cedulku, poroučíc skrze ni, aby mi oznámil strany vinohradů, co slyšíš, jak se v nich dělá a spravuje a jak na nich stojí a k čemu jaká čáka a naděje jest: ale až posavad se ničeho od tebe dočekati nemoha, ježto již několikero poselství od toho času sem bylo a ty bezpochyby si o tom věděl, poněvadž snad poslům platíš, protož ještě též poručení obnovuji a tomu chci, aby to vykonal a mně bez dalšího odkládání při nejprvnější příležitosti o tom zprávu učinil a oznámil, dobře-li se též vinohrady dělají a spravují a jaká ouroda v nich se ukazuje, tak abych vždy také o něčem věděti mohla. Za druhé sem žádostiva věděti, co pak s Zikmundem jak jest, jestli ještě živ čili již umřel, poněvadž ani on sám, což mi jest s podivením do něho, nikdy mi nepíše a o sobě neoznamuje, ani žádnej jinej slovem zmínky o něm nečiní, tak jako by již na světě nebyl: pročež ty to taky učiň a mně o něm zprávu dej, jestli již zdráv a zůstává-li předce při předešlý svý povinnosti, či kde jinde a jak se má.

Dálejiť poroučím, aby se o to přičinil, aby tak nějak v tejnosti knězi Danielovi, tobě již dobře známýmu, tam kde zůstává, poněvadž se naději, že k němu dosti příležitosti míti můžeš, ode mne vzkázati a návěští dáti mohl, že sem toho žádostiva, kdyby se ke mně sem dostati mohl: avšak poněvadž nevím, kdy by jeho příhodnost a příležitost v tom byla, že mu v tom nic nevyměřuji a žádnýho času neukládám, než, kdykoli by to s svou dobrou příležitostí bezpečně vykonati a sem se nějak vypraviti mohl, že bych ho srdečně ráda uhlídala. Však ty hleď sobě to předce pilně poručené míti a o to se přičiniti, aby mu tím dříve mohl o tom dáti věděti a jak to vyřídíš, mně zase taky při příležitosti, když by sem jakou měl, abych se věděla při tom čím spraviti, nepomíjej oznámiti.

Ještěť taky poroučím, poněvadž srozumívám, že nějaká paní Salomina Šultysová, která se obyčejně jmenuje ouřednice nebožtíka pana Šlejnice, jakož pak při něm v službách mnohý léta zůstávala a nyní že se u paní Matyašovský zdržovala, avšak že by oumysla byla od tohoto přicházejícího svatýho Václava do Třebíče se dáti a tam světničku u někoho sobě k bytu svýmu zjednati: aby se na to vyptal, jestliže již se tam přistěhovala a u koho zůstává, a pakli by ještě tam nebyla, brzy-li se tam dáti, neb u koho sobě takový byt zjednati strojí, čehož zdá mi se, že nejlépe buď na Wolfkangovi

neb na Krystofovi Slovákovi se doptati a mně zase o tom, i také, umí-li co česky, poněvadž mi něco na tom záleží, abych o tom vědomost míti mohla, oznámiti moci budeš.

Podlí toho před tebou netajím, že sem toho oumyslu, bude-li vůle boží, bohdá o příštích vánocích dva sirotky ženskýho pohlaví k službě a potřebě svý z statku mýho Třebíckýho vyzdvihnouti: z kteréž příčiny tobě tolikéž poroučím, majíc o tobě to smýšlení, že mi to nejlépe spraviti moci budeš a že víš, kde jací sirotci sou, poněvadž při stavení jich bejváš, aby se tak zachoval a hned nyní mezi tím časem o to se přičinil a mně něco hodnýho, totiž jednu děvečku nějakou silnou a zdravou, která by mohla za pradlí bejti, a druhou nějakýho čistýho vejrostka vyhledal a obhlídl, co by se k mý službě mohlo hoditi, že by při nějakejch dobrejch hospodyních se vycvičily, aby nebyly nějaký všetečný a nevěrný.

Nechci z města, nežli buď z některýho městečka, z Kamenice neb Vladislavě, aneb z vesnice, toliko, jakž vejš dotčeno, dobrýho chování a dobrejch rodičů sirotci aby byli a, co tak obhlídneš a vyhledáš, mně o tom i jmena jejich odkud a čí sirotci budou, oznam, tak abych věděla, nač se budu moci bezpečiti a věděla také potom, jak o ně, když by ten čas přišel, psáti; toliko přičiň se vždy mezi tím v tom bedlivost a pilnost zachovati a něco takovýho vybrati a obhlídnouti, co by se k mý službě hoditi mohlo, poněvadž se tobě v tom, že mi to tak spraviti moci budeš, důvěřuji. A s tímť se dobře míti vinšuji. Datum na hradě Přerově 19. Septembris léta 1634.

---

437. *Krištofovi Vodoneckému, aby jí zprávu podal o Salomeně Šultysové, zda-li již do Třebíče se přestěhovala a umí-li mluviti česky.*

Na hradě Přerově dne 19. září 1634.

Krystofovi Vodoneckýmu jinak Slovákovi do Třebíče.

Krystofe milej! Aby zdráv byl a dobře se měl, přálať bych toho. Jakož si před některou nedělí v psaní svém mně učiněném zmínku o paní Salomině Šultysový, někdy ouřednici neb hofmistryni, dobré paměti pana Ladislava Šlejnice, doložil: i naslechnouc mezi tím, že by táž paní Salomina ten oumysl měla do Třebíče se dáti a tam, zjednajíc sobě světničku, bydleti, z té příčiny, jakož Kašparovi písaři, aby se na ni místně, kde zůstává, vyptal a mně zase zprávu o tom učinil, poroučím, tak i od tebe, poněvadž, jakž dotčeno, již prv si mi o ní navržení učinil, toho se dověděti žádám a tobě poroučím, aby se tak zachoval a pro lepší a širší zprávu mou mně o ní, jestliže již podle naměření svého v Třebíči zůstává, pakliže by tam ještě nebyla, kde jinde se zdržuje a předce-li se do Třebíče obrátiti i jak brzy strojí i taky, jestliže co česky mluviti

umí, na to se vše místně vyptaje, čeho se tak dovíš, mně o tom zase při nejprvnější příležitosti, neohlídaje se nic na to, že mi Kašpar písař taky o tom psáti bude, i ty v známost uvedl. Příležité psaní mé pak nepomíjej témuž Kašparusovi dodati, však nebudeť potřebí, po kom neb s jakou příležitostí si ho dostal, z toho se jemu ani žádnýmu jinýmu spravovati, toliko poněvadž k rukám přišlo, že mu je odvozuješ, nebo sou toho některý příčiny. S tím ɔc. Datum ut supra.

---

438. *Bedřichovi z Kounic, že nemálo jest zarmoucena z nemoci jeho manželky, oznamuje mu o zdraví svém i svého manžela a že toužebně očekává jich příchodu ɔc.*

Na hradě Přerově dne 21. září 1634.

Panu Fridrichovi z Kaunic.

Můj nejmilejší pane ujče! Psaní vašnostino včerejšího dne na Brodě datovaný jest mi dnes dodáno, kteréž sem hrubě ráda dostala, neb sem toho žádostiva byla, abych o VMti něco jistýho dověděti se mohla, když sem již od chvíle o VMti a JíMti paní tetě neslyšela; což taky sem s zvláštním potěšením tomu z něho vyrozuměla, že se všemi svejmi při dobrém způsobu zdraví nalézati se ráčíte, čehož věrně VMti a týmž vašnostinejm přejíc, aby pán Bůh i na další časy téhož dobrého zdraví a jiného všelijakého pohodlí VMti společně přispořovati ráčil, upřímně vinšuji. Však že JíMt paní manželka vašnostina, má nejmilejší paní teta, z Brna spolu na Brod se vracejíc, na cestě v Bzenci VMti se tak těžce na růži opět roznemoci ráčila, nerada toho jistě, že na ni tak často ta těžkost (což, soudím, ne od jinud, nežli od těchto jejich a vašnostinejch mnohejch starostí) přichází, slyším, a paní v pravdě věrně toho i VMti tudy pocházející starosti nepřeji; ale poněvadž račte psáti, že se již s ní polepšuje, zase se z toho taky těším a pána Boha žádám, aby ji brzy k dobrýmu a dokonalýmu zdraví přivedouc při něm za prodloužená léta stále zachovávati ráčil.

Kdež se pak na můj a mého nejmilejšího pána způsob dotazovati a o něm vyzvěděti žádostivi bejti ráčíte: mohu VMti předně o pánu svým oznámiti, že se předce velmi bídně má, ačkoli s nohou se, chvála pánu Bohu, čím dále pomaly polepšuje, tak že již tak velkejch bolestí v ní jako předešle nesnáší, ani ran tolik již v ní nemá, ale naproti tomu jinou nemocí vnitřní sklíčenej jest, totiž že těžká ouplavice již na třetí tejden ho trápí a tak mnoho stolic ustavičně, někdy za den jedenáct, dvanáct, v noci pak tři, čtyry i více jich má, odkudž i zhrzení se o něj již po kolikrát pokouší a to vše velikou těžkost a bolest pánu působí; tak že dosti v starostech o pána sem, poněvadž se to až posavad neumenšuje a doktoři nic

nepomáhají, nýbrž toho ani zastaviti nedají, ježto pán již od toho hrubě zemdlenej a ztrápenej jest, že nevím, jak dále s ním bude. Podlí čehož račte moci o mně věděti, jak se mohu dobře míti, že jedno starostí i taky s vlastní svou bídou, které téměř stále plna sem, sotva že se vláčím; ale pánu Bohu silně věřím, že sám jeho lékařem i mejm potěšitelem bejti a nad možnost naši více, než bychom snésti mohli, na nás vzložiti neráčí.

Co mi račte o tom oznamovati, jak ste se se panem Vilímem, bratrem svejm, strany Brodu a dílu synu vašnostinýmu náležejícího v Brně porovnati a na jakej způsob jemu jej prodati ráčili, porozumívám: o čemž, ač sem prvé již něco jak od služebníka pána svýho, který ten čas v Brně byl, Mathejskýho, tak i od pána z Roupova byla naslechla, avšak že mi o tom plněji a místněji oznamovati ráčíte, VMti děkuji a toho VMti přeji, poněvadž ste po tom vždy dychtiti a toho žádostivi bejti ráčili, že jest to jednou k konci přivedeno. Ačkoli mý zdání vždycky takový bylo, že by mnohem lépe bylo, kdybyšte byli ráčili moci sami statek držeti, nebo byšte byli ráčili moci všelijaký pohodlí při tom míti a kdykoli byšte ráčili chtíti prodati, vždycky byšte byli ráčili moci tolik co nyní za něj dostati a mezi tím statku něčím užiti. Ale již jakkoli, když nemohlo jináč bejti, lípe jest, že ste to z mysli spustiti ráčili a že již nebudou moci dýle VMti tím trápiti, sem i tam povázeti a k větším škodám a outratám přivozovati. Ačkoli tak jest, žeť již tudy dobře podšklubáni bejti ráčíte, ale račte se moci pánu Bohu v tom důvěřovati, že on to ráčí všecko VMti a dítkám vašnostinejm vynahraditi a pan Vilím ještě neví, jestliže toho užive a jestliže mu v tom pán Bůh jakej prospěch a požehnání dáti ráčí. To taky VMti k jakýmuž takýmuž pohodlí může sloužiti, že ste sobě předce byt až do svatýho Jiří příštího na Brodě vymíniti ráčili, tak že račte moci povlovně věci svý sobě pospraviti a o jinší byt se starati. Že jest pak VMti při těch věcech jak pan bratr můj, tak pan Rudolf tak dobře a platně nápomocni byli, sama to ráda slyším a sem nad tím potěšena, že ste vždy předce někoho z přátel podlí sebe míti a tak dokonce, jak se jim zdálo, opuštěni bejti neráčili, aspoň budou moci VMti to svědectví dáti, čím jest VMt pan Vilím oddělil.

Dále, že se mi račte zakazovati, jak byšte počty přijíti a statek teď o svatým Václavě panu Vilímovi postoupiti ráčili, že račte chtíti s JíMtí paní manželkou svou mne a pána mýho navštíviti: VMti z toho velice děkuji a prosím, abyšte tak učiniti ráčili, nebo s VMtmi oboumi shledání upřímně sobě vinšuji.

Toho neštěstí, který VMt více mimo nemoc JíMti paní tety v Bzenci potkalo, že ste nejlepší klisnu, která VMti, zhřebna souc, umřela, ztratiti ráčili a kočí že při tom utekl: věrně taky VMti ne-

přeji, žádaje, aby VMti pán Bůh touž škodu a ztrátu zase vynahraditi a před další a větší zachovati ráčil.

Jiných věcí pomíjím VMti psáti, zanechávaje všeho bohdá do šťastnýho s VMtmi shledání. Toliko VMt žádám, že mne JíMti paní manželce své, mé nejmilejší paní tetě, s mejmi službami poručiti sobě stížiti neráčíte. Pán můj společně VMti taky zase svý nemocný služby vzkazuje, týmž způsobem paní Bohunka, dcera panská, a podle ní šlechtična má s nejlepším vinšem VMti se poroučejí; dítek a sirotků svejch račte taky ode mne pozdraviti. S tím se VMti, můj nejmilejší pane ujče, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšujíc, nás z obojí strany k ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 21. Septembris léta 1634.

---

439. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, v příčině sýrů, maldříků a syrečků ovčích, o lnu a konopí etc.*

Na hradě Přerově dne 26. září 1634.

Janovi, písaři, na Brandejs.

Sejr i maldříky, které si na mé poručení po poslu sem poslal, jest mi obojí v celosti donešeno a dodáno, ačkoli nejsou týž maldříky hrubě co dobrýho, nýbrž všecky vyschlý, což kdyby mi je byl dávno odeslal, byla bych něčím lepším nežli nyní užiti jich mohla. Mezi tím, poněvadž šafářka dělala taky syrečky z ovčího mlíka, nechť mi jich, když sem příležitost míti budeš, pokudž by věděl, že by po poslu bezpečno bylo, co by se do putny složiti a unésti mohlo, odešle, jí o tom jmenem mým poruč. O jinejch sejřích a omastku nic mi neoznamuješ, prodal-lis již co, neb máš-li na to jaký kupce, tuším na to nehrubě pamatuješ a o to se nic nestaráš: avšak napomínám tě a poroučím, aby o to všelijakou snažnost a péči vedl, aby to mohl všecko tím dříve pěkně zpeněžiti. Nevím taky, jestliže již šafářka dosavad co másla putrovýho pro mne, tak jak sem jí poručila, nakladla, jestli se ještě nestalo, není sic nic zmeškáno, však ať to hledí teď vykonati, když vobilí zelený a krávy zelí jísti budou, tak abych potom mohla k svý potřebě je míti.

Při čemžť taky poroučím, poněvadž svatej Havel nedaleko jest, jak by přišel, aby hleděl ihned s šafářkami o omastek počet učiniti, poněvadž víš i ony taky dobře vědí, co která od svatýho Jiří až do toho času odvésti mají, a jak to spravíš, poznamenání toho nepomíjej mi odeslati a s nimi jiný vruby na zimní dělání sdělati.

Rejstřík, na němž mi poznamenáno lnu a konopí poskornejch, co se toho nachází, posíláš, sem přijala: však vidím, že jest toho velmi na mále a zvláště semena lněnýho, ježto ste prvé všickni naději dávali, že přediva pěkný sou a nyní, když má skutek se

ukázati, sotva se toto vidí, což nevím, proč jest, že jiní vždycky předce něco toho mají a mně se nikdy nepodaří, jakož pak k semenu ho zase nemáte. Zdali nějakejm nečasnejm setím, čili čím jinejm to schází, tak že nevím, jak tomu rozuměti, když tak semeno vyplemeníte, musíte se potom po jinejch o ně starati a s ním shledávati. Poruč tedy, ať se i s tou malou částkou nějak šetrně a rozšafně zachází, aby to lecjaks rozpatláno a rozvundáno nebylo.

Kdež mi oznamuješ, že šafářka zprávu dává, majíc za sebou 4 plece vepřový, 9 jazyků a něco masa uzenýho, že by se to již hrubě kazilo: divím se, poněvadž ste sem již kolik mnohonácte příležitostí i po fůrách měli, že ste toho sem neposlali, než se vším čekáte až to zkazíte; já nemohu vždycky na všecko pamatovati a vám o každou věc kolikrát poroučeti. Pročež posílej to po troše po poslích, poněvadž sem dost často přecházejí a jich prázdnejch neposílej, než po každým aby se něco poslalo. Podle tohoť také poroučím, aby šafářce vůli mou oznámil, že jest taková, aby Tobiášovi s jeho ženou jeden sejr dala. S tím ꝛc. Datum na hradě Přerově 26. Septembris léta 1634.

---

440. *Tobiášovi v Brandýse nad Orlicí, o česání ovoce i uschování jablek míšenských, o vypravení posla k panně Aničce ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 26. září 1634.

Tobiášovi na Brandejs.

Že vás až posavad pán Bůh jak před lidem vojenskejm jedný i druhý strany, tak i před jinejmi škodami mimo jiné okolní zachovati ráčil, ráda to slyším a pánu Bohu z toho děkuji, prosíce jeho milosti božské, aby před takovejmi zlejmi věcmi dáleji všeho chrániti i vás také při [po]koji všechny zachovati ráčil. A že mi předce o tom, co se okolo vás děje nebo slyší, oznamuješ, dobře činíš; pán Bůh dej, aby to zdvižení se lidu vojenskýho z obojí strany a ku Praze tažení nebylo znamením větší války a krve lidské vylévání, ale jak píšeš, že někteří praví, aby mír a pokoj mezi sebou způsobili a my ho taky oučastni bejti mohli.

Že s česáním ovoce zacházíte, taky to ráda slyším, při čemž i na další čas pilnost zachovejte. Ačkoli pak sem poručila, aby všecky jabka, jen toliko něco málo zanechajíc, se zsušily: ale poněvadž jsou tak pěkný jabka a zvláště míšenský, jak píšeš, že's jich, co si na Brandejse, neviděl, vidí mi se, abyšte předce, co by tak pěknýho bylo a mohlo trvati, zanechali a buď do sudu, anebo, jakž mi se zdá lépe, do toho sklípku, kde sem jindy ovoce takový mívala, složili a pěkně na slámu rozsypali. Šafářka že nyní, dokud s ovocem co činiti má, nemíní přediva dáti třiti: proti tomu já nic nemám,

nýbrž lípe, aby pořád jedno a potom taky druhý dobře spravila a ne tak lecjaks jedno pro druhý robotně neb z polovice odbyla, zvláště poněvadž dokládáš, že ta světnice, v který je sušívá, jest nová a že se jen v ní, by více topila, paří, bude ji zatím moci vyschnouti a ona tím lépe potom takový předivo v ní spravovati. Však jí při tom pověz, že se tomu divím, proč jest toho tak na mále a zvláště semena lněnýho, že téměř zase k semenu ho nebude, tak že nevím, co budou síti, když je vyplemení, nebo ho vždycky méně sklízejí; prvé dokud ještě zelený byly, všickni těšili, že se přediva pěkně k ourodě ukazují, a nyní toho neznat, což nevím, jak s tím zacházejí a jak pilni okolo toho bejti musejí, že jinejm se předce někdy podaří, než mně nikdy.

K Aničce panně že's až posavad žádný příležitosti míti nemohl, nerada sem; a poněvadž vždy žádostiva sem o ní zvěděti, kde zůstává a jak jest s ní, protož přičiň se, aby k ní, nebudeš-li moci jiný příležitosti míti, naschválního posla aspoň tam k její sestře, pokudž by mohl bezpečně projíti, vypravil a jí vůli mou oznámil, že bych tomu povděčna byla, jestliže by se mohla nějak na Brandejs dopraviti. Což soudím, že se již bude moci snáze nyní než prvé státi, jestliže tomu tak jest, že by obojí lid válečný ku Praze neb za Prahu vytáhl, o čemž ať by zase na mým místě oznámila, tak aby ty mi věděl taky o tom jakou zprávu učiniti.

A poněvadž mi oznamuješ, že mi žena tvá vod napálila, za práci jí sejr daruji a Janovi o tom poroučím. Ty maldříky ovčí, kterých mi nadělala, sem nyní přijala, však málo dobrý sou, všecky vyschlý a to tím, že ste jich tam tak dlouho chovali a mně časně neodeslali, ale již to od ní jako po nejprvé přijímám, než po druhé, dal-li by mi toho pán Bůh dočekati, že by mi dělati měla, aby napravila. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 26. Septembris 1634.

---

441. *Přeje paní Kunhutě z Žerotína, aby synáček její brzy se pozdravil, oznamuje o nemoci manžela svého i děkuje za darované máslo.*

Na hradě Přerově dne 28. září 1634.

Paní Kynikundě Františce z Žerotína, rozené Pruskovské z Pruskova.

Službu ɔc. Urozená paní, paní teta a dcero má nejmilejší. Zdraví ɔc. Má nejmilejší paní dcero! Psaní od VMti, včera na Mezříčí datovaný, tohoto rána povděčně ráda sem dostala a z něho o zdraví vašnostiném a pana manžela vašnostiného, mýho velice milýho pana syna, poněvadž sem již od chvíle o VMti neslyšela, žádostivě vyrozuměla, a nad tím, že společně při dobrém způsobu nalezati se ráčíte, se i potěšila, čehož věrně VMti přeji i na další

časy od pána Boha vinšuji. Však naproti tomu synáček VMti že jest tak těžce nemocen byl, srdečně toho neráda slyším a VMti starosti i jemu bolesti nepřeji, ale že se s ním zase polepšuje, nad tím se potěšujíc, pána Boha žádám, aby ho brzy dokonale pozdraviti a VMt potěšiti ráčil. Pro tu příčinu že ste se sem až posavad vypraviti a mne navštíviti moci neráčily, nic VMti za zlý nemám, nýbrž, ačkoli sice ráda bych se s VMtí shledala, poněvadž se to již od dávního času nestalo, ale když jest v tom taková slušná příčina, vůli vašnostinu za skutek přijímám, věříce, když pán Bůh týhož synáčka vašnostinýho k prvnímu dobrému zdraví navrátiti ráčí a vašnostina příležitost v tom bude, že mi to vynahraditi ráčíte.

O mně poněvadž račte žádostivy bejti také věděti, mohu VMti oznámiti, že, ačkoli sice sem dosti bídná a churava, však již bych se tak předce mírně podlí svýho způsobu nacházela, kdyby můj nejmilejší pán toliko lepšího zdraví užíval, ale sem nad tím nemálo zkormoucena a starostmi sevřena, poněvadž již 18 nedělí z lůže se hnouti nemůže, jen co z jednoho na druhý v prostěradle jej přeloží; ačkoli na nohu, chvála pánu Bohu, dosti mírně se má, tak že brzy mohla by již na místo zhojena bejti, ale jináče hrubě bídně jest, poněvadž ty i jiný těžkosti jedny po druhejch na něj přicházejí. Teď kolik časů pořád těžkou ouplavici snášel a mezi tím také zhrzení, katar, kašel i jiný nepříležitosti ho trápily a velmi zemdlily, tak že již tyto dni hrubě sme v strachu o pána byli, však pán Bůh to z milosrdenství svého ráčil dáti, že se něco s ním proměnilo a ku polepšení ukázalo. Pán Bůh račiž i dáleji se smilovati, pána brzy dokonale pozdraviti a mne z mých starostí vyprostiti.

Kdež ste ráčily poručiti mně štyry štandlíčky másla odvésti, s vděčností je od VMti přijímám a za ně velice děkuji, nejsouc na jiném, pokudž mi pán Bůh života a zdraví popříti ráčí, než VMti se takové lásky zase příjemně a líbezně odměniti i odsloužiti. JMti panu manželu svýmu a mýmu velice milýmu panu synu, žádám, že neračte sobě stížiti, mé modlitby s vinšem od pána Boha všeho dobrého oznámiti. S tím se VMti, má nejmilejší paní dcero, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 28. Septembris 1634.

---

442. *Přeje paní Evzebii z Kounic, že se pozdravila, oznamuje jí o nemoci manžela svého a děkuje za darované ovoce.*

Na hradě Přerově dne 28. září 1634.

Paní Euzebiji z Kaunic.

Službu ɔc. Má nejmilejší paní teta! Jistě sem s radostí psaní od VMti dostala a obzvláštně se z něho nad tím potěšila, že jest

pán Bůh VMt od toho nedostatku, o kterémž mi před některejm dnem od JMti pana manžela vašnostinýho a mýho velice milýho pana ujce oznámeno bylo, kterak ste se byly těžce opět na růži rozstonati ráčily, již zprostiti a zase pozdraviti ráčil; čehož VMti z upřímného srdce přeji, tak jak sem také nad VMtí v tom, když sem o té těžkosti vašnostiné uslyšela, velikou lítost měla a, aby pán Bůh za dlouhé časy stále VMt při témž dobrém způsobu zdraví, se všemi vašnostinejmi, zachovávati ráčil, na jeho božské milosti toho žádám.

Na můj a mého nejmilejšího pána způsob že se dotazovati a o něm vyzvěděti žádostivy bejti ráčíte: VMti z takové laskavé o nás péče velice děkujíc, oznamuji, že předce v dosti bídným a nestatečným [způsobu] zůstáváme, ač já se předce tak, jak můj obyčej jest, na stolici vláčím, než pánu mýmu špatně bídy a těžkosti jeho ubejvá. Na nohu, chvála pánu Bohu, sice tak nějak zle již se nemá, nýbrž v krátkým čase mohla by dokonale zahojena bejti; ale jiný mnohý nepříležitosti jedny za druhejmi dokračují, nebo tu týměř tři neděle pořád těžká ouplavice trvala a velice pána ztrápila a zemdlila, při tom také zhrzení přicházelo i katar s kašlem velikou těžkost působil, tak že pán již v pondělí minulej tak bídnej se našel, že sem již u veliký starosti a žalosti pro něj postavena byla a co činiti nevěděla, nebo pán již ani neslyšel ani nemluvil. Však pošlíce stiežně dvoje koně pro doktora Vadrborna, ten jak přijel, hned některý prostředky dávaje, pánu s pomocí boží znamenitě prospěl, že jest hned taková těžkost se proměnila a se pánem lépe bejti se ukázalo a až posavad hůře, chvála pánu Bohu, není, než čím dále lépe, což doktor taky tu ještě zůstává; nevím pak, jak dále bude. Ale pánu Bohu vždy silně a neomylně věřím, že se ráčí sám nad námi smilovati a jak pána z takový bídy, tak i mne z mejch mnohejch starostí vysvoboditi a k lepšímu zdraví tím dříve dáti přijíti. Tak račte moci samy, má nejmilejší paní teta, našeho způsobu povážiti, kterak jest hrubě bídnej a žalosti plnej. Pán Bůh rač dále sám pomáhati.

Že ste na mne s ovocem pamatovati a od pěknejch dorančí a broskví odeslati mi ráčily: velice z toho VMti také děkuji a VMti se toho zase všelijak líbezně podle své možnosti odměniti i odsloužiti zakazuji, při tom žádaje, že ode mne zase JíMti paní sestry svý, paní Kynikundy, s mejmi službami velice pozdraviti a mne paní poručiti sobě stížiti neráčíte. Pán můj jak VMti, tak i panu manželu VMti, mýmu velice milýmu panu ujci, taky svý nemocný služby a já pánu modlitby vzkazujeme. Paní Bohunka tolikéž se VMti společně s svejmi službami a modlitbami dokonce s nejlepším vinšem poroučí, tolikéž šlechtična má. Dítek a sirotků svejch račte taky ode mne pozdraviti. S tím se VMti, má nejmilejší paní

teta, v lásku a paměť a nás z obojí strany k ochraně pána Boha všemohoucího poroučím. Datum na hradě Přerově 28. Septembris léta 1634.

PS. Mohu taky VMti oznámiti, že sme tyto dni pana bratra mýho, pana purkrabí zde měli, kterejž v sobotu přijel a v pondělí po snídaní zase odjel.

---

443. *Oznamuje bratru svému Adamovi z Valdštejna, jaký těžký záchvat nemoci přišel na jejího manžela.*

Na hradě Přerově dne 29. září 1634.

Panu Adamovi z Waldštejna.

Modlitbu ͻc. Můj nejmilejší bratříčku! Že ste se dosti v mírném způsobu bez nějakejch velkejch příhod šťastně na Židlochovice dostati ráčili, s radostí sem to uslyšela a žádostivě na tu novinu od VMti očekávala, čehož věrně VMti, mý srdce, přeji; ačkoli že na cestě v Výškově dna na VMt přišla, avšak když předce tak mírná byla a že již zase pomíjí, buď pán Bůh z toho pochválen a račiž i na další časy VMt se všemi vašnostinejmi při všelijakém potěšitedlném způsobu zachovávati, toho VMti jako sama sobě z upřímnosti sesterské vinšuji.

Kdež pak, mý srdce, račte žádostivi bejti, o mým pánu věděti, jak by se při svým zdraví vynacházel: před VMtí netajím, že toho dne, totiž pondělího minulýho, v němž ste odsud odjeti ráčili, po odjezdu vašnostiným, čím dále, vždy hůře s ním bylo, až potom již po poledni a od nešporů taková veliká těžkost a mdloba jej obklíčila, že hned dokonce ani mluviti ani slyšeti ani viděti nemohl; když sme k němu mluvili, nic neodpovídal, jen tak něco rukami ukazoval a pakli kdy co promluvil, málo mu co sotva po kolikým zeptání i to velmi zle rozuměti bylo. Potom čím dále vždy více se mu jakýsi chroptání v krku a v prsích rozmáhalo, jako když smrtedlnej chrapot přijde, tak že dokonce pán nic sám o sobě nevěděl a při tom se náramně pot na něm vyrážel, tak že nic v pravdě podobnějšího nad něj k smrti pracujícího nebylo. Žádnej z nás, kdyby nebylo naděje ku pánu Bohu, netroufal mu ten den přečkati, aniž mohli sme porozuměti, odkud taková veliká těžkost na něj se uvalila, tak že račte moci sami, mý srdce, toho posouditi, že sme tudy všickni velice zarmouceni byli a v strachu zůstávali. I pošlíce já stiežně hned odpoledne dvoje koně pro doktora Vadrborna, ten před šistou hodinou večer přijel a naleznouce v takovým těžkým způsobu pána postavenýho, sám se tomu podivil a hned pánu nějaký syrop dával a pán Bůh tomu z svýho milosrdenství požehnati a to dáti ráčil, že jest potom brzy se pánem se proměnilo a pán proberouce se trochu z tý těžkosti zase promluviti mohl a od té chvíle, chvála

*

pánu Bohu, s pomocí jeho svatou, užívajíce dále od téhož doktora některejch prostředků, zase se čím dále vždy mírněji má, tak že dnes zase také doktor odjíždí. Nevím pak, jak dále bude. Pán Bůh račiž tomu požehnati a sám nejlepším lékařem jeho bejti, tak aby pán, pokudž jeho svatá vůle v tom jest, od takovejch bíd a těžkostí jednou zproštěn bejti a k dokonalému zdraví zase přiveden bejti mohl. Kterejžto pán můj VMti své nemocné a nestatečné služby vzkazuje a za ty kroupy ovesný, který mu odsílati ráčíte, velice VMti děkuje, ohlašujíc se, pokudž mu pán Bůh ráčí života a zdraví ještě popříti, VMti se toho zase odsloužiti.

Ty noviny, že se JMKské v říši dobře vede, že taky rád slyší a JMKské toho přeje; a jestliže byšte dále co podobnýho dostati ráčili, abyšte se ráčili s námi sdíleti, spolu se mnou žádá. Jiného nemaje co nyní VMti psáti, VMti se, mý srdce, poroučím, a že ode mne paní Jozičky i dítek svejch pozdraviti ráčíte, žádám. A s tím nás z obojí strany k ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 29. Septembris léta 1634.

---

444. *Martinovi komorníku do Vratislavě, aby paní Johance z Roupova 500 zl. mor., kteréž jí k věnu jejímu byla přidala, vyplatil a dcerku po kněži Jakubovi do služby její při maceše vyjednal, nařizuje, které poslány jí býti mají šaty zimní.*

Na hradě Přerově dne 30. září 1634.

Martinovi komorníku do Vratislavě.

Poněvadž nyní zase posel do Vratislavě se vypravuje, nechtěla sem pominouti při též příležitosti tobě tolikéž tohoto psaní učiniti, skrze něž předně před tebou netajím, kterak sem před rokem paní Johanně Marii z Roupova, rozené z Valdštejna, tetě své, při veselí jejím, které ve Vratislavi, jakž o tom dobře vědomé jest, za našeho tam zůstávání konáno bylo, k věnu jejímu 500 f. mor. z lásky přidala a darovala, kteréž jí v roce pořád zběhlém měly položeny bejti. I poněvadž pak již ten čas vyšel a táž paní z Roupova mne za to žádá, potřebujíce s svejm pánem peněz ve Vratislavi na splacení toho, co tam dlužni sou a nemohouce odsud jich pro nebezpečenství poslati, abych jí to přátelství ukázala (slyšíce, že bych za tebou něco peněz měla) a při tobě, aby jí ta summa tam vyčtena byla, nařídila. Z té příčiny, vidouce, že dokud co za tebou jest, že to žádnýho příměří a přátelství od jinejch míti nemůže, poroučímť, aby se tak zachoval a tomu, kohož oni k tomu nařídí, dotčenejch 500 f. mor. jmenem a na místě mém odvedl a recogniti proti nim pro sebe toliko, že od tebe takový peníze přijaty sou a ty je z poručení mého odvedl, žádal, poněvadž mne zde z nich nadepsaná paní z Roupova pořádně kvitovati má.

Týmž způsobem taky žádala mne paní Bohunka, dcera panská, jsouce dlužna bratru Pavlovi Hronovskýmu na místě Andl, manželky jeho, 200 f. mor., který po ní, když u ní za děvečku sloužila, na veselí jmenovala a týž bratr Pavel že ji žádá, zprávu dávaje, že za tebou taky nemálo peněz mám, aby se mnou o to mluvila, aby skrze tebe mohl jich dosáhnouti, chtějíc mu nyní na to 100 f. mor. odvésti, ať bych jemu je vydati poručila, že mně zase zde tolik položiti chce. I seznajíc také, že tím bratru Pavlovi v nynější čas může pohodlí nemalé prokázáno bejti a že by mu jich jináče těžko dostati bylo, jest v tom vůle má, aby mu z dotčených peněz mejch takovejch 100 f. mor., poněvadž za sebou ještě netoliko to, než i něco více přes to míti máš, proti recogniti na místě též paní Bohunky odvedl a mně poznamenání, cos již tak koli z mejch peněz na mé poručení vydal a jak mnoho ještě za tebou jich zůstává, odeslal a již v tom ve všem tak, jakž vůli mou bejti vidíš, se zachoval.

Dáleť také poroučím, poněvadž zima přichází a já, nevezmouc s sebou nic, téměř v čem choditi nemám, aby mi některé věci, kteréžť příležitě poznamenané posílám, s touť příležitostí, jakť pán poroučí, opatříc a přičiníc se o to, aby to tak skrze kupce, poněvadž tudyto často s svejmi zbožími a handly sem i tam jedou, svážíc to a zašijíc pěkně do nějakýho plátna, buď sem neb do Olomouce odeslal.

Podlí tohoť o našem způsobu oznamuji, že jest předce velmi bídnej, nebo pán až posavad z lůže ještě, což již dnes 18 nedělí trvá, hnouti se nemůže, ačkoli, co by se nohy dotejkalo, chvála pánu Bohu, dosti mírně na ní se má a brzy již zhojena bejti může, nežli jiný mezi tím ty i jiný těžkosti vnitř v životě jedny za druhými přicházejí a jej trápí, neb tu téměř tři neděle pořád těžkou ouplavici, při tom zhrzení, katar, kašel a jiný nepříležitosti vystáti musel. V pondělí pak minulej znova veliká jakási těžkost na něj dokročila, že již ani nemluvil ani neviděl a neslyšel a k smrti nemocen byl, tak že tudy s jinejmi u veliký starosti sem postavena byla a již o pánu pochybila [sic], aby z toho vyšel. Však pán Bůh ráčil se nad námi smilovati a takovou těžkost skrze pomoc svou svatou a prostředky doktora Vadrborna zase od něho odvrátiti, tak že dosavad z milosti boží zase dosti mírnej se bejti zdá, však v lůži předce zůstává; nevím pak, jak dále bude. Já při tom jsem dosti zsoužena jedno starostmi i taky svou vlastní bídou, pánu Bohu však věřím, že sám dále naším lékařem a pomocníkem bejti a k lepšímu způsobu podle vůle své svaté nás přivésti ráčí.

Jak ty se tam se všemi jinejmi až posavad máš i co se dobrýho u vás děje, co by tak psáti mohl, mně oznam, tolikéž věděti dej, mnoho-li vína neb od jakýho ovoce v zahradě bylo.

Bratra Vavřince i bratra Pavla s domácími jejich ode mne pozdrav a při nich mne omluv, že jim pro svý starosti i taky jiný zaměstknání nepíši, však jak s námi jest, budeš jim moci taky oznámiti, při čemž že se modlitbám jejich poroučíme, domácích, jak kněze Jakubových děveček, tak i jinejch mejch známejch taky ode mne pozdravuj. A s tím pán Bůh rač vás tam všecky před zlejmi a nešťastnejmi věcmi chrániti a opatrovati. Datum na hradě Přerově 30. Septembris léta 1634.*)

PS. Poněvadž jsi od nebožtíka, dobré paměti, kněze Jakuba za jednoho poručníka zřízen, netajím před tebou, že sem toho oumyslu Dorotku dcerku mezi jinejmi sirotky po něm zůstalou, jestliže by máteř její proti tomu nebyla, k sobě vzíti: jak proto, že vidím, že by jí předce škoda bylo tak nechati a že by, při maceše zůstávaje, nemaje mnoho co činiti, jen daremně svůj čas zmařila, tak i proto, poněvadž jest mne nebožtík kněz Jakub taky několikrát za živobytí svýho za to žádal, abych jí neopouštěla a sobě poručenou měla. Pročež sem také, dokud sme sami ve Vratislavi zůstávali, toho přála a k tomu povolila, aby k mý službě s mejmi přicházeti i v fraucimoře bejvati a dobrému se cvičiti mohla, pročež sem macoše její předšele psala, chtíce zvěděti, jaká by poslední vůle nebožtíkova strany dítek po něm zůstalejch byla. Kteráž ač mi sic o tom oznamuje, že jest jí od nebožtíka taky o týchž dítkách poručeno, aby je při sobě chránila, opatrovala a na dobrý vedla, což na svým místě jest dobré a jí povinné i chvalitebné a já taky proti tomu nic nejsem, avšak poněvadž já taky nic tu jiného neobmejšlím, než dobré téhož sirotka opatruji, nepochybuji, že ona též na tom přestane a to ode mne vděčně přijme a také proti tomu nebude. Pročež ty jako jeden poručník budeš moci na místě a jménem mým od ní tomu vyrozuměti a s ní mluviti a jestliže by k tomu jako máteř a poručnice sirotků vůli svou dala, spolu s ní dále o to pečovati a k tomu nápomocen bejti, aby táž Dorotka, když by k tomu jaká příležitost se trefila, ke mně dopravena, aneb ona sama máteř neb macecha její, jestliže by se sem vypravila, tak jakž se sic ohlašuje, aby ji s sebou přivezla. Datum ut in literis.

---

*) Připsáno: Léta 1634 dne 30. Septembris učiněno jest toto poznamenání, které věci se mi nyní z Vratislavě poslati mají. Z almary modrý, v který Kačenka, panna, na síni mý věci mívá: kožich dlouhej, co sem v něm chodívala, černý tykyty mozirovaný, běliznami podšitej, popasní rakouskej kožíšek též mozirovaný tykyty, hranostejly bílejmi podšitej, sukničku popasní axamitovou černou též po rakousku ušitou, ničímž není podšita, sukni hřebíčkovýho hladkýho cejku, v který sem všedně chodívala, čepičku slízskou černou kanavacovou. Více na ten čas nesmím, až zvím, jak mi se toto podaří.

445. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, v příčině prodeje másla a sýra, zásobení se semenem lněným, uschování másla, kolníku, odeslání jalovce a kmínu na pálení vody.*

Na hradě Přerově dne 6. října 1634.

Janovi, písaři na Brandejs.

Psaní tvé pod datum 31. Septembris sem včera přijala a z něho tomu, že mi tři syrečky ovčí, devět jazyků a dvě plece vepřový, vše uzený posíláš, porozuměla i taky to vše tak přijala. Peníze, totiž těch 30 kop za ovoce suchý, tolikéž sou mi odvedeny, na kteréžť teď podle žádosti tvé kvitanci posílám. Co se omastku dotejče, porozumívám, žeť se nějakej kupec z Oustí nachází, kterej chce toliko samý máslo bez sejru vzíti a jen po 6 krej. za žejdlík dávati: i vidím, že by to bylo příliš málo, pročež nechci k tomu povoliti, aby je měl tak lacino, zvláště bez sejrů prodati, nežli, bude-li chtíti po těch 7 krej., po kterých mu je pouštíš (ačkoli i tak neráda bez sejrů ho nechávám, poněvadž máslo sejry prodává), je ujíti, budeš mu je moci v tý ceně prodati, pakli by nechtěl, můžeš ho tak nechati ležeti, však o jiný kupce mezi tím se předce starati; nebo se na něm nic neztratí, vím, že máslo platiti bude, poněvadž dobytku tam vůkolí před vojáky málo zůstalo. Kdyby jen pán Bůh dal, aby vojáci vytáhli, soudím, že by taky kupců dosti bylo. Na sejry že se žádnej nezeptá, tomu neodporuji, než musíte vy se po kupcích ptáti, chcete-li prodati a dokud by se pak to neodbylo, poruč, ať se to dobře opatruje, jak sejry tak máslo, aby se to nerozpršelo, nevyschlo, nevyteklo a od myší sežhráno nebylo.

Strany semen lněnejch, poněvadž příčiny oznamuješ, pro který se ho letos tak málo obrodilo: pokudž tak jest, nemohlo beze škody bejti, pročež když jest ho tak málo, vidí mi se, abyšte se ním více nezásobili a ale dva korce hned nyní, když se semena sklidí, nečekaje na jaro, poněvadž se jich nyní snáze a správněji nežli potom, když každej co mimo svou potřebu míti bude, na volej zdělati dá, koupiti hleděli a potom zase co seti měli, což hleď sám, nečekaje na šafářku, opatřiti.

Co se jinejch věcí dotejče, učiň tak a když počet s šafářkami o omastek zavřeš, mně rejstříky a poznamenání toho odešli. Jiného na ten čas nemaje co více, s tím milost boží s námi bejti rač. Datum na hradě Přerově 6. Octobris 1634.

PS. Co se taky toho másla putrovýho, který již šafářka pro mne nakladený má, dotejče, poruč jí, aby je do dalšího poručení mýho dobře opatřila; však poněvadž by to málo pro mou potřebu na zimu bylo, nechť mi ještě do druhý štandle ale tolik, dokud ještě krávy se pasou a zelí taky jedí, naklade, tak abych je potom mohla spolu míti. Pamatuj taky, když se řepy vybírati budou, aby

se pro mne nějakýho dobrýho, drobnýho kolníku něco zanechalo a jak na čerstvě do písku zakopalo, tak i nasušilo. Podle tohoť poroučím, aby při nejprvnější příležitosti asi půl měřice jalovce a něco kmínu na pálení vody sem odeslal.

---

446. *Kašparovi, písaři důchodnímu na Třebíči, v příčině zjednání dvou ženských sirotků do její služby, kněze Daniela že očekává, aby oznámil, zda-li paní Salomina česky umí, nebo aspoň rozumí; aby jí zprávu podal o vinobraní, o Rudolfovi a panu Adamovi z Valdštejna, schvaluje mu zamýšlenou ženitbu a žádá vyzvěděti, zda-li šafářka Slavíčkovská, za kterou se byla přimluvila, již propuštěna byla z vězení.*

Na hradě Přerově dne 9. října 1634.

Kašparovi, písaři důchodnímu na Třebíči.

Psaní tvé, které si mi pod datum 30. Septembris učinil, sem tyto dni dostala a z něho, co mi tak k odpovědi na mé předešlé tobě učiněné psaní odpisuješ a za odpověď dáváš, porozuměla. Co se těch sirotků, který k svý službě a potřebě z statku svýho Třebíckýho vzíti mínim, dotejče: nevidí mi se toho učiniti, abych je měla z fraucimeru paní hrabinky neb ze dvorův bráti, tak jakž mi o tom navržení činíš, že soudíš, že by pan strejc ani paní teta proti tomu nebyli, o čemž já taky tak smejšlím, ale já nechci jich tím obtěžovati, neb můžeš sám souditi po sobě, kdyby ty měl čeládku, kterou by sobě již vycvičil a zvedl, a jinej aby ti ji vzal, jakť by to milé bylo. Pročež nechtěje já tudy žádnýho pohnutí činiti, poněvadž vím, že jest více sirotků na panství nežli dva a že jest ještě dosti z čeho vybrati, poroučímť, jak prvé i nyní, aby spolu s Zykmundem, poněvadž po vesnicích jezdíte a sirotků i hospodyní, při nichž sou, povědomi ste a víte, kde kteří jak při městě tak i městečkách neb vesnicích slouží, aneb nevíte-li, můžete se na všecko rychtářů a jiných doptati, nějaký dvě osoby, tak jakžť sem již prvé jmenovala, jednu za pradlí a druhou nějakýho vejrostka vyhledati a opatřiti hleděli, což by se k mý službě hoditi mohlo a dobrýho chování a zvedení byly, poněvadž k tomu dosti času do vánoc máte, neb já jich dříve nemínim z služby jejich, kde která zůstává, zstrhnouti, než až by dosloužily. A na tom se nemínim ustanoviti, abych co z fraucimeru neb ze dvoru měla na ten čas vyzdvihovati, než na vás se v tom chci bezpečiti, že mi to tak opatříte, že budu moci s tím spokojena bejti.

Že si knězi Danielovi o tom návěští dal, aby se ke mně sem dostal, dobře se stalo, sem s tím spokojena a budu na něj taky očekávati Strany tý paní Salominy, ouřednice nebožtíka pana Šlejnice, ač mi oznamuješ, že v Třebíči zůstává, ale poněvadž nedokládáš, tak jakž sem toho žádostiva byla, umí-li co česky a ne-

umí-li mluviti, aspoň rozumí-li, pročež vyptaje se, dej mi zase při příležitosti o tom věděti.

Co se vinohradů dotejče, na ten čas při tvý správě toho pozůstavuji, tolikoť poroučím, slyšíš-li a víš-li co, neb když by dále věděl, kdy se místně k vinobraní strojiti budete, aby mi o tom taky nepomíjel časně oznámiti, poněvadž vím, že předce začastý ty i jiný příležitosti buď z Třebíče, neb z Židlochovic, když by jen tam psaní posílal, sem se trefují. Mezi tím mi taky nepomíjej v známost uvésti, jak o panu Rudolfovi strejci mým, tak i panu otci jeho a mém nejmilejším panu bratru, poněvadž srozumívám, že do Čech odjeli, brzy-li se odtud zase navrátiti strojí, pakli se již stalo, kde na ten čas zůstávati budou.

Že si umínil stav svůj vdovský změniti a zase v stav manželský vstoupiti: nicť v tom za zlý nemám, nýbrž sama soudím, poněvadž sám při službě panský zůstáváš, žeť hospodyně v domě potřebí jest, k čemuž že si sobě oblíbil osobu sobě v věku rovnou, poněvadž sám již taky v letech jsi, totiž chůvu, která, jak píšeš, při slečince paní tety mý na osmej rok zůstává a dobrý svědectví o sobě že má; i toť schvaluji a soudím, že's na zlou cestu netrefil, k čemužť od pána Boha štěstí vinšuji, tak ať aby se dobře to podařilo a ty mohl dobrý ženy a děti tvoje mateře dostati.

Rodičů nebožky ženy tvý zase ode mne pozdrav a jim o našem způsobu oznámiti můžeš, že rovně taky v bídách a nemocech já i pán můj téměř ustavičných zůstáváme a již do vůle boží musíme všemu poddáni bejti. S tím ꝛc. Datum na hradě Přerově 9. dne Octobris léta 1634.

PS. Poněvadž sem před některými dny, dovědouce se, že by Anna Malcatka, šafářka Slavičkovská, poddaná má, mně na onen čas z statku Náměštskýho ode pána mýho propuštěná, již dlouhej čas v vězení podklášterským zůstávala, panu strejci, aby z něho puštěna byla, psala: chci věděti, již-li se tomu zadosti stalo, jakož pak nic o tom nepochybuji, aby pan strejc neměl o tom poručiti; pročež nepomíjej ty mi předce oznámiti, je-li již vypuštěna, kdy a kterýho dne místně neb na jakej způsob.

---

447. *Paní Johance z Valdštejna o nemoci svého manžela, přeje jí, aby ztráty lidem válečným v Čechách způsobené pán Bůh jí nahradil ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 13. října 1634.

Paní Johanně Emilii z Waldštejna, rozené z Žerotína.

Službu ꝛc Vysoce urozená paní, paní dcero má nejmilejší! Zdraví ꝛc. Že ste se psaním svejm ke mně přihlásiti a mne skrze ně navštíviti i na zdraví mé a mého nejmilejšího pána se dotázati

ráčily, VMti velice děkuji a o našem způsobu VMti oznámiti mohu, že jak já, tak i můj nejmilejší pán, více v bídách a těžkých nemocech, nežli v jakým jiným lepším způsobu, náš starý a sešlý věk tráviti musíme: nebo já tak sotva se vláčím a pán pak, již dvacet neděl zejtra bude, ani z lůže se nehejbá, ačkoli se s ním mimo předešlej čas, chvála pánu Bohu, polepšilo, avšak ještě jest tak bídnej, že netoliko postele se zhostiti, ale ani na jednu nohu se postaviti nemůže, než jen co ho z jednoho lůže na druhé přeloží, tak že nevím, jak dále dobrotivý pán Bůh, na jehož milostivé ruce ve všem se spouštíme, s námi naložiti ráčí.

O VMti to, má paní dcero, ráda slyším a nad tím potěšena sem, že spolu s svejmi maličkejmi dobrého zdraví užívati ráčíte, čehož, věrně VMti přejíc, i na další dlouhé časy téhož pohodlného způsobu VMti spolu s týmiž vašnostinejmi od pána Boha vinšuji. Mezi tím, že jinejch mnohejch škod skrze lid válečnej JMCské na statcích svejch v království Českém pocejtiti ste ráčili: o tom jak nyní z psaní vašnostiného, tak i prvé z zprávy pana manžela VMti a mého nejmilejšího pana bratra až příliš mnoho sem vyrozuměla a, nad tím s vašnostmi sama nemalou citedlnost majíc, pána Boha žádám, aby to sám VMtem společně zase hojně vynahraditi a VMti obohatiti ráčil.

Nad tím že lítostivy bejti ráčíte, že neračte se moci se mnou a mejm pánem tak dlouho shledati: VMti nejen toho věřím, než i sama taky z strany svý nad tím toužím, nebo já i pán můj (kterejž VMti svý nemocný a bídný služby vzkazuje), kdykoli by to pán Bůh ráčil způsobiti, abychom se s VMtí, tak jakž toho od dávního času žádostivi sme, v dobrém a potěšitedlném způsobu šťastně shledati mohli, nad tím bychom potěšeni byli.

Panu manželu svýmu a mýmu nejmilejšímu panu bratru, při jeho k VMti se navrácení, že mne s mejmi upřímnejmi sesterskejmi službami a vinšováním na pánu Bohu všeho nejlepšího dobrého poroučeti ráčíte, VMt, má paní dcero, žádám. S tím se VMti, má nejmilejší paní dcero, od pána Boha všelijak dobře a šťastně jmíti vinšuji a s VMtí šťastného shledání sobě žádám. Datum na hradě Přerově 13. dne Octobris léta 1634.

---

448. *Panu Pertoltovi z Lipého o zdraví svém i manžela svého, paní Mařičku aby pozdravil, malého Čeníčka požehnal a za darování velmi pěkných dorančí poděkoval nejmilejší Mařičce.*

Na hradě Přerově dne 16. října 1634.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lippého.

Můj nejmilejší pane bratře! Že na mne nezapomínáte, nýbrž vždy psaními svejmi častejmi navštěvujete i nyní naschvále ke mně

posla pro vyzvědění o mém a mého nejmilejšího pána způsobu posíláte: vděčně to od vás přijímám a vám z tý lásky a péče o nás tudy vedené velice děkuji, i také k žádosti vaší o nás oznamuji, že z milosti boží já nyní předce tak, když neležím a stolice užívám, již říkám, že tak prostředně podlí svýho starýho způsobu zdráva sem, ačkoli mnohejch při tom nedostatků okouším. Pán můj nejmilejší pak, ač sic ještě mnoho z lůže se hnouti nemůže, leč tak někdy na chvilku se zdvihnouti a v šlofpelci na stolici posaditi dá, však brzy zase pro mdlobu a těžkost položiti se musí. Mezi tím noha taky ještě dokonale zahojena není a často se s ním proměňuje, jednak lépe a z toho zase hůře bejvá; však když nyní předce tak mírně stojí, mám naději ku pánu Bohu, že se dále nad ním smilovati a jej, dokonale od takových těžkostí zprostíc, dobrým zdravím zase obdařiti a nás do vůle svý svatý zachovati a chrániti ráčí.

Nad tím sem potěšena a ráda sem o tom uslyšela, že vy, můj bratříčku, až dosavad při dobrým zdraví se vynacházíte, čehož vám upřímně přejíc, pána Boha žádám, aby vás v témž dobrém i jiném všelijakém potěšitedlném způsobu za dlouhé časy stále se všemi vašimi zdržovati a zachovati ráčil.

Paní Mařičce vaší toho nepřeji, že nějakej nedostatek a bolest při svým zdraví snáší, od kteréž aby ji pán Bůh brzy zprostiti a zase první zdraví navrátiti ráčil, toho vinšuji. Že mi sama psáti pro touž svou bolesť nemohla, nic jí v tom za zlý nemám a, že ji ode mne zase s mejmi službami pozdravíte i tolikéž Čeníčka požehnáte, žádám. A s tím se vám, můj nejmilejší pane bratře, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšujíc, sebe lásce vaší bratrské a nás z obojí strany k ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 16. dne Octobris 1634.

PS. Po napsání a zpečetění tohoto listu dostala sem cedulky od paní Mařičky vaší a mý nejmilejší paní tety a při tom putnu hrubě peknejch dorančí, kterýž mi poslala, jimžto obzvláštně povděčna sem a ráda je mám, i vás, můj pane bratře, prosím, že jí ode mne za ně poděkujete a oznámíte, že se jí takové lásky a paměti na mne zamlouvám zase všelijak odměniti a odsloužiti a že jí sama nepíši, poněvadž posel již odcházeti měl, že žádám při ní v tom omluvena bejti a s tím že se jí dokonce poroučím. Datum postscripty 17. Octobris anno ut supra.

---

449. *Paní Marii hrabince z Hodic o zdraví svém a manžela svého, prosí za oznámení, při jakém způsobu zdraví s rodinou zůstává, a přimlouvá se za člověka, kterýž osaditi se chce na její gruntech.*

Na hradě Přerově dne 16. října 1634.

Paní Maryji Anně hrabince z Hodic.

Službu ɔc. Urozená paní, paní dcero a kmotra má nejmilejší! Zdraví ɔc. Má nejmilejší paní dcero. Poněvadž mi se k vám příležitost po tomto dobrým muži, dodavateli vám psaní mýho, který se ke mně sem zahodil, natrefila, nechtěla sem toho nikoli pominouti, abych se k vám psaním svejm ozvati a ohlásiti a o svým i svého nejmilejšího pána způsobu, v jakém až posavad zůstáváme, oznámiti neměla. Což před vámi netajím, že jest pán můj tu před některejmi dny, totiž 25. Septembris, hrubě již těžek a hned jako k smrti pracujíc, chropot měl, nic nemluvil, neviděl ani neslyšel a již nevím jak jináč povědíti, než že hrubě nebezpečně nemocen byl: však pán Bůh ráčil se nad námi i nad ním smilovati, nám ho ještě jako navrátiti a předně pomocí svou svatou a potom skrze prostředky pana doktora Vadrborna, i sami sme, čím sme věděli, pánu pomáhali, to způsobiti, že jest se z takový jistě veliký těžkosti zase probral a posavad čím dále se se pánem, chvála pánu Bohu, polepšuje i noha již brzo zahojena bejti moci bude. A ačkoli sic ještě z lůže mnoho nevychází, však již asi po třikrát neb čtyrykrát předce se zdvihnouti a v šlofpelci k stolu posaditi dal a se mnou a paní Bohunkou poobědval, odkudž ku pánu Bohu tu naději mám, že dáleji jeho pomocníkem bejti a jej dokonale brzy pozdraviti ráčí. Já pak sama, tak jakž o mně víte, podlí mýho starýho způsobu zvlášť s těmito svejmi bídnejmi starostmi dosti sice churava, však již jak může bejti, aspoň na hodiny zdráva sem, čemuž již musím do vůle boží poddána bejti

O vás pak také, má nejmilejší paní dcero, poněvadž velmi žádostiva vyzvěděti sem, jak byšte se se všemi svejmi až posavad při zdraví i jináč všelijak měli, prosím, že mi tak mnoho lásky prokázati a o způsobu svém při příležitosti mně oznámiti dáti sobě nestížíte, neb abyšte mohly zdrávy bejti a všelijak dobře a šťastně se jmíti, srdečně bych vám toho, má paní dcero, přála a o tom s potěšením ráda uslyšela.

Podle toho za toho z počátku dotknutýho dobrýho člověka se k vám přimlouvám a vás, má paní dceruško, žádám, dokudž by se na gruntech vašich a pana syna vašeho zdržovati mohl neb chtěl, abyšte mu s týmž panem synem svým netoliko toho přáli, než také všelijakou ruku ochrannou nad ním drželi a jej sobě poručeného měli, čehož se vám zase hotově odměniti a odsloužiti zakazuji.

Pán můj vám svý hotový, ač sic ještě na díle nemocný a nestatečný, služby s žádostí na pánu Bohu všeho nejlepšího dobrého a spolu se mnou i panně šlechtičně dceři vaší vzkazuje. Paní Bohunka, dcera pána mýho, která až posavad při nás jest, tolikéž vám svý povolný služby i panně dceři vaší vzkazuje a co nejpěkněji se poroučí. Týmž způsobem i já vaše zůstávaje, s tím se vám, má nejmilejší paní dcero, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji a nás z obojí strany v mocnou ochranu pána Boha všemohoucího poručena činím. Datum na hradě Přerově 16. dne Octobris léta 1634.

---

450. *Havlovi Střížovskému, že mu povoluje, aby za písaře důchodního na panství Rosickém zůstával a poroučí mu, aby na vinohrady její se vypravil a podal zprávu o vinobraní.*

Na hradě Přerově dne 17. října 1634.

Havlovi Střížovskýmu.

Havle milej! Aby zdráv byl ɔc. Psaní tvé, které mi pod datum 12. dne tohoto měsíce činíš, sem 14. přijala a ohlášení tvému, které ke mně, jakožto paní a vrchnosti své, vedle povinnosti své a mého tobě učiněného vyměření činíš a na další vůli mou, jaká by strany tebe byla, se doptáváš i také tomu že žádáš, ať bych k tomu povolení své dala, aby mohl dáleji v témž místě, kdež až posavad zůstáváš, totiž na statku Rosickém za písaře důchodního sloužiti, z něho vyrozuměla. I poněvadž pak tebe na ten čas k službě své, nemaje žádného hospodářství, ani pán můj, nepotřebujeme, protož tak činím a tobě k takové žádosti tvé tímto psaním, aby do vůle mé v témž místě, pokudž byť příležité bylo a ty při náboženství pokoj míti mohl, načežť jest potřebí přede vším pozor dáti, tak aby duše své nezavedl a pána Boha neurazil, tak a na ten způsob povoluji.

Podle tohoť poroučím, aby se na to místně vyptati hleděl, jak brzy v Pravlovskejch vinohradech mejch zbírati budou, a dověda se, když by zbírati měli, buď sám se tam vypravil, neb nemohl-li by sám bezelstně toho vykonati (což nesmejšlím, aby na tu nějakou chvíli nemohl se odraziti), tedy někoho správnýho na svým místě tam vypravil a jemu poručil, aby se hleděl všelijak místně na to vyptati, jak mnoho se vína nazbíralo a napresovalo. Však poněvadž Jiřík Slováček v Lauznpelci při vinobraní se panem Forestou bejti má, hleď ty se předce o to přičiniti, aby mohl sám taky tam do Pravlova sjeti, na všecko se vyptati a co tak zdaleka o tom v jistotě se doptáš, nepomíjej mi poznamenání, jak mnoho vín bude, odeslati, což nepochybuji, že mi to budeš moci dobře spraviti. Ženy

svý ode mne zase pozdrav. S tím ꝛc. Na hradě Přerově 17. dne Octobris léta 1634.

---

451. *Martinovi komorníku do Vratislavě, aby o jarmarce tenkých pláten jí nakoupil, od kupce Mudracha ourok přijal, s ženou nebožtíka Říhy, někdy služebníka jich, aby o záplatu půjčených mu peněz jednal, všech domácích i děveček aby pozdravil, děvečce od kněze Jakuba opatřil nějaké dobré místo ve Vratislavi ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 21. října 1634.

Martinovi komorníku.

Psaní tvé pod datum 14. dne přítomného měsíce Octobris, skrze něž mi na mé tobě před tím učiněné psaní odpověď dáváš, sem včera před večerem při navrácení se posla od vás přijala i také poznamenání, které mi při něm co si z peněz mejch, které za tebou zůstávaly, komu vydal, posíláš, přehlídla, kteréž, poněvadž se s vůlí a poručením mejm srovnává, při tom zanechávám. Co se pak těch 58 f. rejn. 5 krej za tebou ještě z týchž peněz zůstávajících dotejče, poroučímť, když by ve Vratislavi jarmark byl a jestliže by se co hodnýho dostati mohlo, aby mi za ně nějakejch pěknejch tenkejch a nesleželejch pláten, aby se pánu na košile hoditi mohly, a dvě stučky mezulánu, nějaký jednostejný, aby nebyly hrubě světlý, koupil a za sebou do dalšího poručení zanechal; majíc naději, že bohdá pán Bůh ráčí to způsobiti, že budeme moci něco sem odtud dostati, tak jako i nyní, poněvadž Zhořskej a Mathejskej tam se vypravují, budeš mi moci po té příležitosti ty věci, o kteréť sem prvé poručila, odeslati. Ačkoli pak ty se vymlouváš, že kupci praví, že žádnejch příležitostí sem nejde, ale ty sám vidíš, že to pravda není, nebo vždycky formani jedni sem druzí tam jedou, ačkoli sic tak jest, že skrze Polsko zajíždějí, proto že by sotva jinudy projeli, tak že se vždy může při nich příležitosti užiti.

Mezi tím, pamatujíc na zakázání své, které sem (jakžť o tom dobře vědomé jest) byla před rokem kupci Mudrachovi skrze psaní učinila, že mu při nejprvnější příležitosti jisté kvitanci na těch 1500 f. rejn. ouročních, poněvadž se tehdáž pro nebezpečenství státi nemohlo, odeslati chci: protož, poněvadž k tomu dříve přivedeno bejti nemohlo, nyní to činím a tobě takovou kvitanci po Zhořským posílám, s kterouž budeš moci k témuž Mudrachovi dojíti a jemu ji odvésti a tak zase svou interimsrekognici, kterou si od sebe proti přijetí od něho nadepsanejch peněz dal i mé psaní jemu učiněné od něho vyvaditi. Dále pak nepomíjej s ním také na místě mém promluviti a jeho žádati, aby mi za tento rok, poněvadž již svatej Václav minul, tolikéž ourok z summy, kterou za ním mám, spraviti a tobě na místě mém vyčísti a odvésti dáti odporen nebyl. Což jestliže se stane a on to učiniti chtíti bude, jakož pak nepo-

chybuji, poněvadž prvé vždycky bez odpornosti se to od něho dálo, že i nyní nic na rozmyslu míti nebude, o čež mu i sama taky píši a tobě tolikéž, jakž též psaní, aby mu je dodal, tak i kvitanci druhou na takovej nynější ourok vznějící posílaje, poroučímť, když proti kvitanci mé takový peníze ouroční zase 1500 f. r. od něho přijmeš, aby je hleděl v celosti chovati a je dobře do mého dalšího poručení opatřiti.

Z přípisu psaní tvýho, které, píšeš, že si mi po knězi Jakubovi učinil a [. . .] já ho však až posavad sem nepřijala, ani ona se sem ještě nedostala, příčinou majíc jakýhosi nepořádnýho landkočího, který dovezouc ji do nějakejch Rybnic, tam jí zanechal, tak že ji musíme sami odtud sem pomoci, však sotva ještě za dvě neděle bude moci zde bejti. Neráda sem já i pán o smrti Říhově se dověděli a jeho litujeme, poněvadž sme na něm předce dobrýho služebníka a čeledína ztratili, ale již, když se tak pánu Bohu líbilo, nevíme tomu co říci, než jemu to poručiti. Že si pak po jeho smrti všech věcí, jak jeho tak našich, pod mocí její v otevření zanechal, nehrubě si dobře učinil, mohl's ten soud míti a předce to zpečetiti a tak jako za odběžný všeho nenechávati: nebo nevím, aby ona měla tak zběhlá a rozšafná bejti a uměla se v tom šikovati a to opatrovati, aby spíše sem i tam něco se nerozešlo, o čemž smejšlím, žeť pán dále sám poroučí. Mezi tím můžeš ji ode mne pozdraviti a že jí toho zármutku nepřeji, podlí toho pak na ní přezvěděti, ví-li o tom, že jest mi nebožtík 100 f., na kteréž od něho revers mám, které sem mu před naším z Vratislavě vejjezdem zapůjčila a on mi je v roce zase oplatiti připověděl, dlužen zůstal a chce-li tomu zadosti učiniti a mne nyní záplatou spokojiti, poněvadž se naději, žeť sou snad taky nějaký peníze po něm na hotově zůstaly. Což jestliže bude chtíti učiniti, budeš moci od ní je přijíti a k jinejm mejm penězům připojiti, já že jí také chci revers nebožtíkův navrátiti; pakliže by jich nemohla nyní shledati, jestliže toliko k tomu se zná, že mně zaplatiti chce, že nejsem proti tomu, abych do sv. Jiří příštího, tak jakž sem sice k nebožtíku se v tom prohlásila, sčekání učiniti neměla.

Ty peníze, jak píšeš, 30 f. rejn., který si od zahradníka za kvítí, ovoce a víno přijal, budeš moci také za sebou do dalšího poručení zanechati, kterýchž sice jest dosti na mále a nevidět hrubýho oužitku tak jak se ve Vratislavi prodává.

Že před morem u vás pokoj jest a že v domě zdrávi všickni jste, pán Bůh buď z toho pochválen a rač vás i dále před zlejm chrániti.

Bratra Vavřince i bratra Pavla s domácími jejich zase ode mne pozdrav a že jim děkuji, že na mne nezapomínají a psaními svejmi navštěvují, já však že jim zase nepíši, poněvadž na spěch

tato příležitost byla, že žádám při nich omluvena bejti; při jinší příležitosti že to chci vynahraditi Mezi tím že jim přeji, že zdrávi sou, a jim na další časy toho od pána Boha vinšuji. O pánu že jim oznamuji, že, chvála pánu Bohu, již s ním zase lépe jest, tak že mám ku pánu Bohu naději, že jejich i naše modlitby ráčí vyslyšeti, dále se nad ním smilovati a jej brzy dokonale pozdraviti ráčí. Já pak podlí způsobu již svýho starýho dosti churava a nestatečna a jen na hodiny zdráva sem. Pán Bůh rač dále milost svou se mnou konati.

Jinejch všech, od kterejchž mne pozdravuješ a kteříž na mne pamatují, zase ode mne tolikéž s vinšem na pánu Bohu všeho dobrýho pozdravuj.

Co se Anny děvečky, která při knězi Jakubovi zůstávala, dotejče, poněvadž jí na ten čas sama nepotřebuji, povoluji k tomu a poroučímť, aby do mý vůle zase do města k některý dobrý hospodyni, buď k tý paní, u který prvé sloužila, neb kdekoli jinde, aby toliko v dobrým místě a cvičení bejti a k něčemu se přicvičiti i taky sobě něco vysloužiti mohla, zjednal.

Děveček tolikéž ode mne pozdrav a že jim po Zhořským plátno každý po 16 loktech posílám.

Pozdrav ode mne taky paní Vrochyňový se pánem jejím a při ní mne tolikéž omlouvej, že jí na psaní její, kteréž mi taky včera do rukou přišlo, sama odpovědi nedávám, poněvadž ke všemu tak na spěch postačiti a jí psáti sem nemohla; však že jí skrze tebe tuto odpověď dávám, že sem se pánem o to mluvila, jestliže by mohli sem do Moravy se dostati a zde zůstávati, kterejž že jich obou pozdravuje a jim k tomu jináče neradí, aby to měli učiniti a sem se dříve vypraviti, dokudž by při panu kardinálovi sobě toho nezjednali. Než jestliže by sem se dostati žádostivi byli, aby toliko při témž panu kardinálovi skrze psaní neb suplikací o to jednali a za povolení v tom prosili, což když učiní, že pán nebude proti tomu, aby se za ně také přimluviti neměl.

Co se tý věci, o který mi v příčině ženění svýho píšeš, dotejče, poněvadž podobně nemohuť taky nyní pro spěšnost a nepříležitost času na to odepsati, budeš moci při jinší příhodnosti odpovědi dostati a já se mezi tím chci na to rozmysliti a se pánem o to poraditi. S tím ꝛc. Dat. na hradě Přerově 21. Octobris léta 1634.

PS. Když se Zhořskej do Vratislavě dostane a do mýho sklepu půjde, poroučímť, aby ty taky s ním tam šel a co odtud vedle mého poručení vezme, toho přítomen byl a zase sklep zamknouti hleďte.

— — —

452. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, v příčině prodeje másla, sýrů, učinění počtu s šafářkami, ztrestání nedbalé zlodějské šafářky Lipchavské, odeslání některých husí a vypravení Aničky Javornické na Přerov.*

Na hradě Přerově dne 25. října 1634.

Janovi písaři.

Že si máslo všecko, jak píšeš, v jedné summě 1447 žejdlíků jednomu měšťanu do Litomyšle, každej žejdlík po 7 ½ kr., prodal, ráda sem tomu porozuměla a s tím spokojena sem. Šejrů že taky chce' ale 10 neb 12 centnýřů vzíti a po 5 f. za každej centnýř dáti: zkoštuj, budeš-li moci ceny co přivětšiti, paklize by nemohl, nejsem proti tomu, aby po týchž penězích jich pustiti neměl, poněvadž sama to vím, že by příliš dlouhé jich chování s žádnejm oužitkem nebylo, lépe již aby se toho pořád z cesty odbyti mohlo. Dukáty aby po 3 rejn. vzíti mohl, poněvadž nyní tak jdou, povoluji.

Počet s šafářkami o omastek učiněnej sem přijala, při němž ačkoli nějaký nedostatek se nachází, ale již toho při tom zanechávám. Krom co se tý mrchy Lipchavský dotejče, poněvadž ona vždycky tak činí, že nikdy počtu svýho zouplna neodvozuje a to jest mnoho, že nyní opět mimo to, co na vojáky sčítá, ačkoli nevím, aby pravda byla, ale již i to pasiruji, však ještě přes to 79 žejdlíků restuje. Vidouce, že jest taková zlodějka a nedbalkyně, poněvadž jiný mohou právy bejti, může i ona to učiniti, než že by se mnou tak zacházeti chtěla, jak již navykla, bezpeče se na to, že sem jí prvé kolikrát to odpustila, protož jí toho více nepasiruji a tobě poroučím, aby ji k doplnění a odvedení téhož nedostatku trdlicí neb šatlavou přidržel a nevypouštěl, dokud by neodvedla; ať se o to stará, když jest roznesla a rozmrhala, kde by zase vzala, však dvůr zatím někomu poruč.

To semeno lněný abys koupiti mohl, o to se přičiň, ačkoli dokládáš, že se ho těžce dostati moci bude, poněvadž se všudy tam vůkolí letos špatně podařilo: ale předce se nyní snáze může dostati než potom z jara, když každej, co na voleje nezdělá, jen k svý potřebě k semenu míti bude, protož to již tak opatř, abyšte je míti mohli.

Co se drůbeže, husí a kačen dotejče, povoluji, aby se to tak, jak bude moci nejlépe bejti, v slušnejch penězích prodávalo, toliko ať se pro potřebu dvoru k plemenu zanechá a pro mou potřebu taky ale desíti husí, mezi tím, má-li šafářka kterou na krmíku, ač sem sic o tom neporučila, ale jestliže se sama vtípila, aneb kterou pro sebe zasadila, aby mi sem 1 neb 2 poslala, pakli by neměla, nechť je po třech neb čtyřech krmí a mně po poslích, poněvadž již čím dále chladno bude, posílá.

Strany těch prasat, jichž, oznamuješ, že 27 před rukami jest, povoluji taky k tomu, co by mimo osazení bylo, aby se zbíti a pěkně, aby se nezpařily, zuditi ku potřebě naší daly.

Že Anička panna na Brandejs se dostala, ráda sem se dověděla, kteréž že na outratu z důchodův se vydává, poněvadž musí jísti, slušné jest, však snad taky tak vydáváš, při čemž by bejti mohlo a hodů nějakejch s ní nevalíš [sic]. O kteréžť dále poroučím, když by mi to, oč jí poroučím, spravila, totiž maldříků nadělala, do dvorů pohlídla a což potřebí vyřídila, aby ji na nějakém kočárku dvoumi koňmi buď ze dvora, neb, jestliže byšte jich ve dvořích neměli, zjednajíc nějakýho sedláka, sem dovezti dal, nějakou ženu jí přidal a buď Pavla neb Tobiáše místo mušketýra pro lepší bezpečnost s ní vypravil. Při kteréž příležitosti budeš mi moci to máslo putrový v obou štandlících, jestliže již druhej šafářka nakladla a pokudž by se to vzíti mohlo, jakož pak nepochybuji, poněvadž nebudou než 2 osoby na kočárku i taky jestliže, jakž vejš dotčeno, šafářka kterou hus na krmení má, odeslati. A tak, vědouce v tom vůli a poručení mé bejti, podlí toho se tak zachovati moci budeš. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 25. Octobris 1634.

---

453. *Aničce Javornické, dříve než na Přerov z Brandýsa nad Orlicí se vypraví, aby maldříků kopu nadělala, do dvorů na dobytky pohlídla, na předivo, česání ovoce popatřila a co se kde řídí při hospodářství.*

Na hradě Přerově dne 25. října 1634.

Aničce Javornický.

Aničko milá! Aby zdráva jsouc dobře se měla, přálať bych. Že si se ve zdraví a bez nějakýho velkýho nebezpečenství na Brandejs dostala, přejiť toho a ráda sem o tom uslyšela, ač pak, hledíce na nynější nebezpečenství a nejedny slušný příčiny, v rozmyslu bych měla pro tebe posílati, poněvadž se ti tak líbilo tak dlouho tam bejti a daremně se trmáceti, moha bejti bez toho; ale považuje také z druhé strany jinejch příčin a že snad ne tvou vinou, než z dopuštění božího se tak stalo, mimo sebe to pouštím a Janovi poroučím, aby tě fůrou opatřil a sem na nějakém kočárku dvoumi koňmi, přidajíc ti nějakou ženu a místo mušketýra Pavla neb Tobiáše, jakož pak nemá-li co na práci, což nesmejšlím, nebo snad již ovoce sklidí, může se s tebou vypraviti, dovezti dal. Však nejprvé než by sem jela, poroučímť, aby mi tam kravskejch maldříků mastnejch i k strouhání obojích kopu nadělala: a poněvadž pro tu příčinu musíš některej den tam se zdržeti, až by týž maldříky trochu uschly a ty mi je s sebou přivezti mohla, pročež budeš moci zatím do dvorů pohlídnouti a všecko spatřiti, jaký dobytky

kde sou, co se při hospodářství dobrého řídí a dělá, na předivа u šafářek taky pohlídnouti a jak pěkný jest, neb co s ním nyní činí, vyrozuměti, tolikéž jak se s česáním a sušením ovoce postupuje a mnoho-li ho jest, spatřiti, tak aby mi uměla o všem taky zase zprávu dáti. A potom když to tak spravíš, ty maldříky nadělaný a suchý budou, budeš moci bez prodlívání se sem vypraviti a mně s sebou taky máslo putrový, který mi šafářka do dvou štandlíků naklásti měla a již jeden nakladenej měla, i jestliže má kterou hus na krmníku, ale dvě přivezti. A s tím pán Bůh dej aby se mohla v dobrém zdraví sem dopraviti. Datum ut supra.

---

454. *Potěšuje paní Renatu hrabinku z Náchoda nad úmrtím manžela jejího.*

Na hradě Přerově dne 2. listopadu 1634.

Paní Renatě Maryji hrabince z Náchoda.

Službu ɔc. Vysoce urozená paní, paní dcero má nejmilejší! S velikou žalostí a jistě zkormoucením srdce svýho sem o tom naslechla, že by pán Bůh velikejm zármutkem VMt navštíviti, s JMtí panem manželem vašnostinejm a mejm nejmilejším panem synem VMt rozloučiti a jej z tohoto světa skrze smrt časnou povolati míti ráčil: čehož sem v pravdě nerada uslyšela a, kdyby tomu tak bejti mělo, srdečně bych VMti i dítkám vašnostinejm, má nejmilejší paní dcero, tak velice žalostivé a zarmoucené siroby nepřála a s VMtí nemalou útrpnost a lítost nad tím, poněvadž bych na pánu taky mnoho dobrýho ztratila, snášeti musila, před čímž pán Bůh rač zachovati. Pročež, nechtějíce ještě tak snadně řečem lidskejm věřiti, nýbrž pána Boha prosíce, aby ta novina pravdiva nebyla a pán aby ráčil netoliko živ, ale i, z tý svý nemoci, kterouž od pána Boha navštíven byl, dokonale povstanouc, zdráv bejti a spolu s VMtí dobře se míti: k VMti, má nejmilejší paní dcero, schválně a stiežně toto psaní číníc a VMt navštěvujíc, za malé mně o tom oznámení, v jakém způsobu pán i VMt spolu s dítkami svejmi postaveni bejti ráčíte, VMt prosím; pán Bůh račiž dáti, abych potěšitedlnou novinu mohla o VMti uslyšeti.

Pakliže by přes to jináče se nestalo, než ten pán všemohoucí, v jehož rukou všecko i život náš stojí a záleží, pána by podle dobrolíbeznosti své z tohoto zdejšího plačtivého oudolí vytrhnouti a vysvoboditi a nepochybně do své neskonalé slávy a radosti povolati a tudy VMt v takovém zarmouceném losu s dítkami vašnostinejmi pozůstaviti a tak uložiti ráčil: ačkoli nad tím sama velice zarmoucena sem a pána hrubě lituji a tý ztráty s VMtí citedlna a nemálo oučastna z mnohejch příčin bejti bych musila, avšak nevěda již co jiného učiniti, vůli svou s vůlí boží srovnati musím. Bůh všemo-

*

houcí račiž i VMti trpělivosti v takovém kříži přidávati a jakožto nejdobrotivější a nejlepší ochránce vdov a sirotků VMt i dítek vašnostinejch potěšovati a opatrovati. Začež i VMt prosím, abyšte se jemu samému v tom poručiti a přílišně sobě nad tím stejskati a naříkati neráčily. Já ačkoli sem již sice velmi churava, však VMt prosím, neračte mne v ničemž šanovati, než jen poroučeti, nebo ve všem podle nejvyšší možnosti VMti sloužiti hotova sem.

O svým nejmilejším pánu mohu VMti oznámiti, že jest až posavad na svým zdraví dosti ještě nestatečnej, na nohu sic, chvála pánu Bohu, tak nějak zle by se neměl, nýbrž dosti mírně na ni se vynacházel, krom ještě asi dvě díry nehrubý v ní má, ale předce ho barvíři krtěnští hojí a k brzkýmu zahojení naději dávají; než jináče jest jakejsi velmi ničemnej, nebo ty i jiný nedostatky jako teď již od kolika časů jakejsi těžkej kašel ho trápí a velmi zemdlívá, tak že předce z lůže se nehejbá. Pán Bůh rač jej sám brzy dokonale pozdraviti a mne spolu s VMtí přede vším nešťastnejm chrániti. S tím se VMti, má nejmilejší paní dcero, poroučím a abyšte se ráčily moci dobře jmíti od pána Boha vinšuji. Datum na hradě Přerově 2. dne Novembris 1634.

---

455. *Martinovi komorníku do Vratislavě v příčině jeho ženění s šlechtičnou paní Dorotou z Letovic a opatření kožíšků před moly.*

Na hradě Přerově dne 3. listopadu 1634.

Martinovi komorníku.

Jakož sem v předešlém psaní svém po Zhořským tobě odeslaném toho doložila, že na ten artykul strany ženění tvýho při jiné příležitosti, poněvadž se tehdáž státi nemohlo, odpovědi ode mne dostati moci budeš, protož, vypravujíc pán nyní z některých příčin a potřeb posla do Vratislavě, tak činím a tobě na to předně tuto odpověď dávám: že sem tomu porozuměla z tvého psaní, co mi o té věci oznamuješ, totiž že si sobě umínil s vůlí boží a povolením panskejm a mejm svý vdovství proměniti, se zase oženiti a k tomu zvoliti urozenou paní Dorotu z Letova, vdovu pozůstalou po urozeném a statečném rytíři panu Václavovi Hrádkovi, prosíce mne, ať bych k tomu jakž povolila, tak také, jak by v tom dále postupovati měl, radila. Načežť nemám co jiného odpověditi, než že tobě v takovém oumyslu tvém na místě svém dobrém a poctivém tak dalece překážky činiti a toho zbraňovati nemínim, nýbrž co by se tobě líbilo a v čem by vůle boží byla i tvé dobré z toho následovalo, netolikoť bych toho přála, než vinšovala, ať by pán Bůh k tomu své svaté pomoci přidati ráčil. Než co se týž paní vdovy tkre, poněvadž jí nic povědoma nejsem a téměř jí neznám,

nevidouc jí jak živa, jak se pamatuji, jen jednou a to již před drahně lety tam někdy na Třebíči, tak že o ní co praviti ani zlýho ani dobrýho neumím, nevímť tedy ani k čemu raditi ani od čeho odrazovati, než na toť ukazuji, coť pán v svým listu k odpovědi strany této věci dává, aby toho následoval a jakť v tom od bratra Vavřince, k němužť pán radí, slouženo bude, tím se spravoval, mezi tím pak sám to prvé také při sobě dobře rozvážil a na to bedlivě pomyslil, než by co před sebe vzal, co učiniti chceš a bude-li to k tvýmu dobrýmu a ne k horšímu, tak aby po oučinku neměl co naříkati, když by již pozdě bylo; nebo snadno jest se oženiti, ale těžko odženiti, jakž sám o tom víš. Dále taky, kdež žádostiv jsi, jakž výš dotknuto, rady ode mne i v tom užiti, jak by při jednání té věci dále postupovati měl: tolikéžť v tom raditi jak místně nevím, nevěda, má-li ona jaký přátely nebo ne, ač to vím, že bratra měla, ale slyším, že by již živ nebyl, což jestliže by žádnejch přátel neměla, snad by, jsouc vdova sobě svobodná, mohla by sobě vzíti koho by chtěla. A tak nejsouce já ničeho povědoma a nevědať co jiného při tom raditi, budeš moci předně pánu Bohu se v tom poručiti a dále radou dobrou se spravovati, v čemž, jestliže budeš tak postupovati, naději se, že nezavedeš.

Podlí tohoť oznamuji, že Zhořskýmu poroučím, když by z Vratislavě se zase odebrati měl, aby ze sklepu mýho, od něhož sem mu klíč odvedla, truhlu s kožichy mejmi vyndal a tobě odvedl, tak aby, poněvadž mi klíč zase přivezti má, mohla vně bejti a ty do ní pohlídati a dáti časem, když by potřebu toho viděl, kožichy pročesati; pročež budeš ji moci k sobě pod počet a vedle poznamenání, co v ní jest, přijíti a buď do svýho sklepu neb do mý komory nahoru vnésti a do ní, jakž dotčeno, pohlížeti. Nebo kdyby měla tam v sklepě zavřena bejti, obávám se, že by se na kožiších od molů škoda státi mohla a nevím, jestliže již nyní něco toho nepřišlo: pročež k nim přihlídni a mně, v jakým způsobu sou, oznam a potom je zase tak dobře, jak prvé sou, do truhly složíc a tím kořením proložíc, tak je v svým dalším opatrování míti moci budeš. S tím ꝛc. Datum na hradě Přerově 3. dne Novembris 1634.

PS. Pokudž by tento posel dříve nežli Zhořskej sem se navrátiti měl, oznam mi po něm, jak strany těch peněz, o kterýchť sem poručila, aby je od Mudracha kupce vyzdvihl, stalo-li se nebo ne a na čem to zůstává, tak i o jiným, o čemž by potřebí bylo. B. Vavřince i B. Pavla ode mne s domácími jejich pozdrav a jinejch mejch známejch tolikéž.

---

456. Tomášovi Zhořskému, komorníku do Vratislavě, jaké opatření s kožichy uschovanými učiněno býti má, aby něco misek a červenou kůži nakoupil a odeslal.

Na hradě Přerově dne 3. listopadu 1634.

Tomášovi Zhořskýmu, komorníku JMti páně.

Tomáši milej, aby zdráv byl a ɔc. Nepochybuji, že si se již s jinejmi do Vratislavě v dobrém způsobu dostal, pročež vypravujíc tam za vámi nyní pán posla za některejmi potřebami, tobě také toto psaní činím a skrze ně oznamuji: že sem nyní na to přišla, o čemžť sem sice prvé neporučila a za dobré soudím, aby tu truhlu s kožichy ze sklepu mýho, když by se zase sem navraceti měl, dokonce vyndal a, nedávaje jí zase tam, Martinovi, aby ji v svý opatrování přijal a k ní, aby se na kožiších škoda nedála, dohlížeti mohl: pročežť poroučím, aby tak učinil a takovou truhlu před svým se odtud odebráním pod počet a vedle poznamenání, jaký kožich a kolik kusů v ní jest, jemu odevzdal a takové poznamenání jedno jemu zanechal a druhé mně s sebou přinesl a tak ty kožichy zase všecky, když k nim pohlídneš a, co by bylo potřebí při nich, to spolu s Martinem opatříš, tak jak byly, dobře do týž truhly složiti a tím kořením, který při nich jest, také proložiti moci budeš. Týmž způsobem Martin, když by k nim kdy pohlížel, aby při tom tak postupoval, jemu pověz i klíč od též truhly odveď.

Za druhéť poroučím, poněvadž tímto časem k vánocím obzvláštně ve Vratislavi všelijaký takový drobný věci i od cejnu se prodávají, aby mi tam takovejch malejch misek, co nyní na nich jídáme a kterýž taky tam kupovány sou (nevěděl-li by neb nepamatoval, jak hrubý sou, můžeš u Hans Jakubový mustr vzíti, poněvadž ty taky na ten mustr koupeny byly), půl tuctu a potom menších malejch mísešek cínovejch a mosaznejch, jakž jich taky dosti mívají, tak aby pro omáčky, líkařství, neb k tý a jiný potřebě se hoditi mohly, obojích krom těch větších ale za zlatej koupil a je s sebou přivezl. S tím ɔc. Datum ut supra.

PS. Poroučímť také, pokudž tento posel, jakž se naději, dříve než ty se sem navrátiti moci bude, aby, koupíc mi ve Vratislavi jednu kůžku červenou, jakž jí někteří říkají pytlová anebo barvená kůže, kteráž jest velmi měká, vyberouc něco hodnýho, poněvadž ji chci naschvál na střevíce a pantofle pro pohodlí míti, svinouc ji pěkně a svážíc, mně po něm odeslal. Pakliže by jí ve Vratislavi dostati nemohl, což nesmejšlím, tedy pojedeš-li zase skrze Polsko k Krakovu, poněvadž slyším, že odtud se do Vratislavě přivážejí, tam mně ji zjednej a s sebou přivez, pakli se ve Vratislavi dostane, předce ji po poslu odešli, nesmejšleje, aby tak drahá bejti měla.

457. *Paní Bohunce z Žerotína oznamuje o zdraví svém, o smrti pána z Náchoda ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 3. a 4. listopadu 1634.

Paní Bohunce z Žerotína.

Má nejmilejší paní, paní dcero! Zdraví a jiného všeho nejlepšího dobrého ꝛc. Psaní vaše po štolmistrovi sem dostala a že ste, jedouce odsud a majíce sic dosti nepohodlnou cestu, však předce šťastně a ve zdraví domů se dostaly a v témž dobrém způsobu i pána svýho, mýho velice milýho pana syna, nalezly, ráda sem tomu z něho porozuměla a věrně vám i pánu toho přeji a na další časy od pána Boha upřímně žádám.

Zatím, kdež žádostivy ste o mně a pánu přezvěděti, oznámiti vám mohu, že tak v jednostejným způsobu, jak ste nás odjely, až posavad se nacházíme, ani hrubě lépe, ani také, chvála pánu Bohu, hůře se pánem není, krom ten kašel předce ho dosti trápí; ale pánu Bohu věřím, že jej taky od něho zprostiti a dokonaleji pozdraviti ráčí, já taky, jakž víte můj způsob, tak jak mohu s podagrou válčím a lůži se bráním, pán Bůh rač dále pomocníkem z obojí strany bejti.

Za víno odeslané, kteréž předce pěkně sem donešeno jest, vám děkuji i také z dalšího ohlášení, které strany přistrojení pro mne vína činíte.

Co se jinejch rozdílnejch věcí v psaní vašem doloženejch dotejče: poněvadž vím, že ne k tomu cíli o nich mi píšete, abyšte jaký na ně odpovědi ode mne žádostivy byly, než že se taky s tím, co samy víte, se mnou sdělujete, což od vás i vděčně přijímám a při svým místě toho zanechávám. Toliko co se pána z Náchoda dotejče, o tom se již hrubě zde mluví, že by v neděli minulou večer o 10 hodinách předce umřel, což i štolmistr s sebou přinesl, pravíc, že to na Židlochovicích i v Brně slyšel, tak že pán i já, pokudž tomu tak jest, pro mnohý příčiny hrubě ho litujeme, však nevěda ještě dokonalý jistoty, poslali sme tam taky včera posla ku paní hrabince, na jehož navrácení očekávati budeme.

Pána svýho a mýho velice milýho pana syna, žádám, že s oznámením mých modliteb a vinšem na pánu Bohu všeho dobrého velice ode mne pozdravíte, tolikéž paní Ehrenreiterce mé služby oznámíte a že jí jak zármutku, kterej pro dceru svou snáší, tak i nedostatku zdraví věrně nepřeji, vinšujíce, aby ji pán Bůh potěšiti i k zdraví navrátiti ráčil. S tím se vám, má nejmilejší paní dcero, od pána Boha na všem dobře jmíti vinšuji a vaše zůstávám. Datum na hradě Přerově 3. Novembris léta 1634.

PS. Oznamuji vám, že jest mi toto malé psaní z Olomouce od paní Merderový náležející paní purkrabový, odesláno, kteréž

vám přítomný posílaje, poněvadž od vás daleko na Židlochovice není, žádám, že je paní tam odeslati sobě nestížíte. Po zavření listu oznamuji vám, že na dnešek od včerejška opět díra pánu nad kotníkem z druhý strany naproti těm, jak víte, že v podobným místě, když ste zde byly, dvě měl, přibyla, tak že i pán i já jsme nad tím velmi tesklivi, nemaje tudy naděje k nějakýmu brzkýmu tý nohy zahojení. Pán Bůh rač sám lékařem jeho bejti. Datum postscripty 4. Novembris 1634.

---

458. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, v příčině prodeje sýru, koupeného semene lněného, prodání slepic a krav, odstranění šafářky Lipchavské ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 9. listopadu 1634.

Janovi písaři.

Z psaní tvého, jehož datum 6. tohoto měsíce, včera od Aničky panny mně dodanýho, že si již sejry, kromě ještě Perenských, za hotový peníze odbyl a je každý centnýř, mimo tři centnýře, který si do Litomyšle po 5 f. pustil, jiný všecky kupcům do Klacka po 5 kopách prodal a tak vejš, než sem sice o tom soudila, cenu jich vyvedl, ráda sem vyrozuměla, s čímž dobře spokojena sem, vidouc, když pilnost se přičiní, že předce se to může a zvláště nyní náležitě odbyti. Perenskejch že si zanechal a jich bez peněz pustiti nechtěl, soudím, žes rozšafně učinil a nepochybuji, poněvadž je ti kupci viděli a vědí, že nejlepší sejry sou, žeť jich tak nenechají a s penězi pro ně přijdou; což když se stane a ty je zpeněžíš, hleď peníze všecky jak za sejry tak za máslo shledati a je v celosti chovati a zatím opatřiti, až by k tomu nějaká jistá příležitost se trefila, při kteréž bych jich bezpečně k rukám dostati mohla.

Semene lněnýho že si jeden korec koupil a za jednu čtvrtci po 18 krej. platil, vidím, pokudž by při tom nějaký omyl nebyl, že jest až příliš drahý, nebo jestliže tak jest, jak já počítám, 16 čtvrtcí do korce, přišlo by za ně 4 f. 48 kr.; pročež jestliže jest tak drahý, téměř bych na druhej korec hrubě nepospíchala, leč jestliže by ho něco správněji dostati mohl, toto pak, jestliže si tak draho koupil, již by musilo při tom zůstati.

Strany drůbeže, jak sem prvé poručila, i nyní toho při tom zanechávám, poněvadž toho sami užiti nemůžeme, nejsouce tam, tak že beztoho by se to jen roztratilo, aby se to všecko, co mimo k plemenu zanechání jest, prodávalo a již, jak bude moci nejlépe bejti, zpeněžilo. Slepic není potřebí tak mnoho po půl kopě nechávati, než dosti v každým dvoře po desíti bude, neb jestliže by mi dal pán Bůh tak dlouho živu bejti a na Brandejs přijeti, chtěla-li bych jich více míti, mohlo by se to snadně opatřiti; nebo dosti

deset slepic může i vajec nanésti i jinejch se od nich doplemeniti, když se jen toho pilně hleděti bude, ať se tedy taky prodají a jen po těch desíti v každým dvoře se zanechá. Kapouni ať se taky pro naši potřebu zanechají, poněvadž jich není na mnoze, a šafářka co má v svým dvoře mladejch husí, ty ať se taky zanechají a pomaly jedny po druhejch krmí a po poslích, když sem půjdou, posílají.

Těch osm krav starejch a jeden bejk, poněvadž se na takovejch málo přichová, povoluji, aby, jak budeš moci nejlépe a že by s naší škodou nebylo, taky prodati a zpeněžiti mohl, však ať se zase počet krav jalovicemi, vyberouc, který se již k tomu hodí, doplní. Ty prasata, který sem zbiti a zuditi poručila, kdež píšeš, že sou již hrubý a vyrostlý a k tomu se nehodí: poněvadž si o nich časně, když by se to bylo státi mohlo, neoznámil, nevím tomu co říci, než při tom zanechati, aby se již po dvořích rozdaly a dotud chovaly, až by se potom mohly prodati, kterýchž, poněvadž tak na mnoze není, smejšlím, že se budou moci přechovati.

Co si mi po týto fůře po Aničce panně poslal, to jest vše přijato. Mezi tím, poněvadž v tom poznamenání, které si mi, co jest která šafářka na počet svůj jak másla tak i sejru odvedla, odeslal, nacházím, že ta ničemernice [sic] Lipchavská vždycky ocasu po sobě nechává a nikdy s jinejmi se nesrovnává, vidouc tedy, že jest to vše daremní s ní se dlouho ostouzeti, poněvadž nechce napraviti a dbáti ani na trestání ani na žádný pěkný jí napomínání: pročežť poroučím, aby se o to všelijak přičinil, aby jinou nějakou šafářku s šafářem opatřiti a, tuto s mužem jejím od vánoc příštích odpravíc, na místo jejich je do dvora k tý povinnosti uvésti mohl, nebo nesmejšlím, abych již horší nad ni dostati mohla. Ale vím, že se na panství dosti najde, co se k tomu dobře hoditi moci bude, a když je optané míti budeš, můžeš mi také o nich, kdo by neb odkud byli, oznámiti a tak se v tom vedle poručení mého zachovati. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 9. Novembris léta 1634.

---

459. *Paní Kateřině Merderové přeje, že šťastně do Olomouce se dostala, oznamuje jí o churavosti svého manžela a posílá jí kus sýra.*

Na hradě Přerově dne 10. listopadu 1634.

Paní Kateřině Leonoře Merderové, rozené hrabince Šlikovně z Pasaunu a z Lokte.

Službu ɔc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Zdraví ɔc. Hrubě ráda sem psaní od VMti pod datum 2. dne tohoto měsíce dostala a z něho vinšovaně tomu porozuměla, že ste se do Olomouce tak blízko nás v dobrém zdraví šťastně dostati ráčily: čehož

VMti srdečně věrně přejíc, vinšovala bych, kdyby možné bylo, abych VMt tam navštíviti a s VMtí se shledati mohla, ale poněvadž pro mnohý příčiny není mi možné toho vykonati, žádám, že taky račte mne v tom při sobě omluvnou jmíti.

Že pak se račte psaním svejm ke mně ohlašovati a mne navštěvovati i na způsob můj i mého nejmilejšího pána se dotazovati: velice VMti děkuji a oznámiti mohu, že jedno sama s svou bídou ustavičnou i starostí pro svýho nejmilejšího pána již téměř pořád od půl léta nemocnýho dosti bídně se mám. Pán Bůh rač mi dále sám milostivejm pomocníkem bejti i pána mýho pozdraviti. Psaní vašnostino, které ste mi odeslati ráčily, náležející paní purkrabový, mý zvláště milý paní dceři, sem ku paní vypravila a jestliže mi na ně zase jaká odpověď přinešena bude, tolikéž jí VMti dodati nepominu.

Kdež mne za sejr žádati ráčíte, z toho srdce ráda bych VMti něco dobrýho poslala, ale poněvadž nic tak obzvláštního před rukami sem neměla, co se tak koli v domě mým našlo, jsouc hotova vašnosti tím sloužiti, teď VMti kus sejra posílám a že vděčně přijíti ráčíte a odpustiti, že více co VMti sem poslati neměla, žádám; jehož aby pán Bůh VMti požehnati a v dobrém zdráví ztráviti dáti ráčil, vinšuji. Pán můj VMti svý nemocný služby zase vzkazuje. A s tím i já se VMti poroučím a od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 10. Novembris 1634.

---

460. *Omlouvá se Adamovi z Valdštejna, že pro churavost písemní odpověď dáti mu nemohla, ubezpečuje ho o dobrém přátelství svého manžela.*

Na hradě Přerově dne 15. listopadu 1634.

Panu Adamovi z Waldštejna.

Modlitbu svou s upřímnejmi sesterskejmi službami VMti vzkazuji, vysoce urozený pane, pane bratře. Mý srdce nejmilejší! Aby pán Bůh VMt při zdraví i všech potěšitedlnejch věcech zdržovati a všeho dobrého podle vinše VMti udíleti ráčil, toho upřímně jako sama sobě od jeho božské milosti VMti, mý srdce, žádám. Můj nejmilejší pane bratře, mý srdce! S vděčností sem psaní vašnostino skrze Martina Cratu, služebníka pána mýho, pod datum 10. dne tohoto měsíce odeslané, dostala a z něho srdečně se nad tím potěšila, porozumějíce, že z milosti pána Boha při dosti mírném způsobu zdraví svýho postaveni bejti a vynacházeti se ráčíte, z čehož pánu Bohu děkujíc, jeho milosti za to prosím, aby na další časy v témž potěšitedlném způsobu VMt se všemi vašnostinejmi zachovávati ráčil; což že se stane, neomylně věřím.

Kdež pak nad tím, můj nejmilejší pane bratře, toužiti a do mne to těžce nésti ráčíte, že sem VMti psané odpovědi na předešlé

psaní nedala, toliko skrze Cratu oustně se omluvila: v pravdě mi toho, mý srdce, věřiti ráčíte, že se to z jiný žádný příčiny, než pro mou jistě samou churavost a nemožnost nestalo, poněvadž mi již není možné samé psáti a skrze jiný ne vždycky jest případné to učiniti, tak že jak prvé i nyní nemohouc toho bezelstně vykonati a museje písaře užiti, jsouc nyní dosti bídná, teď od kolikasi dní kašel těžkej a rýma mne trápí a podagry při tom plna sem, tak že více ležím nežli chodím, nevědouc, jak milostivý pán Bůh dále se mnou i se pánem mejm předce taky bídnejm naložiti chtíti ráčí. Pročež prosím, že mně, mý srdce, neračte toho nijak nepříjemně vykládati, nýbrž, z mysli svý to vypustíc, v předešlý lásce svý bratrský mne zachovati, neb já, ačkoli VMti nepíši, však na VMt nikdy nezapomínám a vašnostina věrná upřímná sestra do mý smrti zůstávám, račte tím moci ujištěni bejti.

Co se pak pána mýho dotejče, že ste jej sobě laskavě v žádosti jeho poručeného jmíti a tak jakž možné bylo i přímluvu mou v tom naplniti ráčili: velice VMti, mý srdce, z toho děkuji, nebo by mi toho hrubě líto bylo, zůstávajíce prvé spolu vždycky po mnohá léta pořád v dobrým přátelství a srozumění, kdyby skrze peníze mělo to projíti a něco nelibého mezi VMti vkročiti; ale ku pánu Bohu tu naději mám, jakož až posavad před tím zachovati ráčil, že i na budoucí časy to působiti a dáti ráčí, abyšte sobě společně bohdá do smrti všelijaké platné a příjemné služby prokazovati moci ráčili. A s tím se VMti, můj nejmilejší pane bratře, mý srdce, dokonce v lásku a pamět neproměnitedlnou poroučím a VMti se od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 15. dne Novembris léta 1634.

---

461. *Paní Bohunce z Žerotína, aby paní z Náchoda nad úmrtím manžela jejího srdečnou soustrast projevila, přeje jí i manželu jejímu zdraví a děkuje za odeslané hrušky.*

Na hradě Přerově dne 21. listopadu 1634.

Paní Bohunce z Žerotína.

Má paní dcero! Psaní vaše pod datum 12. dne tohoto měsíce dostanouce, co mi v něm obšírně o pánu z Náchoda, jak se s ním před smrtí dálo i co se po smrti s ním a věcmi jeho činí i jí ubohý paní, jak se v její sirobě děje, oznamujete, sem porozuměla; čemuž sem ráda, že ste mi o tom věděti daly, avšak jak jemu tý smrti, tak i jí takový těžký a zarmoucený siroby a že tak špatně opatřena jest, srdečně toho nepřeji a, nad ní v tom jistě lítost a citedlnost majíc, vinšuji, aby ji pán Bůh sám potěšovati a v takovém způsobu pomáhati ráčil. Kterouž že ste navštívily, soudím sama, že ste jí tím vděk učinily, já, kdyby blíže bylo a má možnost k tomu

postačovala, věřte mi, že bych sobě vinšovala, abych jí tu službu tolikéž mohla prokázati a k ní se dostati, poněvadž vím, že jest paní dobrá a upřímná, ale víte samy o mým nestatečným způsobu. Než pokudž byšte se s ní zase shledaly, jakž nepochybuji, poněvadž píšete, že k ní strojíte a že vás prosila, abyšte ji navštěvovaly, prosím, že ji ode mne velice s vinšováním od pána Boha všeho potěšitedlného pozdravovati a mne jí poručiti i při ní, že mi není možné osobně ji navštíviti, mne omluviti sobě nestížíte.

Kdež pak ste žádostivy o mně a pánu mým přezvěděti: o sobě vám oznamuji, že se dosti ničemně a bídně mám, nebo od několika již dní velmi těžkej kašel a rýma mne trápí, k tomu podagry plna a ve všech oudech ní sklíčena a sevřena sem, ačkoli sice předce neležím a již se přemahám jak mohu, však tak se sotva přes pokoj převésti dáti mohu; nevím, jak pán Bůh dále se mnou ráčí chtíti naložiti. Pán před týhodnem taky hrubě se zle zase na svý nohy míti počal, ale, chvála pánu Bohu, již se to umenšilo i rány se zase zahojují, odkudž vždy naději ku pánu Bohu mám, že i dále pomáhati a pána pomaly od těch nedostatků, který tak ještě snášeti musí, zprostiti a k dobrýmu zdraví navrátiti ráčí.

Vy že i se pánem svejm, mejm upřímně a velice milejm panem synem, při dosti mírném způsobu se nacházíte kromě toho, že vaše hlava vám předce nehrubě slouží a pán že taky těžce opět na podagra stonal, ale poněvadž se s ním zase něco polepšilo, vždy to ráda slyším a vinšuji, aby i ty nedostatky, kterých okoušíte, pán Bůh z vás sníti a stálého zdraví za dlouhé časy užívati dáti ráčil, čehož bych jistě vám i pánu jako sama sobě přála, avšak bojím se, že do skonání každej svůj kříž nésti musíme, v čemž pán Bůh rač trpělivosti přidávati. Kteréhož pána svýho, žádám, že velice ode mne pozdravíte a mé modlitby a vinš od pána Boha všeho dobrýho pánu oznámíte, paní Ehrenreiterce zase taky mý služby praviti budete a že jí přeji, že již zase zdravější jest a zimnice pozbyla. Hrušky k vaření i parkametky, který ste nám odeslaly, jsou dodány, kterýchž sice nyní pán jísti nesmí, avšak, poněvadž se pro mne hodí, vděčně je přijímám a vám za ně děkuji. Flaší prázdnejch pět, co jich koli zde bylo, se vám zase posílají.

A s tím vás, má nejmilejší paní dcero, spolu s námi k ochraně boží poroučím a vám se při všem dobře jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 21. dne Novembris léta 1634.

---

462. *Pertoltovi z Lipého o nedostatečném zdraví svém i manžela svého, mladého Karla že z Vlach domů čekají.*

Na hradě Přerově dne 23. listopadu 1634.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lippého.

Můj nejmilejší bratříčku! Majíc tuto příležitost vedle pána svýho k vám do Skalice, nechtěla sem pominouti a toho zanechati, abych skrze toto psaní k vám se ohlásiti a na váš způsob, v jakém se paní Mařičkou svou, Čeníčkem až posavad zůstáváte, dotázati se neměla, o kterémž že mi v známost uvésti sobě nestížíte, žádám; což pán Bůh rač dáti, abych o vás všecko dobrý a potěšitedlný uslyšeti mohla.

O sobě vám mohu oznámiti, že ne všelijak dobře, nýbrž dosti churavě a nestatečně na zdraví svým se vynacházím, neb sem těžkou rýmu a kašel po ty předešlý dni měla a ještě dokonale toho zproštěna nejsem, k tomu taky podagrou sem tak sklíčena téměř po všech oudech, že sotva se lůži bráním a tudy dosti bídy okouším; což můžete sami věděti, jaká s ní rozkoš jest a zvláště, poněvadž já již skoro ustavičně ji mám a málo kdy jaký oddechnutí mi dává, nevím, jak dále se mnou bude. Pán Bůh rač mi sám pomocníkem bejti. Pán můj taky až posavad nejvíce příčinou svý nohy z lůže nevychází a na touž nohu ještě zhojen není, několikrát již sice téměř zahojena bejti měla, ale vždycky se mu zase rány obnovují a v rozličnejch místech otvírají, avšak, poněvadž nyní z milosti boží předce dosti mírně s ním bejti počíná, mám ku pánu Bohu tu celou naději a důvěrnost, že jej sám zhojiti a k lepšímu způsobu zase přivésti ráčí.

Taky před vámi netajím, že sem pana Adama včera na Židlochovice ku panu purkrabí, panu bratru našemu, poněvadž toho žádostiv byl, i také vaše poručení, jakž mi praveno, v tom bylo, se pánem z Lobkovic, aby se tam na službu spolu postavili, vypravila, kdež naději se, že ale za tejden zůstanou. Mezi tím vám tolikéž oznamuji, že již našeho Karla z jeho Vlach domů čekáme, tu pak nevím, mnoho-li tam zejskal a s jakejm uměním a učením domů přijede, kdo koho svou projížďkou převejší, on-li pana Adama, či on jej; smejšlím, že se k příštím vánocím k nám dostane.

Pán můj vám, můj pane bratře, svý služby, ač nestatečný, tolikéž paní Mařičce vaší s vinšem a žádostí od pána Boha všeho dobrého vzkazuje, kteréž, žádám, že mne také s mejmi službami s omluvením, že jí sama nepíši, poručíte a Čeníčka pozdravíte. S tím se vám, mý srdce, od pána Boha všelijak dobře a šťastně jmíti vinšuji a nás z obojí strany milosti a ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 23. Novembris léta 1634.

463. *Paní Barboře Kynostové o zdraví svém, Aničku pannu že již zase u sebe zdravou má, píše žertovně o svatebním veselí pana Soběhrda.*

Na hradě Přerově dne 23. listopadu 1634.

Paní Barboře Kynostový.

Službu ɔc. Urozená paní a přítelkyně má obzvláště velice milá! Zdraví ɔc. Má paní Baruško. Když mi se tato příležitost do Skalice trefila, nechtěla sem z tý lásky a důvěrnosti, kterou k vám od starodávna zachovávám, pominouti, skrze přítomné psaní své k vám se ohlásiti a vás navštíviti a jsouce žádostiva o vás přezvěděti, kterak se i se pánem svejm až posavad míváte, že mi o tom oznámíte, žádám. O sobě vám nevím co jiného oznámiti, než že v svým starým bídným způsobu zůstávám a čím dále vždy zmenšení a ujmu na svým zdraví beru, tu od mnoha dní pořád velmi těžkou a odpornou rýmu s kašlem sem snášela a až do dnes ještě toho dokonale zproštěna nejsem, nýbrž k tomu i podagrou ve všech oudech sem sevřína a od ní sklíčena, že se sotva lůži obrániti a tak přes pokoj převésti dáti mohu. Pán Bůh rač sám dále milost svou se mnou konati a do vůle svý svatý opatrovati. Pán můj pak až posavad ještě z lůže se hnouti a na svou nohu dokonale zhojen bejti nemůže, tolikrát se mu již ty díry obnovily a když, jako říkaje, zahojeny bejti měly, zase se na jinejch místech provalují a tak jedna bída za druhou jde, ale pánu Bohu věřím, že jeho milostivejm pomocníkem bejti a nic nad možnost vzkládati neráčí.

Mohu vám při tom taky oznámiti o Aničce panně, že ji zase u sebe mám, kteráž se na Brandejs více pěšky než na vozi dostala a odtud sem ji potom tyto dni sem dovezti poručila, smejšlím, že již více ví, nežli prvé a že zkusila obojího i dvořskýho i soldatskýho způsobu, nouze i bydla; jest tak zdráva, jako by nikdy žádný poskvrny neměla, tak mistr nouze jest dobrý doktor, že převyšuje jiný barvíře, když po lesích a horách se dosti naskrejvala, tak se ze všeho vychodila, ví taky co o tom povědíti a snad ji to něčemu naučilo. Pána svýho, žádam, že ode mne s vinšem od pána Boha všeho dobrýho pozdravíte.

Jiného nevím vám co psáti, než že po vás velmi toužím a jistě tesklím [sic], poněvadž sem vás již zase dosti dlouho neviděla a vinšovala bych, abych se brzy s vámi shledati mohla, což mi se zdá, že bych jako okřála a s vámi se sotva dosti potěšila a o mnohý věci narozprávěla, což pán Bůh račiž tím dříve způsobiti a mně s vámi téhož šťastného shledání popříti. Při čemž vás i sebe, má paní Baruško, v jeho ochranu svatou poroučím. Datum na hradě Přerově 23. dne Novembris léta 1634.

PS. Poněvadž srozumívám, že tyto dni veselí pana Soběhrda bejti má a bezpochyby žeť vy na něm hodovati budete, oznamte

mi, hlučně-li se na ně strojíte a jak se vám na něm povede i hrubě-li tancovati a skoky provozovati budete.

---

464. *Paní Bohunce z Žerotína i manželu jejímu projevuje srdečnou soustrast nad úmrtím paní hrabinky z Turnu ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 24. listopadu 1634.

Paní Bohunce z Žerotína.

Má nejmilejší paní dcero! Že jest se Karel se všemi svejmi šťastně a ve zdraví k vám na Dyrnholec již dnes tejden dostal, (krom že Rozín nemocnej se nachází, ale to již jeho starej způsob jest) z psaní vašeho, pod datum 20. dne tohoto měsíce dnes mi dodanýho, ráda sem se dověděla a tomu porozuměla, čehož mu věrně přejíc, vinšuji, aby ho pán Bůh i dále přede vším zlejm chrániti i v témž dobrém způsobu sem ho přivésti ráčil, což nevím, bude-li se moci dříve státi a já mnoho [sic] před vánoci ho viděti pro příčinu, že jeho lozument, v kterým bejti má, ještě dokonalej není, jinýho sice nic by ku překážce nebylo, ale kdykoli se stane, pán Bůh rač dáti, aby šťastně a v dobrém zdraví mohlo bejti.

Zatím pak té zarmoucené a nenadálé noviny, o níž mi oznamujete, že jest pán Bůh paní Zandl hrabinku z Turnu, sestru pána vašeho a švagrovou vaši, z tohoto světa prostředkem smrti časné zejtra tejden v noci mezi 11. a 12. hodinou povolati ráčil i na jakou nemoc umřela, v pravdě sem se velice ulekla a toho se nejméně nadála, nad čímž jistě sama hrubou lítost mám a ji sem neráda ztratila, vám taky věřím, že jí litujete, již jakkoli jest, vždy máte toho nejedny příčiny, poněvadž se vás taky dotklo. Ta nemoc její a smrt jest mi samý velmi divná, ale když tak pán Bůh uložil, nevím, co k tomu říci, než jemu to poručiti. Pán váš pak a můj nejmilejší pan syn, že tak náramně a převelice pro ni zarmoucen jest, snadné jest k věření, vědouce, že jest neměl než tu jedinou, na kterou vždycky laskav byl a ona že se taky tak chovala, že mu k tomu příčiny podávala. Čehož já mu srdečně nepřeji a podlí toho vás žádám, že omluvíce mne v tom, že pánu sama nepíši, ušetřujíce ho v takovým žalostným a k tomu nestatečným způsobu jeho psaním zanášeti, pánu mé modlitby oznámíte a že pánu z gruntu srdce svýho té milé ztráty jak pro něho, tak pro sebe sama, poněvadž jest na mne nebožka paní vždycky laskava a já jí taky všecko příjemný prokazovati žádostiva byla, nepřeji a se pánem citedlnost toho majíc, aby jej sám pán Bůh potěšovati ráčil, jeho milost za to prosím a že pána žádám, aby jakožto pán soudnej a rozumnej se pamatoval, mírnosti užíval, poněvadž ví, že se tu nic jiného, než co se pánu Bohu líbilo, nestalo; a zvláště kdyby

se měl na cestu, jsouc tak nestatečnej, vydávati, neb jí by tím nic nepomohl a svýmu zdraví nemálo uškodil, než že již nejlépe jest, aby se v tom pánu Bohu poručil a trpělivě to, což on vzložiti ráčil, snášel, poněvadž proti boží vůli žádnej bejti nemůže. Což vy, vidouce jej tak zarmoucenýho bejti, budete nejlépe uměti jej v tom pamatovati, v čemž pán Bůh rač vás posilovati a toho nedostatku a bolesti hlavy vaší, kteréž vám taky věrně nepřeji, zprostiti a dobrým zdravím vás obdařiti.

Co se pak dotázání vašeho strany smutku, měly-li byšte jej po paní nositi, dotejče, tak sem učinila a se pánem, ačkoli již sice s ním bratr Václav prvé než sem já byla psaní vaše přečtla o smrti její mluvil, však sem sama totéž vykonala a jménem vaším i o to rozmluvila: což pán za dobré a slušné uznává, poněvadž ste s ní blízce zpřízněny a bratra máte, abyšte po ní také smutek nesly, tak tím způsobem jako po nebožce paní z Prezinku, však nepamatujíce pán ani já, jakej tehdáž váš tragt byl, že budete věděti samy se v tom jak spraviti.

O sobě a pánu nevím vám co jiného oznámiti, než že tak v jednostejným způsobu, jak sem vám v prvním listu psala, zůstáváme. Pán Bůh rač dále pomáhati. Karla i jeho, kteří s ním sou, zase ode mne pozdravte a přivítejte. A s tím milosti a ochraně boží se všechněmi námi poručeni buďte. Datum na hradě Přerově 24. dne Novembris 1634.

---

465. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, o prodeji hus, kačen, krav, o vybytí šafářky Lipchavské ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 25. listopadu 1634.

Janovi, písaři na Brandejs.

Co mi píšeš, tomu z psaní tvýho, pod datum 19. dne tohoto měsíce mi učiněnýho, sem porozuměla. Co se semena lněnýho dotejče, pokudž ho nebudeš moci laciněji než toho prvního korce dostati, zanechávám při tom, aby ho více nekupoval; pakliže se bude v slušných penězích moci dostati, předce je koupiti hleď.

Drůbež, husy po 12 k. a kačeny po šesti, vidí mi se, že by bylo lacino dáti: pročež, nebudeš-li moci dráže, přičiň se, aby husy na šest a kačeny na tři bílý, tak jakž se i loňskýho roku tak prodaly, přivésti mohl; jakož pak smejšlím, když těch kupců z Klacka, kteří sejry vzali, na to pobídneš, že to tam rádi koupí, poněvadž vím, že toho tam na mnoze míti nemohou.

Těch osm krav, že si již jednu druhý na pomoc po 5 kopách 12 g. a bejka za 8 kop prodal, ačkoli není nic draho, ale poněvadž soudím, že již starý byly, tak že by se na nich bylo málo při-

chovalo: může tak bejti, jednom ať se zase počet doplní, tak aby, když se prodává, zase taky do dvoru přibejvalo a prázdný se nenechávaly.

Strany šafářky Lipchavský, ačkoli tak jest, žeť sem psala, aby ji s mužem jejím teprv od vánoc ze dvora odpravil a na místo jejich jiný uvedl: ale poněvadž sem se mezi tím jináče rozmyslila a po Tobiášovi vzkázala, aby se to hned nyní stalo, protož toho ještě při tom zanechávám a poroučím, poněvadž již jiný před rukami máš, aby je bez odkládání odbyl a na místo jejich tyto dosadil. Sejry ze dvora Perenskýho že si již prodal, sem s tím spokojena, tak že již se toho z cesty odbylo, při čemž šafářek napomeň, aby zase jedna každá hleděla pilně na zimní počet omastek dělati.

Ptáky, co si jich poslal, i vajec novejch 17 jest dodáno. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 25. Novembris 1634.

---

466. *Rudolfovi hraběti z Valdštejna o zdraví svém i manžela svého, že srdečně se těší ze zdraví bratra svého Adama z Valdštejna, i prosí, aby jí vyhledány byly dvě služebné na panství.*

Na hradě Přerově dne 1. prosince 1634.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Můj nejmilejší pane strejče! Že mne račte v své paměti jmíti a, psaním svejm pod datum 23. dne přeběhlého měsíce učiněnejm navštívujíce, na mé i pána mého zdraví se dotazovati a o nás vyzvěděti žádostivi bejti ráčíte: VMti velice děkuji a před VMtí netajím, že s mejm pánem nic stále se polepšovati a hrubě dobře bejti nechce, předce až posavad z lůže se hnouti a na nohy, majíc je ještě vždy otevřený a nezahojený a k tomu velmi oteklý, ani postaviti se nemůže a mezi tím ty i jiný nepříležitosti snášeti musí. Pán Bůh rač sám jeho milostivejm pomocníkem a lékařem bejti. Já pak, ač sice neležím, však sotva se taky tak svý bídě bráním a již, když jináč bejti nemůže, do vůle boží vše snášeti musím.

O VMti hrubě ráda sem uslyšela, jak to, že již zase na Třebíči se všemi svejmi jste se navrátiti a tam zůstávati ráčíte, jsouc nad tím sama nemálo potěšena, tak také, že račte zdrávi bejti, čehož obojího věrně VMti přejíc, aby pán Bůh na další časy VMt se všemi vašnostinejmi jak dobrejm a stálejm zdravím, tak i jinejmi potěšitedlnejmi věcmi dařiti ráčil, upřímně vinšuji. Že mi se pak račte v ochotných službách zakazovati: od VMti takové ohlášení a vůli za skutek vděčně přijímám, avšak na ten čas nic takového nemaje, což by mi zapotřebí bylo, při předešlým způsobu všeho zanechávám a k VMti jednostejna v lásce zůstávám, čehož od VMti se tolikéž nadávám [sic]; kromě toho, jakož sem VMt žádala strany

dvou osob ženskýho pohlaví, který bych k svý službě potřebovala, poněvadž ještě jich nemíním tak brzy vyzdvihnouti, žádám, že do dalšího mýho oznámení, račte je při sobě poručiti zanechati, nebo jest mi toho nějaká příčina, o kteréž nyní VMti psáti nemohu.

JMt pan otec VMti a můj nejmilejší pan bratr že tolikéž při dobrém zdraví nalézati se ráčí, srdečně se z toho těším. O té jeho cestě ke dvoru také sem se byla dověděla, na kterouž mu mnohýho štěstí od pána Boha vinšuji, tak aby netoliko tam ji šťastně vykonati, ale také i odtud zase domů ve všelijakém potěšitedlném způsobu se navrátiti moci ráčil. Že pak, jak se odtud navrátí, od JMti Královské do Čech citirován k svý povinnosti jest, věřím tomu dobře, že mu odtichu [sic] nedají, až ho tam vypudí, ale pán Bůh rač mu na všelikých místech přítomen a pomocen bejti, což taky nesmejšlím, aby dříve odjeti měl, než by mi o tom oznámil.

Strany pokoje že by se předce o něj traktirovalo, vždyckyť se to mluví, ale nikdy neplní; pán Bůh rač jej sám způsobiti a nejen VMtem, ale i nám také dáti.

Pán můj VMti i paní manželce vašnostiné a mé velice milé paní tetě spolu se mnou zase své služby s vinšem na pánu Bohu všech potěšitedlnejch věcí vzkazuje; dítek svejch, žádám, račte taky ode mne s políbením pozdraviti. S tím nás společně k ochraně boží poroučím a VMti se, můj nejmilejší pane strejče, na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 1. dne Decembris 1634.

PS. Můj nejmilejší pane strejče! Mohu pak VMti strany těch dvou sirotků, jichž k službě své potřebovati míním, toto šířeji oznámiti. Co se tý dívky, která v službě JíMti paní tety zůstává, dotejče, že nikoli toho, jakž sem se i prvé VMti v tom prohlašovala, nežádám a učiniti nemínim, abych ji paní tetě z služby ztrhnouti měla, když ji již sobě paní teta vycvičila: neb co sama nelibuji, jinýmu také činiti nechci, ačkoli ste mi se v tom ochotně a povolně jménem a na místě paní tety, že mi ji pustiti chtíti ráčíte, zakázati ráčili. Avšak já takovou volnost od VMti i paní tety vděčně za skutek přijímaje a zvláště, když taky nyní po Kavínovi ste mi vzkázali a oznámiti ráčili, že jest netažná a líná, tak že jí sami neračte chtíti chovati, kteráž vidím, že by se ovšem ke mně nehodila, VMt z ní dokonce propouštím. Toliko VMt prosím, poněvadž dosti jinejch sirotků na panství se nachází a vím, že ještě z čeho vybrati jest, abyšte na místo te osoby jinou mne opatřiti a, když teď o vánocích sirotci se stavěti a říditi budou, takovou, která by předce při nějakejch dobrejch hospodyních sloužila i dobrýho chování byla a tak se ke mně hoditi mohla, vybrati i taky toho druhýho sirotka po nebožtíkovi Votrubovi mlynáři, která, jak mi praveno, pokudž se dobře pamatuji, ve dvoře Střítežským za husařku zůstává, nesmejšleje, aby na ní paní tetě co záležeti mělo, zanechati a dotud,

dokudž bych, jakž v listu dokládám, VMti neoznámila, kdyby mi měly sem odeslány bejti, ve dvoře, neb kdež by se VMti vidělo, jim zůstávati poručiti ráčíte.

---

467. *Domlouvá důtklivě Kašparovi Zbudovskému, písaři důchodnímu na Třebíči, že vína mu svěřená dráže než byl udal, šenkovati dal, však odpouští mu ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 1. prosince 1634.

Kašparovi Zbudovskýmu, písaři důchodnímu na Třebíči.

Psaní od tebe, pamatuji-li se, již ale třetí jest mi dodáno a poněvadž všecko téměř jednostejný frašky sou, totiž, že jednom sebe ze všeho očišťuješ a na jiný strkáš to, co si sám proti mně dosti vědomě a zoumysla, o čemž jiní nebo málo, aneb dokonce nic nevěděli, učinil a tudy nemalýho trestání sobě zasloužil, pročežť nyní na to odpověď dávám. Že sem se nikdy takový obmyslnosti a nevěry, který si na sobě proti mně dokázal, od tebe nenadála a v pravdě nedomnívej se, aby to mělo ode mne tak lechce váženo bejti, kdybych se na něco jinýho trochu neohlídala; nebo čím ty se chceš zastírati, to jest ten prem, kterejs k tomu našel, ale bojím se, kdyby mělo ústy k ústům mluveno bejti, nevím, na kom by vina zůstala. Neb nesmejšlím, aby kdo jiný a zvláště z poddanejch co o svý ujmě v té příčině činiti a před sebe vzíti měl, kdyby nebylo s tvejm vědomím a povolením, jakožto toho, kterej si tu věc sobě poručenou a svěřenou měl, jak ode mne tak od pana strejce mýho; ale nechtěje já toho dále pustiti, nevěda, kde by se to zastavilo, již na ten čas mimo sebe to pouštím a, pokudž se napotom lépe ke mně v povinnosti své chovati budeš, tohoť vzpomínati nemíním. Však kdež píšeš, že to, co si z těch mejch vín platu císařskýho dal, zase od poddanejch zvyupomínati a mně doplniti chceš: toho já nežádám, aniž k tomu povoluji, aby ty s nimi o to jakou vojnu vésti a na nich toho, čímž oni vini a povini nejsou, dobejvati a postihati měl, nebo nerozumím, podle čeho by ty to od nich míti chtěl; ať se tehdy toho od tebe neděje a poddaní tudy utiskováni nejsou, tak aby mi tudy znovu k něčemu příčiny nepodal. Taky já proti tomu sem nic nebyla, aby se, což komu náleželo, z týchž vín, tak jako kdyby páně strejcovy šenkovány bejti měly, spraviti nemělo: než to mne nejvíce bolí, že si víno drážeji, nežli si mi oznámil, šenkovati dal a chtěje to přede mnou ukryti, nechci říci ukrásti, domnívaje se snad, když já tam nejsem a sem zde, že již já o tom nic věděti moci nebudu a vy že můžete se mnou zajíti [sic] jak chcete, tak jak se prvé se mnou zacházeti navyklo, směl si ode mne vedle jinejch ještě náhrady za práci a náklad při tom šenku vedenej žádati a se přimlouvati, nemaje na tom dosti, že

*

ste sobě tudy sami dobře zaplatili a na každým mázu krejcar přirazili, z čehož mohl dobře i ten plat císařskej dán bejti. Mimo to pak i to mne od tebe potkalo, že, ačkoli si mi psal, že mimo ten plat císařskej, na nějž's 27 f. vykázal, na hotově mi posíláš, jmenovitě 473 f., avšak není mi odvedeno než 462 f. A tak 11 f. se nedostalo, pravíce ti, kteří zde na tvém místě peníze odvozovali, že jich nemají a že jich od tebe nepřijali, kteréž mně až posavad doplněny nejsou, tak že mám dosti příčiny proč se na tebe hněvati, poněvadž vidím, jak se mnou nerovně zacházíš: avšak jaktě koli, nyní to již pasiruji, než napotom ať se s tím více nepotkávám, nebo, kdyby to ještě jednou přijíti mělo, nevím, abych již tak trpěliva bejti a to tak lechce přehlídnouti a mimo sebe pustiti měla; což sobě můžeš s jinejmi k vejstraze vzíti. Však těch 11 f., kterých se na tu smlouvu vejš připomenutou nedostalo, poněvadž nepochybuji, než že za tebou zůstávají, při té příležitosti, o které v svým psaní dokládáš, mně odeslati a dodati nepomíjej; o jiný již nechci s vámi na ten čas vojny začínati a tak se budeš moci touto mou odpovědí spraviti.

Co jest letos vína z společních vinohradů mejch utěženo, ač mi o tom oznamuješ, však tak zatemněle, že tomu sotva rozuměti a dovtípiti se mohu, co na můj díl náleží, a ještě i to pozdě, teprv, když se sama o to domluvím, jakž sem o to panu strejci psala. Mezi tím vidím, že jest ho dosti na mále, tak snad se oužitek bere, jak vinohrady se dělají. A poněvadž sou zase tobě vína k správě odvedeny, hlediž dobře a pilně je spravovati a k nim dohlížeti, aby mohly vína dobrý bejti. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 1. dne Decembris léta 1634.

---

468. *Martinovi komorníku ve Vratislavi o děvečce Anně, která někdy u kněze Jakuba sloužila, aby plátno a mezulán jí odeslal a Kryštofu Slovákovi věci v domě uložil.*

Na hradě Přerově dne 1. a 2. prosince 1634.

Martinovi komorníku do Vratislavě.

Jakožť sem strany Anny děvečky, která u kněze Jakuba nebožtíka dobré paměti sloužila, poručila, aby ji někde do města, dokudž bych jí sama nepotřebovala, zjednal a tys mi pak zase psal, poněvadž až do vánoc všickni čeládkou opatřeni sou, žes jí poručil zatím až do toho času v domě s jinejmi dívkami mejmi zůstati: protož, majíc tuto příležitost k tobě, že se Krystof Slovák do Vratislavě vypravuje, což smejšlím, že se dříve vánoc tam dostane, poroučímť, poněvadž sem se jináč rozmyslila, aby s ní nepospíchal a nikam od vánoc nejednal, nýbrž jí poručil, aby do dalšího mýho

poručení v domě s dívkami zůstávala, nebo příčiny toho mám. S tím ɔc. Datum na Přerově 1. Dec. 1634.

PS. Pokudž by se to stalo, že by toto psaní ještě Zhořskýho ve Vratislavi zastihlo, poroučímť, jestliže si mi to plátno i také mezulán, o kteréť sem poručila, koupil, aby mi to po něm odeslal, tak aby mi to s sebou také přivezti mohl, poněvadž nevím, kdy by se potom jiná příležitost k odeslání mi toho trefila.

PS. Martine! Poroučímť o tom, pokudž by Krystof Slovák při dostání svém do Vratislavě žádostiv byl a chtěl věci své v domě našem schrániti, aby mu toho nebránil, nýbrž truhlu nebo dvě přijal a někde, kdež by bez překážky bejti mohlo, opatřil a složiti dal, poněvadž mne i pána prvotně byl za to žádal. Pakliže by toho nepotřeboval, to při tom. Dat. postškripty této 2. Decembris 1634.

---

469. *Paní Evzebii z Kounic oznamuje o zdraví manžela svého, děkuje za koroptve a ptáky jí odeslané ɔc.*

Na hradě Přerově dne 4. prosince 1634.

Paní Euzebii z Kaunic.

Má nejmilejší paní teta! Že mne v své tak laskavé paměti jmíti a skrze naschvální psaní své navštěvujíce a oznamujíce, že o mně a mým pánu divný sny mívati, na způsob náš se dotazovati ráčíte: VMti z toho velice děkuji a na poručení VMti o nás oznamuji, že pán můj nejmilejší až posavad sice předce v lůži zůstává a z něho se mnoho nehejbá, leč tak někdy na chvilku se zdvihnouti a na stolici posaditi dá, že se mnou u stolečku posedí a poobědvá; ale poněvadž ještě velice mdlej se nachází a ta noha, nejsouc ještě dokonale zahojena a ty rány již několikrát se mu v ní obnovily, předce nemálo ho trápí, i druhá mu otieká [sic] a to i jiný, začastý jednak kašel, jednak stolice, přichází, tak že dosti se tudy zle ještě má. Ale vždy se pánu Bohu a jeho milosrdenství těším, že ráčí nade mnou i nad ním se smilovati, takový nedostatky ode pána odvrátiti, sám jej brzy pozdraviti a mne dokonaleji potěšiti ráčí. Já, ačkoli podle svýho starýho způsobu s svejmi starostmi a nedostatky dosti taky churava a nestatečna sem, ale již i z toho pánu Bohu děkuji a vděčně to od jeho milosti přijímám, když se předce tak vláčím a lůži bráním jak mohu. Pán Bůh rač mi dále pomocníkem bejti.

O VMti tu veselou novinu, že se všemi vašnostinejmi při dobrém způsobu postaveni bejti ráčíte, s potěšením sem uslyšela a, věrně VMti a týmž vašnostinejm toho přejíc, pána Boha žádám, aby téhož i jiného všelijakého potěšitedlného a pohodlného způsobu za mnohá léta stále VMti udíleti a v něm zachovávati ráčil.

Že mne opět koroptvemi a hrubě pěknejmi ptáky fedrovati ráčíte: velice také VMti děkuji a, vděčně takový dar i se pánem svejm od VMti přijímaje, nejsem na jiném, než VMti se tý lásky, kterou račte ke mně prokazovati, podle možnosti své zase příjemně odměniti a odsloužiti a takový dar pro zdraví vašnostino ztráviti.

Pán můj VMti i JMti panu manželu vašnostinýmu a mýmu velice milýmu panu ujci, spolu s mejmi modlitbami své služby s vinšem od pána Boha všeho dobrýho vzkazuje.

Šlechtična má tolikéž se VMti zase s poslušnejmi službami poroučí. Dítek a sirotků svejch, žádám, račte také ode mne pozdraviti a všecko dobré oznámiti. S tím se VMti, má nejmilejší paní teta, poroučím a s VMtí šťastnýho shledání sobě vinšujíc, nás společně k ochraně boží poručené činím. Datum na hradě Přerově 4. dne Decembris 1634.

PS. Za noviny, pokudž prvé vědomosti o tom míti neráčíte, nevím co jiného VMti oznámiti, krom, že odpustíce pominulejch dnů pána z Lobkovic se panem Adamem z Lipého na Židlochovice ku panu bratru svýmu, panu purkrabí, kteříž odtud i na Dyrnholc zajeli a odtud tu novinu zarmoucenou přinesli, že jest paní Sandl hrabinka z Turnu, sestra páně Zikmundova, jako v sobotu v noci a po ní paní Erenreiterka, která ji tam navštíviti přijela, dříve týhodne v pátek, obě v Prešpurku životy dokonaly, nad čímž že tak náramně pan Zikmund zarmoucen jest, čehož já pánu věrně i jim tý smrti nepřeji, ale proti božímu uložení býti nelze.

Taky VMti netajím, že již vnuk panskej, Karel z Vrbna, ze Vlach se navrátil a na Dyrnholci jest, sem, tak za to mám, že ale k svátkům přijede.

---

470. *Žádá Baltazara z Žerotína a ještě jiné tři pány, aby na hrad Přerov přijeli a k poslednímu pořízení jejímu pečet přitiskli.*

Na hradě Přerově dne 8. prosince 1634.

Panu Baltazarovi z Žerotína.

Modlitbu svou VMti vzkazuji, urozený pane, pane synu můj obzvláště milý. Zdraví ɔc. Před VMtí netajím, že sem se na tom ustanovila, abych za zdravého života svého, nevěda, jak dlouho mne pán Bůh v živobytí ponechati chtíti ráčí, o statku a jmění svém, kterejž sobě z požehnání božího propůjčenej mám, poručenství učinila a poslední vůli svou při tom oznámila. I poněvadž pak nové zřízení zemské to s sebou přináší, aby jeden každý z vyšších stavův, kdož by poručenství činiti chtěl, je buď sám sepsal, aneb skrze někoho jiného buď na parkaméně neb na papíře napsati dal a tří neb čtyr osob stavu panského a rytířského, které by spolu a při

přítomnosti jeho pečeti své vedle jeho na svědomí k dotčenému poručenství přitiskly, k tomu se dožádal: z té příčiny VMti naschvále toto psaní činím a VMt, svého zvláště milého pana syna, z důvěrnosti té, kterou k VMti mám, za to žádám, že mi to přátelství prokázati a, dá-li pán Bůh, ve středu příští, jenž bude 13. dne tohoto měsíce Decembris, k obědu do domu pána mýho sem na hrad Přerov se dostati [sic] a k témuž poručenství a poslední vůli mé pečeť svou na svědomí, vedle mé a jinejch pánů a přátel k tomu dožádanejch (však sobě a erbům svým beze škody), přitisknouti odporni bejti neráčíte. V čemž, jsouce k VMti té naděje, že k žádosti mé tak učiniti ráčíte, odpovědi od VMti žádám. A s tím se VMti na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 8. dne Decembris léta 1634.

V táž slova psáno, však každýmu obzvláštně:

panu Zdeňkovi Přepickýmu, panu kmotru
panu Václavovi Švábenskýmu, pánu a příteli
panu Bernartovi Václavovi Brabantskýmu, pánu a příteli } mým zvláštně milým.

---

471. *Oznamuje paní Marii Anně hrabince z Hodic o nemoci svého manžela a že těší se srdečně na společné s ní shledání.*

Na hradě Přerově dne 13. prosince 1634.

Paní Maryji Anně hrabince z Hodic.

Má nejmilejší paní dcero! Dostanouce včerejšího dne psaní vašeho, jímž mi na předešlé mé vám učiněné psaní odpověď dáváte, srdečně nerada sem z něho tomu vyrozuměla, že byšte na svým zdraví nevšelijak dobře se vynacházely, čehož vám upřímně nepřejíc, aby vás pán Bůh k dobrému zdraví navrátiti a při něm stále za dlouhé časy zachovávati ráčil, věrně žádám. Poněvadž pak tento posel od pana syna vašeho sem se dostal, zase vám také píši a o sobě oznamuji, že v starým způsobu svým téměř jednostejně zůstávám a spíše dvakrát zle než jednou dobře se mám, ale to již, když jináč bejti nemůže, musím vše do vůle boží snášeti. Se pánem mejm v minulou neděli hrubě se zase pohoršilo a jakýsi těžký píchání v bocích a bolení srdce na něj přišlo, tak že se pán hrubě zle měl, hned sem pro doktora Vadrborna do Olomouce poslala, kterejž, přijedouc předvčerejším, pánu krystýry dával, tak že se pánem zase něco lépe jest. Pán Bůh rač dáleji milostivejm pomocníkem bejti.

Mezi tím porozumívaje z psaní vašeho, že oumyslu jste na Brod se vypraviti a odtud mne navštíviti: nemálo se z toho těším a vás, má paní dcero, prosím, poněvadž sobě hrubě shledání s vámi vinšuji, že oumyslu svýho v tom měniti nebudete, nebo s radostí

na vás očekávati budu. Pán můj vám své nemocné služby tolikéž panně Polexině, panně dceři vaší, spolu se mnou s vinšem od pána Boha všeho dobrýho vzkazuje. A s tím sebe, má nejmilejší paní dcero, lásce a paměti vaší, nás pak z obojí strany v mocnou ochranu boží poroučím. Datum na hradě Přerově 13. Decembris 1634.

---

472. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, že služebná, kterouž panna Anička před rokem z Brandýsa k službě jí odeslala, zemřela, žádá, aby jí zaopatřil k službě jiného sirotka oc.*

Na hradě Přerově dne 13. prosince 1634.

Janovi písaři.

Vědětiť dávám, že to děvče Anna, sirotek Brandejský, který před rokem Anička panna na poručení mý z Brandejsa s druhou dívkou sem odeslala, teď ale před týhodnem, jsouc tři neděle nemocna, umřela, protož budeš moci mateři její, pokudž jí měla, aneb, má-li jaký jiný přátely, aby o tom věděli, oznámiti. Podle tohoť pak poroučím, když teď o vánocích sirotci se říditi budou, aby mi zase jiný děvče asi toliký, jako ta byla, tak ale ve dvanácti neb třinácti letech, nějakýho vejrostka, něco předce čistýho a hodnýho, co by se k službě hoditi mohlo a dobrejch rodičů bylo, vybral a do dalšího mýho poručení při přátelích jejich zanechal. S tím oc. Dat. na hradě Přerově 13. Decembris léta 1634.

PS. Mezi tím, nečekaje na stavení sirotků, můžeš se hned nyní na nějakýho toho sirotka něco hodnýho vyptati a jej vybrati, a půjde-li sem teď jaká fůra k svátkům, při té příležitosti jej sem vypraviti, poněvadž, co spíše, tím raději ho chci dostati. Ještěť také poroučím, koho za Zhořskejm do Klacka, buď Pavla neb Tobiáše, vypravíš, aby mu jménem mým poručil, aby se také Zhořskýho na klíč od mýho sklepu, jestliže ho při sobě má a není-li zmařen, vyptal a jestliže by Zhořskej nějak nebezpečnej byl, jej tolikéž od něho s jinejmi věcmi našimi v opatrování své přijíti hleděl.

---

473. *Martinovi komorníku do Vratislavě v příčině přijetí a uschování peněz od kupce Mudracha a od ženy Říhový, oznamuje, že Zhořskej po výjezdu svém z Vratislavě mezi Svídnicí a Kladskem přepaden byl vojáky oc.*

Na hradě Přerově dne 16. prosince 1634.

Martinovi komorníku.

Majíc příležitost tuto do Vratislavě, vidělo mi se při ní, tobě taky napsati a o tomť oznámiti, že sem z psaní tvýho pod datum 21. Novembris nerada tomu porozuměla, že si od Mudracha kupce

těch všech peněz pospolu, totiž 1500 f. rejn. nedostal a toliko 600 f. r. na to přijal; zdá mi se, že bylo lépe již raději počkati za něrequest čas, až by je byl všecky pospolu dostati mohl, než tak po kusích přijímati. Pročež, jestliže si již ostatek té summy přijal, oznam mi, pakli ne, přičiň se, ať by s tím dlouho odkládáno nebylo, nýbrž ty těch všech peněz co nejdřív dosáhnouti a je pospolu v celosti do mýho dalšího poručení míti mohl, což, na čem to zůstávati bude, v známost mi uvésti nepomíjej. Neb jestliže's mi mezi tím co více o tom po Zhořským psal, o tom nic až posavad nevím, nebo před tebou netajím, že jest týž Zhořskej po vejjezdu svém z Vratislavě do neštěstí a v ruce vojákům na cestě mezi Svídnicí a Klackem přišel, od nichž netoliko obrán, ale i postřelen a z věcí našich něco vzato jest. Ačkoli ještě nic jistýho věděti nemůžeme, jen co se tak praví, že pánu kožich a mně čepička by vzata bejti měla, což pán Bůh dej, aby více nebylo; než Říhový ženě že by měli nemálo pobrati, čehož jí nepřeji a nerádi sme o takovém jejich neštěstí uslyšeli, tak že až posavad se vším tím dotčenej Zhořskej v Klacku, jsouc nemocen, se zdržuje a tam se hojí, ač je-li živ, neb co se s ním a věcmi našimi dále děje, nic jistýho ještě nevíme. Pán Bůh rač je dále sám opatrovati a to způsobiti, aby s ostatkem věcí našich mohli nějak pěkně sem se dopraviti. Matejskej se dobře poradil, že se s nimi na cestu nevydal, o kterýmž mi oznam, zůstává-li předce v domě a kdy se, neb jak sem vypraviti strojí.

Těch 100 f. r. že si od ženy Říhový proti reversu nebožtíkovýmu přijal, dobře se stalo, nebo snad by jí byly mohly na cestě vzaty bejti, tuto když zaplatila, nebude dlužna, kteréž peníze ty také v svém opatrování do mého dalšího poručení měj. O jinejch věcech nevěda, co's mi po Zhořským buď psal, anebo z věcí mejch odeslal, neb na čem co postavil a dojde-li mne co při něm, nevímť také nyní co více psáti, než bylo-li by co takovýho potřebí, budeš mi moci po této příležitosti oznámiti.

Bratra Vavřince i bratra Pavla s domácími jejich s vinšem všeho dobrého zase ode mne pozdravuj a jim z paměti poděkuj, tolikéž jinejch všech pánů a přátel a mejch známejch ode mne náležitě pozdrav. A s tím milost a ochrana boží rač bejti s námi se všemi. Dat. na hradě Přerově 16. Decembris léta 1634.

PS. Po zavření listu tohoto došlo mne z Klacka od Zhořskýho psaní tvý po něm při výjezdě jeho z Vratislavě 1. Decembris mi učiněný, z kterýhož ráda sem se toho dočetla, že si již ostatek těch peněz od kupce Mudracha dosáhl a tak celejch 1500 f. r. přijal, pročež, poněvadž je již za sebou máš, hleď je v celosti chovati a nimi do mého dalšího poručení dokonce nehejbati, poněvadž bych nerada, aby mi se roztrhovati měly.

Že si ten len z truhly vyndal a děvečkám k předení odvedl, dobře se stalo, tak aby vždy něco dělati měly a daremně nezahálely. Těch dvou štuček mezulánu že's nekoupil, nic na tom neschází, poněvadž ho snad zde budu moci dostati. A poněvadž mi při tom oznamuješ, že panu Pollegovi dcera, ta, která tak vždycky stonávala, umřela, dojdouc k němu, pozdrav ho i panny Házy jak ode mne, tak ode pána a že jim nepřejeme toho zármutku, vinšujíce, aby jim jej pán Bůh zase v potěšení obrátiti ráčil.

---

474. *Potěšuje paní Marii z Burghauzu, rozenou z Vartmberka, nad úmrtím její mateře, nepřeje jí starosti o pannu sestru, osiřelou šlechtičnu Kačenku, v Žitavě zůstávající, a děkuje jí za laskavou paměť, v kteréž ji byla zachovala, zmiňuje se s povděkem, že pravdivá není zpráva, jako by manžel její byl umřel.*

Na hradě Přerově dne 16. prosince 1634.

Paní Maryji Elisabetě z Burghauzu, rozené z Wartmberka.

Službu ꝯc Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Psaní od VMti pod datum 20. dne pominulého měsíce Novembris hrubě ráda a povděčně sem dostala a že mne skrze ně navštěvovati a, v své lásce a paměti mne zachovávajíce, na zdraví mé i mého nejmilejšího pána se dotazovati ráčíte, s vděčností to od VMti přijímám a z toho velice děkuji: netajíc před VMtí, že ačkoli sice můj pán ještě v nemoci zůstává a pro ty i jiný nepříležitosti, kterejch ještě okoušeti musí, z lůže se nehejbá, avšak z milosti boží vždy mírněji nyní nežli předešle s ním jest a já taky, když v svým starým dosti sic churavým způsobu, předce se tak vláčím, již to od pána Boha za vděk přijímám a jeho milosti věřím, že se dáleji nad námi smilovati a bude-li se jeho velebnosti líbiti, lepším zdravím nás obdařiti ráčí. Takže, buď pán Bůh z toho pochválen, pravda není, co ste o nás za noviny míti ráčily, že by můj nejmilejší pán umříti měl, o čemž slyšíce, že ste nade mnou lítost nésti ráčily, VMti z toho, jako i z vinše pobožnýho, kterej mně se pánem mejm činiti ráčíte, velice děkuji. Pán Bůh rač jej jak při nás tak při VMti naplniti a tolikéž VMti se všemi vašnostinejmi při tom dobrém zdraví, jehož užívati ráčíte a kteréhož VMti věrně přeji, na dlouhý časy a léta zachovávati i všeho jiného dobrého a potěšitedlného udělovati.

O tom však hrubě sem nerada uslyšela, co mi oznamovati ráčíte, že jest pán Bůh VMt nemalejm zármutkem navštíviti a JíMt paní máteř VMti 21. Octobris v městě Žitavě skrze smrt časnou z tohoto světa povolati ráčil: ačkoli sice souditi mohu, že jest pán Bůh podle dobrolíbezné vůle své paní tudy z mnohejch bíd a těžkostí, jichž tito nynější časové plni sou, budouc k tomu paní věkem sešlá a dlouhou nemocí navštívena, vysvoboditi a k lepšímu bytu nebe-

skému povolati ráčil, ale věřím vždy tomu, poněvadž se srdce a krve VMti dotklo, že nad tím lítost velkou míti ráčíte. Čehož VMti, jako i tý starosti a žalosti, kterou o pannu sestru svou, pannu šlechtičnu Kačenku, po paní osiřelou a tam v Žitavě zůstalou, nemohouce ji v tomto nynějším způsobu retovati ani k sobě dostati, nésti ráčíte, věrně nepřeji, pána Boha žádaje, aby i VMt potěšovati i panny šlechtičny přede vším zlejm opatrovníkem bejti a jí k VMti šťastně pomoci ráčil, poněvadž vím, že by jí při VMti nejlépe zůstávati bylo. A poněvadž račte dokládati, že ste ráčily srozuměti, že by se panna šlechtična skrze psaní ku panu bratru mýmu, nejvyššímu purkrabí Pražskýmu, o pomoc a ochranu obrátiti měla, pokudž tak jest, nepochybuji než že pán co bude možného rád učiní a já tolikéž, co na mně jest, sem hotova VMti sloužiti a v té příčině se ku panu bratru svýmu přimluviti.

Pán můj VMti své služby s vinšem od pána Boha všeho nejlepšího dobrého vzkazuje. A s tím sebe, má nejmilejší paní teta, lásce VMti, nás pak z obojí strany k ochraně pána Boha věčného poroučím. Datum na hradě Přerově 16. Decembris 1634.

---

475. *Děkuje knězi bratru Vavřincovi z laskavé paměti a slibuje syna jeho, jejž k službě k nim vypravil, sobě poručeného míti; vzpomíná s povděkem, že není pravdiva zpráva o smrti jejího manžela.*

Na hradě Přerově dne 17. prosince 1634.

B. Vavřincovi.

Dvojí cti hodnej a mně v Kristu pánu velice milej kněže Vavřinče! Aby se vám na zdraví i jináče všelijak dobře vésti mohlo, toho vám i domácím vašim od pána Boha věrně žádám.

Včerejšího večera přijdouce sem posel z Klacka od Zhořskýho také mi od vás psaní přinesl, kteréhož sem ráda dostala a že mne ním navštěvujete a mnohejch dobrejch a potěšitedlnejch věcí při tom vinšujete, vděčně to od vás přijímám a vám z takový na mne a pána mýho paměti velice děkuji i dáleji vám se důvěřím, že nás při svatejch modlitbách pánu Bohu, poněvadž jeho ochrany a milosti svaté potřebujeme, připomínati budete.

Kdež mi pak při tom o synu svým oznamujete, že jej na žádost pána mýho k službě jemu i mně posíláte a mně jej také poroučíte: i poněvadž nepochybně vůle boží ta byla, aby se k nám dostati a pánu mýmu k službě a pohodlí bejti mohl, poněvadž pravda jest, žeť již můj pán sám pracovati a se vším zacházeti a zvláště psáti nemůže, než někoho takovýho k tomu potřebuje, kdo by jej v tom zastupovati a nápomocen bejti mohl, sem z toho taky sama potěšena. Když se bohdá sem dostane a pokudž bude hleděti pilností a věrností

svou toho sobě zasluhovati a tak se, jakž o něm to smýšlení jest, chovati, aby pánu mýmu ku pohodlí bejti a sobě ku pochvale a budoucímu dobrému prospěti, i vám rodičům tudy další potěšení způsobovati a přinášeti mohl, i já zvláštní zalíbení nad tím míti a podle toho všelijakou přízní a rukou ochrannou k němu nakloněna bejti a jej sobě v dobrém a náležitém poručeného míti chci.

Kdež mi taky toho dokládáte, že ste o mým nejmilejším pánu tak zarmoucenou novinu byli dostali, že by umříti a s námi se rozloučiti měl: buď pán Bůh z toho pochválen, že toho není a že jej až posavad při životu zachovávati ráčí. Ačkoli sice ještě z lůže a nemoci nevychází, ale, poněvadž z milosti boží nohu již zahojenou má, mám tu naději ku pánu Bohu, že i od těch nedostatků, který vnitř v životě snáší, jemu polechčiti, od nich dokonale zprostiti a podle dobrolíbezné vůle své lepším zdravím obdařiti ráčí. Já se tak předce svý bídě bráním jak mohu a když neležím, již od pána Boha i to vděčně přijímám a dále se jeho milosti poroučím. Vám toho taky přeji a ráda to slyším, že s manželkou svou dobrého zdraví užíváte, čehož vám i na další časy od pána Boha vinšuji a, že ji ode mne pozdravíte a všecko dobré oznámíte, žádám. S tím nás z obojí strany k ochraně všemohoucího pána Boha poroučím. Datum na hradě Přerově 17. Decembris léta 1634.

---

476. *Nepřeje paní Veronice Hodické z Náchoda žalosti nad smrtí bratra jejího a oznamuje, že manžel její netroufá, aby kardinál z Dietrichštejna syna jejího, kteréhož jí vzal, zase jí navrátil.*

Na hradě Přerově dne 19. prosince 1634.

Paní Veronice Hodické, rozené z Náchoda.

Službu ꝛc. Urozená paní, paní dcero má obzvláště milá! Zdraví ꝛc. Z navštívení mne skrze psaní a na zdraví mé se dotázání VMti velice děkuji oznamujíc VMti, že se nevšelijak dobře mám, nýbrž velmi již scházím a churava a nestatečna den po dni vždy více na svým zdraví se nacházím i také mnohejch starostí příčinou pána svýho nejmilejšího již od dlouhýho času v nemoci zůstávajícího okoušeti musím. Pán Bůh rač dále sám mejm milostivejm pomocníkem a pána mýho lékařem bejti. VMti pak toho zármutku, v kterým pro smrt dobré paměti pana bratra vašnostinýho nejmilejšího a mýho velice milýho pana syna, což sem taky pána hrubě neráda ztratila, postaveny bejti jako i té žalosti, kterou nad tím, že J. v. o. kn Mt pan kardinál syna VMti z moci vzíti a jej jinam obrátiti ráčil, míti ráčíte, věrně nepřeji, pána Boha žádaje, aby VMt v takovém zarmouceném způsobu potěšovati a pomocníkem bejti ráčil. Při čemž podle žádosti vašnostiné sem tak učinila a pána svýho, aby

se v té příčině ku panu kardinálovi, aby týž syn vašnostin v opatrování vašnostiném na další čas zůstávati mohl, přimlouval, jmenem VMti žádala. Kterýžto VMti svý služby a všecko nejlepší dobré vzkazuje a že VMti tolikéž věrně toho nepřeje, že se tak s VMtí nepříjemně děje a ačkoli že neví, kdy a jak brzy se pánem kardinálem shledání míti bude, poněvadž z lůže sebou již od mnoha časů hejbati nemůže, však kdyby se koli to stalo a pán Bůh toho popříti ráčil, že by se s ním shledati měl, že nepomine žádosti VMti naplniti a k JMti se vedle VMti přimluviti; ale že sice o tom málo smejšlí, aby VMti co v tom způsobiti a objednati mohl, než že již spíše račte musiti bez syna svýho bejti a pánu Bohu to poručiti, nežli toho, aby jej k VMti pustiti měli očekávati, poněvadž přísloví jest, co vlk uchvátí, že již toho nerad vrátí. Čehož sem já VMti zase k odpovědi tajiti pominouti nechtěla, VMti se při tom od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 19. Decembris 1634.

---

477. *Děkuje paní Kunhutě z Žerotína za darované k štědrému večeru vepře, i přeje jí k slavnostem výročním a k novému roku štěstí a požehnání božího.*

Na hradě Přerově dne 23. prosince 1634.

Paní Kynikundě z Žerotína, rozené Pruskovské.

Službu ɔc. Urozená paní, paní teta a dcero má nejmilejší! Má nejmilejší paní dcero. Dostanouce od VMti psaní této večerní chvíle porozuměla sem z něho tomu, že ste na mne štědře s štědrejm večerem vzpomenouti a mně opět pár vepřů hrubejch a dobře vykrmenejch odeslati a tak kuchyni naši na tyto slavný hody zaopatřiti ráčily. I VMti z toho velice děkuji, ačkoli se VMti musím přiznati, že sem VMti z tý důvěrnosti, kterou k VMti mám, za jednoho prositi oumysl měla, ale poněvadž ste mne předjíti a bez žádosti mé netoliko jedním, ale dvěma opatřiti ráčily, z takový štědrosti a lásky, kterou tudy ke mně prokazovati ráčíte, vždy VMti děkujíc a vděčně takový dar od VMti přijímajíc, na jiném nejsem, nežli podlí možnosti VMti se toho zase líbezně a ochotně každého času odměniti a odsloužiti, račte jen se mnou poroučeti. Pán můj VMti i panu manželu VMti a mýmu velice milýmu panu synu služby a já modlitby s vinšováním od pána Boha k těmto slavnostem vejročním a k nám se přibližujícímu novému roku všelijakého a mnohého štěstí a požehnání božího a prospěchu při všech věcech vzkazuje. A s tím se VMti, má nejmilejší paní dcero, k lásce oddávaje, nás společně k ochraně boží poručena činím. Datum na hradě Přerově 23. Decembris léta 1634.

---

478. *Bedřichovi z Kounic, že na společné s ním a manželkou jeho shledání srdečně se těší, děkuje za hlavu vepřovou, koroptve a ptáky jí odeslané.*

Na hradě Přerově dne 31. prosince 1634.

Panu Fridrichovi z Kaunic.

Modlitbu ɔc. Urozený pane, pane ujče můj nejmilejší! Zdraví ɔc. Můj nejmilejší pane ujče. S vděčností sem psaní vašnostiné dnešního dne přijala, z něhož předně porozuměla sem omluvě vašnostiné a příčinám těm, pro které ste mne až posavad navštíviti moci neráčili: kteréžto omluvy činiti dokonce potřebí není, poněvadž to vše při dobré příležitosti vašnostiné zůstává, ovšem ty překážky, totiž nedostatek zdraví paní manželky VMti a mé nejmilejší paní tety, kterej skrze katar a kašel snášela, a nemoc Apolenčina, samy se vymlouvají; neb já nikdy toho žádostiva nejsem, abyšte pro mne jakou nepříležitost sobě činiti míti ráčili. Než poněvadž račte dokládati, že, dá-li pán Bůh, ke třem králům račte i se paní tetou do Olomouce strojiti, pokudž se stane, prosím, že neračte nás minouti, nebo sobě upřímně s VMtí shledání vinšuji.

O tý nepříležitosti, kterou opět jak prvé pan Vilím, tak i nyní starší sestra VMti činiti chce, neráda slyšíc VMti jí nepřeji a jim sama toho nechválím, ale že pán Bůh VMti i v tom pomáhati bude a jim toho nedá, aby sobě, to co chtějí, dovésti měli, jeho milosti věřím.

O našem způsobu VMti oznamuji, že jak pán můj tak i já oba dva v lůži zůstáváme, ačkoli pán již na nohu zahojenej jest, ale pro mdlobu a některý jiný nedostatky, který se ho zhostiti ještě nechtí, z něho vycházeti nemůže. Já pak od týhodne dnou sklíčena sem, však poněvadž se mnou zase lépe bejti začíná, důvěřuji se pánu Bohu, že pánu mýmu i mně pomocníkem dále bejti ráčí.

Za hlavu vepřovou a koroptve i ptáky, které ste mi odeslati ráčili, se pánem mým VMti obadva velice děkujeme a vděčně takový dar od VMti přijímáme; kterejž pán můj při tom VMti i JíMti paní tetě spolu se mnou své služby s vinšem od pána Boha k tomuto novému roku mnohého štěstí a všelijakejch potěšitedlnejch věcí vzkazuje. A s tím nás z obojí strany k ochraně jeho svaté poroučím. Datum na hradě Přerově 31. Decembris léta 1634.

LÉTA PÁNĚ 1635.

479. *Martinovi Cratovi v přičině dluhu od Zdeňka hraběte z Hodic jí povinného, při soudu Olomouckém aby koupil a odeslal dva velké perníky na košt.*

Na hradě Přerově dne 10. ledna 1635.

Martinovi Cratovi.

Můj zvláště milý pane Crato! Dobrého zdraví ɔc. Že ste mi včera nepsali, nic tudy netratím a nic skrze to zmeškáno není, pročež vás také v tom dobře při sobě výmluvnýho mám. Dnes pak sem psaní od vás dostala a na čem ste věci mé se pánem strejcem mejm, panem Rudolfem hrabětem, postavili, z něho tomu vyrozuměla, a poněvadž pán sem ke mně strojí přijeti, budu na to žádostivě očekávati a tu dáleji se pánem chci sama o všecko promluviti. Ty děvečky že před rukami zůstávají a k mý službě vybrány a zanechány sou, však že jich nepřivezli, dobře jest, budu se taky moci se pánem o čas snestiti [sic], kdy by mi měly dodány bejti.

Že jest pan Kelečín k mé věci v příčině zápisu a dluhu mně od pana Zdeňka hraběte z Hodic povinnýho sebe zmocniti dal, ráda sem tomu, žádaje, že ho ode mne pozdravíte a z toho přátelství mu poděkujete i jmenem mým prositi budete, aby touž věc dáleji podle potřeby spolu s vámi sobě poručenou měl.

Co se dotejče pana Karla hraběte z Hodic, o němž píšete, že se k tomu přiznává, že by takový dluh můj na něj cedulí dílčí převedený byl: mně nic o tom vědomé ani také nic po tom není, neb poněvadž on se mnou nic nesmlouval a nikdy nic o to neříkal, já taky nemám podle čeho na něm přestávati, pročež zápisu a statku Volbramickýho po panu Zdeňkovi zůstalýho se spustiti nechci; tak že budete moci i sami se tím spraviti i panu Kelečínovi o tom zprávu dáti a vždy ho jménem mým žádati, aby mne měl sobě poručenou a tak tím způsobem, jakž s vámi prvé na tom zůstáno jest, věc mou přednesl, což nepochybuji, že se stane. S tím milost boží rač bejti s námi. Datum na hradě Přerově 10. Januarii léta 1635.

PS. Vyptejte se, jestliže nyní při soudě v Olomouci, poněvadž tam i vídenští kupci bejvají, ty velký perníky nyrnbergský prodávají a, jestliže se nacházejí, vyberouc nějaký dobrý, aby v nich mnoho koření bylo a nesmrděly medem, ale dva nejprvé toliko na koštování pro pána buď po někom sem, pokudž by kdo před vámi sem jel, odešlete, neb sami přivezte, tak aby se jich pro pána, jest-li že co dobrýho budou, více koupiti mohlo.

---

480. *Pertoltovi z Lipého, že na společné s ním shledání toužebně očekává, oznamuje mu o opětné nové nemoci manžela svého.*

Na hradě Přerově dne 14. a 17. ledna 1635.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lipého.

Můj nejmilejší pane, pane bratře! Služby své upřímně sesterské vám vzkazuji. Můj nejmilejší pane bratře. Psaní od vás s obzvláštní žádostí ráda sem dostala a byla bych vinšovala o lepším způsobu vašem z něho, nežli sem se dočetla, vyrozuměti. Ale neráda slyším a vám toho věrně nepřeji, že ta bídná podagra vždy s vámi zachází a vás tak trápí, žádaje, aby vás pán Bůh sám od ní zprostiti a lepším a stálejším zdravím obdařiti ráčil. Pro kterouž příčinu že ste podle naměření svého na minulý svátky nemohli se sem vypraviti a mne a pána mýho navštíviti, není se vám potřebí v tom omlouvati, ačkoli sice opravdově sobě toho vinšuji, abych se mohla s vámi brzy v dobrém zdraví shledati: avšak nejsouce toho žádostiva, abyšte pro mne svýmu zdraví škoditi a s jakou nepříležitostí na cestu se vydávati měli, při vaší dobré příležitosti toho zanechávám, věříce, když vám pán Bůh k lepšímu zdraví přijíti dáti ráčí, že mi to vynahradíte, začež vás, že tak učiníte, žádám.

Kdež pak ste žádostivi o mně a mým pánu přezvěděti, mohu vám, můj bratříčku, oznámiti, že já sice neležím, avšak, jsouc taky podagry plna, dosti bídně se mám a sotva se vláčím. O svýho pak nejmilejšího pána opět starost velikou mám, nebo vám lítostivě oznamuji, že jest se včera o 6 hodinách tak nenadále z čistý dobrý míry znovu těžce roznemohl, nejprvé mu dávení přišlo a zatím jakási veliká těžkost jej obklíčila a do dneška pak růže se mu do levý nohy vrazila a ji všecku od vrchu až k kolenu obklíčila, tak že jest pán hrubě bídnej, ačkoli již dosti čistej bejti počal, tělo i barvu na sebe bral, ale tímto odnepadnutím všecek se zase ztratil a tak zemdlel, že jen jako zabitej leží; tak že nevím, jak dále s ním pán Bůh naložiti ráčí. Ale důvěřuji se jeho milosti a pomoci božské, jakož jest prvé pomocníkem bejti ráčil, že i nyní ráčí se nade pánem i nade mnou smilovati, jeho lékařem bejti, z takový těžkosti jej vysvoboditi a k lepšímu zdraví zase navrátiti ráčí, začež

jeho božské velebnosti, aby to tím dříve učiniti ráčil, doufanlivě prosím. A s tím vás, můj nejmilejší pane bratře, spolu s sebou k ochraně boží poroučím a s vámi sobě šťastnýho shledání vinšuji. Datum na hradě Přerově 14. Januarii 1635.

PS. Můj nejmilejší pane bratře! Že pán můj vám na vaše psaní žádné odpovědi nedává, prosím, že ho v tom budete při sobě omluvného jmíti, nebo v pravdě jest tak bídnej, že netoliko s psaními pracovati nemůže, ale s svou bídou co činiti neví a včera tak těžek byl, že sme již o něm pochybili, tak že ho co nejvíce psaním ušetřovati dáti musím; však jak by mu pán Bůh ráčil k mírnějšímu způsobu dopomoci, mám tu naději o něm, že vám toho nepomine všeho vynahraditi. Datum PS. 17. Januarii 1635.

---

481. *Šafářce Perenské o přízi, o peřinách hejtmanovi propůjčených &c.*

Na hradě Přerově dne 17. ledna 1635.

Šafářce Perenský.

Co si mi tak po té fůře sem odeslala, jest to vše v celosti dodáno a přijato, s čímž nyní spokojena sem. Co se pak příze dotejče, že ještě po lidech zůstává, nic tomu povděčna nejsem, vidouc, že při tom tak váhavy ste; vím sice, že oni tím vinni nejsou než vy, když jim nic o to neříkáte, oni taky s tím mlčí a nehrubě pospíchají, jakž jejich takový obyčej jest. Mezi tím, jestliže vojáci na ně přijedou a jim to poberou neb pokazí, nevím, čím by to platili; než vy z toho odpovídati budete, stane-li se jaká škoda, pročež se o to přičiň, aby to dlouho za nimi nevězelo a při příležitosti zase mi oznam, bude-li bezpečno tkadlcům k zdělání na plátno takovou přízi odvésti a chtějí-li ji přijíti; pakliže by jakýho nebezpečenství se obávati bylo, musila by se ta příze schovati, až by pán Bůh dal, že by se jináč ukázalo. Pakliže jest bezpečno, dejte hned dělati.

Že si hejtmanovi ty peřiny, který na zámku zůstávaly, když se tu dostal, dáti musila: nevím, kdoť tak poroučel, že si to z mušení učinila, kdyby nebyla snad sama dobrovolně chtěla; pročež, poněvadž si mu jich půjčila, hleď se o to starati, aby jich mohla zase dostati a ty peřiny při pokoji pro další nahodilou potřebu naši zachovati, neb, poněvadž prvnější hejtmané peřin mejch neužívali, než svý měli, nesmejšlím, aby tento směl toho žádati, čehož jindy nebejvalo.

Dobytky že všecky zdrávy sou, ráda slyším a aby ty dále při opatrování jich i jinýho hospodářství mýho i s jinejmi pilna hleděla, poroučím. Datum na hradě Přerově 17. Januarii léta 1635.

---

482. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, v příčině děvček a pradlí, másla zkaženého, vepřů vykrmených, dodání suchého ovoce ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 17. ledna 1635.

Janovi písaři.

Že si jakž to děvče, o kterýž sem poručila, tak i při něm druhou, abych sobě z čeho vybrati měla, sem při té fůře nyní odeslal, dobře se stalo: avšak nemaje z čeho vybrati, zanechávám zde obou, až uhlídám, k čemu se dále budou hoditi. Než tobě se divím, že píšeš, že si na celým panství z čeho vybrati neměl, což by mi cosi divnýho bylo, kdybych o tom nevěděla, co jest, ale poněvadž vím, že se pro jiný vybrati může, nedávám tomu místa, aby pro mne taky co vybrati nebylo. Strany pak tý dívky po nebožtíku mladým Sládkovi, kterou si za pradlí vybral, poněvadž si ji sem při této nynější příležitosti nevypravil, nevímť jak jináč poručiti, než aby do dalšího času buď při přátelích neb při mateři zůstávala a nikam v službu se nejednala, dokudž bych jináče o ní neporučila, však aby taky svý vůle neužívala než něčemu se přicvičiti hleděla, na to pozor dej; a poněvadž tvá žena i Kuna vědí, jaký já pradlí míti musím, pročež mi při příležitosti oznam, hodí-li se k tomu.

Ty věci, který si mi sem po fůře odeslal, jsou všecky přivezeny a přijaty podle poznamenání tvýho. Krom co se loje dotejče, nevím, proč si ho sem poslal, poněvadžť sem o tom nic neporučila, ani snad žádnej jinej na mým místě, mohl's ho dobře tam prodati a raději místo něho mi něco řepy suchý i čerstvý, poněvadžť sem o ni poručila, aby pro mne sem zanechána byla, poslati; ale když ste toho neučinili, nevím, nač ji tam chovati budete, jako i ty čtyry sejry, který sem sobě zanechati poručila, a kdy již takovou příležitost k tomu, jako nyní byla, dostanete, pročež si se dobře o to vtípiti a to mi sem taky poslati mohl.

Že si čtyry jalovice stelný z Heřmanskýho do Horeckýho dvora k chování dal, sama soudím, že se dobře stalo a že, poněvadž sem nemálo dobytka odehnáno jest a koňskýho taky nemají, tam dobře přechovány bejti mohou. Že sobě pak šafářka naříká, že nemá než dvě dívky a pastvici: dosti jest, poněvadž pastvice za třetí dívku obstáti může; nebo vím, že v celejch Čechách toho není, aby kdo více než k desíti kravám jednu dívku chovati měl a tuto tři dívky sou a toliko 26 krav mají, pročež, když jen šafářka k tomu je míti bude, aby nezahálely a dobytku pilny byly, tedy dobře bude.

Po tý fůře posílám pak na Brandejs zase 5 štandlíků másla z toho, který předešle sem odtud přivezeno bylo, a to za tou příčinou, poněvadž týž máslo tak smradlavý jest, že ho zde ani žádnej koupiti ani jísti nechce, aby je tam zpeněžil; jakož pak soudím,

poněvadž tam vůkolí dobytky od lidu vojenskýho na větším díle vyhubeny a pobrány sou, že je budeš moci dobře prodati, poněvadž ještě není tak dokonce zkažely, aby se nemohlo užiti; kterýž štandlíky, co který drží a z kterýho dvora sou, to na cedulce i taky na každým štandlíku poznamenáno najdeš. Bylo by sic nejlépe, aby každá šafářka sama svýho dělání prodávala, poněvadž sou takovýho zkaželýho másla nadělaly, pročež jim pověz, aby lépe máslo vypravovaly, sice že je musejí nebo samy prodávati, aneb mně platiti.

Strany těch vepřů, o kterých mi oznamuješ, že jeden ve mlejně pod Horkami a druhej ve mlejně Pelinským před rukami zůstávají, poroučím, pokudž dobře vykrmeny sou a vídíš, že by nebezpečenství s nimi před vojáky bylo, aby je prodal; jen hleď se o to přičiniti, aby, jak nejlépe budeš moci, je zpeněžiti mohl, tak aby nebylo škody.

Slepic jestliže nemůžeš prodati, můžeš tak zanechati. Nepochybuji, že o tom dobrou vědomost máš, za jakou příčinou se sem s suplikací starej šafář Lipchavskej vypravil; i ačkoli sobě na mně nezasloužili, abych jim měla co odpouštěti, nýbrž hodni by byli za svou službu zlodějskou a zvláště ona žena jeho netoliko toho, že sou již ze dvora odbyti, ale aby i gruntu dokonce prázdni byli: však ne pro ni než pro něho starce ještě to činím a toho nedostatku, kterej se na nich nachází jim polovici pasiruji, druhou však polovici aby tím dříve doplnili a nahradili, k tomu ty je měj a skutečně přidržeti hleď, tak aby jiní mohli to k vejstraze míti. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 17. Januarii 1635.

PS. Poroučímť, aby mi také po nejprvnějším poslu věděti dal, jak se tato fůra na Brandejs navrátí a jestliže to máslo v celosti tam přivezou, i jak na cestě bezpečno jest a podle toho soudíš-li, mohla-li by se ta dívka nějak sem buď s poslem aneb na sáňkách dopraviti, zdání své oznámil, tak abych dále mohla strany ní poručiti. Tolikéž se přičiň, aby kupců na suchý ovoce dostati a nejprvé starý a potom i nový, toliko ale po 3 korcích novýho k domácí potřebě zanechaje, zpeněžiti mohl, však mi prvé cenu oznam. Příze taky aby co nejdříve spředena i tkadlcům odvedena a od nich sdělána bejti mohla, o to se snažiti hleď, nebo již dosti s tím odkládáte, ježto to vše mohlo dávno na místo spraveno bejti, kdyby vaše jaká pilnost při tom byla ɔc.

---

483. *Martinovi Cratovi, aby na Přerov zpátky pospíšil, poněvadž očekává hosti.*

Na hradě Přerově dne 18. ledna 1635.

Martinovi Cratovi a již jinak Šternfeldovi.

Z psaní vašeho včerejšího večera mi přinešenýho, o čem mi píšete, všemu sem vyrozuměla a že věci naše strany statku Vol-

bramskýho předce jakž tak na místě postaveny sou, ráda sem, čehož nyní při zprávě vaší, až bych se s vámi shledala a o to i o jiný dále rozmluviti mohla, zanechávaje, zvlášť poněvadž píšete, že jako dnes, pokudž budete moci a že by na ten půhon se paní Palfičkou nepřišlo, sem se navrátiti strojíte: toliko vám krátce píši a oznamuji, že bych tomu povděčna byla i pán, abyšte tím dříve domů se dostali, poněvadž víte, že hosti čekáme a pan purkrabí sem s svejm houfem přijeti strojí, tak abyšte s hostmi nepřijeli, než před hostmi, a co potřebí, opatřiti mohli, poněvadž já s svou starostí dosti činiti mám. Nebo oznamuji vám, že se pán dosti ničemně vynachází, tak že není mi s žádnou příležitostí s hostmi se zaměstknávati: ale poněvadž sou přátelé, nemohu jich zahnati, než již na to, až se stane, očekávati musím, vždy vás žádaje, abyšte domů pospíšili a pokudž nebudete moci dnes, tedy tím raněji sem se vypravili. Neb co se toho půhonu dotejče, nevím, aby vám tam proto se zdržovati potřebí bylo, poněvadž pan Rudolf, pan Balcar a pan Hynal zmocnění panští sou, leč abyšte nám, na čem by to postaveno bylo, zprávu přinesli, což jakkoli se stane, očekávati vás budu.

Že ste toho náčení od hospodáře vypůjčili a sem odeslali, dobře se stalo. A s tím ꝯc. Datum na hradě Přerově 18. dne Januarii léta 1635.

---

484. *Oznamuje bratru svému, Adamovi z Valdštejna, o těžké nemoci manžela svého.*

Na hradě Přerově dne 18. ledna 1635.

Panu Adamovi z Waldštejna, nejvyššímu purkrabí Pražskýmu.

Modlitbu svou s upřímnejmi sesterjskejmi službami VMti vzkazuji, vysoce urozený pane, pane bratře můj nejmilejší. Zdraví ꝯc. Mý srdce! Že mne račte v svý laskavý paměti jmíti a jak skrze psaní tak i služebníka svýho nepochybně proto, abyšte ráčili o mně a mým pánu vyzvěděti, jak se s námi děje, navštěvovati: velice VMti, můj nejmilejší bratříčku, děkuji, a mohu VMti oznámiti, že se bídně mám a o svýho nejmilejšího pána u veliké starosti zůstávám, poněvadž v minulou sobotu hrubě zase odnepadl a nic dobře s ním není. V neděli celej den tak bídnej byl, že dokonce nic do oust vzíti nemohl, v pondělí pak, když pan doktor přijel, něco se s ním bylo polepšilo, ale v outerý po odjezdu jeho zase hrubě zle bylo, tak jakási mdloba a těžkost na něj přichází, že ani řeči nemá, co mluví jen tak po kusích každý slovo, že se mu nic rozuměti nemůže a již tak mlče leží jako zabitej; to pak netrvá při něm vždycky jen tak někdy, k tomu poněvadž tak těžkou růži do levý nohy dostal a od ní všecku nohu od lejtky až do kotníku sklíčenou má, ta mu nesmírnou bolest a trápení přidává a nevím,

jest-li že to všecko odtud nepřichází, že již teď kolik nocí jako i minulý málo spal, jen tak noc přestůně a přeběduje a téměř oka nezavře. Dnes zase se s ním chvála pánu Bohu něco polepšilo, nevím, jak dále s ním pán Bůh naložiti ráčí; věřím však vždy jeho božské milosti a za to prosím, že se nad ním smilovati a jej pozdraviti i mne potěšiti ráčí. Že se račte, mý srdce, zakazovati, jak po sněmu a soudu bude, že nás račte navštíviti: VMti velice děkuji a s radostí VMt očekávati budu, avšak k VMti té naděje jsem, že v takovým našem bídným způsobu a špitále za vděk přijíti ráčíte a, kterýho dne račte chtíti přijeti, za oznámení VMt prosím.

Pán můj VMti svý bídný služby a paní Bohunka modlitby vzkazují, vašnostinejch, prosím, račte taky ode mne pozdraviti a s tím, vinšujíc sobě s VMtí, mý srdce, šťastnýho shledání, nás z obojí strany k ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 18. Januarii léta 1635.

PS. Což VMt prosím, že panu doktorovi o takový nemoci panský oznámiti dáti ráčíte, co on k tomu říká.

---

485. *Adamovi z Valdštejna oznamuje o polepšení se nemoci svého manžela.*

Na hradě Přerově dne 19. a 20. ledna 1635.

Témuž.

Mý nejmilejší zlatý srdce! Této večerní chvíle dostanouce se sem vyslanej vašnostin psaní vašnostinýho mi dodal, z něhož porozumějíce, že ste se panem doktorem o mýho nejmilejšího pána promluviti a o jeho způsobu mu oznámiti ráčili i líkařství od něho odsílati ráčíte: VMti z takové veliké lásky a péče o nás velice děkuji. A abyšte ráčili o jeho nynějším způsobu věděti a zvláště jak se od včerejška po odeslání VMti psaní mýho vynacházel, VMti, můj nejmilejší bratříčku, v známost uvozuji, že hned ode tří hodin včera všecek se pán zase proměnil a řeč ztratil, že nemohl ani slova celýho propověditi, aby se mu bylo mohlo rozuměti, jen tak po kusích slova chytal a velmi mdlej byl i jakýsi chropání v prsích, jako když chrapot bejvá, měl a tak oboje až do samý noci snášel; potom pak, když se to trochu umenšilo, žádnýho místa až přes půl noci neměl, než z jednoho místa na druhý jej obraceti museli a tak hrubě bídnej byl, že sme se již nemálo o něj starali. Ale dal to pán Bůh, že zatím něco se utišil, že se zdálo, jako by zdřiml, ale nevím, aby hrubě spal, poněvadž sobě na tu nohu hrubě taky při tom stejskal; až ráno potom ráčil se pán Bůh nad ním i nad námi smilovati, že dosti čistej a vo mnoho mírnější se bejti zdál i dnes celej den tak se vynachází a praví, že ani bolesti v noze tak hrubě jako včera a ty předešlý dny necejtí. Pán Bůh račiž dále milostivě

pomáhati a opatrovati i dáti, aby mohl pán tuto nastávající noc pokojnější a lepší míti i zdraví brzy dosáhnouti, začež jeho božské milosti prosím a, že se bohdá stane, cele věřím. Tak sem nechtěla zanechati VMti o způsobu panským zase oznámiti a při tom sem nepominula také od VMti pána pozdraviti, což pán velice z toho VMti děkuje.

Příjezdu vašnostinýho s radostí očekávám a kdykoli se stane, s potěšením se s VMtí shledati vinšuji. Paní Jozičky že ode mne pozdraviti a mé služby oznámiti ráčíte, prosím, paní Bohunka se taky VMti poroučí. A s tím sebe lásce vašnostiné, mý nejmilejší srdce, a nás společně pánu Bohu k ochraně poroučím. Datum na hradě Přerově 19. Januarii 1635.

PS. Poněvadž již včera pozdě bylo, naschvále sem poručila služebníku vašnostinýmu zde zůstati až do rána, tak abych mohla po něm taky VMti oznámiti, jakou by tuto noc pán měl: což tak činím a VMti, mý srdce, oznamuji, že chvála pánu Bohu, tohoto rána hůře s ním, nežli včera ve dne bylo, není a v noci předce tak prostředně spal, krom že tak hrubě kašlal, řeč se mu taky nepromĕnila, odkudž mám naději ku pánu Bohu, že dáleji jeho pomocníkem a lékařem bejti ráčí. A že sem vašnostinýho služebníka až do dneška zde zdržela pro tu příčinu, abych VMti o tomto ranním způsobu panským oznámila, prosím, neračte mi v tom za zlé míti. S tím se VMti, mý srdce, poroučím. Datum postscripty 20. Januarii.

---

486. *Adamovi z Valdštejna o nemoci svého mažela, aby jí zaslal mast proti dně ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 26. a 27. ledna 1635.

Témuž.

Můj nejmilejší pane bratře! Poněvadž mi se tato příležitost k VMti trefila po poslu páně Zikmundovým, ktery sem ku paní Bohunce přišel, nikoli sem toho zanechati nechtěla ani taky pominouti nemohla, abych se neměla VMti, mý srdce, ohlásiti a o VMti, jakou ste cestu, jedouce od nás, míti a v jakém způsobu domů se všemi svejmi se dostati ráčili, přezvěděti: což abych o všelijakém pohodlném a potěšitedlném způsobu vašnostiném mohla uslyšeti, upřímně vinšuji a že mi o tom oznámiti sobě stížiti neráčíte, VMti prosím. Zatím také, abych o našem zdejším způsobu, co se s námi po odjezdu VMti a zvláště s mým nejmilejším pánem děje, oznámiti mohla: což tak činím a před VMtí netajím, že včera ráno po odjezdu vašnostiném pán zase trochu čerstvější a způsobnější byl i při dobrý paměti zůstával tak až přes poledne; však hned potom od jedný hodiny zase se všecek proměnil, tak smutnej byl, že

s žádnejm nic nemluvil, nic nejedl a sám o sobě nevěděl, jen tak jako zabitej tiše ležel a zdá mi se že mnohem mdlejší a bídnější byl nežli před včerejškem, v tom pak tak trval až do dneška do rána, co sme pánu dávali červenej prach a jiný líkařství nic platno nebylo a pán sám o sobě nic nevěděl, co se s ním dálo. Dnes pak, ač se s ním zase proměnilo a zdá se dosti čistej bejti, při řeči a paměti dobrý zůstává, ale nevím, jak to na dlouze bude, poněvadž se s ním tak často mění. Mezi jiným i to VMti o pánu oznamuji, že ta růže, kterou v levý noze má, zase se mu nahoru dává a téměř po všem těle rozlívá, což již mu přišla i do zadu i do pravý nohy, tak že zarmoucená paní nevím, jak dále se pánem bude. Pro doktora Vadrborna sme poslali, ještě nepřijíždí, každou chvíli na něj očekáváme, sama s svou starostí a bídou jistě sotva se taky lůži bráním a již se ve všem na boží ruce pouštím, aby ráčil se mnou, jak se koli jeho svaté milosti líbí, podle milosrdenství svého nakládati.

Podlí toho VMti, mý srdce, ku paměti žádost svou zde na VMti vzloženou přivozuji a strany toho přípisu vkladu statku Brandejskýho do desk zemských se dotejkajícího prosím, pokudž byšte jej ráčili míti, abyšte jej ráčili dáti vyhledati a mně odeslati i taky mne tou mastí, kterou ste mi ráčili proti podagře dáti, poněvadž mi již vychází a poznávám, že mi ji pán Bůh požehnává, mne ještě fedrovati; neb hned, jak ji kde cejtím, flastry přikládám a již mi se předce zdá, že mi to pomahá. Pročež VMt, mý srdce, prosím, že mne račte sobě poručenou míti a týž věci buď při této příležitosti, poněvadž vím, že pan Zikmund zase sem hned vypraví, aneb jest-li že by se VMti vidělo po svým poslu odeslati, což při VMti dobré příležitosti, jak byšte koli ráčili chtíti, učiniti zanechávám. A s tím, můj nejmilejší pane bratře, předně sebe ochraně boží a potom i vašnostiné lásce a paměti dokonce se poroučím a VMti upřímná sestra do smrti zůstávám. Datum na hradě Přerově 26. Januarii léta 1635.

PS. Mý zlatý srdce! Mohu VMti taky oznámiti, že sem ode pána svýho včera po VMti odjezdu, když trochu při síle a čerstvosti větší nežli prvé zase byl, kapitolu dostala proto, poněvadž sem se s VMtí sama včera rozžehnala a k VMti mezi dveří, když ste ráčili se na vůz nésti, vyšla, proč sem VMt neprosila, abyšte se byli ráčili ku pánu do pokoje dostati a on se byl mohl sám taky s VMtí rozžehnati, poněvadž již byl nespal a byl by rád s VMtí se ještě shledal: ale jistě sem téměř nevěděla co činiti a nemohla s VMtí nic mluviti, poněvadž bylo tak na spěch a plno jich tu bylo, tak že sem tomu sama hrubě nerada, ale když již toho jináče napraviti nemohu, musím to nyní pánu Bohu poručiti Paní Bohunka VMti svý modlitby a paní Jozičce spolu se mnou služby vzkazuje a VMti se pěkně poroučí. Ut in literis.

PS. Ačkoli v listu dokládám, že po poslu Dyrnholeckým psaní svý VMti posílám, ale poněvadž sem po zavření jeho ode pána svýho (s kterýmž chvála pánu Bohu včera celej den i dnes hůře není) tomu porozuměla, že naschvále k VMti posla za příčinou těch mnohejch stížností, který se na tom chudým a již na nejvejš ubraným statečků našem Brandejským provozují, vysílá, při též příležitosti také dotčené psaní své k VMti odsílám, maje naději, že skrze ni zase také odpovědi od VMti dostati moci budu, prosíce VMt při tom, abyšte nad týmž statečkem Brandejským laskavou a ochranou ruku držeti a, aby měl již tak na dokonalou škodu přiveden bejti, k tomu dopouštěti neráčili. V čemž souce k VMti tý sesterský důvěrnosti s tím sebe VMti, mý srdce zlatý, poroučím. Datum postscripty této 27. Januarii.

---

487. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, v příčině opatření proti násilnictví vojenskému na témže statku a prodeje másla i ovoce.*

Na hradě Přerově dne 27. ledna 1635.

Janovi písaři.

Co se opět na ten stateček náš Brandejs již prvé na nejvejš znuzenej valí a jaký plundrování od lidu vojenskýho jak poddanejch, tak našich dvorů dokračuje, o tom zarmouceně a s bolestí jak pán tak i já slyšeti musíme, a zvláště když takový moci a kvaltu jak odepříti nevíme; nicméně píše pán jak panu bratru mýmu, tak i nejvyššímu panu generalkomisaři a jim o všem tom, co píšete, jak se s vámi děje, zprávu činí i za ochranu prosí, což pán Bůh dej, aby tudy nějaký zpomožení přijíti mohlo.

Co se těch věcí, o kterých mi píšeš, totiž prodaje másla, ovoce neb dání příze tkadlcům a jinýho tomu podobnýho dotejče: poněvadž takový nebezpečenství mezi vámi jest, sama to soudím, že jest daremní věc o to se nyní pokoušeti a s tím na světlo vycházeti, toliko to hleď zatím nějak opatřiti, aby to v celosti a při pokoji zůstávati a potom, když by pán Bůh dal, že by se to nějak přetřelo a příhodněji bylo, přičiň se, aby jak máslo i ovoce zpeněženo a plátno zděláno, tak i jiný věci podle potřeby a náležitosti opatřeny bejti mohly; nečekaje až by se kupci nacházeli, než hleď se sám po nich ptáti. Nebo mám ku pánu Bohu tu naději, že tomu nějakej prostředek vynalezen bude, jakž sem tomu i od pana bratra svýho, který zde tyto dni byl, porozuměla, že se na to všelijak pomejšlí, aby ten lid z Čech co nejdříve vyzdvižen byl, což pán Bůh rač sám způsobiti. Vy mezi tím hleďte předce, jak možné jest, nad statkem a hospodářstvím naším i poddanejmi ruku držeti a nedopouštěti, aby mělo hned všecko v nic přivedeno bejti, až by pán

Bůh dal, že by nějaká proměna přišla, jehož ochraně vás všecky poroučím. Datum na hradě Přerově 27. Januarii 1635.

---

488. *Adamovi z Valdštejna o churavosti manžela svého* ⁊c.

Na hradě Přerově dne 31. ledna 1635.

Panu Adamovi z Waldštejna.

Modlitbu ⁊c. Můj nejmilejší pane bratře! Očekávajíce žádostivě psaní od VMti pro vyzvězení, v jakým byšte způsobu se na Židlochovice dostati ráčili, s radostí sem ho dostala a porozumějíce z něho, že ač sic s velikou zimou a zlostí cesty a tudy nemalejm nepohodlím svejm, čemuž já dobře místo dávám a sama soudím, že v tento čas hrubě jináč bejti nemohlo, avšak že ste vždy předce bez jinejch zlejch příhod se všemi svejmi touž cestu vykonati ráčili: srdečně sem nad tím potěšena, nebo sem na VMt vždycky myslila, a o VMt se, mý srdce, a zvláště o ty malý děti, vidouc, že taková ukrutná zima byla, velmi starala, ale když se tak šťastně ve zdraví stalo, pánu Bohu z toho vždy děkuji i dáleji takového dobrého způsobu VMti se všemi vašnostinejmi upřímně jako sama srdci svýmu vinšuji.

O sobě pak a svejm nejmilejším pánu VMti, můj nejmilejší bratříčku, oznamuji, že v svejch starostech a svý bídě jednostejně zůstávám a se pánem mejm až dosavad ještě velmi špatně mimo onehdejší způsob se polepšuje, jednak jeden den lépe a druhej zase hůře s ním jest a nic stálého bejti nechce. Z rána sice dosti mírně s ním se bejti zdá a dosti čistej bejvá, než jak půldne přejde a k večerou se chejlí, vždycky se s ním promění a ta těžkost a mdloba, o kteréž sem již VMti prvé psala, na něj se uvaluje, ač dnes, chvála pánu Bohu, tak hrubě jí nemá. Ale poněvadž vždy všelijakejch prostředků a pomocí pánu dodáváme i rady pana doktora Vadrborna užíváme, ku pánu Bohu naději mám, že se ráčí nad ním i nad námi smilovati od takovejch těžkostí ho zprostiti a pozdraviti. Kterejž VMti zase svý nemocný upřímný a hotový služby vzkazuje a za odeslané noviny děkuje, i dále se VMti v paměť a lásku poroučí a sám tolikéž VMti píše.

Strany jízdy páně kardinálovy k JMCské taky sme zde již slyšeli. O sobě, kdež mi račte oznamovati, že každé chvíle račte od JMKské také poručení strany jízdy své do Prahy očekávati: nad tou novinou jistě sem zarmoucena, nýbrž přála bych a toho vinšovala, aby to pán Bůh změniti a způsobiti ráčil, abych VMti raději tu blíže bejti mohla.

To traktyrování o pokoj že opět k odkladu přichází, když se s tím tak protahuje, jaksi naděje odchází, aby z toho co bejti mělo. Pán Bůh rač nám sám jej způsobiti.

O pánu z Roupova VMti oznamuji, že nyní zde není, do Olomouce odjel; když se sem navrátí, chci mu VMti vzkázání oznámiti a nepochybuji, že sám VMti psáti a za tu milost a lásku, kterou račte k němu prokazovati, děkovati bude, což já zatím na místě jeho teď činím.

Paní Jozičky, žádám, že račte ode mne velice pozdraviti a mé služby oznámiti, paní Bohunka VMti svý modlitby a paní Jozičce služby vzkazuje. S tím se VMti, mý srdce, dokonce poroučím a VMti, můj nejmilejší bratříčku, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti se vinšuji. Datum na hradě Přerově 31. Januarii léta 1635.

---

489. *Oznamuje paní Evzebii z Kounic o nemoci manžela svého, děkuje jí za kapouny odeslané ͻc.*

Na hradě Přerově dne 3. února 1635.

Paní Euzebii z Kaunic, rozené z Sezimova Oustí.

Službu ͻc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Zdraví ͻc. Z takové citedlnosti, kterou nade mnou a mejm nejmilejším pánem v jeho bídnosti pronášeti a, o nás se starajíce, na způsob náš dotazovatiráčíte, velice VMti děkuji a k žádosti vašnostiné o způsobu pána svýho oznamuji, že jest předce velice bídnej, ačkoli ta růže, kterou téměř po celým těle měl, se již tratí a bolesti její se umenšují; ale jinších nedostatků neubejvá a zvláště teď od několika dní pánu se tak náramně stolice zstrhly, že již s nimi velice zemdlenej a ztrápenej jest, dnes ačkoli krystýru užíval, však ještě se s ním až do této chvíle nemnoho ku polepšení ukázalo. Kudyž já, mnohejmi starostmi a zármutky i taky svou bídou vlastní sevřena jsouc, sotva se vláčím a nevím, jak ten nebeský pán s námi dále naložiti chtíti ráčí, jemuž se však ve všem poroučím a na jeho milostivé ruce pokládám.

VMti toho, že při dobrém zdraví se všemi svejmi pozůstávati ráčíte, upřímně přeji a na další čas od pána Boha žádám. Těch pak protimyslností, kterých se VMti a panu manželu VMti a mýmu obzvláště milýmu panu ujci od pana Vilíma z Kaunic jedněch po druhejch okoušeti dostává, srdečně VMti nepřeji a věřím, že pán Bůh jak VMti je vynahraditi, tak i jemu zaplatiti jak věděti ráčí.

Za kapouny tak pěkný mně opět odeslaný velice VMti, má nejmilejší paní teta, děkuji a tý lásky VMti se zase odměniti a odsloužiti zakazuji. Pán můj VMti i panu manželu VMti a mýmu velice milýmu panu ujci své bídné a nemocné služby a já pánu modlitby vzkazujeme. Paní Bohunka tolikéž se VMti s službami zase poroučí. A s tím se VMti, má nejmilejší paní teta, od pána

Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji a nás z obojí strany k ochraně boží poroučím. Datum· na hradě Přerově 3. Februarii léta 1635.

---

490. *Kašparovi Zbudovskému, písaři důchodnímu na Třebíči, v příčině peněz sirotčích, děvečck odeslaných, svatebního jeho veselí.*

Na hradě Přerově dne 7. února 1635.

Kašparovi Zbudovskýmu, písaři důchodnímu na Třebíči.

Kašpar milej! Aby zdráv byl ɔc. Psaní tvýho včerejšího večera při dostání sem se mušketýrů z Třebíče a přivezení mi děveček, za který sem pana strejce svýho žádala a tobě tolikéž o tom psala, sem dostala a, co v sobě obsahuje, z něho vyrozuměla.

Co se tý věci strany tvýho proti mně provinění dotejče, kdež hned na počátku svýho psaní ji opakuješ a na to se, abych Kavína, neb Volfkanga k tomu nařídila, aby tě s těmi šenkýři vyslechli a ty svou nevinu tudy ukázati mohl, natahuješ, nevím, proč tou věcí zase hejbati chceš. Poněvadžť sem to již jednou odpustila, pročež můžeš na tom přestati a toho více nezdvihati, neb nějaký nesnáze o to s někejm nečiniti; poněvadž sem já to již také z mysli vypustila; a když se jen tak chovati a pilnou a věrnou službou svou mně to napotom vynahražovati budeš, nejsem na tom, ať bych to čím zlejm vzpomínati měla, což ode mne vděčně přijíti můžeš.

Co jest letos peněz k ruce mý po sirotcích nezachovalejch mně náležejících složeno, z rejstříku od tebe mi odeslanýho, porozumívám; kterýžto peníze, poněvadž za tebou i s těmi, který se na víno dodati mají, zůstávají a nyní k tomu žádné příležitosti se nenachází, při které by mi sem bezpečně odeslány bejti mohly, poroučímť, aby je do dalšího mého poručení v svém opatrování měl a jestliže by nemohlo dříve bejti, tehdy, dá-li nám pán Bůh toho dočekati, když by mi termin příští svatojiřskej kladen byl, při též příležitosti mně je také odeslati, neb sám přivezti moci budeš. A poněvadž píšeš, že sou na drobné minci, aby je na dukáty vyměniti a dukáty po 3 fl. vzíti mohl, povoluji, poněvadž nyní tak platí a zdá mi se, žeť sem již prvé také o tom psala, aby je tak bráti mohl.

Co se těch děveček dotejče, ráda sem, že sou mi sem dostaveny, kterýchž všech tří zde zanechávám, poněvadž jich nejsem povědoma, jen co sem jich viděla, až bych jich dále zkusiti mohla, jak se hoditi budou; jakož pak, poněvadž na pohledění dosti se zdají k tomu podobný bejti a vy jim dobrý svědectví dáváte, ony taky připovídají dobrý bejti, nemám o nich ještě co pochybovati. Že ta, která v Jistipce za pradlí byla, není sem poslána, sem tomu ráda, nebo sem jí nikdy nechtěla a zvláště dovědouc se o ní, že

jest taková všetečka, poněvadž já takovejch nelibuji i taky tomu povděčna sem, že tato není žádná z otcovskejch dcer, nebo bych já jich nepřijala, než že sou sirotci, sem s tím spokojena.

Kdež mi taky oznamuješ o svým veselí, že ti jest od pana strejce mýho dovoleno, aby je v příští outerej vykonati mohl: nemyslila sem jináč, než že jest již dávno vykonáno, ale bezpochyby, že měl pan strejc toho jistý příčiny, pro který s tím až dosavad odložil. A poněvadž pak to nyní předsevzato bejti má, pročežť jak prvé tak i nyní mnohýho štěstí k tomu vinšuji a nejsem na jiném, než tobě i tvý budoucí ženě laskavou a milostivou paní bejti a, v čem bych mohla, pomoc činiti. A poněvadž si mne předešle za nějakej fedruňk k témuž veselí svému žádal, nevěda tě a nemoha čím jinejm fedrovati, povolujiť, poněvadž víno pod tvou správou máš, aby sobě jedno vědro bílýho z mýho počtu vzíti a natočiti mohl.

Mezi tím pak nepomíjej mi při příležitosti poznamenání na rejstříčku odeslati, co téhož vína až posavad na můj díl zůstává a jaký který, neb z kterých vinohradů jest, poněvadž až posavad žádný pořádný zprávy o tom nemám, tak abych se věděla čím při tom spraviti. S tím milost boží rač bejti s námi. Datum na hradě Přerově 7. Februarii léta 1635.

PS. Mezi tímť také ještě strany těch peněz, který k mý ruce po sirotcích zběhlejch složeny sou, toto poroučím: pokudž se prvé nestalo, aby se to taky do rejster, kteréž za Nikodemem Špalkem zůstávají a já podobný mám, zapsalo, co po kterejch sirotcích složeno jest, tak aby potomně nějakejch zmatků v tom nebylo; což já tolikéž učiniti a do svejch rejster podle tvého rejstříku to vepsati dáti chci, tak jakž sem to prvé vždycky zachovávala a hleď i ty každýho roku to v paměti míti a tím pořádkem v tom postupovati.

—

491. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, v příčině škod vojáky způsobených, uschování peněz, odeslání oleje makového.*

Na hradě Přerově dne 9. února 1635.

Janovi písaři na Brandejs.

O těch těžkostech a škodách, který se jak poddanejm tak i nám dějí a že vojáci ve dvořích leží, dobytky bijí i jiný kazí: ač dosti litostivě doslejchám, ale, když tomu pomoci a zabrániti nemůžeme, již nevím tomu co jiného říkati, než pánu Bohu to poroučeti a, až by on sám to přetrhnouti ráčil, očekávati. Můžeš-li ty však s ouředníkem jakejm jednáním a dobrejmi slovy neb jinejmi slušnejmi prostředky čemu pomoci a něco někam ustraniti a obhájiti, to předcházeti a opatrovati hledte. Pak-li všecko poberou, když jednou vezmou, nebudou míti podruhé co bráti a když nic nebude,

musejí tak nechati, tak jak prvé se stalo; protož toto nic novýho není a jestliže se co takovýho u vás děje, však jinde mnoho lépe není, tak že nejsme my sami, kterým se tak děje, máme jinejch mnoho sobě rovnejch.

Drůbež že ve dvoře Horeckým pobili, dobře se vám stalo, poněvadž ste jí prodati nechtěli, než jim ji dochovali, aby co žhráti měli; másla že taky v témž dvoře 40 žejdlíků, co šafářka od svatýho Havla naděláno měla, vzali: tuť vidím patrně, že to zoumyslně zmařeno jest, kdyby je byla na zámek do bezpečnějšího místa odvedla, bylo by mohlo při pokoji a v celosti zůstati. Pročež, jestliže při jiným takový rozšafnosti užíváte, není divu, že se tak děje; můžeš jí šafářce pověděti, jestliže jest to její vinou a nedbanlivostí přišlo, aby tím jista byla, že jí toho pasirovati nebudu. Perenský tolikéž oznam, aby k tomu lípe dohlídala, sice že tak dobře ona, jako která jiná, z toho, coby koli skrze zoumyslnost a nedbanlivost k zmaření přišlo, odpovídati bude.

Co se těch kolikasi zlatejch,. který za omastek za sebou máš, dotejče, poněvadž si mi jich prvé, když k tomu čas a příležitost byla, po Aničce panně, majíc ji před rukami, neodeslal, nyníť nevím jak jináč raditi, než aby je opatřil, tak jak nejlépe víš a rozumíš, tak aby mi zmařeny [ne]byly. Že pak se vymlouváš, že jest zem zmrzla, v tom se tvý veliký nesmyslnosti divím, že smíš takovou frašku psáti, jako by jich na korce bylo a nemohl jich dosti snadně opatřiti a leckde zachrániti, neb někomu jistýmu k schování odvésti. Že se zrádců bojíš, kteří tě v tom vyzrazují, že takový peníze za sebou máš, tím soudím, že sám vinen si, kdyby ty se v tom tak choval, jak by náleželo, žádnej by nevěděl, co ty v důchodech máš, nebo nemáš a jestliže to za tebou zůstává, čili si to od sebe odvedl. Avšak mně po těch takovejch fraškách nic není, než ty to tak opatruj, když si prvé příležitost zanedbal, aby peníze v celosti zůstati a ty mi z nich práv bejti mohl, poněvadž k žádnýmu jinýmu než k tobě o ně hleděti chci. Předivo poněvadž se nyní tkadlcům dáti nemůže a jiný takový věci, který k schování snadný sou, taky opatřiti a při všem tak postupovati a spravovati hleďte, aby dobře bylo, při čemž ochraně boží poručeni buďte. Datum na hradě Přerově 9. Februarii léta 1635.

PS. Budete-li volej makovej dělati, pamatujte taky na mne, abyšte mi ho nějakou flašku sem odeslali a hleděli, aby něco dobrýho byl a nebyl nějakej smradlavej a připálenej. Takyť poroučím, poněvadž ty 4 sejry, který sem sobě po prodaji zanechati dala, tam zůstávají a já bych jich ráda sem dostala, poněvadž jich zde potřebuji, pokudž by viděl, že by po poslích bezpečno bylo je posílati, aby mi je po nich sem, když sem jdou, po jednom posílal.

---

492. *Adamovi z Valdštejna, rmoutí se nad jeho nemocí, oznamuje mu o způsobu churavosti svého manžela ↄc.*

Na hradě Přerově dne 13. února 1635.

Panu Adamovi z Waldštejna, nejvyššímu panu purkrabí Pražskýmu.

Modlitbu a služby své upřímné sesterské VMti vzkazuji, vysoce urozený pane, pane bratře můj nejmilejší. Zdraví ↄc. Dnešního dne, mý nejmilejší srdce, sem psaní vašnostino pod datum 10. dne tohoto měsíce žádostivě dostala, ale jak sem je otevřela a čísti začala, netoliko sem se z něho nepotěšila, ale jistě téměř hrubě nad tím zarmoutila, co mi račte o sobě oznamovati, že byšte se ve zdraví zle vynacházeti, chuť k jídlu tratiti a víceji v lůži nežli na stolici zůstávati ráčili. Čehož srdečně VMti nepřejíc pána Boha za to prosím, aby takový nedostatek od VMti odvrátiti, sám lékařem bejti a k prvnímu dobrýmu a dlouho trvanlivýmu zdraví brzy zase dopomoci ráčil, což že se stane, ku pánu Bohu tu celou a nepochybnou naději mám. Kdež pak račte žádostivi bejti taky o mně a mým nejmilejším pánu, jak s námi jest věděti: z takový opravdový a laskavý o nás péče a paměti velice VMti děkujíc věděti VMti dávám, co se těch předešlejch těžkostí pána mýho, které při svým zdraví snášel, dotejče, že, ačkoli z milosti boží ty se již něco umenšují a zvláště ta růže, která od čtyr nedělí pořád trvala, než jiná bída hned zase na něj se uvalila a již od několika dní tak těžká dna pánu do levý ruky přišla, že s ní ve dne v noci velikýho kříže a trápení okouší a ač se zdá, že se to něco zmenšuje, ale obává se, aby se mu i do druhý ruky i do noh nevloudila a ještě většího trápení nezpůsobila, od čehož pán Bůh rač uchovati a i tyto přítomný těžkosti a bídy z něho sníti. Tuť právě jako po pletkách [sic] ty těžkosti jedny za druhejmi na něj přicházejí, než jedno mine, dvoje, troje přijde, avšak předce, chvála pánu Bohu, se vším tím, jakž může v takovém způsobu a bolestech bejti, s ním dosti povlovně jest. Pán Bůh račiž dáleji jeho pomocníkem bejti a jej dokonale pozdraviti. Já podlí svýho již obyčejnýho způsobu, ač sice sem dosti churava, ale předce se mastmi vašnostinejmi tak flastruji a podagře bráním, že sem se až posavad nesložila. Pán Bůh rač mi také dále pomáhati a z toho arrestu vysvoboditi.

Psaní od JMKské pánu z Roupova k odvedení náležející, které ste mi odeslati ráčili, v nepřítomnosti páně, poněvadž před týhodnem na cestu ke dvoru za příčinou věcí svých se vypravil, sem paní manželce páně odvedla a podle vašnostiného oznámení, jak by při tom postupováno bejti mělo, zprávu učinila; podle kteréž nepochybuji že se chovati budou a že paní VMti psáti a za takovou velikou lásku a dobrodiní poděkovati nepomine i pán její dále děkovati bude, což i já přítomně vedle nich tak činím.

VMt že ste ráčili povolení od JMKské k dalšímu bytu a pozdržení se zde v zemi dostati, toho věrně VMti přeji, vinšujíce, aby to mohlo za dlouhý čas trvati a já VMt pro svý mnohý potěšení tu blíže míti. Pán můj VMti svý nemocný však upřímný a hotový služby vzkazuje, děkujíce VMti jakž z paměti tak i za odeslání novin a oznámení, co se v Uhřích i jinde děje, i dáleji se VMti k paměti v tom a ve všem jiném poroučí, což i sám taky VMti píše.

V Čechách že těch loupeží neubejvá a že již i k Židlochovicím na ně dojíždějí, VMti dobře věřím, však sem na tuto stranu k Olomouci též se to děje; pán Bůh rač to sám přetrhnouti a lepších časův nám propůjčiti.

Paní Jozičky, žádám, že račte ode mne s oznámením mejch služeb velice pozdraviti. Paní Bohunka i Kačenka, šlechtična má, i páni mladí VMti se všickni pěkně poroučejí i já sebe lásce vašnostiné oddávaje s tím se VMti, můj nejmilejší bratříčku a mý srdce, na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji a o lepším způsobu a zdraví vašnostiném brzy uslyšeti žádám. Datum na hradě Přerově 13. Februarii léta 1635.

---

493. *Přeje Martinovi, komorníku, štěstí k novému manželství i nařizuje mu, jaké opatrnosti užívati má v příčině kožichů, prádla a jiných svršků v domě Vratislavském zanechaných.*

Na hradě Přerově dne 17. února 1635.

Martinovi komorníku.

Martine milej! Aby zdráv ɔc. Psaní tvé pod datum 28. dne Januarii jest mi skrze Krystofa Slováka 5. dne tohoto měsíce dodáno a poněvadž mi v něm nic takovýho nepíšeš a dokládáš, žeť naspěch bylo, krom že mi oznamuješ o svým veselí, že si je již vykonal a jakejm pořádkem při tom postupoval, nemámť na ně také co jiného odpovídati, než žeť toho, že si tu věc tak podlí svý vůle a libosti k místu přivedl, přeji a od pána Boha k témuž novému manželství štěstí, tak ať by se dobře podařilo, vinšuji. Při tomť pak poroučím předně strany tý Anny děvečky, která u nebožtíka kněze Jakuba sloužila: poněvadž v té věci, pro kterouť sem byla poručila, aby jí v domě mezi dívkami mejmi do další vůle mý zůstávati poručil, na ten čas sem se jináče rozmyslila a vidouc, že by tak daremně čas mařila, jest vůle má, aby ji někde do města do nějakýho dobrýho místa, kdež by se něčemu dobrýmu vycvičiti i také sobě něco vysloužiti mohla, zjednal, však tak do mý vůle a dokudž bych jí sama nepotřebovala, aby sloužiti mohla a hleděla tak se chovati, což by jí ku pochvale a k dobrýmu vzdělání sloužilo. Zatímť také připomínám to, coť sem předešle byla poručila, aby mi za těch 58 f., které za tebou z peněz mejch zůstaly, plátna

koupil, načež ač si mi psal, že si ho tehdáž dostati nemohl, avšak poněvadž nepochybuji, že ho dosavad dosti tam přivážejí, pročežť poroučím, aby na to paměť měl a hleděl co nejdříve takový plátno, poněvadž ho potřebuji, pro mne koupiti, přičiníc se, aby mohl předce něco hodnýho a dobrýho dostati. A pokudž ho dostaneš a že by Mathejskej ještě ve Vratislavi se zdržoval, mně je po něm, poněvadž soudím, že s nějakými formany pojede, odeslati; pakli že by se on již odtud vypravil, tehdy po nějaký jiný jistý příležitosti, poněvadž se sem v tuto stranu z Olomouce skrze kupce a formany začastý trefují, když se jen na to vyptáš, mně je dodati moci budeš.

Porozuměla sem tomu, že si tu mou truhlu s kožichy do svýho sklepu schoval: i poněvadž tvůj sklep zdá mi se hrubě vlchkej bejti, protož vidí mi se, aby je raději nahoru buď do mýho pokoje, neb do komory, poněvadž tam sucho jest, vnésti dal. To mi se taky nelíbí, jakž v poznamenání, které ste mi, co v též truhle zůstává, odeslali, nacházím, že ste mi to všecko tak zmíšeli, tak lišky, tak kuny a starý kusy s sobolí a jinejmi lepšími věcmi v hromadu složili, tak že se to spíše jedno od druhýho pokaziti tak může a nic to s pořádkem není. Pročež to zase přehlídni a co starýho a prostějšího, zlášť [sic] v almaře nech, a co lepších věcí jest, taky obzvlášť do týž truhly, tak jak prvé bylo, zavinouc a svážíc to čistě tuze, složiti moci budeš a již k tomu předce často přihlídej, aby se škody na tom nedálo.

Dále před tebou netajím, že sem se toho dověděla, že by s bílejmi šaty našimi, co sem tam od ubrusů, ručníků, servítů a jinýho tomu podobnýho k naší potřebě zanechala, dosti nešetrně se zacházelo, všecko že se bez rozdílu jak tlustý, tak tenký, jak čelední, tak naše užívá a huntluje a, jako kdybychom sami tam bejti měli, dere: s čímž já nejsem nic spokojena a nevím, jestliže jest to s tvou vůlí, čili to dívky z svý hlavy dělají. Pročež poručila sem Kačence, poněvadž skrze ruce její to se tam zanechalo, o to Marjáně napsati, což i tobě poroučím, aby na to pozor dal, aby se takovýho neřádu nedálo a věci naše kaženy a huntlovány nebyly, nýbrž při pokoji složeny a zamčeny aby zůstávaly a pro žádnýho se k užívání nedávaly, kromě toho, co sem k vaší domácí potřebě a užívání zanechati dala, toho na svým místě, abyšte toho užívati mohli, zanechávám; než jinšími mejmi věcmi, aby se dokonce nehejbalo, to zapovídám, nebo poněvadž vím, co jest starýho neb vetchýho a co dobrýho tam se zanechalo. Kdybych měla v čem jakou škodu shledati, věděla bych ji sobě jak k náhradě přivésti, pročež můžeš o tom pradlím pověděti a jich k větší šetrnosti věcí mejch napomenouti.

Strany toho sklípku, v němž se máslo chová, taky je k tomu měj, aby jej v plechosti chovali a ničímž ho nezasmradili, poněvadž

sám o tom víš, že sem za nebožky paní Voršily dosti o to boj vedla, že mi jej tak zaneplešili, že sem nikdy dobrýho másla ani kusu sejra v něm míti nemohla: pročež, aby na starej šlak zase nepřišlo, nad tím ruku drž, tak abych jej, když by se nám dal pán Bůh do Vratislavě dostati, plechej i jiné věci své v řádu naleznouti mohla, nebo mám ku pánu Bohu tu naději, jak pána pozdraviti a k lepšímu způsobu navrátiti ráčí, že se tam bohdá vypravíme.

Podle čehožť o našem způsobu oznamuji, že před některou nedělí hrubě těžce se pán zase roznemohl, ačkoli po první nemoci ani z lůže ještě nevycházel a dosavad mnohejch těžkostí okoušel; však poněvadž se s ním z milosti boží nyní dosti čistě polepšuje a již se k jaru blíží, pánu Bohu věřím, že ty ostatky taky z něho sníti a lepším a stálejším zdravím zase obdařiti ráčí. Já, ač sice již podlí svýho starýho způsobu dosti sem taky na svým zdraví nestatečná, avšak, když se tak nyní předce lůži bráním, i to vděčně od pána Boha přijímám a dále se jeho pomoci a ochraně poroučím.

Bratra Vavřince i bratra Pavla s jejich domácími ode mne pozdrav, týmž způsobem všech jinejch mejch známejch a dobrejch pánů a přátel, o kterejch víš, že na mne pamatují, jako i tý ženy ve špitále s vinšováním jim od pána Boha všeho dobrého pozdravuj. Ženy svý tolikéž ode mne pozdrav a, že jí všeho dobrýho k novýmu manželství od pána Boha vinšuji, oznam. A s tím vás všecky milosti a ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově, 17. Februarii léta 1635.

---

494. *Bratru svému Adamovi z Valdštejna o zdraví svém a manžela svého, prosí za oznámení, kdy by do Čech vypraviti se měl, aby s ním rozžehnati se mohla ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 19. února 1635.

JMti panu purkrabí Pražskýmu.

Můj nejmilejší bratříčku! Nemálo než jistě velice sem se nad tím potěšila porozumějíce z psaní vašnostiného mně včerejšího večera přinešenýho, že byšte se již zase lépe na zdraví svém vynacházeti ráčili, což z pravýho srdce VMti jako sama sobě toho přejíc pána Boha za to prosím, aby při dobrém zdraví stále VMt za prodloužené časy a léta zdržovati a mně každý chvíle všecko potěšený o VMti doslejchati dáti ráčil. Strany sebe VMti žaluji, že se od podagry počínám hrubě zle a bídně míti, po všech oudech ji cejtím a tak od ní sklíčena a svázána sem, že se jen přemahám a lůži bráním, sice všecky jiný nepříležitosti snáším a flastru VMti užívám. Pán Bůh račiž mne sám od tý bídy zprostiti a před další zachovati. Se pánem mejm, ač sice hůře od onehdejška není a ta

podagra, kterou v levý ruce tak těžce měl, díka pánu Bohu, zase odchází, avšak, poněvadž ty i jiný nepříležitosti se ho ještě přidržejí a téměř jedny za druhejmi jdou, již nevíme co jiného činiti, než musíme se ve všem na ruce boží milostivě spustiti a, jak by s námi dále podle dobrolíbeznosti své naložiti chtíti ráčil, v trpělivosti očekávati, důvěřujíce se jeho božské velebnosti, že nic více nad možnost na nás vzložiti neráčí.

Strany jízdy vašnostiné do Čech že jen každý hodiny poručení od JMKské očekávati ráčíte, tomu, mý srdce, dobře věřím, když tak jest, žeť VMt sotva na dlouze tu nechají, nad čímž já dosti se kormoutím a VMti těžce oželeti musím, že VMti zase zbavena a tak vzdálena bejti mám; ale pokudž nebude moci jináč bejti, již se musím i v tom pánu Bohu poručiti, vždy VMti, mý srdce, prosíc, jestliže by se to státi mělo, abyšte mne dříve o tom, tak abych mohla o VMti věděti a s VMtí se ještě rozžehnati, v známost uvésti sobě stížiti neráčili.

Jiných věcí, o nichž mi v svým psaní dokládati ráčíte, při tom pak o nich psáti ráčíte, tak na svým místě zanechávajíc, nechci VMt širším psaním obtěžovati, než VMti sebe, mý nejmilejší srdce, dokonce milosti a lásce bratrské poroučím.

Paní Bohunka i Kačenka, šlechtična má, VMti se pěkně a poslušně poroučejí.

Paní Jozičky, prosím, že neračte sobě za těžké učiniti ode mne také s mejmi službami pozdraviti a z paměti na mne poděkovati a že se jí omlouvám, že jí sama příčinou svý nestatečnosti na zdraví nepíši a na psaní její neodpovídám, poněvadž taky nic jiného v sobě neobsahuje než odpověď na prvnější mý psaní; však že se jí dále poroučím a, aby ode mne jak panny tety naší šlechtičny Kačenky s mejmi službami, tak i dítek svejch a vašnostinejch náležitě pozdravila, žádám A tak VMti, můj nejmilejší bratříčku a mý srdce jediný, upřímná sestra do smrti zůstávajc VMt i sebe ochraně a opatrování božímu poroučím. Datum na hradě Přerově 19. Februarii 1635.

---

495. *Oznamuje Rudolfovi hraběti z Valdštejna, že z poslaných jí tří děvček dvě se jí líbí, třetí však jí se nehodí pro nedužívost ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 26. února 1635.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Vysoce urozený pane, pane strejče a synu můj nejmilejší! Zdraví ꝛc. Můj nejmilejší pane strejče. Poněvadž již od chvíle nic o VMti neslyším, z té příčiny sem pominouti nechtěla, abych neměla VMt skrze toto psaní navštíviti a o způsobu vašnostiném, v jakém se se všemi vašnostinejmi až posavad nalézati ráčíte, pře-

zvěděti, o čemž že mi oznámiti ráčíte, VMt žádám; neb abyšte ráčili moci zdrávi bejti a při tom se i jinak všelijak dobře a šťastně jmíti, o tom bych hrubě ráda uslyšela a nad tím nemálo než velice potěšena byla. Dále též taky nechci pominouti VMti o sobě a svým nejmilejším pánu dáti věděti, že předce v svým starým dosti bídným způsobu zůstáváme. Pán můj nějakýho dokonalýho a stálýho polepšení až posavad dosáhnouti nemůže, než vždy ještě příčinou mnohý mdloby a častejch proměn, který jedny za druhejmi při něm se nacházejí, z lůže se nehejbá, ač z milosti boží nyní vždy mírněji se má a takovejch těžkejch a ustavičnejch bolestí jako předešlejch časů nesnáší (krom že kašel se ho nechce zhostiti a ten ho sic nemálo zemdlívá a nepříležitost mnohou činí), tak že mám ku pánu Bohu tu celou důvěrnost a naději, kdyby toliko ten přestati chtěl, že dáleji také se pánem vždy lépe bude. Já sice, když se lůži bráním a svý bídy tak přemahám, již musím říci, že sem něco zdravější, ač dosti při tom nestatečnosti poddaná zvlášť od tý bídný podagry, s kterouž ustavičný boj vedu a těmi flastry, který od pana otce VMti a svýho nejmilejšího pana bratra mám, kterýchž on taky užívá, se hojím. Pán Bůh rač mi jich dále požehnávati.

Podlí toho před VMtí netajím, že sem těch děveček, který ste mi k službě mý sem odeslati ráčili, až dosavad již na díle zkusila a podle toho to našla: co se těch dvou starších, který sem sobě za pradlí obrala, tkne, že sem s nimi dobře spokojena, nebo mi se k mý službě hodí, tak že na ně nemám ještě sobě co stížiti; než ta, děvče nebožtíka Votruby mlynáře, který sem do fraucimeru míti chtěla, co zde zůstává, vždycky jen kvůče a jednak na hlavu, jednak na lámání neb píchání neb na zuby stůně a ničímž mi sloužiti nemůže, k tomu hluchá i šeplavá jest. Což račte moci sami posouditi, poněvadž já sama sem vždycky nemocná a bídná, že se takový k mý službě nehodí a mně špatně naslouží. Ale nedávám v tom žádnýmu viny, poněvadž sem ji zejména míti chtěla, tak jak mi o ní zpráva dána byla, i s VMtí sem podlí toho o ní mluvila, nevěda, aby taková nestatečná bejti měla, jináče bych se pánem Simeonem nebyla spokojena, že mi ji poslal, ač sice i tomu rozuměti mohl, hodí-li se mi neb ne, jestliže ji takovou bejti věděl. Ale, když sem ji sobě sama (tak jako nevidomky) vybrala, taky již tý viny na sobě samý nechávám, než mohlo mi taky o jejím nedostatku oznámeno bejti. Mezi tím, poněvadž mi zde k žádný platnosti není a netoliko aby mně ona sloužila, ale, aby jí jiní sloužili, toho potřebuje, byla bych již dříve zpátkem ji navrátila, ale když k tomu žádný příležitosti až posavad nebylo, nechtíce naschvální fůry s ní trmáceti, umínila sem, zatím ji tu zanechati a očekávati až teď do soudu Brněnskýho, pokudž držán bude, majíc naději, že pán můj taky tam někoho za potřebami svejmi vypraví; při týž příležitosti chci ji do Brna poslati, smejšleje, že již odtud bude se

moci taky nějaká jistá příhodnost naskytnouti, s kterou bude moci do Třebíče dopravena bejti. O čemž VMti, můj nejmilejší pane strejče, napřed věděti dávaje, poněvadž do téhož soudu ještě drahně dní jest, z důvěrnosti té, v které k VMti stále zůstávám, prosím, poněvadž toho z žádný jiný příčiny, než z svý vlastní potřeby nečiním a vím, že račte věděti, jakých já dívek v svý bídnosti a sešlosti ku pohodlí svýmu potřebuji a lípe račte uměti pro mne vybrati než pan Simeon, že račte dáti na místo této, kteráž by sice na zrost a věk této rovná a na zdraví něco zdárnější bejti mohla, mezi tím časem jinou pro mne vybrati a k témuž soudu příštímu Brněnskýmu tam do Brna ji poručiti vypraviti, tak aby se taky mohla odtud sem ke mně s tím, kdož by tam ode pána mýho byl, dostati. Neb bych neráda, kdyby se naschvále s ní sem poslati a trmáceti mělo, než při tý příležitosti se to bude moci příhodněji státi a já že budu moci něco takovýho dostati, což mi se bude hoditi, poněvadž vím, že předce moc sirotků na panství jest, že jest z čeho vybrati a že mnozí, i v městě při dobrejch místech sloužíc, předce již něco vycvičeni sou, že není potřebí všeho do nich nadívati; což bych i tomu hrubě ráda a povděčna byla, kdyby možné bylo, aby mohla i německy uměti. V čemž já se již VMti důvěřuji a k vašnostiný prozřetedlnosti to připouštěje nic o tom nepochybuji, než že tu věc račte věděti jak opatřiti, že já s ní budu moci spokojena bejti a na tom přestati, tak jak se to prvé vždycky od VMti dálo.

Pán můj VMti svý povolný ač nemocný služby, tolikéž paní manželce vašnostiné a mé velice milé paní tetě spolu se mnou s žádostí od pána Boha všeho nejlepšího dobrého vzkazuje; dítek svejch, žádám, račte taky ode mne pozdraviti a políbiti. S tím se VMti, můj nejmilejší pane strejče, spolu se všemi námi ochraně a opatrování božímu poroučím. Datum na hradě Přerově 26. Februarii léta 1635.

---

496. *Kašparovi Zbudovskému, písaři důchodnímu na Třebíči, aby kněz Daniel v postě k ní se vypravil ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 26. února 1635.

Kašparovi Zbudovskýmu, písaři důchodnímu na Třebíči.

Poněvadž sem toho žádostiva, aby se mohl zase ke mně nyní kněz Daniel sem dostati, protožť naschvále tuto cedulku činím a skrze ni poroučím, aby mu nějak návěští v tom, tak jakž se již i prvé od tebe dálo, jménem mým učinil, že ho žádám, aby se sem vypravil, kdykoli jeho příležitost v tom jest; toliko že bych neráda na svátky odkládala, soudíc, že tehdáž bude jinejch mnohejch zaneprázdnění dosti míti; než tento půst, kdykoli by sobě čas k tomu

obral a sem se uprázdniti a bezpečně dostati mohl, že to k jeho vůli připouštím a na něj žádostivě očekávati budu.

Mezi tím, již-li jest tvý veselí a jak vykonáno, budeš mi moci při této příležitosti o tom oznámiti i taky tu zprávu strany rejster sirotčích, o kteréť sem předešlejm psaním poručila, odeslati. S tím ɔc. Datum ut supra.

PS. Příležité psaní mé, které panu strejci mému svědčí, budeš moci sám pánu dodati a o to se přičiniti, aby po dodavateli ho tobě mohla mi zase odpověď odeslána bejti.

---

497. *Touží bratru svému, Adamovi z Valdštejna, na bídy života, oznamuje o způsobu zdraví manžela svého, zmiňuje se o zavraždění pana Jaroslava z Šternberka ɔc.*

Na hradě Přerově dne 2. března 1635.

JMti panu purkrabí Pražskýmu.

Mý nejmilejší, zlatý srdce! Včerejšího dne k samýmu večerou jest mi psaní vašnostino pod datum 27. Februarii k mýmu velikýmu potěšení dodáno, nebo sem se jistě, můj nejmilejší bratříčku, nad tím potěšila a s nemalou radostí to slyším, že se všemi svejmi dobrého zdraví požívati ráčíte; čehož srdečně VMti přejíc, aby pán Bůh při témž dobrém zdraví i dlouhověkém živobytí za prodloužená léta VMt zachovávati ráčil, jako srdci svýmu, vinšuji. Jinejch pak mnohejch škod a neřestí, o kterých mi ustavičně toužiti a žalovati ráčíte, věrně VMti nepřeji: čehož i my taky tím způsobem na Brandejse oučastni jsme a již dosavad nevím, máme-li tam co, či ne, ale již, když jináč bejti nemůže a tomu odolati nelze, musíme to vše pánu Bohu poručiti a na jeho spomožení očekávati. Mezi tím že se o pokoji tak mnoho mluví: to tak v slovích již dávno trvá a špatně se ještě k skutku ukazuje, když takový loupeže a zsoužení žádný přítrže neberou. Pán Bůh rač se sám na to ohlídnouti, těm hroznejm a žalostnejm věcem konec učiniti a, nade všechněmi námi se smilujíc, k lepším časům nás navrátiti.

Kdež pak, mý truchlivý srdce, račte mne z toho viniti, poněvadž já VMti nic neoznamuji, jak se s svejm nejmilejším pánem mám, že sami ke mně naschvále pro vyzvězení posla posílati ráčíte: mohu VMti v pravdě oznámiti, že na každý psaní zase VMti odpověď dávám a, jak s námi jest, oznamuji a nepochybuji, že jich také dostávati ráčíte; sama že k VMti neposílám, to se proto děje, že nechci VMt zbytečními psaními zanášeti, vědouce, že vždycky dosti co jinýho činiti míti ráčíte, poněvadž VMti až posavad co jinýho než o naší bídě bych psáti nevěděla. Jakož pak nyní na poručení vašnostino tak činím a v známost uvozuji, že můj nejmilejší pán ještě

špatně okřívá a předce z lůže pro velkou mdlobu a ty i jiný nedostatky, a zvláště že ho ten těžký a odporný kašel opustiti nechce, nýbrž mnohou nepříležitost činí, se mnoho nehejbá, krom teprv od neděle dá se tak na chvilku z lůže zdvihati a na stolici posaditi, že se mnou u stolečku poobědvá a tak všeho ale za dvě hodiny posedí, však potom hned zase se položiti dáti musí a na nohy se ani postaviti nemůže, z ráno [sic] s ním něco lépe jest a k večerou vždycky zase hůře; ale pánu Bohu se důvěřuji, že bohdá ho pomaly zase k lepšímu způsobu a zdraví přivésti a navrátiti ráčí. Co se mne dotejče, když se již tak štemfluji a lůži bráním jak mohu a flastry vašnostiný jednak na jedno jednak na druhý místo přikládám, na tom přestávati musím a, když jinak v mým bídným a sešlým způsobu bejti nemůže, i v tom se taky pánu Bohu poručiti.

Jízdy VMti do Čech, na kterou že každý chvíle očekávati ráčíte, se dosti lekám, že mám VMt, můj nejmilejší bratříčku, odsud ztratiti, nebo nevím, jak již tam zajeti ráčíte, abyšte se již tak brzy sem navrátiti ráčili, ale ve všem se musím vůli boží poddati.

Co se se pánem Jaroslavem z Šternberka v Čechách stalo, že jest od svýho služebníka zamordován, hroznátě to a strašlivá věc. Pán Bůh rač každýho od takovýho pádu a neštěstí zachovati. Již nás právě pán Bůh jako k těm nejhorším časům dochoval, v nichž nic jinébo, než všecky hrozný a žalostný věci jedny za druhejmi slyšeti a jich okoušeti musíme.

Pán můj VMti svý nemocný však upřímný služby s vinšováním od pána Boha všeho dobrýho vzkazuje a děkuje velice z tý laskavý péče, kterou o něj vésti i taky že ho novinami fedrovati ráčíte a prosí, abyšte ho ráčili poručiti při příležitosti v tom spraviti, jak se má v tom chovati, má-li jich VMti zase navraceti čili za sebou zanechávati, aby se věděl čím při tom spraviti.

O paní Bohunce VMti oznamuji, že již od nás v outerej minulej odjela a k svýmu pánu se navrátila, poněvadž ji k sobě povolal za příčinou pohřbu sestry svý, paní hrabinky. Paní Jozičky, prosím, že s mejmi službami ode mne velice pozdraviti a jí všecko dobré oznámiti sobě stížiti neráčíte. Šlechtična má Kačenka VMti se pěkně poslušně poroučí. A s tím sebe VMti, můj nejmilejší bratříčku, mý srdce, dokonce milosti a lásce poroučím a, aby se VMti na všem dobře vésti mohlo, jako sama sobě vinšuji. Datum na hradě Přerově 2. Martii léta 1635.

———

498. *Touží panně Kateřině šlechtičně z Valdštejna na churavost i jiné bídy života, zmiňuje se o novém »vyhánění« z Čech.*

Na hradě Přerově dne 2. března 1635.

Panně Kateřině šlechtičně z Waldštejna.

Službu ɔc. Urozená panno, panno teta má nejmilejší. Zdraví ɔc. Má nejmilejší panno teta! Z tý lásky upřímný, v který mne u sebe zachováváš a psaním svejm navštěvuješ, na stokráte ti děkuji i dále se ti poroučím, což já taky tatáž tvá upřímná teta a služebnice starou měrou zůstávám. Že si mi dříve, tak jak se omlouváš, nepsala, nic ti v tom za zlý nemám, nýbrž, poněvadž píšeš, že si mne v mých mnohých starostech, který sem pro svýho nejmilejšího pána v těžký nemoci postavenýho snášela, ušetřovala a tím obtěžovati nechtěla, z tý citedlnosti, kterou si tudy nade mnou měla, tolikéžť velice děkuji. Což v pravdě tak jest, žeť sem mnohejch nepříležitostí skrze to zakoušela a často s svou bídou sama sobě co počíti nevěděla a posavad ještě toho zproštěna nejsem, poněvadž pán můj, (ačkoli něco mírněji nežli předešle se vynachází), však ještě taky mnohejm nedostatkům, pro který ani z lůže se hnouti nemůže, poddán bejti a já svou žalost a lítost nad tím nésti musím, ježto i sama taky sotva se svý bídě bráním. Pán Bůh rač dále sám naším milostivejm pomocníkem bejti.

Ty taky, má nejmilejší panno teta, že si již tak bídná, dobřeť toho věřím, ale tak již nám starejm a sešlejm jináče nepřijde než bídu za bídou snášeti, což vše musíme již do vůle boží trpělivě nésti. Toho bych sobě taky z pravýho srdce přála a vinšovala s tebou se ještě v nějakým potěšitedlným způsobu šťastně shledati. Pán Bůh, jest-li vůle jeho svatá v tom, račiž nám to sám způsobiti.

O tom vyhánění, který se zase v Čechách děje a že se obávati jest, aby sem i jinam nedošlo, nic sem ještě tak jistýho neslyšela, až nyní ty mi o tom píšeš. Pán Bůh račiž sám naším ochrancím bejti a, nad námi se smilujíc, více nad možnost na nás nedopouštěti. Můj pán tobě svý nemocný služby s vinšem na pánu Bohu všeho dobrého vzkazuje. A s tím nás z obojí strany k ochraně pána Boha všemohoucího a sebe tvý lásce poroučím. Datum na hradě Přerově 2. Martii 1635.

---

499. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, aby jí zprávu o všem hospodářství podal, konopí k předení a oleje makového odeslal.*

Na hradě Přerově dne 3. března 1635.

Janovi písaři.

Poněvadž nám tak dlouho žádnej nic nepíšete a, jak se s statkem a hospodářstvím naším děje, neoznamujete, tak že při všem jako zmámeni zůstávati musíme, z té příčiny, vypravujíc pán naschvále

posla na Brandejs, tolikéžť poroučím: aby po něm mi napsal a o všem, jak se na statku až posavad zvláště při dvořích a dobytcích děje, mnoho-li se telat ostavuje a jináče jak hospodaříte i také ještě-li vojáky máte, či-li již vytáhli, příze je-li od poddanejch přijata a již-li tkadlcům odvedena, či-li kde jinde zůstává, summou, o čemž by tak potřebí bylo, o všem mi zprávy učiniti nepomíjel, tak abych mohla taky něco věděti a věděla se čím spraviti.

Dáleť poroučím, aby šafářce vůli mou v tom oznámil, pokudž má jaký konopě k předení, aby jich něco do putny složila a sem, aby děvečky co přísti měly, odeslala, nebyly-li by vyhachlovaný, aby je dala vyhachlovati a tak vyhachlovaný aby poslala. Na odeslání mi sem toho voleje makovýho do nějaký flašky, tak jakžť sem prvé poručila, pokudž ste jej dělali, taky nezapomínej, bude jej moci tento posel dobře vzíti. Datum na hradě Přerově 3. Martii 1635.

---

500. *Oznamuje bratru svému o churavosti svého manžela i zdraví svém, o návštěvě pána z Lippého, omlouvá paní Bohunku, že u něho se nezastavila, a prosí za lékařské recepty.*

Na hradě Přerově dne 8. března 1635.

JMti panu purkrabí Pražskýmu.

Mý nejmilejší srdce! Z psaní vašnostiného, dnešního dne mi opět k rukám skrze naschválního posla přišlého, jistě sem ráda o VMti se dověděla, že až posavad se všemi svejmi při dobrém způsobu zdraví vynacházeti se ráčíte, čehož z pravýho srdce, můj bratříčku, VMti přeji a pána Boha žádám, aby na další dlouhé časy při témž dobrém zdraví VMt s týmiž všemi vašnostinejmi stále zachovávati i jinejch všech dobrejch věcí naspořovati ráčil. Nade mnou i mejm nejmilejším pánem že račte takovou citedlnost a laskavou paměť pronášeti a z toho, že se s ním v jeho bídným způsobu něco polepšilo, se těšiti i dalšího lepšího zdraví nám spolu žádati, VMti na stokráte, můj bratříčku nejmilejší, spolu i se pánem svejm z toho děkuji; avšak, mý srdce, VMti o témž pánu svém oznamuji, že opět včera celej den velmi jakejsi špatnej a ničemnej byl, nic nejedl, nepil, ani mnoho nemluvil, než tak smutnej byl a tiše ležel, jsouc velmi mdlej a téměř celej den přespal, tak všecken jakejsi ospalej byl, ale dnes, chvála pánu Bohu, jest zase vo mnoho mírnější a nevidím nic takovýho nebezpečnýho při něm bejti. Krom ten kašel jest tak jakejsi velmi těžkej a neobyčejnej a žádnýho umenšení vzíti nechce a pána hrubě trápí a zemdlívá, kdyby ten odjíti a přestati chtěl, vím, že by mnohem lépeji pán se míti mohl; ale nechci ani tudy zoufati, nýbrž se další boží pomocí těším a věřím, když se bude jeho milosti líbiti, že ji ráčí seslati a, od těch pozůstávajících nedostatků zprostíc, zase lepším a dokonalejším zdravím

pána obdařiti. Já sem sic podlí svýho již způsobu taky na svým zdraví předce dosti bídná, ale vždy se lůži bráním a flastrů jednčch za druhejmi užívám. Pán Bůh rač mi dále sám pomocníkem bejti. A poněvadž do Brna k soudu za příčinou svejch věcí se strojiti ráčíte, VMti mnohýho štěstí k tomu vinšuji, poněvadž každý nejlépe sám svý věci sobě spraviti může, abyšte VMt tolikéž ráčili je sobě tak na místě postaviti, jakž byšte sami toho žádostivi bejti a sobě vinšovati ráčili a jakž bych já toho VMti, mý srdce, přála, k čemuž pán Bůh račiž pomoc a požehnání své svaté dáti.

O panu bratru našem, pánu z Lippého, VMti oznamuji, že dnes asi po hodině, když mne psaní vašnostino došlo, právě v čas obědu k nám se sem i se paní Mařičkou, chvála pánu Bohu, ve zdraví dostal, jemuž sem taky psaní vašnostinyho dodala, a nepochybuji, že na ně zase odpověď míti ráčíte.

Pán můj pak VMti zase svý nestatečný, však upřímný a stálý služby vzkazuje a VMti se dáleji k lásce a paměti poroučí. Noviny, které mu odsílati ráčíte, že vděčně od VMti přijímá a jakž za ně, tak i z toho oznámení, že jich není potřebí VMti zase zpátkem odsílati, děkuje. Tolikéž i já VMti, mý srdce, děkuji, že mi oznamovati ráčíte, co se v Čechách děje a že opět nějaká nová contribucí odtud se vymejšlí a ukládá: snadno je těm vymejšleti a ukládati a jiný trápiti, kteří vědí, kudy se jim to nahradí. Pán Bůh rač sám pomáhati, nebo jinde ochrany není.

Co se paní Bohunky dotejče, že se u VMti nezastavila, soudím, že jí nic u překážce jinýho nebylo, než že jest jakási nemocná na svou hlavu od nás odjela a k domu tak pospíchala za příčinou toho pohřbu nebožky paní hrabinky. Paní Jozičky, prosím, neračte sobě stížiti s mejmi službami velice ode mne pozdraviti a že se jí omluvna činím, že jí zase nepíši, nemoha k tomu nyní postačiti, však psaní jejího a mne skrze ně navštívení vděčna jsouc že jí z něho děkuji, žádaje, aby i dále na mne nezapomínala.

S tím sebe VMti, mý nejmilejší srdce, k stálý a neproměnitedlný lásce bratrský, nás pak z obojí strany k ochraně pána Boha všemohoucího poroučím. Datum na hradě Přerově 8. Martii léta 1635.

PS. Odpověď od pana bratra VMti příležitě posílám. Ačkoli vím, že každý nerad svého umění zjevuje, jakožto i vašnostin barvíř: avšak poněvadž bych hrubě ráda a povděčna tomu byla, kdybych mohla recepty těch flastrů, kterých od VMti užívám, dostati, pročež VMt, mý srdce, prosím, pokudž by možné bylo a mohlo to bejti, abyšte mi takovou receptu ráčili způsobiti; nebo se obávám, kdybyšte ráčili míti do Čech odjeti, že bych nemohla těch flastrů tak snadně dostávati, jako kdybyšte zde mezi námi tak jako nyní zůstávati moci ráčili, v čemž se VMti důvěřuji, že v tom oslyšána nebudu.

---

501. *Paní Anně z Žerotína srdečně přeje, že jest zdravější, i děkuje za odeslané pstruhy, sýr, maldříky a povidla ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 10. března 1635.

Paní Anně Maryji z Žerotína, rozené hrabince Šlikovně.

Službu ꝛc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší. Zdraví ꝛc. Má nejmilejší paní teta! S zvláštním jistě a velikým potěšením, jakž z psaní vašnostiného, tak taky i z oustní zprávy vyslanejch pána mýho, kteří se včerejšího večera k nám sem zase s koňmi a nůší navrátili, sem tomu porozuměla, že jest pán Bůh ráčil VMti tu cestu požehnati a dáti ji šťastně beze všelijaký zlý příhody vykonati i taky že již zase něco mírnějšího způsobu při svým zdraví užívati ráčíte; srdečně to ráda o VMti, má jistě nejmilejší paní teta, slyším a, VMti toho z upřímnýho srdce přejíc, pána Boha za to prosím, aby dáleji sám VMt uzdraviti a k dokonalému a za mnohá prodloužená léta k stálému a trvanlivému zdraví tím dříve navrátiti ráčil, což neomylně věřím, že se bohdá stane. Z propůjčení pak tý nůše neračte děkovati, nebo já i pán můj hrubě sme to rádi vykonali a z toho potěšeni jsme, jestliže jest jen VMti tudy se jaký pohodlí od nás stalo, a jestliže bych já VMti v čem dále příjemně a líbezně sloužiti a jaké přátelství prokazovati mohla, prosím, račte mi jen oznámiti, chci to podle vší možnosti své činiti.

Že mne opět některejmi dobrejmi věcmi fedrovati a pstruhy, sejr, maldříky a povidlí odsílati ráčíte (ač sice žádný zmínky v psaní svým o tom nečiníce, avšak poněvadž jest mi to jménem vašnostinejm od vyslanejch VMti dodáno), s vděčností to vše od VMti přijímaje, velice z toho děkuji a tý lásky a na mne takový paměti VMti se zase odsloužiti zakazuji. Pán můj VMti zase svý, ač ještě dosti nemocný a nestatečný služby s vinšem od pána Boha všeho dobrého vzkazuje. Dítek svejch, žádám, račte taky všech ode mne pozdraviti. A s tím sebe lásce vašnostiné, má nejmilejší paní teta, a nás všecky k ochraně pána Boha všemohoucího poroučím. Datum na hradě Přerově 10. Martii léta 1635.

---

502. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, o škodách vojáky činěných, jaké opatření státi se má v příčině dobytka, příze, másla.*

Na hradě Přerově dne 12. března 1635.

Janovi písaři.

Z psaní tvého, čím se vymlouváš, že si mi tak dlouho nepsal a o ničem neoznámil, porozumívám, ale nepřestávám na tom a nebyli bychom s tím spokojeni, kdybychom, pro tvý nějaký s hejtmanem srozumění neb nedorozumění, já i pán o svejch věcech věděti

neměli, pročež se tím nespravuj, než nám o tom, o čem kdy potřebí jest, piš a zprávu čiň.

Co mi pak dále v témž psaní píšeš, toho sem se taky v něm dočetla, že vojáci z některých dvorů již vytáhli a v Hořeckým však ještě zůstávají a co chtějí sobě berou: vidět, že to schází více vaší nedbanlivostí než čím jinejm, nebo poněvadž ste jich z jinejch dvorů vybyli, nevím, proč byšte jich nemohli i z toho vybyti, kdybyšte se chtěli o to přičiniti, ale vidí se, že hejtman tak mnoho tam platen jest, jako by nebyl. Mnoho vřesku bylo, ale málo vlny.

Na dobytek ve dvořích že ste neštěstí měli, na Luhku že kráva, které čeládka užívala, s jedním volem od vojáků nočně vzata, však vůl zase dosažen, než kráva předce ztracena jest: nevím tomu co říci, než když sou ji sobě snad svou nedbanlivostí zmařili, že nechtěl sebou žádnej hnouti, by je měli na ruby vobrátiti a tak před nebezpečenstvím se neopatrovali, vědouce jak nyní jest, aby sobě jinou vopatřili, nebo já jim kde jiný vzíti nemám. Přes to že si voly z téhož dvora, poněvadž tak daleko od gruntu leží, vyzdvihnouti dal a do vsi Přívratu zatím poddanejm po jednom k opatrování rozdal a co menšího bylo, to že se na Vorlík dalo, soudím sama, že se dobře stalo.

Ti čtyři voli tažní ze dvora Sedlištskýho že sou byli taky od vojáků nočně ukradeni, ale že s nimi postiženi a jim zase odňati sou: tu se samo vidí, nač se jen pozor a bedlivost trochu dá, že se taky něco tudy opatřiti a zachovati může, v čemž když budete i dále tak postupovati, nebude na vás vina zůstávati.

Co se ostavování telat dotejče, dávám tomu místo a poroučím, abyšte, byť vojáci u vás byli neb zůstávali, (ale mám naději, že snad bohdá taky na dlouze tu nebudou a někam jinam se obrátí), předce se o to všelijak přičinili, aby se v každým dvoře po těch desíti osadilo. Kde by pak šafářka pro vojáky každá sama v svým dvoře tolik osazovati nemohla, jako píšeš, že v Horeckým již osm jich týž vojáci zabili, tedy ať osazují v těch, kde větší pokoj a ušetření před nimi mají a zvláště v Perenským, poněvadž tam bez toho dobrý plemeno jest; tak aby se potom i do jinejch dvorů jednostejně po desíti rozdati a poněvadž dobytků se umenšuje jak proto, že jich sem nemálo odehnáno jest, tak také že jich vojáci užívají, když by je pán Bůh od nás zapuditi ráčil, nám po nich něco zůstati mohlo a dvory prázdný a dokonce pustý se nenacházely.

Strany příze zanechávám při předešlým svým nařízení, poněvadž vojáci na krku zůstávají a lidé se na větším díle rozběhli, tak že nemůže k zdělání na plátno tkadlcům na ten čas odvedena bejti, aby zatím někde v jistým místě, jak ta která již od lidí přijata jest, tak i která ještě za nimi zůstává, tak schována a opatřena byla, aby k ztrátě a zmaření nepřišla. Konopí, o který sem psala,

že mi neposíláš, poněvadž žádných nemáte, nemám nic proti tomu; toho voleje makovýho budeš mi moci nějakou flašku, když nadělanej bude, odeslati. Že si těch 331 žejdlík másla odsud odeslanýho do Oustí, každý žejdlík po 8 k., prodal, sem s tím spokojena, však nedokládáš, jestliže za hotový či na dluh; což hleď, aby mohl za ně peníze míti a spolu s těmi prvními, který za omastek za tebou zůstávají, někde je opatřiti, aby mohly v celosti a při pokoji zůstati.

Co jest jehňat na Kališti přibylo, porozumívám, ovce starý že by počínaly na volata mříti, nebylo by dobře, pročež jim něčím pomáhejte a již při všem tak spravovati hleďte, aby mohlo aspoň bez velký škody, nebude-li lze jináč, bejti. A takť sem zase odpovědi na tvý psaní dáti pominouti nechtěla, vás všecky ochraně boží při tom poroučeje. Datum na hradě Přerově 12. Martii léta 1635.

---

503. *Dorotě, šafářce Perenské, o opatření různých věcí hospodářských.*

Na hradě Přerově dne 12. března 1635.

Dorotě, šafářce Perensky.

Jaký těžkosti až posavad mezi vámi sou, o tom vím a dosti to lítostivě snáším, ale když se tomu nemůže jináč pomoci, musí se to vše pánu Bohu poručiti a do vůle jeho trpíno bejti a na to očekávati, až by on tomu sám přítrž a konec učiniti ráčil; že však v tvým dvoře předce ještě tak jako v jinejch velkejch škod se neděje, ráda to slyším. Pán Bůh rač dále opatrovati a ty hleď taky všelijak pilna bejti a tomu, činí-li se při jinejch co skrze nedbanlivost, vyhejbati a jak v svým dvoře dobře spravovati, tak i k jiným šafářkám dohlídati; nemůžeš-li osobně pro vojáky toho činiti, jak se sic tím vymlouváš, aspoň skrze jiný na to, co se kde děje, se doptávej a kde by se mohlo co obhájiti a opatřiti, to předcházeti hleďte. Jedna kráva že jest ti umřela tak nenadále, že večer zdráva byla a do rána's ji umrlou našla, tomu již nevím co jiného říci, než příhodě a neštěstí to přičísti. Pán Bůh dej, aby již větší škody nebylo.

Strany ostavování telat ti poroučím, aby hleděla co nejvíce můžeš v svým dvoře jich ostavovati, poněvadž jiný šafářky pro vojáky tak nemohou a zvláště Horecká, kdež sami vojáci telata bijí a žerou, tak jak mi se píše, tak aby potom mohly se i do jinejch dvorů do každýho po desíti rozdati a zvláště majíc ty dobrý krávy ve dvoře.

Co se příze dotejče, poněvadž nemůže pro vojáky tkadlcům k dělání odvedena bejti, schovejte ji někde zatím, aby k zmrhání nepřišla. Strany jablek čerstvejch, poněvadž tak hnijí a byla by daremní věc s nimi se sušiti, povoluji k tomu, aby na ně mohla

kupce ptáti a je tak vcele, jak nejlépe můžeš, prodati jako i suchý ovoce penėžiti moci budeš.

Toho voleje starýho makovýho já nechci, můžeš ho sobě zanechati, nebo čeládce do dvoru dáti, než když novýho naděláte, nějakou nevelkou flašku mi ho odešlete. A s tím vás ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 12. Martii 1635.

---

504. *Projevuje Pavlovi Kvasničkovi soustrast, že od vojáků zloupen byl, i žádá ho, aby jí koupil mosaznou mědėnici.*

Na hradě Přerově dne 12. března 1635.

Pavlovi Kvasničkovi do Třebíče.

Pavle Kvasničko milej! Aby zdráv byl ꝛc. Vděčně to od tebe přijímám a z tohoť děkuji, že na mne nezapomínáš a skrze psaní ke mně se ohlašuješ i o zdraví mé a pána mýho pečujíc dosažení v něm lepšího způsobu nám modlitbami svejmi vinšuješ: což pán Bůh rač dáti, jest-li v tom vůle jeho svatá, abychom mohli do vůle boží lepšího zdraví užívati; nebo sice pán můj až posavad příčinou svý dlouhý těžký nemoci dosti ještě bídnej jest a z lůže nevychází, však vždy, chvála pánu Bohu, něco mírněji nyní nežli předešle se vynachází. Já ač nyní tak posteli se bráním, ale začastý taky ty i jiný nedostatky na mne se uvalují. Pán Bůh rač dále z obojí strany pomáhati. Tobě toho, že s svejmi domácími mírného zdraví užíváš, přeji, však že jest tě takový neštěstí a škoda, jakž sem o tom již prvé naslechla, skrze loupež vojenskou potkala, věrněť toho nepřeji a utrpení v tom s tebou nesu a bylať bych přála, kdyby byl toho znikl: ale poněvadž to pán Bůh na tebe přepustiti ráčil, vinšuji, aby on sám ráčilť to zase jinou stranou požehnáním svejm hojnejm vynahraditi a tebe dáleji před podobnejm i jinejm neštěstím opatrovati. V jehož ochranu božskou nás všecky poroučím. Datum ut supra.

PS. Když do Lince nebo Kremže pojedeš, prosím tě, kup mi tam medenici mosaznou barvířskou s vykrojením, jak z ní barvíři lidem hlavy mejvají, toliko hleď nějakou vybrati, která by čistý, široký kraj měla; cokoli za ni dáš, oznam mi, chciť zase peníze navrátiti.

---

505. *Martinovi Šternfeldovi o opatření nádobí cínového, o šatech ložních, o děvečkách, o mlynáři.*

Na hradě Přerově dne 15. března 1635.

Martinovi Šternfeldovi.

Pane kmotře milý! Dobrého zdraví ꝛc. Kdež mi strany toho náčení [sic] cínovýho oznamujete, který vám zde odvedeno jest, že není než 15 mísí [sic] velkých: ptala sem se Kačenky, taky tak

praví, ačkoli mi prvé 18 jich poznamenati dala, ale když se omylem stalo, má to svý místo; že pak se nemůže než deset větších a dvě malý spraviti, neráda sem, protož nemůžete-li jináč lépe učiniti, dejte ostatek nových udělati, tak aby vždy mohl zase počet doplněn bejti. Co se Brandejskýho cejnu dotejče, oznamuji vám, že ten nezůstává v tom sklepě, od kterýho sem štolmistrovi klíče poslala, než v jednom pokoji na pavlači sudy s ním stojí, pročež můžete k němu kdy chcete, poněvadž hospodář klíče od pokojů má; štolmistr smejšlím, že taky nebude s svejm do Brna dostáním meškati, poněvadž paní Bohunka píše, že jest pohřbu odloženo, po němž mi budete moci to plátno, ze sklepu vezmouc, podle poznamenání mýho odeslati.

Podlí toho, ač mi nic o tom neoznamujete, avšak porozumívám, že pánu píšete, že paní Bohunka bude v tom pokoji, kde já bejvám, lozirovati a že již tam napřed paní z Dytrychštejna jest. I poněvadž sem já tam svý malý lůžko s peřinami nechala a vím, že paní Bohunka bude sama svý peřiny míti, neráda bych, kdyby leckdo jinej měl se po nich tahati, pročež, jestliže hospodář téhož lůžka s peřinami odtud nevzal, dejte je někde schovati, aby mohlo při pokoji zůstávati, poněvadž já neráda po každým líhám.

Za druhé srozumívám, že do toho pokoje na pavlači dřevěnný, kde slečna a fraucimor bejvá, písařům páně Zikmundovejm*) ukázáno jest a z toho pokoje může se skrze jiný všecky v tom pořadí procházeti, v kterýchž ty některý svršky Brandejský složeny sou: i poněvadž bych tolikéž neráda tomu byla, aby z nich mělo co rozvundáno neb zmařeno bejti, pročež to taky nějak opatřiti dejte, aby se k nim ani dveřmi ani voknem z pavlače nemohlo a škoda na něčem se nestala. Co se těch děveček dotejče, jest tak, že mi o čtyřech praveno bylo, ale poněvadž píšete, že to nic není a že toliko jednu paní Rudolfová**) s sebou veze, nechávám toho při tom, poněvadž taky jen jedný potřebuji; toliko to vám ještě ku paměti přivozuji, co sem vám prvé psala, abyšte na to pozor dali a se vyptali, není-li z města z těch Činčarovejch, nebo kdyby měla bejti, nechtěla bych ji, než musili byšte mne při paní i pánu omluviti, že ty příčiny vím, pro který bych toho učiniti nemohla. Pak-li že jiná bude a uznáte, že mi se hodí, přijměte ji a mně s příležitostí sem pošlete, při čemž pana strejce i paní tety s mejmi službami velice ode mne pozdravte. Podlí toho, že pánu oznamuji, že mne paní Bára i pan Khynost, předkládajíce svou velkou potřebnost; že již téměř nač živi bejti nemají, poněvadž se jim ani summa neplatí, ani ouroky nespravují a již několikej zadržanej jest, za přímluvu ku pánu v tom žádají: i poněvadž to pán sám poznati může, žeť

---

*) Pana Sigmunda z Tiefenbachu.

**) Choť Rudolfa z Valdštejna.

jim nezbejvá, když v cizině zůstávati a již tak dlouhej čas na hotový peníz vychovávati se musejí, a žeť k jinýmu než tu, kde co svýho mají, hleděti nemohou, že se za ně přimlouvám a pána žádám, aby se na ně lítostí ohlídl a jim týž zadržalý ouroky při svatým Jiří příštím i za ten termin spraviti nařídil. Nechce-li toho učiniti pro ně, že ho žádám, aby to učinil pro mne, jakož pak že já tu důvěrnost vždycky ku pánu mám, že má přímluva při něm daremná nebude, abych taky již v tom od nich pokoj míti mohla, že věřím, že se stane.

Příležitě vám psaní od pana bratra, pána z Lippého, ku panu bratru mýmu, panu purkrabí, poněvadž nepochybuji, že nyní v Brně jest, posílám, kteréž pánu sami dodejte a pána při tom velice ode mne i ode pána i jinejch pozdravujte a mnoho dobrého vzkazujte a o našem způsobu oznamte, že tak v jednostejný míře s námi stojí. Paní Judyty taky ode mne pozdravte a že její a vaši domácí všickni zdrávi sou, aby se o ně nestarala, já je sobě taky poručený mám. A s tím ɔc. Datum na hradě Přerově 15. Martii 1635.

PS. Vyptejte se pana Rudolfa i jinejch na Pavlíčka Kamenickýho, jak mu slouží a jak se chová, lípe-li či hůře tam nežli zde. Zase taky panu Rudolfovi, strejci mýmu, na to, co mi po vás strany toho mlynáře vzkazuje, ode mne za odpověď oznámiti můžete, že již o tom vím, ačkoli že sám u mne nebyl, však skrze suplikaci a přítele svýho při mně se v tom ohlásil a o tom, čeho pán po něm vyhledává, zprávu učinil. A ne tak dalece, že by se chtěl panu strejci zpečovati sloužiti, toliko že svou velkou nemožnost v tom předkládá, ukazujíce, že jest člověk chudý a pod platem tak velkejm na 1000 f. do roka nikdy nebyl, k tomu 20 mtů žita darmo že ten mlynář za rok na zámek ze mletí [. . . .] a co ve mlejně potřebí, pytlíky a jiný potřeby sobě sám zjednati povinen jest, to tak předkládá a podlí toho prosí, aby v to potahován nebyl, že by mu nijakž možné při tom obstáti a pána náležitě pokojiti nebylo, nežli že by musil na dokonalou zkázu a žebrotu s ženou a dětmi svejmi přijíti. V čemž mu za zlý nemám, že jest se v tom při mně ohlásil, jakož smejšlím, že pan strejc taky nic proti tomu nenachází, poněvadž v tom svou povinnost a mý poručení vykonal. Nebo jest tomu tak, že sem mu před svejm vejjezdem z země, jakožto poddanýmu a čeledínu svýmu, kterýho sem k službě a potřebě svý budoucí podlí toho práva svýho, kterýho sem sobě v smlouvě se panem bratrem mejm o statek svůj Třebíckej učiněné pozůstavila, vymínila a zanechala a listem svejm otevřenejm jemu k tomu povolení dala, dokudž bych ho sama neb pán můj k nižádné službě nepotřebovali, aby tu, kdež by své dobré bejti viděl, s manželkou i dítkami svejmi zůstávati a se obživovati mohl, však každýho roku při mně se ohlašovati a kde by zůstával, neb kam se do jaký

služby dostati měl, mně o tom zprávu činiti a na vůli mou se při tom doptávati povinen byl. Což sice až posavad vždycky činil, avšak sem mu na to žádný jiný odpovědi nedala, nežli že chci se pánem strejcem prvé o to mluviti, a dále všemu vyrozuměti a mezi tím že to sama poznávám za slušné bejti, poněvadž jest s mejm povolením na cizích gruntech až posavad sloužil, aby také tu, kdež jest statek můj a pan strejc můj přítel blízkej a milej, totéž jako by mně sloužil, učinil; pročež můžete to vše pánu oznámiti, že já ho pánu k jeho službě raději než cizím přeji, pokudž jen se k tomu hodí a může s to bejti. Nežli, žeť to sic poněkud o něm sama vím, že jest on řemeslník potřebný a nikdy prvé na takovejch velkejch mlejních nebejval, než vždycky tak po těch malejch mlejních se zdržoval a na takovej velkej mlejn, jest pravda, žeť musí mlynář předce zámožnej bejti a sám svýho taky něco míti, aby měl z čeho pronájem spravovati, poněvadž ne vždycky se mohou jeden čas tak jako druhý peníze shledávati, nebo že bych taky nerada, kdyby měl pan strejc potom skrze něj více k jaký škodě než k nějakýmu vzdělání a oužitku přicházeti, a nemaje on čím platiti na dokonalou záhubu s ženou a dětmi svejmi přijíti: ale jestližeť se panu strejci hodí, že já k tomu tím raději směřuji, aby pánu než po cizopanství (však do mý vůle a pokudž bych ho sama nepotřebovala, tak jakž můj list jemu danej na to se vztahuje) sloužiti mohl. Podlí čehož, že se předce taky za něj přimlouvám a pána žádám, pokudž ho vždy v službě svý (tak jakž on mlynář zprávu činí od svatého Jiří příštího) míti chce, aby taky nad ním ruka držána byla a na něj podlí moci bez vědomí a povolení mýho nic nad možnost se nevzkládalo, tak že já proti ničemu slušnýmu a náležitýmu v té příčině nejsem, můžete pánu oznámiti. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 15. Martii 1635.

---

506. *Přeje paní Bohunce z Žerotína, aby bolesti hlavy brzo sproštěna byla, i manželu jejímu častých nemocí že nepřeje; děkuje za ryby, kapouny, víno poslané ɔc.*

Na hradě Přerově dne 15. března 1635.

Paní Bohunce z Žerotína.

Má nejmilejší paní, paní dcero! Zdraví ɔc. Má paní dcero. Psaní vašeho sem dostala a poněvadž ste žádostivy o našem způsobu věděti, oznamuji vám, že až posavad předce tak na jedný míře s námi stojí, jednu chvíli lépe a druhou zase hůře, což se toho dosti každý hodiny bojím, aby hůře nebylo. Pán Bůh rač sám dále milostivejm pomocníkem naším bejti a k lepšímu a stálejšímu zdraví dopomoci. Vy že předce s bolestí svý hlavy také se trápíte, neráda to slyším a vám věrně nepřeji, vinšujíce, aby pán Bůh ráčil vám

lepší zdraví dáti a od takovejch bolestí zprostiti. Pán váš a můj velice milej pan syn že mi taky srdečně svou bídu žaluje, žádám, že ho ode mne s mejmi modlitbami velice pozdravíte a že s ním v tom opravdovou citedlnost a utrpení nesu a pánu takových častých nemocí upřímně nepřeji: ale což činiti, že já sama taky jemu podobna sem a rovně než jedna bída mine, druhá přijde, jakož ty bídný dna nikdy mi neodcházejí, že se nyní sotva lůži bráním; tuším, nám již jináč nepřijde než tak se bědovati.

Za ryby postní i kapouny od vás mi odeslané vám děkuji a to od vás přijímám; ti kapouni sou dosti pěkný a také nepochybuji dobrý, kterýž pro vaše zdraví s svejmi hostmi ztráviti chci, majíc u sebe pana bratra svýho se paní Mařičkou od dnes tejdenka, kteříž vás s službami svejmi pozdravují.

Paní z Roupova sem s pozdravením vaším psaní, které ste jí ode pána jejího poslaly, odvedla, z čehož vám velice děkuje a nepochybuji sama taky píše. Paní z Dytrychštejna s mejmi službami zase ode mne pozdravte; nepřeji vám toho příkoří, který se vám skrze ni počíná díti, přála bych, kdyby bez něho bylo. Karla i pana Rozína s Mělnickejm taky zase pozdravte. Flaše, pokudž který prázdný sou, aby se vám navrátily, sem poručila, víno pak, který ste nyní pro pána poslaly, taky přijato jest. A nemaje vám co jiného psáti, s tím vás spolu s námi k ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 15. Martii 1635.

---

507. *Paní Barboře Khynostové: lituje, že se s ní shledati nemohla, přeje jí i manželu jejímu dobrého zdraví a oznamuje, že hraběti Rudolfovi z Valdštejna psala, aby jí odvedl povinný úrok.*

Na hradě Přerově dne 16. března 1635.

Paní Barboře Khynostový, rozené Hejdovně z Poříče.

Službu ɔc. Urozená paní a přítelkyně má obzvláště velice milá. Má paní Baruško! Psaní vaše vděčně ráda sem přijala, ale mnohem raději bych byla vás uhlídala, kdybyšte se byly se paní z Lippého sem dostaly, nebo sem se vám již dávno těšila a žádostivě vás při tý příležitosti očekávala, poněvadž bych se byla ráda s vámi shledala, a hněvala bych se na vás, že byšte mne tak opovrhly a nade mnou se již zapomněly: ale poněvadž příčiny ukazujete, že pro svýho nezbedných hospodáře vojáka, kterýho domů čekáte, a pro nedostatek zdraví pána svýho nemohly ste se z domu vydati, již vás musím při sobě omluvnou jmíti a sobě to k neštěstí přičísti, ač mi toho dosti líto jest, že sem se při týto tak dobrý příležitosti s vámi neshledala, nevěda, jestliže již to tak brzy se státi moci bude. Mezi tím, když ste nemohly samy přijeti, že ste psaním svejm ke mně

se ohlásily, i to od vás mi příjemné jest. O způsobu svém a pána svého, poněvadž o nás věděti žádostivy ste, vám oznamuji, že předce tak v svých bídách zůstáváme a pán můj se ještě z lůže pro ty i jiný nedostatky a častý proměny, který jedny za druhejmi přistupují, až posavad hnouti nemůže, však vždy, chvála pánu Bohu, mírněji a lépeji, než tu předešle bylo, s ním nyní jest; mám naději ku pánu Bohu, že i dále lépe bude. Já se tak lůži jak mohu bráním, sice dosti sem při tom bídná, ale již, bojím se, můj způsob mnoho jinačí nebude, jako i váš taky, jako starejch; jakž mi taky na svý nohy naříkáte, že vám sloužiti nechtí, ale poněvadž se předce taky šmatlete, přeji vám i toho a přála bych ještě více, kdybyšte spolu i se pánem svejm lepšího zdraví ještě užiti mohli, jemuž taky toho věrně nepřeji, že tak bídnej jest. Pán Bůh rač ho sám k lepšímu zdraví navrátiti a při něm za dlouhé časy zdržovati.

Co se pana Rudolfa dotejče, jistě toho nerada slyším a sama nad vámi v tom citedlnost mám, že vás v vašem spravedlivým tak zdržuje a těch ouroků spraviti zanedbává: tím pak, jak žádáte, abych panu bratru svýmu o to psala a ode pána k němu přímluvy žádala, bojím se, že bych nic nenapravila, než spíše pokazila a jej ještě proti vám popudila, jako bych na něj s vámi žalovala; víte samy, jak je nedotklivej. Než za lepší mi se vidělo jemu panu Rudolfovi samýmu o to psáti, což sem taky s dostatkem již učinila a jemu píši a žádám, aby se na vás v vaší potřebě ohlídl a dotčený zadržalý ouroky při příštím sv. Jiří i za ten termin spraviti vám nařídil, jestliže toho nechce pro vás učiniti, že ho žádám, aby to učinil pro mne, čímž nepochybuji, že vám snáze něco způsobím, nežli tím druhejm, čehož vám přáti srdečně budu; jen abyšte se taky při něm k tomu času ohlásily, za dobré mi se vidí.

Pána svýho, žádám, že ode mne pozdravíte a všecko dobré oznámíte. A s tím se vám od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšujíc, nás z obojí strany k ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 16. Martii léta 1635.

---

508. *Odpovídá paní Marii hrabince z Hodic na přímluvu její učiněnou za syna Karla v příčině dluhu jí povinného.*

Na hradě Přerově dne 19. března 1635.

Paní Maryji Anně hrabince z Hodic.

Službu ɔc. Urozená paní, paní dcero a kmotra má nejmilejší. Zdraví ɔc. Má nejmilejší paní dcero! Psaní vaše, které ste mi ze Znojima [sic] pod datum 7. dne tohoto měsíce učinily, jest mi před týhodnem od pana syna vašeho pana Karla dodáno. Nemoha však tehdáž pro jeho spěšný odsud odjezd vám na ně odpovědi dáti, žá-

dám, že mne v tom při sobě omluvnou jmíti budete; nyní pak to při jiný příležitosti, která mi se k vám skrze jednoho dobrýho muže trefila, činím a vám předně z navštívení mne týmž psaním a na mé i pána mého zdraví se dotázání velice děkuji a k žádosti vaší oznamuji, že já v svým starým dosti bídným a nestatečným způsobu zůstávám, ač neležím, ale to s velikejm přemaháním činím, sice mnohý nedostatky snáším a čím dále vždy více jich již přibejvá, nevím, co dál se mnou bude. Se pánem mejm taky k žádnýmu opravdovýmu a stálýmu polepšení se schylovati až posavad nechce, tak že předce ani z lůže se nehejbá, leč tak někdy ve dvou neb ve třech nedělích dá se na chvilku na stolici zdvihnouti a k stolečku posaditi, ale poněvadž, chvála pánu Bohu, vždy přece s ním něco lépe než předešle jest, mám ku pánu Bohu tu naději, že i dáleji pozdraviti ho ráčí. O sobě ač mi nic neoznamujete, však slyšíce, že při dosti mírným způsobu se vynacházíte, věrně vám toho přeji i na další časy upřímně od pána Boha žádám.

Dále co se přímluvy vaší ke mně vedle pana syna vašeho strany dluhu mně povinného učiněné dotejče, poněvadž jest přímluva svobodná a zvláště že vy jako za syna svýho se přimlouváte, nemám vám v tom nic za zlý: nežli vždy mi nemůže než věcí bolestnou a lítostivou bejti, že za mejm již prvé tak dlouhejm téhož dluhu sčekáním a tudy nemalého dobrodiní a pohodlí prokázáním, číníce vše to pro vás a pro osobu vaši, (jakož pak vám sem peněz a panu Zdeňkovi hotovejch půjčovala), neohlídaje se tak mnoho na svou škodu a nejedny nepříležitosti, který sem skrze to na sobě až dosavad snésti musila, že nyní dotčený pan syn váš na mou ještě větší škodu státi se neostejchá a toho po mně vyhledávati smí, abych mu summy do 6 let počkala a ouroky odpustila a tak na věci dokonce nejistý přestala, ježto kdo může tím jist bejti, že 6 let živobytím dočeká, aneb jak do toho času bude. Jakož já sobě to podlí svýho již sešlýho věku a nestatečnýho způsobu za věc téměř nemožnou bejti pokládám, tak že abych tak špatnou vděčností odměněna bejti měla, sem se nenadála a toho neočekávala. Že pak jakž vy nedostatky téhož pana syna svýho předkládáte, tak i on nimi se zastírá: tomu já dokonale neodporuji, aby něčeho bejti nemělo, poněvadž téměř všickni sobě a zvláště těmito časy dosti nač naříkati máme, avšak jedni více a druzí méně v takových nedostatcích se nacházíme a zdá mi se, že i pan syn váš daleko v menších a snesitedlnějších zůstává, nežli já se pánem svejm, poněvadž statek má a jeho vždy užívá a my, nepřijímaje odnikud žádnejch důchodů, nemáme nač jinýho se bezpečiti a odjinud živi bejti, než na hotový peníz, a když již těch nepostačuje, (jakož pak v pravdě nemalý nedostatek již se v nich nachází), k svým dlužníkům o záplatu hleděti musíme. Pročež, ač bych dosti k tomu tudy přivedena byla, abych od svýho práva a s svou další a větší škodou neupouštěla,

nežli podle něho záplaty své bez větších průtahů a odkladů vyhledávala: avšak, ušetřujíce vždy vaší lásky a dobrýho přátelství, oznamuji vám, že sem se ještě i k tomu naklonila a témuž panu synu vašemu tyto dni skrze psaní a odpověď svou na jeho psaní mně z Brna učiněné danou v tom se prohlásila, pokudž to ode mne vděčně přijíti chce, že mu summy hlavní proti ujištění jeho pod ourok od svatýho Jiří příštího do roka pořád zběhlýho sčekání učiniti chci. Však tak a na ten způsob, pokudž by mi z ouroků z té summy až do téhož příštího svatýho Jiří zadržalejch při tom čase na hotově 1500 f. položiti chtěl, což pokudž od něho se stane, tedy, na dokázání k němu i v tom vděčnosti, ostatek týchž zadržalých ouroků, co se jich mimo těch patnácte set sejde, že jemu taky pasirovati a odpustiti chci. Jakož pak nepochybuji, že jak vy tak on často připomenutý pan syn váš to ode mne vděčně přijme a na tom přestane: pakliže by sobě toho oblíbiti nechtěl, nemohla bych jináče učiniti, než po svým právě a vedle dalšího vyměření JMti knížecí pana kardinála neb pánů komisařů, jaké by mi v té věci přišlo, postupovati; ale zdá mi se, že se tu nemá pan syn váš na čem rozpakovati.

Pán můj vám své nemocné služby vzkazuje, panny dcery svý, šlechtičny Polyxiny, žádám, že zase ode mne pozdravíte a všecko dobré oznámíte. S tím se vám, má paní dcero, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 19. Martii 1635.

---

509. *Pertoltovi z Lipého o zdraví svém a manžela svého.*

Na hradě Přerově dne 21. března 1635.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lippého.

Můj nejmilejší pane bratře! Že ste se, jedouce od nás, v dobrém zdraví na Brod se všemi svejmi dostali, ráda sem se toho dověděla a mám ku pánu Bohu tu naději, že ste i ostatek cesty své v témž dobrém způsobu vykonali, krom že ste tak zlou cestu měli, ale to již jináč bejti v tento čas nemohlo. O mně že žádostivi ste, jak se mnou dále od vašeho odjezdu jest, věděti, vám z tý péče o mne, můj bratříčku, velice děkuji. I oznamuji vám, že tak předce v tom svým churavým a bídným způsobu, v kterým ste mne odjeli, až posavad jednostejně zůstávám a nic lépe se mnou bejti nechce, ač sic předce se lůži bráním, ale nevím jak na dlouze a co dále se mnou bude, nebo všecka sem vnitř bolestmi sevřena, nevím sama, co jest, je-li podagra, či co jinýho; již se ve všem pánu Bohu poručiti a na jeho božskou pomoc očekávati musím. Se pánem mejm, chvála pánu Bohu, hůře není, než tak v jedný míře, jak ste ho viděli, s ním ještě stojí, kterejž vám svý služby s žádostí od pána

Boha všeho dobrýho vzkazuje a z paměti na něj děkuje i dále se vám spolu se mnou poroučí. A nemaje vám co jiného psáti s tím nás z obojí strany k ochraně boží poručené činím. Datum na hradě Přerově 21. Martii 1635. *)

---

510. *Prosí paní Kunhuty Františky z Žerotína, aby jí propůjčila přes leto dvě krávy k užívání.*

Na hradě Přerově dne 22. března 1635.

Paní Kynikundě Františce [z Žerotína].

Službu ꝛc. Urozená paní, paní teta a dcero má nejmilejší· Zdraví ꝛc. Má nejmilejší paní dcero! Nikoli sem toho dále opominouti a zanechati nemohla, poněvadž již o VMti od chvíle nic neslyším, abych se neměla k VMti skrze toto psaní ohlásiti a o způsobu zdraví vašnostiného, kterak se při něm až posavad se všemi k VMti přináležejícími vynacházeti ráčíte, přezvěděti, vinšujíce a srdečně toho VMti přejíce, kdybych mohla o všelijakém dobrém a potěšitedlném způsobu vašnostiném uslyšeti, začež VMt prosím, že mi tu lásku prokázati a mně o sobě oznámiti dáti stížiti neráčíte. Já o sobě a pánu svým VMti oznamuji, že tak v svým bídným způsobu téměř jednostejně zůstáváme, ač sice, chvála pánu Bohu, hůře se pánem není, avšak předce ještě z lůže ani se hnouti nemůže a s svejm velikejm kašlem a mdlobou se obírá. Já pak, jsouce od dny téměř všecka nyní po oudech sklíčena a sevřena, sotva se lůži bráním a velmi nestatečna sem; ale když jináč bejti nemůže, již to do vůle boží nésti a trpělivě očekávati musím, bude-li se jeho milosti líbiti, že mně lepšího zdraví také uděliti ráčí.

Mezi tím pak ačkoli hrubě nerada a s velkejm ostejcháním, však z svý potřeby a mý k VMti celý důvěrnosti, to činím, že VMt tím zaměstknávám a poněvadž bych ráda odněkud dvou krav dostala, kterých bych přes leto užívati a aspoň toho kropet mlíka pro kuchyni sama míti mohla: VMt prosím, pokudž by to s VMti nepříležitostí nebylo, abyšte mi ráčily tak mnoho lásky prokázati a mně zatím takovejch dvou krav k užívání na nějaký nedlouhý čas, dokudž bych se jináče neopatřila, ze dvora svýho zdejšího povoliti zapůjčiti. Což pokudž při VMti, jakž se toho cele naději, obdržím, prosím, že račte ouředníku zdejšímu poručiti, jak by se v tom měl zachovati. A což tu pro mne k této mé důvěrné žádosti učiniti ráčíte, VMti se toho zase všelijak příjemně odměniti i odsloužiti zakazuji.

JMt pana manžela svýho a mýho velice milýho pana syna, žádám, že neračte sobě stížiti ode mne velice pozdraviti a mne jemu

---

*) Podobně psala t. d. paní Marii z Lipého o zdraví svém.

s mejmi modlitbami poručiti. Při čemž se VMti, má nejmilejší paní dcero, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 22. Martii léta 1635.

---

511. *Paní Kunhutě z Žerotína zdraví i všeho dobrého přeje, děkuje za půjčení dvou krav k užívání.*

Na hradě Přerově dne 27. března 1635.

Paní Kynikundě Františce z Žerotína.

Službu ɔc. Má nejmilejší paní dcero! Z odpovědi vašnostiné, mně na mé pominulejch dnů VMti učiněné psaní odeslané a ode mne s vděčností přijaté, předně sem tomu nerada porozuměla, že ste v nedostatku zdraví svýho příčinou neštěstí, které VMt a pana manžela vašnostinýho, mýho obzvláště milýho pana syna, skrze oheň potkalo, se nacházeti ráčily: avšak zatím zase nemálo sem se z toho potěšila, poněvadž dokládati v svým psaní ráčíte, že již zase k lepšímu způsobu téhož zdraví svého přicházeti ráčíte, čehož srdečně VMti přejíc, aby dobrotivý pán Bůh i dáleji VMt pozdraviti a při dobrém a všelijak potěšitedlném a pohodlném způsobu spolu i se panem manželem a dítkami vašnostinejmi nejmilejšími za mnohá leta stále utvrzovati a zachovávati ráčil, na jeho božské milosti žádám. Strany pak sebe s bolestí VMti oznamuji, že mne ta bídná podagra již dokonce položila a ve všech oudech těžce svázala, že sebou téměř hnouti nemohu a mnohého trápení okoušeti musím, nevěda, jak milostivý pán Bůh, na jehož ruce božské cele se spouštím, dále se mnou naložiti ráčí.

Za tu lásku, kterou račte ke mně prokazovati a mně k žádosti mé chtíti to přátelství a pohodlí prokázati a k užívání dvou krav zapůjčiti se tak ochotně zakazovati, i jestliže bych čeho více potřebovala, se v tom tolikéž zamlouvati ráčíte: velice VMti, má nejmilejší dcero, děkuji a poněvadž toliko dvou takových krav potřebuji, pročež na nich také s vděčností přestávám a VMti toho dobrodiní mně tudy prokázaného zase se všelijakou líbezností každýho času odměniti i odsloužiti nepominu. Pana manžela svýho a mýho velice milýho pana syna, žádám, že račte ode mne s mejmi službami velice pozdraviti. A s tím se VMti, má nejmilejší paní dcero, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 27. Martii léta 1635.

PS. Že se VMti rukou svou pro svůj velikej nedostatek zdraví, který v pravé ruce také snáším, podepsati nemohu, prosím, že mne v tom při sobě omluvnou jmíti ráčíte.

---

512. *Kateřině Šrámkové, hospodyni v Olomouci, v příčině vycvičení služebné dívky.*

Na hradě Přerově dne 29. března 1635.

Kateřině Šrámkové, hospodyni Olomoucké.

Kateřino milá! ɔc. Psaní tvé pod datum 26. dne tohoto měsíce sem přijala a z něho předně tomu vyrozuměla, že mé s tebou na tom zůstání v své paměti máš a se zakazuješ, že, dá-li pán Bůh, v sobotu po Veliké noci s řezníky zdejšími buď sama ke mně se sem dostati, nebo manžela svýho vypraviti a to děvče mý k sobě na cvičení přijíti chceš: což od tebe vděčně přijímám, a že tak učiníte a o týmž čase kterýkoli z vás ku přijetí takovýho děvčete sem se dostanete, toho očekávati budu. Co se pak druhýho děvčete dotejče, kdež mi oznamuješ, že se jedna poctivá a pobožná měštka v Olomouci nachází, která by je taky přijíti chtěla: tak jest, že sem se před tebou, když si u mne byla, v tom ohlásila, že bych je taky ráda někde do dobrýho místa obrátiti chtěla, žádostiva jsouc, aby ty se tam u vás na nějakou takovou příhodnost vyptala, což že si učinila, vděčně to od tebe přijímám; než oznamujiť, že již na ten čas z toho schází, a to tou příčinou, že to děvče, který sem tehdáž před rukami měla, se roznemohlo, tak že sem je zase pryč poslati a tam, odkud se sem dostalo, navrátiti musila. Pročež mne při tý dobrý poctivý měštce s pozdravením ode mne v tom omluviti, a že od ní vůli za skutek přijímám, oznámiti moci budeš. A s tím tě ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 29. Martii léta 1635.

---

513. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, v příčině dobytka při dvořích, škod vojáky zdělaných, Matouše purkrabího, kteréhož vojáci nutí, aby s nimi táhl; vyhrůžek rytmistrových aby se nebáli, včely aby ohledány byly, zahrady pro předíva, k vařivám upraveny byly, zahradník aby odeslal semeno z salátu hlávkového.*

Na hradě Přerově dne 29. března 1635.

Janovi písaři.

Že za těch 331 žejdlík másla do Oustí prodanýho peníze na hotově máš, dobře jest, čehož při svým předešlým tobě v té věci učiněném poručení pozůstavuji; volej makovej v flašce mi odeslanej i řepa suchá jest mi dodána. Dobytek ve dvořích že, chvála pánu Bohu, při dobré míře pozůstává a telata ve dvořích vedle poručení mého se osazují [sic], i vojáci ze dvora Horeckýho že již vytáhli, taky to ráda slyším žádaje, aby pán Bůh dáleji všecko v dobrém způsobu zachovati a ty dráče dokonale pryč zapuditi ráčil. Co jest již od nich škod naděláno, z poznamenání, které mi posíláš, sem

spatřila, čehož jest dosti mnoho a nevím, kdo nám to nahražovati bude; jak by však při tom mělo postupováno bejti, z panskýho psaní budeš se věděti čím zpraviti.

Co jest se s Matoušem, purkrabím, zběhlo, že jej ti vojáci, kteří v Brandejse leží, z toho viní, že jim připověděl a, aby s nimi táhl, míti chtějí: není co chváliti a soudím, že sám vinen jest; kdyby s nimi žhraní a tovaryšení nechal, byl by toho prázen, ještě on má pánu tudy starosti a zaměstknání přidávati, bylo by zhoda [sic], jestliže se mu tak líbí, aby se mu toho přálo; ale ne pro něho než pro něco jinýho poroučí pán hejtmanovi, jak by strany něho postupovati měl; podruhý bude uměti na sebe lepší pozor dávati a obecenství [sic] s vojáky nechati, nechce-li sobě k horšímu něčemu posloužiti, však i tak ještě neví, jak toho znikne.

Tobě a hejtmanovi že rytmistr ten pohrůžky činí, že vás zastřeliti chce: to sou frašky; smejšlím, že se na to rozmyslí, není to ponejprvé, jest to již jejich vobyčej starodávní tak hroziti a kdoť se jim dá ustrašiti, tenť jest jejich nebohej; ale vy snad máte rozum, víte se v tom jak chovati a nebudete babami, abyšte se hned měli slova báti.

Mezi tímť poroučím, poněvadž již čas včel ohledovati [sic] nastává, aby na to paměť měl a, oberouce k tomu čas příhodnej, s šafářkou k nim přihlídl a med od nich, co by beze škody bejti mohlo, vybrati dal a při tom rozšafně a s řádem postupovati hleděl; a když by se to vykonalo, jak mnoho medu i taky vosku se nabere, mně oznámil.

Zahrady pro přediva, k vařivám i k jiným potřebám chystati a, když čeho čas bude, seti a to náležitě spravovati hleďte; zahradníkovi taky pověz, aby tam darmo neležel, než v zahradách co potřebí k setí sobě připravoval a stromoví proklešťoval, tak aby nějaký oužitek z něho taky pocházeti mohl. Při tomť věděti dávám, že mi šafářka oznamuje, že po ní hejtman míti chce, aby mu za půl léta 40 žejdlíků napřed másla nalila. I pokudž jest tomu tak, vyptaje se na to, pověz mu ode mne, že by mi to do něho s podivením bylo, aby od ní toho žádal, což v její moci učiniti není a což se předešlým hejtmanům nedávalo: a poněvadž já více jemu, než-li těm, kteří před ním byli, dávati povoliti nemohu, jakž mi se zdá, že se jim na rok toliko 40 žejdlíků dávalo, což v rejstrách můžeš dobře vyhledati a jemu ukázati, že on taky nemá čeho více žádati, ani taky na to nastupovati, aby se mu před časem vydávati co mělo. Pak-li by buď nechtěl neb nemohl na tom, na čem jiní dosti měli, přestávati a chtěl by sobě více koupiti, že já mu toho přeji; než já že nemohu nyní teprv toho změniti, co od starodávna bejvalo, a tak že ona šafářka více jemu a jináče dávati nemůže, než co a jak sobě ode mne poručeno má a co se jinejm dávalo. S tím ꝛc. Datum na hradě Přerově 29. Martii 1635.

PS. Že se nepodpisuji, nic se na tom nezastavuj; jest v tom příčina, že nemocna sem a podagru v pravý ruce mám, tak že do ní ani píra vzíti nemohu. Vondrovi zahradníkovi pověz, že mu poroučím, poněvadž mám zprávu, že loňskýho roku pěkný saláty hlávkový měl, aby mi sem z nich trochu semena při nejprvnějším poselství odeslal.

---

514. *Šafářce Perenské, mnoho-li másla hejtmanovi vydávati má, o ostavení telat, o poslání kolníku, o ohledávání včel.*

Na hradě Přerově dne 29. března 1635.

Šafářce Perenský.

Kdež mi oznamuješ, že hejtman na tobě míti chce, aby mu na půl léta pořád napřed 40 žejdlíků másla nalila, ty pak že si mu toliko deset nalila a dále že se mu tím zastíráš, že toho bez vůle mý učiniti nemůžeš: schvalujiť to, že's poněkud dobře učinila, že bez mýho vědomí něco novýho před sebe nebereš, poroučejeť, aby i dále se tak chovala a v nic neslušnýho se nevydávala, než, když by čas vyšel, taky mu nic nezadržovala. Avšak že se doptáváš, co mu ho dávati máš, v tom se divím tvýmu nerozumu, že se na to ptáš, o čem vím, že dobře víš, co se předešlým hejtmanům dávalo na rok, tomuto tolik vydávati můžeš. A když mu to v každým čtvrt lítě, co mu náleží, odvedeš, více na tobě nic míti nebude a před časem čeho po tobě žádati nemá, jakž o tom Janovi, aby mu to ode mne oznámil, aby tě v to nepotahoval, poroučím.

Co se ostavení telat dotejče, abych ti o tom co poroučela, aby jich v svým dvoře 30 ostavila: nic o tom nevím, si v tom na nějakým omylu; než poručila sem tak, jestliže by jiný šafářky pro vojáky nemohly samy svýho počtu doplniti, aby ty jim hleděla v tom nápomocna bejti a některý více nad svůj počet ostaviti, tak aby se mohly jinejm šafářkám rozdati a tak v každým dvoře, aby po desíti ostaveno bylo. Pročež se tím můžeš taky spraviti.

Tu řepu čerstvou kolník, poněvadž si mi jí neposlala tehdáž, když fůra sem byla, tedy mi ji po poslích, když sem jdou, po troše posílej, tak abych jí vždy něčím užila, tolikéž ty vořechy se džbány po jednom neb, jak budeš moci, mně sem v putně poslati můžeš. Suchá řepa i volej jest mi dodán.

A poněvadž již teď časy příhodný k ohledování včel budou, oberouc sobě k tomu jistej den s Janem písařem k nim přihlídněte a med, co bude moci včelám beze škody bejti, vyberte a co ho i vosku naberete, mně ať se oznámí. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 29. Martii léta 1635.

---

515. *Vymlouvá se Rudolfovi hraběti z Valdštejna ve příčině dívek k službě jí opatřených a odbývá jeho nabídnutí žertem, že ho do »fraucimoru« svého k službě přijíti nemůže.*

Na hradě Přerově dne 30. března 1635.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Když mi se tato příležitost k VMti trefila, nechtěla sem opominouti psaním svejm VMt navštíviti a o VMti, jak se dáleji se všemi svejmi míti ráčíte, přezvěděti i o našem způsobu VMti taky oznámiti, netajíc před VMtí, že pán můj i já oba dva v lůži zůstáváme; pán předce na svý předešlý nedostatky a já, jsouc od dny již od týhodne těžce sklíčena, hnouti sebou nemůžeme; nevím, jak pán Bůh dále s námi naložiti ráčí. Psaní vašnostinýho pod datum 24. dne tohoto měsíce z Brna sem dostala. Co se tý dívky, kterou sem k VMti pro její nedostatky navrátila, a toho, co mi v témž psaní o ní psáti ráčíte, dotejče: o to nechci s VMtí žádnejch soudů vésti, jestliže taková jest nebo není; než, poněvadž sem při ní sama ty některý nedostatky viděla, musím svejm vočím taky uvěřiti, ale, poněvadž ste jí ráčili tak dobrýho doktora zjednati, snad ji račte zhojiti, než pro mne se již nehodí. Já když sem tím vinna byla, že sem ji zejmena míti chtěla, již sem to prvé na sebe přijala, VMt, poněvadž se račte taky vinnej v tom činiti, račte míti příčinu napraviti. Pana Simeona že ste vo málo proto poprati neráčili, neráda bych toho uslyšela, nebo by mi to velkejm zázrakem bylo. Jinou pak dívku na místo té že mi posílati ráčíte, ještě sem ji sice až posavad neviděla, ale poněvadž to tudy sešlo, že sem otcovský přijíti nechtěla a druhá, jak mi zpráva učiněna jest, že příliš velká a stará dívka byla, musím při tom zanechati; ačkoli, kdyby se byla která z nich sem dostala, aspoň bych ji byla viděla a na ni pohlídla, však že se nestalo, již VMti viny nedávám než hofmistrovi, který ji měl s sebou přivézti; budu dále očekávati, že mi to brzy vynahraditi ráčíte, začež VMt prosím a již jednou se snad zdaří, že budu moci něco zdárnýho dostati. Sami že byšte ráčili chtíti u mne v fraucimoře sloužiti: VMti z tý poslušnosti děkuji a poněvadž se mi neračte do tý služby hoditi, nebo já již slabý ruce mám, tak že když byšte mi ráčili zle sloužiti, nemohla bych VMt uprati a za službu platiti, protož VMt z ní propouštím, račte sobě jinde moci služby pohledati a mezi tím vždy na mne ve věci opravdové paměti míti, poněvadž já tak bídná sem, že sobě sama sloužiti nemohu.

Pokudž toto psaní VMt na Židlochovicích trefí, žádám, račte mne panu otci svýmu a mýmu nejmilejšímu panu bratru s mejmi upřímnejmi sesterskejmi nemocnejmi službami poručenou a omluvnou učiniti, že pro svůj nedostatek zdraví sama pánu nepíši. Pán můj VMt i paní manželky VMti spolu se mnou pozdravuje a naše nemocné služby vzkazujeme, a s tím nás z obojí strany v milost

a ochranu boží poroučím. Datum na hradě Přerově 30. Martii léta 1635.

PS. Majíc i pravou ruku od dny svázanou, tak že do ní dokonce nic vzíti, ovšem se podepsati nemohu, žádám, že mne v tom, že se VMti nepodpisuji, při sobě omluvnou jmíti ráčíte.

---

516. *Bratru svému Adamovi z Valdštejna o nemoci své, přeje mu šťastnou na svátky velikonoční projížďku na Mikulov a žádá, aby ji oznámil, nežli by do Čech se odebral.*

Na hradě Přerově dne 2. dubna 1635.

JMti panu purkrabí Pražskýmu.

Můj nejmilejší bratříčku! Velice VMti z toho děkuji a se vší vděčností to od VMti přijímám, že na mne nezapomínati, nýbrž skrze psaní své laskavě navštěvovati a o mně i mém nejmilejším pánu vyzvěděti žádostivi bejti ráčíte, a omlouvám se VMti, že sem sama dříve VMti nepsala, jakž sem sice v oumyslu to podle vzkázání vašnostiného po hofmistrovi vykonati a o nás oznámiti chtěla, ale má bída, v které nyní zůstávám, mně v tom až dosavad překážky činila, tak že ste mne v tom předjíti a mně prvé psáti ráčili. Což VMti, mý srdce, oznamuji, že se nic dobře nemám a již víc než od týhodne, jak sem se na dna složila, který mi do pravý ruky, loktův, ramen i do kolen přišly, z lůže se hnouti nemohu, ani flastry sem se obrániti nemohla; však to vždy poznávám, že ne tak prudce a násilně, jak jindy sice to bejvá, mne svázaly a již taky z milosti boží začíná se se mnou něco polepšovati, což mám ku pánu Bohu tu naději, že mi i dále pomocníkem bejti a zase lepšího zdraví dosáhnouti dáti ráčí. Pán můj pak, ač sice ještě nemůže z lůže mnoho se hejbati, však předce tak hodinu nebo dvě každej den u stolečku v šlofpelcu na stolici posedí, než kašel ten se mu málo umenšuje; ale soudím, že tito nynější časové nepříhodní také něco u příčině sou a že, když lepších a stálejších pán Bůh propůjčiti ráčí, taky pán více síly a čerstvosti nabejvati a pomaly okřívati moci bude. VMti toho, můj nejmilejší bratříčku, přeji, že ač sic s nedostatky, však předce aspoň tak, jakž může bejti, snesitedlně při svým zdraví vynacházeti se ráčíte. Pán Bůh rač to při VMti množiti a za dlouhé časy stále VMt se všemi vašnostinejmi při všelijakém potěšitedlném způsobu zachovávati.

A poněvadž račte psáti, že na tyto nastávající slavnosti velikonoční na Nyklšpurk k službám božím strojiti ráčíte: VMti k té projížďce mnohýho štěstí a potěšení podle duše i těla i zase šťastného na Židlochovice navrácení vinšuji. Po svátcích pak že račte na cestu do Čech k přihlídnutí a opatření statků svejch pustejch směřovati,

ačkoli tak sama smejšlím, že svý nejlépe račte moci opatřiti, ale však nebudu moci VMt než lítostivě oželeti a nerada VMt odsud stratím, nebo nevím, kdy se již s VMtí shledám a že nebudu moci o VMti tak často jako nyní se dovídati; však než byšte odjeti ráčili, prosím, že mi ještě o tom věděti dáti ráčíte.

Pán můj VMti svý hotový a upřímný, ač ještě dosti nestatečný, služby vzkazuje. S tím se VMti, můj nejmilejší pane bratříčku, k lásce a paměti, nás pak z obojí strany k ochraně pána Boha všemohoucího poroučíme. Datum na hradě Přerově 2. dubna 1635.

VMti upřímná věrná sestra do smrti zůstávám.

PS. Poněvadž mi ta bídná podagra i to odňala, že se VMti ani sama podepsati nemohu, prosím, že mne v tom při sobě račte omluvnou míti.

---

517. *Adamovi z Valdštejna o zdraví svém a manžela svého, za novinu o pokoji děkuje a prosí za oznámení, kdyby do Čech vrátiti se měl.*

Na hradě Přerově dne 14. dubna 1635.

JMti panu purkrabí Pražskýmu.

Modlitbu svou s upřímnejmi sesterskejmi službami VMti vzkazuji. Vysoce urozený pane, pane bratře můj nejmilejší! Z psaní vašnostiného, můj nejmilejší bratříčku, které mi pod datum 12. dne přítomného měsíce činiti ráčíte a kteréž sem se vší vděčností dnes dostala, všelijak sem se nad tím potěšila, porozumívajíc z něho, že ste se v dobrém zdraví z Nyklšpurku zase na Židlochovice mezi své navrátiti ráčili, čehož věrně VMti přejíc, aby dobrotivý pán Bůh za dlouhé časy stále a neproměnitedlně takového dobrého způsobu VMti požehnávati a při něm vašnost se všechněmi k VMti přináležejícími zachovávati ráčil, z upřímnosti sesterské, jako srdci svýmu, VMti žádati nepřestávám. Pro vyzvědění pak o mně a mým nejmilejším pánu že račte naschvále sem posílati, z toho velice VMti děkuji: kdež před VMtí, mý srdce, netajím, že pán můj předce v svým jednostejným způsobu a nedostatku zdraví zůstává, za den, za dva něco lépe se má a z toho zase dosti ničemnej a mdlej se nachází a tak z lůže nikam nemůže; leč někdy se na chvilku zdvihnouti dá, že na stolici u stolečku posedí a poobědvá a s kašlem se předce taky obírá, ač sic zdá se, že již ne tak hrubě jak předešle trvá, odkudž důvěřuji se pánu Bohu, že s těmito pohodlnějšími a teplejšími časy týž kašel čím dále vždy více odcházeti a pán tudy lepšího zdraví nabejvati moci bude. Já sem tu taky téměř za dvě neděle příčinou dny, kterou sem v rukou, loktech, rameních i v nohách svázána byla, z lůže se nehejbala, ač i tak sem ještě dosti

churava, však vždy, chvála pánu Bohu, již se se mnou zase něco polepšuje.

Za tu novinu, kterou mi račte o pokoji oznamovati, že se k němu v brzkým čase dobrá naděje dává, VMti děkuji, ačkoli ještě s Tomášem, dokud skutků nevidím, nehrubě věřím; ale však pána Boha žádám, aby těm jednatelům jeho šťastně požehnati a nám ten stálej vinšovanej a žádostivej pokoj navrátiti ráčil, v němž bychom všichni obsaženi bejti a jeho společně užívati mohli.

Vašnostiného odjezdu do Čech vždycky se lekám a kdykoli o tom uslyším, že již se státi míti bude, (jakož pak když již tak dávno o něm třeští, obávám se, že se s ním prodlívati nebude), nebudu moci než velmi nad tím, že VMt odsud ztratím, zkormoucena bejti, poněvadž mi na VMti, mý srdce, mnoho záleží; kdyby možné bylo, abych mohla VMt vždycky tu blízko míti, však ještě místnějšího od VMti o tom oznámení očekávati budu.

Pán můj VMti zase svý hotový a upřímný služby, (jakkoli sic ještě dosti nestatečný), i paní Jozičce spolu se mnou s vinšem a žádostí od pána Boha všeho nejlepšího dobrého vzkazujeme. A s tím sebe VMti, mý nejmilejší srdce, k lásce bratrský stálý a neproměnitedlný a nás z obojí strany stráži a ochraně pána Boha všemohoucího poroučím. Datum na hradě Přerově 14. Aprilis léta 1635.

---

518. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, aby jí oznámil, jak při hospodářství všechno se řídí, mnoho-li medu od včel nabrali, kdy vojáci vytáhnou, šafářka aby poslala jeden sýr.*

Na hradě Přerově dne 19. dubna 1635.

Janovi písaři.

Když se od tebe nic dočekati nemohu, aby mi oznámil, co a jak se s vámi až posavad děje, neb co se dobrého při hospodářství řídí a spravuje, z té příčiny musímť sama psáti, tak abych se aspoň tudy něčeho dověděti mohla: pročežť poroučím, aby při nejprvnější příležitosti mně oznámil, jak ve dvořích při dobytcích a hospodářství i s jinejmi věcmi našimi stojí, tolikéž mne o tom zprav, jestliže se již co v zahrádkách a od jakejch semen zaselo i také v poli od přediv, jak se k tomu chystáte i při dvořích jař hrubě-li sejete. K včelám jestliže si již s šafářkou přihlížel a mnoho-li medu od nich nabral a v jakým způsobu se tyž včely našly a není-li při nich nějaký škody a summou o všem, o čemž by potřebí bylo, jak při čem spravujete, mně v známost uvésti nepomíjej, jako také brzy-li se vojáci od vás vytáhnouti strojí a co se dobrého slyší. Mezi tím na to paměť měj, jak by vojáci vytáhli, aby se ta příze tkadlcům k zdělání odvedla, o to se přičiníc, aby mohlo co nejdříve

plátno zhotoveno a potom taky, jestliže by nějakýho nebezpečenství a překážky od vojáků nebylo, časně vybíleno bejti.

Šafářce jménem mejm poruč, aby mi sem po nejprvnějším poslu jeden sejr podzimního dělání z těch, který Anička panna vybrala, složíc jej pěkně do nějaký putny neb něčeho takovýho, aby se rozdrobiti neb polámati nemohl a mohl sem pěkně v celosti donešen bejti, však aby nebyl shnilej, odeslala. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 19. Aprilis 1635.

---

519. *Adamovi z Valdštejna přeje, aby manželka jeho, paní Jozička, brzy se pozdravila, prosí, aby jí zaslal vzor »instrumentu«, kterého užívá v nemoci.*

Na hradě Přerově dne 26. dubna 1635.

JMti panu purkrabí Pražskému.

Mý nejmilejší srdce, můj přemilej bratříčku. Že se ke mně častejmi psaními svejmi ohlašovati a tudy svou upřímnou lásku ke mně dokazovati a mne v ní ujišťovati ráčíte, velice z toho VMti děkuji i při tom taky z vašnostiného dobrého způsobu, jehož při svém zdraví užívati ráčíte, obzvláštně potěšena sem. Pán Bůh račiž dáleji jakž v tom, tak i ve všem jiném dobrém a potěšitedlném VMt se všechněmi vašnostinejmi zdržovati, toho VMti jako srdci svýmu nepřestávám upřímně žádati. Paní Jozička pak že takový nepříležitosti od katarů snáší, věrně jí toho nepřejíc, vinšuji, aby jí pán Bůh od nich pomoci a pohodlnějšího zdraví užiti dáti ráčil. Kteréž, žádám, že sobě neračte stížiti ode mne i pána mýho s našimi službami všeho nejlepšího dobrého oznámiti.

Co se pak mne a mýho nejmilejšího pána dotejče, VMti o nás co jiného oznámiti nevím, než že tak v svým jednostejným, dosti churavým a častým proměnám poddaným způsobu, zůstáváme; pán s svejmi nedostatky a kašlem na větším díle předce v lůži a já sotva na stolici seděti mohu a všecka flastry obvázaná sem, neb téměř nikdy pokoje a odtušení nějakýho od tý bídný podagry nemám, tak že nevěda sobě z toho jak jináče pomoci, musíme již trpělivě i v tom vůli boží poddáni bejti. Za noviny oznámené VMti děkuji a toho neštěstí, které pana Hans Krystofa z Valdštejna, strejce našeho, potkalo, pánu nepřeji. A že račte novin z Prahy i z Vídně očekávati, pán Bůh dej, abyšte ráčili moci něco dobrýho dostati a my taky s VMtí nad tím mohli potěšeni bejti.

Pán můj VMti svý nemocný hotový služby s vinšem a žádostí na pánu Bohu všeho nejlepšího dobrého vzkazuje. A s tím se oba VMti i nás společně k ochraně boží poroučíme. Datum na hradě Přerově 26. Aprilis 1635.

PS. Můj nejmilejší bratříčku! Pamatuji, že ste mi o nějakém instrumentu povídati ráčili, kterýho že v nemoci užívati ráčíte, zprávu dávajíce, že jest lépe tak a pohodlněji než jak já a pán můj toho užíváme, že se vždycky na medenici [sic] zdvihati dáti musíme a tudy že nás urážejí a ruce nám vytáhnou, což tomu dobře sama místo dávám. I nemohouce se do toho šikovati, jak takový instrument udělán bejti má, pročež VMt, mý srdce, prosím, že mi mustr od něho, buď z papíru neb z plechu aneb z dřeva, jak by se koli VMti vidělo, udělati a při nejprvnější příležitosti odeslati dáti stížiti sobě neráčíte, tak abych jej pro sebe a svýho pána taky udělati dáti a nám tudy v našich bídách a nemocech nějaký polechčení způsobeno bejti mohlo.

---

520. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, o včelách, o opatrnosti před odtažením vojska, aby se nebáli naléhání kněze Choceňského v příčině víry.*

Na hradě Přerově dne 30. dubna 1635.

Janovi písaři.

Z tvého psaní a zprávy v něm mi učiněné, co a jak se s věcmi a hospodářstvím naším děje, ráda sem vyrozuměla, čehož na ten čas při též správě tvé zanechávám a že ste již taky na větším díle při dvořích, (ačkoli dosti s strachem a nebezpečenstvím, avšak vždy tak, jak mohlo bejti), zaseli i při dobytcích a jiným, že ještě v prostřední míře zůstává: buď pán Bůh ze všeho toho pochválen a rač i dále sám ochrancím a opatrovníkem při tom bejti; toliko že by ovce předce na volata promíraly, nerda tomu sem; hleďte jich však pilni bejti a toho, čímž by jim mohlo pomoženo bejti, nezanedbávati. Včely že jedny přes zimu umřely a tak málo medu že ode všech vzato jest, i ten že ještě na větším díle jim zase přidán bejti musel: nevím k tomu co říci, poněvadž to sama soudím, že tato minulá tak dlouhá a krutá zima to způsobila; jen hleďte již na to pozor dáti, aby ty, který na živě zůstávají, zase se ssíliti mohly i taky potom, dal-li by pán Bůh toho dočekati, když by roje pouštěly, aby žádný zmrhány nebyly, na to bedlivost míti hleďte. Vosk, kterýhož že 14 lib. šafářka přepustila, ať do mýho dalšího poručení schová a k tomu nechť se ho ale 50 lib. přikoupí.

O vojácích že se rozpráví, že 1. dne Maji z kvartýru mají vytáhnouti: pán Bůh račiž to sám způsobiti a nás jich tím dříve zprostiti, tak aby více se nikdy nenavrátili a nás i chudejch lidí netrápili, což taky, poněvadž se i zde všudy o tom tak mluví, snad již tu nebudou déle ležeti. Což jak by se stalo, že by vytáhli, hlediž tak, [jak] slibuješ, se chovati, přízi bez odkládání tkadlcům odvésti a o to se snažovati, aby tím dříve plátno zděláno i také vybíleno a jiný

všecky věci náležitě při hospodářství podle potřeby spravovány bejti mohly.

O tom hrozným vohni, kterej se v Litomyšli stal, nerada sem uslyšela a těm ubohejm lidem takovejch velikejch škod a zkázy jejich věrně nepřeji. V Brandejse že téhož dne v kvartýru toho rytmistra taky se zapálilo, i toho sem se ulekla, však pánu Bohu děkuji, že jest se voheň nerozmohl a hned zase uhašen jest; pročež když vidíte, co se u jinejch děje a jaká nevážnost a nešetrnost při vojácích jest, hleďte se sami jak doma tak i při dvořích na pozoru míti, tak aby nějaký takový nešťastný příhody a škody se nám nestalo, zvlášť když by vojáci vytáhnouti měli, poněvadž oni rádi po sobě památky nechávají.

Oč se na vás od kněze Chocenskýho tiskne, tomu jak z tvýho psaní, tak i z suplikací, kterou mi i pánu druhou s jinejmi, kteří v domě zůstáváte, posíláš, ač nerada vyrozumívám, avšak taky tak nějak velkýho nebezpečenství s vámi bejti nevidím: než to jest, že oni chtějí štěstí zkoštovati a vás ustrašiti, jestliže by se jim zdařilo dobře; ale poněvadž to pán dobře opatřeno má, pročež se podle rady panský taky chovejte a z domu se nehejbejte, což smejšlím, že se ještě rozmyslí, než co před sebe ten pan farář vezme, mimo což vám co jiného na ten čas raditi já ani pán nevíme. Pakliže by co dále na vás dolíhati mělo, budete moci taky nám o tom oznámiti a tak sobě i jinejm toto ode mne k odpovědi povědíti můžeš.

Koroptví 6 zbitejch, který z komůrky posíláš, jest nám dodáno; raději bych byla, aby mi ten sejr byl poslal, poněvadž koroptve posel pronesl, byl by mohl taky sejr pronésti, pročež to při nejprvnější příležitosti učiň a mně jej po poslu odešli, nebo ho pilně potřebuji. Datum na hradě Přerově 30. Aprilis 1635.

---

521. *Děkuje bratru svému Adamovi z Valdštejna za odeslané paštyky lososové, zmiňuje se o zdraví svém i manžela svého, o vyhoření Litomyšle ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 5. května 1635.

JMti panu purkrabí Pražskýmu.

Mý nejmilejší srdce! Ačkoli žádostivě sem psaní vašnostinýho dostala, ale netoliko sem se nad tím málo potěšila, nýbrž, otevrouc je a nevida ani ruky vašnostiný i dočtouce se o nedostatku zdraví VMti, že od dny navštíveni bejti a s ní nepříležitosti okoušeti ráčíte, nad tím sem se dosti zkormoutila a jistě srdečně nerada toho uslyšela; čehož VMti, můj nejmilejší bratříčku, sestersky věrně nepřeji a pána Boha prosím, aby takový nedostatek brzy s VMti sníti a k předešlýmu dobrýmu zdraví zase přijíti dáti ráčil. Mezi tím že předce na mne i mého nejmilejšího pána neračte zapomí-

nati, s námi o to, co VMti po vojácích zůstalo se zdělovati a dvě paštyky lososový odsílati ráčíte, VMti z toho oba dva velice děkujeme a vděčně takový dar od VMti přijímajíce zase se tý lásky VMti odsloužiti zakazujeme.

Co se našeho způsobu dotejče, ten při nás téměř na jedný váze stojí: nebo pán můj předce s svejm kašlem a mdlobou na větším díle a ustavičně v lůži zůstávati musí, kromě toho, že někdy na hodinu neb dvě dá se zdvihnouti, sice hned zase do něho se musí navrátiti, ale vždy, chvála pánu Bohu, hůře se pánem není; a po mně se ta bídná podagra rovně téměř stále tluče, tak že nepřestávám líkařství a flastrů vašnostinejch užívati a jednak na jednom, jednak na druhým místě se obvazovati, nebo ji téměř všudy po sobě cejtím, však se, již jak mohu, lůži bráním, než nevím, jak dlouho budu moci to vystáti, což na boží pomoci záleží.

Že se VMti na Dobrovici tak zle hospodaří a více odtud žádají než statek snad s to bejti může, zatím také, co se VMti i jinejm strany statků od nebožtíka pana Trčky odkázanejch děje, čehož že mi i přípis, jaký příčiny sobě k tomu berou, posílati ráčíte: čehož sem sic nedostala, však neráda sem se toho z psaní VMti dočetla a jistě bych toho nepřála, abyšte tý lásky, kterou nebožtík pán VMti dokázal, neráčili míti užiti; snadno, když kdo co rád míti chce, příčiny sobě najde a nejspíše kdo co má, ten i po smrti rebelem bejti musí, čehož se může pánu Bohu slitovati; ale moc železo láme: čemu se v takový příčině nemůže pomoci, to již musí pánu Bohu poručeno bejti.

Za jiné noviny já i pán můj, (kterejž VMti množství svejch hotovejch, ačkoli nemocnejch služeb vzkazuje), VMti tolikéž děkujeme a že se předce ku pokoji směřuje, pán Bůh rač tomu šťastně požehnati a nám všechněm ten žádostivej pokoj navrátiti.

O vyhoření Litomyšle taky nám již z Brandejsa oznámeno bylo, to jest hospodářství vojáků, s naším pustým Brandejsem rovně se tak státi mělo, taky na týž den vojáci tam zapálili, než předce pán Bůh zachoval, že se lidé zběhli a zase uhasili, že se voheň nerozmohli

A s tím sebe, můj nejmilejší bratříčku, mý srdce, k lásce VMt. neproměnitedlné, nás pak společně milosti a ochraně pána Boha věčného poručena činím. Datum na hradě Přerově 5. Maii léta 1635.

---

522. *Pertoltovi z Lipého o zdraví svém a manžela svého, v příčině jeho sporu s bratrem &c.*

Na hradě Přerově dne 5. května 1635.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lippého.

Můj nejmilejší pane bratře! Vděčně to od vás přijímám a z toho velice děkuji, že na mne nezapomínáte a skrze psaní ke mně se

ohlašujete i také o způsobu mém a mého nejmilejšího pána přezvěděti žádostivi ste. Kdež vám, můj bratříčku, oznamuji, že, tak jakž již náš bídnej a starej způsob s sebou přináší, téměř ustavičně těm i jiným nedostatkům poddáni jsme; pán můj předce ani z lůže mnoho se nehejbá, leč některej den dá se na hodinu neb dvě zdvihnouti, že tak se mnou poobědvá, ale hned zase do lůže musí, poněvadž ho veliká mdloba i taky kašel nikterak opustiti nechce, ale poněvadž hůře s ním není, pánu Bohu se důvěřuji, že mu dále k nějakýmu mírnějšímu způsobu také přijíti dáti ráčí. Já pak s svejmi podagrami taky dosti činiti mám a sotva se lůži bráním, nevím, jak dále se mnou pán Bůh naložiti chtíti ráčí, sice velmi jakási churavá a nestatečná a vnitř všecka od nich sklíčena sem.

O vás sem to srdečně ráda uslyšela, že při dobrém zdraví se všemi svejmi se nacházíte a že na Židlochovicích u pana bratra zůstáváte, čehož vám věrně přejíc i na další časy téhož dobrého způsobu od pána Boha upřímně vinšuji. Panu bratru pak jeho nemoci nepřeji, pána Boha prosíce, aby ho brzy pozdraviti a zase dobrýho a stálýho zdraví jemu dosáhnouti dáti ráčil.

Co mi v svým psaní dále píšete, že ste s rozmyslem a ostejcháním na Židlochovice ku panu bratru na jeho kolikerou žádost se vypravili, obávajíce se nějakýho posměchu, poněvadž ste tomu srozuměli, že by pán můj skrze zmocněný svý pro nějaký rukojemství při soudu minulým v Brně proti vám opatření žádal, poněvadž se k soudům stavěti nechcete, tak že by pánu od soudu za odpověď dána byla, že by pan kardinal chtěl pánu patent na vás dáti, když byšte kdy do Moravy přijeli, abyšte arrestirováni byli, což že vám nemůže než litostivé bejti: jistě sem se toho nerada dočetla a v pravdě vám oznamuji, že o takovým patentu nic nevím ani ode pána svýho o tý věci od toho času, jak s vámi o ní mluvil, když ste u nás byli, více ani jednoho slova až posavad sem neslyšela. Že pak pán tu věc na soud vznesl, však o tom sami víte, že hned tehdáž před vámi se v tom vysvětlil, že jinak jak učiniti neví, než že se musí v té příčině při soudu ozvati a za opatření té věci žádati, ale ne tím oumyslem, že jest to učinil, jakž tomu ode pána svýho porozumívám, aby tudy k vašemu jakýmu posměchu neb škodám sloužiti chtěl. Neb to sama dobře soudím, když sou vám již prvé všecko vzali, nač byšte se k soudům stavěti neb při dvoře solicitovati měli; než že pán chtěl se taky nějak v tom opatřiti, aby v takovém velikém nebezpečenství ne skrze vás, než skrze hrabě z Turnu, který se na vás, že s ním v rukojemství v listu ručícím jste, dobejvá a sám svý povinnosti zadosti činiti nechce, postaven nebyl, nenadajíce se, aby jemu měla taková odpověď od soudu dána bejti. Pročež vás, můj bratříčku, prosím, abyšte to z svý mysli vypustili a sebe tím nekormoutili, nebo o tom dobře vím, že pán můj nikdy toho oumyslu nebyl, aby

vám čím škoditi měl a že na vás tak mnoho laskav jest, že ještě toho učiniti nechce, čímž by vám nějakou protivnost měl působiti; což když sem mu o tom povídala, velmi toho nerad uslyšel a nepochybuji, (jakž se ohlásil), že vám sám místněji strany té věci, než já vám teď o ní navrhuji, psáti bude, a tak vám není potřebí na ten čas ničeho toho se obávati. Zdá mi se, že můžete proto bezpečně, kdykoli vaše příležitost jest, ještě jak sem k nám, tak i jinde, kdekoli by se vám vidělo a líbilo, přijížděti; leč by dále jináče se něco ne s vůlí panskou, než s jejich státi mělo, o čemž již nevím jak souditi, avšak pánu Bohu věřím a jeho žádám, aby vás přede vším takovejm zachovati ráčil, já pak co mohu vám dobrýho učiniti, to taky chci každýho času volně ráda podlí možnosti svý vykonávati. A s tím se vám, můj nejmilejší pane bratře, poroučím a, aby se vám na všem dobře a šťastně vésti mohlo, od pána Boha vinšuji. Datum na hradě Přerově 5. Maji léta 1635.

---

523. *Paní Marii hrabince z Hodic o zdraví svém, paní Apoloně že přeje, aby Teplice k lepšímu zdraví jí dopomohly, že vyhoví žádosti její, aby jí truhly ve Vratislavi vydány byly.*

Na hradě Přerově dne 7. května 1635.

Paní Maryji Anně hrabince z Hodic.

Má nejmilejší paní dcero! Ráda sem dnes s příležitostí pana syna vašeho sem vypravenou psaní od vás dostala a z něho tomu vyrozuměla, že při dobrejm způsobu zdraví svýho se vynacházíte, čehož vám věrně přeji a na další časy od pána Boha vinšuji. O mně a pánu mým, kdež žádostivy ste věděti, oznamuji vám, že tak předce v jednostejný váze pán můj s svejmi nedostatky a nejvíce s tím odpornejm kašlem v lůži na větším díle zůstává. Já taky s podagrou vždycky boj vésti musím, nebo ji teď od některejch dní zase hrubě cejtím; nevím, jak dále se mnou bude. Paní Appolona že jest se k vám již dostala, ráda sem to uslyšela, však že tak na zdraví nestatečná jest, věrně jí toho nepřejíc od pána Boha žádám, aby jí tý Teplice, do který se strojí, požehnati a skrze ni k lepšímu zdraví přijíti dáti ráčil. Kteréž, žádám, že ode mne jako i druhý panny dcery vaší s mejmi službami velice pozdravíte a všecko dobré oznámíte. Co se dále žádosti vaší dotejče, pokudž k tomu přijde, že do Vratislavě jakou bezpečnou příležitost míti budu: chci ráda na zakázání své vám při našem shledání učiněné pamatovati a klíč od sklepu svýho tam poslati, tak aby z něho věci vaše, totiž dvě truhly, vyzdviženy a Martinovi podle žádosti vaší k přichránění zatím odvedeny bejti mohly, dokudž byšte jich sobě jináče neopatřily. Pán můj vám i paní Appoloně a panně Polexině svý služby a všecko

*

jiné dobré vzkazuje. S tím se vám, má nejmilejší paní dcero, poroučím a všelijak dobře a šťastně vám se jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 7. Maji 1635.

---

524. *Kateřině Šrámkové, hospodyni v Olomouci, aby jí odeslala deset kusů »peřenných« šatů ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 7. května 1635.

Kateřině Šrámkový, hospodyni Olomoucký.

Jakož sem onehdy o tom skrze hofmistra poručila, aby mi něco ložních šatů sem posláno bylo: protožť poroučím, poněvadž nyní tato příležitost jest, že appatykáře do Olomouce odvážejí, aby po též příležitosti takových peřenných [sic] šatů deset kusů, totiž 3 spodní a tři svrchní peřiny, polštáře tři a jednu podhlavní podušku mně odeslala; což budeš moci pěkně na týž kočárek dáti složiti a do tý plachty zavinouti, kterouž pro to posílám, tak aby se nic neprotřelo a Alžbětě to, aby ona to sobě poručený měla a mně sem přivezti mohla, odveď. Mezi tím mi oznam, jak se to mý děvče u tebe chová a hrubě-li se čemu cvičí. S tím ꝛc. Datum na hradě Přerově dne ut supra.

---

525. *Potěšuje paní Johanku z Roupova nad »poustkou« jich hospodářství ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 7. května 1635.

Paní Johanně Maryji z Roupova, rozené z Valdštejna.

Službu ꝛc. Urozená paní, paní teta a dcero má nejmilejší! Zdraví ꝛc. Vděčně to od vás, má nejmilejší paní dcero, přijímám a vám z toho děkuji, že skrze psaní své paměť svou na mne osvědčujete i také, jak se s vámi od vašeho od nás odjezdu až dosavad děje, v známost mi uvozujete, nebo sem o vás o všech uslyšeti to žádostiva byla. Což sem taky hrubě ráda za novinu dostala, že ste tu cestu šťastně projely a na zdraví, že se se všemi svejmi dobře vynacházíte, čehož aby vám pán Bůh společně na další dlouhé časy přispořovati ráčil, vám toho od jeho božské milosti věrně žádám. Nad tím pak mám s vámi a pánem vaším jistě opravdovou citedlnost, co mi jak vy tak i pán oznamujete, že se vám tak nepořádně při věcech vašich děje a že ste tam do takový poustky přijely: čemuž dobře věřím, když tak jest, žeť vám to nemůže než dosti zkormoucenej mysli přidávati; ale což jinýho činiti tu kde moc železo láme a čemu se jináč odepříti nemůže, než již se ve všem pánu Bohu poroučeti, k němuž také tu důvěrnost mám, když vás již tak daleko přivésti ráčil, že vám i dále pomáhati bude. A poněvadž ste také o mém a pána mého způsobu žádostivy přezvěděti: mohu

vám oznámiti, že ačkoli sice předce v svých předešlých nedostatcích na zdraví zůstáváme, ale když předce tak snesitedlné jest a, děkuje pánu Bohu, od toho času, jak ste nás odjely, hůře s námi není, od pána Boha to již za vděk přijímáme, on račiž dále do vůle svý svatý nás opatrovati. A s tím se vám, má nejmilejší paní dcero, od pána Boha na všem dobře jmíti vinšuji a abych se s vámi brzy ve zdraví shledati mohla, toho bych upřímně přála. Datum na hradě Přerově 7. Maji 1635.

---

526. *Zdeňkovi z Roupova i jeho rodině přeje zdraví nejlepšího i potěšuje ho pomocí boží v zpustošeném jeho hospodářství ɔc.*

Na hradě Přerově dne 9. května 1635.

Panu Zdeňkovi z Roupova.

Modlitbu ɔc. Urozený pane, pane ujče můj obzvláště milý! Zdraví ɔc. Velice z toho VMti děkuji, že ste se psaním svejm ke mně ohlásili a o sobě, v jakém způsobu i s jinejmi VMti přítomnejmi vynacházeti se ráčíte, oznámiti ráčili, neb sem toho žádostiva byla se dověděti a vyrozuměti, jak se s VMtí děje, divíce se tomu, co musí v tom bejti, že sme tak dlouho nic o VMti slyšeti nemohli. Nyní pak sem z toho potěšena, když z psaní vašnostiného i jinejch tomu vyrozumívám, že ste tu cestu odsud až na Budkov předce šťastně vykonati a dosavad se paní Jozičkou i šlechtičnou Kačenkou dobrého způsobu při zdraví užívati ráčíte, čehož věrně VMti přejíc, i na další časy od pána Boha toho upřímně vinšuji. Z druhé strany však, že se VMti při tom spustovaném [sic] a prázdném hospodářství tak nepříležitě vede, o tom srdečně nerada slyším a vinšovala a přála bych toho věrně VMti, kdyby se VMti lépe dálo, z čehož bych s VMtí nemálo potěšena byla; ale kde jináče bejti nemůže, tu již musí jeden podníkati to, co pán Bůh dopouští; však pána Boha za to žádám, aby on sám pomocníkem VMti bejti, ty všecky věci napraviti a k dobrému konci a cíli podle vinše a žádosti VMti je přivésti dáti ráčil.

Co se mne a pána mého nejmilejšího dotejče, že nás račte v své paměti jmíti a na nás se doptávati: od VMti to s vděčností přijímaje tolikéž velice z toho děkuji a oznamuji, že, ač chvála pánu Bohu, od VMti odsud odjezdu mnoho hůře s námi není, však tak předce v svým jednostejným způsobu nestatečným zůstáváme, pán v lůži a já s podagrou vždycky taky boj vedu, ale již i tomu do vůle boží poddáni bejti musíme.

O vašnostiných taky oznamuji, že, díka pánu Bohu, všickni zdrávi sou, krom jedna malá dcerka počala sobě něco stejskati, ale nebylo nic tak nebezpečnýho; zase s jinejmi zdráva se nachází. Jiného

nemaje VMti co psáti, s tím se VMti se všemi jinejmi k ochraně pána Boha všemohoucího poroučím. Datum na hradě Přerově 9. Maji 1635.

---

527. *Vyptává se na Adamovi z Valdštejna na zdraví jeho a rodiny i prosí za oznámení nějakých dobrých novin.*

Na hradě Přerově dne 10. května 1635.

JMti panu purkrabí Pražskýmu.

Můj nejmilejší bratříčku! Když tuto příležitost k VMti mám, nechtěla sem toho nikterak pominouti a nemohla mi toho má upřímná láska k VMti zbrániti, abych neměla VMt tímto psaním navštíviti a poněvadž sem žádostiva o VMti, mý srdce, přezvěděti, jestliže se s VMtí od onehdejšího nedostatku zdraví již zase co polepšilo a ta bídná podagra jestliže se VMti zhostila; nebo za to pána Boha žádám, abych o VMti, můj bratříčku, všecko potěšitedlný dobrý uslyšeti mohla, v čemž prosím, že mi račte tu bratrskou lásku prokázati a o způsobu svém i všech svejch oznámiti sobě za těžké učiniti neráčíte. Strany našeho způsobu VMti oznamuji, že pán můj nejmilejší tyto dni nějakýho počištění užíval, avšak nevím, po tom-li, či po jiným jaksi se velmi špatně vynachází a zvláště dnes počíná všecken ničemnej a jako ztracenej bejti, k tomu ho předce ten stále trvající kašel hrubě trápí a zemdlívá i řeč mu odnímá, že jen tak chrápe; nevím, jak dále s ním pán Bůh naložiti ráčí. Mne taky ta bídná podagra nemnoho kdy pouští, opět sem s ní téměř dva dni ležeti musila, ač, chvála pánu Bohu, něco mi již zase z rukou vychází. Pán Bůh rač mi i pánu mýmu sám dále milostivejm pomocníkem bejti a nás hojiti.

Pokudž račte co dobrýho a potěšenýho od novin a zvláště strany pokoje míti neb slyšeti, prosím, račte se se mnou sděliti a něčím dobrejm potěšiti, a jestliže ještě pan bratr u VMti na Židlochovicích jest, ode mne ho velice pozdraviti, i také paní Jozičce nestížiti sobě mne s mejmi službami připomenouti. S tím se VMti, mý srdce, poroučím, a aby se VMti všelijak dobře a šťastně vésti mohlo, od pána Boha upřímně vinšuji. Datum na hradě Přerově 10. Maji léta 1635.

---

528. *Kněži Bratru Vavřincovi Justinovi o churavosti svého manžela.*

Na hradě Přerově dne 12. května 1635.

Bratru Vavřincovi Justinovi.

Dvojí cti hodnej a mně v Kristu pánu obzvláště milej kněže Vavřinče. Zdraví a v něm jiného všeho dobrého vám i s domácími vašimi od pána Boha věrně žádám. Poněvadž již od vás tak dávno

žádnýho poselství sem nepřichází ani odsud k vám nebylo, tak že nic, jak se s vámi se všemi až posavad děje, věděti nemůžeme, protož sem při této příležitosti nynější nechtěla toho pominouti, abych se vám tímto psaním pro vyzvězení o vás i také o našem způsobu vám oznámení ohlásiti neměla, a jsouc žádostiva o vás i vašich domácích přezvěděti, v jakým způsobu zůstáváte, že mně zase napsati a oznámiti sobě nestížíte, žádám. Strany sebe a svýho nejmilejšího pána nevím vám jak jináč oznámiti, než že již podle našeho sešlýho věku a jinejch k tomu přistupujících příčin více v bídách a nemocech nežli v jakým pohodlným způsobu se nacházíme: jakož pán až dosavad z lůže se mnoho nehejbá a na žádnou nohu se ani postaviti nemůže, krom že se dá někdy, když s ním lépe jest, z lůže zdvihnouti a na stolici k stolečku posaditi, že tak za hodinu neb dvě posedí a se mnou poobědvá, ale hned zatím zase do lůže se navrátiti musí, poněvadž jest již hrubě zemdlenej a k tomu kašel těžkej od drahního času ho trápí, ač se někdy za některej den něco s ním polepší, ale nic to stálý nebejvá, hned zase hůře jest. Pán Bůh rač ho sám opatrovati i pozdraviti. O svejch pak nedostatcích a těžkostech, poněvadž jich taky ustavičně okoušim, již vám ani šířiti nechci, poněvadž bych sobě tím nic nepomohla, než již ve všem pánu Bohu a jeho pomoci svaté i vašim modlitbám se poroučíme.

O jinejch věcech co se zde děje, poněvadž se budete moci od Martina z Šternfeldu dověděti, taky vám nepíši toliko žádaje, že ode mne manželky svý i jinejch domácích s vinšem od pána Boha všeho dobrýho pozdravíte. S tím nás společně pánu Bohu v jeho mocnou ochranu poroučím Datum na hradě Přerově 12. Maji 1635.

---

529. *Žádá Bratra Pavla Hronovského, aby jí oznámil, jak se mu i rodině jeho daří, oznamuje mu o nedostatečném zdraví svého manžela.*

Na hradě Přerově dne 12. května 1635.

Bratru Pavlovi Hronovskýmu.

Můj zvláště milý pane kmotře! Zdraví ɔc. Jsouce žádostiva o dobrém způsobu zdraví vašeho i domácích vašich se dověděti, zvláště poněvadž již o vás tak dlouho nic neslyšíme, nechtěla sem této příležitosti skrze Martina Šternfelda, který se k vám vypravuje, tak zanechati, abych skrze toto psaní vás navštíviti neměla, vinšujíce, abych mohla o vás i vašich všecko dobré a potěšitedlné uslyšeti. Pročež, že mi o způsobu vás všech i jak jináče až posavad u vás se děje oznámíte, žádám. O našem způsobu vám oznamuji, že já i pán můj nehrubě dobře na svým zdraví se máme, nebo pán můj předce stále s těmi i jinejmi nedostatky, který jedny za druhejmi na něj přicházejí, v lůži zůstávati musí a z něho se málo hejbá, ba

ani na žádnou nohu postaviti se nemůže; to největší jeho vstání jest, že některej den, když jest s ním trochu mírněji, káže se na chvilku zdvihnouti a k stolečku na stolici posaditi a se mnou poobědvá, ale nejdéle za hodinu neb dvě sotva tak vysedí, hned zase do lůže musí, neb jest hrubě mdlej a ten těžkej kašel, kterej mu již od dlouhýho času trvá, nejvíce ho trápí; někdy se s ním dosti čistě začne polepšovati, ale to nic není stálýho, za dva, za tři dni zase se s ním promění a pohorší. Pán Bůh rač dále sám milostivejm pomocníkem a lékařem jeho bejti. Já podobně taky s svejmi mnohejmi těžkostmi často lůže navštěvovati musím, ač se mu nyní předce bráním, však sotva s přemaháním a nedávno sem trochu povstala; smejšlím, že již s námi starejmi a bídnejmi mnoho jináč nebude, nebo se ten stánek náš čím dále vždy více boří. Pán Bůh rač nás do vůle svý opatrovati. Manželky svý i dcerek s jinejmi domácími, žádám, že ode mne s oznámením jim všeho dobrého pozdravíte. Jiného nemaje vám co odsud psáti, toliko sem se vám tímto psaním v krátkosti ohlásiti a to znáti dáti chtěla, že na vás nezapomínám a důvěřujíc se vám, že i vy při svatých modlitbách nás sobě připomínáte. S tím se vám od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji a ochraně jeho vás poroučím. Datum na hradě Přerově 12. Maji 1635.

---

530. *Martinovi Novoveselskému, komorníku, do Vratislavě, aby o zdraví všech i o všem jiném zprávu jí podal, paní z Kounic a paní hrabince z Hodic, aby truhly ve sklepu domácím uschované k žádosti jich odvedl, plátna nakoupil a odeslal, o papouškovi jí oznámil, rodině Kouniců byty upravil, dívce služebné Anně daroval dva tolary ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 12. a 14. května 1635.

Martinovi Novoveselskýmu, komorníku JMti páně do Vratislavě.

Při této příležitosti, kterou k tobě mám po Martinovi Šternfeldovi, hofmistru panskym, který se ode pána do Vratislavě pro spravení věcí svejch vyprosil, a pán při něm taky Zhořskýho pro opatření některejch svejch věcí tam posílá, nechtěla sem pominouti tobě tohoto psaní učiniti, chtíce skrze ně zvěděti, jak se až posavad všickni tam míváte a jak při čem se chováte neb spravujete, o čemž i o jiném, o čem by tak potřebí bylo, jak se mezi vámi co děje, oznámiti mi nepomíjej. O našem způsobu ti oznamuji, že jest dosti ničemnej a odpornej, nebo pán až posavad nemnoho z lůže ještě vychází a těch i jinejch nedostatků zakouší; leč někdy dá se na hodinu neb dvě k stolečku v šlofpelci posaditi, však se na nohy pro mdlobu ani postaviti a na žádnou dostoupiti nemůže. Já taky s svejmi častejmi bídami se trápím, ač nyní neležím, však nehrubě

dávno sem trochu povstala. Pán Bůh rač sám nás do vůle svý svatý opatrovati.

Při tom tě taky nechci tejna činiti, že jest mne jak paní z Kounic tak ještě více paní hrabinka z Hodic již nejednou za to žádala: poněvadž táž paní z Kounic jednu truhlu a paní z Hodic dvě s věcmi svejmi ve Vratislavi ve sklepě mým, od něhož já klíč zde při sobě mám, při věcech mejch schráněné mají a žádostivy sou, aby jich sem, kdyby možné bylo, co nejdříve při nějaké příležitosti k rukám svým dostati mohly a vědouce, že já klíč odtud při sobě mám, tak že když by se jim taková nějaká příhodnost k dosažení jich sem naskytnouti a trefiti mohla, k nim by žádnej nemohl, abych s odesláním při nějaké jisté příležitosti klíče od téhož sklepu k tomu povolila, aby tyž truhlice jejich odtud vyzdviženy a zatím někde v přístupnějším místě v domě našem v tvým opatrování zanechány bejti mohly. I vidouc poněkud sama, že to může bejti, pročež sem k tomu přivolila a na jejich takovou žádost to při příležitosti vykonati se zakázala. Jakož pak sem nyní tak učinila a svěřivše Martinovi Šternfeldovi s Zhořskejm klíč od dotčenýho sklepu svýho při nich sem to nařídila, aby, do něho vejdouc, takový tři truhly jejich odtud vyndali a tobě odvedli; proti čemuž, nesmejšleje, aby ty co k rozmyslu měl, budeš se moci v tom tak zachovati a takový truhly k sobě přijmouc zatím třebas do sklepu slečenskýho složiti, nebo nesmejšlím, aby jich na dlouze tam zanechati měly. A poněvadž také tyž paní toho žádostivy sou, aby předce od tebe nějaké znamení neb přiznání toho měly, že ty truhly za tebou zůstávají, pročež to taky můžeš učiniti a takový vysvědčení od sebe dáti, poněvadžť na tom nic záležeti nebude; nebo, kdykoli je budou chtíti od tebe vyzdvihnouti, musejí tě taky z toho kvitovati a taky se ohlásiti, že toho bez mýho vědomí a ohlášení se při mně učiniti nechtí, tak aby, poněvadž skrze mý poručení tobě odvedeny budou, ode mne tobě o vydání jich zase taky poručeno bylo. A jakožť sem již nejednou strany koupení mi plátna za těch 58 f., které za tebou na předešlej počet z peněz mejch zůstaly, poručila: i poněvadž takovýho plátna až dosavad nedostávám a, jestliže si je již koupil neb ne, také nevím, pročež, poněvadž ho čím dále vždy více potřebuji, ještěť takové poručení své připomínám a tomu chci, aby mi takovýho plátna, jestliže si toho dosavad neučinil, tím dříve jak za dotčenejch 58 f. tak i za těch 50 f., který z dluhu nebožtíka Říhy taky za tebou zůstávají, a tak za všecky ty peníze spolu koupiti hleděl a o to se přičinil, aby ho dostati a mně s touto příležitostí, pokudž jen budou je moci vzíti, odeslati mohl. Pakliže by ho po nich poslati nemohl, tedy, poněvadž od Matejskýho zprávu mám, že kupec Lebus Vratislavský, kterýž z Moravy rodič a tobě nepochybně taky dobře známý jest, častý fůry a jistý příležitosti do Bruntále mívá a se skrze týhož Matejskýho zakázal, že mi v tom

rád posloužiti chce, co bych koli potřebovala, budeš moci jeho prositi, aby takové plátno k sobě přijal a při některé takové příležitosti tam do Bruntále odeslal a to opatřil, aby mi odtud buď do Olomouce na dům náš aneb dokonce sem dodáno bejti mohlo; ale raději bych je po nich dostala, poněvadž nesmejšlím, aby oni se dlouho ve Vratislavi meškati měli. Ač si mi se tím vymlouval, že se ho nehrubě dostávati může kromě takovýho nebílenýho, jak Matejský přivezl; avšak, kdyby mi byl takovýho koupil a tehdáž po něm poslal, byla bych je ráda přijala a sobě je již vybíliti dáti mohla, což taky dobrá koupě byla, jak's mi psal, že se ho 4 kopy loket za 60 f. dostati mohlo, po těch penězích stálo; ale když si toho opominul, hleď to nyní napraviti a vždy o to pečovati, abych dotčenýho plátna co nejdříve dostati mohla, nebo ho vlastně potřebuji; nebudeš-li moci všeho pospolu, aspoň něco mi ho odešli. I toť oznamuji, že sem s Martinem z Šternfeldu na tom zůstala, aby ve Vratislavi nějakou směnu o těch 1500 f. rejn., který v tvým opatrování ouroků od kupce Mudracha k ruce mé za loňskej rok přijatejch zůstávají, učiniti a na to se přezvěděti mohl, chtěl-li by je kdo tam ve Vratislavi přijíti a mně zase zde v Moravě tolik vykázati, poněvadž bych takový peníze ráda zde měla: pročež, jestliže to bude moci způsobiti a bude chtíti takový peníze od tebe vyzdvihnouti, poroučímť, aby mu je proti kvitanci jeho vyčtl a odvedl; pakliže by se to státi nemohlo, do dalšího mýho poručení v svým opatrování jich zanech, jakž dále od něho Martina Šternfelda všemu vyrozumíš, čím se budeš míti spraviti.

Známejch a mejch dobrejch přátel, kterejch obyčejně pozdravovati dávám a o kterejch víš, že na mne pamatují, ode mne pozdravuj jako i na tu hospodyni ve špitále nikdy nezapomínej. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 12. Maji 1635.

PS. Ženy svý taky ode mne velice pozdrav a že psaní její dvoje a skrze ně ke mně učiněný ohlášení vděčně od ní přijímám, i taky co jí dobrýho mohu učiniti, že se toho může ode mne nadáti. Papouška svýho ti taky poroučím a, jak se má, mně oznam. Jestliže si již Annu dívku, která u nebožtíka kněze Jakuba sloužila, do města zjednal a jakou příležitost jí opatřil, nepomíjej mi oznámiti. Mezi tím, poněvadž předce drahnej čas v domě příčinou mou se zdržovala a jinde sobě nic vysloužiti nemohla, poroučímť, aby jí ode mne za to 2 tolary slízský daroval; můžeš třeba z těch peněz vzíti, které se z zahrady utržily. A poněvadž v domě našem pán z Kounic i paní, kteří se nyní taky do Slízska vypravují, dotud, pokud se ve Vratislavi pozdrží, zůstávati budou i podobně nějakej kněz, tolikéž hofmistr: pročež děvečkám poruč, aby hleděly pleše se chovati a neřády vyklízeti a sem tam aby nevybíhaly a netěkaly; bude-li paní z Kounic chtíti, jakož se naději, buď lůže nebo dvě

ustlaný míti, aby jí tu, kde bydleti bude, v tom sklípku za táflštubn ustlaly i taky, co by k stolu potřebí bylo, ubrusy, ručníky, servíty půjčily, však ať hledí co vydají, aby to zase vše v celosti přijaly a pěkně vyperouc i nádobí umyjíc zase schovaly, i taky když by odjeli, pokoje zase vymetly; mý pokoje však ať při pokoji a vždy zamčený zůstávají a žádnej do nich se nepouští, o tom poroučím. Ten kněz, poněvadž v tom pokoji, kde písaři bejvali, zůstávati má, jestliže tam prvé lůže který ustlaný, jest, nebude potřebí jinýho mu dávati; pakliže by nebylo a on se tam dostal, může se mu jedno nějaký ustlati. Datum postscripty této 14. Maji.

---

531. *Paní Markytě z Kolovrat o churavosti své a manžela svého.*

Na hradě Přerově dne 14. května 1635.

Paní Markaretě z Kolovrat, rozené z Rederů.

Službu ꝛc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Zdraví ꝛc. Nic by mi milejšího a potěšenějšího každýho času nad to nebylo, jako abych o VMti, má jistě upřímně nejmilejší a na mne laskavá paní teta, často se dovídati a o VMti všecko to nejpotěšitedlnější, což byšte sobě samy vinšovati moci ráčily, doslejchati mohla. I poněvadž sem pak až dosavad toho štěstí míti nemohla, což mi dosti s tesklivou myslí snášeti přišlo, nyní nemohouce se déle v tom tajiti a majíc tuto dobrou příležitost do Vratislavě, nikterak mi toho má upřímná láska a ta důvěrnost, kterou k VMti zachovávám, jináče učiniti nedopustila, než abych se VMti tímto psaním ohlásila a o způsobu zdraví VMti i jináče, jak se VMti i se všechněmi vašnostinejmi nejmilejšími až posavad v těchto zsouženejch časích při všem vede, přezvěděti mohla; v čemž že mi tu velikou lásku svou prokázati a o tom o všem oznámiti dáti sobě stížiti neráčíte, VMt, má nejmilejší paní teta, za to prosím.

O sobě však a svým nejmilejším pánu VMti co jiného oznámiti nevím, než že, tak jakž starejch a těch, kteří již k svýmu cíli se přibližují a docházejí, obyčej jest, čím dále vždy více v bídách a nemocech dny svý tráví, tak i my se nacházíme: nebo jak já nemnoho kdy zdráva sem a téměř než jedna bída a těžkost míjí, druhá přichází, tak podobně i můj nejmilejší pán teď již od roku pořád takměř ani z lůže se nehejbá a mnohejch bolestí již pocejtiv ještě dosavad jich zproštěn není, tak že předce v lůži větším dílem zůstávati musí; ale když se pánu Bohu líbí nás v takovém losu a způsobu odporném nechávati, nevíme tomu co jiného říci, než již se ve všem jeho božské velebnosti poddávati a do vůle jeho svaté to vše trpělivě snášeti musíme. Kterejžto pán můj jakž VMti, tak spolu se mnou i JíMti paní a panně, dcerám vašnostinejm, mejm

nejmilejším, paní a panně tetám, naše mdlé a již sešlé a nemocné služby vzkazujeme. A s tím se VMti, má nejmilejší paní teta, k lásce a paměti dokonalé poroučím a od pána Boha vždy na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 14. Maji 1635.

---

532. *Paní Bohunce z Žerotína o nedostatcích zdraví, o domnělém pokoji, děkuje za rybu i sladké pití* ꝛc.

Na hradě Přerově dne 17. května 1635.

Paní Bohunce z Žerotína.

Vaše ke mně skrze psaní ohlášení a mne navštívení vděčně od vás, má nejmilejší paní dcero, přijímám i také z té citedlnosti, kterou nad mejmi nedostatky zdraví pronášíte, vám děkuji; a ač sice tak jest, jak slyšíte o mně, že mne často ty bídný podagra obkličují, ale nyní se předce, chvála pánu Bohu, aspoň tak lůže již bráním jak mohu; než pánu se opět počínají tak hrubě stolice ozejvati. Pán Bůh rač mu sám od nich brzy pomoci.

O vás i pánu vašem, kdybyšte taky nějakýho lepšího a stálejšího zdraví užívati mohli, srdečně ráda bych to uslyšela; ale poněvadž taky svý nedostatky při něm snášíte, jako i toho, že se vám tak pouštění nepodařilo, vám věrně nepřeji, nýbrž, poněvadž zase pouštěti strojíte, od pána Boha žádám, aby se vám zdařiti i taky k dobrýmu zdraví sloužiti mohlo.

Karel se sem pěkně i s svejmi ve zdraví dostal včera dosti časně, s jehož příjezdem sme dobře spokojeni. Za noviny vám taky děkuji. O smrti toho pána z Heisenštejna taky sme již byli naslechli; sama mu toho nepřeji a jest to cosi divnýho, že ti páni soudcové tak jeden za druhejm odcházejí. Strany pokoje tolikéž sem se od pana bratra, pana purkrabího, dověděla. Kdež pak dokládáte, že pan kardinál pánu vašemu vzkázal, že takový pokoj bejti má, aby katolíci s podobojími spolu zase jako kdy prvé bydleti a veseli bejti mohli: tomu já ještě nehrubě věřím a bojím se, že my toho nedočkáme než se to stane. Pán Bůh však rač svou milost ve všem s námi konati.

Pána svýho, jakožto mýho velice milýho pana syna, prosím, že velice ode mne s mejmi modlitbami pozdravíte. Panu Zahradeckýmu i paní Kačence, žádám, že taky, jestliže se s nimi ještě shledati můžete, z pozdravení na mým místě poděkujete a mne jim zase poručíte. Že mi pak samy rukou svou nepíšete, nic vám v tom za zlý nemám, poněvadž nic tak není pilnýho, co byšte jinýmu svěřovati nemohly, zvláště když ste k tomu nemohly samy postačiti; však víte, že já rovně již taky sama toho činiti bezelstně nemohu. Za rybu, kterou ste nám poslaly, děkuji a ten futrál, v němž ste

pánu sladký pití poslaly, taky se vám odsílá. A s tím se vám, má nejmilejší paní dcero, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšujíc, nás z obojí strany k ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 17. Maji léta 1635.

---

533. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, domlouvá, že vojáci voly tažné ukradli, píše o vlně, o odvozování másla, sýrů od šafářek, o setí semena lněného ɔc.*

Na hradě Přerově dne 21. května 1635.

Janovi, písaři na Brandejs.

Psaní tvého sem přijala, ale ničemu jinýmu než tomu, co jindy vždycky, že předce vojáky máte a škody za škodami že sou, sem z něho nevyrozuměla, jako že opět vojáci mocně do dvora Sedlištskýho se dobyli a dva voly tažný ukradli: avšak máte se čím pochlubiti za svou nějakou prozřetedlnost; neb, kdyby vaše trochu pilnost při tom byla, snad by k tomu nebylo přišlo, aneb abyšte se jich zase doptati nemohli, vím, že sou s nimi tak pojednou nemohli do povětří zaletěti; měli ste již prvé se čím káti, teprv mušketýře chováte a ještě škodu k škodě přikládáte, když již, jak se říká, všickni koně z maštale vyvedeni sou, nebo poněvadž jest kráva, která taky s týmiž voly vzata byla, zase přiběhla, kdyby se bylo hned po nich šlo neb ptalo, byli by se mohli doptati, než jaká bedlivost, taková správa Že vojáci hrozí, když nebudou sedláci míti co dávati, že chtějí ve dvořích bráti, to jest jejich stará píseň: mezi tím dosti již pobrali a berou; avšak, poněvadž ty a hejtman proto tam zůstáváte, bude to na vás záležeti, abyšte to předcházeti hleděli, aby se toto svévolně podle jejich vůle a vaší nějakou vinou nedálo.

Co se vlny, která se z nynější stříže jarní nachází, dotejče, vidím, že jest jí proti jinším časům velmi namále, tak že čím dále všeho ubejvá, co s ní dále činěno bejti má, poroučí pán hejtmanovi.

Poznamenání příjmu másla a sejrů od šafářek do sv. Jiří nadělanýho sem přehlídla a taky dosti nedostatků v něm nacházím: nebo žádná šafářka počtu svýho nedoplňuje, a ač bych toho, kdyby jindy bylo, nepasirovala, ale poněvadž se vojenskejmi překážkami vymlouvají a já to poněkud sama soudím, že tak jest, již nyní s nimi o to činiti míti nechci, avšak ty jich v tom napomeň, aby sobě toho v žádnej příklad a zvyk neuvozovaly, nýbrž hleděly, co nyní nedoplnily, to zase v druhým počtu doplniti a nahraditi, jináče že bych s nimi spokojena bejti nechtěla. Kterýžto omastek, jak máslo všecko tak i sejry, toliko tři nějaký dobrý celistvý pro mne vyberouc a zanechajíc, jak nejlépe prodati a zpeněžiti moci budeš, nebudeš-li moci dráže, taky laciněji nežli předešlýho nedávej. A po-

něvadž již za kolikerý omastek peníze za tebou zůstávati budou, pročež mi toho jednoho s druhejmi nemíchej, tak aby v tom potom nějakýho zmatku nebylo. Sejr, kterej's mi sem poslal, jest mi v celosti dodán, však nic neoznamuješ, z kterejch jest, je-li z těchto zimních čili z těch prvnějších, což i dále tak čiň a mně po každým poslu po jednom posílej.

Strany setí semena lněnýho, jestliže u vás tak velký sucho jest jako zde, vidělo by mi se, aby se s ním na nějakej déšť posečkalo, neb když se tak do sucha uvrže, jen to jako na půdě sedí a přes třetí nesejde, ale jestliže ste je již zaseli, již by darmo bylo. Snad pán Bůh tomu dále požehná a nějakej déšť brzy seslati ráčí, že tomu nebude škoditi, což rač učiniti a při tom i při jiném hojného zrostu a ourody popříti. Jehož ochraně a opatrování dalšímu všecko poroučím. Datum na hradě Přerově 21. Maji 1635.

PS. Ty pak sejry ať mi se posílají z těchto tří, který nyní nechati sobě poroučím, a ty druhý, poněvadž nyní na těchto dosti míti budu, budou se moci prodati a peníze za ně k jinejm do toho počtu, do kterýho náležejí, připojiti; však, kolik takovejch sejrů a z kterejch tento nyní odeslanej jest, mně oznam. A, když toho čas bude, na dojení ovec, tak aby na starej způsob zase nepřišlo a toho se tak nenechalo, nezapomínejte; a šafářce poruč, ať zase tak jako předešlého roku z ovčího mlíka sejry dělá.

---

534. *Šafářce Perenské v příčině zdělání příze, setí semena lněného, odeslání maldříků etc.*

Na hradě Přerově dne 21. května 1635.

Šafářce Perenský.

O čem mi oznamuješ, tomu sem z cedulky tvý vyrozuměla. Přízi tlustou a pačesnou že si tkadlcům k dělání odvedla, dobře jest, nebo nesmejšlím, aby taky na ní se zhlídnouti měli; však předce hleď na ně tisknouti, aby s ní neodkládali, nebo co nejspíše, to nejlépe jest a nečekaje, až by všecku zdělanou měli, můžeš pomaly od nich přijímati. Tenkou pak zatím schovej, poněvadž se omlouváš, že si ji pro nebezpečenství dělati dáti nesměla, až by nějak příležitěji bylo a vojáci odtáhli, což soudím, že tu snad již taky na dlouze zůstávati nebudou.

Dobytky ve dvořích že všudy zdrávy sou, ráda to slyším. Pán Bůh rač při všem dále opatrovati. Však při dělání omastku zimního z poznamenání, které mi Jan písař poslal, vidím, že ste špatně hospodařily a již hrubě oblevily a žádná počtu svýho nevyplnila: což ač, hledě na ty vojenský obtížnosti, (ačkoli si ty vojáků v svým dvoře tak jako některý jiný neměla), nyní sice tak při sobě nechá-

vám, avšak tebe i jinejch napomínám, abyšte sobě toho za žádný vobyčej a vejmluvu více nebraly, ale zase to v budoucím počtu pilností svou vynahraditi i při všem jiným, což vám ode mne poručeno a svěřeno jest, tak spravovati hleděly, aby dobře bylo a já mohla s vámi náležitě spokojena bejti. Kterejžto omastek, poroučím Janovi, aby prodán byl, krom aby se mi tři sejry, nějaký dobrý a celistvý, vybraly a zanechaly. Ten, kterej si mi nyní poslala, jsem přijala, než nevím nic z kterejch jest, z těchto-li zimních čili z těch prvnějších a kolik jich tam ještě zůstává, však poroučím, aby mi po každým poslu po jednom až do posledního, který pro mne zanechány sou, posílala.

Že semeno lněný jako dnes seti strojíte, tolikéž porozumívám, avšak jestliže u vás tak sucho jako zde jest, není hrubě k tomu příhodnej čas. Pán Bůh rač tomu požehnati, při čemž ty taky hleď jak pletím, tak i jináče pilnejm okolo toho zacházením spolu s jinejmi nedati na sobě scházeti. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 21. Maji 1635.

PS. Pokudž krávy dobře se již pasou a trávy dosti jedí, poroučímť, aby mi ale půl kopy dobrejch maldříků mastnejch nadělala, tak aby mi se potom sem poslati mohly. Vím, že tam ještě máte vořechy ve džbáních, taky mi je pošli, dříve než se pokazí tak jako loňskýho roku, že sem jich ničím neužila.

---

535. *Paní Evsebii z Kounic o rozličných novinách, o odjezdu Adama z Valdštejna z Židlochovic do Budějovic Českých, o uzavření pokoje s kurfirštem Saským ɔc.*

Na hradě Přerově dne 22. května a 2. června 1635.

Paní Euzebii z Kaunic.

Službu ɔc. Má nejmilejší paní teta! Nikoli sem toho pominouti nemohla, poněvadž pán můj naschvále tohoto posla do Vratislavě vypravuje, abychom o VMti, kterak ste se tam dopraviti ráčili, dověděti se mohli, abych já se k VMti také tímto psaním ohlásiti a o VMti, kterak se VMti i se panem manželem VMti, mejm nejmilejším panem ujcem, i s jinejmi vašnostinejmi jak na cestě vedlo, tak i jináče od svého od nás odjezdu až dosavad jak se vynacházeti ráčíte, přezvěděti neměla; jestliže tam takový strachy u VMti sou, neb slyší-li se co o tom, čeho ste se, zde ještě jsouc, obávati ráčily, prosím, že mi o tom o všem po tomto poslu, kterýž se tam dlouho zdržovati nemá, oznámiti dáti sobě za těžké učiniti neráčíte; což pán Bůh rač dáti, abych mohla o VMti všecko potěšitedlné, tak že se VMti při všem dobře a šťastně vede, uslyšeti. Odsud VMti oznamuji, že co za VMti zde bytu to i jiné slyšeti bylo a zvláště strany JMKské tažení k Vratislavi, všecko nyní zase utichlo, tak

neráčily sobě stížiti mně prvé o tom oznámiti. Já, ač bych panu bratru zase ráda psáti a na jeho psaní odpověď odeslati chtěla, avšak nevěda, kde by ho již dojíti mohla a soudě, že taky nyní mnoho jinejch zaměstknání a starostí míti bude, zanechávám sobě toho do jinší příležitosti. Mezi tím i za to VMti, má nejmilejší paní dcera, prosím, co byšte koli o pánu se dovídati ráčily, jak se mu na cestě i jináče dále v čem povede a jakej jeho další oumysl bude, že mi také o tom račte oznamovati; nepominu se toho VMti zase vším dobrejm odměniti Pán můj, (kterémuž se poroučeti ráčíte), VMti zase svý otcovský a strejcovský služby vzkazuje a se zakazuje, v čem byšte ho potřebovati ráčily a on mohl, že chce rád podlí svý možnosti spolu se mnou VMti sloužiti. Dítek svejch, žádám, račte taky od nás pozdraviti.

A s tím nás z obojí strany pánu Bohu v jeho svatou ochranu poroučím a VMti se má nejmilejší paní dcero od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 23. Maji léta 1635.

---

537. *Omlouvá se Přemyslavovi z Žerotína, že jí i manželu jejímu není možné pro churavost súčastniti se pohřbu manželky i syna jeho.*

Na hradě Přerově dne 24. května 1635.

Panu Přemyslavovi z Žerotína.

Modlitbu ɔc. Urozený pane, pane švakře můj obzvláště velice milý! Zdraví ɔc. Jakejm velikejm zármutkem všemohoucí pán Bůh skrze rozloučení VMti s JíMtí paní manželkou VMti nejmilejší a mou vždycky upřímně velice milou paní tetou, dobré a svaté paměti, i nejstarším synem a tak vykročením jejich prostředkem smrti časné z tohoto plačtivého oudolí, (však nepochybně k věčné a neskonalé slávě), VMt navštíviti ráčil, o tom, jakž sem již prvé s nemalejm zkormoucením mysli a žalostí srdce svýho doslechla, tak i nyní sobě to psaním vašnostinejm obnovila. A jistě z mnohejch platnejch příčin, kdyby se bylo pánu Bohu líbilo, jak pro VMt tak i naše mnohé potěšení, JíMt paní i syna VMti v delším živobytí na tomto světě ponechati, nebyla bych měla co jiného nad to VMti i nám mnohejm, kteří sme se paní mnoho dobrýho ztratili, od pána Boha vinšovati: ale když se v tom ta jistá a neproměnitedlná vůle boží vyplnila, nevěda k tomu co jiného říkati, musím se v tom trpělivě spolu s VMtí a jinejmi nad tím velice zarmoucenejmi jeho božské vůli poddávati a vůli svou s jeho svatou srovnati. Co se pak oumyslu VMti, že ste se na tom ustanoviti ráčili 4. dne následujícího měsíce Junii týmž mrtvejm tělům podle chvalitebného způsobu křesťanského u přítomnosti poctivejch a k tomu dožádanejch pánů a přátel v kostele Štembergským s povolením JMkn. z Minsterberku počestný

a náležitý pohřeb vykonati a je k místu a odpočívání jejich dáti doprovoditi, a žádosti na mne při tom, abych i já k vykonání takové křesťanské služby k témuž času do jmenovanýho místa se najíti dala, vzložené dotejče: v pravděť by mi nebylo nic tak milýho jako touž líbeznost VMti a JíMti paní, dobré paměti, jakožto té, kterou sem v živobytí vždycky upřímně milovala, ještě tu poslední službu i synu vašnostinému vykonati; ale poněvadž pak jak o mém tak i mého nejmilejšího pána nestatečném způsobu a již naší k cestě nezpůsobnosti račte dobrou povědomost míti, z té příčiny VMt prosím, že jak pána mýho, tak i mne, že nám není možné žádosti vašnostiné osobami a přítomností naší naplniti, při sobě laskavě omluvné jmíti ráčíte, zamlouvajíce se v jinejch potěšitedlnejch a možnějších příčinách to VMti vynahraditi. Při čemž se VMti, můj velice milej pane švakře, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 24. Maji 1635.

---

538. *Volfovi Hradeckému z Bukovna přeje, aby ve vyhnanství zvolně se mu dařilo, a posílá mu darem dva široké tolary.*

Na hradě Přerově dne 24. května 1635.

Panu Volfovi Viktorinovi Hradeckýmu z Bukovna.

Urozený pane a příteli můj zvláště milý! Z psaní vašeho, které mi dnes k rukám přišlo, tomu, co mi o svejch nedostatcích a ouzkostech, kterých, v tomto nynějším exilium zůstávaje, spolu s svejmi domácími okoušeti musíte, předstíráte i jakou žádost na mne při tom vzkládáte, sem vyrozuměla: kterýchžto takových nedostatků vám také věrně nepřeji, vinšujíce, aby dobrotivý pán Bůh jakž nad jinejmi všechněmi v témž způsobu postavenejmi, tak že sobě již mnozí podobni a rovni sou, tak i vámi se smilovati a k nějakýmu pohodlnějšímu a zvolnějšímu bytu tím dříve dopomoci ráčil. Co se pak žádosti vaší tkne, ačkoli toho můžete sami posouditi, že já se pánem svejm jsouce podobně statkův našich zbaveni a museje na samý hotový peníz a na to, co od jinejch dosti s prací dostáváme, živi bejti, že nám taky dosti mnoho již přechází a sotvy na naše vychování postačuje: však aby vaše žádost vždy dokonce při mně oslyšána nebyla, vám teď dva tolary široký posílám a že ode mne za vděk přijmete, žádám, vinšujíc, aby vám pán Bůh toho mála požehnati a naspořiti ráčil, jehož božské ochraně nás všecky poroučím. Datum na hradě Přerově 24. Maji léta 1635.

---

539. *Pertoltovi z Lipého o náhlém odjezdu Adama z Valdštejna z Židlochovic do Budějovic Českých; posílá mu ostatek darovaných peněz.*

Na hradě Přerově dne 24. a 25. května 1635.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lippého.

Z psaní vašeho, můj nejmilejší pane bratře, dnes po trubačovi vašem mi dodaného, ráda sem tomu, že spolu se všemi svejmi dobrého zdraví užíváte, vyrozuměla a nad tím se i potěšila, čehož vám i věrně přejíc na další časy od pána Boha z celé upřímnosti sesterské vinšuji. Co se mne a pána mýho dotejče: my předce tak v jednostejným způsobu v svým nedostatku trváme, ač někdy něco lépe, ale na větším díle zase hůře se máme, tak že pán můj předce stále z lůže, leč tak někdy na chvilku, nevychází a já jen že se mu bráním a často sobě dosti stejskám. Pán Bůh rač dále pomáhati.

O panu bratru našem a jeho tak nenadálým a spěšným na poručení JMKské do Čech odjezdu taky sem se včera z jeho vlastního psaní, které mi od něho přišlo a o tom mi tak pan bratr oznamoval, velmi nerada dověděla a nad tím dosti zkormoucena sem, že sem se s ním dříve ještě shledati a aspoň rozžehnati nemohla, nebo pán Bůh milej ví, kdy se již spolu shledáme. Pán Bůh rač pana bratra na všelikých místech chrániti a opatrovati a jej zase mezi nás brzy navrátiti.

A poněvadž pak ste sem trubače svýho pro ostatek těch peněz vám ode mne, můj nejmilejší bratříčku, darovanejch, nyní vypravili, protož je vám po něm zapečetěné jmenovitě 300 f. r. příležitě posílám, žádaje, že to málo vděčně přijmete, kterýchž aby vám pán Bůh také požehnati a ve všem dobrém způsobu užiti dáti ráčil, vinšuji. A nemaje vám co jiného psáti, s tím se můj nejmilejší pane bratře, lásce vaší a nás z obojí strany pánu Bohu v jeho ochranu poroučím. Datum na hradě Přerově 24 Maji 1635.

PS. Pán můj vám svý služby vzkazuje a prosí, abyšte ho při sobě omluvného jměli, že vám zase odpovědi na vaše psaní nedává, poněvadž se zase této noci zle měl a stolice se mu strhly, však jak mu pán Bůh dáti ráčí, že s ním lépe bude, že nepomine po naschválním poslu toho vykonati. Datum postscripty 25. Maji.

---

540. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, v příčině vlny, sýrů, ořechů.*

Na hradě Přerově dne 28. května 1635.

Janovi písaři.

Jaký příčiny ty i hejtman v svejch psaních ukazujete, pro který že tak málo vlny jest, totiž že ovce nemocný byly, druhé že tak dlouho zima trvala a na větším díle v té nemoci že vlna z nich

slezla, tomu porozumívám; i taky proti tomu bych co více říkati neměla, kdyby na tom samým dosti bylo: než poněvadž na to ukazujete, že z nich vlna slezla, a když to bejvá, že vlnu ovce tratí, taky se zbírává a zvláště, když ovce do pole nejdou jako tuto, soudím, žetě jich nemnoho ještě před stříháním vyháněl, při vás nevím jak se stalo, snad ji raději ovčák sobě sbíral, vím, že jí nenechal v hnoji shněti a vy mu snad taky o to nic neříkali, pročež bylo by potřebí na jedno jako na druhý pozor dáti.

Strany sejrů, že s tím schováváním všecky namrzlý sou: kdybyste je byli tu, kde namrznouti nemohly, třebas do zámku, schovali, nebylo by potřebí nyní tím se vymlouvati; avšak poněvadž mají prodány bejti, přičiň se o to, aby se to tím dříve státi mohlo, tak aby nebylo potřebí dlouhejm jich chováním, když by se rozpadaly a rozpršely, větší škody nésti. Mezi tím ty tři, který sem sobě z nich zanechati poručila, vyberouc něco dobrýho, dále po poslích sem posílati moci budeš Z starejch pak loňskejch sejrů že by mi nic zanecháno nebylo, proto že ste ode mne žádnýho poručení o to neměli: tomu mi se nevšelijak za pravý dáti chce, poněvadž sám v paměti míti můžeš, že při každým prodávání pro svou potřebu něco nechávati dám; jestliže se toto nestalo skrze psaní, tedy pamatuji, že sem to učinila oustně skrze Aničku pannu po Tobiášovi, který byl s ní sem přijel, kteráž mu dala toho poznamenání, jakž mi dnes zprávu o tom činí, tak jak sem poručila, aby k mý potřebě mimo prodaj 4 zanechány a jeden Matoušovi purkrabímu dán a jeden sem pro děvečky poslán byl. A tak soudím, že v tom nějaká jiná pletka jest, což se taky v tvým počtu mně odeslaným vyhledati může, jestliže sou pro mne zanechány, čili s jinejmi prodány.

Osm koroptví zbitejch i vořechy vlaský a červený, který ve džbáních byly, jsou mi dodány. A poněvadž tam ještě soudek vořechů lískovejch zůstávati má, ač sem já o nich nevěděla, však poněvadž mi Anička panna o nich zprávu činí, pročež ať mi se taky nerozvundají.

Strany jinejch věcí při svý předešlý odpovědi zanechávaje, s tím milost boží rač bejti s námi ɔc. Datum na hradě Přerově 28. Maji 1635.

---

541. *Martinovi z Šternfeldu, aby jí obšírné zprávy podal o novinách z Vratislavě, o exulantích; oznamuje mu o zdraví mateře jeho i všech domácích, žádá za pozdravení některých Bratří ɔc.*

Na hradě Přerově dne 1. června 1635.

Martinovi z Šternfeldu.

Pane kmotře milý! Dobrého zdraví ɔc. Psaní vašeho od 24. dne pominulého měsíce Maji datovanýho 30. téhož hrubě ráda sem dostala a více nad tím se potěšila, že ste se všickni šťastně beze

všelijakejch zlejch příhod a odporností 21. Maji do Vratislavě dopravili, čehož vám všem věrně přeji, vinšujíce a pána Boha prosíce, aby i dále vám pomáhati a v témž způsobu zase vás sem k nám spolu s jinejmi vám přítomnejmi taky navrátiti ráčil. Že mi pak krátce píšete, omlouvajíce se, že ste se ještě nemnoho procházeli a tudy o žádnejch věcech psáti nemůžete, krom co ste pánu psali, čehož sem se taky dověděla, a že vám taky čas nepostačoval: nemám vám nic za zlý, nýbrž, poněvadž se dále to nahraditi zamlouváte, na tom přestávám a budu toho od vás po tomto poslu, kterýho pán k vám naschvále posílá, očekávati, že mi po té příležitosti o všem, co ste již tam vyřídili a, jak brzy odtud neb s kejm a při jaké příležitosti se vypraviti strojíte i taky co se tam dobrýho slyší a zvláště strany pokoje, aneb jináče co se děje, zprávu učiníte. Odsud pak nevím vám co jiného psáti krom to předně, co se mne a pána mýho dotejče, že v jednostejným způsobu od vašeho odjezdu až dosavad se nalézáme, a když z milosti boží již aspoň hůře s námi na ten čas není, i to vděčně od pána Boha přijímáme; on rač i na další čas sám naším opatrovníkem bejti.

Pokojem ač nás zde předce hrubě troštují, (jakož pak, kdyby jej sám pán Bůh ráčil způsobiti a nám všechněm navrátiti, v kterémž bychom jemu ke cti a chvále pokojně a svobodně sloužiti mohli, nebylo by nám co lepšího potřebí sobě žádati), ale jaksi se k němu ještě špatně podobá, poněvadž se lid vojenskej sem i tam sjíždí, k tomu také nyní se o přitažení 8 tisíc Poláků hrubej hlas pouští, čtyry tisíce že mají do Čech táhnouti a čtyry tisíce, předcházeje to náš pan kardinal, aby nám zde v zemi nezůstali, že mají do Slízska obráceni bejti, což taky pan kardinal skrze patenty poroučí, aby tam z Moravy profianty dováženy byly, tu již pak nevím, co dále bude; v tom se již musíme samýmu pánu Bohu a jeho pomoci svaté důvěřovati.

Pánu z Kounic, poněvadž o něm dokládáte, že se sám toliko s některou čeládkou jako na ráno pod datum psaní vašeho do Saganu vypraviti strojil: pokudž se stalo, vinšuji, aby mu pán Bůh ráčil té cesty požehnati, ve všem pánu pomocníkem bejti a dáti šťastně a dobře všecky věci jeho vyříditi i taky se pěkně mezi nás brzy zase navrátiti. Co o pánu dále slyšeti neb věděti budete, jak brzy se odtud zase navrátiti strojí a jak svou cestu sem naměřuje, jestliže spolu s vámi či rozdílně, ona pak paní, poněvadž s ním do Saganu nejela, zůstává-li ve Vratislavi v našem domě, čili se mezi tím kam jinam odebrala a jak se jí v věcech jejích i jináče vede, chtějte mi o všem dáti věděti a při tom mne paní s mejmi službami poručiti. Tolikéž sem žádostiva se dověděti o páních exulantích, kde zůstávají a strojí-li kteří, zvlášť ti, kterým povoleno jest, předce sem do Moravy se dostati a je-li tomu tak, jak se zde slyší, že by někteří z nich do Gdanska se vypravili i k jakému cíli se to stalo.

Pán z Roupova s svejmi až dosavad se sem nenavracuje, a brzy-li se to stane, nic se ještě neslyší; tak paní Barbora, máteř vaše, předce s šlechtičnami jeho zůstává a jest zdráva, jak její způsob bejvá. Tolikéž domácí vaši všickni při dobrém způsobu se nacházejí, ač paní Judyt počala sobě tyto dny něco na hrdlo stejskati a maličký se, soudím, nějaká žláza na krčku taky udělala, ale zase již, chvála pánu Bohu, zdrávy sou, jakž vám paní Judyt, soudím, sama o všem píše, kteréž sem psaní vaše odvedla i od ní vám zase její posílám.

Jiného nemaje vám co více na ten čas psáti, toliko žádám, že ode mne Bratří, jak Bratra Vavřince, tak Bratra Pavla a jinejch známejch pozdravíte, a Martina napomeňte, aby mne tím plátnem déle nezdržoval, poněvadž já ho pilně potřebuji, a o to se všelijak přičinil, abych ho nyní po vás dostati mohla. A s tím vás spolu se všemi námi ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 1. Junii 1635.

PS. Taky žádám od vás i tomu vyrozuměti, jsou-li ty cizí truhly z mýho sklepu vyzdviženy a přijal-li je Martin k sobě, neb pan Skrbenský vzal-li je svý dokonce pryč.

Po napsání tohoto listu přišla pánu od pana kardinala skrze psaní pana Miniaty ta spěšná novina strany toho pokoje, že již předce dokonale s kurfirštem Saským a Brandeburgským zavřen i publikován jest; však na jakej způsob, to se ještě nedokládá, snad se dále také o tom uslyší, než pan kardinal že již všudy s tou novinou rozeslal. Toho pak přitažení lidu polskýho že se nám již tudy není potřebí obávati, že měl na záplatu krále Španielskýho táhnouti, ale že již zase zpátkem obrácen bude.

---

542. *Panně Kateřině šlechtičně z Valdštejna, aby jí oznámila, na jaký způsob mír uzavřen jest a také-li vyhnanců českých v něm vzpomenuto; žehná a loučí se s ní při jejím do Čech odjezdu.*

Na hradě Přerově dne 4. června 1635.

Panně Kateřině šlechtičně z Waldštejna.

Službu ɔc. Psaní od tebe, má nejmilejší panno teta, s vděčností sem dostala a z tvé na mne paměti veliceť děkuji; i taky tomu porozumívám, co mi oznamuješ o svatým pokoji, že by již učiněnej a zavřenej bejti měl; avšak vinšovala bych taky i to věděti, na jakej způsob se stal a taky-li pro nás vyhnance jest a máme-li se taky tu z čeho těšiti, neb ještě se toho nic nehlásí. Pán Bůh rač nás sám tím potěšiti O svým nejmilejším panu bratru že zdráv jest, srdečně to ráda slyším a pána Boha, aby ho dále opatrovati a při tom zachovávati ráčil, prosím; že jest tak melankolickej byl, když

odjížděl, dobře tomu věřím, nebo soudím, že má k tomu dosti příčin a starostí. Pán Bůh rač panu bratru ve všem pomáhati. Kdež se pak se mnou žehnáš, strojíc se zase do Čech se paní Jozičkou, když pan bratr pro ni pošle, vypraviti: to jest mi dosti zkormoucenou novinou, neb kdyby možné bylo, raději bych tě tu blíže měla, aneb aspoň, kdybych se s tebou ještě byla shledati mohla, poněvadž nevím, shledáme-li se již dokud živy; ale když jináč bejti nemůže, již to musíme pánu Bohu poručiti; pročež se tobě taky dokonce poroučím a od pána Boha šťastnou cestu i jiné všecko potěšitedlné vinšuji. Prosím tě, nezapomínej na mne, nebo já tatáž tvá upřímná teta starou měrou zůstávati chci. Pán můj tobě tolikéž svý ačkoli vždycky nemocný služby s vinšem a žádostí na pánu Bohu všeho dobrého vzkazuje. Štefánkovi že tak o všeckno připraven jest, já toho jistě věrně nepřeji, ale což tomu říci, než pánu Bohu to poroučeti, nechť se on jen však pána Boha bojí, taky ho pán Bůh neopustí, může mu to pán Bůh vše vynahraditi a ti, kteří jeho věcí užívají, nic neměti. S tím se, má nejmilejší panno teta, jakž tvý paměti, tak nás z obojí strany pánu Bohu poroučím. Datum na hradě Přerově 4. Junii 1635.

---

543. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, o poddaných aby z gruntů neucházeli, o opatření dobytka, o opatrnosti vůči vojákům, o ovčáku a dojení ovcc, o zaslání semene kolníkového, petržele ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 6. června 1635.

Janovi písaři.

Srozumívám z psaní tvýho dnes mi dodanýho, že předce vojáci na statku Brandejským zůstávají i škody od nich i jiných okolních činěním se neumenšuje, a tudy chudí lidé že čím dále vždy více na mizinu přicházejí: čemuž všemu dobře věřím, však nevím tomu co říci; k tomu že ještě za 6 nedělí tu ležeti strojí, ale nebude to na jejich vůli snad, nýbrž smejšlím, kdyžť se o pokoji jistí, že oni taky někam jinam táhnouti musí, což pán Bůh rač způsobiti a nás tím dříve od nich zprostiti. Mezi tím poněvadž sám dokládáš, že se poddaní z panskejch obilnic zakládají, nemají sobě tak příliš co naříkati, kdyby měli z gruntů utíkati, nic by sobě tím nepomohli, naposledy by snad i vypáleni byli, než nechť již předce jak mohou to břemeno snášejí, až by je pán Bůh z nich sníti aneb jim ho polehčiti ráčil, poněvadž vždy ta naděje vede, když jest pokoj, že ten lid z Čech vyzdvižen a jinam obrácen bude, kdež více co než tu činiti mají. Toho mi se učiniti nevidí, jak ty mi k tomu radíš, abych dobytky co lepšího sem odehnati dala, nebo by to byla právě věc daremní: tam by se nic nedělalo a zde dokonce, nebo víš dobře, když se dobytek přežene, že málo se ho užive a k tomu

bych ho zde ani čím chovati ani kde zavírati neměla. Poněvadž ho až posavad pán Bůh tam opatrovati ráčil, důvěřuji se jemu, že to i dále ráčí učiniti a to dáti, že se vojáci na tom, nač se troštují, zmejlí; však již tím braním a na dvory naše sáháním dávno hrozí, ale ještě jim toho pán Bůh nedal a bohdá i dále před tím zachová; jen vy taky pilností a prozřetedlností svou to předcházeti hleďte, aby se ničeho takovýho zoumyslně nedálo.

Těm Ocmanskejm, kteří bráníce sobě koní jednoho vojáka zastřelili, nesmejšlím, aby jim z toho co horšího následovati mělo: poněvadž sobě od rytmistra poručeno mají, aby se bránili a bráti sobě nedali, mohou se ním zastírati, zvlášť poněvadž vojáci nejprvé poddanýho jednoho prostřelili; každej rád svýho hájí, avšak míti se jim předce na pozoru jest potřebí, nebo opatrnosti nezbejvá. Ten vůl, který jest po vojácích v lesích nalezen a do dvora Sedlištskýho k tahu dán, může-li zachován bejti, dobře, poněvadž bez toho naše nám pobrali, pakliže by se kdo k němu znal a to dostatečně prokázal, že jeho jest i taky, co ste vy od něho dali, zase navrátil, nežádáme ho; však zatím může ve dvoře zanechán bejti a jináče nic ať se nečiní.

Strany dojení ovec, pokudž tak nebezpečno s vyháněním a pasením jich jest: nejsem proti tomu, aby se s tím poněkud, až by bezpečněji bylo a vojáci odtáhli, posečkati nemělo, však ne, aby se již taky dokonce na to zapomenouti mělo. Ovčák do čeho jest se skrze svý vožralství s vojáky zapletl, nechť se z toho zase vyplete, snad, bude-li chtíti s ženou a dětmi zůstati, bude na to mysleti; pak-li bude chtíti s vojáky táhnouti, nechť táhne, a vy se na místo jeho o jinýho ovčáka starejte a dobytek opatřte, tak aby se na něm škody nestalo, poněvadž jest to jisté, žeť by pacholek sám i s pasením i s dojením ovec zacházeti nemohl.

Sejr jest mi v celosti dodán, ten třetí taky mi při další příležitosti odeslati moci budeš. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 6. Junii léta 1635.

PS. Pošli mi sem při nejprvnější příležitosti trochu semena kolníkovýho, poněvadž od vás nikdy řepy dostávati nemohu, abych ji sobě zde naseti dala, však aby bylo něco dobrýho, sladkýho kolníku. Poněvadž od Aničky panny zprávu mám, že zahradník pěkný petrželí mívá a bez toho se ničím toho neužívá a semena se mu kupují, aby ho sem nějakou putnici zelenýho i s kořeny po nejprvnějším poslu poslal, jemu ode mne poruč, poněvadž se zde ani v Olomouci mnoho dostávati nemůže. Ještěť taky poroučím, když by toho čas byl, aby půl kopy kapounů nadělati dal a je šafářce Perenský odvedl.

544. *Paní Evě Vrochyňové z Reptův o zdraví svém i manžela svého; přímluvu ku kardinalovi Dietrichštejnovi, aby na Moravu vrátiti se mohla, že manžel její učinil.*

Na hradě Přerově dne 12. června 1635.

Paní Evě Vrochyňové z Reptův.

Službu ꝛc. Urozená paní a přítelkyně má obzvláště milá! Zdraví ꝛc. Kdež se mi nyní příležitost do Vratislavě trefila, nechtěla sem pominouti k vám se při ní skrze toto psaní pro navštívení i také vyzvědění o vás, kterak se i s svejm pánem při zdraví i jináče až posavad míváte, ohlásiti; že mi o způsobu svém oznámíte, vás za to žádám. O nás abyšte taky věděti mohly, oznamuji vám, že dokonce žádnýho zdraví užiti již nemůžeme, než místo toho rozličný těžkosti a nemoci jedny za druhejmi nás obkličují; jakož pán můj již od roku málo z lůže vychází a nikam se z něho až posavad hnouti nemůže, jen kde ho vobrátí, tak již hrubě zemdlenej a přepadlej jest, že nemůže na žádnou nohu se postaviti, to největší jeho povstání jest, že některej den, když jest mu trochu lépe, dá se na chvilku zdvihnouti, že tak hodinu neb dvě u stolečku posedí, ale zase hned ležeti musí. Pán Bůh rač dále jak s ním, tak i se mnou, (která rovně taky vždycky kvůči a stůni a málo kdy jaký polechčení v svejch bídách mám), svou milost konati.

Co se pak žádosti vaší, kterou ste mi již po několikrát skrze psaní svy obnovily o učinění, vedle vás a pána vašeho, ode pána mýho ku panu kardinalovi přímluvy o povolení vám k přijetí a dostání se sem do země, dotejče: věřte mi, ze sem několikráte se pánem o to opravdově mluvila a vás jemu v tom nejednou připomínala a za vás se přimlouvala, ale s těmi jeho takovejmi těžkejmi a dlouho trvajícími nemocmi všecko mu již uchází, že ani v svejch vlastních věcech nic sobě spravovati ovšem jinejm sloužiti nemůže, než všecko tak při něm odpočívati musí. Mnohdykrát sám s svejmi těžkostmi neví sobě jaký rady dáti, pročež taky i tato věc nemohla až posavad k naplnění svýmu přijíti; vždycky čekal pán, až by sám mohl se se panem kardinalem shledati a tu věc oustně jemu lípe než skrze psaní přednésti: ale když pan kardinal sem nepřijíždí a pán z lůže se hnouti nemůže, těžko tomu bylo pomáhati, jakž to můžete samy dobře souditi, v čemž žádám, že budete pána při sobě i svým pánu omluvnýho jmíti. Nicméně vypravujíc pán nyní Matejskýho na Nyklšpurk v některejch příčinách svejch, předce již taky o vás psáti dá, načež, co za odpověď dostane, nepomineme vám toho oznámiti a přála bych vám, abyšte dobrý odpovědi a takového povolení dostati mohly, jakož pak nepochybuji, že se bohdá stane. Jinýmu všemu dále od Martina z Šternfeldu, hofmistra pána mýho, který se nyní do Slízska vypravuje, vyrozuměti moci budete. Pána svýho, žádám, že ode mne pozdravíte. Pán můj vás s svejmi

nemocnejmi službami taky spolu pozdravuje. A s tím nás z obojí strany pánu Bohu v jeho stráž a ochranu poroučím. Datum na hradě Přerově 12. Juni 1635.

---

545. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, v příčině opatření poddaných a bránění se vůči škodám od vojáků působeným, zahradníkovi přísně aby nařízena byla lepší pilnost v jeho povolání.*

Na hradě Přerově dne 25. června 1635.

Janovi písaři.

Že jsi omastek zimní prodal i po čem jak sejry tak máslo pustil, tomu sem z tvého psaní vyrozuměla a s tím spokojena sem; toliko, poněvadž dokládáš, že si to svěřil, hleď, aby taky peněz brzy dostati mohl. To taky ráda slyším, že již díl vojáků z panství Brandejskýho vytáhl. Pán Bůh rač i ostatních nás tím dříve zprostiti a nám před nimi pokoj dáti, jakž smejšlím, že již taky nebudou moci tu na dlouze se zdržovati. Ty škody poddanejm, že jim osm koní a dva vozy při vytažení vojáci vzali, nepřeji, i nerada slyším, že tak všudy lúky ti vojáci tam ještě zůstávající pasou a žnou; avšak, můžete-li, tomu předce nějak braňte, tak aby nám něco zůstati mohlo.

Zahradníkovi na jeho vejmluvu pověz, že vidím, že tam nanic není a daremně žere, nikdy nic nemá, kdykoli mu oč vzkáži, pročež nebude-li lépe dělati, že mu brzy s tím pryč káži, nebo že mi takovejm způsobem nic po něm by nebylo, aby tam zůstával a plat bral a mezi tím my odtud žádného oužitku vzíti neměli, ať tedy hledí napraviti, sice že bychom spolu dobře nebyli. A poněvadž mi o ničem jiném nepíšeš, takyť nač více odpovídati nemám. Než s tím ochraně boží poručen buď. Datum na hradě Přerově 25. Junii 1635.

PS. Poněvadž po napsání tohoto listu sem se dověděla, že již vojáci všickni z Brandejsa vytáhli, z čehož pán Bůh buď pochválen, hlediž tedy při všem pilen bejti a hospodářství zase v nějakej dobrej řád uvozovati, poněvadž ste se prvé vždycky vojáky vymlouvali. Ty dva sejry po poslích mi sem pošli.

---

546. *Šafářce Perenské v příčině konopí, zdělání plátna etc.*

Na hradě Přerově dne 25. června 1635.

Šafářce Perenský.

Porozuměla sem z tvýho psaní předně tomu, že mi oznamuješ, jak mnoho jest觉 přediva a co při kterým dvoře zaseto; co se konopí dotejče, může ještě tak bejti, nežli lněnýhotě dosti na mále, což

jestliže jest jen to vseto, co domácího semena bylo, ale poněvadž sem ho k tomu ještě jeden korec přikoupiti poručila, nic o něm nedokládáš, zda-li se ještě seti má, čili již mezi tímto jest, o čemž chci od tebe zprávu míti, jako také, pěkně-li tyž předіva scházejí.

Plátno tlustý a pačesný že si od tkadlců přijala a na zámek schovala, dobře se stalo, než taky neoznamuješ, jak mnoho kterýho jest. Čeládka ze dvorův že za plátno žádají a ty že si jim ho bez mého vědomí dáti nesměla: slušné a spravedlivé jest, aby se nic bez vůle a vědomí mého s mejmi věcmi nedálo. Nyníť pak poroučím, aby jim z něho ustřihla a je rozdělila podlí toho způsobu, jak se jindy komu co dávalo, aby se i nyní v tom tak postupovalo, však ať se to stříhání při přítomnosti Janovy děje a on, poznamenajíc co se komu dá i co ještě téhož plátna mimo to kterýho zůstávati bude, mně takové poznamenání sem odešle. A mezi tím o to se přičiň, jak by vojáci z Brandejsa vytáhli, jakož se naději, že se to bohdá brzy stane, aby takový plátno vybíliti i taky tenkou přízi zdělati dáti mohla. Maldříky, který mi posýláš, v celosti sem dostala a s nimi na ten čas spokojena sem. Řepný semeno jest taky přijato. Jiného na ten čas nemaje co více, s tím milost boží rač bejti s námi. Datum na hradě Přerově 25. Junii léta 1635.

PS. Po zavření listu přišel posel s novinou, že již vojáci z Brandejsa vytáhli, což sem ráda uslyšela, a tak tě napomínám, aby hleděla při všem pilna bejti a to, co se pro vojáky státi nemohlo, nyní spraviti ꝛc.

---

547. *Přimlouvá se k Rudolfovi hraběti z Valdštejna, aby paní Barboře Kynostové zaplatil úrok z povinných jí peněz.*

Na hradě Přerově dne 7. července 1635.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Příležitě VMti toto psaní, který mne od paní Báry Khynostový dnes došlo, posílám, abyšte z přečtení jeho, čeho po mně vyhledává, vyrozuměti ráčili. I poněvadž pak toho odepříti jim nemohu, znaje sama věc slušnou bejti, protož jakž již prvé nejednou, tak ještě nyní vedle nich se k VMti, můj nejmilejší pane strejče, s opravdovostí přimlouvám a žádám, abyšte se ráčili na ně lítostivě ohlídnouti a těmi ouroky zadržalejmi je dáti spokojiti, poněvadž čím dále vždy více jich přirostá, nebo to dobře soudím, že to není věcí nemožnou VMti učiniti. Ale jsem k VMti té celé důvěrnosti, že se neračte proti nim více zatvrzovati a takový nouze jim i mně ustavičnýho od nich zaměstknávání přáti, nebo vím, že byšte ráčili již z nich hřích míti; jestliže pak neračte chtíti pro ně toho učiniti, aspoň to pro mne račte vykonati. Což budu od VMti účinlivé odpovědi po

této příležitosti s navrácením mi zase téhož psaní paní Bářinýho, tak abych jim věděla, co od VMti za odpověď dáti, očekávati. Při čemž VMt, můj nejmilejší pane strejče, k ochraně pána Boha všemohoucího poroučím. Datum ut supra.

---

548. *Děkuje paní Evzebii z Kounic za projevenou soustrast v nemoci a prosí, aby pro ušetření zdraví svého na návštěvu k ní toho času se nevypravila.*

Na hradě Přerově dne 9. července 1635.

Paní Euzebii z Kaunic.

Službu ɔc. Že račte o mne takovou laskavou péči vésti a naslechnouce o mém nedostatku zdraví naschvále ke mně pro vyzvědění o mně posílati a psaním svejm navštěvovati, z toho VMti, má nejmilejší paní teta, velice děkuji. Kdež VMti o sobě oznamuji, že jest tomu tak, že sem se na druhý den po vašnostiném odjezdu těžce a velmi náhle roznemohla, jakejsi těžkej katar na prsa mi padl a tak mne obklíčil, že sem téměř za tři hodiny ani promluviti ani oddechnouti nemohla, tak že sem již sama o sobě pochybila; avšak buď pán Bůh pochválen, že s pomocí jeho svatou a skrze prostředky taková těžkost ode mne odvrácena jest, takže až posavad předce se, tak jak mohu, dosti sic bídně, jakž můj již ten způsob jest, pomaly vláčím. Se pánem mejm z milosti boží od toho času, jak ste ho viděti ráčily, hůře není. Pán Bůh rač dále naším milostivejm pomocníkem bejti. Že byšte pak, pokudž by se mnou tak zle bylo, ráčily chtíti ke mně přijeti, tolikéž z toho velice VMti děkuji a vůli hotovou vděčně od VMti za skutek přijímám. A poněvadž se mnou, chvála pánu Bohu, nic tak nyní nebezpečnýho není a o VMti vím, že bez toho sama nevšelijak po tý svý daleký cestě, kterou ste ráčily vykonati, račte zdrávy bejti a že není dobře a s pohodlím VMti tak brzy se na cestu VMti vydávati, prosím, abyšte sobě tudy žádné překážky a nepříležitosti činiti neráčily.

Že ste svý všecky v dobrém způsobu doma naleznouti ráčily, ráda tomu porozumívám a, VMti toho věrně přejíc, vinšuji, aby pán Bůh na další časy s týmiž všemi vašnostinejmi při všem dobrém stále VMt zdržovati a zachovávati ráčil. Pána svýho a mýho obzvláště milýho pana ujce, prosím, neračte sobě stížiti ode mne velice pozdraviti a všeho dobrého oznámiti i svejch dítek všech taky pozdraviti. Pán můj VMti tolikéž služby své s žádostí na pánu Bohu všeho nejlepšího dobrého vzkazuje. A s tím nás z obojí strany k ochraně pána Boha všemohoucího a sebe lásce vašnostiné, má nejmilejší paní teta, poroučím. Datum na hradě Přerově 9. Julii 1635.

---

549. *Oznamuje Pertoltovi z Lipého o náhlé nemoci své a připomíná, aby, poněvadž sám churav, návštěvu odložil na příhodnější chvíli.*

Na hradě Přerově dne 9. července 1635.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lippého.

Můj nejmilejší pane bratře! Že ke mně naschvále posíláte a jste žádostivi o mně věděti, jak se mnou jest, poněvadž ste o mý těžký nemoci uslyšeli: velice vám z té lásky a péče o mně děkuji, avšak vám oznamuji, že již, chvála pánu Bohu, se lépeji mám, než tak jest bylo, že sem se byla těžce a nenadále na catar roznemohla, kterýž mi tak v prsích se složil, že téměř za tři hodiny ani mluviti ani dejchati sem nemohla, i doktor, kterej právě tehdáž u pána mýho byl, již se o mne bál. Ale děkuji pánu Bohu, že mi z té těžkosti pomoci a mne zase od ní uzdraviti ráčil, o čemž sem vám také proto psáti nechtěla, když se mnou s milostí boží zase lépe jest, nechtějíc vás tím kormoutiti a zaneprazdňovati, zvláště slyšíc, že ste sami také i se paní Mařičkou svou při svým zdraví nedostatek trpěli; jakož pak že ještě na díle jeho okoušíte, nerada tomu z psaní vašeho, můj nejmilejší pane bratře, porozumívám a jistě, vám oboum srdečně a věrně takového nedostatku nepřejíc, pána Boha za to prosím, aby vás pozdraviti a k prvnímu dobrýmu způsobu tím dříve zase navrátiti ráčil. O mne není se vám potřebí starati ani proto sem ke mně na cestu se vydávati, poněvadž sami tak nestatečni jste, neb se mnou, chvála pánu Bohu, již dosti čistě jest, tak že pomaly i chodím, tak jak můj vobyčej s sebou přináší. Než když by vám pán Bůh lepšího zdraví uděliti a vám se sem v témž dobrém způsobu dostati dáti ráčil, vždycky srdečně ráda vás uhlídám, vinšujíc, aby to pán Bůh ráčil tím dříve šťastně způsobiti. Nyní pak od vás, můj bratříčku, vůli za skutek přijímaje s tím se vám k lásce a nás z obojí strany k ochraně pána Boha všemohoucího poroučím. Datum na hradě Přerově 9. Julii léta 1635.

---

550. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, v příčině prodeje suchého ovoce, pastvice k husím, vybílení příze, zasetí předivа ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 19. července 1635.

Janovi písaři.

Dva sejry, které's mi po fůře, na které se vlna sem přivezla, odeslal, jsou mi v celosti dovezeny a dodány. Ovoce suchýho že si 17 korců po 2 kopách za hotový peníze prodal, může při tom bejti, a ostatek, poněvadž u vás nehrubě se letos ovoce ukazuje a troufáš, že napotom více platiti bude, že si k dalšímu času zanechal, při tom toho pozůstavuji; ač mne od těch, kteří sem přicházejí,

zpráva došla, že by v Brandejse a tam vůkolí hojnost ovoce bejti mělo a tuto ty jináč píšeš, však cokoli pán Bůh dá, ať se i toto šetří a na to pozor dán jest, aby to nebylo odráno.

Rejstřík vystříhání plátna čeládkám a zasetí semen sem přijala. Co se téhož stříhání plátna dotejče, nacházím v tom nedostatek ten, že se opět více vydalo než jindy obyčej byl, ale podle toho se nedivím, když více se čeládky chová, než potřebí jest; nebo nevím, nač jest obzvláštní pastvice k husím, čehož prvé nikdy nebylo, toliko pamatuji se, že sem v jednom dvoře pastvici k sviním chovati povolila a tuto čím dále vždy více čeládky přibejvá a jinýho nic. Pročež chci taky věděti, mnoho-li pak tý drůbeže máte, čehož mi při nejprvnějším poselství poznamenání odešli. Tenkou přízi, poněvadž dokládáš, že teprva u tkadlců jest, abyšte již vybíliti mohli, pochybuji, však, bude-li to moci bejti a že by k tomu pěkný a příhodný časy sloužily, dobře; pak-li by to mělo více se škodou než s ziskem se státi, ať se raději tak nechá a plátno se v celosti schová.

Co se přediv zaselo, to sem již prvé z zprávy šafářčiny měla, nežli toho až posavad věděti nemohu, ačkoli sem již o to poručila, jestliže ne tobě, tedy šafářce, abyšte mi oznámili, je-li taky v tom počtu to semeno lněný či není, který's koupil, poněvadž mi se vidí, že jest ho tak na mále zaseto, toliko u dvou dvorů, pročež mi to oznam. Že pak dokládáš, že se lny k špatnýmu zrostu ukazují, nevím, proč by to bylo, poněvadž jest letos dosti povlovnej rok a častý deště, než snad ste k tomu rolí nepřipravili, tak jak mělo bejti, podle čehož jestliže jiní budou pěkný lny míti a já musím po jinejch sbírati, nebudu moci jináče říci než tak, více pak poněvadž mi nepíšeš, nemajeť taky nač jiného odpovídati, s tím ɔc. Datum na hradě Přerově 19. Juli 1635.

PS. Nic nevím, dojí-li ovčák ovce, či ne, neb jak se při tom chová i strany jinýho hospodářství, jak se děje, pročež mi širší zprávu o všem čiň.

---

551. *Projevuje bratru svému Adamovi z Valdštejna nad částečným nezdravím jeho svou soustrasť, připomíná, aby se ušetřoval; oznamuje mu o zdraví svém i manžela svého a prosí, aby, vtáhne-li vojsko do Vratislavě, dána byla stráž k jich domu.*

Na hradě Přerově dne 30. července 1635.

JMti nejvyššímu panu purkrabí Pražskýmu, panu Adamovi z Waldštejna.

Můj nejmilejší pane bratře! Hrubě sem ráda psaní vašnostiného, kteréž mi pod datum 16. dne tohoto měsíce činiti ráčíte, dočekala a je včerejšího dne s radostí přijala, poněvadž sem toho vždycky žádostiva byla, abych mohla psaní od VMti netoliko uhlí-

dati, než také, že se od toho času, jak ste se odsud z Moravy tam do Čech odebrati ráčili, VMti dobře děje, uslyšeti: však sem toho jistě nerada uslyšela a VMti, můj bratříčku, věrně toho z upřímného srdce nepřeji, že se na svém zdraví nic dobře nacházeti a sotva lůži že se brániti a jak od podagry častý nepříležitosti snášeti, tak také že v velikejch pracech a starostech postaveni bejti, i tím že sobě nemálo zkormoucení mysli přidávati museti ráčíte, když všudy všecky kouty pustý a prázdný nacházeti ráčíte; čemuž všemu z samého zkušení dobře věřím, že v takovém způsobu všelijak dobře státi nemůže, nad čímž já v pravdě s VMtí sesterskou srdečnou lítost a utrpení nesu. Ale když jináč nelze, pánu Bohu věřím a jeho milost za to prosím, aby VMt jakž při lepším a stálejším zdraví zdržovati, tak i v pracech pomoci a síly přidávati i také jiné nedostatky v lepší způsob proměniti a tu, kde není žádnejch prostředků k spomožení, on sám pomoc svou seslati i VMti trpělivosti ve všem přidávati ráčil. Avšak VMt, můj nejmilejší bratříčku, prosím, abyšte sobě v těch takovejch mnohejch pracech sami neráčili násilí činiti a za jiný dotahovati, kteří tak dobře jako VMt tím povinni sou, zvlášť kde netoliko něčeho jiného, ale žádného poděkování za to míti neráčíte; nebo VMt již nyní neračte moci tak bejti jako v mladším svém věku, nebo to je již jejich zvyk, aby jen VMt všudy nastrčili a sami všemu vyhnuli, ale račte předce svýho zdraví ušetřovati, poněvadž se na jarmarcích neprodává, abyšte je ráčili míti pro jiný více než pro sebe jako v šanc sázeti. Mezi tím pánu Bohu se důvěřuji, že bude sám VMti při všem milostivě pomáhati.

Co se pak mne a pána mýho dotejče, VMti z té laskavé péče, kterou o nás račte vésti, velice děkuji; a mohu VMti oznámiti, že pán můj sice podle svýho předešlýho způsobu téměř jednostejný jest, nebo chvíli lépe, chvíli zase hůře se má, v lůži předce stále zůstává a na žádnou nohu postaviti se nemůže. Však jak tý zimnice, kterou předešle po pětkrát přes den měl, zbyl, předce se od toho času trochu čerstvější býti zdá, že aspoň rukami může více vládnouti a sám pojísti, prvé ho sic na větším díle krmiti museli, a k každýmu jídlu dá se na stolici v šlofpelci zdvihnouti, že tak u stolečku s námi pojí a někdy se k voknu dá přistaviti, že na vítr pohlídne, než zase hned do lůže se navrátí, neb mdloba a ten starodávní kašel i siptavost (sic) v řeči předce se ho přidrží. Ale mám naději ku pánu Bohu, že ho ráčí dáleji opatrovati i také, bude-li se jeho milosti líbiti, jej i dokonaleji pozdraviti.

Já pak, jest tak, jak ste z psaní pana Rudolfa doslechnouti ráčili, že sem velmi těžce se byla roznemohla, sama nevím, odkud mi to tak spěšně a nenadále přišlo; nic se tomu neprotivím, co račte VMt smejšleti, aby to jak z mejch jinejch těžkostí, tak i z těch dlouhejch starostí, kterých sem o svýho pána v jeho těžkejch ne-

mocech pocejtila a ještě je snáším, pocházeti a mně se vzpomínati nemělo. Nyní se však z milosti boží předce pomaly vláčím, ale s podagrou téměř taky ustavičný bědování a trápení mám a flastry vašnostinejmi jednak na jednom, jednak na druhým místě se léčím a již se ve všem pánu Bohu poroučím, jakejmkoli způsobem by se jeho božské milosti mne z takového trápení vysvoboditi vidělo, na to trpělivě očekávati musím.

Kdež mi račte o novinách oznamovati, že se JMKské v říši dobře daří: přeji toho JMtiKské a vinšovala bych, aby pán Bůh ráčil dáti, aby se tak zdařilo, abychom všichni ten svatej pokoj míti mohli. Strany Vratislavě sama se toho dosti lekám, že s nimi ještě nehrubě na dobrým stojí. Pán Bůh rač jim sám ty prostředky naskytnouti, podlí nichž by mohli dobře opatřeni bejti. Neb se starám, poněvadž tam svýho ještě mnoho mám, kdyby mělo k nějaké zlé proměně s nimi přijíti, abych o to všecko tam nepřišla, od čehož pán Bůh rač zachovati. Pročež naslechnouce předešle, že by tam lid JMCské táhnouti měl, jakž jsem již VMti skrze pana Rudolfa, když u mne zde byl, prosila, ač mluvil-li je již s VMtí co o to, neb ne, nevím, tak ještě VMt, můj nejmilejší bratříčku, za to prosím, neračte mne v tom opouštěti, nýbrž radou a dobrým zdáním svejm poděliti a buď skrze pana Maxa,*) neb jakejmkoli prostředkem by se VMti vidělo, mne sobě poručenou míti. Poněvadž ty regimenty nepochybně pod správou a obrcommandou JMKské také sou, jestliže by mělo co takového na Vratislav dokročiti, aby dům a věci naše mohly tam při pokoji a v svý podstatě zůstati a dům náš nějakou salvaguardií opatřen bejti; prosím vždy, že mne v tom neračte svou radou opustiti, nýbrž mne ní retovati, jak bych měla činiti a v čem byšte ráčili moci k mému dobrému sloužiti, důvěřuji se VMti, můj nejmilejší pane bratře, že mne v tom račte sobě dobře poručenou míti. A tak se s tím VMti, mý nejmilejší srdce, dokonce v pamět a lásku bratrskou poroučím a aby se mohlo VMti při všem dobře a šťastně vésti a já se s VMtí bohdá ještě ve zdraví shledati, toho upřímně žádám. Datum na hradě Přerově 30. Julii 1635.

---

552. *Posílá Pertoltovi z Lipého lékařství na žaludek a radí, aby synu jeho Adamovi Sigmundem z Tiefenbachu doporučený průvodce na cesty přijat byl.*

Na hradě Přerově dne 1. srpna 1635.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lippého.

Srdečně ráda sem se toho, můj nejmilejší pane bratře, z psaní vašeho dověděla, co mi o sobě oznamujete, že něco mírněji než předešle při svým zdraví se nacházíte, čehož vám, mý srdce, věrně

*) Maxmilian z Valdštejna, syn Adama z V.

přeji, krom že ste tak hrubě se přepadli a žaloudek že vám ještě falšuje, čemuž dobře věřím, nebo v nemoci jináč nebejvá, ale bohdá také i to k svýmu napravení pomaly při vás přijde. Pro žaloudek radím vám abyšte neužívali než pytlíček z pelinky a na žaloudek sobě tak přikládati dali, což, jak byšte sobě přistrojiti dáti měli, posílám vám teď toho poznamenání; nebo já pro svýho pána, když mu tak často v těchto jeho nemocech bejvá, že nemůže chuti k jídlu míti, jinýho líkařství neužívám, a chvála pánu Bohu bez mnohýho do života přijímání, lépe mu po tom bejvá. Mám naději ku pánu Bohu, že i vám také ráčí toho požehnati a lepší chuť k jídlu zase navrátiti.

Já se pánem svejm tak v jednostejným způsobu, jakž již náš vobyčej jest, s častými proměnami zůstáváme, že někdy lépe a někdy zase hůře se máme a větší díl předce lůže držíme, zvlášť pán můj stále z něho nevychází, leč někdy na chvilku že u stolečku pojí. Pán Bůh rač dále sám naším pomocníkem bejti.

Co se pana Adama dotejče, vyrozumívám tomu z psaní vašeho a sem z toho potěšena, co vám pan Zikmund z Tyfenpachu píše, že mu na vaše toho při pánu pohledávání tak dobrýho člověka, kterej by s ním jel, šikuje: protož sem taky sama k tomu sloužila, abyšte v tom páně Zikmundovy rady a pomoci užili, věda, že pán jest vždycky k vám i ku panu Adamovi a ke všechněm svejm láskou a upřímností náchylnej. A poněvadž tomu člověku takový dobrý svědectví pan Zikmund dává, že jest poctivej, v letech ale 30, jazyky že umí i těch míst tam povědomej že jest a jinak všelijak vážnej a uctivej, tak že kdyby měl svýho vlastního syna poslati, že by mu ho chtěl svěřiti a že náboženství také našeho jest: odtud zavírám, žeť předce nějaká hodná osoba jest, že se bude moci panu Adamovi hoditi, čehož bych mu věrně přála a nevím, proč by neměl podle takovejch dobrejch svědectví přijat bejti. Smejšlím, že by pan Zikmund nechválil, koho by neznal. Toliko mi se při tom toto za dobré vidí, abyšte prvé, než byšte ho ku panu Adamovi přijali, se panem Zikmundem o to se snesli a pána žádali, aby nejprvé s ním o to zjednáno bylo, zač neb na jaký způsob by se chtěl ten jistej člověk ku panu Adamovi dáti. Neb poněvadž jest již pan Adam v svém věku dospělém a svůj rozum a soud má a preceptora ani hofmistra jako pachole ve 14 neb 15 letech k sobě nepotřebuje, neradila bych, aby měl pan Adam za toho bejti a takovýho při sobě míti, kterej by potom chtěl, aby se pan Adam ním a ne on panem Adamem spravoval a odtud nějaká roztržitost a neřád pocházel, nežli aby mohl na něm služebníka dobrýho, volnýho a věrnýho míti, majíc já o panu Adamovi dobré smýšlení, že on, jsouc dosti rozumnej, bude věděti, jak sobě takovýho člověka vážiti a jak se zase k němu také náležitě chovati. Pročež se k vám, můj bratříčku, přimlouvám, abyšte tu věc sobě tak poručenou měli, aby

pan Adam tudy dobře mohl opatřen bejti, neb vím, že pan Zikmund rád to pro vás učiní a tu věc na dobrým místě postaviti chtíti bude.

Co sem já pak panu Adamovi učinila, začež mi děkujete, to sem z lásky, kterou k vám i k němu mám, podlí svý možnosti ráda vykonala, v té naději postavena jsouc, že on toho taky ode mne vděčen bude a bohdá ke všemu dobrému a prospěšnému užive, tak aby to k našemu potěšení i jeho oužitku bejti mohlo, jakž mu toho také na pánu Bohu upřímně vinšuji a žádám. Pán můj vám zase své služby ač dosti nemocné s žádostí na pánu Bohu všeho dobrého vzkazuje. A s tím se vám, můj nejmilejší pane bratře, od pána Boha všelijak dobře a šťastně jmíti vinšuji a sebe lásce vaší i nás z obojí strany v ochranu boží poroučím. Datum na hradě Přerově 1. Augusti léta 1635. *)

---

553. *Sigmundovi Sokolskému, purkrabímu na Třebíči, aby vozy spraviti a k potřebě připraviti dal.*

Na hradě Přerově dne 1. srpna 1635.

Zigmundovi Sokolskýmu, purkrabímu na Třebíči.

Zikmunde milej! Aby zdráv jsouc dobře se měl, přálať bych. Při této příležitosti, kterou do Třebíče mám, tobě toto psaní činím a v němť poroučím, aby ty dva fasuňky mý nový, který sem se všemi potřebami k nim přináležejícími a jinejmi vozy i s rystkomorou v tvém opatrování, podle poznamenání tobě odvedeného, zanechala, pohotově měl, jako i ten malej vozejček krytej, kterej nebožtíka pána mýho bejval a já ho potom po hospodářství užívávala, poněvadž v krátkejch dnech jich vzíti a potřebovati míním. Pročež, bylo-li by při nich potřebí co spraviti, dej to opatřiti, ač nesmejšlím, jestližeť tak při pokoji, jak sem jich zanechala a jak tobě ode mne svěřeny a poručeny sou, zůstávají. Mezi tím na jiný vozy taky pozor měj a je časně, který krytý sou, aby neshněly a nesplesnivěly vytírati dej. Ty tvoje kšíry nový v truhle na rystkomoře zanechaný, tolikéž při těch vozích potřebovati budu, pročež je taky, je-li potřebí, dej vytříti a vyčerniti; nesmejšlím, aby paní teta měla proti mně o kus sádla nebo slanin bejti, aby se na to dáti nemělo. Zatím pak v jakým způsobu ty všecky věci mé v tvém opatrování zůstávající se nacházejí, mně o tom oznam a to, očť tak poroučím, aby spravené a pohotově zůstávalo, o to všelijakou pilnost a bedlivost míti hleď, nebo sem na tom v brzkým čase to dáti vyzdvihnouti. Při tom pak se tobě divím, že mi již nikda nic nepíšeš a ani o sobě, jak se míváš, ani o jiným neoznamuješ, pročež to

*) Podobné psaní napsala t. d. paní Marii z Lipého, manželce Pertolta z L.

*

aspoň nyní, když ode mne sobě k tomu příčinu danou máš, učiň a mně, co se u vás děje neb slyší, oznam, i také dávno-li je kdo v vinohradech byl a co slyšíte, jak v Pravlově i v Kynicích na nich stojí a hrubá-li čáka k vínům jest, o tom mi zprávy učiniti nepomíjej. S tím ꝛc. Datum na hradě Přerově 1. Augusti 1635.

---

554. *Domlouvá Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, slovy důtklivými, že zprávy o hospodářství nejasné zasílá, nařizuje, aby jí oznámeno bylo o sklizni třešní, o včelách; lískové ořechy aby prodány byly, pastvice k husím aby chovány nebyly, o drůbeži, nepřipraveném poli ku zasetí lnu, aby zprávy jí podány byly o kozím dobytku.*

Na hradě Přerově dne 3. srpna 1635.

Janovi, písaři na Brandejs.

Dostala sem psaní od tebe, avšak jen trochu zmatlaniny a to ještě sotva, co sem tak na tobě vymohla a více nic, a i to tak pořádný jest, že to rukou ani nohou nemá; a tak mi vždycky píšeš, tak že se téměř nikdy nevím čím spraviti a musím jen hádati, zda-li toto tak, čili jinak jest, začež se můžeš v hrdlo styděti. Ale nepřestávaje na tom, čím ty mne chceš odbejvati, ale na tom, o čem mám věděti: protož tě napomínám, aby již od takovejch svejch navyklostí přestal a mně světle a srozumitedlně psal, abych já mohla tomu rozuměti a o něčem více věděti než ty mi věděti dáváš. Oznam mi pak, poněvadž vím, že u vás mnoho střešen bylo a snad ještě jest, kdo je sklízel a co se jich natrhalo, neb kdo je v svém opatrování má, jsou-li zsušeny a jaký sou, co jich jest i na jiný ovoce aby se taky tak pozor dal, abych já s tím spokojena byla. Strany včel podobně nejsi tak vtipnej, aby mi byl oznámil, jsouc já žádostiva věděti, poněvadž se zde letos pěkně šlechtí, jak se u vás daří a mnoho li rojů přibejvá, neb jaký pozor se na ně dává, tak že jest mně tíže s tebou o takový frašky míti činiti a o všecko se na tebe dopisovati, než abych sama měla to všecko spravovati, ať již o jinejch podstatnějších věcech mlčím. Ty lískový vořechy, který tam zůstávají, jichž soudek věderní jest a o nějžť sem předešle psala, poněvadž jich již nepotřebuji, prodej dříve nežli by vyrostly a na nic přišly, jako ty, který ste již po dvě lítě mi poslali, že sem jich ničímž neužila, nebo vím, že dosti kupců se na ně dostane; o jiný pak nový, aby potom zase nosili a hajní je sobě zahájili, aby jich neodrali, poruč, však tak, aby nebylo slovem než skutkem, poněvadž mám zprávu, že letos bude všudy dosti vořechů.

Co se pak tý tvý kusý a usekaný odpovědi dotejče, musímť na ni také toto odpověditi: že já, co prvé bejvalo a co bejti může, proti tomu nejsem, než co nemá bejti, aby nebylo a více po svý než po mý hlavě se nedělalo. Pročež toho míti nechci, aby se

obzvláštní pastvice k husím chovati měly, mohou jiný dívky to spraviti a zvláště když vidím, že jest toho tak namále; dívkám, vím, že se taky plátna, jak ty mne na to navésti chceš, nikdy po 8 loktech než po 7 více nedávalo, nebo mám předešlý poznamenání a ač o loket mnoho není, než já toho nechci trpěti, abyšte měli o svý újmě vydání přivětšovati, vydání aby vždycky přibejvalo a oužitku nikdy, tím abych já již odbyta byla a na tom dosti měla, že vy to uděláte a mně, kdy chcete, oznámíte. Tý pak drůbeže, kterýž mi poznamenání posíláš, tak mnoho se nachází, že jest mne hanba za vaši zprávu: proto-liž mají ty obzvláštní dívky chovány bejti? A poněvadž jest pak toho tak namále a kačen a morek takměř nic připlozeno není, aspoň bych již ráda věděla, kudy pak to sešlo, zda-li sou vojáci to sežhrali, čili sou šafářky takový svině a nedbalkyně, že nic nemají, neb se tomu nemohu než diviti, jaký to řád a hospodářství bejti musí. Týmž způsobem nestydíš se tím vymlouvati, že ta příčina v tom jest, proč se více lnu nezaselo, že se nemohlo pro vojáky rolí u Kaliště k tomu připraviti: což k smíchu podobné jest, netoliko, aby se nebylo mohlo koňmi nebo voly právě jako ve dvoře a za humny zvorati, ale mohlo se to zrejti, tak že já již nerozumím, co ty takovejmi jalovejmi a dětinskejmi vejmluvami smejšlíš a kam směřuješ. S dojivem ovčím rovně taky málo vím, jak zacházíte, avšak budu čekati, jaký mi oužitek z toho přivedete.

O kozích [sic] mi píšeš, že ve dvoře Perenským byly a již se rozmnožovaly, ale že pomřely: ale suď sám, jaká je to tvá zpráva, odkud mám věděti, jak jich mnoho bylo a jakejm způsobem zemřely. Pročež tě ještě napomínám, aby takového potajemného a pokrytého psaní a se mnou zacházení zanechal a mně příčiny k hněvu a sobě k něčemu horšímu nepodával, neboť toho již déle snášeti nechci. Poněvadž pak já vím, že jest kozí dobytek trvanlivej a že tehdáž umírá, když musí, pročež, pokudž to jináč ukázáno nebude, čikoli nedbanlivostí pozdychal, o tom poroučím, aby ten zase jiný na to místo opatřil a k tomu přidržán byl. A tak se nyní tím budeš moci spraviti. Datum na hradě Přerově 3. Augusti léta 1635.

---

555. *Paní Zdislavě hrabince z Valdštejna, aby jí oznámila, kdy zase manžela svého na Třebíč očekává; žádá, aby Adamovi Trojanovi darovala něco dříví na zimu a něco žita i másla.*

Na hradě Přerově dne 3. srpna 1635.

Paní Zdislavě, hrabince z Waldštejna, rozené z Sezimova Ousti.

Službu ɔc. Vysoce urozená paní, paní teta má nejmilejší! Zdraví ɔc. Porozuměla sem tomu, kterak by pán vašnostin a můj

nejmilejší pan strejc nyní od VMti do království Českého se odebrati a VMti samy na Třebíči zůstávati ráčily: pročež majíc tuto příležitost k VMti, nechtěla sem pominouti k VMti, má nejmilejší paní teta, skrze toto psaní se ohlásiti a jakž VMt navštíviti, tak také, kterak se i s dítkami svejmi po odjezdu pána svýho nacházeti ráčíte, přezvěděti, žádaje VMt, že sobě neráčíte stížiti mně o tom při příležitosti oznámiti i také, jak brzy zase pána svýho k sobě očekávati ráčíte, o tom dáti věděti, vinšujíc, aby ho pán Bůh ráčil tím dříve šťastně a ve zdraví k VMti a dítkám svejm navrátiti.

Vedle toho mohu VMti oznámiti, že dostanouce se sem ke mně těchto pominulejch dnův jeden dobrej muž jménem Adam Trojanus, porozuměla sem z něho, že by se na díle při městě Třebíči na Novejch Dvořích v pokojným místě zdržoval, o čemž že také VMti vědomé jest: a ačkoli vím, jakž mi také zprávu toho činil, že ho sobě račte poručeného míti, avšak pro větší jeho fedruňk na žádosť jeho k VMti se za něj přimlouvám a žádám, poněvadž jest člověk poctivej, abyšte ráčily i tím dobrodiním se k němu nakloniti a jak nějakou částku dříví, aby sobě měl čím dáti na zimu zatopiti, tak také měřici neb dvě žita na chléb, nemoha já ho tím fedrovati, i také nějakou částku másla poručiti mu dáti. Čehož se VMti zase, cokoli pro něj učiniti ráčíte, vším dobrejm odměním a odsloužím. S tím se VMti od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 3. Augusti léta 1635.

---

556. *Paní Evě Vrochyňové z Reptův v příčině povolení, aby přijeti mohla na Moravu.*

Na hradě Přerově dne 8. srpna 1635.

Paní Evě Vrochyňové z Reptův.

Službu ɔc. Urozená paní a přítelkyně má zvláště milá! Zdraví ɔc. Psaní vašeho, který ste mi z Klenový po poslu pana Skrbenskýho na svatou Maří Magdalenu učinily, sem dostala a z něho ráda tomu vyrozuměla, že i s svejm pánem dobrého zdraví užíváte, čehož vám věrně přeji a na další časy od pána Boha žádám. Naproti tomu však, že se vám jináče tak nepříhodně vede a že vás nemohlo to potkati, abyšte se byly při pánu z Kounic a našich mohly sem dostati, jistě sem toho nerada uslyšela, neb bych vám toho byla srdečně přála a s vámi se ráda shledala. Ale když snad, jak samy dokládáte, ještě vůle boží v tom nebyla, abyšte se do Moravy dostaly, taky soudím, že jináč bejti nemohlo, zvlášť když se vám tak nešťastně na cestě zvedlo, že vám pacholci zutíkali a koně zchromili, tak že vám tudy dosti nepříležitosti pošlo, čemuž dobře věřím,

v takovejch příčinách jináč bejti nemůže. Však když vám pán Bůh ještě předce byt a to pohodlíčko u pana Skrbenskýho způsobiti ráčil, přeji vám toho a vinšuji, aby vám pán Bůh dáleji ve všem pomáhati a s nějakou dobrou příležitostí mezi nás se dopraviti dáti ráčil, jakož pak, poněvadž již pokoj s kurfirštem jest a vojáci preč táhnou, smejšlím, že byšte mohly předce bezpečně projeti.

Co se pasu neb povolení od pana kardinala vám dání dotejče: oznamuji vám, že nemohl pán toho při něm obdržeti, avšak budu k tomu sloužiti, aby o to ještě jednal a mezi tím smejšlím, že i bez pasu mohly byšte přijeti, poněvadž vím, že nestrojíte v Moravě stále zůstávati než spravíc svý věci někam do Uher se dáti, však to i jiní tím způsobem činí. Pan Koienskej se do Skalice obrátil a slyším, že tam dobrej byt má, odkudž byšte mohly snáze svý věci sobě jednati.

Že ste některý věci svý z domu našeho ve Vratislavi vyzdvihly a Martina kvitovaly, sem s tím dobře spokojena i také, že ste ještě v druhým místě něco jich do dalšího času zanechaly, ráda vám toho přeji.

O sobě vám oznamuji, že i se pánem svejm dosti předce churavi a nestatečni na zdraví zůstáváme a jeněch nedostatků za druhejmi zakušujeme. Pán Bůh rač sám naším pomocníkem bejti a do své svaté vůle nás opatrovati.

Pána svýho, tolikéž pana Skrbenskýho se paní manželkou jeho, žádám, že ode mne i pána mýho s vinšem na pánu Bohu všeho dobrého velice pozdravíte. Což pán můj taky vás pozdravit vzkazuje. A s tím nás z obojí strany v milost a ochranu boží poroučím a s vámi šťastnýho shledání sobě vinšuji. Datum na hradě Přerově 3. Augusti léta 1635.

---

557. *Děkuje Pavlovi Kvasničkovi v Třebíči za odeslané pomoranče i »limouny« a oznamuje o zdraví svém a manžela svého.*

Na hradě Přerově dne 10. srpna 1635.

Pavlovi Kvasničkovi do Třebíče.

Pavle Kvasničko milej! Aby zdráv byl ɔc. Děkujiť z toho, že na mne nezapomínáš a předce psaním svejm ke mně se ohlašuješ, na zdraví mé a pána mého doptáváš i také od pomorančích a limounů že mi posíláš, což oboje od tebe vděčně přijímám a když čeho potřebovati budeš, zaseť se toho vším dobrým odměniti nepominu. Co se zdraví našeho dotejče, to jest již při nás velmi mdlé a churavé a mnohejm nedostatkům a čím dále vždy větším proměnám poddané, nebo pán můj již na větším díle stále v lůži zůstávati musí a já teď od neděle taky pořád z něho se hnouti nemohu a po všech oudech bolestmi od podagry sklíčena a sevřena sem, nevědouc, jak pán

Bůh dále se mnou naložiti ráčí. Pán tě zase pozdravuje a z tvý paměti taky děkuje. Jiného nemaje co více, s tím ochraně boží poručen buď. Datum na hradě Přerově 10. Augusti léta 1635.

PS. Škatule, v které's mi to ovoce poslal, zaseť se navracuje.

---

558. *Sigmundovi Sokolskému, purkrabímu na Třebíči, v příčině vozů, malé ourody na vinohradech, jak se zachovati mají k čeládce, kteráž se služby sběhla, o nedostatečném zdraví svém i jeho.*

Na hradě Přerově dne 10. srpna 1635.

Zikmundovi Sokolskýmu, purkrabímu na Třebíči.

Odpovědi tvé na své onehdejší psaní sem dnes dostala a z ní všemu vyrozuměla. Co se těch vozů dotejče, jakť sem prvé poručila, aby je pohotově měl a na další poručení mé očekával, při tom toho ještě pozůstavuji. A poněvadž zprávu činíš, že sou ty dva fasuňky mý sice ku potřebě pana strejce spotřebovaný, proto že by již byly stýřely a na nic přišly, (což by sice má škoda byla), tak že ste jich také nehrubě užili, pročež na tom přestávám, jak se zamlouváš, aby na místo nich zase jiný tak dobrý, jak sem já těch zanechala, se všemi potřebami se mi udělati daly; jakož já taky o tom dobře vím, že pan strejc proti tomu nebude, když se mý zpotřebovaly, abych zase jiný míti mohla, toliko hleď, ať sou něco pevnýho, tak aby se mohly užiti. Jiný pak vozy mimo ty tři, poněvadž jich nemínim na ten čas potřebovati, nevidí mi se zapotřebí bejti, aby se měly dáti spravovati, mohou tak na místě státi, toliko vždy předce na to pozor dej, aby se na nich jako i jinejch věcech mejch, které pod svou správou máš, škody nedálo.

Že mi ne často psáváš, jest tak, že mi to do tebe divný přichází: avšak poněvadž se v tom vymlouváš, ač mi toho nevysvětluješ, jaký sou toho příčiny, toliko na svou oustní zprávu, kterou by mi o tom učiniti mohl, ukazuješ, již toho nyní musím při tom zanechati; avšak mi předce někdy piš, aspoň o tom věděti dávej, což by se mne a mejch věcí dotejkalo, poněvadž jinýmu na tom nezáleží.

Toho tobě nepřeji, že na svým zdraví předce tak churavej se nacházíš, nesmejšlím, aby co jinýho bylo než podagra, od kteréž já podobně nemalého trápení čím dále vždy většího okouším, tak jako i nyní bídně se mám a od neděle ani se z lůže hnouti nemohu; ale když jináč nelze, již to musím do vůle boží snášeti, ty rovně musíš tomu poddán bejti a to trpěti, dokud by tě pán Bůh sám od toho zprostiti neráčil.

Že se tak malá ouroda od obilí u vás nachází, nepřeji toho panu strejci i taky nerada slyším, že na vinohradech špatně stojí: nevím, zda-li to samo sebou jest, čili nedbanlivostí, že se zle vino-

hrady dělají a vincauři nějací lotři sou, jakož může to spíše než jiný bejti; nebo od jinejch slyším, že se na jinejch vinohradech předce prostředně ukazuje; ale jak budou dělati, tak taky budou oužitek bráti a já mezi tím musím taky škodu tudy nésti.

Tomu se nemohu než diviti, co mi oznamuješ, že vám tak čeládky hrubě utíkají, zvláště šafář zámeckej a Okrašovskej, oba moji vymínění, že sou z služby svý, v které již tak dlouhý časy trvali, nyní teprv zběhli, musejí k tomu vždy nějaký příčiny míti, o kterýchž bych ráda věděla, čehož já jim nechválím, ale budete bezpochyby věděti, poněvadž víte, kde jeden z nich se zdržuje a druhýho vím že se taky doptáte, pokudž o ně státi budete, jak jich zase dostati. Však jaký příčiny sobě k tomu vzali, neb co s tím dále bude, toho mi nepomíjej oznámiti. Jiného při tvý zprávě zanechávaje, s tím ꝯc. Datum na hradě Přerově 10 Augusti léta 1635.

---

559. *Paní Evzebii z Kounic o zdraví svém i manžela svého, projevuje potěšení své nad tím, že se sestrami se shledala, i prosí za pozdravení všech.*

Na hradě Přerově dne 11. srpna 1635.

Paní Euzebii z Kaunic.

Službu ꝯc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Velice VMti, má nejmilejší paní teta, děkuji, že račte se mnou takovou opravdovou a srdečnou outrpnost v mém nedostatku zdraví nésti a, jak ste se o něm od paní Hrádkový dověděti ráčily, naschvále ke mně pro vyzvědění o mně, jak se mám, posílati ráčíte: což od VMti s vděčností přijímám a mohu VMti oznámiti, že zejtra tejden bude, jak sem se těžce na dna složila, a posavad z lůže se nehejbám ani hrubýho polepšení při sobě ještě neseznávám, však ve všem pánu Bohu se poroučeje, jak by dále se mnou naložiti chtíti ráčil, trpělivě s bolestmi svejmi očekávati musím. Se pánem mejm od předešlýho způsobu jeho hůře není, kterejž VMti i panu ujci své služby s vinšem od pána Boha všeho dobrého spolu s mejmi modlitbami vzkazuje. Že ste pak oumyslu bejti ráčily mne osobně navštíviti: kdyby se bylo stalo, srdečně ráda bych VMt u sebe uhlídala, ale poněvadž se to pro příjezd k VMti paní sester vašnostinejch, jak paní Rudolfový, tak paní Auštěcký, které se k VMti na některej den dostaly, na ten čas vykonati nemohlo, není té omluvy, které při tom užívati ráčíte, činiti potřebí, neb já vůli hotovou za skutek od VMti přijímám, věříce, bude-li v tom vůle boží, že mi to jindy s lepší příležitostí svou vynahraditi ráčíte, co se nyní bezelstně státi nemůže. VMti pak toho přeji, že ste se s týmiž paními sestrami svejmi shledati ráčily, poněvadž ste se již spolu dávno viděti neráčily. Kterýmž, prosím, neračte sobě stížiti, jak ode mne, tak i od

pána mého našich churavejch a nemocnejch služeb oznámiti a dítek a sirotků svejch pozdraviti. S tím nás společně k milosti a ochraně boží poručené činím. Datum na hradě Přerově 11. Augusti léta 1635.

PS. Že se VMti nemohu sama podepsati majíc i ruce obě sklíčený, žádám v tom při VMti omluvena bejti.

---

560. *Paní Marii hrabince z Hodic o zdraví svém a manžela svého, o dlužných zápisích syna jejího ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 16. srpna 1635.

Paní Maryji Anně hrabince z Hodic.

Službu ꝛc. Urozená paní, paní dcero a kmotra má nejmilejší! Psaní vaše, které mi 11. dne tohoto měsíce ze Znojma činíte, dnes sem dostala a, že mne skrze ně navštěvujete a jak na mé tak i pána mého zdraví se doptáváte, z takové o nás péče velice vám, má nejmilejší paní dcero, děkuji. A kdež dokládáte, že budouce v Vídni tam ste od služebníka pána mýho porozuměly, že by pán můj zase špatného zdraví užíval: ač jest tak, žeť sice dosti churavej po tý svý předešlý dlouhý a těžký nemoci se ještě nachází a jednak lépe, jednak zase hůře s ním bejvá, ale poněvadž nyní, chvála pánu Bohu, předce nějak hrubě zle s ním se neukazuje, nýbrž ve dne vždy vstane a u stolu pojísti a na chvíli s jinejmi tak v svým pokoji poseděti může, již to od pána Boha za vděk přijímá. Pán Bůh rač ho i dále opatrovati. Já se však velmi bídně na svém zdraví mám, nebo již teď blíž dvou nedělí jak sem se těžce na dna složila až dosavad ani se z lůže hnouti nemohu, jen kde mne z místa na místo vobrátí a přeloží, tak sem ve všech všudy glídech od nich sklíčena a bolestmi sevřena, že velikýho trápení tudy okouším, nevím, jak ráčí pán Bůh dále se mnou naložiti, ve všem se jemu samému jakožto nejlepšímu lékaři poroučím. Vy že předce mírného zdraví užíváte, věrně vám toho přeji, pán Bůh rač vám toho na další časy hojně přispořiti. Však že mnohejch starostí se vám neumenšuje, nýbrž čím dále jich přibejvá, zvlášť poněvadž ste i věci syna svýho pana Karla, který se paní Appolonou do říše odjel, na sebe přijaly, soudím sama, žeť nemůž bez toho bejti, ale chtějícímu se křivda neděje; neb nesmejšlím, seč byšte bejti nemohly, abyšte to měly na sebe přijíti a sice, poněvadž syn váš jest; a když pán Bůh vám ještě tolik zdraví a síly i také rozumu udíleti ráčí, nevím, aby kdo jinej lépe mohl to opatřiti jako vy; což vám také k takový práci pomoci a štěstí od pána Boha vinšuji.

Kdež se mne pak doptáváte na starý zápisy, jsou-li panu synu vašemu proti novým ode mne a pána mýho navráceny, neb za kejm zůstávají, poněvadž ste s ním o nic promluviti nemohly, zbra-

ňujíce se těch věcí až do poslední chvíle k sobě přijíti: i mohu vám oznámiti, že ačkoli sice pan syn váš, když nám nový zápisy poslal, ani za ně nežádal ani žádnej nic o ně neříkal, avšak sme my se sami o to domlouvali a pánu psali, chce-li je vyzdvihnouti a nám proti nim kvitanci odeslati, tak že potom po několika nedělích pro takový starý zápisy k nám vypravil a nás z vyzdvižení jich od nás a k sobě přijetí vykvitoval, tak že sme je pánu proti kvitancím jeho po vyslaným jeho odeslali; avšak za kejm by nyní zůstávaly, o tom již já ani pán můj věděti nemůžeme, než snad se na ně mezi věcmi pana syna svýho doptáte. Mezi tím, poněvadž ste správu věcí páně Karlovejch na sebe přejaly, jsem k vám já i pán můj té naděje, že také na nás skutečnou paměť míti budete, když ten čas přijde, abychom podle zapsání a přípovědi jeho záplatou spokojeni byli; kterýž pán můj vám i panně dceři vaší své služby s vinšem od pána Boha všeho dobrého spolu i se mnou vzkazuje. A s tím milost pána Boha rač se všemi námi bejti a vám se, má paní dcero, dáti na všem dobře jmíti. Datum na hradě Přerově 16. Augusti léta 1635.

PS. Že se vám, má nejmilejší paní dcero, sama nepodpisuji jsouc v rukou taky všecka svázána, žádám, že mne v tom budete při sobě omluvnou jmíti.

Mé nejmilejší paní dcery máteř a kmotra upřímná starou měrou zůstávám.

---

561. *Pertoltovi z Lipého o zdraví svém, o průvodčím na cestu do Vlach panu Adamovi.*

Na hradě Přerově dne 18. srpna 1635.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lippého.

Psaní vašeho, můj nejmilejší bratříčku, sem dostala a, že se s vaším zdravím již dosti čistě polepšilo, hrubě ráda z něho tomu vyrozuměla, čehož vám, můj nejmilejší bratříčku, věrně přeji; však že ještě dokonale při sobě nejste, to již nemůže tak pojednou bejti, avšak mám naději ku pánu Bohu, že také ty ostatky při vás doplniti a k dokonalýmu zdraví vám přijíti dáti ráčí, což vám toho, můj bratříčku, upřímně vinšuji.

O sobě vám oznamuji a žaluji na svou bídu, že se v velmi nedostatečném způsobu zdraví svého nacházím a zejtra dvě neděle budou, jak sem se hrubě těžce na ty bídný dna roznemohla, kterýž mne ve všem těle v rukou, nohách, zádech a takměř jinejch všech glídech sklíčily, tak že dosavad s nimi ležím a sebou hnouti se nemohu, jen kde mne z lůže na lože přeloží, a ač něco, však ještě velmi málo, bolesti mi se umenšují, ale mám naději ku pánu

Bohu, pokudž se jeho milosti líbiti bude, že mne taky od týž bídy zprostiti a k lepšímu zdraví navrátiti ráčí. Pán můj, díka pánu Bohu, od předešlýho způsobu hůře se nemá, krom že předce s kašlem a mdlobou se obírá. Pán Bůh rač dál pomáhati. Na čem ta věc strany toho člověka, který se panem Adamem do Vlach jeti má, zůstává, od pana Adama sem porozuměla, ku kterýmuž jemu mnohýho štěstí od pána Boha vinšuji a žádám, aby se to skutkem naplniti a týž člověk se panu Adamovi všelijak dobře hoditi a jemu k prospěchu a platnosti bejti mohl, jakž nepochybuji, poněvadž se mu ode všech takový dobrý svědectví dává, že se bohdá také stane. Mezi tím, poněvadž se již ten čas pomaly přibližuje, samý by mi se vidělo, aby se pan Adam na takovou cestu pomaly strojil, tak aby, dokud by cesty dobrý byly, jak by psí dni vyšly, na ni se s pomocí boží vydati mohl; avšak to při vaší dobré příležitosti a vůli zůstávati bude a, kdykoli budete chtíti jeho vypraviti, mnou nemá nic scházeti

Pán můj vám zase své služby s vinšem na pánu Bohu všeho dobrého vzkazuje. S tím nás společně v milost a ochranu boží poroučím. Datum na hradě Přerově 18. Augusti léta 1635.

PS. Že se vám nemohu, můj bratříčku, sama podepsati nemoha ani rukou hnouti, žádám, že mne v tom budete při sobě omluvnou jmíti. *)

---

562. *Bratru svému Adamovi z Valdštejna o nedostatečném zdraví svém a že by mu přála, aby konečně již odpočinouti si mohl v starostech a pracech svých.*

Na hradě Přerově dne 21. srpna 1635.

JMti panu purkrabí Pražskýmu.

Mý nejmilejší srdce! Z psaní vašnostiného pod datum 8. dne tohoto měsíce, kteréž mi včera dodáno jest, sem se nad tím nemálo potěšila a hrubě ráda o VMti to uslyšela, že spolu se všemi svejmi při mírném způsobu zdraví se nalézati ráčíte, čehož VMti, můj bratříčku, věrně přeji a pána Boha žádám, aby za prodloužené časy v takovém dobrém zdraví VMt s týmiž všemi vašnostinejmi stále zdržovati i jiného všeho k tomu potřebného a prospěšného udíleti ráčil. O mně pak a mým pánu kdež račte psáti, slyšíc o nás, že taky při lepším zdraví mimo předešlej čas bychom zůstávali, že račte z toho se těšiti: VMti z toho, můj bratříčku děkuji, ale VMti oznamuji, že se se mnou od toho času, jak sem VMti psala, velmi proměnilo, tak že již na třetí tejden z lůže nevycházím, nebo sem se hrubě těžce na dna roznemohla a téměř ve všech oudech je měla a ještě velkej díl bolesti při mně zůstává, neb, ač se již,

---

*) Podobný list napsati dala t. d. paní Marii z Lipého.

chvála pánu Bohu, se mnou něco polepšovati začíná, ale ještě předce nemohu se z lůže nikam hnouti, leč co mne z jednoho na druhý přeloží, tak ležeti musím, na další pomoc a smilování boží očekávaje. Pán můj sice, buď pán Bůh pochválen, předce až posavad hůře se nemá a tak v svém jednostejném způsobu již zůstává. Pán Bůh rač dále opatrovati.

Kdež mi pak račte za kapitolu děkovati, račte o mně dobře věděti, že, co činím, nečíním pro žádnou kapitolu než toliko pro tu lásku, v které s VMtí spojena sem a z které bych VMti, mý srdce, přála, abyšte ráčili moci taky již v svým věku sešlým a mnohejch starostech a pracech nějaký oddechnutí a odpočinutí míti; ale poněvadž sobě to tím račte osladčovati, že tak bejti musí, kdo chce věrně sloužiti, již nevím tomu jak jináč pomoci, než aby VMti pán Bůh ve všem štěstí a pomoci své svaté přidávati i také za to bohdá potěšené odměny dočekati dáti ráčil, toho upřímně na pánu Bohu vinšuji. A tak se chtějícímu křivda neděje, ale bude snad také poděkování.

Strany Vratislavě že mně račte dobrý trošty dávati, VMti, můj nejmilejší bratříčku, děkuji, i také kdyby mělo k čemu dále s nimi přijíti, že račte na mne pamatovati a chtíti podle zakázání svého sobě poručenou míti, VMti se v tom cele tak důvěřuji. Za noviny, že se JMKské dobře vede, také VMti děkuji. A s tím VMt, mý nejmilejší srdce, v milost a ochranu boží, sebe pak VMti k dokonalý a neproměnitedlný upřímný lásce bratrský poroučím. Datum na hradě Přerově 21. Augusti léta 1635.

---

563. *Děkuje panně Marii Nadějovské z Nadějova za odeslané ovoce a ovčí syrečky.*

Na hradě Přerově dne 27. srpna 1635.

Panně Maryji Anně Nadějovské z Nadějova [sic].

Urozená panno a přítelkyně má zvláště velice milá! Od pána Boha zdraví a při něm jiné všecko nejlepší dobré přeji vám jistě věrně ráda. Že ste na žádost mou pamatovaly a mně tak mnoho pěknejch a jistě dobrejch ovčích maldříků i od ovoce zahradního, což mi oboje v celosti dodáno jest, nepochybně s povolením JMti pána, mýho velice milýho pana syna, odeslaly a takovýho velkýho přátelství ke mně v tom dokázaly: vděčně to od vás i od JMti pána přijímajíc, z toho velice děkuji, nejsouc na jiném nežli vám se toho zase všelijakejm dobrejm přátelstvím odměniti a žádaje, že i JMti panu synu s oznámením mejch modliteb s vinšem a žádostí od pána Boha všeho dobrého za takový vzácný a mně od JMti pána hrubě příjemný dar, že mne těmi tak dobrejmi věcmi fedrovati dáti ráčil, ode mne poděkovati sobě nestížíte. Kdež pak ste žádostivy o mně

věděti, oznamuji vám, že sem se po tyto přeběhlý dni nehrubě dobře na svým zdraví měla a od těžké dny více než za tři neděle sklíčena a svázána byla, že sem se ani hnouti nemohla a posavad, ačkoli se něco se mnou polepšilo, však ještě z lůže se pro nejedny těžkosti mne se přidržející hejbati nemohu.

Pán můj z milosti boží předce tak, jak může v jeho mnohejch nedostatcích a sešlým věku bejti, snesitedlného způsobu nyní užívá. Pán Bůh rač dál pomocníkem a opatrovníkem naším bejti. Panen šlechtičen, žádám, že ode mne zase pozdravíte, kteréž aby pán Bůh při dobrém zdraví i jiném všelijakém potěšeném způsobu zdržovati a zachovávati ráčil, že jim toho jako teta jejich upřímná na pánu Bohu věrně žádám. A s tím se i vám od pána Boha na všem dobře míti vinšuji. Datum na hradě Přerově 27. Augusti 1635.

---

564. *Paní Marii z Roupova o churavosti své, o chování se paní Gecové, mladý Adam z Lipého že na cesty se ubírá ɔc.*

Na hradě Přerově dne 29. srpna 1635.

Paní Maryji Johanně z Roupova, rozené z Waldštejna.

Službu ɔc. Urozená paní, paní teta a dcero má nejmilejší! Zdraví ɔc. S radostí sem psaní vašeho pod datum 21. dne tohoto měsíce včerejšího dne, má nejmilejší paní dcero, k rukám svejm dostala a tomu ráda z něho vyrozuměla, že vy spolu s domácími svejmi při dobrým zdraví se nacházíte, čehož vám věrně přejíc i na další časy od pána Boha takového dobrého způsobu vinšuji. Pánu však vašemu a mému obzvláště milému panu synu věrně toho nepřeji, že se na podagru složil a ji tak těžký do pravý ruky dostal, pána Boha žádaje, aby ho od ní brzy zprostiti a zase k prvnímu zdraví navrátiti ráčil. O sobě vám oznamuji, že se také dosti bídně mám a již na čtvrtej tejden z lůže se hnouti nemohu jsouc jak podagrou tak i jinejmi bídami od pána Boha navštívena, což můžte samy znáti, poněvadž pán váš s rukou ležeti musí, žeť ovšem já, když sem ve všech oudech sklíčena, jak se mám tomu obrániti; však již, chvála pánu Bohu, začíná se mnou něco lépe bejti, nevím, jak dále bude, neb se již se mnou několikrát proměnilo, jednak lépe, jednak zase hůře jest. Se pánem mejm, chvála pánu Bohu, předce tak, jak může bejti, snesitedlně stojí. Pán Bůh rač i dále opatrovati.

Co mi o jinejch věcech a novinách píšete, tomu sem také z vašeho psaní vyrozuměla, že ten, kterýmu císař na Budkově obilí dal, chce, aby je váš pán od něho koupil: já to jistě praví, kdyby má věc byla, že bych nechtěla svýho vlastního kupovati, raději bych od cizího koupila, rovně, budete-li statek prodávati, musíte ho zase

tu nechati, neb kde byšte se s ním poděli; ale snad něco jinýho v tom jest, že jináč bejti nemůže než tak.

O paní Gecový že takový noviny jdou, že jest tak bohatá a slavná paní a v šesti vozích že jezdí: já jí tý slávy přeji raději než sama sobě, však kdo ví, jak toho dlouho míti bude, může toho užiti, dokud jí stačí; když na Jemnici přijela že musily všecky děvečky pána z Vlašimě z Bitova přijíti a jí sloužiti, to již nevím, co se tím rozumí a k čemu se to vztahovalo. Sedláci že ji také musili vyvážeti, bez pochyby, to již po soldatsku musí bejti. Pan Karel, bratr její, že s ní odjel a paní hrabinka, máteř jeho, že na místě jeho hospodaří, taky sem o tom již slyšela, nebo mi sama o tom psala. Já jí toho přeji, když ještě může s takovou práci bejti, vinšujíc, aby dobře spravovala, tak abychom my, já a pán můj, také v tom, co nám pan Karel dlužen jest, zaplaceni bejti mohli.

O panu Ladislavovi, bratru vašem, mým obzvláště milým panu strejci, že se mu ta rána jeho tak obnovuje a opět, jak slyšíte, že by mu hrubý kus masa z ní vypadlo, jistě toho nerada slyším a jemu věrně nepřeji; mé zdání jest, abyšte mu k Taufarským barvířům radily, aby sobě toho Matesa, který pána mýho hojil, vzal a již ho stále, nechaje jednak těch jednak jinejch matlání, užíval, poněvadž oni sou dobří barvíři a slyším, že ten Mates nyní v Vídni jest a tam některýho pána hojí, mohl by se tam s ním poraditi. Odsud vám nevím co jiného za noviny oznámiti, krom to, že pán Bůh paní Balcarový ráčil šťastně pomoci a jim syna dáti, již taky ten tejden, totiž minulou neděli, i křtiny drželi. Paní Přepická tolikéž slehla a dceru má, v tuto příští neděli strojí pan Přepickej křtiny dělati.

Ještě vám také oznamuji, že ujec můj, pan Adam z Lipého, již se také od nás odbírá; zejtra jej do Skalice pošli, tak aby dále cestu svou naměřenou před sebe vzíti mohl, kteréž pán Bůh rač mu požehnati a na ní všecko dobré a potěšené dáti, toho mu věrně vinšuji a žádám.

Pána svýho a mýho obzvláštně milýho pana syna, žádám, že zase ode mne s vinšem a žádostí od pána Boha všeho dobrého velice pozdravíte. S tím se vám, má nejmilejší paní dcero, v lásku a paměť poroučím a na všem dobře a šťastně jmíti se vám vinšuji. Datum na hradě Přerově 29. Augusti léta 1635.

565. *Pertoltovi z Lipého, že synu jeho Adamovi 2000 rejnských darovala a pachole k službě na cestu propůjčila; prosí, aby jí poslal nějaké melouny.*

Na hradě Přerově dne 29. srpna 1635.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lippého.

Můj nejmilejší pane bratře! Vědouc, že tak jak vy i pan Adam čas k tomu naměřenej máte, v kterém se strojí z země vyjeti, již

se přibližuje, pročež nechtějc, aby tudy mnou co scházelo a obmeškáno bylo, nyní jej k vám teď vypravuji, jemuž sem také to, což sem mu k takové jízdě darovati připověděla, totiž 2000 f. r., na hotově odvedla i tolikéž, hledíce na to, že jest mu potřebí někoho známýho a že by nemohl tak na spěch se tím opatřiti, pachole svý, který sem toliko jediný při sobě měla a kterýž mně a mému životu posluhovalo, sem jemu k službě propůjčila a svěřila na ten způsob, aby jemu pilně sloužiti a při něm potud zůstávati mohl, dokudž by se on pan Adam ze Vlach nenavrátil a, když by se mu pán Bůh ráčil dáti šťastně navrátiti, aby mně zase navráceno bylo, což se naději, že i vám i paní Mařičce příjemné a spolu s ním ode mne vděčně přijaté bude, o čemž jináče nepochybuji. Čehož všeho aby jemu pán Bůh hojně požehnati, ke všemu dobrému jak podle duše, tak podle těla užiti dáti a jeho šťastně na všech místech a cestách provázeti a opatrovati ráčil, tak aby se jemu na všem tak dobře vésti mohlo, jakž byšte vy mu toho nepochybně přáli a jakž já toho také na pánu Bohu upřímně vinšuji a žádám.

Mezi tím, jak se i se paní Mařičkou na svým zdraví míváte, žádám, že mi oznámiti sobě nestížíte. Strany sebe vám, můj bratříčku, v známost uvozuji, že se na svým zdraví dosti bídná a nestatečná až posavad nacházím a již na čtvrtej tejden z lůže se nehejbám, ač mi podagra trochu ulevily, ale jiný bídy a těžkosti mne zsužují a trápí, nevím jak pán Bůh dále se mnou naložiti ráčí. Pán můj z milosti boží předce, tak jak můž bejti, dosti mírně a snesitedlně se má, krom že ho předce kašel dosti trápí, kterejž vám i paní Mařičce vaší spolu se mnou svý služby vzkazuje.

S tím nás z obojí strany v milost a ochranu boží poroučím. Datum na hradě Přerově 29. Augusti 1635.

PS. Pokudž již u vás co od melounů máte, žádám, že se se mnou taky o některý po této příležitosti zdělíte, aneb od jiných zjednati dáte, pokudž jich sami nemáte; zde sme jich ještě ani neviděli.

---

566. *Paní Bohunce z Žerotína, že manželu jejímu shledání se sestrou po mateři, kteráž přes svět jako ostatní exulanti stěhovati se musí, srdečně přeje. Za fíky, masti, slíbenou sklenici, za noviny děkuje a oznamuje, že pan Adam z Lipého vypravuje se na cesty.*

Na hradě Přerově dne 31. srpna 1635.

Paní Bohunce z Žerotína.

Má nejmilejší paní, paní dcero! Zdraví ɔc. Že ste se ve zdraví jedouce od nás do domu navrátily, ráda sem z psaní vašeho tomu vyrozuměla a vám toho, má paní dcero, věrně přeji; nežli že ste svýho pána a mýho velice milýho pana syna tak hrubě nemocnýho a všeho dnou sklíčenýho nalezly, toho nerada slyšíc, jistě toho

pánu, tak jak sama sobě svejch bíd, srdečně, věrně nepřeji a, s ním opravdovou citedlnost nad takovou jeho těžkou bídou nesouc, pána Boha prosím, aby sám jeho lékařem a uzdravitelem bejti ráčil; kteréhož, žádám, že s týmž vinšem a vzkázáním mejch modliteb velice ode mne zase pozdravíte a z tý útrpnosti, kterou se mnou v mejch nedostatcích pronáší, poděkujete a mne jemu poručíte. A tak, když jest pán tak na svým zdraví nestatečnej, nevím, jestliže předce do Brna k soudu pojedete, o čemž, žádám, že mi při příležitosti oznámíte.

Co mi oznamujete, že ste nalezly u pána jeho sestru po mateři, s kterou že se pán od tak mnoha let neviděl: přeji toho pánu i tý dobrý paní, že se spolu shledali, kteréž k další cestě její, kterou před sebou má, zvlášť v takovým jejich způsobu, v kterým jako my všickni postavena jest, že musí sem tam přes svět se stěhovati, všeho dobrého od pána Boha vinšuji; soudím sama, žeť jest se s ní pán hrubě rád shledal, poněvadž jí od tak dávních let neviděl.

O sobě a svým pánu vám oznamuji, že tak v jednostejným způsobu zůstáváme, jak ste nás odjely. Já předce v lůži s svejmi bolestmi, který snáším [. . . .], se pánem, chvála pánu Bohu, předce hůře než jak ste ho viděly, není. Pán Bůh rač dále sám opatrovati.

Kdež píšete, že mi melouny posíláte, nic sem nedostala, snad je hofmistr s sebou má, kterýž ještě k nám nepřijel, fíky i ty masti, který ste mi poslaly, jsou od posla dodány: za kteréžto masti vám velice děkuji, poněvadž sobě na svý záda a to píchání v nich předce tak hrubě stejskám, dala sem se dnes tou zelenou mastí namazati, však ještě nevím, jak mi bude sloužiti, až uhlídám, chci vám oznámiti i také více děkovati. Pán Bůh rač mi ji požehnati.

Tolikéž vám děkuji za sklenici, kterouž mi se zakazujete, není však potřebí nějaký křišťálový a něco obzvláštního kupovati, toliko aby něco rozdílná od obecních sklenic byla.

Za noviny vám děkuji a, nemaje co jiného k nim odpovídati, vinšuji, aby pán Bůh ráčil spravedlivejm pomáhati.

Já vám oznamuji, že pan Adam ujec můj již se včera od nás odebral, kteréhož pán z Lobkovic i Karel vyprovázejí až do Skalice. Šlechtična má vám i pánu vašemu se zase poslušně poroučí. S tím milost boží rač se všemi námi bejti. Datum na hradě Přerově 31. Augusti léta 1635.

---

567. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, v příčině prodeje omastku, sýrů, ovcí, o dojivu ovčím, o plátnech etc.*

Na hradě Přerově dne 3. září 1635.

Janovi písaři.

Co mi píšeš a jaké poznamenání na rejstříku posíláš, to sem oboje přečtla. Vidím, že lnu a konopí nic na mnoze není, tu již

nevím, komu vinu dávati, ale však vždycky tak jest na jeden mustr, ať se aspoň s tou trochou nějak šetrně a prozřetedlně zachází a pěkně to klidí a spravuje, aby to nebylo lecjaks sem i tam rozvundáno a mohlo se to k oužitku přivésti.

Na vomastek, poněvadž píšeš, že kupci se nacházejí, a já bez toho soudím, poněvadž v Čechách, zvlášť v tom vůkolí vejše vás, nemnoho dobytku po vojácích zůstalo, že tudy jak dobytky tak omastek dobře platiti může, jakož slyším, že jináče není: povoluji k tomu, aby jej, jak nejlépe můžeš, prodati hleděl, laciněji než loňskýho nedávej, nýbrž, budeš-li moci vejše přivésti, o to se přičiň; jakož, když jen budeš se po kupcích ptáti a zvláště v těch místech, kde se to může odbyti, vím, že to dobrý ceny neujde. Však než by sejry prodal, vyberouc nějaký celistvý dobrý, aby nebyly shnělý [sic], dva neb tři, pro mne zanech a jeden z nich hned po nejprvnějším poslu, poněvadž ho potřebuji, mně sem odešli; pakliže by dříve než posel půjde, jiná příležitost byla, neb co jiného se trefilo, budeš moci při té fůře všecky mi poslati. Strany zavření dobytka ovčího na zimu i co by se mimo to prodati mělo, o tom z panskýho psaní ty i hejtman se čím spraviti věděti budete, podlí čehož se také tak zachovejte. To může dobře bejti, jest taky slušná věc, abyšte vlnu zachovali a prvé ovce, než by se prodaly, oholiti dali; však aby se to časně stalo, tak aby ovce zase trochu obrostly a prodajnější bejti mohly, kterýž hleďte taky, jak nejlép můž bejti, zpeněžiti, tak aby mohlo zase do důchodu něco přibejvati, poněvadž již od kolika let ničímž sme jich neužili.

Že ovčák za dojivo ovčí 6 kop oužitku odvedl, vidím, že to za práci nestojí: ačkoli jest tak, načež sem již dávno přemýšlela, že by to bylo lépe na peníze projednati než se s dojením cejkati, tak jak se jinde téměř všudy tak děje, ale ne tak, jak ste vy zjednali; pročež, dá-li mi pán Bůh tak dlouho živu bejti, budu věděti jak jináč projednati, nyní musím již při tom zanechati.

Plátna jak ty, který sou již oddělány, tak ty, který se ještě dodělávají, aby šafářka, nemůže-li dokonale bejti, aspoň trochu probíliti a ta šlichta z nich vyprati se dáti mohla, nic proti vůli mé není, nýbrž za slušné jest, aby se tak stalo; jen ať šafářka, když by je skliditi a schovati měla, hledí na to pozor dáti, aby je dobře vysušila, tak aby potom mokrejch a vlhkejch neskládala a tudy aby plátna nesplesnivěly, neb nepohněly a škody na nich se nestalo. Podle čehož všeho se tak zachovati hleďte. S tím oc. Datum na hradě Přerově 3. Septembris 1635.

PS. Když se pak omastek, jak sejry tak máslo, prodávati bude, hlediž na to pozor dáti, aby se to jedno s druhejm nepletlo a mohlo se věděti, co z kterýho dvora jednoho i druhýho se odvede a jak která šafářka svůj počet doplní, čehož mi také všeho, po učinění

s nimi oučtů poznamenání odešli. A mezi tím máslo pro mou potřebu také vyber a zanech ten počet jako loňskýho roku, totiž ale okolo 800 žejdlíků můžeš třeba z Perenskýho dvoru vybrati, pokudž není smradlavý, a šafářce poruč, aby hned od svatýho Havla zase jako prvé do dvou štandlíků másla putrovýho nasolila, tak abych je potom s druhejm máslem mohla míti. Hleď pak, aby nic na dluh neprodával, než za hotový, pak-li co svěříš, hleď jak záplaty dostaneš; ty prasata, o kterých mi píšeš, povoluji k tomu, který by se k chování nehodily, aby se co menšího a mladšího jest, vybrati a pěkně zauditi dáti mohly, jednom, ať se to nějak pěkně spraví a dobře zudí.

---

568. *Přimlouvá se k bratru svému Adamovi z Valdštejna za Jaroslava Lavína z Ottenfeldu.*

Na hradě Přerově dne 3. září 1635.

Panu Adamovi z Waldštejna, nejvyššímu purkrabí Pražskýmu.

Netajím před VMtí, že dostanouce se ke mně sem Jaroslav Lavín z Ottenfeldu na ty i jiné těžkosti a nedostatky své přede mnou dosti túžebně naříkal a mezi jinejmi i to ukazoval, jaká veliká křivda od nebožky mateře jeho se mu stala, která že jest jej ode všeho nápadu svýho odporučila [sic] a mladšímu synu svému, bratru jeho, všecko odkázala, tak že nedostanouc on po ní ani jednoho krejcaru, nyní že již s manželkou svou nač živ bejti nemá a bratr jeho, vymlouvaje se kšaftem mateře, že mu nic vydati nechce. Pročež jsouce on na tom, maje VMt za svýho milostivýho patrona a ochránce, že se k VMti o ochranu a nějakou pomoc v té příčině obrátiti chce a já sem mu k tomu také radila, mne jest podle toho k VMti za tuto přímluvu pro snadnější jeho k VMti přístup snažně prosil. I vidouce pak to sama, žeť by mu jistě tudy ne malé než veliké ublížení bylo, poněvadž on tak dobře dítě jako druhej mateře svý byl a jest, z té příčiny sem mu nechtěla toho odepříti. Jakož se pak za něj k VMti, můj nejmilejší pane bratře, sestersky přimlouvajíc, prosím, poněvadž mi ho samý v takovém jeho způsobu postavenýho nemůže než líto bejti, abyšte se k němu ráčili tou milostí a láskou nakloniti a v čem by se tak koli k VMti, buď v té neb v jiné příčině a potřebě své, utekl a za pomoc, radu a ochranu prosil, že jej, jakožto člověka mladýho, račte ve všem dobrotivě přijíti, vyslyšeti a sobě laskavě poručeného majíc, aby k něčemu podle spravedlnosti přijíti mohl, napomáhati ráčíte. Což nepochybuji, poněvadž vím, že ste na nebožtíka otce jeho pana Jakuba Lavína vždycky laskavi bejti ráčili, že pro něj také jakožto dítě jeho račte něco učiniti a má přímluva že jemu platna bude;

*

čehož já se chci VMti zase sestersky odměniti, jako kdybyšte to v mý vlastní potřebě vykonati ráčili, zvlášť, poněvadž jest on mně a pánu mýmu také sloužil. S tím se VMti, můj nejmilejší pane bratře, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 3. Septembris léta 1635.

---

569. *Rudolfovi hraběti z Valdštejna o nedostatečném zdraví svém, vítá ho, že z království Českého opět do Moravy se navrátil ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 7. září 1635.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Můj nejmilejší pane strejče! Že ste se zase šťastně z království Českého sem mezi a blíže nás do Moravy navrátiti ráčili, všelijak ráda sem tu novinu uslyšela a z ní se potěšila, čehož VMti věrně přeji a VMt vítám i na další časy jak dobrého zdraví, tak i jiného všeho potěšeného vinšuji. Že pak mne svejm psaním navštěvovati a na mé i pána mého zdraví se dotazovati ráčíte, z takové péče o nás VMti děkuji a oznamuji, že se nic dobře nemám, nebo sem tu kolik nedělí pořád těžce nemocna byla, netoliko na podagra, ale i na jiný svý těžkosti a i nyní dosti churava sem, že se sotva vláčím, vždycky postonávám, více ležím než chodím; již nevím, jak pán Bůh dále se mnou naložiti chtíti ráčí, však se jemu ve všem oddávám, nebo vidím, že již pomaly smrt hnízdo vláčí. Pán můj, ačkoli hůře mimo svůj obyčej a způsob se nyní nenachází, však předce taky s mdlobou, kašlem a jinejmi nedostatky se obírá; kterejž VMti své hotové služby s vinšem a žádostí od pána Boha všeho dobrého vzkazuje a z toho ohlášení a vzkázání, že račte chtíti k soudu do Brna jeti a věci jeho sobě poručené míti, velice děkuje i taky sám VMti strany týchž svých věcí píše. Což o VMti nepochybuji, oč tak VMt pán prosí, že ho v tom neračte oslyšeti, nýbrž žádost jeho naplniti a k tomu sloužiti, aby věci jeho na dobré míře postaveny bejti mohly.

Paní manželky své a mé velice milé paní tety, žádám, že račte ode mne zase velice pozdraviti a mé služby a všecko nejlepší dobré praviti i dítek svejch na mém místě políbiti. S tím sobě s VMtí, můj nejmilejší pane strejče, šťastného a brzkého shledání vinšuji a nás z obojí strany k ochraně boží poručené činím. Datum na hradě Přerově 7. Septembris 1635.

---

570. *Oznamuje bratru svému Adamovi z Valdštejna o způsobu zdraví svého i manžela, projevuje žal nad tím, že v Čechách opět tak krutě se reformiruje.*

Na hradě Přerově dne 8. září 1635.

Panu purkrabí Pražskýmu.

Můj nejmilejší pane bratře! Z psaní VMti pod datum 30. Augusti, skrze něž mi zase na mé psaní odpověď dávati ráčíte, tomu sem srdečně ráda vyrozuměla, že se při dobrém zdraví se všemi svejmi vynacházeti ráčíte, čehož VMti, mý srdce, věrně přejíc i na další časy jakž téhož dobrého zdraví, tak i v těch mnohejch starostech, pracech a škodách, které snášeti ráčíte a kterýchž já jistě VMti věrně nepřeji, pomoci, posilnění a náhrady od pána Boha hojné, poněvadž se jí jinde nelze dovolati, vinšuji a žádám.

O sobě pak VMti, můj bratříčku, také zase oznámiti mohu, že, ačkoli ty podagra něco mne nyní poopustily, avšak jinejch bíd mejch se neumenšuje, předce velmi bídná a churava sem, že se tak sotva hejbati mohu, více ležím nežli chodím; již se ve všem pánu Bohu poroučím a, jak by dále se mnou naložiti chtíti ráčil, trpělivě očekávati musím. Pán můj jest taky předce dosti mdlý, s tím svejm ustavičnejm kašlem i jinejmi nedostatky tak se vexlujeme, že jednak jeden jednak druhej lůže držíme. Pán Bůh rač do vůle své svaté pomocníkem bejti.

Za noviny VMti děkuji. Strany Vratislavě že račte naději míti, že tam žádnýho nebezpečenství nebude, pán Bůh rač dáti, aby mohlo tak bejti. Nad tím však, že se tak tuze v Čechách reformiruje a kteří se z Němec do Čech dostali, že trpíni bejti nemají, nemohu taky než zkormoucenou mysl míti, poněvadž sama z podobnejch vyhnanců sem, snad k tomu přivésti chtějí, aby se pod Turka dali, když mezi křesťany místa míti nemohou. Pán Bůh rač se sám nad tím politovati a tomu spomoci, nechť hledí, kteří sou toho příčina, aby jich pán Bůh také nereformiroval, nebo všecko svejm časem přichází.

Jiného nevím VMti co psáti, než VMti se v paměť a lásku bratrskou dokonale poroučím a aby VMt milosrdný pán Bůh ve všem dobrém zachovávati ráčil na jeho božské milosti vinšuji. Datum na hradě Přerově 8. Septembris léta 1635.

---

571. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, o zaslání peněz za prodaný omastek ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 16. září 1635.

Janovi písaři.

Poněvadž si se prvé vždycky nebezpečenstvím vojáků vymlouval, že si mi pro ně peněz, který již za rozdílný omastek i co si tak

ovoce a jinýho prodával, za tebou zůstávají, odeslati nemohl: protožť poroučím, aby mi je nyní po této příležitosti po štolmistrovi odeslal, však každý obzvlášť, co za který rok jak za zimní tak za letní omastek i co za jiný věci prodaný jest, poznamenej a mně takové poznamenání při tom odešli, tak aby se jedno s druhejm v hromadu nespletlo a já mohla věděti, bude-li se to tak srovnávati, jak prvé od tebe čeho poznamenání mám, čehož nyní nemohu pro svou nemoc vyhledati. Nynější pak omastek, pokudž si již prodal, také mi za něj budeš moci peníze s touto příležitostí odeslati, pakližc ještě prodán není, na čem to zůstává, mně oznam a ty tři sejry, který sem sobě zanechati poručila a snad si něco dobrýho vybral, aby nebyly nějaký rozvalený, složíce je do zenfty, která se z Prahy vracovati a na téhož štolmistra na Brandejse očekávati má, tolikéž mi odešli.

Šafářce jménem mým poruč, aby na to pozor měla, když teď dále bude, že krávy budou zelí jísti, aby mi maldříků dobrejch, mastnejch buď 20 neb půl kopy nadělala a přichystala, tak aby mi jich potom mohl sem odeslati. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 16. Septembris léta 1635.

PS. Nezastavuj se nad tím, že mýho podpisu nevidíš pro příčinu tu, že nyní těžce na dna nemocna sem a ruku pravou všecku od ní sklíčenou mám, že ní ani hnouti nemohu. Mezi tím budeš moci štolmistra žádati, což jest taky mý poručení, aby tě kvitoval zatím a přiznání od sebe dal, že takový peníze mně náležející k sobě a jak mnoho jich od tebe přijal a mně že je odvésti má. Po zavření tohoto listu přišel posel z Brandejsa a jeden sejr s sebou přinesl, s čímž sem spokojena, budeš moci ostatní dva při vejš dotčený příležitosti také odeslati.

---

572. *Pertoltovi z Lipého o nemoci své, zmiňuje se o prodleném odjezdu mladého Adama a děkuje za odeslané melouny.*

Na hradě Přerově dne 17. září 1635.

Panu Pertoltovi Bohubud z Lippého.

O vás to, mý srdce, hrubě ráda slyším, že dobrýho zdraví požíváte, čehož vám věrně přejíc na další časy od pána Boha téhož dobrého zdraví i jiné k tomu všechno prospěšné a pohodlné vám se všechněmi vašimi vinšuji. O sobě však k žádosti vaší, můj bratříčku, nevím vám co jiného, než to s bolestí oznámiti, že jak sem se před šesti nedělmi těžce na dna roznemohla, ty ač mi po třech nedělích něco byly oblevily, avšak předce sem málo z lůže vycházela, leč tak na chvilku, někdy za den a někdy sotva některou hodinu, sem trochu povstala Zatím hned zase jiný těžkosti jakýsi na mne přišly, že sama nevím, co jest a ty posavad trvají a nyní

taky znovu i ty bídný podagra na mne se uvalily a mne tak sklíčily, že je ve všech oudech mám, i ty jiný bolesti mne tak trápí a čím dále vždy více zsužují a zemdlívají, že nevím, jak dlouho to budu moci vystáti, poněvadž tak často a hned jedno za druhejm na mne ty bídy přicházejí. Ve všem tom nevím co jiného činiti, než již se pánu Bohu poručiti a na jeho božské smilování, na kteroukoli stranu by se jeho milosti vidělo, se mnou naložiti, trpělivě očekávati.

O panu Adamovi sama toho nerada slyším, že se mu tak s jeho jízdou příčinou toho člověka, který s ním jeti má, že se k němu tak dlouho nedostavuje, prodlívá, vinšujíce, aby tomu mohlo tím dříve pomoženo bejti a on za tepla a za dobrejch cest v místa sobě naměřený se šťastně dostati, jehož pán Bůh rač sám všudy šťastně provázeti a na všelikejch místech říditi a spravovati.

Za melouny, kterých mi se paní Mařičkou v hojnosti posíláte, vám, můj bratříčku, děkuji a je vděčně přijímám, poněvadž sme jich zde ještě málo okusili, jen co od vás, nebo zde žádnejch neměli, co bylo, i to pomrzlo. Ač mi jich doktor zapovídá, ale na to bych se nemnoho ohlídala, vidouce, že mi jak nic nepomáhají, tak také neškodí, tak že, jestliže se bude pánu Bohu líbiti mně mé bídy polehčiti, mám naději, že jich budu moci předce koštovati.

Pán můj, (kterejž tak v svým jednostejným způsobu zůstává) vám zase své služby vzkazuje. S tím se vám, můj nejmilejší pane bratře, od pána Boha na všem dobře míti vinšuji. Datum na hradě Přerově 17. Septembris 1635. Sestra vaše upřímně volná zůstávám.

PS. Že mýho podpisu nevidíte, jistě toho zoumyslně nečiním, nebo mám ruku všecku podagrou sklíčenou, že nemohu ní ani hnouti, což žádám při vás omluvena bejti.

---

573 *Adamovi z Lipého o prodlené jeho výpravě na cesty 2c.*

Na hradě Přerově dne 17. září 1635.

Panu Adamovi z Lippého.

Můj nejmilejší pane ujče a synu! Aby se vám mohlo na všem dobře vésti a vy všelijakého potěšeného způsobu užívati, toho bych vám věrně přála. Ráda sem tomu, mé dítě, z vašeho psaní vyrozuměla a věrně vám toho přeji, že při dobrém zdraví zůstáváte a vám na dlouhý časy, jakž téhož dobrého a pohodlného způsobu, tak i k vaší nastávající cestě, jak prvé tak i nyní, mnohého prospěchu, tak abyšte ji s pomocí boží brzy šťastně začíti i všecku vykonati mohli, od pána Boha vinšuji. Však že se vám s ní ještě dosavad skrze toho člověka, který má u vás bejti, protahuje, sama tomu sem nepovděčna, nebo lépe by bylo, dokud teplo jest a cesty dobrý sou, na ni se vydati,

než potom dále s nějakejmi plíštěmi; ale naději se, že se bohdá brzy stane.

O sobě vám oznamuji, že se na svým zdraví dobře nemám a dosti těžce nyní opět nemocna sem, zase mi se nejen podagra, než i jiný bolesti mý navrátily a mne takměř ve všem těle sklíčily, že nemohu sebou hnouti a věděti, jak se mnou dále pán Bůh naložiti ráčí, ve všem se však jemu, jakožto nejlepšímu lékaři a pomocníku, poroučím.

Pán můj vás zase pozdravuje a vám své služby vzkazuje. S tím vás, mý zlatý dítě, mocnému řízení a opatrování božímu na všelikých místech poroučím a s vámi, bude-li se pánu Bohu líbiti, ještě shledání sobě vinšuji, (ač kromě moci boží pochybuji o tom). Datum na hradě Přerově 17. Septembris 1635.

PS. Nepřičítejte toho než k mý nemoci, že sem se vám sama nepodepsala, poněvadž dnu v rukou mám.

---

574. *Oznamuje paní Bohunce z Žerotína o nedostatečném zdraví svém, zmiňuje se, aby hospodyně její v příčině »mření« dobytka ne k čarám, ale k prostředkům rozumným se utekla, žádá za pozdravení všech známých.*

Na hradě Přerově dne 21. září 1635.

Paní Bohunce z Žerotína.

Že se na můj nynější způsob dotazujete a slyšíce o mejch bídách se mnou útrpnost v nich nesete, vděčně to od vás, má paní dcero, přijímajíc velice z toho děkuji: avšak nevím vám k takové vaší žádosti co jiného o sobě oznámiti, než to, že se předce bídně mám, nejen na podagra než i na jiný těžkosti, kterýmiž všecka obklíčena a jich plna sem, ač se něco zdá, že mírněji ode dvou dní se mnou jest, ale i s tím sem ještě tak nestatečna, že sebou sama ani hnouti nemohu, než ustavičně ležeti a tak svý bídy snášeti musím; ale když jináč nelze než tak, jak se pánu Bohu líbí, nechť se děje ve všem vůle jeho svatá. Pán můj také včera i dnes v lůži zůstává s stolicemi a rýmou i také s svejm starejm kašlem, jiného sice nic není. Pán Bůh rač sám dále opatrovati.

O vás, kdybyšte i se pánem svejm a mejm velice milejm panem synem také nějakého lepšího zdraví, než jak o tom oznamujete, užívali, ráda bych to slyšela a věrně vám toho přála, ale poněvadž tolikéž svý nedostatky při něm máte, vám toho věrně nepřeji; tak již každej musí svůj kříž až do vůle boží nésti.

Že jest se Karel šťastně do Brna dostal i také Kačenka, panna má, kdy odtud do Třebíče vyjela a kdy zase se navrátiti strojí, ráda sem tomu z vašeho psaní vyrozuměla. Vám pak toho věrně nepřeji, co mi oznamujete, že vám na Dyrnholci dobytek hrubě

mříti počíná, vinšujíc, aby to pán Bůh brzy odvrátiti a před další škodou vás i pána vašeho zachovati ráčil; což snad taky ta paní hospodyně vaše bude tomu nějaký prostředky a pomoci obmejšleti a nerozumí-li sama, s jinejmi rozumnejmi hospodyněmi se raditi a ne k čárům, jak mi píšete, se utíkati. Pánu svýmu a mýmu velice milýmu panu synu, žádám, že zase mé modlitby s vinšem na pánu Bohu všeho dobrého praviti budete a z té jeho srdečné citedlnosti, kterou nad bídou mou pronáší, poděkujete a že bych i já jemu toho srdečně věrně přála, aby mu pán Bůh tolikéž lepšího a stálejšího zdraví uděliti a v něm za prodloužené časy pána zachovávati ráčil. Paní i pána z Kaunic, tolikéž paní Besový i Karla, žádám, že ode mne zase velice pozdravíte a mne jim s mejmi bídnejmi službami poručíte. Pánu z Kaunic bych toho nepřála, aby měl to, oč se na něj nastupuje, sestrám za jiný platiti, prvé jako žebrák ze všeho obloupen jest. Pán Bůh mu v tom pomáhej. Jehož božské a milostivé ochraně nás všecky poručené činím. Datum na hradě Přerově 21. Septembris 1635.

Máteř vaše upřímně volná zůstávám.

PS. Že se vám sama nepodpisuji a toho pro svůj nedostatek zdraví, majíc i ruku ještě všecku sklíčenou, nečiním, žádám, že mne v tom budete omluvnou míti.

---

575. *Panně Kateřině z Valdštejna o churavosti své, zmiňuje se, že nad »žalostným vyháněním« nekatolíků z Čech velice zkormoucena jest ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 1. října 1635.

Panně Kateřině šlechtičně z Waldštejna.

Službu ꝛc. Urozená panno, panno teta má nejmilejší! Zdraví ꝛc. Má nejmilejší panno teta. Vděčně to od tebe přijímám a veliceť z toho děkuji, že na mne bídnou a nemocnou nezapomínáš a psaním svejm mne navštěvuješ. Kdežť naproti tomu, má panno teta, o sobě oznamuji, že v velice bídným způsobu zdraví svýho postavena sem, žeť nemohu o svý bídě vypraviti a nevypravitedlnejch bolestí zakouším, již od několika drahně nedělí ani se z lůže hnouti nemohu, nebo jak podagrou, tak i jinejmi těžkostmi obklíčena sem, nevěda, jak se pánu Bohu líbí dále se mnou naložiti, jemuž se ve všem poroučím.

Co ty mi pak o těch zarmoucenejch věcech a zvláště o tom žalostným vyhánění oznamuješ, nad tím sama dosti zkormoucena souc pána Boha žádám, aby se sám ráčil smilovati, tomu zlému přítrž učiniti a svejch potěšiti.

Štefánka aby také pán Bůh ráčil opatrovati a jemu v křivdách jeho nápravu a náhradu učiniti, toho upřímně vinšuji, což když se

jen bude pána Boha báti a toho místa, do kterého se dostal, k dobrému užívati a sobě vážiti, pán Bůh ho také neopustí.

Strany paní Lorencový z Žerotína sem se pánem svejm mluvila, kterejžto jakž tobě, tak i též paní z Žerotína služby své spolu se mnou vzkazuje, kteréž, žádám, že při příležitosti od nás oznámiti sobě nestížíš a že se v tom pán můj jináče nepamatuje, než že jest jí na psaní její odpověď dal a co jí pak psal, mimo to že by jí až posavad co jiného psáti a raditi nevěděl, tak že, pokudž též odpovědi k rukám dostala, že z ní také bude moci zdání panskému vyrozuměti. S tímť se, má nejmilejší panno teta, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 1. Octobris 1635. Teta tvá upřímná starou měrou zůstávám.

PS. Paní Jozičky, prosím, že ode mne s mejmi nemocnejmi službami pozdraviti sobě nestížíš a mně, žeť se sama pro svou nestatečnost podepsati nemohu, odpustíš.

---

576. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, o prodání omastku, o vybílení plátna, o prodeji drůbeže, o zaslání jalovce, ořechů lískových, kmínu.*

Na hradě Přerově dne 1. října 1635.

Janovi písaři na Brandejs.

Peníze za omastek předešlej a za ovoce suchý, které za tebou na hotově zůstávaly, po štolmistrovi vedle mého poručení odeslané, jsou mi od něho odvedeny, však poněvadž ještě na dna nemocna sem a věcí svejch nyní přehlídati nemohu, nevímť také nyní co oznámiti, jestliže se summa s poznamenáním srovnává; ale nepochybuji, že snad jináč není, pakliže by se jakej nedostatek při tom nacházel, když pán Bůh dá, že bych trochu zdravější byla a v to nahlídnouti mohla, chci tě při příležitosti o tom zpraviti.

Strany pak nynějšího letního omastku jakť sem prvé poručila, toho ještě při tom zanechávám a poroučím, aby, jak nejlépe můžeš, jej prodati hleděl. Tomu kupci z Litomyšle, kterej mi o to píše, za odpověď od mne dáti můžeš, že toho nemohu učiniti a s svou škodou tak lacino téhož omastku letos pustiti moha jej drážeji prodati; jakož ty se pak o to všelijak přičiň, aby ho laciněji než loňskýho nedával, než jak nejlépe bude moci bejti, tak jej zpeněžil. Poněvadž si ještě také s šafářkami oučtu nedělal, dosti k tomu času máš, aby zatím po kupcích se ptal; neb jestližeť se před rokem na něj kupci našli, ovšem to letos peněz ujíti nemůže, poněvadž vojáci v Čechách tak hrubě dobytky vyhubili, omastku potřebovati musí.

Plátno, jak to, který jest vybíleno, tak i, který se pro pozdní čas již letos vybíliti nemohlo a na druhej rok bohdá odložiti se musí, sem s tím spokojena, že jest spolu schováno. Drůbež povoluji,

aby se prodávala, však aby se nejprvé, co k plemenu bejti má, vybralo, a mimo toť se také ale 10 neb 15 husí v některým dvoře zanechá a šafářka aby je prokrmovala, a když by teď dále chladněji bylo, aby po poslích, po jednom neb dvou, zbijíce je, sem posílala. S tím ↄc. Datum na hradě Přerově 1. Octobris 1635.

PS. Když sem příležitost bude, napiš mi a oznam, jak se co při věcech hospodářských děje, mnoho-li semen konopnýho i lněnejch jest, s ovocem sklízení jak zacházíte a co čeho se sklízí, o všem mi zprávu dej a poruč jalovce ale půl měřice natlouci a potom jej sem při příležitosti pošli. Chci také věděti, kde ten med zůstává a mnoho-li ho jest, který Anička panna, když na Brandejse byla, viděla, i co ho ještě od toho času přibylo. To vědro vořechů lískovejch loňskejch, poněvadž si jich neprodal, taky sem po poslích, odměřujíc jich po každý trochu, tak aby ale na šály se dávati mohly, posílej a mnoho-li letošších nanešeno jest, i je-li co červenejch otrháno z zahrady při domě a jak jedny i druhý opatřeny sou a v čím opatrování zůstávají. Kmínu ať se sem taky trochu pošle.

Že sem se sama nepodepsala, jest můj nedostatek zdraví, který v pravé ruce mám, toho u příčině.

---

577. *Přeje Adamovi z Lipého šťastnou cestu do cizích zemí a šťastné domů navrácení.*

Na hradě Přerově dne 8. října 1635.

Panu Adamovi Karlovi z Lippého.

Můj nejmilejší ujče a synu! Zdraví ↄc. Hrubě ráda jakž o dobrém zdraví vašem, tak i o navrácení toho člověka, který s vámi jeti má, že se již ze Vlach domů dostal a tudy že již brzy budete moci svou cestu před sebe vzíti, sem z psaní vašeho vyrozuměla; pročež, kdykoli se na ni vydáte, vám, mý dítě, na takovou cestu mnohého štěstí a průvodu božího, tak aby se vám na všech místech dobře a šťastně vésti mohlo a vy zase ve zdraví mezi nás se bohdá s mnohejm dobrejm prospěchem navrátiti a já, bude-li se pánu Bohu tak líbiti, s vámi se ještě také shledati mohla, upřímně vinšuji. Podle toho vám o sobě oznamuji, že se k nějakému polepšení začíná se mnou ukazovati, ale lůže předce ještě zhostiti se nemohu, pán Bůh rač dále pomocníkem bejti. S tím vás, mý nejmilejší dítě, k ochraně všemohoucího Boha poručena činím a, s vámi se žehnajíc, vždy šťastnou cestu na pánu Bohu vinšuji. Datum na hradě Přerově 8. Octobris 1635.

PS. Vidím, že mne pán z Lobkovic při vás osočil, poněvadž ste jemu svůj obraz, aby na vás nezapomínal, poslali a mne ste opominuli, čemuž již nevím co říci, ale přeji mu toho, poněvadž

toho při něm také oučastna sem. Mezi tím když by se vám pán Bůh ráčil dáti šťastně na místo dopraviti, jak se tam dostanete a jak by se vám dále při čem kde vedlo, když byšte příležitosti měli, že mne také psaními svejmi a zprávou o sobě v paměti míti budete, vám se v tom důvěřuji a já také vaší upřímnou a volnou mateří zůstávati chci.

---

578. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, v příčině ořechů lískových, červených a vlaských, o sušení ovoce, semenu lněném, o medu ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 9. října 1635.

Janovi písaři.

Co se toho vědra vořechů starejch dotejče, poněvadž si je již prodal (ačkoli dosti lacino), toho při tom zanechávám, letos pak že jich tak málo hejní nanosili, snad tak, jak se k nim o to hledělo; sice vořechů lískovejch všudy letos dosti bylo; ty, který's sem nyní poslal jak trochu prostejch lískovejch tak i červenejch i koliksi vlaskejch, jsou dodány, což se dobře stalo, než by se tam zkazily, že si je sem poslal. Od ovoce že taky téměř nic není, již tomu nevím co říci, poněvadž bezpochyby žádnýho pozoru na to se nedává a všeho se tak nechá, že to jiní dříve času oderou, nemůže mnoho bejti a mně se již stejská, jen o takový frašky s vámi se zaměstknávati; nechť aspoň to, co po jinejch zůstalo, šafářka pěkně zsuší a zschrání, aby to dokonce na nic nepřišlo. Jak mnoho semen lněnejch i konopnýho jest, z rejstříku od tebe mi odeslanýho sem to spatřila: jest toho taky dosti na mále; co by vám mělo přibejvati, tedy vždycky ubejvá a zvláště semena lněnýho, opět ho ani k semenu by dosti nebylo. Hleď tedy, aby ho mohl něco hned nyní přikoupiti, poněvadž se ho nyní může laciněji dostati, než potom, když by se na voleje dávalo, tak aby, dá-li pán Bůh jara dočekati, mohlo se náležitě zaseti; i také hleďte k tomu na podzim rolí dáti připravovati a podvrhovati, tak jak se u jinejch děje, nebo nečiníte-liť toho, nebylo by divu, že takový špatný přediva se u vás rodí, aneb jestliže ne v čas sejete. Lny poněvadž dokládáš, že taky dobrý na vlákno nejsou, poruč šafářce, když je dá vochlovati, ať hledí, aby se s tím šetrně zacházelo, tak aby na hachlích nezůstaly a aspoň to málo k oužitku se přivedlo a, co se čeho vyhachluje, ať mi se také poznamenání zase odešle.

Ten med, co ho tam jest, ač bych já ráda zde měla, proto že se zde musí kupovati: ale jestližeť jest takovej, jak píšeš, že kyše, nechtěla bych ho, než přičiň se, mohl-li by ho za jinej vyfrejmarčiti, pakliže by nemohl, povoluji k tomu, aby jej mohl prodati. Vosk, kterej se před rukami nachází, aby do dalšího mého poručení v celosti zůstával, poroučím. Ptáků, když lepších nemáte, takovýho hnoje,

jako's nyní poslal, sem neposílejte a pána daremně nehněvejte. Dobytky ve dvořích že zdrávy sou a při dvořích že ste již na větším díle zaseli, ráda to slyším. Pán Bůh rač i dále pomoci a požehnání svého při všem udělovati. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 9. Octobris 1635.

---

579. *Paní Marii hrabince z Hodic o zdraví svém i manžela svého, o sčekání peněz jí povinných.*

Na hradě Přerově dne 11. října 1635.

Paní Maryji Anně hrabince z Hodic.

Službu ɔc. Urozená paní, paní kmotra a dcero má nejmilejší! Zdraví ɔc. Má nejmilejší paní dcero. Že na mne nezapomínáte a skrze naschvální psaní mne navštěvujíce o mně i pánu mém přezvěděti žádostivy ste, v jakém způsobu bychom se nacházeli, vděčně to od vás přijímám a velice z takové o nás péče děkuji. Kdež vám také o takovém našem způsobu oznamuji, že při svým zdraví téměř všech nedostatků plni jsme, neb sem já tu za deset nedělí pořád nemnoho vně z lůže byla a rozličnejch těžkostí jedněch za druhejmi pocejtiti musila, tolikéž i pán můj také začastý lůže navštěvovati musí, nyní pak ač se sic trochu s námi polepšilo, však nevím, jak to na dlouze bude, neb se s námi často proměňuje a pohoršuje. Pán Bůh rač sám naším milostivejm pomocníkem bejti.

O sobě ač mi nic nedokládáte, avšak soudě z toho, že musíte zdrávy bejti, pokudž tak jest, věrně vám toho přeji a na další časy od pána Boha všelijakého potěšitedlného způsobu vinšuji.

Kdež se pak omlouváte, že podle oumyslu a dávního naměření svého nemohly ste samy sem k nám pro své ty i jiné překážky vypraviti a mne se pánem mejm navštíviti: jistě sem tomu nerada porozuměla, neb bych sobě toho byla srdečně přála, abych se s vámi shledati mohla, ale když sem tak nešťastna, nevím tomu co jiného říci než pánu Bohu to poručiti a očekávati, až by vždy nějakou příhodnější chvíli nám k takovému společnému shledání z milosti své způsobiti ráčil.

Dále porozuměla sem z psaní vašeho, že jak pánu mému tak i mně ourok polouletní na místě pana syna svýho z těch summ, které za týmž panem synem vaším máme, posíláte: z kteréž na nás paměti, jak týž pán můj, vedle vzkázání vám svejch hotovejch služeb, s vinšem a žádostí na pánu Bohu všeho dobrého, tak i já spolu s ním vám děkuji a na takový ourok (přijavše jej) kvitanci příležitě po tomto vyslaným vašem posíláme.

Co se pak žádosti vaší o další sčekání takového dluhu do svatého Jiří příštího nadepsanému panu synu vašemu učinění na

mne při tom vzložené dotejče, abych jak ku pánu svýmu se o to přimluvila, tak sama totéž učinila: nepominula sem toho vykonati a s dotčenejm pánem svejm o tu věc promluviti, kterejž na to tu odpověď dal, poněvadž jest takové placení nám na pana syna vašeho vyměřením z potazu od soudu vynešeného přišlo, že nemůže pán, by pak i jakkoli rád chtěl, co při tom měniti a proti takovému nařízení soudu v jaké jiné umlouvání se dávati (leč by to s svejm nebezpečenstvím učinil) a jináče že by se to státi nemohlo, leč jestliže by pan syn váš od soudu sobě to zjednati chtěl. K čemuž jestliže by přišlo a s týmž pánem mejm, jestliže by potom o nějakej jistej a ne dlouhej čas narovnání se stalo, v kterém by záplatou ujištěn bejti mohl, co by mohl při tom bez svý škody učiniti, že by proti tomu bejti nechtěl; ale že se také nenaděje, poněvadž již prvé nejedno pohodlí takovejm dluhem a jeho shovíváním vám i panu synu vašemu pán prokazoval, abyšte na jaký další průtahy s placením odkládati měli, v čemž i já od osoby své, že nemohu jináč učiniti, než pána svýho jakožto v jedné a též věci následovati musím, žádám v tom při vás přátelsky omluvena bejti.

Panně dceři své pak, žádám, že zase mé služby s vinšem od pána Boha všeho dobrého oznámíte. A s tím nás z obojí strany v milost a ochranu boží poroučím. Datum na hradě Přerově 11. Octobris léta 1635.

---

580. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, v příčině prodání másla, sýra, šafářka aby poslala na ukázku konopí, len ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 15. října 1635.

Janovi písaři.

Poněvadž pán hofmistra na Brandejs k přijímání počtův vypravuje, pročežť také k takovému počtu kvitanci na ty peníze po štolmistrovi mi odeslané posílám, a ty mi zase přiznání, které sobě od téhož štolmistra dané máš, navrať; na předešlý odvody, vím, že také ode mne kvitanci máš a že, co si mi kdy odvedl, to čím ukázati míti budeš.

Při tomť pak poroučím, pokudž si ještě letního omastku neprodal, aby se o to přičinil, aby jej mohl v tom čase, dokud hofmistr na Brandejse zůstávati bude, za hotový zpeněžiti a mně po něm peníze odeslati i taky to máslo, který sem k svý potřebě zanechati poručila, chci, aby mi se sem s tou příležitostí přivezlo, o čemž nepochybuji, žeť také od hofmistra poručeno bude. Pokudž pak sejry ještě prodány nejsou, jest vůle má, aby k těm prvním třem, který si mi již sem poslal, ještě druhý tři se zanechaly a s touž příležitostí také sem odeslaly. Hofmistr aby sobě také jeden sejr vybrati mohl, povoluji. Šafářka nemá-li maldříků nadělanejch, ať je k tomu

času také přihotoví a mně pošle, i také ale dvě neb tři husy krmný, poněvadž soudím, že již čím dále chladněji bude a to trvati může, však jich není potřebí tak krmiti, jako kdyby na sádlo bejti měly, než když se jen trochu prokrmí a k jídlu se hoditi moci budou.

Co jest všech pláten letos naděláno, poněvadž si mi prvé vždycky jen po kusích o tom psal, chci aby mi nyní také toho obzvláštní poznamenání posláno bylo a v něm se dokládalo, co kterýho jest a který jest vybílený a který není. Šafářce také poruč, ať mi pošle na ukázání prediva letoššího po nejprvnější příležitosti, jak konopí tak lnu každýho po jedný hrsti, neb po jednom voblači, buď že by ještě nebylo zvochlovaný aneb již zvochlovanýho, tak abych mohla viděti, jaký prediva máte a dále poručiti, co by potřebí bylo.

Na učinění s šafářkami o omastek letní oučtu a mně toho také poznamenání odeslání i na zdělání s nimi zase vrubu na zimní počet, paměť měj, a coť by tak při čem více od hofmistra jménem mejm poručeno bylo, podle toho se chovati hleď. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 15. Octobris 1635.

PS. Jakožť sem již před několika nedělmi poručila, aby šafářka dvě štandlíčky másla putrovýho jako předešle mi nakladla, zase nasolila, pročež také na to paměť měj a též šafářce poruč, poněvadž již svatej Havel míjí, aby v tom čase, kterej se hofmistr na Brandejse zdrží, je přihotovila, tak aby taky s druhejm máslem sem posláno bejti mohlo, avšak ať hledí, ať jest něco plechýho a dobře vypraný, tak aby nebylo nějaký smradlavý; může ze všech dvorů bráti, však z každýho co přijme, poznamenati.

---

581. *Paní Johance z Roupova, že na brzké s ní shledání nemálo se těší; děkuje za hrušky a jahodky.*

Na hradě Přerově dne 16. října 1635.

Paní Johanně Maryji z Roupova, rozené z Waldštejna.

Službu ɔc. Urozená paní, paní teta a dcero má nejmilejší! Zdraví ɔc. Má nejmilejší paní dcero. S radostí sem vaše psaní přijala a nad tím se potěšila, že vy s svejm pánem i se všechněmi svejmi zdrávi jste a dobře se na Budkově máte. Čehož vám věrně jistě přeji, vinšujíc, aby vás pán Bůh při takovém dobrém i jiném všelijakém potěšitedlném způsobu za dlouhý časy zdržovati a zachovávati ráčil. Obzvláštně z toho sem se taky potěšila, že mi naději k svýmu brzkýmu sem do Přerova se dostání a mému s vámi shledání činíte: čehož pán Bůh rač šťastně propůjčiti, neb sobě toho upřímně s vámi, má velice milá paní dcero, vinšuji a po vás toužím; však ne tím způsobem, jak dokládáte, strojíce se do kouta, abyšte

se se mnou rozžehnati mohly dříve než byšte umřely, ale bohdá na potěšení abyšte přijely, což také vám k tomu všemu mnohého štěstí od pána Boha vinšuji a žádám a, že se bohdá nejináč stane, věřím.

Strany sebe vám, má paní dcero, oznamuji, že se na svým zdraví špatně mám, tu sem za deset nedělí téměř z lůže málo vycházela, až teď teprv od onehdejška trochu sem povstala, však sem při tom předce dosti bídná, nikam nemohu, jen kde mne v stolici z místa na místo přestaví, čemuž všemu již musím do vůle boží poddána bejti. Pán můj v svým starým způsobu tak jednostejně se nachází a, chvála pánu Bohu, hůře s ním není, kterejž vám své služby s vinšem a žádostí od pána Boha všeho dobrého vzkazuje.

Za hrušky i jahodky, které ste mi pro žízeň odeslaly, velice vám děkuji a je vděčně od vás přijímám. Pána svýho a mýho velice milýho pana syna, žádám, že zase ode mne velice pozdravíte a všecko nejlepší dobré pánu oznámíte. S tím nás z obojí strany v milostivou ochranu boží poroučím a s vámi, má paní dcero, šťastného shledání sobě vinšuji. Datum na hradě Přerově 16. Octobris 1635.

PS. Že se vám sama nepodpisuji, jistě toho zámyslně [sic] nečiním, nežli tak sem v rukou slabá, že toho vykonati nemohu, pročež důvěřuji se vám, že mně to na dobré vyložíte, jinším časem, dá-li mi to pán Bůh, chci vám to vynahraditi.

Teta a máteř vaše upřímně volná zůstávám.

---

582. *Pavlovi Kvasničkovi v Třebíči, aby vyzvěděl, kteří kněží bratrští v Třebíči se zdržují a jak kteří možní jsou ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 19. října 1635.

Pavlovi Kvasničkovi do Třebíče

Pavle Kvasničko milej! Aby zdráv byl ꝛc. Z psaní tvého včera mi dodaného, co mi skrze ně strany sebe, totiž, když si psaní mého, v příčině tvé panu strejci mému učiněného, pánu dodal, coť pán na ně za odpověď dal, oznamuješ: sem tomu vyrozuměla, a poněvadž v něm toho dokládáš, že se pán při tom zakázal, že mi chce buď po naschválním poslu psanou, aneb při shledání oustní odpověď na též psaní mé dáti, protož, poněvadž se toho ještě dosavad nestalo, musí se na to dále očekávati. Neb dokud takové odpovědi ode pana strejce nedosáhnu, dříveť také co místnýho oznámiti nevím, než když bych ji dostala, tu teprv budu věděti, čím tě spraviti, o čež již musíš strpení míti a na přinešení mi takové odpovědi očekávati. Jiného nemajeť na to co nyní k odpovědi dáti, s tím tě k ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 19. Octobris 1635.

PS. Co se kněze Daniele dotejče, oznamujiť, že sem já se s ním shledala, nebo se ke mně sem dostal, než poněvadž bych

o tom ráda věděla, jestliže ještě kteří kněži v Třebíči z těch, kterýť teď poznamenaný posílám, aneb jestliže mimo ty i kteří jiní více tam se zdržují a jak kteří možní sou: protožť poroučím, aby se na to pilně vyptal, pakliže by buď všickni, neb kteří z nich již odtud kam jinam se odebrali, kde se obrátili, tolikéž se o tom přezvěděl a mně při příležitosti místnou zprávu o tom učiniti nepomíjej, nebo mi na tom záleží. Toto pak psaní svrchu připomenutému knězi Danielovi svědčící, který se v dědině Křepicích u nějakého exulanta kováře na gruntech pana hraběte z Hodic zdržuje, prosím tě po někom jistým jemu odešli i také, dostaneš-li na ně jaké odpovědi, ke mně ji fedruj.

---

583. *Knězi Danielovi Stefanidesovi v příčině podělení chudých kněží bratrských.*

Na hradě Přerově dne 19. října 1635.

Knězi Danielovi Štefanidesovi.

Dvojí cti hodnej a mně v Kristu pánu velice milej kněže Danieli! Od pána Boha zdraví i jiného všeho dobrého, věrně vám žádám. Oznamuji vám, že, tak jak s vámi na tom sem zůstala, vždy na to myslím, abych mezi ty chudý kněží některý peníz rozdělila; však poněvadž sou v tom některý příčiny, pro který se zase na to rozmejšlím, že bych nevšelijak ráda, aby to skrze Kašparusa, písaře Třebíckýho, jíti mělo, ačkoli sem s vámi se o něj snesla, ale přichází mi to i jiný na mysl, proč bych ráda někoho jinýho k tomu užiti chtěla a tudy že se s tím něco mimo mý předešlý naměření poprodliti musí, žádám, abyšte to na dobré vyložili. A mezi tím věděli-li byšte vy k tomu jakej jinej prostředek, skrze koho by snáze takový peníze mezi ně rozděleny bejti mohly, aby nebylo potřebí dotčenýho písaře k tomu užívati pro osobu jeho, aby skrze to v něco nepřišel, prosím, že mi oznámíte. Já sice na to myslím, abych k tomu Pavla Kvasničku, souseda Třebíckýho, nepochybně vám také známýho, užila, aby se skrze něho těm, kteří by v Třebíči zůstávali, po něčem rozdalo a strany pak těch, kteří se v Uhřích zdržují, poněvadž by jim tam daleko i nebezpečno přecházeti bylo, nějak se to jináč opatřiti mohlo. Však nevěda také místně, kteří se z nich až dosavad v Třebíči zdržují, poněvadž sem slyšela, že někteří odtud do Uher se hnuli, pročež také témuž Kvasničkovi píši a aby se na všecky, kteří by se tam zdržovali, vyptal a mně o nich zprávu nejprvé učinil, poroučím, což naději mám, že se také stane a že i vy mně při tom všem dobrého zdání svého udělíte, očekávati budu. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 19. Octobris 1635.

---

584. *Potěšuje bratra svého pana Adama z Valdštejna, že tak malou naději má co dostati z věcí Trčkovských 2c.*

Na hradě Přerově dne 24. října 1635.

Panu purkrabí Pražskýmu.

Můj nejmilejší pane bratře! Ačkoli sice o tom s velice tesklivou myslí doslejchám, že v jinejch mnohejch neřestech a zkormoucenících postaveni bejti ráčíte, však vždy že předce aspoň při zdraví jakémž takémž spolu i se všechněmi vašnostinejmi mírně nalézati se ráčíte, již se z toho těším a z psaní VMti, od datum 17. tohoto mně dnes dodaného, ráda o tom vyrozumívaje, pána Boha za to žádám, aby jakž též zdraví při VMti rozmnožovati, tak i všecky jiné obtížnosti sám v lepší způsob proměňovati ráčil. O tom pak jistě nerada slyším, co mi ráčíte strany věcí Trčkovskejch dokládati, že tak malou naději sobě v tom pokládati ráčíte, abyšte ráčili míti co odtud dostati: nemůžeť to VMti než lítostivé bejti, že za své mnohé služby tak malé vděčnosti a odměny dosahovati ráčíte, ale já vždy pánu Bohu věřím, že VMti bude pomáhati a k napravení toho že ráčí nějaký dobrý prostředky ukázati.

Já pak strany sebe, mý srdce, žaluji, že se na svým zdraví předce nehrubě dobře mám, neb ačkoli sem od některýho dne drobet z lůže vyšla, ale i tak se dosti nastůni a o svejch bídách a těžkostech, jaký při tom snáším, téměř VMti, můj nejmilejší bratříčku, vypraviti jak nevím; nebo jednak toto, jednak jiný mne zsužuje a trápí, že nemohu sebou ani z místa hejbati, sotva že tak na stolici vyseděti mohu. Pán Bůh rač sám svou milost se mnou konati. Pán můj vedle obyčeje svého krom kašle a mdloby, kteréž oboje sice stále se ho přidrží, jináče by nyní tak mírnýho způsobu užíval. Kterejž VMti své hotové služby s vinšem od pána Boha všeho nejlepšího vzkazuje. A jiného nemaje VMti co odsud psáti, pán Bůh rač dáti se VMti, můj nejmilejší pane bratře, na všem dobře a šťastně jmíti a VMt přede vším zlejm chrániti a opatrovati. Datum na hradě Přerově 24. Octobris 1635.

---

585. *Hofmistrovi v Brandýse nad Orlicí o prodeji sýrů, másla, v příčině počtu z konopí a lnu 2c.*

Na hradě Přerově dne 24. října 1635.

Hofmistrovi na Brandejs.

Psaní vaše sem dostala a z přečtení, co mi píšete, tomu vyrozuměla. Co se omastku dotejče, sama to sic za dobré uznávám, že co nejspíše to nejlépe jej prodati jest. A protož sem Janovi také, aby se po kupcích ptáti a o prodaj téhož omastku časně starati

hleděl již několikrát poručila: že pak jak on, tak i vy toho dokládáte, že ač se několikeří kupci nacházejí, však že dráže za sejry než po 5 f. r. za centnýř a za žejdlík másla po 8 kr. dáti nechtějí, tomu již nevím co říci. Než proto sem Janovi poručila, nebude-li ho moci dráže prodati, aby hleděl, aby ho také mimo loňskej laciněji nedával, poněvadž loňský sejry na větším díle po 5 tolařích odbyl; z toho soudě, poněvadž letos svobodnější handle sem i tam jíti mohou, než před rokem, když vojáci tehdáž všudy leželi a žádnej pro ně nikam vyjeti nemohl a dobytky k tomu v. Čechách vyhubili, tak že omastku málo se dělati mohlo, že taky letos tak dobře a snad i lépe než před rokem se to zpeněžiti může. Pročež poručte mezi tím předce ještě a zvláště v tu stranu od Slízska po kupcích se ptáti, poněvadž písař dokládá, že paní Hedvika něco másla po 9 kr. ujala, snad se taky někdo jinej najde, mohlo-li by se co na větší cenu, než dávají, přivésti; pakliže by vždy nemohlo jináče se státi, již to k vašemu dobrému zdání a radě připouštím, abyšte učinili, jak za dobré uznáte, toliko aby se mohlo za hotový prodati, poněvadž jest v tento čas nejisto na ouvěrek co dávati a těžko upomínati, vždy lépe jest s malejm vejdělkem nežli s velkou škodou obstáti. Kdež se taky doptáváte, kdo z konopí a lnu počet dělává: oznamuji vám, že žádný, pošlí-li mi kdy čeho jaký rejstřík, na tom již přestati musím a sotva se i o to dokřičím; co se oč dopisuji, v ničemž nápravy žádný není, pročež vás žádám, že v to trochu nahlídnete a v tom nějakej pořádek učiníte, jak by napotom při tom postupovati a se chovati měli, zdá mi se sic, že žádnej jinej než šafářky by to na svý práci míti a z toho počet činiti povinny byly. Nyní co mi poslaly na ukázání, jaký předivo mají, vidím, že snad nemůže horší bejti, než jak jest, že téměř nevím, aby za práci stálo a tak jest vždycky, že já nikdy nic dobrýho nemám a jiní tak pěkný přediva mívají, což nevím, proč jest, snad jak se k tomu rolí připravují a jak se časně seje. Pokudž se jinejm podařilo a mně ne, nemohu jináč souditi, než že to ne z neourody než z jejich nedbanlivosti přichází, čehož se taky můžete na jinejch sousedích doptati.

Co o nějakejch klevetách dokládáte, že by o vás zde povstati měly: můžete mi věřiti, že o ničem sem nevěděla ani neslyšela, až to čeho sem se v vašem psaní dočtla, neb nic se takovýho přede mnou a s mejm vědomím ani slovem nestalo, tak že nevím vám nač v té příčině odpovědi dáti a aby co takového bejti mělo, taky nesmejšlím. Janovi písaři povězte, že mu nyní na jeho psaní odpovědi nedávám až při jiné příležitosti, toliko že mu poroučím, aby těch 7 syřečků ovčích s jinejmi sejry se neprodávalo než pro mne se zanechaly a s jinejmi věcmi mně se také po vás sem poslaly. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 24. Octobris 1635.

*

PS. Jakej mi rejstřík letoššího přediva poslán jest, ten vám teď přepsanej posílám, budete se věděti čím spraviti. Písaři předce taky píši.

---

586. *Martinovi z Šternfeldu, hofmistru v Brandýse nad Orlicí, v příčině zaslání jí peněz za prodané máslo a sýry, šafářka aby budoucně posílala ne starou hus ale mladou.*

.Na hradě Přerově dne 1. listopadu 1635.

Martinovi z Šternfeldu, hofmistru na Brandejs.

Pane kmotře milý! Abyšte zdrávi byli a dobře se měli, přála bych vám toho. Že ste již omastek zaprodali a jakej trh ste o něj učinili, z psaní vašeho sem vyrozuměla. Máslo může ještě tak bejti. Co se sejrů dotejče, ačkoli jest tak, že bych byla přála, kdyby byly mohly na loňský trh přivedeny bejti, ale poněvadž jináč bejti nemůže, již také při tom zanechávám a s tím spokojena sem, že ste tak učinili; toliko vás žádám, poněvadž dokládáte, že do dvou nedělí sčekání peněz za takovej omastek těm kupcům ste připověděli a že sami také ještě za dvě neděle na Brandejse se pozdržeti musíte, abyšte o to se přičinili, abyšte mohli v tom čase všech peněz dostati a mně je s sebou přivezti, neb bych nerada, aby měly po vás tam zůstati, nevím, jak bych jich potom a kdy dostati mohla.

Žádám také, abyšte to nařídili, když se mi máslo a jiný věci sem pošlí, aby poslány byly taky při té příležitosti ty velký necky, kterých sem tam nových nechala, sou železem vokovány a šafářka je sobě poručeny a odvedeny měla; však aby se tak opatřily, aby nebyly na cestě poštípány, poněvadž jich zde k praní potřebuji a na místo nich hned zase jiný takový, kterýž aby i něco širší a větší byly, udělati aby dali, poněvadž tam řemesníka takovýho mají, že se toho správněji tam nežli zde dostati může.

Jiného vám nyní více co psáti nemám, než poněvadž mám naději, že se s vámi sama brzy shledám, nechávám všeho k tomu času, toliko o vašich domácích vám oznamuji, že sou zdrávi, krom paní Barbora odnepadla podlí svýho obyčeje na hlavu. S tím pán Bůh dej se vám na všem dobře míti. Datum na hradě Přerově 1. Novembris léta 1635.

PS. Povězte šafářce, že ty husy nic dobrý nejsou a zvláště první, kterou sme dnes na stole měli, soudím, že nějaká stará hus anebo houser byl, nebo tak tvrdá byla jako pes, že sme jí nemohli ukousnouti, ať nám něco lepšího posílá a pro sebe sama takový starý mrchy nechť nechá.

---

587. *Posílá knězi Jiříkovi Tranovskýmu v Uhřích za odeslaný jí exemplář modliteb 20 zl.*

Na hradě Přerově dne 6. listopadu 1635.

Knězi Jiříkovi Tranovskýmu*) do království Uherského.

Dvojí cti hodnej kněže Jiříku, mně v Kristu pánu zvláště milej! Dobrého zdraví ɔc. Psaní od vás ačkoli v neznámosti mi dodáno, však vděčně ráda sem dostala a co mi v něm píšete, tomu vyrozuměla. A že pobožnejch prací svejch mne taky oučastnou činíte a mně modlitby posíláte, to s zvláštní vděčností od vás přijímám a z té paměti na mne děkuji. Poněvadž pak, jakž z vašeho navržení tomu místo dávám, taky sama to soudím, že nemalý náklad na impresí vychází, pročež vám také ku pomoci teď po knězi Danielovi, dodavateli psaní tohoto, 20 f. r. posílám, žádaje, že to za vděk přijmete a dále na mne paměť míti budete, vinšujíc při tom, aby pán Bůh vašim dobrejm a svatejm prácem sám žehnati, v nich šťastného prospěchu a dalšího rozhojnění pro rozšíření cti a slávy své a k vzdělání všech božích věřících udělovati ráčil. A s tím vás v jeho božskou ochranu společně se všechněmi námi poroučím. Datum na hradě Přerově 6. Novembris léta 1635.

---

588. *Posílá knězi Václavu Citarydesovi podporu 20 zlatých.*

Na hradě Přerově dne 8. listopadu 1635.

Knězi Václavovi Citarydesovi.

Dvojí cti hodnej kněže Václave, mně v Kristu pánu zvláště milej! Zdráví ɔc. Supplikaci vaši sem dostala a nerada z ní o vaší chudobě a nouzi a mnohých nedostatcích, v nichž postaveni jste, vyrozuměla a vám takového odporného losu věrně nepřeji, majíc nad vámi v tom opravdovou citedlnost, pána Boha žádám, když se jeho milosti božské tak líbí vás i jiné mnohé v takovém zarmouceném losu nechávati, aby vám v tom trpělivosti svaté přidávati a do vůle své živiti a opatrovati ráčil. Poněvadž pak ke mně se také o pomoc utíkáte a za nějakej fedruňk prosíte, nemoha vás v tom oslyšeti, tak činím a vám teď 20 f. r. posílajíc, žádám, že je za vděk přijmete, kterýchž aby vám pán Bůh požehnati a naspořiti a ve zdraví užiti dáti ráčil, vinšuji. A s tím vás v jeho božskou ochranu poroučím. Datum na hradě Přerově 8. Novembris léta 1635.

---

*) Tranovský Jiří, vyhnanec český, žil v Slezsku, potom v Uhřích. Náleží mezi nejlepší veršovce svého věku.

589. *Pavlovi Kvasničkovi do Třebíče, že mu nezbraňuje jinam se odebrati ꝛc.*

Na hradě Přerově dne 13. listopadu 1635.

Pavlovi Kvasničkovi do Třebíče.

Pavle Kvasničko milej! Aby zdráv byl a dobře se měl, přálať bych. Jakož mi znovu píšeš a svou předešlou žádost obnovuješ i také, jestliže by mně již jaká odpověď strany tebe od strejce mýho, pana Rudolfa, dána byla, na to se doptáváš: i oznamujiť, že mi žádná až dosavad nepřišla a protož, poněvadž jí očekávám, dokud nepřijde, dříveť také mimo to, coť sem prvé při tom za odpověď dala, co jiného odpověděti nevím. A bych měla na pána hrubě o takovou odpověď tisknouti, obávám se, abych tím více nepokazila než napravila, zvlášť, když jiní, kteří snad větší příčiny než ty k tomu mají, aby se z Třebíče odebrali, však předce tam zůstávají. Než poněvadž srozumívám, že se pán sám ke mně vypraviti strojí, snad se to brzy stane a při té příležitosti že dotčená odpověď dána bejti moci bude. Já sice, abych tobě toho od osoby své měla nepřáti a brániti, aby domu svého prodati a z Třebíče, kdyby tam nemohl dále bezpečně zůstávati, jinam se odebrati neměl, toho oumyslu nemám. Jakož pak poněvadž v svejch psaních vždy dokládáš, že pan strejc se v tom k těm osvědčuje, kdo by poddanejm jeho a katolickejm bejti nechtěl, že žádnýho takovýho tam trpěti a před tím, co by dále horšího přišlo, zastati a chrániti nemůže: můžeš z toho sám souditi, žeť jest nejlépe věci svý pomaly sobě spravovati a o dům svůj nějakou námluvu činiti; potom, přišlo-li by k tomu, že by se odtud odebrati měl, tím snáze by to již mohl vykonati a, dům svůj prodajíc, odtud se odstěhovati. Však vždy než by se to stalo, já musím očekávati, co mi pan strejc strany tebe za odpověď dá, s kterouž kdyby se mělo dlouho prodlívati, budu moci teprv o ni připomenouti, ale dosavad ještě mnoho zmeškáno není. Psaní to, které's mi odeslal, jsem dostala i také že mi z jarmarku Kremžskýho od kaštanů a meštrejchu posíláš, vděčně to od tebe (děkujíc' za to) přijímám. A s tím tě k ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 13. Novembris léta 1635.

PS. Mezi tím, jestliže by dále slyšel, že by pan strejc můj dříve kam jinam než ke mně se odjeti strojil, můžeš mi o tom oznámiti.

---

590. *Dorotě, šafářce Perenské, v příčině suchého ovoce a zetě jejího.*

Na hradě Přerově dne 17. listopadu 1635.

Dorotě, šafářce Perenský, na Brandejs.

Co mi po těch fůrách, s kterejmi se tyto dni hofmistr z Brandejsa sem navrátil, posláno jest, to mi také všecko jest odvedeno

a dodáno. Co se ovoce suchýho dotejče, měj je v svém pilném opatrování do mého dalšího poručení, tak aby nebylo lecjaks rozvundáno a mohlo se k oužitku našemu přivésti, poněvadž ho bez toho tak na mále jest.

Za zetě tvýho sem se přimlouvala a při pánu to zjednala, že k tomu povolil, aby mohl přes tuto zimu na domě v tý světnici, kde Pavel byl, byt svůj míti a řemeslo provozovati, o čež se také hejtmanovi píše, však tak aby se pokojně choval a lidem škody nečinil, tak jakž sice na něj ty žaloby přicházejí, že by jinejm poddanejm holuby lapati a jinak škodu dělati měl, tak aby potom sám sobě nezkazil. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 17. Novembris léta 1635.

---

591. *Prosí Rudolfa hraběte z Valdštejna, aby, dříve nežli se do Čech vypraví, s ním shledati se mohla, bratru Adamovi z Valdštejna, aby ji poručenu učinil ɔc.*

Na hradě Přerově dne 26. listopadu 1635.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Vysoce urozený pane, pane strejče a synu můj nejmilejší! Zdraví ɔc. Psaní VMti, můj nejmilejší pane strejče, které mi 20. dne tohoto měsíce z Brna činiti ráčíte, s žádostí sem dostala a byla bych vinšovala, abych byla mohla skrze ně také o VMti nějakou potěšitedlnou a dobrou novinu uslyšeti: ale naproti tomu v pravdě sem z téhož psaní VMti jak o nemoci VMti, kterou ste při svém do Brna příjezdu navštíveni bejti ráčili, tak i o tom, že jest se tudy VMti překážka v tom stala, majíce ten celý oumysl z Brna se sem vypraviti a mně peníze s sebou přivezti, nerada se dočetla, neb sem vinšovaně a s radostí VMt očekávala, pročež mi to dosti nepříjemné a nesnesitedlné slyšeti jest. Ale poněvadž taková příčina v to vkročila, nevím tomu co říci, než pánu Bohu to poručiti, prosíce jeho milosti božské, aby VMt brzy zase pozdraviti a mně se s VMtí při lepší příležitosti tím dříve v dobrém a potěšeném způsobu shledati dáti ráčil, jakož pak že se bohdá tak, jakž se tím zamlouvati ráčíte, stane, cele věřím, slyšíce o tom, že byšte ráčili strojiti do království Českého se odebrati. Hrubě by mi to líto bylo, kdybych se neměla s VMtí prvé shledati a o některý pilný věci rozmluviti, ale důvěřuji se VMti, že k tomu vůlí a osobou svou neráčíte dáti přijíti, jako také s penězi že neračte na mne zapomínati.

Poněvadž pak také račte při tom o panu otci svým a mejm nejmilejším panu bratru dokládati, že ste ráčili od něho psaní dostati, v kterým píše, že k VMti na Třebíč jede a potom dále přímo do Vídně že svou cestu vzíti míní: tu novinu ráda slyším, proto že se račte moci s týmž panem otcem svým a mejm nejmilejším

panem bratrem shledati, však nevím z jaké příčiny se tam do Vídně vypravuje, čehož bych se byla ráda také dověděla. A když pak se pánem račte shledání míti, prosím, račte mne panu bratru mýmu a panu otci svýmu pěkně s mejmi upřímnejmi sesterskejmi službami poručiti a velice pozdraviti a že sobě toho upřímně žádám, aby to pán Bůh ráčil dáti, abych se se panem bratrem při nějaké dobré příležitosti shledati a ještě před smrtí uhlídati mohla, poněvadž již hrubě bídná sem. Jakž VMti také na dotázku vašnostinu co jiného o sobě i o pánu svým oznámiti nevím, než že čím dále vždy již více a častěji ty i jiný bídy a rozličný těžkosti na nás dokračují; nevím, jak milosrdný pán Bůh s námi dále učiniti chtíti ráčí. Kterejž pán můj jakž VMti tak i JíMti paní manželce VMti a mé nejmilejší paní tetě spolu i se mnou naše churavé služby vzkazujeme a vašnostem se obadva poroučíme. S tím milost a ochrana všemohoucího pána Boha rač s námi bejti. Datum na hradě Přerově 26. Novembris léta 1635.

---

592. *Děkuje paní Anně Žerotínské za darované kapry a na návštěvu její že očekává se srdečnou radostí.*

Na hradě Přerově dne 27. listopadu 1635.

Paní Anně Žerotínské, rozené Hofmance z Grynpichlu a z Střechova.

Službu ɔc. Urozená paní, paní teta má nejmilejší! Velice VMti, má nejmilejší paní teta, z toho děkuji, že mne z své lásky a paměti neráčíte vypouštěti, nýbrž schválním psaním navštěvujíc o zdraví mém a pána mého nejmilejšího vyzvěděti žádostivy bejti ráčíte. O kterémž VMti oznamuji, že sice tak, jakž již vobyčej starejch a sešlejch lidí jest i při nás totéž se nachází, že mnohejm a častejm nedostatkům a proměnám při něm poddáni jsme. Pán Bůh rač dále milostivě opatrovati až do vůle své svaté. Nad VMti pak a panny šlechtičny dobrejm zdravím, v němž se spolu vynacházeti ráčíte, nemálo jistě než velice sem se zaradovala a s potěšením z psaní VMti o tom vyrozuměla, pána Boha prosíce, aby v takovém dobrém zdraví a jiném všelijakém potěšitedlném způsobu za dlouhé časy stále VMt zachovávati ráčil. Kdež se pak račte omlouvati, jedouce pominulejch dnů mimo nás na Tlumačov k lovení rybníků, že ste u nás pro pospíchání své k takovému lovení, poněvadž s ním na VMt očekáváno bylo, se zastaviti moci neráčily: ačkoli sice, kdybyšte mně se pánem mejm byly ráčily tu lásku prokázati a nás navštíviti, hrubě bychom rádi byli v domě svým VMt uhlídali, pročež, když se nestalo, myslila sem, že již u VMti dokonce v zapomenutí a v nemilosti zůstávám, avšak poněvadž se bezelstně státi nemohlo, nic VMti v tom za zlý nemám a ráda sem, že ste pří-

ležitosti své užiti ráčily, věříce, co se nyní nemohlo státi, že nám to bohdá při lepší příležitosti vynahraditi ráčíte.

Za tu pak velikou lásku a paměť na mne a pána mého, z kteréž nám od pěknejch kaprů 1 ½ kopy z rybníků svejch Hustopeckejch odsílati ráčíte, jakž týž pán můj, tak spolu s ním i já VMti velice děkujeme a nepomineme se takové štědrosti VMti zase příjemně a líbezně odměniti a odsloužiti, a nyní nemaje čím jinejm samejm děkováním to činíme a takový pěkný present s velikou vděčností od VMti přijímáme. Podle toho pak pán můj nejmilejší jakž VMti tak spolu se mnou i panně šlechtičně naše služby s vinšem a žádostí od pána Boha všech potěšitedlnejch věcí vzkazujeme. A s tím se VMti, má nejmilejší paní teta, od pána Boha na všem dobře a šťastně jmíti vinšuji. Datum na hradě Přerově 27. Novembris léta 1635.

---

593. *Nařizuje Kašparovi Zbudovskému, písaři důchodnímu v Třebíči, aby knězi bratrskému Adamu Trojanovi tři měřice žita dodal nějak v tejnosti.*

Na hradě Přerově dne 4. prosince 1635.

Kašparovi Zbudovskýmu, písaři důchodnímu na Třebíči.

Oznamujiť, že sem před některou nedělí za kněze Adama Trojana, který se při Třebíči na novejch dvořích v tejnosti zdržuje, se přimlouvala, aby ho paní hrabinka měřicí neb dvěma žita na chléb i také nějakou částkou másla a dřívím na zimu fedrovati dala. I porozumívaje, že se toho ničeho posavad nestalo, protožť poroučím, poněvadž teď při vánocích peníze mý, který se mi při soudech po sirotcích zběhlejch klásti budou, k sobě přijímati budeš, aby zatím, a to hned nyní jak tohoto psaní dostaneš, 3 měřice žita koupil a témuž knězi Trojanovi nějak v tejnosti je ode mne dodal a odvedl, potom pak z dotčenejch peněz mejch sobě to zase poraziti a od něho také proti takovému příjmu cedulku, kterouž by mi v penězích odvésti mohl, žádati moci budeš. Což já ti chci při odvedení mi peněz pasirovati. S tím ꝯc. Datum na hradě Přerově 4. Decembris léta 1635.

PS. Toto psaní dotčenému knězi Trojanovi svědčící ode mne dodej, aneb po někom jistým jemu odešli.

---

594. *Knězi Adamovi Trojanovi, že písař důchodní v Třebíči odvésti mu má tři měřice žita.*

Na hradě Přerově dne 4. prosince 1635.

Knězi Adamovi Trojanovi.

Dvojí cti hodnej kněže Trojane, mně v Kristu pánu zvláště milej! Dobrého zdraví vám od pána Boha žádám. Já sem se jináče

nenadála, nežli tak jak sem se za vás ku paní hrabince skrze psaní přimlouvala i také zakázání dosáhla, že odtud nějakýho fedruňku a pomoci jak obilí na chléb a nějakou částku másla i také dříví na zimu dosáhnete a užijete: ale že se pak toho ničeho nestalo, nerada sem z vašeho psaní tomu porozuměla a již taky tomu co říci nevím a o vás mnoho vypisovati nechci, poněvadž tak v tejnosti zůstáváte, abyšte tudy pronášíni nebyli. Nežli poroučím sama Kašparovi, písaři důchodnímu, poněvadž dokládáte, že se taky nestrojíte dlouho v Třebíči zdržovati, aby vám zatím ode mne 3 měřice žita koupil a nějak v tejnosti odvedl, kteréž kde by sobě zase nahraditi měl, jemu ukazuji, ač mi dokládáte, jestliže by se vám co učiniti mělo, aby se to skrze nějakýho kmotra vašeho dálo, ale smejšlím, že to skrze dotčenýho písaře nejlépe opatřeno bejti moci bude a že on jináče, než jak mu poroučím, neučiní; však chcete-li skrze kterýho dobrýho přítele svýho je od něho přijíti, to při vaší dobré vůli zůstávati bude a vy že také nyní to ode mne vděčně přijmete, žádám, vinšujíc, aby vám pán Bůh toho mála požehnati a ve zdraví užiti dáti ráčil. Jestliže pak toho dostanete, můžete mi při příležitosti oznámiti i také proti přijetí jemu písaři nějakou cedulku dáti. A s tím nás ochraně boží poroučím. Datum na hradě Přerově 4. Decembris léta 1635.

595. *Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, v příčině odeslání oleje jalovcového, syrečků ovčích, peněz a prodání suchého ovoce.*

Na hradě Přerově dne 8. prosince 1635.

Janovi, písaři na Brandejs.

Voda jalovcová a volej, kterej's mi po Vaškovi Němcovým poslal, jest mi teprva přede dvěma dny dodána, nebo to všecko témuž poslu, co po něm posláno jest, od nějakýho žida mejtnýho pobráno bylo a sotva se toho zase dostalo, když tam pán odsud posílal; však mi toho dosti málo posíláš, ač na vodě mohu nyní přestati, než voleje, poněvadž jest malá flaška a já ho vždycky potřebuji, chci, aby mi ho dal více napáliti, neb vím, že u vás dosti jalovce jest. Co se přediva dotejče, poroučímť, aby to, které ještě zvochlované nebylo, dalo se brzy, pokudž se již nestalo, také zvochlovati a poddanejm zpřísti. Ovoce suchý, poněvadž my ho neužíváme a bez toho by je moli snědli, poněvadž na ně kupci, jak píšeš, by se našli, povoluji k tomu, aby prodáváno bylo; ceny já vám však odsud oznámiti nemohu, poněvadž nevím, po čem to u vás platí, ale smejšlím, poněvadž letos na mále všudy ovoce bylo, žeť se bude moci taky dobře prodati, protož hleďte je, jak nejlépe budete moci, zpeněžiti, tak abych mohla s vámi bejti v tom spokojena.

Peníze za omastek, pokudž již všecky na hotově máš, jakož pak nepochybuji, žetě se již ten kupec, kterej ostatek másla na ouvěrek vzal, z Prahy navrátil a tobě zaplatil, jest vůle má, aby mi je sem, když sem fůry půjdou, všecky pospolu po někom jistým odeslal, aneb pokudž sem sám pojedeš, s sebou přivezl. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 8. Decembris léta 1635.

PS. Poněvadž si mi těch syřečků, který se z ovčího mléka nadělaly, po hofmistrovi, tak jakžť sem poručila, neodeslal, což sice nevím, kudy sešlo, hleď, aby mi je nyní buď sám přivezl, neb po fůrách, který by sem nejprv šly, odeslal.

---

596. *Rudolfovi hraběti z Valdštejna o churavosti svého manžela, děkuje za odeslanou zvěřinu ɔc.*

Na hradě Přerově dne 13. a 14. prosince 1635.

Panu Rudolfovi hraběti z Waldštejna.

Vysoce urozený pane, pane strejče a synu můj nejmilejší! Zdraví ɔc. Tohoto večera, dostanouce se sem mušketýři VMti, psaní od VMti mi dodali, z něhož sem se nad tím potěšila a hrubě ráda o tom vyrozuměla, že ste se v dobrém zdraví na Třebíč dopraviti a v témž dobrém způsobu své naleznouti ráčili: čehož VMti s týmiž vašnostinejmi věrně přejíc jakž na další časy téhož dobrého zdraví, tak i k těmto nastávajícím slavnostem vejročním mnohého potěšení a všelijakého šťastného prospěchu vinšuji.

O způsobu pak našem VMti oznamuji, že já tak v jednostejný míře, jak ste mne odjeti ráčili, se nacházím, než můj nejmilejší pán hned na druhej den po odjezdu VMti se roznemohl, velmi těžká podagra do levý ruky mu přišla, tak že mu ji všecku obklíčila i do jiných míst louditi se počala; ale, chvála pánu Bohu, již se něco zase umenšuje, tak že mám naději ku pánu Bohu, že čím dále lépe bude. Kterejžto pán můj VMti své služby vzkazuje a podle toho spolu se mnou za zvěřinu nám odeslanou, kteráž nám v celosti podle poznamenání přivezena jest, velice děkujem, JíMti paní manželce VMti a mé velice milé paní tetě tolikéž své služby vzkazujem.

Bratr můj, pán z Lippého, se paní manželkou svou a pán z Kaunic, kteříž nyní u nás sou, vašnostem taky své služby a všecko nejlepší dobré vzkazují. Dítek svejch račte ode mne pomilovati, žádám. S tím nás z obojí strany v ochranu boží poroučím. Datum na hradě Přerově 13. Decembris léta 1635.

PS. Dnešního rána, když sem toto psaní podpisovala, VMti o svým pánu oznamuji, že se s ním přes tuto noc hrubě pohoršilo, celou noc téměř nespal a zle se měl i do druhý ruky podagry dostal

a velmi kašle i jináče jakejsi všecek proměněnej a ničemnej jest, tak že i pro doktora posíláme. Pán Bůh rač sám dále opatrovati, jistě se počínám hrubě o pána starati. Datum postscripty této 14. Decembris.

---

597. *Krištofovi Slovákovi do Třebíče v příčině jeho svatby.*

Na hradě Přerově dne 17. prosince 1635.

Krystofovi Slovákovi, jinak Vodoneckýmu, do Třebíče.

Žeť sem na tvý poslední mně učiněný psaní tak dlouho žádné odpovědi nedala, nesmejšlím, aby tím při tvé věci strany veselí, poněvadž jest nyní čas adventní, v němž se svadby nedrží, mělo co zmeškáno bejti, pročež sem také nechtěla s tím pospíchati. Nyníť pak při této příležitosti oznamuji, že sem se panem strejcem svejm, panem Rudolfem, těchto dnů, když pán zde u mne byl, strany tebe s dostatkem mluvila a se pánem na tom zůstala, že se v tom prohlásil, žeť toho přeje, aby mohl svý veselí, kdy se ti koli líbí, vykonati; toliko toho že nemůže dopustiti, pro jistý příčiny pána samýho se dotejkající, nechtěje sobě k nějaký těžkosti tím sloužiti, poněvadž na něm vždycky více vidí, aby tě měl Třebíckej kněz ani kterejkoli jinej tam v Třebíči oddávati, nežli kde chceš jinde krom Třebíče aby se mohl oddati, jakož pak poněvadž tu v Starči blízko kněz jest, smejšlím sama, že se tam může snadně státi. Z Třebíče že tě pán také nevyhání a toho nezbraňuje, dokud by k zdraví nepřišel, aby se tam zdržeti měl, avšak jak by zdráv byl, aby hleděl jinde se opatřiti. Čehož sem tě také nechtěla pominouti pro zprávu tvou v známost tejna učiniti, vinšujíc se ti při tom od pána Boha dobře míti. Datum na hradě Přerově 17. Decembris léta 1635.

---

598. *Dorotě, šafářce v Brandýse nad Orlicí, aby pro sestru panny Aničky sýr a něco suchého ovoce vydala.*

Na hradě Přerově dne 18. prosince 1635.

Dorotě, šafářce Perenský, na Brandejs.

Vědětiť dávám, že jest mne Anička, panna má, prosila, abych ji některejmi věcmi pro její şestru fedrovala: pročežť poroučím, aby jí jeden sejr z podzimního dělání, k tomu také od ovoce, jablek suchejch půl měřice, švestek jednu čtvrtci a hrušek též jednu čtvrtci vydala, tak aby to poslové, který ona k svý sestře posílá, s sebou vzíti a jí donésti mohli. S tím ɔc. Datum na hradě Přerově 18. Decembris anno 1635.

---

599. *Paní Johance Žampachové o zdraví svém i manžela svého, přeje jí šťastné hody vánoční i nově přicházející rok.*

Na hradě Přerově dne 24. prosince 1635.

Paní Johanně Euzebji Žampachové, rozené Haugvicovně z Biskupic.

Službu ɔc. Urozená paní, paní teta a dcero má nejmilejší! Zdraví ɔc. Vděčně to od VMti přijímám a z toho i velice děkuji, že na mne neráčíte zapomínati, nýbrž skrze psaní své navštěvovati a o mém i pána mého způsobu zvěděti žádostivy bejti ráčíte. O kterémžto způsobu našem nevím však VMti co jiného oznámiti, než že předce v svejch starejch bídách zůstáváme, obzvláště pak můj nejmilejší pán ode tří nedělí na dna nemocen jest a z lůže nevychází a já se taky sotva vláčím; nevím, jak pán Bůh dále s námi naložiti chtíti ráčí. VMti abyšte ráčily moci i se panem manželem VMti jakž zdrávy bejti, tak i tyto slavný hody vánoční s mnohejm potěšením sobě připomínati i přicházející nový rok šťastně začíti, věrně bych toho VMti přála i také VMti toho od pána Boha vinšuji a žádám, a kdykoli to pán Bůh ráčí způsobiti, že se račte ke mně dostati a mne navštíviti, vždycky ráda VMt uhlídati chci, podle toho žádaje, že ode mne zase JMt pana manžela svýho velice pozdraviti sobě stížiti neráčíte. S tím nás z obojí strany v milostivou ochranu boží poroučím. Datum na hradě Přerově 24. Decembris léta 1635.

---

600. *Zdeňkovi z Roupova, že nad šťastným s paní Jozičkou na Budkov navrácením nemalou radost má, i přeje, aby i na dále se všemi svými při dobrém zdraví zůstával, starý rok s potěšením dokončil a nový šťastně započal.*

Na hradě Přerově dne 28. prosince 1635.

Panu Zdeňkovi z Roupova.

Modlitbu ɔc. Urozený pane, pane synu můj obzvláště milý! Zdraví ɔc. Psaní VMti z Budkova mi 23. tohoto měsíce učiněnýho hrubě ráda sem dostala a nad tou novinou jistě se z něho potěšila, že ste se se paní Jozičkou a mou velice milou paní dcerou a tetou ve zdraví tam na Budkov dopraviti ráčili. A že jest jí ta zenfta ku pohodlí sloužila, což hrubě ráda slyším, poněvadž sme to taky já i pán můj k tomu cíli a rádi vykonali, čehož věrně VMti přejíc, pána Boha prosím, aby na další časy při tom dobrém zdraví VMt společně i se všemi vašnostinejmi zachovávati a jakž tento starej rok s potěšením dokonati, tak i k nám se přibližující novej s všelijakou radostí šťastně začíti dáti ráčil.

O způsobu pak našem VMti oznamuji, co se mýho nejmilejšího pána dotejče, že svý podagry ještě dokonale zproštěn není, ale

však, chvála pánu Bohu, vždy se s ním něco polepšuje, odkudž mám naději ku pánu Bohu, že jej i dále od ní zprostiti a k lepšímu zdraví zase navrátiti ráčí; já však sama dosti se bídně mám, nebo ty bídný dna téměř po všech glídech mne zsužují a trápí, že se tak jen sotva přemáhám a lůži bráním, nevím, jak se mnou dále bude. Pán Bůh rač sám mejm milostivejm pomocníkem bejti. Paní Jozičky a mé velice milé paní dcery, prosím, neračte sobě ztížiti ode mne velice pozdraviti a mejch služeb s vinšem a žádostí od pána Boha všeho nejlepšího dobrého oznámiti a mne jí poručiti. S tím nás všecky v milost a ochranu pána Boha všemohoucího poroučím. Datum na hradě Přerově 28. Decembris anno 1635.

Listy paní Kateřiny z Žerotína jsou někdy obsahem i sepsáním nemálo sobě podobny, což vysvětluje se, že o jedné věci a jednoho dne mnohým psávala osobám. Za tou příčinou vypuštěno bylo z usnesení historické komise akademie české přes sto dopisů pro ušetření, aby kniha nenabyla většího objemu. Z některých klademe sem několik jen významnějších řádků.

Tobiášovi, lokaji v Brandýse nad Orlicí, aby příležitě psaní odeslal Aničce Javornické; že nad odchodem vojáků z vůkolí Brandýsa jest potěšena... Co si mi o těžkostech a nebezpečenstvích od vojáků, kteří vůkolí Brandejsa byli, psal, tomu sem z téhož psaní porozuměla, avšak naproti tomu doslejchaje nyní zase, že již to trochu přestalo a ti loupežníci, kteří tak škody činili, zámky rabovali i Brandejsu hrozili, pryč odtáhli, jsouc z toho potěšena, pána Boha za to chválím a jeho milosti věřím, že dále vás tam přede vším zlejm a nebezpečnejm ostříhati a zachovávati ráčí. Datum na hradě Přerově 21. Junii 1634.

Pertoltovi z Lipého o nedostatečném zdraví manžela svého, přeje, aby zdráv byl, o návštěvách oznamuje... Mezi tím předce pána začastý panstvo navštěvuje, minulej tejden pán z Náchoda z Olomouce dvakvát ve čtvrtek a v neděli tak při svátku přijel. Pan Zikmund se paní Bohunkou, kteráž včera přijela a dva barvíře taufary z Levaru s sebou přivezla, tolikéž paní hrabinka z Hodic nyní tu jsou. Datum na hradě Přerově 4. Julii 1634.

Pertoltovi z Lipého o nedostatečném zdraví svém i manžela svého.... Nepamatuji, abych kdy prvé bídnější byla, hnouti sebou, jen kde mne z lůže na lože v prostěradle přeloží, nemoha a nehrubě ještě jaké umenšení bolestí, krom něco málo v ruce, seznávám a tak ani při pánu bejti ani jeho viděti nemohu, nebo on v svým pokoji a já v svým jako bídní lazaři ležíme, čehož můžete sami považiti, v jakým bídným způsobu zůstáváme. Datum na hradě Přerově 17. Julii 1634.

Paní Barboře Kynostové o nemoci své i manžela svého.... Jen abych mohla při pánu bejti a jej v jeho bídě opatrovati, zdálo by mi se všecko snesitedlnější bejti, ale již se ve všem pánu Bohu poroučím, věříce jeho božské milosti, že mně i pánu ráčí trpělivosti přidávati a podle vůle své svaté z takovýho bídnýho a zarmoucenýho způsobu nás pozdvihnouti. Datum na hradě Přerově 17. Julii 1634.

Paní Evzebii z Kounic o nemoci svého manžela ꝛc. . . . Téměř pán Bůh při něm zázrak tudy ukazuje, že to může tak v tomto svým již sešlým a zemdleným věku vystáti. Datum na hradě Přerově 2. Augusti 1634.

Oznamuje paní Evzebii z Kounic o stále trvající nemoci manžela svého, zmiňuje se o žalostivých novinách z Čech a o vypravení se Adama z Valdštejna z Budějovic Českých do Třebíče. . . . Z novin mi oznámenejch i odeslanejch VMti děkuji, o kterýchžto zlejch a žalostnejch věcech, který se tak v Čechách od lidu vojenskýho dějí, jest tak že i zde mnoho toho i jinýho se slyší. Pán Bůh rač to vše sám od nás odvrátiti. Datum na hradě Přerově 6. Augustii 1634.

Oznamuje paní Barboře Kynostové o churavosti manžela svého. . . . Již nevím jak více o jeho bídě psáti. Pán Bůh rač se sám nad ním i nade mnou smilovati a jej jakožto nejlepší lékař brzy pozdraviti. Datum na hradě Přerově 7. Augusti 1634.

Říhovi, komorníku ve Vratislavi, o nemoci svého manžela, že mu peníze ještě do sv. Jiří sčekati chce, v příčině pak Přerovských, aby peníze od nich dostati mohl, že musí čekati ꝛc. . . . Jiného nevímť a nemám na ten čas co psáti, toliko mi, jak se tam máte, zase oznam a všech, od kterýchž mne pozdravuješ a kteří na mne pamatují, zase ode mne pozdravuj, obzvláštně tý ženy ve špitále . . . a že jí prosím, aby dále na mne nezapomínala a mne se pánem mejm na svejch modlitbách i s celejm špitálem svejm připomínala. Datum na hradě Přerově 19. Augusti 1634.

Oznamuje paní Marii z Lipého, že nemoc manžela jejího již se polepšuje, děkuje za darované melouny a artyčoky ꝛc. . . . Ačkoli se omlouváte, že hrubě dobrý nejsou, ale já je za dobrý přijímám, nebo sama to soudím, že ste lepších nemohly poslati, než jaký zrostly a jaký vám pán Bůh dáti ráčil, kterýž letos všudy se nehrubě podařily, avšak sou mi od vás předce příjemný a vzáctný, pročež vám vždy za ně, jako i za ty artyčoky děkuji. Datum na hradě Přerově 25. Augusti 1634.

Rudolfovi hraběti z Valdštejna, že se vším zařízením na Třebíči v příčině opatření jejich věcí jest spokojena. . . . Prosím VMt, můj nejmilejší pane strejče, poněvadž o našem strejci, bratru šlechtičny mý, panu Lackovi od toho času, jak k zranění přišel, nic se jistýho neví, co o něm račte věděti neb slyšeti, kde zůstává a jak se má, je-li již zase vyhojen, že mi při nejprvnější příležitosti neračte zapomenouti oznámiti. Datum na hradě Přerově 2. Septembris 1634.

Oznamuje paní Renatě hrabince z Náchoda o nemoci svého manžela. . . . Na jinou jakousi vnitřní těžkost pominulýho pondělka hrubě těžce hned na smrt nemocen byl, nebo ani nemluvil, ani neslyšel a sám o sobě nic nevěděl, tak že sme již o něm pochybovali, aby měl z toho vyjíti. Datum na hradě Přerově 29. Septembris 1634.

Volfgangovi Sekerovi Plzeňskému do Třebíče. . . . Děkuji vám z vinše pobožnýho, kterej mi činíte, kterejž aby pán Bůh jak při mně a pánu mým tak při vás naplniti a vám tolikéž zdraví i všeho dobrého udíleti ráčil, vinšuji. Datum na hradě Přerově 1. dne Decembris 1634.

Oznamuje paní Anně z Žerotína o nemoci svého manžela. . . . Až posavad z svý dlouhý nemoci špatně povstává a zdraví mu málo přibejvá, než spíše jedny těžkosti za druhejmi přicházejí, nebo včera opět mimo jiný nepříležitosti, který prvé snášel, jakási vnitřní těžkost, mdloba a píchání v bocích i u srdce mu přistoupilo a velmi jej celej den tak trápilo, tak že se pán dosti zle měl. Datum na hradě Přerově 11. dne Decembris léta 1634.

Paní Marii z Lipého že na společné s ní shledání toužebně očekává a oznamuje o opětném onemocnění manžela svého. . . . Včera o 6 hodinách nenadále zase

hrubě těžce se složil a již se mu do dneška růže na levý noze vyvrhla, hrubě se pán při tom zle má a všecek se proměnil, tak že jako umrlej leží, ježto sice již dosti čistej bejti počal, barvy i těla mu přibejvalo, ale již se zase všecek ztratil. Datum na hradě Přerově 14. Januarii 1635.

Vytýká Kašparovi Zbudovskému, písaři důchodnímu na Třebíči, různé nepořádky při zapisování peněz sirotčích i jiných. ... Ač nesmejšlím, abyšte tak nesmyslni bejti a tomu rozuměti neměli, než že ste tak nedbanlivi, že jen všeho robotně odbejváte, litujíce některou literu více napsati a domnívajíce se snad, že já taky to tak běžně od vás přijímám: ale poněvadž já na svý věci pozor dávám a nechci, aby v nich nějaký spletky a neřády bejti měly, protož vy taky na to pozor dejte, aby se toho příčinou vaší nedálo. Datum na hradě Přerově 9. Februarii 1635.

Schvaluje Pertoltovi z Lipého, že nemocného bratra svého ošetřuje; oznamuje mu o zdraví svého manžela. .... Tomu sem hrubě ráda, že vy při panu bratru zůstáváte, poněvadž vím, žeť vás rád u sebe vidí a zdá mi se, že dobře učiníte, když předce i dále u něho se pozdržíte a utrpení s ním v jeho nedostatku míti budete, až by pán Bůh dal, že by pan bratr zase zdráv byl. Datum na hradě Přerově 13. Februari 1635.

Pertoltovi z Lipého že na návštěvu jeho srdečně očekává. ... Že se sem dostati a mne i pána mýho navštíviti oumysl máte: z čehož, můj bratříčku, vám děkuji a s radostí na vás očekávaje, kdykoli přijedete, já i pán můj nejmilejší srdečně rádi vás uhlídáme, vinšujíc, aby pán Bůh ráčil vás se všemi vašimi v dobrém způsobu sem přivésti a já se mohla potěšitedlně s vámi shledati. Datum na hradě Přerově 6. Martii 1635.

Paní Kunhutě z Žerotína o nedostatku zdraví svého, děkuje za jeřábky a kuřátka jí odeslané. ... Že ste na mne a pána mýho také s darem nezapomenouti, nýbrž nás k těmto božím hodům jeřábky i kuřátky se panem manželem svejm opatřiti ráčili: já i pán můj VMti oboum z toho velice děkujeme a s vděčností takový dar od VMti přijímajíce, tý lásky a na nás tudy opravdový paměti líbezně a příjemně, čím bychom koli mohli, VMti se zase odplatiti a odsloužiti zamlouváme. Datum na hradě Přerově 5. Aprilis 1635.

Paní Marie z Burghauzu vyptává se na zdraví její i oznamuje o churavosti svého manžela a prosí za oznámení, zda-li panna sestra její v Žitavě ještě zůstává. ... Co nyní o panně šlechtičně, panně sestře vašnostiné, která, jak ste mi v témž posledním psaní svém o ní doložiti ráčily, ještě předce v Žitavě v tý tísni zůstávala, slyšeti neb věděti ráčíte, kde až posavad se zdržuje a jak se míti ráčí, že mi tolikéž oznámiti poručiti ráčíte, VMt prosím. Datum na hradě Přerově 12. Maji 1635.

Paní Marii z Lipého o zdraví svém a manžela svého 2c. ... Kdež mi pak za to, co sem pánu vašemu a mýmu nejmilejšímu panu bratru a vám strany fedrování vás některejm penízem učinila, děkujete: to sem ráda učinila, poněvadž já co mohu, to vždycky ráda pro vás podlí možnosti svý činím, což že taky ode mne za vděk přijmete, žádám, vinšujíc, aby vám pán Bůh toho malička požehnati a ve zdraví užiti dáti ráčil. Datum na hradě Přerově 25. Maji 1635.

Prosí paní Johanku z Valdštejna, aby jí zprávy podala, na jaký způsob mír zavřen jest, i rozžehnává se s ní při její z Moravy odjezdu. ... Co se toho pokoje tkne, taky sme již o něm zde tak podobně, že zavřín jest, slyšeli, avšak nevím jak a na jakej způsob se stal, taky-li pro nás jest a máme-li se z čeho při něm těšiti. ... Tak se s VMtí také, má vždycky nejmilejší paní dcero, žehnám a VMti se toho důvěřím, že na mne nikdy zapomínati neráčíte, což i já totéž činiti a jak sem na

VMt. dokud ste mne blízko bejti ráčily, laskava byla, tak i když se od nás odebrati a vzdáliti ráčíte, nechci jináče nežli všecko líbezné a příjemné VMti činiti. Datum na hradě Přerově 4. Junii 1635.

Paní Marii z Lipého o náhlém ochuravění svém i přeje jí, aby také brzy se pozdravila. ... Kdež vám o sobě oznamuji, že jest sice tak, že sem se těžce na katar roznemohla a téměř o sobě pochybila, vejdu-li [sic] z toho, nebo za tři hodiny ani mluviti sem nemohla a dosti těžce jako skrze stěnu dejchala, ale chvála pánu Bohu, potom se se mnou zase polepšilo a pán Bůh prostředkům požehnati ráčil. Datum na hradě Přerově 9. Julii 1635.

Rudolfovi hraběti z Valdštejna o zdraví svém a manžela svého, prosí, aby na ni, až do Čech odjede, nezapomínal ↄc. ... Mezitím vidím, že račte písaře velmi lenivýho míti, že mi neračte tak mnoho oznamovati, to již nevím, kejm schází, sám-li toliko, či i s JíMtí paní manželkou svou do Čech se odbírati ráčíte; pokudž byšte paní s sebou vzíti ráčili, z toho bych soudila, že tam dlouho zůstati chtíti ráčíte, pakli že jí tu mezi námi račte zůstaviti, tím se těšiti budu, že VMt spíše sem přitáhneme ... Kdež mi se pak račte v paměť poroučeti, já na VMt nezapomenu, než bojím se, že spíše VMt to učiniti a mne z svý paměti vypustiti ráčíte, když račte do Čech zajeti a tam se dobře míti a veseli bejti. Datum na hradě Přerově 21. Julii 1635.

Paní Bohunce z Žerotína o stejném způsobu zdraví manžela svého oznamuje. ... Za noviny, o kterejch mi tak oznamujete, vám děkuji, že tak někdy něco taky se dovím, nebo poněvadž u nás všecko noviny německý sou, nemnoho kdy o čem vím, avšak nehrubě taky po novinách dychtím, zvlášť když vím, že v nich nemnoho co dobrýho bejvá, ale vždy sou mi od vás vděčny. Datum na hradě Přerově 24. Julii 1635.

Kašparovi, písaři důchodnímu na Třebíči, v příčině vinohradů a uschování vína. ... To líkařství od klíčníka taufara protož posýlám, poněvadž si za ně žádal, avšak ne k tomu cíli, aby toho měl na mejch vínech zkoušeti. Nebo já nechci toho povoliti, aby se mý vína měly flastrovati, poněvadž ony, když se na nich flastr zapálí, předce nemohou než flastrem smrděti; než zdá mi se, že se těm samým bez flastru může pomoci, aby se soli spálený do vína takovýho vsypalo a špuntem dolů vobrátilo, nebo tak víno zase k sobě přijde. Jestliže ty však chceš toho tak na čím jiným víně než na mým koštovati, toho ti nebráním. Datum na hradě Přerově 7. Septembris 1635.

Oznamuje Adamovi z Valdštejna o nemoci své a těší se, že on při lepším zdraví zůstává ↄc. ... Z novin oznámenejch VMti děkuji, žádajíc pána Boha, aby se sám nad křesťany smilovati, ty krvavý války zastaviti a všechněm svatej pokoj navrátiti ráčil. Datum na hradě Přerově 1. Octobris 1635.

Pertoltovi z Lipého, aby jí oznámil, jak se všemi svými na zdraví se má. ... Jestliže ještě kterej dobrej meloun u vás máte a pecník nebo dva uherskýho dobrýho chleba že mi poslati dáte, chci ráda poslu dáti zaplatiti. Datum na hradě Přerově 3. Octobris 1635.

Oznamuje paní Evě Vrochyňové o nedostatečném zdraví svém, sýra že jí posílá, víno že pan manžel její s sebou vzíti nechtěl ↄc. ... Šlechtična má vám svý služby vzkazuje a k žádosti vaší vám ten jeden vobojek na struně po vašem pánu posýlá, poněvadž za něj tak pilně se paní Skrbenskou prosíte; byla by něco lepšího poslala, poněvadž má pro tak hlavní [sic] paní bejti, ale dávám jí svědectví, že tím není zde vzásobena, poněvadž všech věcí svých ve Vratislavi zanechala. Tento

sama sobě byla ušila a již, abyšte vždy pozadu nebyly a kredytu v Polsku netratily, že umíte tak pěkný mustry dávati, vás v žádosti vaší oslyšeti nechtěla, snad taky s ním ta paní spokojena bude. Datum na hradě Přerově 5. Octobris 1635.

Janovi, písaři v Brandýse nad Orlicí, o prodeji másla, sýra; haní předivo na ukázku jí zaslané. . . . Co se omastku dotejče, vidím, že mne opět ty mrchy šafářky lecjakejmis fraškami odbejvají a i to sobě tuplem vyrážejí, že tu krapku někdy na ryby sem poslaný daly; mohou se v hrdlo styděti, majíc tak mírnej počet odvozovati, že mi ještě smějí na každý frašce vyrážeti, budu-li já s nimi po právě zacházeti, budu jim míti více co vyrážeti. . . . Předivo, který mi na ukázání posýláš, jest tak špatný a ničemný jedno i druhý, že nevím, abych snad horší kdy viděla, ježto vím, že sedláci daleko lepší mají než vy, bezpochyby jak při tom postupujete, tak taky oužitek z toho přichází. Datum na hradě Přerově 25. Octobris 1635.

Paní Barboře Kynostové o nezdraví svém a že by ráda, aby s ní shledati se mohla. . . . Vám o sobě oznamuji, že sem již velmi bídná a čím dál vždy bídnější, obzvlášť pak nohy mi již dokonce neslouží, tak že se na ně ani postaviti nemohu, že jistě sobě živobytí dlouhýho nežádám, ale již musím všemu do vůle boží poddána bejti. Datum na hradě Přerově 8. Novembris 1635.

UKAZATEL OSOB,

KTERÝM A O ČEM PSÁNO BYLO.

REJSTŘÍK JMEN.

REJSTŘÍK VĚCNÝ.

UNIVERSITY OF MICHIGAN
3 9015 04840 7525

